

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنبیری

*

خاوهنسی نیمتیان: شهوکهت شیخ یهزدین

سهزنووسه: بهدران شههمهدههیب

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، شهقامی گولان، ههولتیر

ده
ههزارهکه

ده

ههزاره‌که

نووسینی:

مایکل کیتس فۆرد

وه‌رگیپانی:

مامکاک

کتیب: ده هه‌زاره‌که

نووسینی: مایکل کیتس فۆرد

وه‌رگیپانی: مامکاک

بلاوکراوه‌ی ئاراس- ژماره: ٤٩٧

ده‌هینانی هونه‌ریی ناوه‌وه و به‌رگ: ئاراس نه‌کره‌م

هه‌له‌گری: شیرزاد فه‌قی ئیسماعیل

سه‌ره‌رشتیی چاپ: ئاوه‌حمانی حاجی مه‌حموود

چاپی به‌که‌م، هه‌ولیر- ٢٠٠٦

له‌ کتیب‌خانه‌ی گشتیی هه‌ولیر ژماره (٧٦٤) ی سالی ٢٠٠٦ ی دراوه‌تی

تییینییه کی میژووی

له کۆتایی سهدی پیتجه می پ.ز. دونیای رۆژتاوا دوو چاری خوتن رشتن و یاخیبوون هات. چهند سهدی پیتستر سهدمی زیرینی ئەسینا بوو؛ کهلتوور و هزر ئەوپەر گه شهیان کرد و یه کم دیمۆکراسی له سهر ئەم زهمینه و له سایه ی پیرکلیس Pericles دا رهگی داکوتا و به رهه مه به هاداره کانی سۆفۆکلیس و یورپایدیس له بواری ئەدهیدا گه یشته لووتکه و پارپۆنان دروست کرا. هیتزه ده ریاییه زه به للاحه که ی یۆنان سامانیکی هینده زۆری له هه موو لاییکی ده ریای سپی ناوه راست میدیتیران - هوهرپا هینا که ناخه ملت و خه لکی له سهرتاسه ری جیهانی کۆن ئیره بییان به له شکره نه به رده که ی ده هاته وه؛ چونکه دوو ده سته که وتی بی هاوتایان ئەنجام دابوو: سهریازی پر چهک و پوخته مه شق دراویان هه بوو که پیتیان ده گوترا هوپلایت hoplite و هینده سهریازی پیاده ی هیرشبه ری توند و تۆل و به هیتزیشیان هه بوو که نه ده گیران؛ ئەو سهریازه پیادانه پیتیان ده گوترا فالانکس phalanx. ئەسینا ببوو ناوه ندی که لتووری یۆنانی و گه و ره ترین هیتزی ده ریایی شاهانه ی میدیتیرانیسی هه بوو به لام ئەمه هه موو له ۴۰۴ پ.ز. دا ته فروتونا بوو؛ چونکه سپارتا له شه ره بیست و سه وت سالییه که ی (پیلۆپۆنوس) دا، شاره که یان به دۆراندن دا. مه رمه ره کانی ئەو شاره قه شه نگه که وتنه سه رچۆک، سه نگه ره هه ره به رزه کانی خاپوور کران، گه مییه زۆره کانی که ده ریایه کانیان له بهر رکیتی دابوو تیک شکان، کیتلگه کانیان سووتان و ژاروی کران، دانیشتوانه که ی کلۆل و مالتویران

کران و بهر نه فره ت که وتن. ده سه لاته سه رکه و تووه کان حکومه تیکی ده سته کردی بکوژی تۆله سینه ریان بو به رتیه بردنی شاره به زیوه که له ویدا سه پاند؛ ئەو حکومه ته به ناوی سی دیکتاتۆره که Thirty Tyrants ده ناسرێ. دامه زاندنی ئەم حکومه ته زنجیره یه ک شۆرش و کرده و ی تۆله سه ندنه و ی لی که وتنه وه و باره ئالۆزه که ی هیتستا پتر په شوکاند. هه زاران له و سهریازه توندوتۆل و له شه ر شاره زاو به هیتزانه ی که هه ردوو لا له له شکر ئازادیان کردن، له هه نده ران مانه وه و له وه ده گه ران تینۆتییان بو خوتن و تالانکردن بشکیتن و خو بان به کرسی بده نه ئەو لایه نه ی که ده یانکاته جاش و زۆرتریان پی ده به خشی. نه یۆنان و نه سه رجه م جیهانی رۆژ ئاوا چیتر بایه خی به وه نه دا که سه رکرده یه کی سیاسی بو ئەپینا په یدا بکه ن، به لکو پتر به په رۆشی ئەوه وه بوون سه ره کۆکیک بو ده ولته تی عه سه که ریتاریای سپارتای پر نهینی و له بیانی ترساو و دژکاریان xeno-phobic بدۆزنه وه.

چونکه شۆرش بنه ماکانی ئەخلاقی کۆمه لی له رهگ و ریشه وه را راته کاندبوو بۆیه ئەو جو ره سه رکرده نویتیان پیتوست بوون که بتوان ترسی شه ری ناوخو بره ویننه وه و ده ست به دوو باره ئاوه دانکردنه و ی ئەسینا بکه ن و ناو ده نگه به رزی یۆنان له جیهاندا وه ک جاران لی بکه نه وه. ناوه نده کانی تری ده سه لات نه یان ده ویست ئەسینا ئاوا به ئاسانی هه ستیتته وه. ئیمپراتۆریه تی پارسی بالی خۆی به سه ر هه موو ئەو ولاتانه دا کیشابوو که هه ر له هیندستانه وه را تا ده گه یشته میسر دریتژ ده بنه وه و له دۆخه په شوکاوه دا ده سته که وتی زۆری بو ده هات. له سهدی پیتستر دوو جارن یۆنانییه کان پلانکه کانی پارسه کانیان، بو ده ست به سه ر جیهان داگرتن، پووچه ل کرده وه و به زانندیانن، به لام پارسه کان هیتستا هه ر چاویان له هه موو دونیادا بریبوو و ده یانویست گری تی به رده ن. هه ر بۆی ئیمپراتۆرییه ته که یان، له کاتی شه ردا، یارمه تی سپارتای دا و نه یه یشت

یوناننه‌کان راست ببنه‌وه. له‌گه‌ل ئه‌مه‌شدا پارسه‌کان گه‌روگرفتی خۆیانیان هه‌بوو. مملاتی بۆ ده‌سه‌لات له‌ نیوان ئه‌رتاخه‌رخاسی پاشای مه‌زن و کۆرسی زێ برای که چاوی بره‌بووه ته‌ختی پاشایی له‌ ئه‌وپه‌ری دابوو.

هه‌ر دووک شارده‌وله‌ت city-state ی تی‌بیس و کۆرنیت داوای سه‌رکردایه‌تیبه‌کی یاساییان بۆ خۆیان ده‌کرد. سائراکۆس هاوپه‌یمانیته‌تی ده‌گه‌ل سپارته‌کردو ویکرا هه‌یزی ده‌ریایی ئه‌سینایان ته‌یکشکاند. سائراکۆس هه‌شتا هه‌یژکی زۆری هه‌بوو. خودی سپارته‌یه‌کانیش هه‌ر به‌ناو فه‌رمانداری هه‌موو مه‌یدیتیران بوون، به‌لام له‌ راستیدا سه‌رکرده‌ی پارا بوون و له‌ ده‌ریا ده‌ترسان و نه‌یانده‌ویست کۆمه‌لگه‌ و ئابووری خۆیان بۆ جیهانی ده‌روه‌ه‌ بخه‌نه‌ سه‌ر پشته‌وه‌ه. چه‌ندین هه‌یژکی پێشپرکار rival به‌کتریان به‌زاند و بێ هه‌یژ کرد.

له‌ میانی ئه‌و هه‌موو کیشمه‌کیشه‌و گه‌ره‌شپۆنییه‌و سه‌رکوته‌کاریه‌ی ئیستا و ئه‌و سه‌رفه‌رازییه‌ی که له‌ پاشی شه‌ری پیلۆپۆنیسییه‌کان له‌ ده‌ست چوو، یونان بۆ ماوه‌ی پینج ده‌یه‌ بۆی نه‌کرا سه‌رکردایه‌تی جارێ و ئه‌و گه‌وراتیه‌ی که پێشان هه‌ببوو وه‌ده‌ستی بێنیه‌ته‌وه‌ه. له‌ کاتی ده‌ست ته‌وه‌ردان و خاپوور کردنی ئابووریدا، سوکراتی فه‌یله‌سووف خه‌ریک بوو پرۆژه‌ی بازارگه‌ی خۆی کاویژ ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی له‌ دواتر بیه‌ته‌ کۆله‌گه‌ی بیی رۆژئاوایی. گه‌نجیکیش که ناوی زینه‌فۆن بوو گه‌یشه‌ ته‌مه‌ن. زینه‌فۆن ئه‌ندامه‌تیکی به‌که‌م نه‌وه‌ی چه‌رخه‌ی زه‌یینی یونان بوو، لاویکی زه‌ره‌ک بوو؛ له‌ پێناوی زالبوون به‌سه‌ر نه‌هامه‌تییه‌کان خه‌باتی کرد. ئه‌رکی خۆی به‌جێ گه‌یاندا، خۆتی زه‌تری رزاند و گه‌له‌ی که‌سی له‌ ناوهرده‌ به‌لام له‌ کۆتاییدا ئه‌و پاله‌وانانه‌ی لێ په‌یدا بوون که ناوه‌ شکۆداره‌کانیان بۆ ئه‌یمه‌ ماونه‌ته‌وه‌ه.

به رکول

ترسناکی فایل Phyle بوو که له کۆتاییدا هه موومانى به زاندا

ئهوان و ئه و ياخييه شيته، پراسايبولوس. چونکه ژهنرال بوو له کاتى دانيشتنمان له سهر ميژه کهو له ئه سينا و له هه موو شوپينيکى تريشدا ئه و نده نکولى له خواسته کانى ئيمه دا کرد که به ژمار نايخ. به لام له دواى ئه و هى که ده گه ل سياسييه کان ناکوکيان که و ته نيوانه و په وانى باشگه exile ي تيبيس کرا. له وى له تووره ييان له ناخييه و هه و را ده کولا و دهسته يه کى بچووکى پياوانى هاوييرى خوى له خوى کۆ کرده و هه. هه ر به ک له بانشکراوانى ئه سيني و جاشه کانيان قهرديکى تاييه تى خوى هه بوو ده يويست و هرى بگريته و هه. بۆ به به خوى و به حه فتا له باشترين جهنگا و هه کانى له شه ويکى چاو ئه نگوستدا هاتن و سهرى پاسه و انانى سهنگه ره کانيان پرى و گه يشتنه ئه و سهنگه ره سه ختانه ي فایل که زريشانى ئه و ده ربه نده يان ده کردو به ته نيا پازده مايلک له ئه سينا و هه دوور ده بوو. له و گيره شيوپينييه ي که له دواى ته سلیم بوونى شاره که بۆ سپارتا به رپا بوو، بارودوخه که ي بۆ په خسا چونکه چه ند مانگ بوو سهنگه ره کانى شاره که بى پاسه وان ما بۆ و هه و ره ي جهنگا و هه رانى رووخابوو. گله بيکردن له که سانى تر هيچ سوودىکى نييه؛ چونکه گله يى دوا په ناي دۆراوانه. ئيستئا ئه و پراسايبولوس فايلى گرت، ئيمه ش بۆ ده رکردنى ده ست به کارين.

ئهركى كۆكردنه و هى سوپا و سه ركرديه تى كردنمان كه و ته ئه سستوى كريتيا سه و هه. به لام كريتيا س سه ربا ز نه بوو، سيا سه تقان بوو، سه ركرديه كى گرو و پيكي توندرۆى سييه كه بوو. به كورتى كريتيا س پيا و هك بوو كه پراسايبولوس له هه موو كه س به كه مترى ده زانى. كا براه كى خۆه له كيشى فيلباز بوو، هه ر قسه ي هه بوو، له فشه فش بترا زى چيترى له باردا نه بوو. ته نانه ت به و بارانيش كه به ليژه ده هاته خوارى ئه و فيزى خوى هه ر ليئا؛ ليژه فه رمانى به سا بازه كانى دا و له و يش تيرئه نده كانى ته يار كردن. به راستى چونكه هه ميشه ژماره يه ك خه لكى سپارتا ي به ده و ربييه و هه بوون بۆ به كه ئه سپه كه و پته كه ي له ژپريه و هه سمكۆلى ده كرد ئه و يش فيزى به شمشيره تازه كه به و هه لي ددها، جو ره ساميكي ده نواند. به لام له و ده مه ي وا پراسايبولوس ريگه ي سه ره كى شاره كه مانى به به ردى گه و ره گه و ره لي گرتين و لي نه گه را بگه ينه سه نگه ره كه. جا له به ر ليژه مه ي بارانى، ناچارى كردين به و ريچكۆله پيچا و پيچه ي كه ته نيا بزنى پيدا ده چوو له شاخى بيينه خوارى و ده گه ل ريچكۆله كه دا خوار بيينه و هه به بن ديوارى ده ره و هى قه لات كه دا ره ت بين. ئه و رۆژى كه ئاسن له ئاسن خشا و كه و ل نو قمى نا و قور بوو رۆژى شه ركردنى كريتيا س نه بوو. له و رۆژو له و بنا ره سه خته قورا وييه دا سواره كانيش ده سه لاتيان نه ما. ته نانه ت سمى پيشه و هى ئه سپه كه ي خوى ته قه ي لي برا و له نا و قوردا شتل بوو. به بى پيچ و په نا ده لييم به و شاخه دا هه لگه ران ته نيا پيشه ي سه ربا زان بوو. له و كاته ي كه كريتيا س به خۆ به جلکه قورا وييه كه به و هه له داميني شاخه كه و هه را تف و له عه تى لي ده كردين، زينه فۆن به خوى و به يا و هه ركه كانى له ئه سپه كانيان دا به زين و عه بايه كانيان لي فرى دا و به پييان به چيا به كه دا هه لگه ران. چونكه هيژه كه ي ئيمه له سى هه زار كه سى به هيژ پيک ها تبوو، بۆ به گالته مان پييان ده هات. ده بوو ده سته جه رده كه ي پراسايبولوس ئا وابه زينين كه بۆ نه و هه كانى تاينده شيان ته مبي بکه ين. ئيمه ش سه به ينه ي

پاشتر بۆ مالله كانى خۆمان بگه راباينه وه. به لآم كه شه ره كه كۆتايى هات، خهريك بوو ده بيه ستاو ئيمه ش شلو كول ببووين.

له يه كه م په لامارى خۆماندا دۆراين. سه نگرى به رگرى دهر وهى قه لاته كه يه ك تاقه رتيگه ي بۆ دهر وهى پيدا تيده په رى، رتيگه كه هينده ي ئه وه به رين بوو كه ته نيا هه ر سى كه س شان به شانى يه كترى ده يان توانى پيدا تيبه پرن. دوو تاوهرى ئه ستوو دهرى رتيگه كه يان دابوو. بناغه كه شى به ره و خوار وه ليژ ده بۆوه. ههردوو لاي رتيگه كه به ديوار يكي كۆرت گيرابوو. تاوهره كان له هه رازى پازده پيدا كولانكه يان بۆ كرابوو. ده بوو به رگر بكاران له وه دلاقانه وه را هير شبه ران يان تير باران بكر دايه. تا ئه و كاته ي كه رپوچ و به رديان به سه رمان داباراندو نه مان توانى خۆمان لييان بپاريزين، تا ئه و كاتى گالته مان به ياخي بووه كان ده هات. به لآم كه له به رانبه ريشمانه وه را تير باران يان كردين ئيتر ناچار قه لغانه كانمان دهر هيناو سندوو قتيكمان به ده ورى خۆماندا دروست كرد، كه چى هيشتا نه مان توانى بچينه ناو ژوورى قه لاته كه وه، دهر گه به كى دار به رووى برۆنز پيژ كراو هه موومانى راگرت و ناچار بووين به نارتيكييه وه پاشه كشه ي لى بكه ين. كوژراو و برينداره كانمان لى به جى ما.

بۆيى هيشتا وره مان هه ر مابوو، چونكه ئه و جوژه به رپه رچدانه وهى ئه وانمان پيشتر ره چاو كردبوو. له و كاته ي به و رتيچكۆله باريكه دا به شاخى هه لده گه راين، هه ر يه كتيكمان دهرزه نيك شه پكه دار به رووى باريكمان ده گه ل خۆماندا هه لگر تبوو. هه ر يه كتيكمان به مه به ستى فريو دانى دوژمن، زمانه و كه لى بۆ كرابوو. داره كان له ته نيشته وه را به يه كه وه ده به سترا نه وه و ده سكيكى ئاسنيشيان تى ده ئالا. هه مووشيان كه ل كرابوون تا قايشيان لى بپيچر تيه وه. له بن ديوار يكي سه ر ليژايى شاخه كه دا كه تير بارانه كه نه بده گرتوه خۆمان حه شاردا. بپاوه كان به ده سته ته زيبه كان يانه وه و به په له

ته خته داره كان يان توند توند له يه كترى به سته وه و بانتيكى پوخته يان لى دروست كرد. چونكه شه پكه داره كان ناوى باران يان هه لمر تبوو، له جارن سه نگينتر ببوون. پينج پياو به جر هجر پيوه ستان هه لى گرن. به لآم به ده كه سان كه بوونه دوو ريزى پينج كه سى، به ئاسانى به رزيان كرده وه. ده سكه ئاسنه كان يان توند گرت. بانه كه له هه ر چوار لاهه په رده ي پيوه شوژ ببۆوه بۆ ئه وه ي ببيته په ناگه يه ك بتوانى جه نگاوه ران بپاريزى. ده زگايه كه نه ك هه ر ته نيا ئه و هۆپلايتانه ي ده پاراست كه هه ليان گرتبوو و ئيمه هه ر بۆ پيچه نين پيمان ده گوتن هه لگرانى قالى ره حمه ت، به لكوژماره يه كى تريشى له نيوان ياندا ده شارده وه. ئه وانيش ئه و كۆله گانه يان هه لده گرت كه وه ك قۆچى به ران دهر گايان پى ده شكاندن.

به رانه كه خۆى له خۆيدا دروست كراو يكي زيره كانه نه بوو، به لكو له راستيدا ئامير يكي زۆر ساده و سه ره تايى بوو. به لآم هه ر ئه سته نگ بوو ئه و كار يته برۆنز چن كراوانه به و رتيچكۆله ته سكه دا هه وراز به ين. ناچار بووين له به ر هه لگر تنى ئه م هه موو كه ره سته يه به پييان برۆين - به رد يكي خپرى شه ش پى دريژ رتيگه ي سه ركه وتنى له نزيكى لووتكه كه دا پى گيرابوو. به هۆى ته ورو ته وشووه كانمان هه موو گوشه نارتيكه كان يمان رنى. پاشان دوو كو فمان له هه ر دوو سه ره كه يدا كردو دوو لوه ئاسنمان له كونه كان گرت و پاشان دوو پيچكه مان تى گرت. ئه م كه رسته ساده يه مان چهند پييه كى تر برده هه ورازى و گه ياندمانه ديوارى. پاشان له سه ر ئه و رتيگه يه مان دانا كه يه كسه ر به ره و دهر وازى دهر ييه به رووه زه به للاحه كه ده چوو. له خو شبه ختى ئيمه رتيگه يه كه تا ده گه يشته دهر گاهه نه ك هه ر هه ورازى تيدا نه بوو، به لكو بگره توژي كيش بۆ خواره وه ده ليژى. ئيمه بينه و به رده ي ئه وه مان كرد كه ئه گه ر چوار پياوى به هيز خو يان له بن بانه دروست كراوه كه دا بشار نه وه و كۆله گه كه به ره و دهر وازى كه پال بدن، ره نكه هينده به خي رايى بروا كه بتوانى نه ك به ته نى دهر گايه كه له رتسمه

بترازیتنی به لکو رینگ بوو همموو له هممووی دهرگایه گوره که تیک بشکینتی. به لام نه مه به ختیکی گوره ی گره ک بوو.

رینگه ی به که مان به بی به رانه که بری. چونکه ده که سه که مافوره که ی ره حمه تیان له سهر سهران به رز کرده وو شهش که سه که ی تریش به ناو نه و قورو چلپاوه دا چون و رینگه که یان له و به رزو داری که هه بوو پاک کرده وه. له به غار گه رانه و هیان لاشه ی نه و کوژراوانه یان ده گه له خو یاندا هیتاوه که له په لاماره که ی جاری پینشو لیمان به جی مابوون. هندی له جهسته کان هینده تیریان وه بهر که وتبوو کونکون بپوون. هندی کیشیان چونکه به رد باران کرابوون، پان بسوونه وه. سهیر نه وه بوو که یاخیسووه کان له کاتی نه نجامدانی نه م نه رکه مان هیتج ری گریه کیان لی نه کردین. ژماره تیرتیکی که م به سهر بانه داره که دا که وته خواره وو هه ندیکیش به لا ته نیشته کانی که وتن به لام هیچ زیانیتکیان نه دا. که چی پر به دهنگیان هاواریان ده کردو جوینی وا پیس پیسیان پی دداین که له هیچ فهره نگی کدا نه بوو.

نه مه مان له بن بالی تاریکیدا کرد. بایی نه وهش کاتمان به دهسته وه مابوو که نه و تاکه ریتچکوله که ی تریش پاک بکه ی نه وه. باران سهر به کلاوه تیی کرد، که شتیکی ناخوش بوو، هیندهش تاریک بوو بومان نه ده کرا له چهند یاردیک دوورتر بیینین. که پالده ره کان له بن بانه که شوینی خو یان گرت، له پشتیان وه له شکر که له که ی لی کرد. سوپا تا ده گه یشته خواره وه ی چیا ریتچکه ی به ستا بوو. ناخر له مه پتر جیگیان له سهر ریتچکوله که دا نه ده بووه. له سهر به رزاییه که وه پالیتی که مان به به رده که وه نا. نووکه تیژ که ی به ره و پیتشه وه بوو. چوار که سه که ش زور به توندی پالیان دا تا وهک رویشتیکی ئاسایی جوولا وه و پاشان به لوقه که وت. نه و پیوانه ی که سوپه ره که شیان بلند کردبوو به گرژیبه وه ته ماشایان ده کرد، چونکه ده ترسان لار بیته وه و به بنه خو یان بگری و پانیان بکاته وه. به لام لیژاتیبه که گونجاو و به رده که ش به رتیکی خر کرابوو. پالده ره کان ئاره قه ی

رهش و شینیان لی ده تکاوه و پشتیان کو ما بووه و رانه کانیشیان خستبووه نیو شیشه ئاسنه کانه وه و بی پشوودان خیراییه که یان پتر ده کرد. له شکره که ی به دواوه شیان وه بوو به که مجار که وته لوقه کردن و پاشان هاتنه غاردان و نیجا که وتنه به قوشمه بو قولغه کان چون. قیژه قیژبان له همموو لاییتکه وه را دهنگی داوه و هانی ددان نازایانه خو یان بگه ییننه دیواره کان و په لاماره که جیبه جی بکن. له و ده مه ی به رانه که گه یشته دهروزه که وه، پالده ره کان کو ششیان ده کرد تا پتی رابگن و نه ویش له سهر ریتچکوله که دا ههر هه لده قوژیبه وه و به تاوتر ده بوو. پازده پی مابوو بگاته دهروزه که که پالده ره کان دهستی خو یانیان لی به ردا. بانه که راگیرا، به لام به رده که له بنیه وه را دهره بری. له دوا یانه وهش پیتشه نگی فالانکسه کان هه لمه تیان برد. نه وانه دهسته یه کی خیلیتی هیپوتوتوتیس بوون. به تالیونیتی که ی شهر که ری باش بوون و چونکه هه میسه شهره فی پیتشه نگیان وه رده گرت و قه لغانیان له سهر سهر بانه وه به رز هه لده گرت و مه ی دانی شهریان ده کرده مه ی دانی نه به ردی خو یان، بو پی زنده قی نه یاره کانی خو یانیان بردبوو. به رده زه به للاحه که به گور بو پیتشه وه چوو. له هه ر دوو لایه وه ی له بن پیتچکه کانیه وه قورو چلپاوی ته زی دهره په بری. له کوتاییداو بهر له وه ی بگاته نیشانه که ی، له به رزاییه که ی دا و به ئاسمانی که وت و پاشان شریه یه کی گوره ی له دهرگاکه وه هیتاوه دنیای کسومات کرد.

لوه له ئاسنه نه ستوره که ده گه ل لی دانه که ی داکه لا. تهخته دار به رووه گوره که ش له جیی خزی هه لقه ناو لار بووه و که لی نیکی هیندی یه ک پتی له سهر وه و له ته نیشته کانیدا کرده وه و قولیتیجکی لای دهره وه شی بو خواری شوپووه. دهریبه که چه ندین پارچه ی له که رخی پژدینه که ی لی په رین و که لی نیکی وای لی بوو که له سهر تا به ری لیک کرده وه و مه ترسی هه بوو به شیوه یه ک بو ناوه وه ده ق بی که وه که لغانی لی بکا. لی دانه که ئاوا زه ی له رانده وه که به ردی له لای سهر وه ی شووره ی قه لانه که دا په راندو

دیواره‌کان نرکه‌یه‌کی وایان لیوه هات له بن پییه‌کامانه‌وه هه‌ستمان پیی کرد. ئەسینییه‌کان هاواری سه‌رکه‌وتنیان لی هه‌ستا و ته‌خته‌دار هه‌لگره‌کانیش بانه گرانه‌که‌یان فری داو به غار چوون قه‌لغان و چه‌که‌کانیان هه‌لگرت که له خواره‌وه داکرابوون. فالاکس هاواری شه‌ریان کردو بۆ پییشه‌وه چوون بۆ ئه‌وه‌ی په‌لاماری ده‌رگایه چرووک کراوه‌که بدهن، به‌ر له‌وه‌ی یاخییه‌کانی بگه‌نی و دووباره سه‌نگه‌ری لی داکوتنه‌وه، ده‌بوو به خو‌بان واری بکه‌نه‌وه.

به‌لام یاخییه‌کان نه‌یابووست ده‌رگا که داخه‌نه‌وه. ته‌نانه‌ت به‌ر له‌وه‌ی هۆپلا‌یتنه‌کانیشی بگه‌نی ده‌رییه‌که له‌رییه‌وه و لاره‌وه بوو. به‌خۆ ماندوو کردنیکی زۆره‌وه ده‌رییه‌که وه‌بوو. به‌رگره‌کان له سه‌ره‌وه‌ی قولغه‌کاندا بی ده‌نگ لی وه‌ستا بوون و به بارانه سه‌بری ئیتمه‌یان له خواره‌وه ده‌کرد. ئەم ته‌سلیم بوونه‌ی یاخییه‌کان هیشتا هاواری سه‌رکه‌وتنی ئەسینییه‌کانی به‌رزتر کرده‌وه. به‌غار بۆ ده‌رگا چووین، له‌به‌ر قرو شلپاوی که له پیی ئه‌وانی له پیشی ئیتمه‌بوون هه‌لده‌ستا به تو‌زی به‌ر پیی خو‌مان ده‌دیت. ده‌رییه‌که بۆمان که‌وته سه‌ر پشتی و ژیر زه‌مینیکی تاریکی لی به‌ دبار که‌وت که ته‌نیا ده‌ میتریک له دیواری ده‌ره‌وه‌ی قه‌لاته‌که‌ی فایله‌وه دوور ده‌بوو. که ئیتمه‌ که‌وتینه‌ نپو چۆلا بییه‌که‌وه درنده‌کامان لی زیندی بوونه‌وه.

تۆپی گه‌وره گه‌وره‌ی ئاگرین له‌و تاریکییه‌وه‌را بۆمان هات. بۆنیکی گرانی گۆگرد لووتی هه‌موومانی پر کرد. شله‌یه‌کی بۆگه‌نی رووی جه‌سته‌ی پیاوه‌کانی داپۆشی و ئاگری تیبه‌ردان و کردیانه هاوار هاوارو کویری کردن. جۆگه‌له‌ی بلێسه‌ی ئه‌و ئاگره‌ کوشنده‌یه له‌ سی چل پیی دوورتر ده‌رۆی. سی تۆپه ئاگر له‌ دوو یه‌کتیری به‌ به‌ریایی کونه‌که ده‌هاتنه‌ ده‌ره‌وه. هه‌ر یه‌کیکیان به‌ نۆزه بۆ چرکه‌یه‌کی کورت راده‌وه‌ستا وه‌ک ئه‌وه‌ی درنده‌ بن و هه‌ناسه‌ بدهن و ابوون، پاشان ده‌ستیان پیده‌کرده‌وه و دۆزه‌خیان ده‌رده‌دا. ئیتمه‌ش له‌ دوو‌وه‌ له‌ تاریکییه‌وه‌را رووی یاخییه‌کانی پراساییولوسمان له‌به‌ر

رووناکی بلێسه‌کاندا ده‌بینی شه‌وقیان ده‌داوه. چاوه‌کانیان کونی ره‌شی به‌تال بوون له‌ ناو (هیل‌میت) کلاوه ئاسنه‌کانیا نه‌وه‌را ده‌دیتران. ددانه‌کانیان زه‌رد ده‌چوونه‌وه.

له‌ کاتی‌که‌دا بلێسه‌ی نه‌قۆلا پیاوه‌کانی به‌ ناو خو‌ی داگرت، هاواری سه‌وتاوان و بۆنی گۆشتی برژاو دونیا‌یان پر کرد. ئه‌وانه‌ی ریزی پییشه‌وه به‌ زیندوویتی له‌ ناو زرتپۆشه‌کانیا نه‌وه‌ سووره‌وه‌ بوون و ره‌ش داگه‌ران و له‌ شوینی که‌وتنه‌ خواره‌وه‌یاندا لوولیان ده‌خوارد. په‌نجه‌کانی ده‌ستیان هه‌له‌هرین. چوار په‌لیان لیک بوونه‌وه‌وه که‌وتنه‌ خواره‌وه‌وه هه‌تا گیانیان له‌ده‌ست دا هه‌ر له‌رزین. له‌به‌ر پییه‌کانی ئیتمه‌دا وه‌ک جال‌جال‌کۆکه‌یان لی هاتبوو که ده‌که‌ونه‌ ناو بلێسه‌ی ئاگری چراییکه‌وه. من له‌ پشته‌وه‌تری ئه‌وانه‌وه‌ بووم و گه‌رووم وشکی کرد، دوو‌که‌ل قورگی گرتم. به‌ بۆنی گۆشتی هه‌لکرووزاوی هه‌قاله‌کامه‌وه‌ هه‌ناسه‌ پرکیم گرت. گری تۆپه‌له‌ ئاگره‌کان گه‌رماتییه‌کی وه‌تۆی گه‌یانده‌ ده‌موچاوم وه‌ک ئه‌وه‌ی ده‌رگای دۆزه‌خم لی که‌وتبیتته‌ سه‌ر پشت و ابوو. بیری مردنیکی ترسناکی به‌م شیوه‌یه که‌ له‌و دیوی ده‌رگا زه‌باللاحه‌که‌وه‌را بۆم ده‌هات می‌شکی به‌نگ کردم. له‌شکره‌که شله‌ژا.

چونکه‌ رپچکۆله‌که‌ی پشتمان ته‌سک بوو، بۆمان نه‌ده‌کرا به‌ ئاسانی بکشینییه‌وه. پیاوه‌کان خو‌بان به‌ یه‌کتیری داده‌داو سی سی چوار چوار و پیکرا ده‌رده‌په‌رین و ئاگره‌که‌ش له‌ دوو‌ه‌را هه‌ره‌شه‌ی مردنی لی ده‌کردن. هه‌ندی له‌وانه‌ی ئاگر له‌ جه‌سته‌یان به‌ریبوو شیتانه له‌ولاوه بۆ ئه‌ولا رایان ده‌کردو قیژه‌یان ده‌گه‌یشته‌ تاقی ئاسمان و هاواریان ده‌هیتنا به‌رمان بۆ ئه‌وه‌ی ئاگره‌کانیان دا‌هرکیتیینه‌وه. به‌لام ئیتمه‌ نه‌مانده‌توانی، چونکه‌ که‌رسته‌ گرگرتوه‌که به‌ ئا و نه‌ده‌کوژاوه‌وه نه‌ قور دایده‌ته‌پانده‌وه. پیاوه‌کان زه‌نده‌قیان چوو بوو. له‌ پتی هه‌لاتنیاندا ملیان له‌ یه‌کتیری ده‌نا. تیرئه‌ندازه‌کانی پراساییولوسیش له‌ سه‌ره‌وه‌وه له‌ ناو قولغه‌کانیا نه‌وه‌را تیربارانیان ده‌کردین.

به دهیان کس زامدار بوون و پتر ریگه ی راکردنمان لی گیرا. له سهر شافه و هرا تماشایه کی تاوهره کانی پشته وهی خو مانم کرد. دیتم که بلیسه کان ریگایه که یان داخستبوو له کاتیکدا دهرگا دار بهرووه گه وره کesh له دواوهرا ده بیندرا له شوینی خو ی بوو. تهرمی بریندارو کوژراوه کانیش له پشته وهی نیمه دا له سهر به کتری که له که ببوو.

دابه زینه خواره وهی شووره ی سه نگره که به خو ی جه هه نه میک بوو، چونکه نه و ریچکوله یه ی که به سه ختی به روژی رووناک پییدا سه رکه وتبوون، نیستا بهم شه وه تاریکه و له بهر نه و هم موو کوژراو و برینداری له سهر ری که وتوون، کاریکی ناسته نگ بوو. پیاوه کان به هینکی هینک دهستیان له دهستی یه ک، داده به زینه خواری. پالپالانی بوو، ههر که سه و بابای بوو خو ی قورتار بکا، به سهر بهردان که وتن، هه لدریان، سه رباری هم موو نه مانه ش شه وه زه نگیکی چاو له نه نگوست بوو، بریندارو مردوه کان له دوو خو راده کیشران و پالپالانیان پی ده کراو هه لده دیرانه بنی دۆله که وه و سه رو که لله و په لیان له سهر بهردو له و ره وه زانه وهرا هه لده قو زینه وه و گلوری بنی دۆله که ده بوونه وه. به دواوه شیانه وه له شکره که په شوکا بوو، کو مه ل کو مه ل به و ناوه دا ده سوورانه وه. بو نه وهی خیرا ریگه ی هه لاتنی خو یان بکه نه وه، پیاوه کان به کتریان دابوه بهر مست و به شمشیر به ناو به کتری که وتبوون. کلۆلیکی زنده ق رژاو ملی لی نام و به سه هیلیمیتی سه ربازه کاندای بازی دا و پیتشم که وت. ته نیا چه ند یاردیک به پیتشم که وتبوو کاتیک که هوپتالیکی قه راخی قه لغانه برۆزبیه که ی به که له که ی داداو خستیبه ناو قوره وه که وته بهر پیتانه وه، نیتر هرچی ده هات شاپیکی ده خیتاندی تا ده گه ل حه شاماته که ی خه لکی شو ری خواری کراوه. خیرا رویشتن مه حال بوو، نه وه ش ههر له بهر تاریکی نه بوو، به لکو چوونه خواره وه هینده رک و هزار به هزار بوو، ههر خلیسک بردنیک ره نگ بوو بو ناو هیلیمیتی کان

هه لدری، یان ههر بتکه ویتیتته سه ر نیزه ی رمی نه وانه ی که له سه ر زگیان ده خشین. نه و ریچکوله یه ی به ده وری قه لاتته که دا ده سوورایه وه، به ره وه زیکدا ره تی ددها که که وتبووه نیوان دیواری دهره وه و هه لدری شاخه که وه. له و ی ده که وتینه بهر ره حمه تی لیژمه ی تیره سه ر به ناگره کانی که له سه ره وهرا تییان ده گرتین. زینه فۆن فه رمانی پیکرابوو سه رکر دایه تی نه و چینه تیره نندازانه بکا که سه رۆکه که یان له ناو هه یتوه و تی شه ره که دا بزر ببوو. نه ویش سه نگره ی به شپوه یه ک پی گرتبوون بتوانن له کاتی پاشه کشه و دابه زیندا شووره یه کی ناگرین دروست بکه ن و سه ربازه کان بپارتیزن و ههر یاخیبه کیش بکوژن که بیه و ی تیر یا بهرد بارانی سه ربازان بکا له کاتی پاشه کشه کردنیان به و ریگه یه ی که به دامینی قه لاتته که یانه وه ره ت ددها. له م لایه نه وه ژماره یه ک له پیوانی پراساییولوسیمان کوشتن و له سه نگره کانی سه ره وه یانه وهرا ته په یان لیوه ده هات و ده که وتنه بهر پییه کائمانه وه. بهر له وهی نیمه ش بتوانین بکشیتینه وه، پراساییولوسه کان به تالیونیکیان نارد له هه ورازی ته سکتترین ریچکوله که ی نیوان شووره ی قه لاتته که وه هه لدریه که دا سه نگره یان گرت و ریگه یان له نیمه بری؛ نه هیشتیان بو خو مان پاشه کشه بکه ین نه ریگه یان دا له خواره وهرا هیزمان بو یی. ئومیدمان نه ما بهر له خو ر ناو ابوون ریگه که مان پی بکرتته وه، چونکه یاخیگه لیک لیمان هاتنه دهره وه، هه موو زریپوشی به شپوه ی ناگر ره نگ کراوی جو ری بویشییان Boeotian پوشیبوو. له بهردیکی گه وره وهرا په لاماری سه ره که یان داین. به شمشیره درپژه کانیان که وتنه سه ر هیلیمیت و ملیه وه و پرووشکی میتشکیان به هه موو لایه که وه پرژاندو پاشان لیی گه ران هه ردوو پارچه ی سه ری به سه ر هه ردوو لا شانیه وه شو ر بوونه وه، نیجا به جییان هیشتن. زینه فۆن رمیکی به توندی ناراسته ی قورگی نه و یاخیبه کردو نه ویش ده سکه که ی گرت و هه ولی دا دهریکیشیتته دهره وه، بهر له وهی پشتا و پشت بچی و پشت به دیواره که بداو به بی

دهنگی نه فرهت له به خستی رهشی خوئی بکاو خوینی لی بچوړپتته وه. ده موده ست حه شاماتییک هه قاللی تووړه شوینه که یان پر کرده وه له پشت سهنګه ره کانیا نه وپرا به فرین فرین و بومان هاتن و نیمه یان به بهر ږم و بهر بهردان دا و ناچار یان کردین بو دواوه بکشینه وه و خومان گه یانده په نای پشت بهستی دیواری قولغه کان و لهوئی خومان لییان دانوساند. هه موو جهسته مان ناوی لی ده تکاوه. له باریکی ناهه موو دابوین. شه و گوئی له عاردی نا و نیمه ش که وتینه نیوانی دوو له شکرې دوز منامانه وه.

نیمه په نجا که سپک ده بوین. به نائومی دبیبه وه سه بری ته و ریچکوله بهی بناری ته و شووره به مان ده کرد که ماو به ک پیشتر له ویدا پراو نرابوین. ریچکوله که به هوئی بلتسه ی سووتانی ته و گومه شله چه ورانه ی که له ناو جهسته سووتاوه که له که کراوه کاند ما بو نه وه رووناک بیو وه. ته قینه وه ی که مینی ناگره که هینده له ناو بوو قوریانیه کانی به کم جاری به کسه ر هه لقرچانده بار به کتری. هه ندیکیان هیشتا هه ر به قیتی ما بو نه وه چونکه هینده بو شاییه له و ناو ده ما بو بو ته وه ی جیتی پاکشانیا نی لی بیته وه؛ جا پالیان به به کتریدا دابوو. ته وه ره وشتی فارا کسه کانه؛ ته نانه ت پاش گیان له ده ست دانیشیان چوک ناده نه وه. سه ریازیکی ساکار سه ری له جهسته که ی جودا بیو وه، وه ک هی شووه تربیه کی له دارمیو کرابیته وه و ابوو. جهسته بی سه ره که شی قیت وه ستابوو؛ پاسه وانی هه قاله کوژراوه کانی ده کرد، هینده توند بوو ده تگوت دار ږمه و به پیوه راگیراوه. ته وانه ش هیشتا هه ر زامدار بوون، له ناو نیش و ژانه کانیا نه وه به بی ئومی دی سه بری نیمه یان ده کردو به ده نگیکی کزه وه هانا یان به بهرمانه وه ده هینا بو ته وه ی له ناو گردی په ل و گو می خویندا ده ریان پینین، بهر له وه ی یان بخنکین یانیش سه رما بیان بهستی. نیمه هیچمان بو یان پی نه ده کرا.

له کاتی که زینه فون له و گوژه له ی که بویم برد، ناوی ده خوارده وه، له بهر ه خوبه وه گوئی: "خواوه ندی زیوس، نیمه لیسه له ناو ته م دوزه خه دا چ

ده که یین؟ که ی بووه هه موو ته و هه زار هه زار له شکره له بهر انبه ر ته نیا حه فتا که سدا پاشه کسه بکه ن؟"

له ناو تاریکی به وپرا سه بریکیم کرد، به لام پیتم نه کرا بزانه ههستی به چ ده کرد. پیتم گوئ: "هه رکه گه راینه وه بو ته سینا له وئی پاداشتی نه به ردیت پی ده به خشری؛ چونکه توانیت سه ر کردایه تی ته م هه موو تیرته ندازانه به نازایی بکه ی."

خوئی کورژ کرده وه بی دهنګ بوو. که دهستی خوم له تاریکی پرا دریتژ کرد بو ته وه ی گوژه له که ی لی وهرگر مه وه، چمکی گرتم، دهستی به شیوه یه کی نائاسایی توند بوو. دهستی ده له رزی. دهستی خوم به توندی له ناو چنګی راته کاند ده ره وه و چمگی ته وم گرت. ههستم کرد دلی لی ددها.

چونکه نیگه رانیم له زیده بوون دابوو، لیم پرسى: "چت لی قه و ماوه؟"
"هیچ. من بریندارم. ناتوانم برینه کم ببینم. نازانم."
توخوا. هیچت باس نه کردو وه. کوا، له کوئیبه؟"
ته وه تا قاچم."

دهستی خوم ره وان کرد. دهستم به کلکی تیریک کهوت که دوو پی دریتژ له هه ورازی رانییه وه هاتبووه ده ری، کلکی تیره که به ره و جهسته ی بیو وه. به جوړیک به ناو جهسته یدا شتل بیو ده تگوت ره گی لی داکوتا وه. له و کاته ی پاشه کسه مان ده کرد، بهر له وه ی بگه یینه حه شارگه که ی خومان، تیرته نگیزیک له سه ره وپرا ته و تیره ی تی گرتبوو. له تاریکی به وه دهستم گه یانده گوشه ی تیره که و دلنیا بووم که نه چوو بووه ناو هیسکی نه خوئنه ریشی کون کردبوو. چونکه له گوشه یه کی ناریکه وپرا پیتی که وتبوو، رانیسی دوو به دهر نه کردبوو. به دریتژی له سه ره وه تا خواره وه گوشتی رانی کون کردبوو.

دهستم به خوین بوو. نهیتوانی زور پروا. ته نانهت نه گهر بیتوانییا پروا، خو ههر هیچ شویتیک نه بوو بوی بچی. به لایه نی که مه وه تا به یانی لیره ههر له ناو نهو داوه دا ده میتینه وه. تا ههینیش لاقه که ی دهئاوسی، نه گهر ههر ئیستا له بهر خوین له بهر رویشتنی گیان له دهست نه دا.

پشتینم نه بوو تا له برینه که ی بیچم و نه هیلتم پتر خوینی لی بی. چونکه ئیمه له ناو زرتیوشه کائماندا له کراسه زنجیره کائمان بترازا که له بهرمان بوو، دنا پروت بووین و شه رمان ده کرد. کراسه که شمان بوین له بهر دا بوو تا له لیدانی شیر بمان پاریزی. له کاتی گهران به و تاریکیه و به ناو ههواله کائماندا گوتم له برینداره کان ده بوو هه ندیکیان ناله نالیان بوو هه ندیکی تریشیان خه ریک بوون ناو زینگیان ده دا. نهو پارچه پیسته یه م دوزییه وه که ماوه یه ک بهر له وکات به خویم فریم دابوو. هه رکه که وله که م گرت، یه کسه ر کیره که ی خویم دهرهینا و کونیکم تی کردو پاشان قایشه که م به درتژیایی بری. ئینجا کردمه پارچه ی بچووک بچووک که هه ربه کیکیان هینده ی به رینی قایشه که ی درتژ بوو. رانه برینداره که ی زینه فونم به ته و اه ته پیچاوه. پیتی خویم خسته سه ر ئیسقانی نیکیه وه و رامکیشا تا شه ته کم دا؛ ئینجا گریه کی توندم لیتی دا. زینه فون هینده ی ئیشا نالاندی.

لیتی پرسیم: "ته ری نه تو شیتی؟ ئاخه قایش به بارانی هیشتا پتر شه ته ک ده بی. قاچه که مم له دهست ده چی."

لاقه که تت له دهست ده ی باشتره له وه ی بری. لیره هیچ نوژداریکمان له کندا نییه. منیش ناتوانم برینه که ت بیچمه وه؛ چونکه هیشتا تیره که ی ههر تپدا ماوه.

"که واته پیوسته ده ری بیی."

"قسه ی قوری. من نه م جوړه ئیشه ناکه م."

"تو کویله ی تو مولکی خو ت نی."

"من به نده ی گرایلوسم هی تو نیم."

"تو له م شه رده ا پاریزه ری منی. ههر ئیستا دارتیره که ی توند بگره."

منیش بو چرکه یه ک هه لتوو تام. فزدم لیوه نه هات. له خویم پرسی، آیا نه وه به راستی نه و که سه بوو که خواوه نده کان کردیانه پیشه نگ. پیاده کانی ده و روبه ری ئیمه هیچیان نققه یان نه ده هات. هه تا له و تاریکیه شدا ههستم کرد هه موویان چاویان بریوه ته من. به لام که سیان به هاوارمه وه نه هات. تاقه دهنگیک که ده هات هی یاسا وله کان بوون ته نیسا سه د یاردیک له سه ره وه ی ئیمه دا له کاتیان ده پرسی. دیسان باران به لیژمه ده هاته خورای. منیش وه ک مار بو کن شانی زینه فون خشیم. له بهر انبه ر په ره موچه ی تیره که دا راوه ستام. پاشان خویم شوړ کرده وه گه ی شتمه خورای و کلکی تیره که م گرت و دیسان سو له که ی خویم خسته سه ر نیکیه وه تا ته کانی پترم بداتی.

"نا، گیله نا، رایمه کیشه - پالی ده!"

"چی؟"

"تیره قورم ساغه که پال ده تا له و سه ر دهرده چیته دهره وه. نه وها تو هه موو ده ماره کانم ده پچرینی و له رانمیان دینیته دهره وه."

دهنگی کزتر ده هاته گوتم. هه رکه پیم له سه ر نیکی لادا که وته ناو قورا و پرووشکی به هه موو لایه کدا دهره راند. هه رچه نده دونیا ته زی بوو، به لام پرووکه کان گهرم بوون. قایشه که شیره ی خوینه که ی نه گرتیوه.

پارچه یه کی قایشه که م لی کرده وه دامه دهستی. زانی چم لیتی ده و یست. نووشتان دییه وه و خستیییه ناو ده میه وه به ددان گرتی. منیش په نجه ی گه وره ی سو له که ی خویم خسته قور به ستاوه که ی پشتته خویمه وه و توژی خویم لار کرده وه بو نه وه ی به هیژتر بیگرم. به هه موو هیژ و توانای خویم کلکی تیره که م گرت و به ره و ئاستی نه ژنوی پالم دا.

پهنگه دوودل بوویم، بویی جاری یه کهم جوولهی نه کرد. زینه فون له بهر ئیشی برینه کهی زپه ی لی ههستا. شانی کورژ کردهوه و سه ری خوئی بو دواوه بردو به هردوو دهستی وهک فاق به له کی قاچی منی گرت. له گه ل هه ناسه دانی سینگی هه ر دهیکوتا و قیژاندی. تیره کهش هیدی هیدی دهنگی دههات و به ناو گوشتیدا پتر ختم ده بوو. له خواوهنده کان پارامه وه هیزم له به ردا نه بهن و نه هیلن راری بی، یان زینه فون لاقی خوئی بکیشیته وه وه سه ره کهی له ناو گوشتیدا بشکی. له ناو نه وه هموو ئیش و نه شکه نجه دا هیشتا هه ر قاچی خوئی نه کیشاوه. تا دوا ی پالدانیکی له ناو، سه ره برۆنزی تیره که له به ری رانیسه وه وه به زرۆکه له سه ره وه ی چۆکییه وه به دهر کهوت. دارتیره که که میک لار بووه، به لام هیشتا هه ر سه لامهت بوو.

بو نه وه ی داره که دهر کیشم، هینده به توندی گرم وهخت بوو په نجه کانم هه لهرن. هیندهش ماندوو بووم که و تمه سه ر پشت. زینه فون نارام بووه و به له کی به ردام و قایشه که ی له زاری دهرهینا دهره وه و هینکه هینکی دههات و دهینالاند. دهستم له سه ری دا، هه رچه نده سه رما بوو، به لام نه و ئاره قه ی دهرشت. به هینکه هینکه وه گوتی: "ئیبستاش، سه ره که ی بپه و کلکه که ی دهرکیشه دهری."

خه نجه ره که ی خوم له کیلانه که ی هینا دهره دهستم گیرا تا سه ره تیره دپژووکانییه باریکه کهم دۆزییه وه که له پیستی هاتبووه دهره وه. خوین له کونه که ی فرکه ی کردو ده بوو خیرا بم. به دوو دهره خه نجه ر کلکه داره کهم پارچه کردو سه ر برۆنزه که ی لی ترازاو که وته نیوان هه ر دوو قاچییه وه و به ئاسته م زرینگاوه. پاشان له لای شانی له ناو قورئ هه لقونجام و په رمووچه که ی کلکی تیره کهم توند گرت و به گورجی به و لایدا دهرم کیشا دهره وه که پییدا چوو بووه ناو گوشتی. نه مجاره یان زینه فون هیچی نه گوت ته نیا خوئی توند کرد. هه رچه نده نه وکه ره ته په رچه که وله کهشی نه خستبووه

نیوان ددانه کانسییه وه، به لام هیشتا هه ر بی دهنگ بووو نققه ی نه کرد. گلۆله باندجیکم bandage گرت و ورده ورده خسته ناو کونی برینه که وه و بو نه وهش هیشتا پتر بیپارزم، هه ستام برینه که شم به توندی پیچاوه. به و تاریکییه، ته نیا پیتم ده کرا ئومیدی چاک بوونه وه ی بو بخوازم. که هیشانه که لی توند کرد، زینه فون بووراوه. راسته گهیشته نه م راده یه، به لام هیشتا هه ر مایبوو؛ ئاخه ر دۆزمنانمان هه ر له به رانه رماندا مابوون.

بارانه به لیزمه که بووه ته رزه و ته زره کهش بووه به فرو کلو کلو دههاته خواری. له سه رمان هه ستاینه سه ر پییان بو نه وه ی ئاوی پییان بدهینه وه و تۆزیکیش گه رمیان بکه یینه وه، به لام هینده سه رما بوو نه و هه موو جووله جووله هیشتا هه ر گه رمی نه کردینه وه. نه و شه و هه رگیز نه مانتوانی دانیشین. نه ده بوو بیریش له ئاگر بکه یینه وه، خو سووته مه نیمان پی نه بوو، ئاگریش له سه ر نه و به رده ره قه مه حال بوو دابگیرسی. چه نه گه کانمان له سه رمان به ستایان و پییمان نه کرا به چاکی قسان بکه یین، ناچار وهک شه پکه دار له و لیژایییه بی دهنگ تا سه نه ی هاتوچۆمان کرد. پییه کانمان هینده ته زی بوون ئیدی هه ستمان پییان نه ده کرد. به درپژایی نه و شه و هه ر هاتوچۆمان بوو، وهک کویران شانمان له شانی یه کتری دداو به فره کهش هیدی هیدی هیلمیت و شان و ریگه کانمانی سپی کرد. نه ویراین به و شه وه شه قواویک پتر برۆین، خوا نه خواسته هه لدیرین، یان له هه لدیرانیش خراپتر؛ بکه وینه به ردهستی پیاهه کانی پراسایبولوسی که تا ئیبستاش هه ر له په نایان خو یان لیمان دانوساندوو. راسته زینه فون به ئاگا و روو خوش بوو، به لام هیشتا ژانه که ی هه ر کاریگه ر بوو. قولتیکی خسته سه رشانم و به بی دهنگی ده گه ل من دههات و دهچوو، نه و شه وهش هینده به فره ی که وتی په نگه دوو پشت ده بی هه موو نه سینا نه وینده به فره ی لی تی نه که وتوو.

به زرۆکه رووناھی له رۆژه لاتنه وه په یدابوو، که بینیمان سی له

هه‌قاله‌کامان بپوونه شه‌پکه‌داری ره‌ق و وه‌ک ئه‌وه‌ی کفنی سپی کرابن، ئاوا به‌فر دایبوشیبوون. له‌بهر برینه‌کانیان شه‌و بۆیان نه‌کراوو جووله‌بکه‌ن. زینه‌فونیش ناله‌بار بوو. چیدیکه‌خوینی له‌برینی نه‌ده‌هات. به‌لام پێیه‌که‌ی شین و مۆر ببوو؛ چونکه‌پێی نه‌ده‌کرا ببجوولیتینته‌وه‌ تا خوینی تیتدا هاتووچوو بکا. نه‌مانده‌توانی ده‌ست به‌هیچ شتی بکه‌ین، نه‌رمه‌کامان پێ هه‌لده‌گیراوه، نه‌قسه‌مان بۆ ده‌کرا، به‌لام زریه‌کامان توزیک له‌با سو له‌سه‌رمای ده‌پاراستین، لیخشانێ زریپۆشه‌میتاله‌که‌له‌گۆشتی رووتمان، شتیکی ناهه‌موار بوو.

هه‌رکه‌زینه‌فون توانی رێچکۆله‌باریکه‌که‌له‌بن به‌فری را‌ببینی، زینه‌فون مراندی و گوتی: "هه‌ر ئیستا ده‌رۆین." هه‌ردوو ده‌سته‌ته‌زیه‌که‌ی برده‌به‌ر ده‌میوه‌و و بیه‌ووده‌فوی تی‌کردن تا گه‌رمیان بکاته‌وه‌.

گوتم: "ئه‌ی ئه‌گه‌ر پیاوانی پراسایبولوس..."^(۱)

"ئه‌وانیش وه‌ک ئیمه‌بوینه‌شه‌خته. ئیمه‌یا لیتره‌ده‌مانه‌ستی و ده‌مرین، یان له‌شه‌ردا ده‌مرین. من مردنه‌زه‌حه‌ته‌که‌م له‌سلا په‌سندتره‌ه." هه‌یشتا قسه‌که‌ی ته‌واو له‌ده‌م نه‌هاتیوه‌ده‌ره‌وه‌که‌پیاوه‌کان خریبوونه‌وه‌ و ئاماده‌بوون پرۆن. ده‌زگاکانی گواستنه‌وه‌ی بریندار و کوژراوه‌کان ئاماده‌کران بۆ ئه‌وه‌ی له‌دوای خۆمان رایانکیشین. به‌رێ کهو‌تین. به‌ملاو به‌ولادا هه‌رده‌زله‌ین، هه‌ینده‌خۆمان به‌لیواری شاخی گرتوه‌تا په‌نجه‌کامان خوینیان لی‌هات، به‌لام هه‌ستمان به‌ئیشیان نه‌ده‌کرد. پیاوه‌کان چه‌که‌کانیان له‌دوای خۆیان به‌جیه‌هه‌یشت. وه‌ک تارمایی دیار بوون. له‌ناو به‌فره‌وه‌را سه‌یری ده‌وروپشتی خۆمانمان ده‌کرد ده‌ترساین نه‌کا په‌لامار بدرێین.

هیچ له‌گۆرێ نه‌بوو. تا گه‌یشتینه‌نیوه‌ی رێ بۆ چوونه‌خواره‌وه‌ی شاخی، کاتییک زریقانییک ئیمه‌ی بینی و هه‌ردوو چاوی زه‌ق بوونه‌وه‌، وای زانی

(۱) ئه‌و که‌سانه‌ن له‌کاتی مردوو برده‌گۆرستان مافووری په‌حه‌مه‌ته‌ه‌لده‌گرن pallbearers. وه‌رگێر.

ئیمه‌گیانی ئه‌وانه‌ین که‌له‌سه‌ره‌وه‌مابوینه‌وه‌مه‌رگ ریتی لی‌گرتبووین. یاساوه‌که‌به‌خیرایی رایکرده‌خواره‌وه‌و چوو له‌کامپه‌که‌به‌په‌له‌له‌شکریتی هۆیلايته‌کانی سازدا و به‌هاوارمانه‌وه‌هاتن و له‌دابه‌زینه‌که‌دا له‌وه‌نده‌رپیه‌ی مابوو یارمه‌تییان داین.

به‌یانی ئیمه‌هه‌یشتا له‌کامپه‌که‌دا له‌بن جاجمه‌کامان هه‌لده‌له‌رزین و به‌فره‌که‌ش هه‌ر تیی ده‌کرد، کاتی که‌چهند سپارتیه‌کی کریتیاسی گه‌یشتنه‌جی. ئه‌و سپارتیه‌یه‌ چوو بوون ده‌وری قه‌لاته‌که‌ی سه‌ح بکه‌نه‌وه‌ و بزنان باشتربن شیه‌و چیه‌ه‌بۆ گه‌مارۆدانی یاخیه‌کان و ناچارکردنیان تا خۆیان به‌ده‌سته‌وه‌بدن. به‌کری له‌ته‌نیشتی ئاگره‌که‌ه‌ی ئیمه‌دا ره‌ت بوون، قاپووته‌کانیان با‌ده‌یفراند و شه‌قه‌ی لیوه‌ده‌هینان و گوتیان به‌و پۆدره‌یه‌نه‌ده‌دا که‌سۆله‌کانیانی داپۆشی بوو. له‌وه‌ده‌مه‌ی ئه‌وان ره‌ت بوون و بۆ ناو چادره‌که‌ی کریتیاس ده‌چوون تا راپۆرتی خۆبانی بۆ پیتشکه‌ش بکه‌ن، زینه‌فون خۆی خسته‌سه‌ریه‌که‌هه‌نیشکی و قیت بۆوه‌.

زینه‌فون هاواری کردنی: "یاخیه‌کان له‌کوین؟ ئایا ده‌روازه‌که‌یان توند کرده‌وه؟ ئه‌رێ ئیوه‌درنده‌کانتان دیتن؟"

پرسیاره‌کانیان پشتگۆی خست. ته‌ماشای پیتشه‌وه‌یان کرد، ده‌موچاویان وه‌ک به‌ردی شاخه‌که‌ساردو سه‌رپه‌ی سۆز بوون. ته‌نانه‌ت بایی ئه‌وه‌ش خۆیان سه‌خه‌ت نه‌کرد ئه‌و رقه‌شیان لیمان بشارنه‌وه‌که‌له‌ئیمه‌یان هه‌بوو. دوو رۆژ پاشتر به‌ووچکووچانه‌ی که‌بۆ کاری سه‌ربازی ده‌ستیان به‌سه‌ردا گیرابوو، گه‌راینه‌وه‌بۆ ئه‌سینا و له‌وێ زینه‌فون به‌برینداریه‌وه‌بۆ مالی باوکی بردرایه‌وه‌هه‌ر گرایلوس که‌کوهره‌که‌ی خۆی بۆ جاری دووه‌م به‌نیوه‌مردوویی دیت، دایه‌پریشقه‌ی گریانه‌وه‌هه‌ر ئه‌و شه‌و شه‌هه‌رابیان بۆ خواوه‌نده‌کان کرده‌خیر و پیاوه‌یه‌کیشیان به‌من دا، نیشانه‌ی سوپاس کردنم، پاشان منی ئازاد کرد. من ئازاد بووم، جا با هه‌ر به‌جه‌سته‌بیت.

من پاشتر رووبه‌رووی درنده‌کان و خواوه‌نه‌کانیشیان ده‌بمه‌وه‌.

گه وراتییه کی باوک

لهم ژیانه فانییهی ئیمه دا،
بو ههر شتیک له سهر رووی ئهم زهوییه باشه دا،
خواهنده کان کاتیکی گونجاو تهرخان ده کهن.
- هۆمه ر

I

ته گهر وهك خواوهندهكان بووبم، يان ههرگيز وهك تهوان نه بووبم، من هميشه دهگه ليدا بووم. نازناوه كه م تيو^(۱) Theo يه و ته مهش راستي واتاكه ي رهنك ده داته وه. ياده وه ريبه كاني پيشانم هاوته رازووي يادداشته كاني ته وه. ته نيا جياوازي من دهگه ل ته ودا ته وه يه من له و زورترم له بيره. من له وئ بووم كه ته بوو، يارمه تي پاكردنه وه و فرميسك سرينه وه يم دا. له وئيش ده بم كه ده مرئ. گومانيشم نيبه ديسان له و ده ميش يارمه تي ده دم. به دريژايي ژيانم ههر دهگه ليدا بوويمه و وهك رووحيكي پاريزه و دلخوشكاري بوويمه و ريگه م لبي گرتوه له خراپه كردن و نه مهيشتوه نيگه ران بي. وهك سيبه ر به يه كه وه بووينه و شه رمان له دژي سپارتيه كاندان كردوه و به رده ستي شازاده كامان كردوه و پله و پايه مان له پاشايه كانه وه پي دراوه. دهگه ل ته ودا چوومه نيو دوزخ و زيندووش بووينه وه. جگه له و ماوه هكورتته بترازي كه گياني خوم هي خوم نه بوو، يان باستر وايه بلتين گياني ته و هي خوي نه بوو، هه يني به ته ني چوومه سه ر قهراخه كاني ده رباي رهش و لبي جودا بوومه وه، ته گينا هه ميشه له ته نيشتي بوويمه. ته گه ر تاوا نه بين، ناشي بيتي به كتر ي بژين.

پتيان گوتم من له سايراكيوس له سه رده ميكدان بوويمه كه گه له كه م چه ندين شه ري بي ژماريان دهگه ل ته سينييه كان ده كرد. له بارو دوختيك كه من نايانم، دهگه ل دايك و باوكم له ناو ده ربا دا گيرايين ته وانه ي تيمه يان

(۱) تيو = خوا، به زماني يوناني. (وه رگيږي)

گرت يان دزي ده ربا بوون يانيش له مياني هيرشيتيكي ده ربا وانه ته سينييه كاندا ديل كراين كاتي كه په لاماري كه شتي بازرگاني سايراكيوسييان دا، كوره كي ده زاني؟ كه گچكه بووم پتيان گوتم باوكم سه ربازيكي چه مووش بوو، باوك و دايكم رهنكه چنه د جار به كويله يي فروشرا بن، تا له كو تا ييدا خو بيان له ناو خانه واده ي گرايلوس دا گرته وه، من ته و كاتي هيشته مه لو تكه بووم. ته وه ي من له هي ته و سه رده مي له بيرم مابي كويله يه كي گورانييه كه كه به زمانيك ده خو يندرا من تيتي نه ده گه يشتم، نامو بوو، گورانييه كي بي كيش بوو، به لام پاش چنه د روثيكي رهنكه مانايه كي به خشي بيت و سوزيشي به و خه لكانه دابي كه ده يانبيست. به لام بو من ههر به م گويچكه به مده ده هاته ژووره وه له وي تريان ده رده چووه ده رده وه، بو من ميترده زمه يه ك بوو.

زوري نه برد دايك و باوكم به و كو ليږايه مردن كه به ترسناكترين شيوه شاره كه ماني قري كردو سه ير ته وه بوو مني نه كوشت. مندالاني يه تيم له هه مووان زورتر بوون، هه نديكيان له بنه ماله ي پاكي ته سيني بوون، هه نديكيشيان مندالي ته و دايك و باوكانه بوون كه له شه ره هه ميشه به رده و امه كاندا كوژرابوون. ده ولته ته واني به خودان كردن و له فيستيقال و بونه گشتييه كاندا گه و رده كران و پريزان لي ده گيرا. ته وانه ش كه باوكه كانيان له شه ردا كوژرابوون وهك پاله وانان ستايش ده كران. نه وه ي ته وانه ش كه ره چه له كيان ئاشكرا نه بوو، وهك ته واني تر به خته وه ر نه بوون هه نديك پيشنيزيايان كرد، به ريكي په روه رده بكرين، به لام به زوري پشتگوي خران و به خو بيان خو يان پيگه يانند. ته وانه ش وهك خوم ئاسا، نه وه ي كويله كان بوون، ته وانه گلوره يان كه و تبووه ليژي. كوره هيشته له وانه خراپتريش هه بوون، ته وانيش كويله ي دوژمنان بوون. هه رچه نده من ته نيا كو ربه يه ك بووم و نه مده تواني هيچ په يدا بكه م، به لام هيشته به زه يبييان به مندا هاته وه و منيان له ماله كه دا هيشته وه. رهنگه ههر بو ته وه بو بي

خودا لییان رازی بیت، یان هر په رستاره که به زه بی پیمدا هاتبیته وه به خیتیو کردبم. خودانه کهم هرگیز نه خوئی به کاروباری منوه سهرقال ده کردو نه هر بایه خیشی پی ده دام. به ساده بییه وه ده لیم من بویه و هرگیز هیچ که له نیتکم پر نه ده کرده وه، بویی هیچ گوئی پی نه ده دام، نه شی ده ویست بگاته بنج و بنه وانم و بزانی کیمه و له کوئی هاتومه.

له وان سهرده ماندا، ژیان ناسان نه بوو. نه سینیه کان ده یان سال بوو که وتبونه نپو زونگاوی شه ریکی خو کوژه و ده گه ل سپار تیه کان به دهستی خو یان مائی خو یان کاول ده کرد، شه رکه یان له سهر ته وه ی بوو پاش به زاندنی پارسه کان به دهستی یونانه کان، دانیش توانی سپار تا ملیان نه ده داو نه یانده ویست نه سینیه کان سهر کردایه تییان بکن. له نه نجامدا هر پیاوکی له هه ردوو لا بسازابا، په یوه ندی به و به تالیونه پر چه که زرتیوشانه ی هویلا تیه کانه وه کرد که برپه ی پشتی هه ردوک سوپای نه سینا و سپار تا بوو. هر یه که له و پیاوانه، کوپله یه کی نیرینه ی ده درایب، بو ته وه ی به ردهستی بکات و بارو بارگه یشی بو هه لگرئی. بردنی ته و هه موو پیاوانه بو سهر بازی وای کرد که ژماره یان له ناو شاره کاندای کهم بیته وه، له کاتیکدا بو نیان بو گه شه کردن و زیندوویتی شاره که زور پیوست بوو.

نه بوونی پیاوینز manpower ناسته نگی بو ژیانی خیزانی گرایلوس هه بوو که خانه واده یه کی دست رویش توو بوو، زه وی و زاریکی زوری له ده شته کانی دیم^(۱) ی ئیرخیادا هه بوو. ئیرخیای دوازه مایل له روژه لاتی نه سینا بوو. له وی بوو به کوپه یی میان بردو چنده سالیکی گه وره یان کردم و هر له وی سهره تایی ژیانی خو م به به ردهستی کردنی ده سته یه که تافره ت به سهر برد. زوری ی پیاوه کان، نازادو کوپله کان و هکو

(۱) دیم deme ناچه یه کی به رتیه به رایه تی سهرده می یونانی بوو. (وه رگتیر)

یه که وهرزه که یان له به رهی جهنگ رابوارد. ته نیا چنده مانگیکی به سهر وهرزی چاندن و شالاهه کانی شه ردا به سهر چوو بوو، کاتیک که پیاوه کان بیته ووده ویستیان زه مان بگه رتینه وه و ته و زیانه ی به هوی پشتنگوی خستنی کیتلگه کان که وتبوو، قهره بووی بکه نه وه. گرایلوس جار یکیان دوو سال له زه وییه که ی دوور که وتبوو. له دوو ساله دا ته نیا یه که جار بو یه که روژه هاته وه، به لام به فهرمانی نه نجومه ن ناچار بوو بگه رتیه وه شوینی خوئی. له میانی ته و سهر دانه کورته یدا توانی کوریک دروست بکا.

له کاتیکدا که گرایلوس یان له دژی سپار تیه کان ده جهنگی یانیش له نه نجومه ن له نه سینا سهرقال بوو، به ته نیا په روه رده کردنی مندالیکی بزوزو به رتیه بردنی کاروباری مال و شینایی بو ژنه که ی گرایلوس، نه رکیکی زور گران بوو. له کوتاییدا دهستی هه لگرت و دهری ماله که ی داخست و زوری ی کریکاره کانی کیتلگه که ی فرۆشتن و چوو ده گه ل لیدای ناموزا بیته ژنه که ی شویدا ژیا. لیدا له نه سینا خانوویکی هه بوو، به لام که س ئیتر گوئی به و زه وی و زاره ی میرده که ی له بویتیدا هه بیوو، نه دا. خانووه که ی له و شاره دا ژوورکی به تالی هه بوو. به لام چونکه هیچ پیاویکی نه بوو ناگای لی بچ، ژووره که رووخابوو. بو ده وله مه نده کانیش، روئی چیش ت لینان و چرا داگیرساندن به ماندوو بوونیکه وه ده گه یشتنه ناو شاری. له به ر نه بوونی دار بو سوپه ی داده کراو یه که یه که ده سووتیندرا. جل و به رگ چنده جار پینه ده کراو له به ر ده کراو چیتر به ده روزه که رانیان نه ده به خشی. خواردن زور کهم بوو، خواردن ببوو شله ی نیسک و به ده گمه ن وا ده بوو مالیکی هه ندی له گوشتی به رخی یان به رازی ده ست بکه وی که له ئیرخیاهه را به قاچاغ ده هات. قورپرکه زه ویه چوله کانی راست و چه پ کردبوو، ئیمه ش به به رده وامی ده مانگرتن و لیمان ده نان و ده مانخواردن؛ ناخر بو ئیمه ی کوپله و ده سته ی کارمه ندانی ناندین، ته و قورپرکانه سهرچاوه یه کی باشی پروتین بوو، چونکه به رده سته کان ته نانه ت به رماوه ی گوشته

قیمه کراوه کانیشیان هیئنده دهمژی هه تا هیشکیان ده کرده ووه له ماله وه بیان نه ده هیشتته وه. ئیمه دلمان ته نیا به و خوار دنه سپارتییبه خوش دهبوو که هیشتتا له وانی دیکه خراپتر بوو. گه لئی جار ان گرایلوس دهیگوت جیی سهرسورمان نییبه که سپارتییبه کان هیئنده به په رۆشه وهن بۆ ئه وهی له مهیدانه کانی شهردا بکوژرتین ناخر مردن زۆر باشتر بوو له وهی که له سهر ئهم جیره خۆراکه دا بژی.

ئیمه ش له ئه سینا ژبانیتیکی تازه مان بۆ خۆمان دروست کرد. له وه دهمه ی من له وئ بووم کرابوو ئه رکی بهرده وامم؛ دهبوو تاگام له وه منداله نارحه ته هه بیخ. ههر له وه تی تازه فیتری رۆیشتن دهبووین، منیان به شیوهیه کی نافه رمی کردبووه بهرپرسی ئه وه منداله. تا ئه و رۆژهی چوونه ئه سینا، کوره که ی گرایلوسی هه رگیز له زهوییه که بیان نه دوور که وتبووه نه هیششتبوومان له بهر چاوی من و دایکی بزربیی؛ بۆیه ئه سینای له کن به ههشت بوو. منیش چونکه دهبوو ههردهم چاودیری کوره که بکه م، بۆیی شاره که له کنه من به ته واره تی تامیتیکی تری هه بوو. چاوه کانم قوچاندو دیتم؛ ههر ده لیتی ئه مپویه، به ناو گه رماو تۆزو خۆلی شه قامه کانی ئه سینادا رته دهم، چهند سال بهر له که وتنیه تی. پانه ده ی هیستران ههر هاوارو قیژه قیژیان بوو. شه لاتی سه رشه قامه کانیش سه یریان ده کردن. به زمانیتیکی رهمه کی شیرینه وه ده ناخافتن. بیخ نه وایان به کۆمه ل له سهر شه قام بوون، هه موو شه ل و کوپرو په ککه وته نه بوون، به لکو هه ندیکیان ئه و ئاواره لیتقه ماوانه بوون که له شوینی خۆبان لیتیان تیک چوو بوو و ناوودهنگی ئه سیناش رایکیتشابوونه ئیره؛ لیره دا ئه و هزر قانانه ی سه رده می شانازیان دروست کردو بناغه ی گه وراتی یۆنانیان داناو قوتابخانه یان دامه زرانو فه لسه فه یان دا هیتنا ئه وانیش له سه ر شه قامه کان شوپنیان هه بوو؛ خه لکانیتیکی بیتکاره و مل ئه ستوووو سه ربازانی له پشوو دابوون و ده رباو اتان که چاوه ریتی چوونه وه ده ربایان ده کرد هه موو له وئ بوون.

میوزیک ژه نان ده بینم، مار سه ما پیکه رم لی دیارن، ئه کروه بات و کارمه ندانی میری و گیرفان برو قه حپه و قوونده ریش له و ناو دا هه نه؛ خاوه ن پیشه داره ره وایه کانی وه ک کریتیکاری خانوو و دوکاندارو پاره به قه رد ده رو ده ستفرۆشانی خۆراک و ئاو و نووسه رو ژنانی ماسی فرۆش و هونه رمه ندانی تاتوو^(۱) tattoo کوت و پینه دۆزو بهرگدروو و پرووه لگربیش ده بینم. سه د که سی ره نگا وره گی دیکه ش ده بینم، هه ربه که و بۆ خۆی هاوار ده کاو هاوکاری که رکردنی ئه و خه لکه ده کن، سهرت له پیسی و گه شبینی و شیتاتی ئهم شاره ئه وانه سوور ده میتنی که پیتشان ناوهندی دونیا بوو.

به چاوی بیرمه وه به نیو هه راوه ژریای شه قامه کانی ئه و شاره دا رته بووم تا له ده رگایه کی بیخ نیشانه ی ناو دیوارتیکی به ردینه وه، چوومه ده ره وه گه بشتمه رپچکۆله به ک. تاریک و سارد بوو. ده رگا دار به رووه که به دوامه وه داخراو هیدی هیدی ده نگه ده نگی شاره که م له گویدا کز بۆوه. کۆتایی کۆلانه ته سه که که ی بیرم له هه وشیتیکی به ره ته تاو ده چوو ه پیتش، له وئ ته نیا ده نگیتیکی ناسکی شو ره ی ئاوی کانیه که ده هات که ده گه ل ده نگی بلقدانی چیتشت لیتان و رۆن قرچاندنه وه ده نگی نه رمی پیکه نینی به رده ست و کاره که رانی نیو ناندینه که وه، تیکه ل ده بوو. له هه مووان خۆشتر ده نگی ده بیان بالنده بوو له وئ ده یانخویند. له هه ر گۆشه به کی ماله که دا چهند توولیتیکی cage پر بالنده ی بچووکی ره نگا وره نگ هه بوو. بالنده کان لیتزانانه به گوپره ی ره نگی په ره موچه کانیان هه لبتژادرابوون و له قه فه زه کان کرابوون. ده نگی دوو مندالیش له ماله که ده هات. منداله کان له ناو خۆلی دامیتنی کانیا وه که وه گه مه یان به هه ندی که لا ده کرد که له قور دروست کرابوون.

له وه تی کوره که ی گرایلوس هاتوته ئه و ماله، هه میشه گۆرانی بیترئ و

(۱) کوتان قۆل و باسک و شوینی تر بۆ جوانی. (وه رگپری)

تووله‌کان به‌پیتی رهنگ و دهنگی بالنده‌کان ریک ده‌خا. ئەو کامه‌رانه کاتی
که له‌بهر هه‌تاو له‌بهر پیتی دایکی داده‌نیشی و گۆرانی مندالان ده‌خویتی و
ئەو هۆزانانی هۆمیرۆسیش ده‌خویتیته‌وه که دایکی به‌مه‌شکردن فیری
کردووه.

هه‌رچه‌نده له‌هاوزییه‌کانی خۆی پووتتر بوو، به‌لام زیره‌ک بوو. هه‌موو
که‌سیک ئەو راستییی ده‌زانی؛ چونکه چهند جارێک له‌پیش میوانه
ناوداره‌کانی باوکی گۆرانی گوتبوو. پیاوانی ده‌وله‌ت و شاعیرانی ئیپینا
به‌باشترین شیوه‌ منداله‌که‌یان ده‌لاوانده‌وه ستایشیان ده‌کرد، چونکه
دیتی‌یان دهنگی وه‌ک زه‌نگۆل و باوه‌ری زۆریشی به‌خۆیه‌وه بوو.
دپلۆماته‌کانیش ده‌گه‌ل‌ئاو خوارده‌وه ستایشیان ده‌کرد، ته‌نانه‌ت له
بابیشی پتر ریزیان لێ ده‌نا. هه‌ینیش باوکی که‌یفی به‌وه ده‌هات که
کوره‌که‌ی دلێ میوانه‌کانی خۆش ده‌کرد نه‌ک به‌وه‌ی که به‌هره‌مەندبوو.

کوره‌که‌ ناوی هه‌بوو، به‌لام دایکی ته‌نیا له‌و کاتدا به‌و ناوه‌ی بانگی
ده‌کرد که ده‌یویست سه‌رکۆنای بکا. باوکیشی زۆر به‌ ده‌گه‌من راسته‌وخۆ
قسه‌ی ده‌گه‌ل‌دا ده‌کرد. ئەویش به‌ زۆری وه‌لامی نازناوه‌که‌ی خۆی ده‌داوه.
ئەو ناتۆره‌یه‌ی له‌ به‌هره‌که‌یه‌وه بۆی هاتبوو. به‌ ئایدۆن Aedon بانگ
ده‌کرا. ئایدۆن ئەو بالنده‌یه‌یه که زۆر ده‌خویتی. ئەو ناتۆره‌ نا ئاساییه‌شی
پتر هانی ده‌دا بۆ ئەوه‌ی به‌هره‌که‌ی گه‌شه‌ پێ بیدا. به‌لام خۆ ئەو به‌هره‌یه له‌و
ماله‌ گه‌شه‌ ناکا. خانه‌واده‌که‌ی وه‌جاغزاده‌و هه‌بووی بوون. ژبانی گۆرانی
بیژو هۆزاننانش ئەو جووره‌ بژیوییه نه‌بوو که بنه‌ماله‌ی گه‌وره‌کان بۆ
منداله‌کانیان بیانه‌وی. ئەوه هه‌ر بۆه‌یتنده بوو که منداله‌که له‌ماله‌وه
سه‌رقال بکا تا ئەو کاته‌ی به‌ فه‌رمی ده‌چوو به‌ر خویندن.

کوره‌گه‌وره‌تره‌که‌ ناوی پرۆکسینوس و پسمامی ئایدۆن بوو. دوو سال
له‌مه‌یان هه‌راشتر بوو. کورپکی چوار شانه‌ی کپوله‌ بوو. زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی
گه‌وره‌ی هه‌بوو و فیزیکی زۆریشی لێ ده‌دا. ئەویش وه‌ک ئایدۆنی ئامۆزای

به‌زگماکی هه‌ستیاری و گۆرانی بیژ بوو، به‌ سه‌ربازیشه‌وه ببوو. هه‌رچه‌نده
هه‌ربه‌که‌و بیروبوچوونی له‌وی تریان جیاواز بوو به‌لام جگه‌ له‌ خاماتیان،
خیرا براده‌رایه‌تیشیان په‌یدا کرد. به‌لای که‌م پرۆکسینوس رۆژی جارێک
ئایدۆنی ده‌گریاند کاتیکی که به‌ شمشیره‌ داره‌که‌ی ئازاری ده‌دا. راوی
یه‌کتیریان ده‌نا. زۆرانبازیان ده‌کردو ده‌که‌وته‌ به‌ر پیتی ئەو به‌رده‌سته
پیرانه‌ی که کاری ناومالیان ده‌کرد. چونکه پرۆکسینوس دوو سال له‌ ئایدۆن
به‌ته‌مه‌نتر بوو بۆیه له‌و به‌هیزتر بوو جا هه‌میشه ئایدۆن له‌ شه‌ر ده‌یدۆراند،
به‌لام هه‌رگیز به‌قسه‌ی پرۆکسینوسی نه‌ده‌کردو خۆی به‌ده‌سته‌وه نه‌ده‌دا.
هه‌رکه په‌له‌به‌ستیش ده‌کرا، ده‌ستی به‌گۆرانی گوتن ده‌کردو وای له
پسمامه‌که‌ی ده‌کرد له‌ پیکه‌نینان ده‌که‌وته سه‌ر پشت و چه‌ک ده‌بوو.

ته‌نانه‌ت له‌و هه‌نده جارانه‌ی که پرۆکسینوسیش له‌وی نه‌بوو، ئایدۆن
هه‌رگیز به‌ته‌نیا نه‌ده‌ماوه، چونکه زۆر چالاکانه ده‌گه‌ل‌هاورپیه‌کی
ئه‌ندیشه‌کردی خۆی هه‌میشه بازی ده‌کرد. پیتی نه‌ده‌گوتین کێ بوو. به‌لام
هه‌ر ده‌گه‌ل‌یدا بوو. ناوه‌که‌ی نه‌ده‌درکاند، هه‌ر ده‌یگوت خواوه‌ندیکی
بچکۆله‌ بوو. له‌سه‌ره‌تادا خانه‌واده‌که‌ی به‌م بابه‌ته زۆر گوشاد بوون، چونکه
هه‌ندی جاریش که پرۆکسینوس، یان خزمه‌تچیه‌ک په‌تی ده‌بردو به‌رده‌بۆوه،
ده‌یانگوت ساتمه‌یان له‌ خواوه‌نده‌ گچکه‌که‌ی ئایدۆن کردو که‌وته‌ خواری.
یان که شتیکیان لێ بزر ده‌بوو ده‌یان خسته‌ ملی ئەو خواوه‌نده‌ چکۆله‌یه‌وه.
پاش ماوه‌یه‌ک ئەو فه‌رزه‌نده‌یه هاته‌ ریزی خواوه‌نده‌کانی ئەو خیزانه،
له‌سه‌ره‌تادا هه‌ر به‌ نیکته‌ باسیان ده‌کرد، پاشان بێ ئەوه‌ی ئاگا لێ بێ
لێیان بووه هزر و باوه‌ر. زۆر پاش ئەوه‌ی که کوره‌گه‌وره‌ ببوو و به‌ رۆژی
رووناک ده‌گه‌ل‌ ئەو هاورپیه نه‌ناسراوه‌ی ده‌دا، دایکی ده‌گه‌ل‌ کۆیله‌کانی
ناوه‌ ناوه‌ سه‌رزاره‌کی باسیان ده‌کرد خواوه‌ندپکیان ده‌مالیدا هه‌بوو.

له‌و ماوه‌یه‌دا به‌ده‌گه‌من باوکی ئایدۆنمان له‌ماله‌وه بینی. ته‌نانه‌ت له‌و
ماوه‌ کورتانه‌ش که له‌ کاری دپلۆماسی یان له‌ ته‌رکی سه‌ربازی پشوو

وهرده گرت و دههاتهوه، هیتنده کاتی نه بوو دا دهگه ل کورپه که ی بمینیتتهوه؛ همیشسه پیشوازی لهو پیاوگه له نامویانه ده کرد که سه ریان لیتی دده او تا مالنوستنان ههر داده نیشن و قسه و باسیان بویه کتری ده کرد. گرایلوس نه فسه ریتیکی زور ناودار بوو، نهو ناوو دهنگه شی به هیزو بازووی خوئی له شه ری پیدای کرد بوو. تا نهوکاته ش ههر چه نده گه لی جار زامدار ببوو، به لام توانیبووی هموو پهل و نه ندامه کانی جهسته ی خوئی بیاریزی، تاکه یه ک چاوی له ده ست دابوو، نهویش چونکه جهنگاوهریتیکی سپارتی رمیتیکی لی دابوو. گرایلوس سویتندی ده خوارد نوژداره که وای کرد چاوی له ده ست دا، چونکه ریخی مانگا و سرکه ی تیکه ل کردو به مهش چاوه که ی ناودز بوو و بووه هژی نهو هی کویر بی. ناچار ده بوو چاوه که دره بی. گرایلوس مکور بوو له سه ر نهو هی که چیتتر خوئی نه داته دهستی نوژدارانه وه به خوئی چاوه که ی خوئی دره بی. بویچ که وچکیکی گرت ده ست و چاوه که ی بی دره بی. کونی چاوه دره اته وه که به ناسانی تیمار بوو. به لام ههر ناوه ناوه جیتی ده کرد، نه گهر گرایلوس خوئی زور ماندووش بکردایه نهوکات کونه که جگه له جیق کردن، خوینیشی لی ده هات. منداله که ش شانازی به و برینه ی باوکیه وه ده کرد.

هندی جار گرایلوس ههردوو کورپه که و لیونی کویله ی دهگه ل خویدا دهر دن و ده چوو سهردانی ویرانه خاکی کیلگه جیماوه که یانی له تیرخیا دا ده کرد. گرایلوس شهیدای خا که یان بوو. ههر چه نده نهو پلانانه ی بوزیندوو کردنه و هی زهویییه که داینا بوو، هموو جار ده بوو به هژی شهرو شویره وه دوا بخری، به لام ههر گیز نه ییده و یست کورپه که ی نهو خا که فه راموش بکا. چند نه سپیتیکی ره سه نی له ویدا هیشتبووه و کورپه شه له که ی لیونی له وئ ناگای لیتیان هه بوو، ده ببردن بوشهرو راویشی بی ده کردن. تهنانه ت که تایدون هیشتا زور مندال بوو، خوئی له سه ر پشتی و لاخی نه ده گرت، باوکی له سه ر پشتی نه سپه که دیخسته پیش خوئی و توند باوه شی لیتی ددها. گرایلوس

هیتنده سووتاوی سواری نه سپ بوو، کاتی که کورپه که ی ماندوو ده بوو، ده ببردوه مال و دهیخه و اندو به خوئی دههاته وه هه تا تیاره له سه ر پشتی نه سپه که ی نه ده هاته خواری؛ ماندوو نه ده بوو. جارتیکیان منی دهگه ل خویدا برد، نه سپیتیکی چکوله ی پیتم دا، نهو نه سپه ی بویه راکرتبوو تا بیبه خشیتته کورپه که ی کاتی که گهره بوو. گرایلوس گوتی نه گهر شه ر ههر به رده و ام بی، نهو تایدون ده بیته نه فسه رو منیش ده بی بیمه چه ک و تفاق هه لگری، بویچ ده بی شاره زاییه کی باشم له سواری و له شه ر کردندا هه بی. دهیگوت: "شاناز ده بم نهو روزه ی کورپه که ی یه که م سپارتی ده کوژی."

گرایلوس نه ده پساوه، ههر باسی شه ری ده کرد. رکیکی بی نه ندازه شی له سپار تیبیان هه بوو، چونکه نهوان زور به خرابی نه سینایان خاپور کرد بوو. بیچی له ره که کاری و به دره و شتی و خو پارازنده وه نهو چلیسیبیه یان ده بووه که له دژی هموو شاره کانی تری یونان هه یانبوو؛ تاخر نه دوستیان دوست و نه دوژمنیشیان دوژمن بوو. نهوان کویرانه شاره که ی خوئیانیان خوش ده یست. گرایلوس پیش گالته ی بهو دل سوژییه یان ده هات؛ چونکه هموو له هه مووی شاره که یان بریتی بوو لهو خانووه قورانه ی وهک له وده دروست کرابوون و مرؤف زگی پیی ده سووتا. رقی زوریشی له وه هه بوو که سپار تیبیه کان ده یانویست به زوری زوردار سستمه پولیسییه که ی خوئیان بوی کونترؤل کردنی هموو نهو شارانه په پره و بکه ن که داگیران کرد بوون. زور به چاکی له بیرمه که گرایلوس په ندی سپار تیبیه کانی فیتری ههر سیکمان واتا تایدون و پرؤکسینوس و منیش ده کردو ههستی ده کرد نیمه هندی جار وهک پیویست خویمان ماندوو نه ده کرد.

نیمه ی هه رسیک له پیش خوئی راکرت و قیژاندی: "تایدون، تایا کورپه سپار تیبیه کان خوئیان له نه رکه کانیان ده دزنه وه؟" تایا دهگه ل باوکه کانیان ده وده و انچ ده که ن؟"

کورپه که بی بیر کردنه وه وه لامی داوه و گوتی: "نا، باوه." به لام قسه که ی

پئ نەدەچوو لە دلیهوه بوو، کردی؛ چونکه دهگه‌ڵ قسه‌که‌دا گرژییه‌وه. گرایلۆس ته‌ماشای ناو چاوی ئایدۆن و پرۆکسیئوس و ئینجا هی منیشی کرد، زۆر نیگه‌ران دیار بوو.

"پرۆکسیئوس، ئەوه چیبه له‌ناو له‌پت؟"

پرۆکسیئوس به‌ دەمی پر له‌ کیکه‌وه منگانندی: "کیکی به‌ هه‌نگوینه، مامه." پرۆکسیئوس کاتیکی زۆر خراپی بۆ سناک snack خواردن ته‌رخان کردبوو.

"کیکی به‌ هه‌نگوین؟ ده‌ستت بکه‌وه." پرۆکسیئوس ده‌ستی لیک کرده‌وه و گرایلۆسیش به‌ توندی شه‌قیکی خێوانده‌ ناو له‌ په‌که‌ی و کیکه‌که‌ی لێ که‌وانده‌ سه‌ر زه‌وی و به‌ پتیه‌کانی لێی هاری. پرۆکسیئوس له‌ هه‌ژمه‌تان سوور داگه‌راو چاوه‌کانی پرپان له‌ فرمیسک بوو. به‌لام هه‌ر فه‌زی له‌ به‌ره‌وه نه‌هات.

گرایلۆس به‌ تووره‌یییه‌وه سه‌یری کوره‌کانی کرد. نه‌رمیه‌که‌ی ئیمه سه‌خه‌ته‌ی کردبوو، به‌لام هیچی لیمان نه‌کرد. له‌ تووره‌یییان ده‌ماره‌کانی ملی په‌پ راوه‌ستا بوون. "منداڵه‌ سپارتیه‌کانی هاوژتی ئیوه پۆژی به‌ک جه‌م خواردن ده‌خۆن. شله‌یه‌کی شل، ده‌گه‌ڵ خه‌زانه‌کانیان ناژین، هه‌موویان له‌ ده‌ره‌وه ده‌گه‌ڵ هاو پۆله‌کانیان. سپارتیه‌کان باوه‌ریان وایه‌ ئه‌و سه‌ریاره‌ی خواردنی باشی ده‌رخوارد ده‌دری، سه‌ریاره‌ی خراپی لێ ده‌رده‌چێ. بۆی منداڵه‌کانیان برسی ده‌کن. ئه‌گه‌ر هاو پۆلیکیان گیرا خواردنی ده‌دری، هه‌موو پۆله‌که‌ دارکاری ده‌کرین لێدانه‌که‌ش له‌ به‌ر دزییه‌که‌ نییه‌، به‌ لکو له‌ به‌ر ئه‌وه‌یه‌ گیراوه‌ چونکه‌ دزییه‌که‌ی به‌ گورجی و شاره‌زایانه نه‌کردوه. ئه‌گه‌ر له‌ لێدانه‌که‌ ده‌رچن و نه‌مرن، فێریان ده‌کن له‌ هه‌قاله‌کانی خۆیان بده‌ن. تێده‌گه‌ن؟"

هه‌ر سیکمان سه‌ری خۆمانمان له‌ قانده‌وه‌و چاومان زه‌ق بۆوه.

گرایلۆس دووباره‌ ته‌ماشای ناو چاومانی کرده‌وه، تاکه‌ چاوه‌که‌ی ناگری ده‌رده‌دا. پاش ماوه‌یه‌ک چاوی له‌ سه‌رمان لادا و سه‌یری دوورتری کرد. ئیمه هه‌شتا له‌ به‌ر ده‌ستی له‌ ئاماده‌باشی دابوین، چاوه‌پتیی فه‌رمانی ترمان لێی ده‌کرد. که‌ سه‌یری کردینه‌وه، هه‌ناسه‌یه‌کی قوولی هه‌لکیشا. ئینجا هه‌سته‌واژه‌ تونده‌که‌ی جارانی روخساری گرتوه‌وه. گرایلۆس گوتی: "ئه‌وان باسی منداڵیکی سپارتی ده‌گه‌رنه‌وه‌ که‌ جارێکیان بێچوه‌وه پتویه‌کی دزیه‌وه‌ بۆبانی هه‌یناوه، ناخ له‌ کن سپارتییان رتویش هه‌ر خواردنه‌. دیتیان غاری ده‌دا و خاوه‌نه‌که‌ی گرتی. به‌ر له‌ گرتنی، کوره‌که‌ بێچوه‌وه پتویه‌که‌ی خسته‌ نیتو پتیشه‌وه‌ی کراسه‌که‌یه‌وه. که‌ خاوه‌نه‌که‌ی داوای لێ کرد دینده‌که‌ی نیشان بدا، کوره‌که‌ نکولی لێ کرد چونکه‌ ئاوا فێر کرابوو. ماوه‌یه‌ک لێپرسینه‌وه‌ به‌رده‌وام بوو، تا کتوپر له‌و شوینه‌ی که‌ لێی راوه‌ستا بوو منداڵه‌که‌ که‌وته‌ خواره‌وه‌و مرد. داوای تاقیکردنه‌وه‌ی نوژداری به‌ ده‌ره‌که‌وت که‌ پتویه‌ برسییه‌که‌ هه‌ناوی منداڵه‌که‌ی خوارد بوو. به‌لام منداڵه‌که‌ ره‌وشتی سپارتییانی په‌یره‌و کردو گیانی خۆی به‌خت کرد به‌لام هیچی ئاشکرا نه‌کرد."

پرۆکسیئوس خۆی پێ راگیرا، به‌لام لێوی ئایدۆنی ده‌ستی به‌ ته‌تله‌ کرد. له‌و ده‌مه‌ی گرایلۆس به‌ شینه‌یییه‌وه سه‌یری ده‌کرد، ئه‌و ره‌نگی زه‌رد داگه‌راو لوه‌لی خواردو ده‌ره‌یه‌یه‌ ده‌ره‌وه. گوتمان له‌ دهنگی بوو که‌ له‌ ده‌ره‌وه ده‌یویست پرشیتته‌وه. پرۆکسیئوس و منیش بێ دهنگ ببوین، ته‌ماشای گرایلۆسمان ده‌کرد. ئه‌ویش بۆ ماوه‌یه‌ک سه‌یری ئیمه‌ی کرده‌وه، ئینجا به‌ نه‌رمی چوه‌ ده‌ری. چهنده‌ شه‌و بوو ئایدۆن منی له‌ خه‌و ده‌کرد، چونکه‌ ترسابوو نه‌یده‌و پرا به‌ ته‌نیا بخه‌وی، بۆی که‌ تاریک داده‌هات له‌ ترسی هه‌رقه‌له‌ سپارتیه‌کان خۆی له‌ بن جیتی من ده‌په‌ستا. که‌چی پرۆکسیئوس له‌ ناو نۆینه‌کانی خۆیدا ده‌ماوه‌و ترسه‌که‌ی ده‌کرده‌ گه‌مه‌و خه‌وی لێ ده‌که‌وت.

له بیرکاری زۆر بههره‌دار بوو، هه‌موو شتیکی له بیرری خۆی کۆده‌کرده‌وه به‌ر له‌وه‌ی بگاته لای مامۆستایه‌که‌ی. له‌و هاو‌پۆلانه‌شی که زۆر له‌خۆی هه‌راشتر بوون باشتری ده‌خوینده‌وه. هۆنراوی درێژی هۆمه‌رو هیتسۆبدو ستیسیخۆزه‌سی هه‌ر له سه‌ربه‌وه تا کۆتایی هه‌مووی له‌به‌ر ده‌خوینده‌وه. هه‌ندێ جاریش له‌ کوئی لیبی داوا بکرا له‌وه‌ی ده‌ستی پێ ده‌کردو ده‌یگۆته‌وه. ناوی دانه‌ری هه‌موو کتیب و شانۆنامه‌کانی چوارسه‌د سالی رابردووی ده‌زانی، یان هه‌ر به‌ که‌یف له‌هه‌ر کیشیکی شیعری لیبیان داوا بکرا دیه‌و له‌هه‌ر بابته‌یکی بۆی دیار ده‌کرا، شه‌ش خشته‌کیه‌کی ریک ده‌خست. ده‌یزانی ته‌کنیکی پایتاگۆراس، سه‌باره‌ت به‌ سیگۆشه‌ی وه‌ستاو و رێژه‌ی هاوچه‌شنی میوزیکی، شی بکاته‌وه. بیردۆزه‌ی چوارگۆشه‌کانی لیبون^(۱) ی هیپۆکراتی روون ده‌کرده‌وه. نارووناکای س = م له‌ بنه‌مای ناسینی که‌سیه‌تیدا تاووتوو ده‌کرد. پنداری به‌رز ده‌نرخاند، به‌لام له‌ ترسی باوکی نه‌یده‌وێرا به‌ ئاشکرا باسی بکا، چونکه‌ دانه‌ره‌ بۆتیبانه‌کانی په‌سند نه‌ده‌کرد. هه‌موو نمونه‌ جیاوازه‌کانی ئه‌سینای له‌به‌رده‌ست دا‌بوو. وینه‌کیشان و په‌یکه‌رتاشین له‌ ئه‌وپه‌ر گه‌شه‌کردن دا‌بوو. ناوه‌کانی زیویس و پۆلیکلیتوس و پرازیتیلایس له‌سه‌ر هه‌موو لیبۆیک بوو. ئه‌ندازیاری ته‌لارسازی جیبی شانازی و جوانی بوو. ناوبانگی ئه‌ندازیاره‌ ته‌لارسازه‌کان له‌ هی هونه‌رمه‌نده‌کان پتر بوو. ماتماتیکس له‌ هه‌موو شوێنیک ده‌خویندرا. زاناکان سه‌دان سال وانه‌ی ریزمان و ره‌وانبێژی ئه‌ده‌بیبیان به‌ خۆراییی فیر ده‌کرد.

پیشتر پور لیدا بریاری دا بچیته‌وه بۆ بۆتیا، بۆ ئه‌وه‌ی هه‌رچی له‌ زه‌وییه‌کانی می‌رده‌که‌ی له‌وه‌ی ما‌بوو له‌ ده‌ستی خزمانی ده‌ربیتنی.

(۱) پارچه‌ رووبه‌ریکی راسته‌ به‌هۆی دوو که‌وانه‌ی یه‌کتیره‌وه‌ دیاری ده‌کرێ یان رووبه‌ریکی خری راسته‌ به‌هۆی دوو بازنه‌ی گه‌وره‌وه‌ سنووری ده‌ستیشان ده‌کرێ (s New Collegiate Dictionary, 1981, the USA Webster (وه‌رگێتی).

II

تایدۆن به‌ناو خیا‌بانه‌کاندا رای ده‌کردو خۆی به‌ باره‌ه‌لگرو کووچکووچه‌کانی سه‌ر شه‌قامه‌که‌ داده‌داو، قل قله‌ میوه‌ی له‌ سه‌ر سه‌ری ئه‌و ژن و کیژۆلانه‌دا ده‌رفاند که به‌ تلیانه‌ ده‌یان هینا له‌ بازاردا ده‌یانفرۆشت. به‌ غاردان وه‌سه‌ر گردی ئه‌کرۆپۆلیس ده‌که‌وت و له‌ وێه‌را ده‌چوو له‌ ده‌روازه‌کانی پرۆپایلیان ده‌وه‌ستاو ته‌ماشای په‌رپینۆنی ده‌کرد که تازه‌ ته‌واو کرابوو. ده‌بویست بزانی چ جوژه‌ پیشکه‌وتنیک له‌ شپۆه‌ی مه‌رمه‌ر رێژی و بۆیاخکردنی بووه. رۆژانه‌ ده‌هاته‌ ئیره‌و ده‌گه‌ل وه‌ستای به‌ردرێژی و کرێکاره‌کان قسه‌ی ده‌کرد. هه‌موو ناویان ده‌زانی. بێ راره‌ستان پرسبیری له‌ گه‌وره‌ ئه‌ندازیاری ته‌لارکاری، کالیکراتیس، ده‌کرد. ئه‌ویش هه‌ر به‌ نیخته‌ گه‌لێ جار لیبی ده‌خواست بزانی درێژی دیواریک یان هی دووان راست پیتراون.

دوای ئه‌وه‌ی تایدۆن ئه‌و کۆله‌گانه‌ی پیتوا که‌ ده‌بوو بۆ په‌رستگه‌ی نایکی قیت بکریته‌وه، وه‌بیرم هیناوه‌ که‌ کاتی وانه‌کانی ئیوارانی نزیک بۆته‌وه، منبیش له‌ماله‌وه‌ وه‌ک ئه‌و ئاماده‌ی ده‌سه‌کانی ده‌بووم. سه‌ری خۆی بۆم هه‌ژاندو پیشنبیری کرد تا ده‌گه‌ینه‌ مالتی با به‌ قۆشمه‌ بچینه‌وه. من نکولیم لیبی کرد. به‌لام ئه‌و گویتی به‌ من نه‌داو به‌غاردان له‌ گردی بۆی شوێر بۆه.

ته‌مه‌نی دوازه‌ سالان بوو. خه‌ریک بوو ببیته‌ پیاو و توانایه‌کانی په‌یتا په‌یتا به‌ده‌ر ده‌که‌وتن. تایدۆن هه‌ر به‌ته‌نێ میوزیکژهن نه‌بوو، به‌لکو زه‌ره‌ک و لیبزان بوو، چونکه‌ وه‌ک زۆر له‌ هاو‌زییه‌کان له‌ ئه‌سینادا په‌روه‌رده‌ کرابوو.

پروکسیتوسیس دهگهلی چوو. ئایدۆن بهسهفهری ئامۆزایهکهی زۆر تیک چوو، ناچار هه موو خودوی خۆی به من دا. بۆ ئه وهی دووری ئامۆزای لهبیر بساته وه، گرایلوس پریاری دا رۆژ هه تا ئیوارئ به خورتندن و به وه رزش سه رقائ و شلۆقی بکا. گرایلوس له ئه سینا به کارو باری میریبه وه خه ربیک بوو، دایکی ئایدۆنیش به ئیشی ناوما ل رانه ده گه یی تا بتوانئ ئاگای له کوره کهی بئ؛ بۆیه ئه رکی په روه رده وه مه شقدانی ئایدۆن هه مووی به من و به گروویتیک وانه بیژ سپی دردا، که گرایلوس بۆ خۆی هه لئ بژارد بوون. هه رچه نده ئه وان ده گه لیدا توندو منیش هه ول م دا، به لām ئایدۆن له پاش سه فه ری پروکسیتوس بووه کورپکی تر و که سایه تیبه کهی جارانی نه ماو هه ولئ سه ره به خۆبوونی دا. قیسکه ی ده گه ل مندا ته نگ بوو، بۆم نه ده هاته رایئ، که قه وینتیبه کانی گرایلوسی باوکیم وه بیر ده هینا وه لیم تووره ده بوو. فیرکاره کانی هاوشان ده گه له خۆم تیده کۆشاین رۆژه که ی به کاری به سوود به سه ر به ری، به لām بیهووده بوو؛ چونکه لئی ده دا ده چوو وه ده ره وه و بئ خۆ ئاماده کردن سواری ئه سپی ده بوو. رۆژتیک وه ک جار ان چوو ه ناو قه ره بالغی بازاری، من که به م جهسته یه ی دوو هینده ی هی ئه و گه وره و به نبه ی خیرایی ئه و بۆم نه کرا له ناو ئاپۆره ی خه لکیدا ده ر بچم.

به ناو کۆلانه یه کی ته سک و به و خیراییه ی ئه گه ر به ربیته وه ملی ده شکئ، قۆشمه ی ده گه ل مندا کرد. ناچار بووم راوه ستم و لئی جودا ببه مه وه. له چاو بزر بوو. منیش زنده قم چوو. جارێکی تریش سئ سال پش ئیستا لیم گوم ببوو. چیرۆکه که ش شایسته ی ئه وه یه به کورتی بیگیتمه وه. له ناو هه شاماتی ئه و خه لکه ی له فیتستیقالیکدا به شدار بوون، بزم کرد. گرایلوس رۆژی پاشتر ده گه ل سوپا ده ره چوو، بۆئ ئایدۆنی ده گه له خۆیدا هینا بوو بۆ فیتستیقاله که تا تۆزئ که یف خۆشی بکا. زۆر ده گه من وا ده بوو مندالیک ده گه ل باوکیدا ئاماده ی بۆنه یه کی گشتی ئاوا ببئ. به لām گرایلوس بۆ پاراستنی کوره که ی منی ده گه ل خۆیدا بردبوو. به گه رمی

ئاگاداری کردم چاو له سه ر کوره که هه لنه گرم بۆ ئه وه ی ئه و بۆخۆی بتوانئ، بئ ته گه ره، به شداری ئاهه نگه که بکا. ئایدۆن به نازتیکه وه له ته نیشتی باوکی ده رۆیی. به رپزه وه وه لāmی براده ره کانی گرایلوسی ده دا وه. به لām نازانم چۆن، منداله خۆی له من هه شار داو به ناو ئاپۆره ی خه لکی که وت. گرایلوس زۆر به رشتی با به تی شه ری ده گه ل به ک له براده ره کانی تاوو توو ده کرد، من پیتی ئه و زانیم کوره که بزر بووه. گرایلوس منی دیت له سه ر نووکی تپله کانم راوه ستاوم، چاو ده گیتم بزاتم قه ت ئایدۆن له ناو ئه و قه ره بالغیه دا نابینه وه وه یه کسه ر تیگه یشت چ بووه. به نارپکی ده مه ته قیبه که ی پری و زه رده خه نه که ی سه ر لیبوی گۆراو خۆی خوار کرده وه و به گوتیکه ی داچریاندم و گوتی: "ئه گه ر تا پینچ ده قیقه ی تر کوره که نیته وه ته نیشتی من، بزانه که تۆ ده فرۆشربی." هه ر ئه وه نده و چیتر. ئه و چوار وشه یه ی که چه ندین ده یه به ر له ئیستا بیستومه تا ئیستاش له رزم لئ دینئ. ته نیا پینچ خوله کم له پشدا هه بوو ئه گینا ژیانم کۆتایی ده هات، خۆ هه ر ئاوه تا ده ستی پیکردبوو. گرایلوس ئه و ده سه لاته ی به سه ر من داده شکا. یه کسه ر وه ک جارانی قیت بۆوه ده گه ل هه واله کانی ده ستی به بینه و به رده ی خۆی کرده وه.

ئایدۆن نه یده ویست له ئیمه جودا بیته وه و که زانی وای به سه ر هاتبوو، شتیوا. له ناوه ندی خیابان راوه ستابوو ده گریا. ئاکته ربکی مه یله و سه رخۆش به خۆ به شه پ و شوژه که یه وه زۆری نه ما بوو بیخاته خواره وه. ئایدۆن مندالیکه ی له ناست به ده ر جوان بوو. پیتی لوس وه ک زه یتون وا بوو، دوو چاوی خری گه وره ی وه ک تری ره شمیری هه بوو. ددانه کانی سپی بوون، بئ ئاگاداری کرده وه مان سه ر به خۆ نه ده چوو له ناو شاری بگه ری. له به خت گه وره یی ئه و کوره بوو که ئاکته ره که وه ک زۆر له هاو پشیه کانی خۆی مندالباز نه بوو، به لکو کابرایه کی ئه مین بوو. هه رکه منداله که ی دیت،

یه کسه بر بوی داها ته وه له ناوی پرسی. که زانی ئه و ئایدۆنه یه که ناو و دهنگی میوزیک ژهنینی هه موو ئه سینای پر کردۆته وه، کابراش خۆی پین ناساندو گوتی: "منیش ئۆته سم، وه رگی پری شانۆنامه مه زنه کانی شانۆنوسانی ئه سینا مه،" جا به رزی کرده وه خستییه قیلماسه ی خۆیه وه. پاشان ئۆته س به پالدان پتی خۆی به ناو خه لکیدا کرده وه هاواری کرد: "گرایلوس! گه وره م گرایلوس! بوخچه یه کم بۆت هیناوه."

براده رانی گرایلوس پیشتر گوتیان له هاواری ئۆته س بو، یه کتیکیان رووی تی کردو گوتی: "گرایلوس، ئه وه کوره که ی تۆ نییه و له سه ر شانی ئه و مه ییونه دایه؟" گرایلوس سه بیرکی کوره که ی کرد، گوتی له هه موو گاله گاله ش بو که خه لکه سه بیرکه ره کان کردیان. ئایدۆن هیشتا ریچکۆله ی ئه س رینی له سه ر کۆلمه کانه وه دیاریوو، سه بری ئیمه ی کردو له خۆشبیان دا زه رده خه نه یه کی هاتی. هه ستواژه ی گرایلوس چۆن ناسی بوو هه ر وه ک جار ان بوو؛ ده تگوت به رده و نه گۆرا. کوره که ی له ئۆته س وه رگرتیه وه پارچه دراویکی خسته نیو دهستییه وه، ئه ویش بۆ سوپاسگوزاری، هه لی دا ناسمان و گرتیه وه خستییه ناو به بره یه وه. گرایلوس داوای به خشیینی له هه فائله کانی کردو یه کسه ر ئیمه ی بۆ مال هیناوه. بۆ خه لکی پیده که نی، به لām توند به مستی پشت ملی ئیمه ی هه ردوو کمان گرتوو. پسکاندم: "ئایدۆن! باوکت پتی گوتم چاوم لیت پین. بزانه چت کرد!" به لām هیچمان له مه پتر پیمان نه کرا قسه ده گه ل یه کتری بکه یین، چونکه گرایلوس چنگی له ملمان توندتر کرد. ئه و شه و لیدانیکی باشی لیدام، به لām هیشتا له هی ئایدۆنی که متر بوو. گرایلوس یه ک قسه شی پین نه گوت. دهستی نه گه یاندى. ته ماشای نه کرد. ته نیا له دووره و هه را تیچاویکی دایپ و نیگه رانی خۆی نیشان داو به یانی زوو بۆ مه یدانی شه ر چۆوه. هه رچه نده نه رمه رانه کانی من بوون داغ کرابوون و زۆریشم هه ول دا دلئ ئایدۆن بده مه وه و تپی بگه ییم که باوک راسته ده بی

ئاگای له مندالی بیت، به لām دادی نه دا! ئایدۆن چهنده شه و پاشتر هه ر به گریانه وه نوست.

با بگه ریحه وه بۆ ئه و کووچه یه ی سه ردانیم کردبوو: دوا پرسیارم که له ئایدۆنی پرسی پتی گوتم ئه و کاتی که به خیرا به پیشه من که وت چی لی هات. هه رکه له کۆلانه که تی بیۆوه، یه کسه ر له په نای گۆچانیکیان به به رینایی کووچه که به ئاسۆیی رایه ل کردبوو. ویستی به بنیه وه دا ره ت پین، به لām خاوه نی گۆپاله که پتی نه دایپ، داریکی خیتوانده ناوشانی. ئایدۆن ویستی له گۆچانه که ده رباز پین. به لām خاوه نه که ی پتر ریگایه که ی لی ته نگتر کردو ده وه ی داو به دیواری وه نووساندو گرتی. که کابرا ئایدۆنی به فاقه که ی گرت، ئیدی وه ک شوان گۆچانه که ی به کار هینا تا به رزه فتی کرد. له و ته مه نه و به و گه و رایه تییه، ئایدۆن ده ی توانی خۆی ده رباز بکا. به لām کابرا زوو خۆی پیداداو خستییه سه ر ده و و له سه ر نه رمه رانی دانیشت. ئایدۆن به حه په سانیکه وه سه بری دارده سته که ی کردو پییه کانی خۆی ئازاد کردو هیدی هیدی به درێژایی سه بری گۆچانه که ی کرد تا ئه و جیتی خاوه نه که ی به دهستییه وه گرتبووی. گرتیه کی لپی دابوو. توندی گرتبووی. چمکی کابرایه که هه مووی موو بوو. له باسکی جیتی برینی دیار بوو. دیار بوو باسکی کابرایه کی شه رنه نگیز بوو. جا خۆزگه به شمشیرو له مه یدانی شه ری دژی سپارتی و تینانان بریندار بووب، نه ک به دارگۆچان و له گه ل مندالاندا وای به سه ر هاتین.

ئایدۆن چاوی پتر هه لپری تا له هه موو دیه نیکی سه برتری دیت. ئه و کابرایه ی زۆر جار ان له ناو بازاری بینیبوو، قسه ی بۆ کۆمه له گه نجیک ده کرد. به ته واوه تی ده موچاوی مارسیاسی خوداوه ندی دارستان بوو. من زۆر جار ان به و ده موچاوه برۆنزییه ی ئه وه پیکه نیوم که له ئاکرۆپولیس تاشرابوو منیش سه بریم ده کردو به ئایدۆنم نیشان ده دا. چاوی کابرایه که

پيازی و دهرپه ریبوون. دفتی وهک لووتی کابرایه کی بۆکسیتیکار^(۱) boxer شکا بوو. لچ و لیوی بۆ دهرهوه نوشتابوونهوه، دهتگوت خۆخن. کهلهه تهواو رووتابۆوهو لووس بوو. قژتیکی چهوری سپی لول خواردووی به هردوو لا سهریدا شوپر ببۆوه. خواردنی به کراسه کهیدا رژابوو، دهترانی فراقیینی ئەمپۆی و خواردنی چەند رۆژی رابردووشی چ بووه. زگیکی رووتی لووسی بچ مووی به دهرهوه بوو؛ دهتگوت سووره قاتهی بالندهیه.

وهک سهربازتیکی شارهزا تهماشای نیچیره کهی کرد، چاوهکانی تریسهکیان دا که داوی لیبووردنی کرد چونکه ئاوا له ناکاو ئایدۆنی به فاقی گرت و گوتی: "ببه خشه، کورپژگه، له کوئی دهتوانم هه ندییک شیلیم بکرم؟"

کورپه سهیری کردو واقی لهم پرسیاره ناهه مواره ورمای. پرسینه کهی به بایه خهوه وهرگرت و سهیری ئەم لاو ئەو لای خۆی کرد تا بزانی هیچ ههلیکی به دهستهوه ههیه تا بۆی دهریچ، هیچی وه بهر چاوه کهوت. به دهنگه وهک گۆرانی خویندنه کهیه وه گوتی: "به لئ، گه ورم. که چوویته نیو بازاری، یه کهم دوکان به لای دهستی راستتهوه هه موو چه شنه میوهو سه وزهیه که دهرۆشی. بئگومان لهوئ شیلیمت دهست ده کهوئ."

کابرا باوری پیتی هات، به لām له شوینی خۆی نه جوولاوه. لهو کاتهی که وهلامی کابرا ده داوه، گۆپاله که ههر له سههر سههری به نه رمییه وه ده هات و ده چوو. لهو کاته دا من به غار گه یشتمه کنی. هینکه پر ببووم و ئاره قه ی رهش و شینم کردبوو. به سههر سوپمانیکه وه له لای ئەم پیاوه قه له وه، ناحه زه وه راوه ستام، که بینیم له سههر سههری بهر چاوه کهی من ویستاه. ته ماشایه کی قوولی کردم، منیش لپی موور بوومه وه. کابرا رووی خۆی بۆ لای ئایدۆن وهر سوور پانده وه. ئەویش چاوی بۆ هه له هیتا و زهرده خه نهیه کی هاتی.

(۱) بۆسیتیکار: ملاکم boxer

کابرایه که گوتی: "ته دی له کوئی دهتوانم هه ندی لهو کولیره ی خۆمانه بدۆزمه وه؟ ئەوهی راست و خریه؟ هیشتا گه رمه و تازه له تهن دوور دهرهاتوه؟"

ئهو وهلامه بۆ ئایدۆن ئاسان بوو، چونکه ئیمپۆ به یانی ئەو کولیره یه ی خواردبوو. پارچه یه کی رهقی نانه کهی بۆ سناکی داوی نیوه رۆ خستبووه بهر پژدینییه وه. ئەویش ئەو پارچه نانه ی له بهر پشتیینی دیت، بۆیه ئەو پرسیاره ی لی کرد.

وهلامی داوه: "بۆ؟ له کۆلانی نانه واکاندا ههیه؟ ده لئیی هه موو دوکانه کان کولیره ی ئاوا نافرۆشن؟ به لām بئگومان سیتیهم دوکان له لای چه په وه هه یه تی. دلنیاش به؛ نانه کهی زۆر چاکه." کابرا که بینی ئایدۆن ئاوا به ره وانی وهلامی پرسیارهکانی ده داته وه، به ته واوه تی منی پشتگۆی خست و به چاویکی باوکانه وه سهیری کرد. چەند ریتواریکم دیتن خۆیان باریک ده کرده وه ئینجا له نیوان پیره میرده کهو دیواره که وه ره تیوان دا. نه ختییک سهیری ئیمه یان ده کردو به زهرده خه نهیه که وه لیمان تیده په رین و سههری خۆیان راده له قانده. له چ؟ تووره؟ به زه یی؟ بۆ ئەم خواوه نده یان بۆ ئیمه؟ کابرا دارعه سایه کهی داگرته ئاستی ئاسایی خۆیه وه. له تهنیشته خۆی قیت رای گرت. ئایدۆنیش خشییه نک پتییه کانیه وه. تۆزیک له خۆی ئاگادار بوو نه کا جاریکی تریش بکه ویتته وه ناو تۆزی. قۆلیم گرت و به په له قسه م ده گه لیدا کرد.

ئایدۆن، با پرۆین! باوکت چاوه ریمانه بچین دهرسه کافمان بخوینین... " و دهستم کرد به هاندانی بۆ ئەوهی به کویدا هاتبووین به ویدا بۆ ماله وه بچینه وه. که ناوی باوکیم هینا دهستی خۆی له دهستم راته کاندو گه راوه سههری پیره میرده که بکا. روویکی گهش و پر له ئاواتی گه وری هه بوو.

پیاوه نامۆبه که گوتی: "ئه گه ر کاتت هه بی، پرسیاریکی تریشم هه یه

لیتی بکەم. " ئایدۆن خەریک بوو وەلامی خۆی بۆ ئاماده دەکردو چون
وەلامی پرسیاره ئاسانهکانی هاوڕێیهکانی باوکی دهاوه، تهمای بوو
ئاواش وەلامی ئەم کابرایه بداتهوه. " پیاو دهتوانن بچنه کوی بۆ ئەوهی ببنه
پیاوی چاک و شهرفمهند؟ "

ئایدۆن ڕهنگیکی هینا پهکیکی بردو سهری لی شیاو پهشۆکا، چونکه
زانی هیچ وشهیهکی لا نهبوو که بتوانی وەلامی ئەم پرسیاره پی بداتهوه.
پیاوهکه گوتی: " نازانی، که لهخۆ؟ ئای که شهرمه بۆ مندالیکی هزرشانی
وهک تو. "

ئهو پاش نیوهڕۆیه وانهبیژهکان لهمالی گرایلوس تاریکیان هینا،
چاوهروانی ئەو مندالیهیان دهکرد که ئەو رۆژی ههگیز نههاتهوه. ئایدۆن و
من دهگهڵ پیرهمیردهکه چوینهوه بازاری. ههموو رۆژهکهمان لهوی لهگهڵ
خۆی و گولهکانی بهسهه برد. لهو رۆژهوه پهروهدهی سوکراتی لهکن ئەو
کورهدا دهستی پینکرد.

III

ئهنهتینواس گهنجیکی قهلب گران بوو، ملی هیندهی کۆلهگهی پهستگایهک
ئهستووووتهو بوو. لاقهکانی دهتگوت ناوقهدی درهختینکن، بهشپوهیهکی
زۆر دوور له چیشی هونهری، دراونهته بهر پهیکهریکهوه، بهلام ئاکارهکهی
ناشیرین نهبوو. زگی هیچ جیاوازییهکی دهگهڵ قۆلینجی نهبوو، تهماشات
دهکرد به گیل نیشانیان دها. بالای بی ئەندازه بلند بوو. سهرو کهللهو
دهموچاویشی لهگهڵ گهورهیی جهستهی هاوڕێژه بوون. دوو برۆی ئهستووری
ههبوو. چه نهگهی به ئاستهمییک دهپهپیبوو. دفنهکشی به شپوهیهکی
سهرسوپهینههه درێژو قیت بوو. بۆی دهلیم جیتی سهرسوپمان بوو؛ چونکه
لووتی دهتگوت خهرتوم بوو.

ئهو وهرزشوانه بیست و دوو سالییه ههموو جوژه زۆرخانهیهکی دهکرد.
ههه له زۆرانیوه بگره تا شههه لهقهو بوکسین و خنکاندنیس، له هیچی
دانهدهما. سپۆرت له ئەسینادا زۆر باو بوو، بهلام زۆر به توندو تیزییهوه
دهکرا. هیندی تهنیکی زۆری وهک پهنجه شکاندن و ڕان نووشتاندنهوهو
ئهژنۆبادان و له جمگه دههینانی تیدا بهکار دههات. زنجیرهیهک جوولهی
تاییهت به ئەنگوستی گهوره ههبوو. گهزه لیدان و چاو کۆلین یاساغ بوو.
ئهم یاسایه تاکه رینماییهک بوو که به زۆری به وهرزشوانانیان پهپهوه
دهکرد. ئەتیناوس ئەو شارهزایییهی له کاتی سهربازیدا پهیدا کردو،
چونکه لهگهڵ ناودارترین تیمی وهرزشوانانی سوپا مهشق درابوو تا کلاوه
گولینهی یارییهکانی ئۆلیمپیک بیاتهوه. جیتی داخه، تهنیا چهند رۆژتیک

بەر له پيشبرکتيه که په کی خرا؛ چونکه کاره که ریک تاو په کی پر رونی هه لقرچاوهی به شانی راستی دا کردو بو ماوهی چند مانگیک په کی خست و زوریش ناشیرینی کرد. هه چهنده رۆژانه هه موو جوړه ده رمانیک ده کرا، به لām برینه که هه رگیز به چاکی تیمار نه بوو. شیوهی پیسته که شی گۆراو رهنگه که شی بووه په مبه و شوینی سووتانه که ش هه ر لیتی دیار بوو، ناوه ناوه ش رهق و شه قشهق ده بوو. پیسته که کورژ ببووه. ئیتر بپرای بپر نه ییتوانی بیسته پالنه وانیککی زۆرانی و کلاو گولینه وه رگری. ئەم بپر ئومیدییه له ژبانی دوور خسته وه تا چاوی به گرایلوس که وت.

ئه گه ر ئایدۆن ئەو کورپه بووبچ که گرایلوس شانازی پتیه بکا، ئانتینواسیش یه کیک بوو له وانیه که گرایلوس ده بزانی ئه ویش شایسته ی ئەو شانازییه یه. جا به پاره یه کی زۆر به کیتی گرت تا هه فته ی سچ رۆژ بپته مالی و مه شقی جمانستیککی به ئایدۆنی بکا. تووره گه یه ک پر زیخ کراو له لچه پیکدا به دیواریککی به رده وه هه لواسرا. هه رجاره کی که ئانتینواس ده هاته ئه وئ، ئەو شوینه ببووه قزگه ی ئەشکه نجه دانی ئایدۆنی. رووت و قووت مه شقیان ده کرد. ته نیا پارچه قایشیکیان له مشته کۆله ی خویمان به ستابوو بو ئه وه ی نه هیلچ پیستی ته نککی ده ستیان دا مالچ. جهسته رهنگ زه رده بپر مووه که ی منداله که به پیچه وانیه جهسته ی ئانتینواسی ملقه وهی ده ماراوی بوو.

له ده ستپیککی راهیتانه که، ئایدۆنی زهنده قی چوو؛ ئاخه به ته نیا ئەو جوړه مه شق کردنه بهس بوو بو ئه وه ی هه موو که سیک له ناو بیا. ئانتینواس هه موو ده ماره کانی منداله که ی لیک ده کیشاوه تا ئەو که رخی له بهر ئیش و نازاری جهسته ی هاواری ده کرد. هینده ی نه ده ما ده ماره کانی له بار یه کتری بچچ. به رچاوی لیل ده بوو. ئایدۆن وای ده زانی پیسته ی وا جیرپه جیر ده بچ. ئانتینواس هه ر فشه ی بچ ده کردو جنیوی بچ ده دا، ده ماره کانی قۆل و دهنده سینگی ئایدۆنیش خه ربک بوون هه لده په رین.

"جاریکی تریش، ده ی گرینوکی سمت لووس! خوشکه نو سالییه که م ده توانی له مه پتر بکا. پالده!"

ئایدۆن له کاتی ئەو پووش ئە په push-ups ی خه ربک بوو ده بووراوه. ئەو توۆز خو له ی ده گه ل هه ناسه ی له زه وی هه لده ستا، ده گه ل ئاره قه ی تیکه ل ده بوو و له ده وه ی ده وی جوخینه ی ده کرد. ئانتینواس له سه ری ده وه ستاو له سنگییه وه را به رزی ده کرده وه بو ئه وه ی وای لچ بکا جاریکی تریش خو ی پالداو به رز بپته وه وه به سچ چاریکی جهسته ی، پاشان به نیوه ی، ئەو بلندو نه و بییه ی دووباره بکاته وه، تا هپزی له بهر ده پرا ده بوو وا بکا. سچ ده قیقه پشووی بچ ده دا. پاشان هه مان مه شقی بچ دووباره ده کرده وه. دیسان و دووباره وای بچ ده کرده وه تا پیتی نه ده کرا راست بپته وه وه به بن ئاره قه ی ده که وت و له بنه وه را سه ریککی مه شقه ره که ی ده کرد. ئانتینواسیش پشتی به دیواری ده داو به خه یال ده رۆیی و پشته سووتاوه که ی خو ی ده خوراند.

من له بهر دوو هۆ پیم خو ش بوو ده گه ل ئانتینواسی مه شق بکه م؛ یه که میان بو ئه وه ی ئایدۆنی هان بده م و دووه میشیان بو ئه وه ی خو م سوودی لچ وه رگرم. به لām ئانتینواس منی پشتگو ی خستبوو؛ ئاخه من ته نیا کۆپله یه ک بووم. خو ئایدۆنیش گوپی پیم نه دا. ئەمه ململانیه ک بوو ده یوبست ته نیا خو ی تپیدا سه رکه وئ. که ئیواره داده هات و ئانتینواس ده رۆیشته وه، من یارمه تی ئایدۆنم ده دا تا که میک بچه سیته وه، ئیتر پاشان قسه ی خراپچ به باوکی ده گوت؛ چونکه تووشی ئەو ئەشکه نجه دانه ی کردبوو، به لām من سوپاسگوزاری گرایلوس بووم چونکه ده مزانی ئه وه ی ئەو ده یکرد، بو چاکی ئەم بوو. ئایدۆن سویندی خوارد تا قه یه ک رۆژی تر له و مالده نه مینچ و که ی توانی هه ستیتته وه ئیدی له و مالده ده روا. به لām خو قسه ی شه وئ وه کو هی رۆژی نییه، که ده حه ساوه وه هپور ده بووه، ستایشی باوکی ده کردو چاوه رپی ئەشکه نجه دانیککی تری ده کرده وه.

چەند مانگ لەم حیلەم حسانییە ئینجا تۆزیتک کاربگەری مەشقەکی
لە جەستە بەدیار کەوت. هیشتا هەر مندالە جوانەکی جارانی بوو، تەنیا
پتەر بەرگەیی ئەشکەنجەو ئازاری دەگرت. کە ئانتینواس زانی
ماندوو بوونەکی خەریک بوو بەرەمی دەدا، دەربازی پلەیی دوو دەمی
مەشقدان بوو: مەشقی راستەقینەیی زۆرانی و بۆکسانی.

بۆ ئەمەش بڕایە بچوو کەکی خۆی هینا کە دوو سالا لە سەرەوی
ئایدۆنی بوو. ئەم کورە زۆر لە ئانتینواسی باریکتر بوو، بەلام کورپکی
بەهینز بوو، وەک بڕایە کەشی قۆز نەبوو. شپۆی پتەر لە مەمیون دەچوو.
لەشی بە موو داپۆشرا بوو. چەنگەشی زۆر پان بوو. قۆل و باسکیکی زۆر
دریژی هەبوو، کە شۆری دەکردنەو دەگەشتنە چۆکەکانی. مێشکی تەواو
نەبوو. چاوەکانی گیلانە بوون. بە زەحمەت قسەیی دەکرد. تەنیا
وەرزشوانیکی دەبەنگ بوو. هەر چەندە گورج و گۆل بوو، بەلام بەردەوام
بڕایەکی بە هۆی لە سەر خۆیی و گیلانییەکی خۆی لێ توورە دەکرد.
ئانتینواس نەیدەویست بە ناوبانگی مندالە کە بکا، وەک ئاژەل هەلس
و کەوتی دەگەلدا دەکرد، هەر بە بۆی Boy بانگی دەکرد. تەنانەت
نەیدەویست بلی خزماتیسیان هەبوو. مندالە کە لە دلەو دەرا میهرەبان بوو.
باوەری و ابوو کە تەنیا ئەرکی ئەو لەم دونیایەدا دل خۆشکردنی ئانتینواسی
بوو. بۆیە وەک تووتەلە بەدوای دەکەوت. شارەزایییەکی کەمی لە
پیشە کەیدا هەبوو؛ بەلام هیشتا هەر گورج و گۆل بوو و مەترسیشی لێ
دەکراو بۆ مەشقدانی نەشارەزاییان بە کەلک بوو. کە بۆی ئایدۆنی دارکاری
کرد، ئەنتینواس بە خرابی سەیری کردن، پاشان بێ فەرق و جیاوازی بە
قامچییەکی دەستی، هەردووکیانی مار کوژ کرد.

لە میانێ سەردانییەکی کورتی بۆ مالهەوی، گرایلوس ویستی چاوی بە
چینە مەشقییک بەکەوئ؛ دا بزانی ئایدۆن تا چەند شارەزایی پەیدا کردووە.
گرایلوس بێ دەنگ لە سەر ستولپیک لە ناو حەوشەکی دانیشت و بە

ئانتینواسی گوت چی کردبوو هیچ شتییک نەگۆرئ و هەر وا بکا. ئایدۆن
جاریک تەماشای باوکی کردو چنگی لە خیزە کە گیر کردو چاوەرپیی فەرمان
بوو تا دەست بە زۆرانبازین بکا.

دەگەل چەپلەیی ئانتینواسی، ئایدۆن لە بەرانبەرەکی چوو پێشەووە.
دوای دوو جوولەیی بە فیل، خۆی گەیانده ئەژنۆی بۆی و هەردوو قاچی
خۆی دوور دەخستەووە نەکا ئایدۆن بیانگری و پشتی سەری بە عاردی
دابدا. پاشان گرانایی خۆی خستە سەر شانەکانی ئایدۆنی و دەماو دەو
خستییە سەر زگ و دەمی لە ناو خیزە کەدا چەقاند. ئەنتینواس
قامچییەکی لە پشتی بۆی دا بۆ ئەوێ یارییە کە رابگری و بە توورەیییەووە
داوای لێ کردن هەستە پێیانەووە. گرایلوس هەر سەیری کردو جوولەیی
نەبوو.

ئەنتینواس دووبارە پێی گوتن دەست بە زۆرانییە کەیان بەکەنەووە. ئایدۆن
دووبارە بە دەوری بۆی دا سوور اوووە ئەمجارەیان ویستی تاکە لاقتیکی بگری
و خواری بکاتەووە لە سەر پشت بەری داتەووە. ئایدۆن هیشتا نەگەشتبوو
قاچەکی کاتییک کە بۆی ئەژنۆی بەرز کردەووە تا توانای هەبوو سەر
چۆکیکی لە رووی ئایدۆنی دا و چوار چمکە خستییە سەر دەو. ئایدۆن
بەریووەو جوولەیی نەکرد، تەنیا سەیریکی گرایلوسی کردو ئەویش کە
کورەکی خۆی بەم چەشنە دیت، لە جیبی خۆی هەلنەستا، بەلام مچورکیکی
بە هەموو جەستەیدا هات. ئەنتینواس بە فیزییکەووە بۆ لای ئایدۆنی چوو و
لە ئەژنۆیەووە گرتی.

دوای ئەوێ تەماشایەکی چاوەکانی ئایدۆن و لێو پەندماوەکی، کرد بە
توورەیییەووە گوتی: "دەژی." هەرگیز پێشتر ئەنتینواسم هیندە بە بال
شکاوی نەدیتبوو.

جار لە دوای جار گرایلوس سەیری ئایدۆنی دەکرد دەمی لە زبێخ دەچەقی،
یان دەکەوتە سەر پشت یان بۆی بە ئەژنۆی دەیختواندە سەر گورچیلەییەووە

نه ویش هیچی پتوه دیار نه بوو. هر جارتیک بۆ ماوه یه کی کورت بی جووله ده کهوت، پاشان بۆ گه مه که هه لده ستاوه. خوین له دهموچاوی ده هات، چاوی هیئنده نه ستوور ببوو، ته نانه ت کونه که شی نه دده دیترا. هه موو جارتیکیش تیچاویکی دده اوه باوی. نه ننتینواس زانی نه وه نه و گه مه یه نه بوو که ده بوو نیشانی گرایلوسی بدا، به لکو کارتیک گیلانه ی بی سوود بوو ده یکرد.

نه ننتینواس ویستی دلئی ئایدوونی بداته وه، بۆیچ چهند جارتیک هاواری کرد: "گه مه به سه." به لام ئایدوون بی دهنگ، جارتیک تریش چوو شوینی خوئی گرتوه، وهک نه وه ی بلئی دهمه وی راوندیکی تریش بکه م. نه ننتینواس به رقه وه سه برتیک کرد. وهک نه وه ی پیتی بلئی: "که واته سهرت هه لبره، پتیوسته خوئی به ستییه وه نه کا دیسان هه لئ دا. نه گه نه مجاره یان نه و میشکه حیزت به کار نه هیینی، من خۆم دیم لووتت ده شکینم."

که گرایلوس رووی کوره که ی بینی ئاوا هاوساوه که نا ناسریتته وه، ئارامی نه ماو دانیشتنه که ی خوئی گوری. بۆی به ئایدوونی پتیکه نی. نه ننتینواسیش بایی خوئی پتی پتیکه نی بوو. کوشتنی قوتابییه ک له بهر چاوی بایی، نه نجامه که ی باش نابئی. بینیم مه شقبازه که چاوی بۆی گرت و به نهرمی سه ری بۆ خوار کرده وه ئیشاره تیکه ی پتی دا که هه ردووکیان لئی شاره زا بوون.

ئايدوون خوئی له سه ر پتیبان پتی رانه ده گيرا. به لام هه ر خوئی گه یانده قزگه ی بازنه که ی و بۆ پتیشه وه دهر په ری. بۆی خبیرا خوئی له رپیه که ی لادا و دهر چوو، ئایدوونیش پتیه که ی که وته ژئیریه وه هه یچیشی بهر ده ست نه که وت و که وته ناو پیساتییه که وه و چاوی ره شکه و پتیشه که ی که وتی.

بۆی به په له لئی هاته ده ست. سینگی خوئی خسته سه ر پشتی ئایدوونی و هه ردوو قاچی له ورگی ئالاند و قوئیشی له ملی سووراندوه وه به

دهسته که ی تریشی سه ری ئایدوونی بۆ پتیشه وه پال دا و نه به یشت هه ناسه بخواته وه. چاوی له ناو نه ستوور بوونه که وه را زه ق بۆوه زمانی له ده وی دهر په ری و به بی ئومیدییه که وه پتی له هه وای ده کوتا. هه ردوو قوئی به م لاو به و لادا ده کوتا. چی به بهر ده ستی نه که وت. دوا جار توانی، به نینوکی چیلچیله ی گوئی بۆی گرت و قرتاندی و له بنرا له که له ی جودا کرده وه. بۆی هیئنده ی هیشا له حه ژمه ت گوئی ئایدوونی نازاد کردو دایه قیژه قیژو چاوی پری فرمیسک بوو.

ئايدوون هه ستاوه سه ر پچ و به و سه رکه وتنه چاوه پروان نه کراوه ی خوئه وه قورمیش بوو. لیبی سووراوه و دووباره گوئیچکه خویناوییه که ی گرتته وه. هه ردوو نه یاره کان چاوی خوینان چوو قاند. هه موو ده ماره کانی ئایدوونی له ماندوویتی و تووره بیبانه وه ده له رزین. دیتم گرایلوس هه ستاوه سه ر پتیبان و به رشتی ته ماشای یارییه که ی ده کرد. هه ردوو منداله که بۆ یه ک چرکه مه یین. یه کترین تاقی ده کرده وه، هه ر یه کیکیان ده یویست نه وی تریان ده ست پچ بکا.

نه مجاره یان بۆی ده ستپیشخه ر بوو. وهک کتک خوئی خسته سه ر یه ک چۆک، قاچی ئایدوونی گرت و بلندی کرد. ئایدوون زانی لاوازی نه یاره که ی له چ دایه و به رده وام مشته کۆله ی خیانده گوئیچکه برینداره که ی. بۆی ئایدوونی فری دا سه ر زه وی، گوئییه که ی په مبه ببوو، هاوسا بوو. به رله وه ی ئایدوون بتوانی هه ستیتته وه، بۆی دوو هه نگا و بۆی چوو پتیش و له قه یه کی خیانده په راسووه کانی و بۆ لئواری یارییه که ی تییه له داو ته ماشای کرد دا دلنیا بی که به قه ستی خوئی نابوریتیتته وه. پاشان پشتی ئایدوونی گرت، له بهر ژانی گوئی وهک هاری لی هاتبوو.

که نه مجاره شیان نه سکوردی ئایدوونی گرتته وه، به دهسته که ی تری قورگی ئایدوونی گرت، ویستی نه هیلی خوین بۆ میشکی بچی، به مه ش ده شی

مرۆڤ له چەند چرکەیه کدا بخنکی. چاوی ئایدۆنی شیلۆی بوو، مردن به پیربەوه هات، بۆی دەستی بۆ شل کرد، بەلام کە ئایدۆن وشیار بۆوه، بۆی دووبارە ملی گۆشییەوه. گرایلوس بە هاواری کۆرەکەیهوه چوو، پێش ئەنتینواس گەیشتە هاواری. پرچی بۆی گرت و بە زەوی دادا ئایدۆن لەسەر زبێخەکەى کەوتە سەر زگ، چاوهکانی له مۆلەق مابوون. هەلم گرت، بردمەوه ژووری خۆی، نیو بەرداخ بادەم پیتی دا. کەمیک سینگیم شیتلا تا خۆتەکەى باش هاتوچۆ بکاو بۆ مێشکی بچی. گرایلوس ئانتینواس و برابەکەى تا بەر دەرگا بردو لەوێ دەری کردن و پیتی گوتن ئەگەر جارێکی تر بێتەوه بەر ئەو دەرگایە هەردووکیان دەکوژێ.

ئەو شەو گرایلوس بۆ دلدانەوهی کۆرەکەى هاتە ژوورەکەى و پریسکەیهکی بە پارچە کوتالێکی چەور لوولدرای بۆی هینا بوو. قسەى بۆی کردو گوتی: "تۆ هەرگیز نابییە پالەوانێکی مەیدانی زۆرانبازی و بۆکسێن، بۆیە خۆت فێری چەک بەکار هینان بکە."

پریسکەکەى کردەوه، شیرێکی کورتی سپارتی له جۆری زیفۆس xiphos ی بۆ هینا بوو. تۆزقالتیک له خەنجەر درێژتر بوو، بەلام زۆر سەنگین بوو. تا چەند سال بۆ شەر دەستی دەدا. چەکەکە باش لووس نەکرابوو، بەلکو لەراستیدا، کرچ و کال بوو. بەلام چاک پارسەنگ درابوو، کیشی باش بوو. ئەو تری رێک بوو، دەسکێکی راستی هەبوو، بە جوانیش پیتی K یۆنانی لەسەر هەلکەندرابوو. ئایدۆن بە گەزێ سەیری کرد، چونکە پێشبینی ئەم دیاربیەى له باوکی نەدەکرد، بۆیە سەری لێ شتیا. گرایلوس ماوێهەک کپ داماو کۆرەکەشى شمشیرەکەى گرتبوو و ئەو دیو ئەم دیوی پێ دەکرد.

"چەند سال بەر له ئیستا ئەندامی شاندىکی ئەسینی بووم چوینە سپارتا، ئەوکات هێشتا ئەفسەرێکی بچووک بووم، ئەم شیرەیان دامی.

هەموو سپارتی و ئەسینییهکان چەکیان ئالوگۆر دەکرد، ئەمە هیمای نیاز چاکی بوو. بەرانبەرەکەى من ئەم پارچە چەکەى پێ دام."

گرایلوس هەلۆستەیهکی کرد، مێشکی بۆ دواوه چوو، بۆ ئەو سەردەمی هێشتا ئایدۆن نەبوو.

بە داغەوه گوتی: "لەو چەند سالەدا چەندین جار لە مەیدانی شەرۆ له دەرەوهش، رووبەرۆوی ئەو داک قەحیپەیه هاتمەوه. نەمتوانی لەوه پتر متمانەى پێ بکەم بۆیە ناردمە ناو مەیدانی زۆرانبازی و بۆکسانى. خیانت و پەیمان شکێنى ئەو کابرایە دە سال لە تەمەنى کورت کردمەوه. دەشى تۆ رۆژتیک بتوانی ئەو چاکەیه بەدییهوه ئەو شیرە له ورگی سپارتییەک بچەقێنى؛ دەتوانی لەرپێ چاکەش بەکاری بێنى. من چاوم بەرابری نادا چیتر بیینم."

گرایلوس رۆشیت، من و ئایدۆن له جییهکانمان راکشاین، بەلام نەمانتوانی بخهوین.

گوتم: "سوپاس بۆ خواوەندەکان، باوکت له کاتی پێویست زۆرانییەکەى وهستاند، وهخت بوو بۆی بتکوژێ."

ئایدۆن گوتی بە تازارەکەى نەداو خۆی توند کردو هەستاوه سەر هەنیشکیهوهو لیتی قیژاندم: "سوپاس بۆ خواوەندەکان، گێله! باوکم بوو یەکەم جار ویستی فێری ئەو حەپەحەپە بۆم! وا دەزانى ئاگای لێ نەبوو ئەنتینواس رۆژانه ئاوا مارکوژی دەکردم؟ پێم ناخۆشه تۆ هەمیشە له بری باوکم داوای بەخشین دەکەى. پێۆ لیتی دەپێچیتەوه. تۆ بەندەى! چ دڵسۆزییهکی وای بۆ نیشان دەدهى؟"

ئەو قسانەى بەنگی کردم، بۆ ماوێهەکی درێژ بێ دەنگ مام، تا بۆم دەرکەوت هەناسەى ئاساییهوه به خۆشى سارد بۆتەوه.

"ئایدۆن، تۆ کۆری باوکتی و ئەویش وهک هەموو باوکیک چۆن کۆرانی

خوبانیان خوش دهوی ئاوا توی خوش دهوی. جیاوازی تهنیا نهوهیه که نه و هک خه لکی ناتوانی نه و سوزهی خوی بۆت به ئاشکرا دهربریی. گرایلوس لهوانه نییه پیتی خوش بئ هیچ که سیک لاوازو بئ توانا بئ.

"ته گهر تۆزیککی تر بجا باو نه هاتبايه هاوارم، ئیستا مردبووم."

نایدۆن دووباره مات بوو، منیش ئومیدم خواست کاره که به سهر بچن. به لام نه و هیشتا ههر نیگهران بوو. ههر که له که گۆری ده کرد. ههرچه نده زۆر ماندوو بوو، به لام ههر نهیتوانی بخره وی.

ویستم له و تهنگزه یه ده ربیتم؛ بۆیی لیم پرسی: "توخوا، چ وای لئ کردی له شه ره که به رده وام بی؟ پیده چوو ده تویست بۆی بکوژی."

نایدۆن هه ناسه به کی قوولی هه لکیشاو هینده بیده نگ بوو وام زانی خه وی لئ که وت. که سه بیرم کرد، بینیم کاریتان ده ژمیتری. له و تاریکییه ش زانیم ههر تووره بوو.

له کۆتاییدا ته قییه وه: "تۆ تیناگهی، پیۆ."

"تیبگه م؟ چ هه یه تا تیبی بگه م؟"

دیسان بۆ ده میکی دووردریژ بئ دهنگ بووین.

ته ماشاکه، من وامزانی بۆی که سیککی تر بوو. نه مه یارمه تی دام پتر لیتی ورد به وه.

نه مه م پئ نارپیک بوو، به لام له کۆتابی به خۆم نه وه ستام و کراسی ترسم فری داو پرسیم: "وات ده زانی په لاماری کی ده دهی؟"

ههر که پرسیاره که م له دم هاته دهر، یه کسه ر لیتی په شیمان بوومه وه، چونکه من و نایدۆن ههر دوو کمان وه لامه که مان ده زانی.

زۆر به خرابی ته ماشای کردم و پاشان پرووی خوی له دیواری کرد.

به لیتوه دراهه که یه وه گوتی: "خۆزگه بیژی بام."

IV

دوو سال پاشتر که نایدۆن چوارده سالان بوو، له شه ویکی کپدا، دهنگیک به ناگای هینا. له و ماله دا که سیک نه بوو ده گه ل دهنگه که دا ئاشنا بئ. له و ماله من تاکه خزمه تچییه ک بووم ده متوانی له م دیوهی ماله که دا بخره وم. منیش له دامینی چوار پایه که ی نه ودا پرخه م ده هات. گرایلوسیش چهند ههفته بوو به ئهرکیکی دپلۆماتی رۆیشتبوو، نیازی له سه فه ره که شی و ابوو نایدۆن فیتری به رپرستی ماله وه بکات. نایدۆنیش ده یویست باوکی شادمان بکا بۆیه به هه موو توانایه کی زیره کانه ئهرکه کانی پیاده ده کرد. دهنگه که نایدۆنی پیشی من ئاگا کرده وه له ده لاقه وه را به نهیینه سه یری دهره وهی ده کرد که مندالانیکی دیت له ناو حه وشه ی له بهر تریفه ی مانگ راهه ستابوو، له بهرگی بنه وهی بترازی که تا ناوکی گرتبوو، هیچی تری ده به ردا نه بوو. ماکیکی ره شی گهره ی پیوه کرابوو، ههر له ناندینه وه را تا ده گاته ناوه ندی حه وشه ی نه و ناوماله سپیبه ی، هه مووی ره ش داگی پرابوو. نایدۆن شمشیره کورته که ی باوکی پیتی دابوو، دهره یناو بۆی شوپ بۆوه، نه یده ویست ههر ته نیا سه رو سامانه که یان پپاریزی، به لکو ده یویست و با بکا باوکیشی شانازی پیوه بکا، چونکه نه و چۆن ویستی پیاوانه بئ و بووه. ههر که گه یشته ژووری نان خۆرین، بینی تارما بییه که چوه دیوه که ی تر. له و ده مه ته نگانه یه ش وه بییری هاته وه چۆن ده بئ نه و کابرایه ئاوا شاره زای ماله که بئ.

له و تاریکییه له ژووریکه وه ده چوو بۆ ژووریککی تر کاتییک ده سوورایه وه

دهگه‌ل دوژمنه‌که‌ی پیک که‌وتن. به‌و ده‌ستوره ناشیرینه‌و به‌و جلوپه‌رگه سه‌یرانه‌یه‌و ده‌تگوت جان‌ه‌وهریکه له جه‌ه‌ننه‌مه‌وهره‌ها‌تووه. هه‌رووکیان چه‌په‌سان، به‌لام نایدۆن خیراتر کاردانه‌وه‌ی هه‌بوو. کابرای گرت و له ناو مال‌ رایخست. ئینجا ویکرا غلیان خوارد تا هاتنه‌وه ژووری چیشت خواردن. له‌و کیشمه‌کیشه‌یه کابرا ده‌ستی بردو کیردیکه له به‌ر قایشه‌که‌ی خۆی ده‌رکیشا. نایدۆن چه‌قۆبه‌که‌ی دیت تریسکاوه؛ زانی تیغه‌که ژاراوییه. تی گه‌یشت ترسی کابرا چلکنه‌که له زیده بوون دابوو. نایدۆن هه‌ناسه‌ی خۆی نه‌رم کرده‌وه ترسه‌که‌ی خۆی شارده‌وه بییری کرده‌وه باوکی چی لیبی ده‌ویست تا بیکا. ده‌گه‌ل دزه‌که ده‌گه‌وزی، سه‌یری ده‌کرد، تا بزانی چ ده‌کا. نایدۆن له نه‌کاورا شمشیره‌که‌ی به‌ ده‌سته‌وه گرت و خۆی به‌ دزه‌که دادا. نه‌یزانی خۆی به‌و ستوله‌ دادا که له‌سه‌ر زه‌ویدا هه‌بوو. به‌لام هه‌ر توانی به‌توندی له ملی دزه‌که‌ی بداو شانی به‌ توندی له دوژمنه‌که‌ی دا. ده‌نده‌کانی ئازاریکی زۆریان دا. ویستی خۆی بگریته‌وه، به‌لام له‌و گریسه خلیسکی برد که پزابه‌وه ناو مال‌که‌وه. سه‌ری به‌ به‌ردی دیواری ژووره‌که‌ی که‌وت و له هۆشی خۆی چوو.

ده‌گه‌ل که‌وتنه‌ خواره‌وه‌ی نایدۆن گه‌یشتمه ژووره‌که. لیم شینوا؛ چونکه له ده‌نگی بالندان بترازی هیچی تر نه‌بوو، سه‌یره ئه‌ی تازه گویم له‌و هه‌موو ته‌قوتۆقه نه‌بوو؟ که به‌ ژووره‌که‌دا په‌ت بووم، ساقه‌م له شتیکی نه‌رم کرد، که‌سیک بوو له‌ناو مال‌که‌دا پاکشابوو، له‌مه‌یان په‌تم بردو که‌وتمه سه‌ر یه‌کیکی تروه. هه‌ستم کرد ده‌ستم و ئه‌ژنۆ رووته‌کانم که‌وته ناو شتیکی گه‌رم و شله‌وه. یه‌کسه‌ر زانیم چ بوو، زراوم چوو. غارم دا له ژووره‌که‌ی تر چراهه‌کم هیناو بانگی خانمی گه‌وره‌م کرد بۆم داگیرسیتی. ئه‌وم له تاریکیدا به‌ جی هیشت. به‌ راگردن چومه‌وه ژووره‌که‌ی نان خواردن. ئه‌وه‌ی که دیتیم چه‌په‌ساندمی.

نایدۆن به‌ ناله‌نال دانیشته‌وه‌و پشتی به‌ دیواری دا. زه‌ینی خۆی دا ئه‌و خویته‌ی که له پیشیدا که‌فی کردبوو. ناوماله‌که تیکولیک چوو بوو، تاوانکاره گریساوییه‌که‌ش له‌وی پاکشابوو. نیوه‌ی ملی به‌ شیره‌که‌ی نایدۆنی برابۆوه. خه‌نجه‌ری به‌خت بوو پرزگاری کرد. ملی وه‌ک ه‌ی به‌رانی قوربانی، خویته‌ی لی فرکه‌ی ده‌کردو له‌لای نایدۆنی ده‌بووه گۆم. وه‌ک هه‌موو جاریک که تووش سه‌خله‌تییه‌ک یان توندییه‌ک ده‌بم، گۆزانییه‌ بی وشه‌کانی ساپراکوسیان له نیو دۆلیکی قوولی بیره‌وه‌ریدا وه‌ک شه‌مشه‌مه‌کویره‌ی نیو ئه‌شکه‌وتیکی تاریک لیم هه‌ستاه، زۆرم له خۆم کرد تا توانیم ئه‌و یاده‌وه‌رییه‌ بخه‌وینمه‌وه‌و بکه‌ومه سه‌ر ئه‌و ئه‌رکه‌ی له‌و ده‌م وا له‌ خوان بوو. دایکی نایدۆنی هاته‌وه‌ ژووره‌وه‌و ده‌ستی به‌ قلی ولی کرد. گه‌وره ئاشچییه‌ ژنه‌که هات، هاته‌وه سه‌رخۆ، هه‌ولتی دا کیردی دزه‌ی که له که‌له‌که‌ی نایدۆنی چه‌قیسوو بینیته‌ ده‌روه، به‌لام نه‌یتوانی. ده‌فریکی بچکۆله‌ی پر ئاوی به‌ده‌سته‌وه بوو، ئاوی به‌ ده‌موچاوی داپزاند، تا له‌خۆی نه‌چی. بالنده‌کانی ناو تووله‌کان له‌ خویندن بوون و یاغر یاغر سه‌یری رووداوه‌که‌یان ده‌کرد. له ده‌نگی هه‌ناسه‌پرکیی بترازی، نایدۆن ده‌نگی له‌به‌ر وه‌نده‌هات. چاوه‌کانی قوچاندو له‌نیو ئیش و ئازارو ژانییه‌وه‌را زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی هاته‌ سه‌ر لیتوان.

چونکه گرایلوس پیاویکی گه‌وره‌ی شاره‌که بوو، بۆیج باشتترین پزیشک هات و چاره‌وه‌سه‌ری نایدۆنی کرد. تیغه‌که‌یان له ناو په‌راسوه‌کانی ده‌رکیشا. جووره‌ مه‌ره‌مه‌تیکیان بۆی دیار کرد که له تیکه‌له‌ی جووره‌ مشکییه‌ک و گیاه گۆل و شیرو شه‌رابی ترشاو پیک هاتبوو. چهند رۆژ ئاوی رووه‌کیکی تالیان پێ ده‌خواردوه‌وه، تا سووکتره هه‌میشه‌ خه‌والوو بوو. ترسام نایدۆن بمری، بۆیج په‌یامیتی که به‌ په‌له‌م به‌ نامه‌به‌ری سه‌ربازی بۆ باوکی نارد. گرایلوس پاشی دوو چه‌فتان هاته‌وه. به‌ سواری ئه‌سپ و که‌ژاوه‌ی سه‌ربازییه‌وه ئه‌و هه‌موو ریکه‌ی هاته‌وه‌ی بریبوو تا به‌ په‌له

بگاتوه جی. جلی مهیدانی هەر له بهردا بوو. بچ پیتشوازی لیکردن به ژووری کهوت. ههلوستهیهکی کردو خۆی ریتک خستهوه. چاوهکانی پر فرمیسک بوون. چوووه ئەو ژوورە ی نوینی کورە زامدارەکی لێ بوو.

هەردوو باسکی ئایدۆنی گرت و گوتی: "کورە تۆ بە راستی پیاوی، ها! ئەوەی تۆ کردت جیبی شانازی خواوەندو با پیرەکانمانە. ئەسینا رۆژتیک شانازی بەووە دەکا که تۆ خزمەتی دەکەیت. منیش شانازیت پێ دەکەم."

ئایدۆن هیچ هەستوازییهکی له روخساری نەدەخویندراوه، بەلام چاوهکانی تریسکهیهکی وایان دا که من هەرگیز پیتشتر لەم چاوانەم نەدیتبوو. گرایبوس خیرا نووچە ی تازایەتی کورەکی بە ناو هاوڕێکانیدا پەخش کرد. هیندە ی پێ نەچوو ناودارترین مەشقبازەکان پیتشیازی خوێانیان بو ئایدۆن هیتا بو ئەو ی مەشقی وەرزشکاری بدەن. هاوێڵەکانی وەک خواوەندیک و پالەوانتیک رێزیان لێ دەنا. بەلام خۆی قایل نەبوو ئەو باسە ی دەگەڵدا بکری. له باوکی بترازی کەس ئیتر ئەو باسە ی نەدەگیڕاوه.

به ئاوا نەیدەویست باسی ئەو قارەمانەتیبە بکا؟ باوکی دوا ی چەند رۆژ گەراوه بو ئەنجامدانی ئەرکەکانی خۆی و ئەویش لەو چەند مانگە ی لەناو نوین کەوتبوو، بۆی دەرکەوت که ئەو دزە ی کوشتبوی کارابەکی بکوژ نەبوو. ئەو دزە ی کوشتبوی بۆی بوو. بۆی یان هەر له خۆیەوێرا یانیش به قسە ی ئەنتینواسی برای هاتبوو دەویست سوود له شارەزایی له ماله که وەرگری و چەند پارچە کیککی به بادەو مپوه بو خواردنی خۆی ببا. کوژرابوو بەلام هیشتا پیکەنینی گیلاتی هەر به روویەوه دیار بوو. هەرچەندە ئایدۆن به هیچ جوړتیک بۆی خۆش نەدەویست، له بیڕیشی بوو چەند جار قژی راکیشا بوو، چەند جار گالاندبووی، بەلام هیشتا دەیزانی کوشتنەکی کاریکی شایسته نەبوو. ئایدۆن کوشتنی بۆی زۆر له دل گران بوو. بەلام تاکه دلدەرەو ی ئەو بوو که دەبی دلێ خۆی رەق بکاو بیته

سەر ئەو باوەرە که ئەو کورە سادەیه شایسته ی کوشتن بوو. دەشبێ بەرژەوێندی خۆی و خانەوادەکی بخاتە سەر ووی هەموو جوړە هاوسۆزییهکی ترەوه.

لهو چەند مانگەدا منیش بواری ئەوهم بۆ هات بۆچوونی خۆم دەربارە ی رووداوه که بسەپینم و وای بۆ چووم که لهو شەو هەردوو کورە که کوژران. گەنج ئایدۆن لهو شەو دا به پرژانی ئاوه ساردەکش به هۆشی خۆی نەهاتەوه. له هەبنیوه تا ئیستا هەرگیز جارێکی تر لەم حەوشە یه دا گۆرانیهکی نەخویندوووه دهگەڵ کارەکره کۆیلهکانیش سوحبه تیکی نەکردوه. بووکۆکه و کتیبهکانی مندالی تا ئیستا هەر له ناو سندوقیتکدا هەلگیراون. که ئەم ئاغا له من هەتیوترەم بۆی کوشت، شتیکیشی له ناخی خۆیدا له ناو برد. شتیکی گرانیه هاو بچ گوناحی خۆی کوشت. بۆی تاکه که سیک بوو که گەورەکی من کوشتیتی بچ ئەو ی که شایسته ی کوشتن بچ. دهگەڵ مردنی بۆی ئیتر هونەر و میوزیک له ژبانی گەورەکی منیشدا مردن. تەنانهت ناویشی وەک جارێک داناو خەلکیدا نەماو هەموو له بیریان کرد.

ئایدۆن مرد و زینەفۆن له دایکی بوو.

V

کابرایه که به ته و اوه تی به هیلمیتیتیکی مهیدانی هۆپلایتنه وه داپوشرابوو. ریشی، وهک ناژهلێیک چۆن له کونه که یه وه پرا سه ری دهرهینابن، ئاوا له بنه وهی هیلمیتته که دا هاتبووه دهره وه. چاوی له قوولا ییه وه پرا ههر بسکه بسکی بوو. نزیکه ی سه عاتیکی پیچوو تا ناگره که خه لئوزه که ی کرده جۆله مییش و ئیمهش ئاوا بئ ههست و خوست راگیرابووین. تاریک داها، له کابرای هۆپلایتته که ی به رمه ههشت پین درێژه که بترازی هیچ شتی تر به دی نه ده کرا. هۆپلانته که هه میشه ئاماده بوو. له وه تی گه یشتینه ئیره ئهم کابرایه بایی موویک نه جوولا وه ته وه. به سه یره وه ته ماشایان ده کرد. زرتیه که ی وهک پیستی خشوکیکی زه به لاج ده بریقاوه.

بئ هیچ ناگادار کردنه وه به کمان، له نه کاورا که ره نا salpinx یان لیدا. که ره نای شه ری بوو. یه کسه ره له پشت ئیمه مانه وه پرا ته قییه وه. دوازه هۆپلایتی تریش، هه ره که یان گوریه torch ناگریکی هه لگرتبوو، هاتن و له پیشمانه وه ریز بوون. بۆ چرکه یه ک بئ جووله بوون. ده تگوت ئه وان ئیمه ده پشکن و ئیمهش ئه وان. پاشان روویان به و لاوه نا. ریزیان به ست. چوون و به یه ک دووری له به کتری له نزیک تیره ی دیواره که وه ستان. ده وره یان لئ گرتین. به گره کانی ده ستیان خه ریک بوون بمانسووتین. ئیمهش ترسمان لئ نیشت و وهک مه ری نیو رانییک چوینه بال یه که وه. دیسان چاوه ری بووینه وه، بزانی ئه و بلایسه ئاگرانه ی گه مارویان داوین، چمان لئ ده کن. ئه و ئاههنگه له گرژی و چاوه روانی هیچی تری بۆمان تییدا نه بوو. هه رچه نه ئاسمان له سه ره سه رمانه وه دیار بوو، به لام من وام ده زانی وا گۆره شار ده دریم. له کۆتاییدا هۆپلایتیکی برۆنز پۆش، که له هه مووان بالا به رزتر بوو، وا پیده چوو سه رکرده شیان بئ، هاته پیشه وه. له دهنگ و رهنگییه وه وا پیده چوو که جهنگاوه ریکی وه رزی بئ.

هه رچه نه من چه ند ریزیکیش له دواوه وه ستا بووم، به لام که قسه ی کرد، دهنگی هینده بلند بوو، ده تگوت له ناو گویم وا هاوار ده کاو وهخت

بلایسه ی ناگره که هینده گه رم بوو ئه وانیه که لئی نزیک بوون زنده قیان لئی چوو. سه د جووته چاوی گه نجی ده وری ناگره که له تاریکییه وه پرا ده ترووسکانه وه. چونکه هه ندیکیان تازه له خه و کرابوون، بۆ بئ هیشتا هه ره ده ترووکانه وه. ئیمه ی ئیفیبی^(۱) ephebe یه تازه سه ربازه کان، له لیزایی چیا به که ی وهک په یژبه ند amphitheatre تاشرابوو، ریز بووین، رپچکۆله ی خوین به سه ره به رده کاندای شۆری نیو دۆله که ببوووه له بهر روونای ناگره که بریقه ی ده داوه. سیبه ره کان به شپوه یه کی سه یره سه ره دیواریان ده دا. وهک ده سه ته یه ک سنگولکه بوون بۆ جل و بهرگ هه لئاسین له دیواری کوترابوون. ناوه ناوه یه کیک سه یره ده کردو گالته ی به سیبه ری ئه و ته نیشته خۆی ده کرد.

پیدهنگ راوه ستا بووین. رۆژی پیشتر، زینه فۆنی هه ژده سالی که ته مه نی سه ربازی هاتبوو، منیش که تفاق به ندی ئه و بووم، له بهر ده ستی گرایلوسدا ره ت بووین. به شانازییه وه سه یره ئه و به ره سه تانه مان کرد که به توندی خرابوونه بهر دیواره کانی شاره وه. له نیوه شه ودا، ئیمه یان له خه و کرد. زینه فۆن و ئه وان تری بهرگه سه ربازییه تازه که یان چلامایدیس یان پئ له بهر کردبوون. کورته کیک بوو تا ئه ژنویان ده هات و پله و پایه یانی ده رده خست. کابرایه ک ئیمه ی له وئ بئ دهنگ وه ستاند. روخساری

(۱) ئیفیبیه کان گه نجه ئه ثینییه ته مه ن ۱۸ و ۱۹ نه که تازه ده چنه ریزی سوپا. Ephebe, ephebus وشه یه کی یۆنانییه. (وه رگێر).

بوو ههست به ههناسه دانی بکه، که گوتی: "ئییفییییان! ئیوه بو ئهوه بانگ کران دا بین بهرگری له وهلات polis بکه. وا خهریکن دهست به مهشق دهکن، بو ئهوهی پاش ماوهیهکی تر بن به هۆپلایت و شایانی ئهوه ناوه و ئهوه کورتهکه بن که ئیستا ها کردووتانه بهرتانهوه." گه نجهکان هینده قسهکانی کابرایان پین خوش بوو وخت بوو له خوشییانا بفرن و ههر بهکیان له راسته خۆبهوه را توژیک له گوتاریبێژده که چوه پیشهوه.

له ماوهی دوو سالی ئاینده ئیوه هینده مهشق دهکرتن تا دهمارهکان گهوره دهپیت و جهستهکانیشتان بو توژیک حهسانهوه هاواردهکن. ههرچهنده ترس ههناوتان دهپری و ههر بهکیکتان دهبهوی خۆی بخاته بهر سبیهی قه لغانی ههقالتیکیهوه، بهلام فیر دهن شانبهشان به ریز دهگه ل ئهوه ههقالاتاندا تا ناو ددانهکانی دوژمنانتان برۆن و نهسله مینهوه. فیری بهرخودان دهن، قهسه به دهستانهوه دهگرن، ههرچهنده رمی دوژمن ههره شهتان لی دهکات و سپاریتیهکان جونتان پین ددهن، چونکه ئیوه سویندیکی پیروژتان خواردوه که ملکه چی رینماییه جوانهکانی هۆپلایت بن؛ بۆیه ئهوه پیاوهی له مهیدانی شهردا به تهنیشتتهوهیه به جیتی ناهیلی. ئهمهیه تا تۆ له ژیاندا مابی سویندی بو دهخۆی."

کوردهکان جۆشیان سهندو به پیر ئهوه سه بهر بهزییهوه چوون که چاوه پینی دهکردن.

"بهلام ئیوه هیشتا واتان لی نه هاتوه تا بهخۆتان بلین هۆپلایت! بهر لهوهی نه توانی شان بهشانی پیاویک به شه پینی که ژیانی به شاره زایی تۆوه بهند دهپن، تۆ له سه رته به تاقی تهنی شایستهیی خۆت بو هه مووان مسوگهر بکهی. ئیوهی ئیفتیب دهپن بچنه بهر هه پیتشهوهی شهرو شووری هه ره دهرهوهی شاره که بیاریزن. ئیوه به شه و خۆتان ددزنهوه و به ناو دارستاندا دهچن تا دهگه نه قهراخی شارستانیهتی، بو ئهوهی رووبه رووی

دزان بینهوه بهر لهوهی ریگهتان پین بدری له شه پری راستی و له مهیدانیکی کراوه له دژی له شکری دوژمناندا به شداری بکهن! ئیوه ئه رکیکی پیروژتان ههیه که بریتیه لهوهی خۆتان و هه قاله کانتان له دوژمنان بیاریزن. ئایا ئه مه ئه وه دهگه یه نی که ده بی به هیترتین کهس بی؟" بیج دهنگ بووین، ههر ته ماشایان ده کرد.

"پیم گوتن، ئایا ئه مه ئه وه دهگه یه نی که ده بی له هه مووان به هیتر بی، هه ی میز- به- خۆ- داکه رینه!؟"

به جۆره رارییه که وه هه موومان گوتان: "به لی." مه شقده ره که ی له سیبه ره کان وه ستا بوو به بیزاریه وه سه پیری کردن. پاشان دهستی بو گه وره ترین ئیفتیبی ناو ریزه که درپژ کرد. من بی ئه وهی ناگادار بم پیتستر ئه ژنۆی خۆم نووشتان دبووه بو ئه وهی وا بکه م ئه گهر ته ماشام بکا کورتر له خۆم بمینی. کوره که چوه بهر رووناکي ناگره که.

مه شقبازه که ئامازهی کرده هۆپلایتیک که له هه مووان بچووکتر بوو. سه ربازه که پلیته که ی له سه ری خۆی کرده وه به ریکوپیتیکی چوه پیتش، تا گه یشته لای کوره که وه به شیهوی ئاماده بوون بو زۆرانباژین، را وه ستا. کوره که به ئاسته م پیکه نی و ئه ویش خۆی ئاماده کرد. ده تگوت ده یه بیست شاره زایی خۆی له به رانه ر پیتسپرکاره له خۆ زۆر کورتره که ی نیشان بدا. مه شقبازه که چه پله یه کی لیدا، هۆپلايته کورته که چوه پیتشه وه. به جووله یه که که ئیمه به وه مه یله و تاریکیه به ئاسته م دیتمان، هۆپلايته که ئیفتیبی له بن دهست و پینی خۆی نا و ده واو ده و خستییه ناو پیساتیه وه. کوره دهستی به راست و راستی له خۆی دوور که تبووه هۆپلايته که ش پینی خستبووه ناو شانیه وه. پیاوه که هه لوه ستیه کی کرد، ئینجا خۆی بو لای قو لیدا گرت و (ترپه) یه کی گه وره ی لیوه هینا؛ چونکه قو لی له جمگه ی دهرچوواند. کوره که هاواری کرد. دهنگیک له ئاماده بووانه وه هات و

هه موومان له ترسان ههنگاو ییک بو دواوه کشاینه وه. هۆپلا یته کهش به ئاسته م یارمه تی گه نجه که ی دا بو ئه وه ی ههستیتته سه ر پیتیان. باسکی شوژی خواره وه ببووه و فرمانی پی درا تا بچیتته وه شوینی خو ی و ئه ویش هاته وه ناو تاریکی.

مه شقبازه که دووباره هاته پیتسه وه.

هاواری کرد: "ئیه هه مووتان به هه له دا چوو بوون. هه میسه نه یاریکت ده بی له تو به هیتتر بی. ته نانه ت هیکتوری مه زینش تووشی یه کیکت بوو له خو ی به هیتتر بوو. ئه و که سه ی که پشت ته نیا به هیت ده به ستی، ئه وه خو ی و شاره که شی ده خاته مه ترسیبه وه. ئایا ئه وه ئه مه ده گه به نی که ده بی له هه مووان شاره زاتری و چه کیشته پی بی؟"

دهنگ نه بوو.

"کوړه قه چپه ینه. من گوتم، ئایا ئه وه ئه مه ده گه به نی که له هه مووان..."

سه د کهس پیکه وه قیراندیان: "نا!"

شمشیره که ی له کالانی ده رکیشاو به پیش لووتی ئیفیبه زنده ق چوو ه کانیدا هه لسه قاندو به دهنگیکی وه ک شه ی تانه وه گو تی: "پتوست دهکا پیتان نیشان بدهم؟"

هه موو به ترسه وه دیسان هاوارمان کرد: "نا!"

به دهنگیکی وشکه وه گو تی: "ئیه دهرسه کانتان زوو فیر ده بن. جا که وایه پیم بلین، ئایا ئه مه ئه وه ده گه به نی که ده بی به په له وه لام بده یه وه؟" وه لامه که مان له خو ورا هات: "نا!"

ئه مجاره یان نرکاندی و گو تی: "باوه ر ده کهم ئه مجاره نیشانتان ده ده م." دهسته ی کوړه کان ویکرا پاشه کشه یان لپی کرد. ئه ویش یه کسه ر چاوی هاته سه ر من و گو تی: "ته، ییت مازن. بلا ئه م خیرایی ته تا قی بکه ینه وه."

به ترسه وه ههنگاو ییک چوومه پیتسه وه. یادگاری مه شقکردمان ده گه ل ئه ننتینواسی دوا ی شه ش سال، هیتستا هه ر له بیر نه کرابوو. مه شقبازه که له سه ر تا بهر سه یری کردم. ده تگوت نیگه رانه له وه ی که منی هه لبرارد.

سه یری پۆشه که کورته که ی chlamys کردو به هه موو هیتو توانای خو ی قورگی خاوتین کرده وه هه تا ده و ی گرتی تفی خر کرده وه له بهر پیی کردم و به تووره بیبه وه گو تی: "تفاق هه لگری، تفاق هه لگر چاوم بیه سته وه." کلاوئاسنه و پلته که ی سه ر سینگی داکه لاند و له بهر انبه رمه وه را وه ستا. کابرایه کی زه به لاحی سینه رووتی شان ره شی پرچ به گروازه بوو. دوو دل بووم به گو تی بکه م یان نا، هۆپلا ی تیککی دیکه پارچه کوو تالیکی ره شی دا دهستم. ئینجا منیش کشامه وه وه هرچه نده کابرایه که له بن پارچه که دا که سیانی نه ده دیت، به لام هه ر رووی خو ی له کوړه کان کرد.

"ده ی، کوړیژگی تفاق هه لگر، چونت گه ره که، به م شیوه یه په لامارم ده."

له و کاته ی سوورم خوارد بو ئه وه ی له گو شه یه کی گونجا وه وه په لاماری ده م، هۆپلا ی ته کان ده ستیان پیکرد رمه کان یان به یه ک نرم له قه لغانه کان یان دا، بو ئه وه ی نه هیلن کابرا گو تی له دهنگی پیم بی. ئیفیبه کانیش له سه ر نرمی وان، ده ستیان به چه پله لیدان و پی له زه و ی کوتان کردو دهنگه که بان هه لکشاند. که رووی خو مم وهر سووران، ته نیا ترسم له چاوی ئه وانه وه دیت که ده وریان دابووم. بو ما وه یه ک جووله م نه کرد. هه ر ته ماشای مه شقبازه که م کردو زاتم داوه به ره خو م و گو تم بو نرمی چه پله ریزان و رم له زه و ی کوتانه که شل کرد. ئینجا یاغر یاغر له باز نه یه کی دیاردا له ده وری گه رام. لپی چوومه پیتستر. چاوم له سه ری دا سه پاند. وریا بووم فیلم لی نه کا. کابرا قیت وه ستابوو، جووله ی نه ده کرد. ده هاره کانیشی نه ده جوولانده وه. چه نه گه ی هاتبووه پیتسه وه وه له ئه و په ر ئاماده باشی دابوو.

لیتی نریکتتر بوومه ووه چهند فیلیکم کرد بو ئه وهی وا بزانی خهریکم په لاماری ددهم. جارتکیان وهخت بوو دهستی لیدم، ده مویست بزنام تا چهند ههست دهکاو بشزنام ئایا له بن چاوبهست blindfold هکوه جوولهی من دهبینی یان نا. ئه و هاتوو چونهی من دهگه ل ههراو هوزیای ئیفیتته کان هاوکات بوو ئه وانیش هیئنده باره که یان له لا سهیر بوو که که وتبوونه جوش و خرۆشه ووه نه زمیان هیشت نه هیچ؛ بووه زیق و زیق و چیتتر. دوو باره و سیتباره لیتی چوممه پیش. له و شوپنه دههستام که ده متوانی له و تپهرا په لاماری بدم و نه دم دادا. پیاوه که هیشتا ده تگوت سه رما به ستابویی، هیچ جوولهی نه بوو.

له نه کاوړا ههستم کرد وشتی جارانی نه ماو بوی خشیمه پیشه ووه به هه موو هپزموه مشته کوله په کم خپوانده ناوهراستی سکه پروته که ی. گرتی په نجهم به ئاسته م به مووی سه ر پیستته ی که وت، که چی ئه و وهک پشیله سووړاو به لادا چوو، منی وا فری دا زور نه ما بوو به رمه ووه. مستیکی وهک ئاسنی خپوانده ئه ستوورایی پشتی ملمه ووه. چنده گم به ناو ورده به ردان که وت. پاشان پارچه کانهزایه که له قایشی ده خشی، شمشیره که ی ده رکیشاو نوو که که ی گه یانده تریقه ی پشتیم. باوه ریکه م من هیشتا چنده گم به زوی نه که وتبوو که ئاوام به سه ردا هات. چاوم کرده ووه به و مه یله و تاریکیه سهیری قهره بالغیبه که م کرد. زینه فونم دیت راسته و خو سهیری منی ده کرد. له سه رسورمان و له ترسان چاوی زه ق بیژوه.

به دهنگیکی نزمه ووه مه شقبازه که گوتی: "ئیه دوو باره هه له بوون، پیسی کرمنینه، پیویسته کاردانه وهی به په له ت هه بی."

دوو سال مه شقمان له سه ر به کار هیتانی چه کی هزیلایت کرد. تیرته ندازی، قه م به کار هیتان، دانانه وهی مه نجهنیق، هه موو فیتر بووین. من وهک زینه فون فیتر بوویمه و وهک ئه و مه شق دراوم. جگه له وهی که من تفاق هه لگری ئوم. دوو سال بهر له رۆژه لات بانگ ده کراین بو ئه وهی

مه شق بکه ن. ئه و راهیتانه ی لیتره فیتری ده بووین، هه مووی له وهی ئه نتینواس فیتری کردین باشتر بوو. هیئنده ش ئازار نه ده دراین تا ئه و رادهیه ی بی بیر لیکردنه وه کاردانه وه مان بی. ده گه ل ئه فسه ره کاتمان و پیکرا خوراکمان ده خواردو له بهر چاوی هه موو دانیش توانی شاری مه شقه کانی خورمانمان ده کرد. به و دوو ساله بووینه پیاو. زینه فون پاداشتی وهرگرت. قه لغانیکی سووک و رمیکی خه لات کراو به فه رمیش چوو ناو سوپای ئه سینا. به هوی ئه و ده سه لانه ی گرایلوس هه بیوو، گهنج زینه فون نه بووه سه ر بازیکی پیاوه. باوکی هه رچه نده له سوپا خانه نشین بیوو، به لام له ژبانی سیاسی شاره که دا ده ستیکی بالای هه بوو. ئه سپیکی ره سه ن و ره وهانی پی دراو سه رجه م تفاق پیویستی ئه سپ سواریکی بنه ماله ی وهرگرت. وهک باوکی له کاتی لاویتیدا بووه سه رکرده ی دهسته به ک سواری تیرته نداز.

زینه فون له م کاره یدا ده ستیکی بالای هه بوو. بالای که مامنا و هندی هه بوو، زور به هیز بوو، سینگ به رینی ناو قه د باریکی پان خر بوو. گرایلوس ناچار بوو زری تایبه تی بو که رخی سینگی بو ی به رادان بدا، تا به ئاسانی له بهری بکا. قزی رهش بوو، کورت قوت کرابوو، گروازه شی هه بوو. وهک زور له ئه فسه ره کان نه بوو، ئه و ریشی خو ی ده تاشی. چاوی هه ر وهک کاتی مندالیتی خر بوو. به لام له وه تی له برینه که ی سینیه ی چاک بوته ووه، ئه و چاوانه وهک جارمان ساده و بی گوناح نه ماون. ئیستا توند ده روان و ئه وهش سهیری رووی بکا وا ده زانی هه منداله و به هه له دا ده چی. که بو جاری به که م به پیاوانی یان به ئه فسه ره هاو پیشه کانی ده ناسرا، وایان ده زانی خیرا به رز کراوه ته ووه و هیئنده شاره زایی نییه که پوخته که وهرگری. به لام هه رکه به که م فه رمانی خو ی به ده نگی قولی به رزیبه ووه ده رده کرد، به کسه ر ئه و هه له یه راست ده بووه و که س نه یده توانی چاو له چاوی بنی.

من به ئاسایی هه موو به یانییک ده گه لّ زینه فۆن وهرزشم ده کردو ئاگام له ئاژه له که ی ده بوو. راپۆرتیشم ده باره ی چۆنییه تی کورده که ی بۆ گرایلوس ده نووسی. ده گه لّیدا ده چوممه سه فه ر بۆ سه ر شووره کانی ئیپینا و چه ک و تفاهه کانییم بۆی هه لده گرت. نه فسه ریکه ی نمونه یی بوو. هه یچ فشه و گالته ی له کن نه بوو. نمونه ی ره وشته ی به رزی باوکی بوو. به لام ته گه ر زۆر له مالّ دوور ببایه وه، ته نیا چه ند رۆژیک زیتتر بزر نه ده بوو. دلّی هه مووانی راده گرت، هه ر له نه فسه ره کانی ناو سه نگه ره وه بگه ره تا ده گاته ته و باوکه ی که له مالّه وه چاره پیتی هاته نه وه ی ده کرد، هه مووی خاتره جم ده کردن. به په رۆشه وه بوو بۆ ته وه ی تاکتیکه سه ربازییه کانی ده گه لّیدا شی بکاته وه. ته نیا من ده زانم چه ند کات جلکی سیقیلی ده پۆشی و چۆن که سوکرات ده چوو به ناو شاریدا ده گه را، ته و به بی ده نگه ی به داوی ده که وت و له پارچه لاپه ره یه کی بچوو که به کورته ی تیبینی قسه کانی ده نووسییه وه و پاشان به شه و که ده هاته وه مالّه وه، به چاکی ده بنووسییه وه. هه ر من ده زانم چه ند رۆژ ده گه لّ ژهنالّی پیری به دننا و پبوسایدیدیسی به بگۆرخواز re-میثرووی شه ری ده نووسییه وه و جارو باریش تیبینییه کانی خۆی به زینه فۆنی ریک ده خست. ته نیا من ته و شتانه ده زانم، چونکه زینه فۆن خۆی ته و نه ئینییه نه ی بۆ درکانه و داوای لی کردم بیانپارتیزم. گرایلوس سوکراتی به کاربایه کی سه رشیتی فیلباز ده زانی و پبوسایدیدیسی به بگۆرخواز re-visionist یکی شیت داده ناو هه رچهنده خۆی له زینه فۆن تووره ده کرد چونکه زۆر ده چوو کن یه که میان، به لام ره نگبوو له میراتی ببه شه ی بکا چونکه یارمه تی ته وه ی داواییانی دا.

باری سه ربازی شاره که زۆر به ره و په شتیوی ده چوو، به چه ند سالییک زینه فۆن که وته ته وه ی ته نیا به رگری له سنوره کانی هه ریمه که ی بکا نه ک هه موو وه لاتّی هیلینی بیارتیز. ته و شه وه ی که شتی پارالوس گه یشته جی زینه فۆن له ته سینا بوو. سه ربازه کانی سواری پارالوس هه والّی دلته زینیان

پتی بوو؛ به قسه ی ته وان ئادمیرالّی سپارته ی لایسانده ر هاتبوو و یه ک یه ک گونده کانی ته سینای داگیه ر ده کردن. ته ویش ته و ساله له شاره گه مارۆکراوه که دا ماوه له سه ر شووره کانییه وه به رانه بری له شکری هاوپه یانی سپارته ی راوه ستا. چیرۆکی دلته زینی ده باره ی گه له که ی ده بیست. به چاوی خۆی بینی قه لاتّه کانی شاره که ی یه که یه که یه که رووخیندران، گوپی له گربانی کچۆلان بوو کاتی که لایسانده ر ناچار ی ده کردن به ده سته ی خۆیان ئیک ئیک خشته ی دیواری شاره که یان له بناغه وه را ده رکیتشن.

که شی گرزی شه ر به م شپوه یه ره و بییه وه له په ناوه هاوپه یانیکی سیاسی په ییدا بوو بۆ ته وه ی حوکه ی ته سینا بکا. ئاشی زینه فۆنیش که وته لیژی. برینی ته و لاقه ی له فایل بریندار بوو له هه موو خه مه کانی تری سووکتتر بوو، پاش ماوه یه ک به ته واوه تی تیمار بوو. زینه فۆن راسته وخۆ لاپه نگری هه یچ رژییمیک نه کرد، به لکو ته نیا به پیتی رتیماایییه کانی باوکی و گه وره کانی ده رۆشیت ته ویش ته گه ر مه ترسی بۆ ژنیانی نه بایه، بۆیه که دیمۆکراته کان سی زۆرداره که یان له سه ر کورسی لادان، زینه فۆن هه سته ی به رسوایی کرد. ده سته ی سواران هه لوه شایه وه و زینه فۆن مووچه ی نه ما. ته نانه ت ده نگه ی وا له کۆمه لّه دا هه بوو داوای ده کرد هه موو ته و مووچانه ی چه کی سواران cavalry له دوو سالی رابردوودا وه ریان گرتوه، هه موویان لی وه رگیه ریتته وه. گرایلوس به توندی به رانه بر ته و خواسته و گه لی خواسته ی تر وه ستا بۆ ته وه ی خۆی و زینه فۆن بیارتیز و به مه ش ناوی خۆی شیواند. نه سینیییه کان زانیان که سه رکرده تازه کان هاته نه وه هۆش خۆو بریاریان دا بۆ پاراستنی شاره که یان، دووباره چه کی سواران دایه زرتینه وه. به لام رتیه گیان به نه فسه ره کۆنه کانی وه ک زینه فۆن نه دا نگه رتینه وه، چونکه به رفه رمانی سی دیکتاتوره که بوون. چالاکی سیاسی زینه فۆن که وته مه ترسییه وه و نیشتمان په ره ربه یه که ی بووه جیی گومان.

کاتییک زیننهفۆن وره‌ی تا ئه‌وپه‌ر دابه‌زی بوو، بۆی درکاندم که ترسی له‌وه هه‌بوو به‌م زووانه‌ ره‌وانی بانسگه‌ بکری یان هه‌ر زیندانی بکری ئه‌گه‌ر رژی‌مه‌که سه‌قامگیر نه‌بی. ئه‌گه‌ر به‌خته‌وه‌ر بووین و باره‌که چاک بوو، ئه‌و کات مرۆف سه‌ری بۆ ئاسمان به‌رز ده‌کاته‌وه‌و شوکرانه‌ی خواوه‌ند ده‌کا. . ته‌تاریکی به‌نده‌ر هات نامه‌یه‌کی هینابوو، نامه‌که‌ یه‌کسه‌ر له‌دوای بارکردنی گه‌مییه‌یه‌کی پر دانه‌ویله‌ له‌ ئیفیسوس، ناردرابوو. زیننه‌فۆن لوه‌لی نامه‌که‌ی کرده‌وه، نامه‌که‌ هه‌والیکی خو‌شی بۆی تیدابوو. پرۆکستی‌نوس نامه‌که‌ی بۆی ناردبوو. پرۆکستی‌نوس دوا‌ده‌ ساڵ بوو چوو‌بو‌وه بۆ بۆ‌بۆتیاو له‌و کاته‌وه‌را زیننه‌فۆن هه‌یچ هه‌والیکی لێی نه‌بوو.

پرۆکستی‌نوس کرابوو ژه‌نرال له‌ سوپای تیبان و له‌ کاتی شه‌ردا زیانیکی زۆری به‌ ئه‌سینییه‌کان گه‌یاندبوو. له‌و کاته‌شدا شو‌تینیکی له‌ ساردیز دا و ده‌ست که‌وتبوو؛ ببوو سه‌رکرده‌ی هه‌یزی ئه‌و جاشه‌ یۆنانیانه‌ی که‌ شازاده‌ی پارسی کۆرش به‌ کریتی گرتبوون. کۆرش پاره‌یه‌کی زۆری له‌ کاتی شه‌ر به‌ سپارتییه‌کان به‌خشیبوو. له‌و ده‌میشه‌ خه‌ریک بوو سوپا‌یه‌کی ئاماده‌ ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ندێ خه‌یله‌ی ئا‌ژاوه‌گیر له‌ ئاسیای بچوو‌کدا، سه‌رکوت بکا.

نوو‌سیبوی: "زیننه‌فۆن، ده‌زگا سیاسییه‌کانی رابردوو هه‌یچ نه‌نجامیکیان نابێ. می‌ژووی پێشان پشتگۆی ده‌خری. شه‌ری نیوان سپارتا و ئه‌سینا شتییک بوو رابرد. کۆرش ته‌نیا پیاوی ئازاو بازووی به‌ هه‌یزو شه‌رکه‌ری ده‌وی." ئایا زیننه‌فۆن که‌سیکی ده‌ناسی که‌ ئه‌م تاییه‌مه‌ندیانه‌ی تیدا هه‌بی؟

که‌ بی‌ری له‌ پێش‌نیاره‌که‌و له‌ باری ئه‌و ده‌می ئه‌سینا کرده‌وه به‌ر چاوی تاریک بوو. نامه‌که‌ی به‌ده‌ستییه‌وه‌ گرت و به‌ دا‌لغه‌وه‌ چوو‌ه کن باوکی ده‌تگوت ویستی پرسی پێ بکا. منیشه‌ هه‌ناسه‌م له‌ خو‌م بری. به‌لام زوو

هاته‌وه‌ سه‌ره‌خو‌و ده‌ستم له‌ سه‌ر شانی دانا. ئه‌ویشه‌ وه‌ستاو به‌ په‌شو‌کاوییه‌وه‌ سه‌یری کردم.

گوتم: "زیننه‌فۆن، بو‌سته! به‌ر له‌وه‌ی ده‌گه‌ل باوکتدا قسه‌ بکه‌ی بی‌ر له‌مه‌ بکه‌وه‌. راسته‌ پرۆکستی‌نوس ئامۆزاته، به‌لام خه‌لکی بۆ‌تیبانه‌و ها‌وپه‌یمانی سپارتا‌یه. بۆیه‌ له‌به‌ر چاوی گرایلوس ئه‌وه‌ براده‌ری تۆ نییه‌. ئیستا ئه‌و جاشه‌و گه‌وره‌ترین پشتیوانی سپارتا به‌کریتی گرتوو، ئه‌وانه‌ش که‌ به‌کریبان گرتوو پارسن که‌سی دیکه‌ نیه‌. ئایا ده‌ته‌وی ئه‌مه‌ به‌ باوکت بلیتی؟"

چاوی له‌ چاو‌م بری، پاشان زه‌ینی خو‌ی داوه‌ نامه‌که‌. دیتم نامه‌که‌ له‌ ناو ده‌ستی ده‌له‌رزی. وه‌بیرم هاته‌وه‌ که‌ پرۆکستی‌نوس رۆیشت چه‌ند خه‌می بۆی خو‌ارد. به‌ ده‌نگیکی نزمه‌وه‌ پیتی گوتم: "ره‌نگه‌ باشتر وابێ پێشان ده‌گه‌ل سو‌کراتی قسه‌ بکه‌م."

هه‌رچه‌نده‌ ده‌مزانی زیننه‌فۆن ئه‌وپه‌ر ریز له‌و پیره‌ فه‌یله‌سووفه‌ ده‌نی، به‌لام هه‌ر به‌ ئاشکرا ره‌خنه‌م له‌و بۆ‌چوونه‌شی گرت و گوتم: "زیننه‌فۆن، ده‌چی ئامۆزگاری له‌ که‌سیک وه‌رده‌گری که‌ باوکت هه‌یچ گوتی ناداتی. ئه‌و پرۆژه‌یه‌ باوکت ده‌کوژێ ئه‌گه‌ر بزانی هه‌ر بی‌رت لێی کردۆته‌وه‌."

یه‌کسه‌ر گه‌ش بۆوه‌و گوتی: "هه‌میشه‌ دیپاریزی، وه‌نییه‌، پیۆ؟ بۆ هه‌ر ته‌نیا یه‌ک جار لای من ناگری؟ گرایلوس باوکی من، باش بم یان خراب، من هه‌ر کوری ئه‌وم. به‌لام شه‌ری ئه‌و شه‌ری من نییه‌." دووری سه‌یر کرد. ده‌کولا. منیشه‌ ر‌اوه‌ستام تا بیسته‌وه‌ دۆخی ئاسایی خو‌ی. هه‌ناسه‌یه‌کی قوولێ هه‌لکیتشا. ده‌ستی بۆ ئه‌و زینه‌ جوانه‌ درێژ کرد که‌ زۆر له‌می‌ژ بوو نه‌خرا‌بووه‌ سه‌ر پشتی ئه‌سپیکه‌وه‌و ده‌گه‌ل قه‌لغانه‌که‌ی تۆزبان لێ نیشته‌بوو و گوتی: "ده‌ته‌وی چ بکه‌م؟ پیۆ، چ بکه‌م؟"

VI

سۆكرات به ناو دوكانه كاندا ده سوورپراوه و دانه دانه ميوه و سۆل و لامپه كانى دهست ده كردى و يه كه يه كه پيدا هه لده گۆتن. سه رى بۆ هه مووان ده له قانده بۆيان ده گرژيبه وه. هه موو پييان ناخۆش بوو كه ناوا بى بايه خ سه رى كاروبارى دونياى ده كردو بيرو بۆ چوونيشى ده رباره ي هه نديكيان ترسناك بوو. چهنده گه نجىكى كه م ياوه ريبان ده كرد، هه وانيش له پۆشته پييان دياربوو كه زۆر به يان منداله خانه دان بوون. كه به ده گمه ن بۆمان ريك ده كه وت و ده چوونه كنى، سۆكرات له وانى ترى لاده داو ده هاته لاي ئيمه وه. به و ته مه ن گه و ره بيبه وه هيشتا به جوړىكى سه رسوپه ينه ر زيره ك بوو، ده گه ل هه و ورگه گه و ره شى هيشتا هه ر گورج و گۆل بوو. ورگه كه ي چهنده سال بوو هه ر وه كوو خۆى بوو هه رگيز بچووكتر نه ده بووه وه. له وه تى يه كه مجار ديمان تا ئيستا زۆر كه م گۆراوه. ته نانه ت چاوى له جاران پتر شادمانى پيوه ديار بوو.

پاش هه وى زينه فۆن سه لامىكى سه ربازى لى كرد يه كسه ر بى هه لوه سته كردن، نامه كه ي پرۆكسىنوسى نيشانى سۆكراتى دا. سۆكراتى پير گرژ بوو. ده ميك بىرى كرده وه پاشان گوتى: "زينه فۆن، زۆر هۆت به ده سته وه هه يه بۆ هه وى ليره بيمىته وه. رژيمه كان دىن و ده رۆن. سيبه كه ته نيا دوو سال ده سه لاتييان ريشمه كرده بوو. ئيستا سۆكراته كان ده سه لاتدارن. هه وانيش به م زووانه ده رۆن. هه وانesh خزمه تيان ده كه ن ده بنه يادداشت.

هه گه ر دان به وه دا بنين كه ته حه ز ده كه ي ده سه لات و سامانت بى و له و باره ي ئيستا سۆكراتى بى زارى، به لام ئايا هه مه بيانوى هه وت ده داتى كه ته شايسته ي هه وى له بن سيبه رى ئالاي كوورشى برۆى؟ هه و خزمه ته ي سيبه كه ي كردت، به شه ش مانگى تر له بىر ده كرى. به لام چوونه بن بارى هه و كوورشه ي كه دراوى دا سپارتيبه كان تا شاره كه ي ته خاپوور بكه ن، هه مه بابته يكى تر ده بى. هه و سه رشيتييه ي به ته ماي بيه كه ي، زۆر گران له سه ر راده وه ستنى."

زينه فۆن له جى خۆيدا ره ق بوو. سه ربازو ئاماده باش دا بوو. ته ماشاى راويژكاره هه كيمه كه ي خۆى كرد. چاوى له چاوى سۆكراتى برى. به لام هزرى دوورتر چوو. خۆى يه ك لا كرده وه. سۆكراتيش تى گه يشت و هه لوتستىكى كرد. له روخسارى ورد بووه. هه ناسه يه كه ي توندى هه لكيشا.

به نه رمييه وه گوتى: "زينه فۆن، شتىكى تريس هه يه: هيشتا زنت نه هيناوه، له وانesh نى بتوانى كچىكى گونجاو و شايسته له كامپى كوورشدا بۆ خۆت بدۆزيتته وه. باوكت چاوى لى به نه وه ي خۆى بىينى. خانه واده كه ي ته ليره يه. براده رانت ليره ن، سامانت ليره يه، ئاينده ي ته ليره يه، ئاخه ر هه سينا يه كه شت ليره و چاوى لى ته زبندوى بكه يته وه." سۆكرات زه رده خه نه يه كه ي ساردى به سه ر لى واندا هات. "ده زانم پرۆكسىنوس خوينى خۆته و هاوړيته و په يوه ندى واتان به يه كه وه هه يه ناكرى نه ميئى. به لام تكات لى ده كه م، به چاكى ئاگات له شوينى خۆت هه بى. ده گه ل باوكت قسه بكه، هه گه ر ده شزاني بابت هه ر ده لى نا، بچو كوشتييه ك بۆ خواوه نده كان بكه قوربانى. داوا له ديلفى بكه سه رووشت بۆ بنيرى تا بتوانى بريارىكى راست بده ي."

به بىده نكي هاتينه وه ماله وه. ئيواره كه ش به سواری و ديسانيش هه ر به

بیدهنگی چوینه کینگهی خانه واده که له ئیرخیا. زینه فۆن چهند سال بوو نه چووبوه ئهوی. سه رما بوو، بای دههات، باران دهباری. هه ر گه یشتینه ئهوی زینه فۆن به ناو توژی هه یوانیدا چوه ژووری خوئی. ده رگای لی داخست. دوو رۆژ له و ژووردها ماوه و ژور به ده گمه ن دیتم بیهته ده ره وه. چهند کتیبیکی ده گه ل خویدا هینابوو دهی خویندنه وه. نامه ی ده نووسی، به رده وام تیبینییه کانی خوئی ده نووسییه وه. ناتوانم بلیم ئەمه نائاسایی بوو، چونکه له وه تی کاره که ی له ده ست داوه هه میشه هه ر خه مباره، ده رنگ ده نوی، بایه خ به ردین تراشینی نادا، چهند به رگ نووسین ده نووسیته وه هه یشتا که س نهی خویندونه ته وه یان ده یانسووتینی یان به رپیکویتی له ناو فایلیک هه لیان ده گری و سندوقیان له سه ر داده خا. ئەم جار ه یان من لیبی نیگه ران بووم. چونکه جوولانه وه کانی گه یشتنه دوا قوئاغ. هه ستم کرد مکوره شتییک بکا. وه ک که سیک لی هاتبوو که خه ریک بی ئه رکیک ته واو بکا. چونکه ده مزانی بریاره که ی چ ده بی، ده شمزانی چۆن کار له خوئی ده کا ئاوا کار له منیش ده کا.

به یانی رۆژی سییه م خوئی کوتا ناو ژووره که ی من. خوئی شووشتبوو، چونکه به په له ریشی تاشی بوو چهنه گه ی خوئی بریبوو، خوین هیشتا هه ر پییدا دههاته خواری. هه نده گۆرا بوو منی چه په ساند. به لام هه ر پییم خویش بوو هاتبووه سه ر دۆخی جارانی. زینه فۆن ئه و که سه نه بوو که به نیگه رانی بزێ.

ناشکرای کرد: "بارگه ی تیک نی، پیۆ، یه ک سه عاتی دیکه ده رۆین."

کتیبي دووهم

سرووشكار The Oracle

گه‌يشته کريسای دامینى پاراناسوسى لووتکه به به‌فر داپوشراو،
له‌وى گريدیكى دامینى شاخه‌که رووى له رۆژ ئاوا کردووه: له
سه‌ره‌وه‌ش را
هه‌ل‌دیریک به‌سه‌ريدا ده‌روانى، دۆلێكى پر به‌رديش له دامینى خۆى
شاردۆته‌وه:
له‌وى خواوه‌ندى فۆيبوس ئاپۆلۆ بریارى دا په‌رسنگه شکۆداره‌که‌ى
خۆى دروست بکا.
"سرووتیكى هۆمه‌رى"

شەرىكى خوتناوى و لەباوش گرتنى ھاتنە مائەو، برووسك و باسكى ئاسمان و لەوھرى ئاركادىيان، مەيل مەيلانى، ئاوتنە، دووكەل، خەيال، خوشەويستى ئافرەت، توورەبى خواوندەكان. ژيان درامايە، لە ھەردوو تراژىدىيا و كۆمىدىيا پىتك ھاتوو و ئىمەش ئەكتەرىن. بە فەشە سەيرى بگەى بەدواى ھزرى كەسانىكى تر دەكەوى. بەلام ھىشتا بەو ھەموو ترس و سەرگەوتنەى سەر ستاژو، مەن بۆم ئاشكرا بوو كە ھونەرەكانى ديۆنايسوس ھىچى تىدا نىبە تا دەگەل خەبات و دەستكەوتەكان و ژيان و مردنى پىاو ھەستەقىنەكان و يان ھەر بەلەينى كەمىيەو دەگەل ھزرو بزوتنەو ھى ئو پىاوانەدا بەراورد بگى كە دژى گوى نەدان و نەزانىنى ئو كەسانەن كە ژيان بەسەر دەبەن وەك ئوھى كە رىبوارىك بن و برون و وەك گىل بەدواى خواستى زگ و بەرزگيان دەكەون. سوڤوكلىس چەند سالىك بەر لە ئىستا نووسى،

سەيرانگەكانى جىھان بىن ژمارن، بەلام ھىچيان لە مرۆڤ سەيرانتر نىنە. لەتوانايدا ھەيە لە دەريا پىرەشەبايەكاندا دەرباز بى، .. سەيرى لەو دەيايە كە قسە دەكاو ھەرى ھەيە...

بەلام زور بەدەگمەن شتى وا ھەيە كە بشى لەسەر ستاژو كەدا بخوتندىرئەو ھىندەى چىرۆكى مرۆڤ راست بى. چىرۆكى ئو پىاوانەى كە گيانى خويانىان خستە سەر دەستيان، بۆ ئوھى چارەنووسى مرۆيەكانى تر بەو شىوھەيە كە خويان بۆ خويانىان دەوئ ديارى بگەن و ھەموو جىھان بگۆرن. مرۆڤ وەك كەسايەتسىيەكانى دراما ھەر بەرزەكان دەژىن. بە خراپترىن شىوھەمەن و بە بەسۆزترىن شىوھەش خوشەويستى دەكەن. بەلام لە جىھانى راستەقىنەدا، ئو مرۆيانە خويان دەمامك نادەن. بەلئى ئو دەمامكانە بەكار نەھىتن كە لە دواتر بە سنگىكى سەر ديوار ھەللىانواسن. ئو كارەى مرۆڤ دەيكا لە تەمەن و لە روخسارى پتر دەژى.

كارىگەرئىشان نابرىتەو ھەر بۆ نەوھەكانى ئايندەى دەمىنىتتەو. چەند خراپە ئىمە بە ھوى دراماو دەمانەوئ لە دونىاي خومان دەرچىنە دەروو چارەى خومان دەگۆرىن بە شىوھەيەك تەنانت خواوندەكانىش شەرمەزار دەكەين.

قەلئەمەكەم سەمكۆل دەكاو ئىلھامە بىن ئارامەكەم ھانم دەدا تا چىرۆكەكەم بنووسمەو.

I

رینگه‌ی سه‌فهره‌که‌مان بۆ دێلفی دوور بوو، به‌لام سه‌رنجراکیش بوو. زینه‌فۆن ریتوارتیکی راسته‌قینه بوو له هه‌موو شوێنیکی سه‌رنجراکیشی لاری راده‌وه‌ستا. تووره‌گه‌یه‌کی پر ئۆبۆلسی ده‌رده‌هینا و به‌خشیشی به ریتیشاندهره‌کان ده‌دا که ئیمه‌یان ده‌برده‌ ئه‌و شوێنه‌ خۆشانه‌و ئه‌و کانیاهه پیرۆزانه‌وه. نمونه‌ی میوه‌کانی له هه‌موو ره‌زیکدا، تام ده‌کرد. رینگاکان تژی ژنک و میترک و بازگان و شه‌رمه‌ن و سۆزانی بوون، هه‌موو بۆ دێلفی ده‌چوون بۆ ئه‌وه‌ی ئاماده‌ی فیه‌ستیقای سالا‌نه‌ی سه‌فه‌ری ئه‌پۆلۆ بۆ هاپه‌ربۆیان و گه‌بشته‌ جیبی دایۆنایسوسی برای که شیت بوو. بۆ فیه‌ستیقای ته‌نیا چه‌ند رۆژیکی ما‌بوو. ئیمه‌ش په‌له‌مان بوو دا بچین به‌ر له ده‌ستپێکی ئاهه‌نگه‌که، پرس به پایپیا بکه‌ین. پایپیا سه‌رووشکاری ئه‌پۆلۆ بوو، به‌لام ئه‌و هه‌موو موسافیره‌ی بۆ هه‌مان قوناه‌ ده‌رۆشتن، به‌راستی رینگه‌ گری ئیمه‌ بوون. هه‌رچه‌نده‌ نزیکتر ده‌بوینه‌وه هه‌بنده ئاپۆره‌که شلۆقتر ده‌بوو، تا‌وای لێ هات مه‌حاله‌ بوو وه‌پیشی ئه‌و هه‌موو حاجیانه بکه‌وین. رینگه‌یه‌که به‌ ئاسته‌م ده‌بزووت. ئیمه‌ش دابه‌زین بۆ ئه‌وه‌ی هه‌م پشووویک بده‌ینه‌ ئه‌سپه‌کانه‌مان هه‌میشه‌ ئاوی پیتی خۆمان ده‌ینه‌وه‌و هه‌ندێ قسه‌ش ده‌گه‌ل ئه‌و موسافیرانه بکه‌ین، چونکه پیمان خۆش بایه‌ یان نا، ناچار بووین به‌پیتی ئه‌وانه‌وه‌ برۆین تا ده‌گه‌ینه‌ دێلفی.

وا دیار بوو زینه‌فۆن ژیرانه‌ ئه‌و حاجیانه‌ی هه‌لبژاردبوو که له ته‌نیشیان باره‌که‌ی داگرت و خیرا ده‌گه‌ل کچیکه‌ی لادیی لیبو به‌ خه‌نده‌ی خروپری ناو

ئاگلیا دا ده‌ستی به‌ ده‌مه‌ته‌قی کرد. ئه‌ویش یه‌که‌مه‌جاری بوو بۆ دێلفی ده‌چوو، بۆ ئه‌وه‌ی دا‌وای سه‌رووشکار بکا تا ریتیه‌کی بۆ هه‌لبژاردنی یه‌کیک له سێ داخوایه‌که‌ره‌کانی هه‌لبژیرێ. سه‌یر ئه‌وه‌ بوو، ئاگلیا له‌و گه‌شته‌ی هه‌یچ نیرینه‌یه‌کی ده‌گه‌لدا نه‌بوو. ئه‌مه‌ش وای کرد ریتوباره‌کان نا‌ره‌زایی خۆیانی لێ ده‌برن، چونکه ده‌بوو ئه‌و سه‌فه‌ره‌ی له پیتاوی ئه‌و پیریتزه‌ گه‌وره‌یه‌ بایه، که له کووچکووچه‌ی کردووه‌و به‌ دا‌وای خۆیدا رای ده‌کیشاو بۆیان روون بۆوه که داپیری بوو، نه‌ک بۆ ئه‌وه‌ با میترد هه‌لبژیرێ. هه‌رچه‌نده‌ ئاگلیا پۆشاکه‌ی کچیکه‌ی گوندی ده‌به‌ردابوو و شوان بوو، به‌لام خرو خه‌ین و ناسک بوو. قۆل و باسکیکی پرو له‌به‌ر خۆر ره‌شداگه‌راوی هه‌بوو. مه‌مه‌که‌کانی لووس و پر بوون، هه‌رچه‌نده‌ ئه‌و بۆ خۆی وا هه‌لی نه‌خستبوون سه‌رنجی پیاو رابکیشن، به‌لام هه‌ر پیاویان ناچار ده‌کرد تییان رامیتن و مچورکی پیتا بیتن. چاوه‌کانی وه‌ک چاوی کاره‌که‌ریک ده‌ترووسکانه‌وه که هه‌شتا تووشی ئیشکردنی مالان و مندال به‌خه‌یوکردن نه‌هاتبێ. ده‌نگه‌ زه‌نگولپیه‌که‌ی به‌سه‌ر ده‌نگی هه‌موو زه‌لامه‌کانی ئه‌ویدا زال بوو. هه‌رچه‌نده‌ من زۆرم پێ جوان بوو، به‌لام زۆر چاوبازو خۆ ره‌په‌شکه‌ر بوو، هه‌ر ده‌تگوت ئه‌و ژنه‌ سۆزانییه‌ بوو که من رقم لیبی ده‌بووه‌وه. یه‌کسه‌ر خۆی به‌ زینه‌فۆن شوێر کرده‌وه، ستایشی ئه‌سپه‌که‌ی کردو ده‌ستی گه‌یاند ئه‌و مروارییه‌ی که به‌ ده‌سکی شیره‌که‌یه‌وه بوو.

به‌ شینه‌یییه‌که‌وه پیم گوت: "زینه‌فۆن! هه‌ر مه‌به‌! ئاگات لیبی نییه‌ ده‌یه‌وی بتکاته داخوایه‌که‌ری ژماره‌ چوار؟" ویستم به‌ هه‌نیشکم ئه‌و موسافیرانه پال بده‌م که به‌رانه‌رمان ده‌هاتن.

خه‌زه‌یه‌کی لێ کردم و فسکاندی: "من چیم، پیو، ئایا من ئیفیه‌یه‌کم؟ ئایا تۆ هه‌شتا هه‌ر کۆیله‌که‌ی باوکه‌ی، تا له هه‌موو شه‌یتانه‌کانی دنیا مپاریزی؟ من پیاوم، پیاو و پیتویشتم به‌ ده‌ستتوسی تۆ نییه‌."

وه‌خت بوو له‌ هه‌ژمه‌تی ئه‌و قسانه‌ی بته‌قم، به‌لام زۆرم له‌ خۆم کردو چم

نه گوت. پاش چەند خوله كۆتك له قسه كانی خۆی په شیمان بۆوه داوای لیبورردنی له كچه كه كردو منی به لاهه بردو گوتی: "پیۆ، هیۆر به وه. چەند مانگه تەنیا یهك قسه شم دهگهڵ ژنیکدا نه کردوو. كوره من هەر ئه وه ندهم گه ره كه دهگهڵ یه كۆتك بئاخیتوم كه تۆزیک له تۆ قۆزتر بی. پیۆ باوه ر كه، هاوړیتی ئه وم بۆ شتیكه ."

هەر رۆیشتم و دوورم روانی، نه مویست بهیلم دلی ئاو بخواته وه. شانی خۆی له قاندو كشاوه و چۆوه تەنیشتی ئاگلایای. منیش داپیری كچه كه م بلتد كردو سواری ئه سپیم كرد. ئه ویش له ترسان له وه هورازای، توند توند بژووی ئه سپه كه ی به ههردوو دهستان گرتبوو. منیش به پشتی زینه فۆن و كچه ی كه وتم و وام كرد سببم بكه ویتته سه ر شانی ههردوو كیانه وه.

ئاگلایا باش خۆی بۆ گه شته كه ی ئاماده كردبوو. گه لی چیرۆکی بی بنج و بنه وانی ده رباره ی سرووشكاران ئاماده كردبوو. ئیمه ی به و چیرۆكانه خه نی كردبوو. وا پیته كه نی زه رده خه نه ی ده هینا هه موو پیاوانی ده ورو به ری، ئه وانه ش كه گوئیان له قسه كانی نه ده بوو، ده خه نینه وه. ئاگلایا چیرۆکی ده گپراوه و زینه فۆن وه لامی ده داوه و چیرۆکی بۆ دینا و دلی خۆش ده كرد. چیرۆکی شا كرۆیسوس له هه مووان پتر سه رنجی ئاگلایای راكیشا. زینه فۆن كاتی كه مندال بوو ئه و چیرۆكه ی له دایکی گوئی لی ببوو.

زینه فۆن گپرايه وه: "كرۆیسوس زانی كه شای پارس رۆژ له دواي رۆژ به هیتر ده بی. ئه م هه و الله ش نیگه رانی كردو بیری كرده وه ئایا وا باشه په لاماری پارسه كان بدا به ر له وه ی كه بنه هیتریک بی هاوتا. ئه ویش بریاری دا ئیستیخاره ی لی بكا."

"له وان رۆژاندا، دیلفی به ناوبانگ ترین سرووشکاری یۆنان نه بوو، چونكه دیلفی ههینی خاریك بوو له خاریك. چونكه كرۆیسوس نه یزانی كام سرووش له هه موویان راستگۆتر بوو، هه ستا ته تهره كانی خۆی له

ساردیسه وه را بۆ هه ره موویان نارد. پایپای دیلفیش یه كۆك بوو لییان. ریتنماییشی دابوو، كه تا سه ده مین رۆژ له دواي ده رچوونیان له ساردیس ده بی چاوه ری بكه ن. به كورتی له سه ده مین رۆژ هه موو ته تهره كان ده چن و راویتری خۆیان له و رۆژدا ده كه ن و ده پرسن تا بزائن له و ده مه شا كرۆیسوس چ ده كا. ده بوو وه لامی هه مووان تۆمار بكرابا و به اتبایه وه بۆ به رده ستی پاشای.

"هەر كه په یامبه ری پاشا له دیلفی چوه ژووره وه به ر له وه ی نه ك هه ر پرسیره كه ی به لكو پیش ئه وه ی قوربانیش بكا، سرووشكاره كه شه ش خسته كیبه کی راستی بۆ خوینده وه گوتی:

ده زانم ژماره ی زیخ و پیوانه ی ده ریاكان چه نده،

كه ر گوئی لیم ده بی و منیش گویم له وانه ده بی كه ناتوانن قسه بكه ن،

بیسته، رزگار كه ری کیسه لیکی پشت ره ق، له هه سته كانم ده ژه نی،

له ناو مه نجه لیكدا له سه ر ئاگره و ده گه ل گوشتی به رخیك وا بلق دده ا،

مسی له بن دا رپراوه و ده رخنه یه کی مسیشی خراوه ته سه ریه وه.

هه موو نامه به ره كان هاتنه وه و وه لامه كانی هیناوه و كرۆیسوسیش ده ستی به خویندنه و هیان كرد. به لام هه ركه وه لامه كه ی دیلفی خوینده وه لال بوو.

هه موو وه لامه كانی تری فری دا. چونكه پاشا له و رۆژدی كه نامه به ره كانی

ره وان كردبوو بریاری دابوو كه شتیکی وا بكا، به ئه ندیشه ی مرۆف

دانیت. جا له رۆژی سه ته مین دا هه ستا کیسه لیکی هینا و ده گه ل پانه

به رخیك به ده ستی خۆی پارچه ی كردن و خستییه نیو مه نجه لیکی مس و

ده رخنه یه کی مسیشی خسته سه رو داینا سه ر ئاگر تا بكوئی. ئه وه بوو

سرووشکاری دیلفی به هه لبه ست گوتی.

"به هۆی ئه و زانینه وه، كرۆیسوس دیاریبه کی زۆری بۆ دیلفی نارد، بۆ

ئه وه ی ئامۆژگاریه کی به هاداری بكا له و ئه ركه ی كه به ته مایه بیكا.

ههزاران ئازەلێ کردە قوربانی و زێر و پەیکەری زۆری پێشکەش کرد. باجیکی زۆربشی بۆ دیلفی لە گەلەکەیی خۆی دەستاند. هەرچەند پارەیی هەیبوو هەمووی تاواندەوو کردی بە زێری دارپێژاوی.

لێرە کچەکە پێکەنی و توانج تواجیکی داو گوتی: "ئومێد دەکەم هەندێ لەو پەیکەرە بەدینم و لەو بەرداخانەش ئاوی بخۆمەو! بیستوومە دەلێن ئەوانی ریحی ئازەلێش لەسەر شەقامەکاندا دەمالن، گێسکی دەسک زێر بە کار دێن."

زێنەفۆن گوتی: "هیرۆدۆتس دەلێ زۆری سامانەکان دەناو گەنجینەدا تۆپیان لێ دراووە بەلام ئەو خۆی دیاریبەکانی کرۆیسوسی بە چاوی خۆی دیتوو. چاوی بە پەیکەریکی زێرینی کچیتیکیش کەوتوو کە ژنی کرۆیسوس کردووە تیەبە خەناوێکە و لە ملی خۆی کردوو."

ئاگلایا بە دەنگ پێکەنی و زێنەفۆن سەیری کردم. ئاگلایاش پرسی: "پاشان چ بوو؟"

کرۆیسوس لە پاییبای پرسی ئایا دەتوانی شەر دەگەڵ پارسان بکا. وەلامی سرووشکارە زۆر ئاشکرا بوو: "ئەگەر شەر لە دژی پارسەکان بکەي ئەوا تۆ ئیمپراتۆرییەتیکی گەورە خاپوور دەکەي." کە کرۆیسوس ئەمەیی بیست، هیندەیی نەمابوو لە خوشییاندا بفری و لەشکری خۆی لە ساردیایا و پرا ناردە ولاتی پارس و لەوی لەشکرەکانی تەفروتونا کران. خوشی بۆ ساردیس هاتەو. شای پارس بە درێژایی رێگە تا گەیانیدیەو مالتی، راوی نا. دواي گەمارۆدانیکی زۆر، ساردیس گیراوی کرۆیسوسیش کەوتە بەر دەستی پارسەکانەو. بە درێژایی ژینانی خۆی باسی دەکرد چون بە سرووشکار فربوی خواردو تیی گەیاند کە دەرەقەتی لەشکری پارس دیت."

ئاگلایا بێ دەنگ ببوو، بابەتەکەیی شی دەکردهوو لە کۆتاییدا گوتی:

"بۆچ پاییبای هەلیخەلەتاند؟ من وام دەزانای سرووشکاران هەمیشە راست دەبێژن."

زێنەفۆن پێکەنی. "تۆش دەکەویە نێو ئەو داوای کرۆیسوسی تی کەوت. بزانه بەر لە وەیی پرسیار بکەي، چون دەبێ وەلام بەدریستەو، دوايي تۆ تەنیا گوتیت لەو وەلامانە دەبێ کە خۆت پیت خوێش! سرووشکارە کە راست بوو. خانمی سرووشکار گوتی کرۆیسوس ئیمپراتۆرییەتیکی گەورە خاپوور دەکا. ئەویش وای کرد، بەلام مالتی خۆی کاوول کرد. وەلامەکەیی پاییبای وەک مەیلیک و ابوو. وەلامەکانیش هەمیشە هەر وەک مەیل وانهو کرۆیسوسیش مافی ئەو نییە گزاندهی بکا. ئەگەر کابرایەکی هۆشمەند بایە، لە سرووشکاری دەپرسی کام ئیمپراتۆرییەتی مەرام بوو، هی پارسەکان یان هی خۆی. دەبوو لە وەرگرتنی وەلامەکەیی وریاتر بایە."

زێنەفۆن گیلانە تەماشای کچەکەیی کرد. هەموو روخساری زەرەخەنە بوو. کچە لە کۆتاییدا گوتی: "ئێستا دەزانم وەرگرتنی وەلامیکی ئاوا شیواو لە پاییبای چەند ئەستەمە. ئەگەر من بام یەکسەر دەمپرسی کام لە هەر سێ خوازیینەکانم لە هەمووان پیاویکی باشتره. پرسیار وەتۆ هەرگیز وەلامی ناداری نابێ. چون خوا دەزانێ کامیان بۆ من لە هەمووان باشتر دەبێ؟ خواوندەکان تەنیا بێر لە چاکە دەکەنەو. منیش هزری خۆم هەیی."

چەند خولەکیک بێ دەنگ رۆشتین و بیرمان لەمە دەکردهوو. لەو کاتەیی کە کچەکە رووی خۆی سووراندەو تەماشای زێنەفۆنی بکا، بینیم کچە مەیلەو زەرەخەنەییەک لە روخساری پەیدا بوو.

ئاگلایا گوتی: "کەواتە کارەکە چارەسەر بوو. دەچم لە سرووشکار دەپرسم، ئەری کام لەو پیاوانە لە هەر هەموویان دۆلەمەندتره."

بای نیوه رۆیان نزیکه هه موو بهرده کان له زهوی هه لکه نی و رایانمالتی و بیانکاته بلتیسسه یه کی رووناکی پیروژ. له کاتی گزنگی به یانیان و رۆژ له سهه زهردهی ئیواران، ئاسۆ هینده پاک و رهنگاو رهنگ و قه شهنگه، مرۆف و دهزانی له وئ سنووری نیوان زهوی و ئاسمان نه ماوه. زهویله رزه زۆر جارن خانوه کان هه لده داو هیلانه ئاسا له رۆخی که ندالیان راده گری. شه وان ههش بروسک و باسکی شاخه کانی به رانه سه به و دۆله دا دهنگ ده ده نه وه.

مامۆستایانی ره وان بیتی خه لکیان فیر ده کرد که راست نیبه ته گهر بلتی نووسه رو خوینه ر یه ک جو ره زانین ده زانن. بۆیج رافه کردن لیره کاریکه جیتی خوینه تی، نه کا رۆژتیک ته م جنگر جنگر نووسینه بکه ویتته به رده سستی خوینه ریکی دوور له ولاتتیک که ئاشنای سرووشی پایپۆن نه بی، هه رچه نه ده من نازانم مرۆ ده بی چه ند دوور پروا بو ته وهی بگاته ولاتتیک که ناویانگی ئیره ی بی نه گه یشتی. ده لئین له زهمانی کۆندا، که خواوه نده کان به ته نی له سهه زهوی ده سوورانه وه، ته ژدیها بیکی ترسیته ر جیتی دیلفی داگیر کردیو. ته و ته ره نه گه ناوی پایپۆن بو و له کونه که ی خوینه وه را پاسه وانی گایا و ته و توانایه ی ده کرد که گایا له زانینی ئاینده دا هه بیو. گایا ژنه خواوه ندی کۆنی زهوی بو. دوا ی ته وهی مرۆف داهیندرا، ته پۆلۆی خواوه ندی هونه رو ویستی په یوه ندی ده گه ل ته و بم mortal انه دا بکا و بو ته م مه به سته ش ده بو شوینیکی تایبه تی هه بایه په یوه ندیبه که ی تیدا بکا. ئیمه گه لی جارن سرووتیکی ستایشی ته ومان ده خویند، سرووته که ده یگی روه چون خواوه نده که له کریته وه را به سواری دوو دۆلفینان هاته دیلفی و له وئ ته ژدیها یه کی به تیرتیک کوشت. ئینجا سرووشی لی وه رگرته وه. له و کاته وه بوته خواوه ندی دیلفی و به ناوی پایپۆن ته پۆلۆ ده ناسری. پاشان دیوناسوسی براشی هاته ته وئ، ته ویش به خواوه ندی سو فی ده ناسری و سی مانگه ی زستان که ته پۆلۆ ده چیتته کویتستان، ته و له

II

هیشتا زۆر مابوو بگه یینه قۆناغه که مان، که له دووره وه را کیتی پاراناسوس به دیار کهوت، ته م له ئامیزی گرتیو، مه ندیلی هه ر له سهه رنابوو، ره شه با دره خته کانی راده ته کاندو بناره کانی شاخه کهش رووت و قووت بو. له په نای دره خته کانه وه را جارو بار ته وژمی با داره کانی لار ده کرده وه و بالای گوندی دیلفی به ده ر ده کهوت، بلند له قه دپالی چیا یه که راکشابوو، وه ک مرواریبه کی بچکۆله ی نیوان مه مه ی پری خانم تیکی قه شه نگ شه وقی ده داوه. له نیوه ی ته و ریبه ی بو سه ره وه ی شاخه که هه لده کشا که نه زری خواوه ندی ته پۆلۆ کراوه له سهه ر تا سهه ر ته م جیهانه دا ناو و دهنگی هه یه، براهه شیتته که ی ته پۆلۆ دیوناسوس و میوسیس دۆلتیکی وه ک شانۆبه کی گه وه ریان بو تایتانس لی دروست کردوه، به لام پری په ری بووه. شاخه پیروژه که هاو ده م ده گه ل دوو تاشه به ردی زه به لاج له سی لاوه دۆله که یان ده باوه ش گرتوه. به رده کان پییان ده گوتری فاید ریادس یان "پرشه نگداره کان." ته و به رده انه هاوینان گهرم دادین و ته و ناوه ش گهرم ده که نه وه. دیلفی ده لیتی له ئاسمان هه لواسراوه و دراوه ته به ر با و رووناکی ده ئامیز گرتوه و له هه موو شوینیکی ته م یزانه پتر سامی هه یه. خواوه ندی ته پۆلۆ ئیره ی هه لباردوه و مالی خو ی لیتی داناوه.

هه ر شوینیکی ئیره هیمای بوونی خواوه ندی لیه و چونکه خواوه ند لیره نزیکه، بۆیج هه موو هیزه کانی سرووش، لیره له شوینه کانی تر به توانا ترن. رو ناھی لیره له جیهه کانی تر پرشن گدار تره و خه ریکه کویر ده کا.

دیلفیدا دهژی. سرووشی پیروژ هرگیز راسته و خو بۆ مروژ نای. به لکو له رتگی پایپیاوه په یوه ندی به ئینسانه وه ده بی. ئەمەش ئافره تیکی خواپهرستی شاری دیلفییه به زۆری قه شه کانی هریمه که له نیوان خو یاندا هه لئ ده برترین و ده بی هه موو ژبانی خو ی وه ک له خه وندا بی ئاوا به سه ر بیات و نو یژ بکات. زینه فۆن وای له هزر دابوو پرسیاره که ی خو ی له پایپیا بکا. ئەگه ر ئاپۆلۆ رای لی هه بی به زاری پایپیاوه قسه ی ده گه ل ده کا. ئەو قسانه ی پایپیا ده یکرد وه ک مه یل و ابو، له شتیه ی هه لبه ست بو، به راشکاو ی و به ئاشکرا هیچی به که س نه ده گوت، بۆ به ده بوو قه شه کانی بهر دهستی که پێیان ده گوترا پرۆفیتای قسه کانی بۆ بنوسنه وه.

گه یشتینه جی، گه راین شوینیک بۆ خه وتن و تیدا مانه وه بدۆزینه وه. ئیشه که له وه رزه دا ئاسان نه بوو، چونکه که سیکیشمان ده ویست ئاگای له ئەسه په کامان بی. له خانیکی پر زینده وەر ژوو ریکمان گرت. چووین له کانیه چکۆله که ی ئاو ی کمان به خو مان دا کرد. چووینه ده ره وه بۆ ئەوه ی بزاین له و گونده پیروژ ده دا چ هه بوو. مندالیک له بهر ده رگای خانه که مانه وه وه ستابوو هات و بووه ری نیشانده رمان. له وه تی گه یشتووینه ته جی زینه فۆن له ترس و له حه په سانی ئەوه وه که له خوا وه نده کان زۆر نزیک بوو وه کو په کیکی مهستی لی هاتبوو. ناچار بووم چاودیری بکه م نه کا له ره وه زیکدا هه لدی ری. چاوی له مۆله ق مابوو سه یری لووتکه ی په رستگه کانی ده کرد. ده تگوت وا چاوه ری ده کا ئیسته نا ئیسته ئاپۆلۆ بگاته جی و وه لامی پرسباری ئەو بداته وه.

شاری دیلفی زۆر جوان و دلگیره. من هه ر وام ده زانی که ئەسینا ده بی جوانترین شاری دونیا بی، به لام دیلفی پشتی لی ستانده وه. بهو پایزه ده رنکه وه خو ر له ره وه زه کاندانا شه وق ده داته وه، په رستگه و خانوه گشتیه کانی خاوین، من و زینه فۆن سه رمان له و ره نگه سپی و په مبه یی و شین و که سه که وه سورما که دیلفینییه کان له دروستکردنی دینگه و

خانوه کانیا ن به کاریان هینابوو. جوانی په رستگه و یاریگه و ده روازه و کانی و گه له ربیه کانی هونه ر و گه نجینه کان و تا ده گه یشته خانوه ساده کان و خانه کانیشیان هه موو به شتیه یه ک دیزاین و دروست کرابوو که ده گه ل پیروژی شاره که دا ده گونجا.

له هه موو دیمه نه کان سه برتر ئەو سه ده ها په یکه ره برۆزنییه بوو که له هه موو گوندو شارو که سانیکی چاکخوازه وه پیتشکه شی شاره که کرابوو. ئەو په یکه رانه به ره نگگی شین و سه وز ره نگ کرابوون. ئەسینییه کان لایه کی ئەو رتیه یان که بۆ شوینه پیروژه که ده چوو به ریزیک په یکه ری برۆزنی رازاندبووه وه. له به رانه ر ئەو په یکه رانه ش ریزیک په یکه ری تر قیت کرابوو، ئەمانه ش دوژمنه سپارتنیه کان هینابوو یان. هه ردوو ریزه په یکه ر به گرژیه وه سه یری یه کترییان ده کرد. چتیه ی هه موو په رستگه کان به په یکه ر رازابوو وه و تا گو شه ی شه قام و کانی و باخه گشتیه کانیش ده هاتن. پۆرته ریتی خوا وه نده کانش له خیابانه کان هه بوو، به لام سه یر ئەوه بوو هه ندی په یکه ری ئاژه لیش له و ناوه دا راست کرابوونه وه، ئەمانه ش شتیه ی شاره که یان ناریک کردبوو. ژه نراله کان ئەو په یکه ره ئەسپانه یان هینابوو ئەو ی که یان له تالانی دوا ی شه ره کانیا ن وه ده ستیا ن که وتبوو، یان له پیتشپرکی فیستیقالی کووچکووچه کانی شه ر که له دیلفی ده کران بردبوو یانه وه. چاوم به گاییکی برۆزنی که وت، خه لکی کۆرفو بۆ سوپاسگوزاری هینابوو یان، چونکه له سالیکی گرانیدا، ماسیه کانی جو ری تیونا ری خویان گو رپیووو خه لکی ئاوا ییه که یان رزگار کردبوو. چه ند په یکه ره بزنیکی لی بوو یه کیکیان دانیشستوانی گوندیک پاش ده رچوونیا ن له په تای کۆلیترا هینابوو یان. له نزیک په رستگه که ش په یکه ری گو رگیک سه پا بوو، دیلفینییه کان به خویان پیتشکه شیان کردبوو، چونکه درنده یه ک ئەو دزه ی کوشت که هه ندیک له زتری په رستگه یه کیانی دزی بوو. ته نانه ت په یکه ری مه یوو نیکیش له ویدا هه بوو، ده گوترا ئەو مه یوونه

خواه نه که ی خوی له بۆسه یهک ئاگادار کردبۆوه که دوژمن بۆی دانا بۆوه. وادیاره خواوهندهکان چۆن ئیمه دهپارێزن، به هه مان شیتوه بهزه بییان به دوژمنانی شماندا دیتتهوه.

رۆژتیک پاش گه بشتنه ئه وئ و رۆژتیکیش بهر له و کاته ی بۆمان دیار کرابوو تا سرووشکاره که ببین چاومان به ئاگلایا کهوت له تهک رینگه بهک دهپۆیشته و داپیره کهشی ههر له ناو کووچکووچه که دا بوو، هه ندی له و چاوبازانه شی دهگه لدا بوون که تا ئه و کات کۆی کردبوونه وه. روخساری ئاگلایا دهگه شاوه و هه نده به گه رمی سه لامی له زینه فۆن کرد، ده تگوت له میژ سا له هاو پیتی به کتری بوینه و چه ند مانگه لیک جودا بوینه وه.

ئاگلایا به زینه فۆنی گوت: "وا له کن سرووشکار دیمه وه. تو چت پین گوتم، به ته واته تی ئه وه م له پایپیا پرسی و نه مگوت 'میترد به کامیان بکه م.' ده تگوت ده ترانی ئه و پیساوه ی ئه پۆلۆ گوتی له هه مـووان ده وله مه ندرته، ههر ئه و بوو من ده موبست شوی پین بکه م."

خزمه تچییه پیره که منگان دی: "ئه گه ر پایپیا پیتی نه گوتی، ئه وه که ی تریان هیشتا ده وله مه ندرته."

زینه فۆن پیروزیایی به خت گه وره یی لئ کردو پاش به دالغه گوئ لپراگرتی، زۆر به ریزه وه خاتری لئ خاست و به پتی خۆماندا رۆبشتین.

چه ند یاردتیک رۆبشتبووین کاتی که ئاگلایا بانگی کرد: "زینه فۆن، به یانی ده گه ل گه ردی به یانیان ئیمه به رپئ ده که وین، ئه گه ر ده شی ئه م شه و سه ردانییه کم بکه ی و ناواتی خۆشیم بۆ بخوازی..."

ته نانه ت ئاگلایاش له و شیتوه خۆ هه رزان کردنه ی سوور هه لگه راو به په له وه رسووراوه و به شه قامه که دا شوپه وه بوو. زینه فۆن بۆ چرکه یه ک راوه ستاو پاشان پین ده چوو دوو دل بئ، به لام ههر ده گه له من به خیابانه کاندایا گوزه راین.

بۆ ماوه ی یه ک سه عات به سه ر به ردی رینگایه لیتزه کانی دیتلیدا له نگین بئ ئه وه ی فره مان لیتوه بئ. چوومه ناو دوو کانییک، ویستم یادگار تکی ئه م سه ردانییه ی ئه م شاره قه شه نگه بکریم، دونیا مه رگ و مردنه؛ کئ ده زانی که یه نئ جار تکی تر رینگه م بیره دا ده که ویتته وه، ئه وه ئه گه ر بکه ویتته وه. په یکه رتکی ئه نتیکه ی ئه پۆلۆم هه لبژارد، به ده ستیکه ی شیریک و به ده ستکه ی تریشی سه رتکی براوی، ئاکار پارسی به ردینتیکه درپژی نووک باربکی، به قژی وه هه لگرتبوو. دوکانداره که نه یزانی په یکه ره که ئامازه ی بۆ کامه رووداو ده کرد. به لام ههر کریم، چونکه یه که میان مزگینه خش بوو، دوو هه میش ئه وه بوو دل م گرتی. هینده به وردی دروست کرابوو، وا پتیده چوو په یکه رتاشه که که سه کانی ناسیبی. راوه ستانی خواوه نده که ش هیمای نه ترسی و باوه ر به خۆ هه بوون بوو. ئه وه شی نیشان ده دا که په یکه رتاشه که ئه و دیمه نه ی به شیتوه یه ک داهینابوو که په یه ندی به هیچ سه ربرده یه کی راسته قینه ی ئه پۆلۆوه نه بوو. له خۆم پرسی، ده بی ئه م دونیا یه چۆنی لئ بئ ئه گه ر هه موو مرۆقتیک وه ک ئه وه پشت به خۆ ئه ستوو رو پرمتمانه بئ؟ زینه فۆن دوو کانه ره نگا وره نگه کان و کۆشکه کانی ناو بازارو نیگای ئه و کچه شاربیانه ی دا که خه ریکی سه رکردنی گه نجیکه قۆزو نامۆ بوون کاتی که به ناویاندا تپیده په ری و ئه و هه موو په رستگایه نایابانه ی، هه موو پشتگوئ خستن. له کۆتاییدا من دیواره که ی بئ ده نگیم رماند.

"زینه فۆن، من نامه وئ له مه پتر جه ختی له سه ر بکه مه وه، به لام تو ده توانی شوختیک له نیوان سه دان کچی بنه ماله خانه دانه کانی ئه سینا بۆ خۆت ده ستبژیر بکه ی. من تینا گه م چۆن تو بۆ ئه و ئاگلایا یه خۆفرۆشه ی سه ر شه قام ئاوا سه ودا سه ر بووی."

له ناوه ندی ریبی راوه ستاو ته ماشایه کی تیژی کردم. ترسام دیسان سنووری قسانم به زانده ی و خۆم ئاماده کرد قسه م پین بلئ. هه لوه سه ته یه کی

کرد، من لهو چرکه وهستانه دا، میشکیم خوتنده وهه دیتم چون ئیشی کرد. دایه قاقای پیکه نین و دهستی له پشتی دام. خه لکه که ی جوار لای ئیمه سهریان هه لپری و ته ماشایان کردین.

چاویتیکی لی نووقاندم و گوتی: "پیۆ، چند به سته زمانی؟ وات ده زانی ئه وه بوو ماوه به ک بوو منی ئاوا مهست کردبوو؟ ئاگلایا؟ ئه گهر حهزت لییه، ئیمشه و تو خوت بچو بو ئه و خانه ی ئه وی لییه. ئه و له رابواردنیکی خپرا ده گهری، بهر له وهی میپرد به و له ههردووک دهوله مه ندره کانی دیکه بکا، که رهنگه ههر سه ئیۆل^(۱) ی هه بی.

له سه ر قسه کانی خو ی رۆبشت و گوتی: "خو راست ده که ی، بیرم له ئاگلایا ده کرده وه، به لام نه ک به و شتیه یی به خه یالی تو دا هات. بیرم له وه ده کرده وه ده بی چون دلی با وه پری دابی که پرسپاری کورت له سرووشکار بکا و داو اش لی بکا وه لامیتی بداته وه دلی پارا و بکا. سه دان سه برده ی ئه و که سانه هه یه که له خو یایی بوون کو تری کردون، چونکه پرسپاریکی فره وه لامیان له سرووشکاره کان پرسپوه وه وه لامی فره پروویان درا وه ته وه. گو ی نادنه لیلی وه لامه کان و ته نیا گو ی له وه وه لامانه ده گرن که به دلی خو یانه وه ئه وی خرا پی شه دلی پی نادنه. نایا ئاگلایا له پاشایه کونه کان ژیرانه تر پرسپ کرده وه و سه ری له خوا وه نده کان نه شپواندوه وه له وه وه لامانه ش ده گهری که ده توانی پابه ندیان بی؟"

زینه فۆن دهستی به پیاسه که ی خو ی کرده وه به لام سه و داسه رو دلسوار بوو. ده می رانه وه ستا: "تینا گم بو بهر له وه ی به ری که وین سو کرات ه یچ راویژتیکی ئه مه ی بو نه کردم. من ئه وه هزه ی ئاگلایام له لا په سنده وه ئه و راسته ری بوونه شی باشه. به لام ئه گهر پرسپاره که ت هینده کورت بی که

(۱) ئیۆل: جو ره دراویکی یۆنانی بوو، ههر به کیکی نیو دراخما و اتا نیو دره هم بوو. (وه رگپر).

بواری خوا وه ند نه دا بتوانی له نیوان چند وه لامی کدا یه کیکت بو هه لپرتی و ههر ئه وه وه لامه ی خو ت ده ته وی ئه وت بداته وه - نایا هه ییش پیوسته چاوت به خوا بکه وی یان ههر خو ت فریو ده ده ی؟ ده مه وی بلیم، نایا به راستی خوا وه نده کان ده زانن له ناو دل و هزرماندا چ هه یه؟ نایا ده توانن بیرمان بخوتنه وه؟ نایا ه یچ بایه خ به م بابه ته ده دن؟ نایا ته نیا بو یان به سه له به رزی و له سه ر لووتکه ی ئولیمپوسه وه را ته نیا جووله ی فیزیکی ئیمه بیین، بو ئه وه ی بزانی بیر له چ ده که ی نه وه؟"

ئه وه ههر قسه ی ده کردو دلی سوار تر ده بوو، به ههردوو ده ست ئامازه ی ده کردو ئیمه ش گو تمان به و هه موو چا وه ی ئه ملا و ئه ولای خو مان نه دا که له هه موو کونج و که لینیکی شه قامه که وه سه یریان ده کردین.

"پیۆ، گرفته که ئه وه یه ئه گهر ئه پۆلۆ بزانی فریو درا وه و پرسپاریکی لی کرا وه ناتوانی وه لامیتی به هزی خو ی بو هه لپرتی. بو ئه وه به سته زمانی به په سند ده کاو ری ده داته سرووشکاره که تا وه لامیتی ئاوا راست و ره وانی بداته وه؟ ئه گهر وه لامی راستی ئه و پشت به قه واره ی قوربانیه که ده به ستی، جار تکی تر من فیلیک دینم بو ی ده کوژمه وه! ئه گهر خوا وه نده کان ده یانزانی کرۆیسوس چاوی بریپوه و لاتی پارس، بو یی ئه وه هه موو سامان و داراییه ی پیشکه شی که نجینه ی سرووشکاره که کرد، به لام دادی بو ی نه دا، که واته بو ده بی که سیتی وه ک ئاگلایای به رک به تال وه لامیتی راست و دروست له خوا وه رگری؟ خو به لای که م کرۆیسوس به ئه مینییه وه پرسپاره که ی خو ی کرد!"

زینه فۆن بو چند ده میک دهنگی لیوه نه هات. ئیمه ش وا له خانه که نزیک بوینه وه. ئاویتیکی له شه قامه که ی پشته خو مان دا وه. ده تگوت نایه وی بچیته ژووری. ئاخر من له وه هه موو سه رکه وه و دابه زه ی ئه وه هه موو خیابانه بهر داویبانه شه نگم له به ردا نه ما بوو.

"پیۆ، من ههر چه قه چه قمه، مبه خشه. بهر له دیتنی ئاگلایا زور پتر

باوهږم به سرووشکاره که هه بوو. ئەو ژنه گومانیکى زۆر له هی سوکرات زۆرتى خسته دلّمه وه.

نەمزانی چ به گه وره گرفتاو یییه کهم بلّیم. گۆرانیییه دیرۆکییه دامرکاوه کانی بیرم دووباره دهنگیان داوه و نه قورچه یان لی ددهام و نەمدەتوانی له یادیان بکه م و نووری ئومیدی پیروزی ئەم سه فه ره شمان خه ریک بوو داده مرکاوه.

III

له کاتی چوونه ناو په رستگه که، به رپرسی پرسگه پتی لی گرتین و داوای ناو و پیشه ی لی کردین. ئاغا یه کهم به کورتی وه لامی داوه و گوتی: "زینه فونی ئە پینی و ئە مه ش پیوی کۆله نازاد کراوه که ی منه... ئەو یارمه تیم ده دا." مجیوره که به ساردیییه وه به خیری هیناین و پاشان رووی له گلۆره به ک په ری به ردی کرد که لیستیک ناوی تیدا بوو.

ئەوه دوا روژ بوو بو ئەوه ی ئە مسال پراویژ به سرووشکار بکری. هه رچه نده لیسته که کورتیش بوو و دوو یان سی ناوی تیدا بوو، مجیوره که لیوی خوی ته پر کرده وه و ویستی شپوه ی پرۆتوکۆلی پۆسته که ی خوی بیاریژی . له دوا جار ناوی ئیمه ی له سه ر لیسته که دا دۆزییه وه و دلنیا بوو که ئیمه کتی پراویژکارییه که مان داوه و ئاماژه ی دا بو ئەوه ی به ده رگه یه کی ته سکدا بچینه نیو ژووری په رستگه یه کی زه به لاهه وه.

هه وشه یه کی چوارگۆشه ی گه وره ی به رد ریژ کراومان که وته پیش. به رده کان سه دان سال بوو هینده سۆل و پتی خواسیان به سه ردا چوو بوو، لووس لووسی کردبوو. له چه ند به رده ستیک بترازی که به ته مبه لیبه وه کۆنه په رۆیان ته نیا به گۆشه کانداه هینا و ده یانسرییه وه، چاوه ری بوون رۆژی پاشتر دیونا یسوس بگاته جی. له لای پیشه وه ئالتار (المذبح) یکی بچووک و له هه ر لایینیکیش چراییکی داگیرساوی لی بوو. ده فریکی به ردی له ته نیشتییه وه هه بوو، چۆره ئاویکی ئەو کانیه پیروژانه ی بناری

شاخه‌کە‌ی بۆ ناو دە‌هات. ئێ‌مه به ترسه‌وه چووینه کن ئالتاره‌که‌و به بێ‌ ده‌نگی چاوه‌ڕێ بووین بزانی‌ن بانگی که‌سی‌ک به‌کە‌ین ڕێمان نیشان بدا یا‌ن به‌کی‌ک به‌ خۆ‌ی دێ و ئە‌و ئە‌رکه‌مان ده‌کۆ‌ڵ ده‌کاته‌وه.

له‌سه‌ر دیواری سه‌ر ئالتاره‌که‌ی ئە‌و وه‌لامه‌ ژیرانه‌ تاشرا‌بوون که‌ سرووشکاره‌کان چه‌ندین نه‌وه‌یه‌ ده‌بده‌نه‌ خه‌لکی‌یه‌وه. (خۆ‌ت بناسه) و (هیچ شتی‌ک زۆ‌ر نی‌یه) له‌ دوو شوێ‌نی دیاری سه‌ره‌وه‌ی ده‌روازی ژووره‌وه‌ی په‌رسته‌گه‌یه‌که‌، نووسرا‌بوونه‌وه. قسه‌کانی تر هه‌مووی هێ‌مای ئە‌پۆ‌لۆ‌ی ڕاده‌گه‌یان‌د. ته‌نانه‌ت له‌سه‌ره‌وه‌ی ئە‌و ده‌روازه‌یه‌ش که‌ ده‌چووه‌ هۆ‌لی ئە‌و کوشتی‌بیانه‌ی بۆ قوربانی هێ‌نرا‌بوون ئە‌ویش نووسینی لێ‌ هه‌بوو: (جله‌وی نه‌فسی خۆ‌ت توند بکه)؛ (زمانی خۆ‌ت پاراو بکه)؛ (سنوور مه‌به‌زێ‌نه)؛ (گه‌وراتی به‌ هێ‌ز نی‌یه) و ئە‌وه‌ی من لام خۆ‌ش بوو ئە‌وه‌بوو که‌ ده‌بوو ده‌گه‌ڵ ئا‌گالای‌دا به‌کار بێ: (با ده‌ستت به‌سه‌ر ئافره‌ت دابشکێ). ئە‌مه‌ کاری تی نه‌کردوو‌ه گومانم هه‌یه‌ هه‌ر خۆ‌یندی‌تی‌یه‌وه.

له‌ نه‌کا‌ورا ده‌رگه‌یه‌کی لاچه‌پ وازی بوو، پیری‌کی سه‌ر ڕووتاو‌ه‌ی به‌سالا‌چووی لێ‌ وه‌ده‌ره‌ات، به‌رده‌ستی‌کی له‌ دوادا ده‌ڕۆ‌یشت به‌ ئاسانی کا‌وربه‌رانی‌کی به‌ دوا‌ی خۆ‌یه‌وه‌ ڕاده‌کێ‌شا و سێ‌ ئامپێ‌ژنه‌ی میوزیکیش به‌ هێ‌منی‌یه‌وه‌ له‌ ئالتاره‌که‌ ده‌هاتنه‌ پێ‌شه‌وه‌. گه‌یشتنه‌ ئە‌وێ‌ به‌لام به‌رانه‌که‌ نه‌وه‌ستا، کو‌ره‌که‌ به‌ زۆ‌ری له‌ ئالفه‌بی‌کی ئاسنی به‌ستاوه‌ که‌ به‌ به‌رده‌که‌وه‌ چه‌سپا بوو، به‌ران ڕانه‌ده‌وه‌ستا.

زێ‌نه‌فۆ‌نی پێ‌ش تایی به‌ری به‌ خۆ‌ی دادا‌بوو؛ نه‌ریتی سرووشکاری خۆ‌یندی‌بووه‌ و ده‌یزانی ئێ‌مه‌ له‌ ده‌مه‌دا ده‌بوو ئا‌ژئه‌له‌که‌ به‌کە‌ینه‌ قوربانی. نرخی قوربانی‌یه‌که‌ ده‌گه‌ڵ کر‌تی ڕاو‌پێ‌ژکاری به‌یه‌که‌وه‌ درابوون. نه‌ریته‌که‌ وایبوو که‌ کوشتی‌یه‌که‌ به‌ ئا‌وی ساردی ناو ده‌فره‌ به‌رده‌که‌ بپێ‌ژینی تا له‌ری ده‌گری. ده‌شی ئە‌مه‌ به‌ په‌له‌ به‌رپۆ‌ه نه‌چێ، به‌لکو هه‌موو جه‌سته‌ی ئا‌ژئه‌له‌که‌

ده‌بوو به‌له‌ری. هێ‌سکه‌کانی ده‌بوو ته‌ققه‌یان بێ، ئینجا ڕه‌وا بوو بکر‌یته‌ قوربانی. هه‌که‌ وای لێ‌ هات ئینجا زێ‌نه‌فۆ‌ن ده‌یتوانی قوربانی‌یه‌که‌ بداته‌ خواوه‌ند.

کو‌ره‌که‌ یارمه‌تی دام و منیش به‌رانه‌که‌م خسته‌ نێ‌وان قاچی خۆ‌مه‌وه‌و هیدی هیدی قسه‌م ده‌گه‌ڵیدا کرد تا هێ‌ور بۆ‌وه‌ بزم ڕاوه‌ستا. که‌ له‌ سه‌ره‌وه‌را ته‌ماشام کرد، سه‌ری خۆ‌م بینی و بالا‌ی په‌یکه‌ره‌که‌ش له‌ ناو چاوه‌ پێ‌ ئا‌وه‌که‌ی به‌رانه‌که‌ عه‌کسی ده‌کرده‌وه‌و لاقه‌کانیشم له‌ ناو بژانگه‌ درێ‌ژه‌کانی‌یه‌وه‌ بزر ده‌بوو. له‌خۆ‌م پرسی ده‌شی خواوه‌نده‌کانیش کاتی که‌ له‌ ئاسمانه‌کانه‌وه‌را سه‌ر خوار ده‌که‌نه‌وه‌و سه‌یری چاوی مرۆ‌ف ده‌که‌ن و پێ‌نه‌کانی خۆ‌یانیا‌ن تیدا ببینن. ده‌بی به‌کی‌کیان هێ‌نده‌ وریا بێ و به‌ چاکی سه‌یری پای‌پیا بکا له‌و کاته‌ی که‌ په‌یوه‌ندی ده‌گه‌ڵ ئە‌پۆ‌لۆ‌دا ده‌کا، خۆ‌ره‌نگه‌ که‌س نه‌توانی ته‌نانه‌ت تارمایی‌یه‌کی خێ‌رای خواوه‌نده‌که‌ له‌ چاوانی پای‌پیا‌دا ببینی، جا با هه‌ر ژێ‌رو ژوور بێ. زێ‌نه‌فۆ‌ن گۆ‌لمی‌کی له‌ ئا‌وه‌که‌ی داو پێ‌ژان‌دی‌یه‌ سه‌ر ڕووی به‌رانه‌که‌ی. ئە‌ویش سه‌ری خۆ‌ی ڕاشه‌قاندو مرقان‌دی به‌لام هێ‌ج نیشانه‌یه‌کی له‌ری‌نی لێ‌ وه‌ده‌ر نه‌که‌وت. زێ‌نه‌فۆ‌ن دووباره‌ چووه‌ لای ئامانه‌ به‌ردینه‌که‌ی مشتی‌ک ئا‌وی هێ‌ناو له‌ بری پێ‌ژان‌دی، به‌ ده‌موچاوی به‌رانه‌که‌ی دا‌کرد، به‌ران قاری وه‌خت بوو هه‌ل‌مدا. هه‌ولم دا له‌ نێ‌وان قاچی بێ‌لمه‌وه‌، به‌ هه‌ردووک ده‌ستی‌شم قۆ‌چه‌کانیم توند گرت. هێ‌شتا له‌ری هه‌ر لێ‌ نه‌هاتی.

زێ‌نه‌فۆ‌ن له‌ تووره‌ییان س‌م‌کۆ‌لی ده‌کردو سه‌ری به‌رز کرده‌وه‌و خزمه‌ت‌چی‌یه‌کی په‌رسته‌گه‌که‌ی دیت که‌ له‌سه‌ر چۆ‌ک به‌ پارچه‌ په‌رۆ‌یه‌ک گۆ‌شه‌یه‌کی ده‌س‌ری‌ه‌وه‌و تی‌چاوی خۆ‌ی دا ئێ‌مه‌و پێ‌که‌نی. ئە‌ویش چوو ده‌ولکه‌که‌ی له‌ کو‌ره‌که‌ی ساندو هێ‌نای پێ‌ی ئا‌و کردو ڕووی کرده‌ سه‌ر من و به‌رانه‌که‌وه‌.

ئەگەر لەم دونیایەدا بەرانییک بووبی بنەڕینی ئەو ئەمەیان بوو. راپەری و منی فری دا سەر پشت و دەستم لە شاخیکی بەر بوو، بەرانیەکه وەرگەرپاوە کەوتە سەرە من. ویستم بە دەستە بەتالەکم پەلئیکی بگرم. خۆم بە خورببەکەم دەکردو پیم نەکرا بەرزەوتی بکەم و بە هەموو توانای خۆم چەنگم خێواندە گۆشتە نەرمە. یەکسەر ئازەلەکه وەک تەختە ی داری لێهات و لە جیبی خۆیدا هیشک بوو، کە زەینم دا یێ دەبینم گونیم گرتوو و ئەویش لە ترسان و لە ئیشان جوولە ی لێ پرا. ئینجا بە کۆششئیکی زۆرەو و توانیم هەستمەو و سواری پشتی بيمەو و هەردوو قۆچەکەم گرت و سەرم بۆ هەورازی هینا. کە بە شینەیی هیلکەکانیم بەردا، بەرانیەکه هەناسە یەکی فەرامۆشبوونەو هە یەلکیشا و پیرەکه سەری خۆی لەقاند کە نیشانە ی پەسندی کارەکە ی بوو. زینەفۆن کێردی سەربینی کوشتیبەکە ی دەرکیشا و منیش نزاییکی کورتم لە بن لێوان کردو دەمۆدەست ئیشەکه کۆتایی هات.

لە پەنای پەردە یەکی هەستوو وەرپا دەرنگئیک هات: "زینەفۆن ئە سینی." دوو کۆیلە پەردەکە یان بە دەرئایی قەمیشە بە دوو قەفە ئاسنە هەلئاسراو کە راکیشا دواو و ژوورئیکی بچوکی بەر سێبەر لە پشتیبەو وەرپا دەرکەوت. ئەو ئاوەراستی پەرستگە یەکە بوو، پێی دەرگوترا ئە دایتۆن adyton و هیمای ئاوی تیدا هەلگیرابوو کە لە خودی مرۆف کۆنتر بوو. لە هەموو شتئیک پیرۆزتر لە یۆنان و لە هەمووان کۆنتر ئۆمفالۆس om-phalos، ئەو بەردە ی ناوئەندی عاردی نیشان دەرکرد، ناوکی زەوی ها لەبەر دەستماندا بوو. لە هەر لایەکی بەردەکەدا دوو پەیکەری هەلئوی زێری بتەو راپاوەستابوون، یادی ئەو دوو هەلئویە ی زیۆس Zeus یان دەرکەدووە کە زەوییان دۆزببەو. بەردەکە بۆ خۆی شتئیکی ئاسایی بوو: شتئەکە ی رچە تیسانی بوو، رەنگە هەر یەک پێ بەرز دەبوو؛ ئەو سەدان نەو یە ی هاتبوونە کن پایپانی هیندە دەستیان پێی دا هینابوو و رۆژانە چەوریان کردبوو، بۆی بەردەکە لووس ببوو. ئەو هە ی سەرنجی منی راکیشا ئەو

مەخلووقە پووتە مەمیون شتئە رەنگ زەر دە پیۆیا ئاسایە بوو کە بە یێ هەست و خوست لەو ئ هەلئوتتا بوو. چارۆگەکە ی فرەجار لە خۆی ئالاند بوو. ئەو کووتالە سپییە نوئیە بە ترووسکە ترووسکە، بە تەواوئەتی بە پیچەوانە ی پیستە دەر پەر شتئەو قامکە قژە لوولدراوەکە ی بوو.

زینەفۆن یێ دەنگ دانیشت و سەیری پیرئێنە وردیلەکە ی دەرکردو ئەویش لەسەر هۆلمۆس holmos، کورسیبە سێ لاقەکە ی دانیشتبوو، قاچەکانی شۆر ببوونەو و پرووشی لەو بوو. پینشینی دەرکرد. چاوەکانی قوچا بوون. بە توندی نوفا بوون، کویر بوو، هەر کویر نەبوو، بەلکو کویر کرابوو. پیلئووەکانی راست و راست جیبی تۆپی چاوەکانی دا پۆشی بوو. پیلئووەکە برژانگی نەما بوو، بە جۆرئیکیش داخرا بوو کە بە جارئیک کونە چاوەکانی بزر کردبوو. دەرئیکی دار لە باوئەشی داندرابوو. لەسەر دەرکەش هەندئ گەلای بۆن خۆش کەلەکە کرابوو، ناو نەو دەرانیە ئالئەرەکە و دەسووتیندران بۆ ئەو هە ی دوو کەلەکە ی بە شینە یبەو بەرز بیتەو و یبێنی بۆ ژنەکە بچئ. تاسە گۆلینە یەکی ئەو پەلکە دارە بۆن خۆشانەشی لەسەری نرابوو. لکئیکی چکۆلەشی بە دەستەو گرتبوو. پایبیا بەم شتئە یە دانیشتبوو. هەردوو پینشینیکارەکان هەر یەک لە لایەکیبەو و هەستابوون و چاوەرئیان دەرکرد قسەکانی لئیک بدەنەو، یان یارمەتی بدن دا قسان بە ناوی خواوئەند بکا. هەموو چاوەرئیی زینەفۆنیان دەرکرد بۆ ئەو هە ی پرسیارەکە ی خۆی بکا.

حەپەسام کە دەرنگە کە دیسان بە شتئە زارئیکی دئلفی کۆنەو نرکاندی و گوتی: "ئەتوو هەنووکە پیت دەرکری پرسیارەکەت لە رتی پایبیا ی گەرە لە خوداوەند بکە ی." پاش بیر کردنەو ئینجا زانیم دەرنگە کە چی دەویست. دیتیشم نووسەرئیکی وردیلە ی هوورگ گەرە لەسەر ستوولئیکی بلند لە پشتی پایبیدا دانیشتبوو. قەلەم قەمیشەکەشی لەسەر مئیزئیکی شەمیی تازە بوو.

زیتنه‌فۆنی ته‌ماشای پاییبیای کرده‌وه و چاوی چووه سهر ههردوو پیره‌که و ته‌ماشای پشته‌وه‌شی کرد، به‌لام هیشتا ده‌نگی له‌به‌روه نه‌هات. ده‌شی له شیوه‌ی فه‌رمانه‌که تینه‌گه‌یشتیبی؟ به‌ته‌ما بووم هه‌نگا‌ویک بچمه‌پیشی و یارمه‌تی بده‌م و شتیکی به‌گویتیدا بچرپینم. ئەو قه‌شه‌ی لای چه‌پ که رووی له‌ئیمه‌و جلیکی نارپیکی له‌به‌ر بوو، چاوی له‌زیتنه‌فۆن بریبوو، وه‌ک بلیتی پییه‌وه ماندوو بووبیت و تا ئیره‌ی هینا بی. پیره‌دوو‌مینه‌که، له‌وی تریان جوامیتر بوو، به‌ئارامه‌وه چاوه‌رپی ده‌کردو به‌هیمینییه‌وه سه‌ری بۆ زیتنه‌فۆن هه‌ژاند وه‌ک ئەوه‌ی پیتی بلیتی بواری ئاخاوتت هه‌یه‌و ده‌وی لیک کرده‌وه ده‌تگوت خه‌ریکه هانی قسه‌کردنی ده‌دا. زیتنه‌فۆن به‌بی پییشه‌کی پرسیاره‌ پوخته رپنکخراوه‌که‌ی خۆی کرد.

به‌نهرمی و به‌راشکاوی و به‌متمان به‌خۆبه‌وه‌و به‌ره‌وانتری شیوه‌زمانی کۆنه‌وه‌ پرسی: "خودان شکۆ خوداوه‌ندی ئەپۆلۆ، هاتووم له‌قایی تۆ نزا ده‌که‌م، پرسیار ده‌که‌م، دلێ خۆتم پی‌که‌رم که". له‌شوینه‌که‌ی خۆیدا چه‌قی. چاوی له‌ته‌مasha کردنی پاییبیای بی‌چا و بی‌هه‌ستواژه‌له‌مۆله‌ق ما. "ئه‌پۆلۆ پاییبیای، خوداوه‌ندی میوسوس، له‌باره‌گاهی تۆدا ده‌پارپیمه‌وه، دا پیم بلیتی نایا مه‌شیته‌تی تۆبه‌من سه‌فه‌ری ساردیس بکه‌م و بچم په‌یوه‌ندی به‌هاورپیم پرۆکسینوس بکه‌م و ویکرا ده‌شه‌ردا پشتیوانی ساییروس بکه‌ین..."

ههر له‌و ده‌مه‌ی ده‌ستی به‌قسه‌کردن کرد، پیریزنه‌که‌ ده‌ستی به‌جووله‌جوول و منگه‌مگ کرد و ده‌تگوت بیبه‌ری خواردوو، پاشی ده‌کرد، پیشی ده‌کرد، چه‌نه‌گه‌ی به‌هه‌وا داده‌دا، لووشکه‌ی ده‌هاوتیشت، وه‌ک مندالیک‌ی یه‌ک دوو سالی جه‌نه‌ی گرتبوو، ده‌بویست له‌سه‌ر کورسییه‌که‌ی دابه‌زی. هه‌ناسه‌ برکیی بوو، به‌ر له‌وه‌ی زیتنه‌فۆن به‌ته‌واوی له‌پرسیاره‌که‌ی بیته‌وه، سه‌ری راست بۆ ئاسمان هه‌لبه‌ری، لکه‌ داره‌که‌ی به‌ده‌ستییه‌وه بوو تییه‌له‌داو به‌هه‌ردوو ده‌ستی به‌توندی چه‌پله‌ی له‌گویتیه‌کانی دا.

زیراندی، ما‌ک ما‌ک تفی سه‌ر چه‌نه‌گه‌ی ده‌بربقاوه. ژنه‌که چه‌ند شیئتتر ده‌بوو، دوو پیره‌کان هینده هیمنتر ده‌بوون. به‌په‌له ده‌ستیان خسته سه‌ر شانیه‌وه بۆ ئەوه‌ی نه‌هیتلن پشتا و پشت له‌سه‌ر سیپیکه‌که‌یه‌وه‌را بکه‌وتیه‌ خوارێ.

له‌نه‌کا‌ورایه‌ک بازیک‌ی بۆ پییشه‌وه هه‌لداو هاته سه‌ر زه‌وی. هه‌نگا‌ویک له‌زیتنه‌فۆن هاته‌ پیشی. روو به‌روو به‌رانبه‌ری، هه‌له‌سه‌سته‌ییکی کرد، پاشان هه‌موو جه‌سته‌ی له‌رزی و بۆ لاییک لار بۆوه، هیشتا قه‌شه‌کان گرتبوویان، هه‌ر غه‌لبه‌غه‌لبی بوو، به‌په‌له ده‌ئاخاوت، به‌ده‌گمه‌ن توانیم چه‌ند وشه‌به‌کی لی وه‌برگرم. باله‌کوته‌ی بوو، ده‌تگوت سه‌رخۆشه‌و قسه‌کانی خۆی دووباره و ده‌باره ده‌کرده‌وه و کیشی هه‌بوو. ده‌وی که‌فی کرد، له‌پیش ئالتاره‌که‌دا ده‌هات و ده‌چوو. هیچ بایه‌خی به‌بوونی ئیمه له‌وی نه‌دا. وه‌ک ئەو که‌سه‌ی لی هاتبوو می‌شووله‌یه‌کی چووبیتته‌ ناو گویتی و له‌خۆی پاس بکا. دوو پیره‌که‌ به‌په‌له قسه‌کانیان ده‌نووسییه‌وه. زیتنه‌فۆن زمانی گیرا، ده‌سته‌کانی به‌خۆیدا شو‌ر بیوونه‌وه. سه‌یریک‌ی کردم، به‌لام هه‌زی له‌کن خۆی نه‌بوو. ئەوه‌ی ئیمه‌گویمان لیتی بوو ناماده‌ی نه‌کردین بۆ ئەوه‌ی له‌کاردا‌نه‌وه‌ی پیره‌کان بگه‌ین.

پاش ما‌وه‌یه‌ک دووباره پیریزنه‌که‌ هاته‌وه پیش زیتنه‌فۆن و له‌به‌رانبه‌ری وه‌ستا و سه‌یری ئاسمانی کرده‌وه. په‌نجه‌کانی به‌توندی له‌یه‌کتتری گیر کردن. پیتلوه‌کانی راست سه‌یری روخساری زیتنه‌فۆنیان کرد. هه‌رچه‌نده کرداره‌کانی پیریزنه‌قوت‌ره‌که‌ مرۆقی ده‌توقاند، به‌لام زیتنه‌فۆن له‌شوینی خۆیدا چه‌قی و جووله‌به‌کی نه‌کرد.

ژنه‌هیشتا هه‌ر رووبه‌رووی زیتنه‌فۆن وه‌ستا‌بوو کات‌ی که‌کتوپر شینه‌بووه‌وه. دوو قه‌شه‌که‌ دوو سه‌ شه‌قاو پاییبیای بۆ پشته‌وه راپیتچه‌ک دا و بلندیان کردو له‌سه‌ر سیپیکه‌که‌یان داناوه‌و له‌وی هه‌ناسه‌یه‌کی قوولی هه‌لکیشاو وه‌ک پیشانی هیتور بووه‌وه و که‌وته‌وه باری چاوه‌رپیکردن، وه‌ک

نه‌وهی که یه که مجار چاومان پیتی که وتبوو. پیره‌کان له‌سه‌ره‌خۆ ده‌ستیان له بن هه‌نگلی هینا دهره‌وه که دلنیا بوون شیتایه‌تییه‌که‌ی نه‌ما، به‌په‌له چونه‌ پشتی، تا ده‌ستنووسه‌که ته‌واو بکه‌ن. به‌ئه‌سپایییه‌وه راوئێژیان ده‌گه‌ل یه‌کتیریدا کرد. پاش ماوه‌یه‌کی کورت هاتنه‌وه شوئینه‌که‌ی خۆیان. ته‌ماشای زینه‌فۆنیان کردو هاتنه‌ قسه‌و له‌ خشته‌که‌یان خۆبندوه‌وه.

"نه‌و حه‌کیمه‌ی که‌س له‌و بالا‌تر نه‌بووه،

وشه‌کانی پتیبسته ده‌گه‌ل ژهر پیتشپرکی بکه‌ن،

ده‌زانێ که‌کی حوکمی پیران و گیلان ده‌کا،

به‌لام خۆت له‌ناخ خۆته‌وه‌را فریودان نی."

"زینه‌فۆنی ئه‌سینی: ئه‌پۆلۆی پایپییانی ده‌زانێ چ به‌ ناو دلندا رته‌ ددا."

لیته‌ زینه‌فۆنی چاوی ترووکاندو لیبی شیوا. زوو هاته‌وه‌ سه‌ره‌خۆو بی نه‌وه‌ی جووله‌ی بکا، گوئی خۆی له‌ نووسکاره‌که scribe راگرت.

"نه‌که‌ی به‌م لیوانه‌ت که‌ ده‌مرن، خواوه‌ند فریو بده‌ی. زۆر لیبی ورد به‌وه، نه‌و پرسیارانه‌ مه‌پرسه‌ که‌ خۆت وه‌لامیان ده‌زانێ. به‌ دوا‌ی قسه‌یه‌که‌دا مه‌گه‌رێ ئه‌گه‌ر بته‌وی جیبه‌جیبی نه‌که‌ی. هه‌ر چه‌نده‌ که‌ قوربانییه‌که‌ت لێ وه‌رگیراوه، به‌لام ئه‌پۆلۆ پرسیاره‌که‌ی تۆی مانده‌ل کردو نه‌یویست وه‌لامی بداته‌وه. ته‌نیا نه‌و پرسیارانه‌ بکه‌ که‌ به‌بایه‌خه‌وه‌ وه‌ریان ده‌گری."

لیته‌، زینه‌فۆن خه‌ریک بوو متمان‌ه‌ی نه‌مینی. شان‌ه‌کانی شوێر بوونه‌وه‌و دیسان سه‌یری کردمه‌وه، تا شان‌ی خۆم بۆی هه‌لشه‌قاندو ته‌ماشای لایبکی ترم کرد. چاوی خۆی نه‌وی کرد. هه‌موو ته‌ماشامان کردو کپ بوون. ئینجا سه‌ری هه‌لپیری و شان‌ه‌کانی راست کرده‌وه‌و هه‌نگاوێک چوو ه‌پیشه‌وه‌و له‌به‌ر ده‌می مه‌خلوقه‌ پیره‌که‌ راوه‌ستا.

دوو‌باره هاته‌وه‌ قسه‌و گوئی: "خاوه‌ن شکۆ، تکات لێ ده‌که‌م، وه‌لامی

پرسیاره‌که‌م بده‌وه. "هه‌لوه‌سته‌یه‌کی کورتنی کرد، و هاته‌وه‌ قسه‌و گوئی: "ده‌بی قوربان‌ی بۆ کامه‌ خوداوه‌ند بکه‌م بۆ نه‌وه‌ی سه‌فه‌ری ساردیسم بۆ بکاته‌ رتیه‌ی سه‌رفیرازی و به‌ سه‌ربلندی و سه‌لامه‌تی لیبی بگه‌رتمه‌وه؟"

پاییبا هه‌ر ئارام بوو. روخساری وه‌ک سیوتکی وشک بی هه‌ستواژه بوو. پاش ماوه‌یه‌کی کورت، زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی هاتی. ددانه‌ ره‌شه کرماوییه‌کانی پیتشه‌وه‌ی وه‌ده‌ر که‌وتن. ئاپۆلۆ هیندی قسه‌ی تری فیتر کرد. له‌نه‌کا‌ورا پیتلوه‌کانی زه‌ق کرده‌وه‌و قوولایی تۆپی چاوی به‌ده‌رکه‌وت. به‌تال بوو. کونی چاوه‌کانی روخساری زینه‌فۆنیان کون کرد. له‌ وه‌لامی پرسیاره‌که‌ی ته‌نیا ییکوشه‌ی گوت:

"زیوس."

هه‌ر ته‌ماشای ده‌کرد که‌ خزمه‌تجیبه‌کان په‌رده‌کانیان داداوه‌و پایپییان شارده‌وه. نه‌وانه‌ی له‌وی بوون، قۆلی ئیمه‌یان گرت و ئیمه‌یان گه‌یاندوه‌وه ده‌ره‌وه‌ی نه‌و په‌رستگه‌ ساردو سه‌رو تاریک و بی ده‌نگه‌وه‌و هاتینه‌وه‌ ناو نه‌و ئاوه‌دانییی که‌ خه‌ریک بوون خۆیان بۆ فیتستیقاله‌که‌ ئاماده‌ ده‌کرد.

IV

چونکه زینهفون وهك شیتانی لی هاتبوو، بوی که له مائی سوکراتی دانیشتبوو ناگای له هیچ نه بوو.

بیست ساله زینهفونم بهم شیوهیه نه دیتوو. وهك سه گیتی دارکاری کراو پشتی خوئی کوورو شاننه کانی کورژ کرده وو گوتی: "من نه وه له م له دهستی خوم دا. تاقه هه ل بوو لیتی بیرسم ریگه م نیشان بدا تا بتوانم گرینگترین بریاری ژبانی خوم بدهم."

سوکرات ژوو ره که ی خوئی ریگ ده خست و په ره کاغزی لول دده او لیرو له ویتی دادنه ان. هه موو شتیک وهك هه میسه ئاسایی و هیور بوو. بیرکردنه وه یه کی قول و ئاسووده یی بالیان به سه ژوو ره که دا کیشابوو. زینهفون مهند ببوو، منیش له گوشه یه کدا خوم شارد بووه وه.

له کۆتاییدا سوکرات هاته قسه و گوتی: "هه ولت دا خواهنده که فریو بدهی. پرسیاریکت کرد که له هه موو پرسیاره کان پتر به دلی خوت بوو."

زینهفون هه ستا پیوه و قسه ی به سوکراتی بری و گوتی: "سوکرات، خو من ویستم نه و پرسیاره بکه م که تو پیت گوتبووم. پایپیا نه هیشت ته و او ی بکه م! خواهنده کان گه فاهی من، من ویستم!" ته ماشایه کی منی کردو سه ری خوئی دانه واند. به لام سوکرات هه سه ری خوئی بهرز نه کرده وه.

سوکرات چوارچمکه له پیش زینهفون راوه ستاو ئامازه ی بو کرد که

به ته و او ته تی گوتی لی بگری و پرسى: "ده زانی حیکمه تی راسته قینه چیه؟ ئایا به راستی تیده گه ی ملکه چ بوونی نه و په نده ی که له سه ر دیواری په رستگه که دا تا شرابوو (خوت بناسه) چ ده گه یه نی؟ ئیستا گویم لی بگروه قسه م پئ مه بره. جاری یه که م سه یری بکه ی نه مه وهك ده مه ته قی نییه. خه لک پیتم ده لین حه کیم، وا پیده چی توش له و باوه ره دابی، نه گینا بهر له وه ی بچی پرس به باوکت بکه ی نه ده هاتیییه کنه من." من ئاموژگار یه کت ده که م، توش ده توانی به گویم بکه ی یان نه که ی."

سوکرات پیدا چوو: "حیکمه ت هیشتا له وه فره تره که تو بیری لی ده که یته وه و گرینگیشی له مه که متره که تو به خه یالت دادی، خه لکیش راست ده کن من به راستی حه کیم. به لام نه ده بوو تو هه موو قسه ی منت له وئی دوویات بکرده وه. تو ده تتوانی قسه له خواهنده ها ورپییه که ت له دیلفی وه بری و بیکه یته شاهیتیک له سه ر حیکمه تی من."

زینهفون له خوشییا گه ش بووه وه، چونکه هیچمان نه مانده زانی که سوکرات راویژی ده گه ل پایپیدا کردبوو.

وهك بلپی هزری ئیمه ی ده خوینده وه و گوتی: "من راویژم به و نه کرد، به لکو ها ورپی مندالیم چایرؤفون چند سال بهر له ئیستا له پایپیبای پرسى ئایا که سیک هه یه له سوکراتی ژیرتر؟ پایپیا وه لامی داوه که س نییه."

زینهفون وهك خوم بیری ده کرده وه: (نه و حه کیمه ی که س له و بالاتر نه بووه... نه وه که ی تری چ بوو؟

وشه کانی پیوسته ده گه ل ژهر پیشبرکت بکه ن... نه مه هیچ په یوه ندی به سوکراته وه نه بوو؛ قسه کانی پایپیا هه ر پروناک نه بوون. بیرمه پترده که پیداچوو ئاموژگاری گتلاکانی به رده ستی خوئی ده کرد:

"که چایرؤفون وه لامی سرووشکاره که ی پئ گوتم، منیش له خوم پرسى،

بۆ خواوهند زمانیکی ساده به کار ناهینتی؟ من نه مگوتوه، نه زۆر نه کهم، من چه کیم؛ ده بی نیازی چه ده بی که ده لئی کهس هیندهی من چه کیم نییه؟ نابی درۆ بکا؛ درۆ له خواوهند ناوه شیتته وه. ئەمەم هەموو لە ناو مێشکم داته کاند، ئینجه بهم شیتوهیه چاره سهرم کرد: چوومه لای کابرایه کی نوابانگی به چه کیم دهر کردبوو، چونکه وام به پیتوبست زانی بۆ سرووشکاره که بسه لیم و به خواوهندایه تیش نیشان بدهم که پیاویک له من چه کیمتر هیه. به چری پیاوه کهم تاقی کرده وه - ناوه کهیتان پی نالیم، به لām به کیتک بوو له سیاسه تمه داره کانی سهردهمی خۆی له قسه ده گه لیدا کردنم بۆم دهر کهوت، هه رچه نده گه لی کهس و ته نانهت خۆشی خۆی به چه کیم ده زانی، به لām له راستیدا وا نه بوو.

زینه فۆن، حیکمه تی موته لق تایبه ته به خواوهنده کان. سرووشکاره کان پیمان ده لێن که حیکمه تی مرۆف ته گهر به هایه کیشی هه بی، که مه. جا له کوتاییدا بریارم دا که سرووشکاره کان ده گه ل منیاندان نه بووه، ئاماره بیان بۆ نه و سۆکراته نه کردوه و له به رانبه رت راوه ستاوه، به لکو ناوی منی بۆ نمونه هیناوه، وه ک نه وهی که بلتی، 'چه کیمترین پیاو نه و که سه یه که وه ک سۆکرات، به راستی تیده گا که هیچ نازانی.

"خۆت ده زانی من جارێکیان کۆششم کرد تا نووسینه کانی هیراکلیتوسی سه بارهت به لیلی Heraclitus of Obscure بخوینم. به شیتوهیه کی نایاب تییان گه یشتم. باوه ریشم وایه که من تی نه گه یشتم چون هینده نایاب بووم." سۆکرات بهم نوکته یه ی خۆی گرژبیه وه وه له قسه کانی به رده وام بوو: "هیراکلیتوس گوتویه تی ناتوانی دوو جار له یه ک کاتدا بچییه ناو رووباریکه وه وه له م بۆچوونه شی راستی کرد. تۆ ناتوانی بریارێک به دوو شیتوه بدهی."

"زینه فۆن، خوا ناو دلێ تۆی بیینی، نه وه وه لیه که دووم جاریش دات

تا شتیکت بۆ بخره ملینتی، بی سوود بوو. تۆ فیکری خۆت ساف کردبوو، بریارهت دابوو چه ده که ی و سرووشکاره کهش هیچی له بریاره کهت نه ده گۆری. خۆت له بییر مه که وه وه ک نه و که سانه مه به له بهر ورد بوونه وه بیان له کاروباری نه یاره کانیان، له بیریان ده چی بایه خ به خۆیان بدهن. هه ر ئیستا برۆ. وه لām که ی خۆت له سرووشکاره که وه رگرتوه و هاتی ده گه ل منیش تاووتوت کرد. مردن جارێکه. منیش له فه رمانی خوا بترازی ناتوانم چیترت پی بیژم.

زینه فۆن سه ری به رز کرده وه ته ماشای سۆکراتی کردو دیتی پیره میترد به رانبه ری ده گرژیتته وه وه ک کوری خۆی ده باوه شی گرت و به ری دا. پاشان قۆلی گرت ده تگوت ده یه وئ ده ری کاته ده ره وه. ئینجا چاوی خسته سه ره من وا بزانه مه یه کهم جار تیبینی کرد من له وئ بووم قۆلی منیشی گرت. ده گه ل ده ست به ردانی له من، ته ماشای دوو چاوی کردم و به نه رمیبه وه گوتی: "تۆش پیۆ، من تۆ له پیاوه هه ره ئاقله کان داده نیتم. ئومید ده که م چاره نووس لای ئیوه بگرئ." که سۆکرات به چه کیمی وه سف کردم، نه مزانی ئایا پیداهه لدان بوو بیان هه ر ده ستر ئیژیبه ک بوو کردی. به لām هه ر دلّم پیتی خۆش بوو. زینه فۆن چووه ده ره وه و منیش به دوایه وه بووم.

ئاسمان تاریکتر داده گه راو بایه کهش ساردتر هه لی ده کرد. ئەسینا خه ریک بوو کۆستی که وتووی له و شه ره ی دوایی ده گه ل سپارتای له بییر ده کردو په روبالی ده هاته وه بهر، به لām هیشتا دوای تاریک داده هات، ژماره یه کی که می خه لک له باژێردا هاتوچۆیان ده کرد. ژماره یه کی که می خانوو بۆ به کرێدان هه بوو، نه و خانانه ی دهرگا کانیشیان وه کراوه بوو دهنگی که میان لپوه ده هاته ده ره وه. زینه فۆن ته ماشای کرد ده لاقه کان به ک له دوای یه ک چرکانیان لی ده کوژاوه و تاریک داده هاتن و له گه ره کی

سۆكراتيش خانەوادەى زۆر كەم ھەبوو كە بتوانن چەورى بکړن دا چراكانيان داگيرسيين. ھەژارى و پيسى له ھەموو كاتيک پتر له ئەسینا بلاو ببووه، بەلام ږهنگه جوانى ته لارو مۆنيوميئنتى گوشهى ھەموو شەقامەکان بووبنه پەردەو دايانپۆشيبن. باشى و گورج و گۆلى دانيشتوانه كەى ھەموو ناگوزووريبه كى ئەو شارەى دەمامك دابوو. لەو ئىوارەيه پيساتى و پاشه ږويه كى بى ئەندازه له تەنیشته تەلاره گشتييه كانه وه كه له كە ببوو. ئەو هارى ئەو شارە بوو كە شەوانه خاوهنى نه بوو، تا رۆژ دەبۆوه ھەر دز و جەردە گەورايه تى شارە كەيان دەكرد. زينه فۆن چاوى بربيه تاريكايه تيبه كەى، ناندهى خۆى له م شارە وهك ئەو تاريكييه هاته بهرچاو كە خەريك بوو شارە كەى به بنه خۆى دهگرت. چەند رۆژ پيشتر لىي خواستم شوئى دلى له سەر سينگى به ږهنگى سوور بۆى نيشان بكەم، بۆ ئەو هى بزائى شوئنه كەى كوتيه وه به خەنجەر چارهى بكا، تا نه هيلئى بكه وئته بهر دەستى دوژمنانيه وه. ئەو دەمى ئيشه كەم به گالته زانى و گوتم ږهنگه ئەمە بزۆزى لاوتى بيت، به لام نيگه رانيشى كردم. ھەرچى بيت، بپارم دا نه هيلم له بهرچاوم بزر بى و ئەو نيگه رانيهى ئەم شەوئى له وهى پەشيمانى كردم وه كه دلم له سەر سينهى به ږهنگى سۆر بۆى نيشان كړدبوو.

ئەو شەو زينه فۆن گايه كى له پەرستگهى گه ورهى شارى بۆ زبوس كرده قوربانى. رۆژى پاشترى به يانى زوو گه ميبه كى بازرگانيمان پر له مەرى خوربدارى ئاتيک Attic كرد بۆ ئيفيسوس بهرئى كه وتين. ھەر كه به له مە كەمان پال دا، گرايلوسى يه كچاو له سەر كه نارى به ندره كه له بهر باران وه دەر كهوت، دهيوست بهر له وهى بهرئى بكه وين كوره كەى راگرى. ئيمه له ناو كە شتيه كه دانيشتین و گرايلوسيش تا ئەژنوكانى له بن شەپۆلى دەريا بوو، به تووره ييبه وه ھەردوو مستى ھەلده شه قاند، خواوهنده كان به زه ييبان به ئيمه داهات و دەنگى گرايلوسيان له ناو بادا بزر

كرد و ھيچ قسه يه كى نه گه يشته ئيمه. پاشان ئيمهى دا بهر بهردان، چونكه زينه فۆن خيانه تى لى كړدبوو. زينه فۆن نه له بهر خاترى پرۆكسينوس نه به قسهى سايروس بوو رتي سەفەرى گرتە بهر بۆ ولاتى پارس چوو. به لكو به دواى رتيگه يه ك ده گه را بيگه يه نيته زيوسى. به دواى نەمرى ده گه را، بۆى ھەموو شتيكى خسته ژير پيى خۆبه وه. جاريكى تر نه سۆكرات و نه باوكيشى ديتە وه.

جهنگاوه رهکان The Warriors

که بۆ ئەم سەفەرە چاره رەشه به رێ کە وتم،
ئەو سامان و داراییه داکراوهی که هەمبوو، هەمووم له دواى خۆمدا
بهجێهێشت
به لام هێشتا له م ولاتهی بانسگه وهره
له زیرو برۆنزی په مبه و ژنی جوانی مه یله و پروت و
ئاسنی بۆر و هه ر تالانیکى تری له شه ر ودهستم ده که وئى،
ده بی بۆ ولاتی خۆمى ببه مه وه...
"هۆمه ر"

I

به هینکه هینکی کۆیله کان و زړه زنجیری دهست و پیتیان و نارقه‌ی جهسته‌کانیان بوو داری هاژوانی به‌لمه‌که جووله‌ی کرد و گهمیه‌که له ده‌راوی به‌نده‌ری ئیفیتسوس له‌نگه‌ری گرت. هه‌رچه‌نده ئه‌وی په‌نجا مایل له ساردیسه‌وه دوور ده‌بوو، به‌لام هه‌ر نزیکترین به‌نده‌ری ئه‌و شاره‌ بوو. من و زینه‌فۆن له گهمیه‌که دابه‌زین. ته‌نا‌ته‌ خاترخاستنیشمان له کابتنه‌که‌ی نه‌کرد. چووم که‌میک نان و شله نیسکی ترشم کری و خواردمان. پاشان چووم دوو نیره‌که‌ری کاپادۆشیم کری تا بارگه‌که‌مانی لی بار بکه‌ین و به‌ خۆشمان سواربان ببین. که‌ چووبینه‌ دپلفی، سی پۆژه‌ ری به‌ "کینگز‌های ویتی" دا سه‌فه‌رمان کرد. رتیه‌که‌ ده‌چووه‌ شاری سووسه‌. ساردیس قۆناغی‌کی گرینگ‌ی سه‌ر ریگه‌که‌ بوو. له‌ ریگه‌ی که‌ناری ده‌ریا وه‌سه‌ر که‌وتین، ریگه‌که‌ به‌ ئاقاری‌کی وشکی بی به‌ره‌می وه‌ک ژن هینانی ئه‌فرۆدایت و هیفایستوس وا بوو. له‌ دوا‌ییدا شوپ بۆه‌ بو‌ناو دۆلی کرایۆن و ئینجا به‌ لای چه‌پی قه‌راخی رووباری هیرموسدا شکاوه‌وه‌ له‌ویش به‌کسه‌ر چووه‌ ناو شاری. پلانه‌ بئه‌رته‌تیه‌که‌ی ئیمه‌ وابوو که‌ به‌کسه‌ر له‌ ئۆردووه‌گه‌ی له‌شکری سایروس بپرسین. به‌لام چونکه‌ ئه‌وه‌ گه‌وره‌ترین و قه‌شه‌نگترین شار بوو تا ئیستا چاومان پیتی که‌وتی، بزیتی بریاری خۆمان گۆری. گه‌راین تا خانیک بدۆزینه‌وه‌وه‌ به‌ک دوو پۆژه‌ به‌ ناو ئه‌و شاره‌دا گۆزه‌ر بکه‌ین ئینجا بچین پرۆکستینوس ببینین.

ساردیس بی ئومیدی نه‌کردین. له‌ هه‌ر چوار لایه‌وه‌ ره‌زو کیلگه‌ی به‌

پیتی لی بوو، ده‌گه‌ل زینه‌فۆن به‌ سواری بو‌ناو شاری ده‌چووبین که‌ به‌وه‌ ره‌زانه‌دا ره‌ت بووبین. شاره‌ کۆنه‌که‌ له‌ سه‌ر ده‌شتی‌کی کاک‌ی به‌ کاک‌ی قیت کرابوه‌وه‌و بریتی بوو له‌ قه‌لاتی‌کی دیوار به‌ردو قولغی بلندی لی کرابوو. له‌ هه‌موو شوینتی‌کی ئه‌م شاره‌دا بۆنی ئه‌و تورشییه‌ ده‌هات که‌ له‌ سه‌رحه‌م گۆشه‌ی خیابانه‌کاندا ده‌فرۆشرا. هاوالاتی هه‌موو دونیام له‌وی ببینی، بۆیه‌ مندالیی ئه‌سینای وه‌بیر هیئامه‌وه‌، که‌ هیشتا خاپوورو هه‌ژار نه‌کرابوو. زۆر له‌میژه‌ دوا جار چاوم به‌ دیده‌نی قه‌شه‌نگی شاره‌که‌وه‌ گه‌شه‌کردنی ژنیانی هه‌لینا. شادی له‌ شه‌قامه‌کانی ده‌نگی ده‌داوه‌و منیش له‌ به‌ر ده‌رگا راده‌وه‌ستم.

سی سه‌د سالتیک پیشت‌له‌شکری‌کی به‌ره‌ری له‌رو لاواز له‌ باکووره‌وه‌را هاتن و ده‌ستیان به‌ سه‌ر ساردیس داگرت و شاره‌که‌یان تالان کرد و خوتنی به‌ره‌ری خۆنیان ده‌گه‌ل خوتنی پاکی خه‌لکه‌که‌ تیکه‌لی به‌کتری کرد. ده‌لین ژماره‌یه‌کی زۆری ژن و پیاو له‌ شاره‌که‌دا کوژران و که‌ کۆمه‌لکوژییه‌که‌ش کۆتایی هات، هه‌زاران مندالی بی مال و حال به‌ شه‌قامه‌کان وه‌ربوون. نه‌وه‌ی پاشایه‌کان ده‌گه‌ل هاوالاتیانی ره‌مه‌کی تیکه‌لاو ببوون. ناسنامه‌ی منداله‌کان لیک نه‌ده‌کراوه‌. هه‌ر مندالی‌یک و بابای بوو خۆی به‌ به‌چه‌ی شای ده‌نووسی. هه‌مووشیان له‌ بازاره‌کان ریزبان ده‌به‌ست؛ چاوه‌ری بوون ده‌وله‌مه‌ندی‌کی ساردینی له‌وانه‌ی قورتار ببوون بێن و هه‌لیانگرنه‌وه‌. له‌ هه‌ینیه‌وه‌ هه‌موو منداله‌کان که‌ ده‌بن، هیما‌یی‌کی تاییه‌تیان له‌ کلکه‌ی ملیان ده‌کوتن. هه‌ر بئه‌ماله‌یه‌ک نیشانی تاییه‌تی خۆی هه‌بوو. هه‌ندیکیان پیتی نووسینیان هه‌لپژاردبوو، هه‌ندیکیان وینه‌ی ئاژه‌لیان ده‌ده‌هینا. که‌ به‌ شه‌قامه‌کاندا گۆزه‌رم ده‌کرد، فره‌ خۆشم له‌و مندالانه‌ ده‌هات که‌ ده‌مدیت له‌ باوه‌شی دایه‌نه‌کانیان ده‌خه‌وتن و سه‌ره‌ نه‌رمه‌ بی قه‌ه‌کانیان ده‌ته‌کانه‌وه‌وه‌ هیما‌یه‌ بچووه‌که‌کانیان پتیه‌ دیار ده‌بوو.

ده‌گوترا شا کرۆیسوس هه‌ندی ما‌یداس زتیری هه‌بوو، به‌لام خواوه‌نده‌کان

نه‌فره‌تییان لئی کړدبو، له سه‌رده‌می نه‌و شا کړوئیسوسه‌دا ساردیس ناوهدان کراوه له پیشانیس ده‌وله‌مه‌ندتر بو. له سه‌ده‌ی رابردو، ساردیس وهک هه‌موو ناسیای بچووک که‌وته بهر حوکمی پارسه‌کانه‌وه هه‌رچه‌نده هه‌ندی جاران فه‌رماندارو نه‌وه‌ی شای پارس به ده‌ستیکی گرانه‌وه حوکمیان ده‌کردو له هه‌مووش تازه‌تریان کورس بو، به‌لام شاره‌که سال له دوا‌ی سال پتر گه‌شه‌ی ده‌کرد.

نزیکه‌ی سه‌د سال بهر له ئیستا، له‌م ساردیسه‌وه‌را بو که داراو تارتاخیرخاز شالوایان برده‌ سهر یونانه‌کان. له‌شکری نه‌وی پیشیان له ماراپون دا به‌زی و سپارتاکانیش توانییان له پیرموییلای زبانی کوشنده له هی پاشتریان بدن و دوا‌ی بخن. لیره‌وه‌را شه‌ره گه‌وره‌کانی میژووی یونان سهرکرده‌تییان کراو پلانیان بو دارژاو نه‌و سهریازانه‌ش که له هه‌ر سی شه‌ره‌کانی ئایونی Ionian دا به‌شدارییان کرد به زوری له ناوچه‌ی ساردیسه‌وه‌را راپتیچه‌کی شه‌ر بوون و لیره‌ش بو دوا به‌رگری خو‌نیان کردو به پرووی نه‌و په‌لامارانه‌دا راوله‌ستان که نه‌سینییه‌کان به مه‌به‌ستی توله‌ سندنه‌وه دایان. به رۆژ به‌ناو کتیب‌خانه‌ی مونیومینته‌کاندا گه‌راپن و به شه‌ویش شه‌ویانه‌و شانوکانیمان به سهر کردنه‌وه. تا زینه‌فون تیبینی نه‌کرد که سی حه‌فته‌مان رابواردووه‌و پاره‌یه‌کی زیوی زوری‌شمان خه‌رج کړدوه، من نه‌مزان‌ی کاته‌که چون هینده‌ خیرا به سهر چوو.

رۆژی پاشتر بارگه‌مان تیک ناو هیستره‌کامان له خان‌ی هینا دهره‌وه‌و دوو سه‌عات دوور له شاری شووره‌ی نوردووه‌گه‌که‌مان بین‌ی. هه‌زاران ناژه‌لی به نالیکه‌وه‌ی تی کرابوو. له‌ولاتریش مایل له دوا‌ی مایل چادری سهریازی هه‌لدراپوو. زوری‌یه‌ی خپوه‌ته‌کان پیسته‌ بوون، هه‌ندی چادری هه‌رزانیشیان هه‌بو، به‌لام هه‌ر جیی متمانه‌ بوون، نه‌و جوړه‌ خپوه‌تانه ئیستا له ناو له‌شکرانی هه‌موو دونیا زور باوه. ژماره‌ی نه‌و هه‌موو سهریازانه‌ی له‌و ده‌شته‌دا هه‌لیان دابوو، ژماره‌یه‌کی سهرسور‌هینهر بوو. پروکسینوس

نوو‌سیبوی که کورس له‌شکریکی گه‌وره‌ ناماده ده‌کاو ده‌یه‌وی جاشه یونانییه‌کان سهرکرده‌یه‌تی بکه‌ن و بچن راپه‌رینه‌که‌ی پیسیدییه‌کان دابریکینیتته‌وه. به‌لام پیسیدییه‌کان نه‌ته‌وه‌یه‌کی ساده بوون و ره‌گه‌زتیکی به‌ریه‌ری بوون، پیوستی نه‌ده‌کرد نه‌و هه‌موو له‌شکرکیشییه‌یان بو بکری که دیتمان. له‌وکاته‌ی به ناو سهریازگه‌که‌دا رت ده‌بووین بینیمان هه‌ر چوار لای نه‌و سهریازه‌ پارسه به ردینانه‌ گرتبوویان که به چاوی رق و قینه‌وه سه‌یری ئیمه‌یان ده‌کرد، یه‌کسه‌ر هه‌ستم به ناخوشییه‌کی وا کرد له‌سهر دل‌م بوو به گری.

یه‌که‌م نه‌فسه‌ر تووشی بووین، زینه‌فون لئی پرس‌ی له کو‌ی ده‌توانین پروکسینوسی بو‌وتیا بینین. ریزیکی زوری لی ناین و ئیمه‌ی بو سه‌نته‌ری سهریازگه‌که برد. باره‌گای سهرکرده‌یه‌تی گشتی ستاف له‌وی بوو. یه‌ک سه‌عات به که‌لینی ته‌سکی خپوه‌ته‌کان و سهریازه‌کاندا رت بووین. نه‌و سهریازگه‌یه شاریکی سهر به‌خو‌بو، له ساردیس پتر گه‌شه‌ی کړدبوو. باژیری تاییه‌تی و چه‌ندین خان و گه‌رماو و گه‌ره‌کی نیسته‌جیبوونی خو‌ی هه‌بوو. له کو‌تاییدا دوو زیره‌قانی گه‌وره‌ی ئیپیوی ئیمه‌یان راگرت. هه‌ردووکیان کورته‌کی پیستی پلینگیان له‌به‌ر دابوو. رمی هه‌شت پی درژیان به‌ده‌سته‌وه بوو. پییان گوتین که له کامپی گریکه‌کانه‌وه‌را ناتوانین بی ریگه‌دان، بو‌ناو کامپه‌که‌ی کورس‌ی دهریاز بن.

زینه‌فون له شوینی پروکسینوسی پرس‌ی و نه‌وانیش نامارزیان بو‌مان بو کولانیکی ته‌سکی نیوان چادره‌کان کرد. پاشان بو‌م ناشکرا بوو که گه‌ره‌کی گریکه‌کان بوو. له یه‌که‌م خپوه‌ت رت‌مان دا، یه‌که‌م نه‌فسه‌رمان دیت، پروکسینوس بوو. نه‌گه‌ر هه‌ر ناوا به‌ریکه‌وت له ریبه‌ک به کنمدا رت بیا نه‌مده‌ناسییه‌وه به‌لام که وهک جاری جارن باوه‌شی له زینه‌فون گرت و به‌و زهرده‌خه‌نه خوشه‌شی پیشوازی لی کردم، یه‌قینم کرد نه‌وه نه‌و پروکسینوسه بوو چه‌ند سال پیش ئیستا ده‌مانناسی.

هەندى له كاپتنه برادهرهكانى خۆى وريا كردهوهو به هه موو هيزو تواناي خۆى قيراندى: "زينهفون، ئيستاش هه ريشته دهناشى؟ تو خوداوهندهكان، ده سهبرى ئهو شان و شهو كه تهى بكهن! جواميره،" به هه قالهكانى خۆى گوت: "ئهو ديوه قوزه گهنجهى وا دهيبين، ئهو ئاموزايه مه كه چهند له ميژه باستانى بو ده كه م. له ئه سينا چهند سال به مندالى ئاگام لىبو بوو. ده بوو كه پوو بسرم، ده ئيستاش سهبرى بكهن، وا خهريكه گهوره ده بى!"

پياوهكان له ناخيانه وهرا پيخه نين. راستى ده كرد، له وه تهى دوا جار پرۆكسيئوس چاوى به زينهفون كهوت، تا ئيست زور گهوره بوو. هه ندى نيوهى به رزى سهرى گهوره تر بووهو بيست پاوه نيش له پيشان سهنگينتر بوو. يان هه ر پهنگه له بهر چاوى من گهوره بووى. به لام لهو چهند سالى شه رى له دژى سپارتييه كاندا كرد، بووه سه ربازيكى ورياو توندو رهش داگه راو؛ جهسته شى پر له شويى كوئه برين بوو. ئه وهى له هه مووان بو من سه برتر ئه وه بوو كه ژه نرالى هيزيكي له شه ر به ئه زمونى دوو هه زار سه ربازي دلسوژ بوو. زورينهى ئهو سه ربازانه هى له شكره كهى پيشانى بوو ئه وانى له دژى سپار تا له مه يدانى بوون. ئه وان له هه زارو پينج سه د هويلايه به خو به تفاق هه لگره كانيانه وهو پينج سه د زوپوشه سوو كه كان پيك هاتبوون. هه موو ئه وان بى سيودوو ليكردن زينهفونيان به سه ركردى خويان ده ناسى.

زينهفون زه رده خه نه يه كى خوشيى هاتى و ئهو قايشه ي خزانده خواري، كه باره كهى ده به سته وهو پرپسكه گرانه كهى بو پرۆكسيئوس هه لداو ئه ويش له بهر گرانى كه گرتييه وه به لادا هات. چاوى به ناو ئهو هه موو چادهى ئهو ناوه دا گيراو، گوتى: "سوياس بو ئهو خوشه يتانه فره گه رمه ت، پسام، باره كه زور خراپه. به لام من دلنيام كه تو چاكي ده كه يه وه. تكا ده كه م، كوا باره گاهه من؟"

پرۆكسيئوس زويربيه كهى نيشان داو هه گبه كانى به رداوه سه ر زهوى و پاشان پيكنه و ده ستيكى له پشتى زينهفون دا. ئينجا به منى گوت: "تو زور خوشهاتى ئاموزا. توش ههروهها، پيوى گهوره. من وامزاني زينهفون گهوره بووه، به لام من لام ناخوش ده بى پروبه پرووى له شكريكى سايراكوسى بيمه وه ئه گه ر هه موويان بالايان وهك هى زينهفون وابى." پاشان قسه ي به راستى ده گه ل براده ره كانى كردو گوتى: "من زينهفونم له مندالييه وه ناسيووه چهند ساله ئاگام ليه تهى چ پيشه يه كى سه ربازي راپه راندوووه. به شانازيه وه ده ليم ئه مه باشترين ئه فسهر سواره كه ئه سينا له كارى سه ربازي دوورى خستبيته وه. ئيمرۆكه ش، ئهو هه رچى و په رچيپيانه ي ئيستا له وي فه رمان ده گيرن، ديسان ئه ميان له كاره كهى لاداره. زينهفون؛ خوشهاتى بو به شداري كردن له م هه لمه تهى ئيمه دا، شازاده به هانتت شاد ده بى."

پياوهكان به م قسانه خوشحالتتر بوون؛ چونكه پرۆكسيئوس ده بوست هاو ريبه كهى به شيوه يه كى فه رمى پيپان بناستى. پيچه وانى قسه كانى زوو به ده ركه وت؛ چونكه يه كسه ر دواى ئه وهى زينهفونى به باشترين ئه فسهر سوار ناساند، سه برى هيستره توژاوييه كهى كرد كه زينهفون سواری ببوو. هيستره كه ده بوست سنگى ره شماليك هه لته كينى. پرۆكسيئوس گرژيبه وهو گوتى: "وه ره له گه لدا، ده توانى خوت بشوى و له سه فه ره كه ت به سه سيته وه. پيوسته ئه مشه وه هه ندى كاروبارى سه ربازي ده گه ل له شكره كه م تاووتوى بكه م، سه بينيش يادگار هه كانه مان ده گيرينه وه." ئيمه ي برده گه رماوى ئه فسهره كان. ريزيك سه ردا بى سارديسى گونجاو بوو. هه موو پاشنيه ورژه كه مان له وي له خو شورين به سه ر برد، تا يه ك له سه ربازه كانى پرۆكسيئوس هات و ئيمه ي برده ئه و خيوه تهى كه بو مان ته رخان كر ابوو.

رۆژى پاشتر پرۆكسيئوس ئيمه ي به خيوه تگه كه دا گيراو فيرى

ریتنماییییسه کانی له شکره که ی خۆی کردین. پیشتر له کاتی شه ری سه ربازتیک ی بۆبۆتیا بوو. ناوبانگی له بیناسازی و به کار هینانی ئینگنی بۆبۆتیا یی هه بوو. ئەم ئامیتره بریتی بوو له کاربته یه کی درێژی راست، کرابوو دوو به شی هینده ی یه کتری درێژ. ههردوو نیوه که به دلوداوه وه کلۆر کرابوون. داوی ئاسن یان ته نه که ی تیهه لکیشرابوو، پاشان له ته ک یه کتری ریک خرابوون و کرابوو لوه یه کی کونبه دهر. ههردوو سه ری هه مبانه ی گه و ره ی بۆ با تیکردن پیوه نووسا بوو. مه نجه لیک ی ئاسنی زلی پر له تیکه له ی گۆگرو قیری گر گرتوی به لای پیشه وه ی شوپ بۆوه. هه موو له هه مووی ئەو ئامیتره ئالۆزو پالۆزه ده خرا سه ر پشتی کووچکوچه یه ک و به ده رخونه یه کی هه ستوو داده پۆشرا بۆ ئەوه ی رانه نده کانی له تیره نگیزیانی دوژمن بیپاریژی. که ده هیندرا نزیک ی سه ربازو بنکه و شووره کانی دوژمن، فووده ره کان به گر ده خران، له سه رتیکیه وه باپتیک ی به هیزبان له کونی لوه له کانه و هه ر ده نارده ده چوو له سه ری مه نجه له گر گرتوه که ی سه ره که ی تری ده داو بلتیه سه یه کی بکوژی نووسپیک ی sticky ده نارده سه ر نیشانه کانیه وه. ده گه ل زینه فۆن به شاره زاییه وه سه رتیک ی یه کتریمان کرد. که واته ئەوه ئەو ئه رژه نگه بوو که پراساییولوس له دژی ئیمه ی به کار هیناو ئەو هه موو سه ربازانه ی ئیمه ی له فایل کوشت. له وه تی یه که مجار له شه ر به کار هاتبوو، پرۆکسینوس چه ندین پیشکه و تنی له دیزاینه که یدا کردبوو، له جارن کاریگه تره تره ببوو. ته نانه ت چه ند مۆدیلتیک ی سووکی پۆرته بل portable ی لی دروست کردبوو، که ده کرا له کاتی هیشکردن به ئاسانی بگوازریتته وه به کار بی. پرۆکسینوس به په رۆشه وه بوو به فه رمی ئه ومان پی نیشان دا.

چه ند مایلیتیک به سواری له سه ربازگه که دوور که و تینه وه تا گه یشتینه ئەو شوینه ی پرۆکسینوس دوور له هیزه کانی ترو ته ماشا که رانی ناو شاری، ئامیتره کانی خۆی لی تاقی ده کردنه وه. له وئ سی که سی ده ستبۆر بایه خیان

به ئامیتره کان ده داو پاکیان ده کردنه وه ده یانته قانندن. دوا چه شنی ئەو ئامیتره له به رمیلیکی بیست پی درێژ و یه ک پی به رین پیک هاتبوو. کابریه کان بۆ قه راخی کامپه که یان غلۆر کرده وه. له وئ که نده لانی بلندی له شیوه ی قه لایه کی دوژمنی لی دروست کرابوو. پرۆکسینوس بۆ ژماردن. تیکه له ی سووته مه نیسه که شاره زایانه له ناو مه نجه له که کراو پاشان هه لیانواسی. له کاتیکدا که قه پاخیک ی دار خرا پیشه وه، ده سته ی فووده ر گه لیک فوویان کرده ناو کاربته کلۆر که وه، تا پاله په ستویه کی با په یدا بکا. که فشاره که به چاک ی په یدا بوو، قه پاغه که ی له سه ر فری داو که هه وایه په ستراوه که ده ر په ریه ده ره وه، بلتیه سه یه کی ترسناکی ناگری بۆ چل پی دووری به سه ر کیتلگه که دا هه لدا ناو سه نگه ره که وه ناگری تی به رداو کردیه زه ویبه کی رووت.

پرۆکسینوس پیکه نی و گوتی: "چۆنت را لیتییه؟"

سه رم سووما، ده تگوت یه که م جارمه و وا له فایلم. ئەگه ر سی یان چوار که سی شاره زاو لیها توو ئەو ئامیتره ئاماده بکه ن و ناگری بده ن، هینده ی سی سه رباز زیان به دوژمن ده گه یه نی.

زینه فۆن هیشتا گومانیک ی هه ر له دلدا هه بوو. بۆی گوتی: "خۆ شه ر نه ماوه، ده تانه وئ چ به مه و به و دوو هه زار پیوا نه تان بکه ن؟ بیگومان کۆرش ئەو هه موو یۆنانیه ی ئیوه ی ناوی، تا ده گه ل ئەو سه د هه زار چه کداره خۆمالیه ی خۆی بیبا ته نیا بۆ ئەوه ی سه ره له لانیک له ناو بیا؟"

پرۆکسینوس له وه لامدانه وه ی پرسیا ره که ی رای کردو گوتی: "ئمه ته نیا سه ره تایه. به نیو ده رزه ن له م ئامیتره ده عبایانه که سیک ناتوانی خۆی له هۆپلايته کانی ئیمه بشاریتته وه. سه باره ت به شه ریش، وا تینه گه ی که من ئەو هه موو ریتگه یه، تو م هینا وه ته ئیره ته نیا تا خۆم له پیشت هه لکیشم." له و کاته ی ئیمه ته ماشای مه نوو قه ره که مان ده کرد، زینه فۆن هانی دا

دریژتر باسی بۆ بکا.

"شازاده کۆرش له شکره کهی منی بۆی پراگرتوو تا په لاماری پیسیدییه کان بدا. ئەوانه ئیستا له ناوچه کانی رۆژئاوای ههریمه کهی ئاژاوه یان پهیدا کردوو. ئیمهش تاکه گریکی نینه که ئەو به کریی گرتووین. زینیس به خۆ به چوار ههزار چه کداره وه ها لیره ههس. سۆفاینیتۆس و سۆکراتیسی ئاخایان و پاسیۆنیش بهم زووانه دین و چهند ههزار سهربازیکیشیان دهگه لدا دهی. وهک خۆت ده بیژی شه ره کهی دژی سپارتا له ههژاری و نه هه مته تی بترازی هیچی تری بۆمان نه هیناو هاو په یمانه کافان تیدا سه رکه وتن! ناشزانم چ کاریگه ریه کی له ئیوهی ئە پینیدا کردوو. که کۆرش و پارسه کان له په لاماردانی پیسیدییه کان پشتیوانیمان ده کهن، ئیمه ی بۆنانی بواری ئە وه مان ده بی دوژمنی پینشامان به ته نیا به یلینه وه وه سه ره وه ری خۆمان بگیری نه وه - جگه له مه گیرفانه کانیشمان پر ده کهین." پرۆکسیئوس ته ماشایه کی ئیمه ی کردو چاویکی دا هپستره کافان و گوتی: "چ ده لیبی؟ وا پیده چی تو ناماده بی بۆ ئەوهی ده ستت بگاته ئە سپیک و پیوی زه به لاحیش لاری له وه نییه که بهک دوو کچه سه مازانی سووری بۆ خۆی لا کاته وه. دلنیاش به به شیوه کی شیاو به کۆرشت ده ناسینم ئە گهر لیم نریک بیه وه."

زیننه فۆن سه بری مۆنیبه کهی پرۆکسیئوس و ئەو که سانه ی کرد که نامیره که بان به گر ده خست. ته ماشایه کی دووری بناری گرده کهی کرد. ئیمه ئەو به یانییه له وئ سوار ببووین. لیژاییبه کهی سه ره وه به بن توژی گه رابوو. سه د ههزار سه ر ئاژهل؛ ئەسپ و بز و مه ر دو بوو. ئەو لیژایییه ی به ریکی به رزو نزم بۆوه له بن ئەو ده یان هه زار چادرانه ی له شکر دا ره ش ده چۆوه. ئەو سوپایه بنی نه ده هات؛ ترسی زۆری لی ده کرا. کۆرش ژماره یه کی له بن نه هاتوو ی جاشی له شه ر شاره زای برسی بۆ شه ری به کری گرتوو؛ کۆرش خۆی بۆ سه ره وه ری ناماده ده کرد.

که بهو گه رمایه گه راینه وه بۆ سه ربازگه که، زۆر جیاوازی ده گه ل سه رمای ئە سینادا هه بوو کاتیک که به جیمان هیشت. زیننه فۆن پرسیا ری وردتری ده رباره ی نیازی شازاده، له پرۆکسیئوس کرد.

پرۆکسیئوس گوتی: "وهک ئەوهی که دباره، کۆرش ته نیا یه ک چه کی هه یه، ئەو چه کانه ی ئەوانه ی منیش بی به ها ده کا. ده زانی کلیترچوسیشی به کری گرتوو؟"

وا دیار بوو زیننه فۆن سه ری سوورماو گوتی: "کلیترچوس ژه نراله سپارتییه که؟ بیستم ئە نجومه نی سپارتا حوکمی له سیداره دانی داوه." پرۆکسیئوس به وشکییه وه گوتی: "وا پیده چی کۆرش ناشنای کرد بیتنه وه."

"تایا ئیستا له م کامپه ی کۆرشدا ده ژی؟"

"نا، له رۆژهلانی دوور له شکر ی پتر کو ده کاته وه." پرۆکسیئوس دیتی من چه په سام، بۆی ده ستپیشخه ری کردو زانیاری پتری ده رباره یه وه پیشکه شی ئیمه کرد.

"کلیترچوس ژه نرالیکی سپارتی بانسگه کراوه و به هۆی شاره زایی سه ربازی، کۆرش زۆر ریزی لی ده نی. ژه نرال پسپۆریکی سه ربازییه . که ینی بینیت ده زانی چۆنه. جهسته ی هینده ی ژایه ننتیکه giant؛ پیو له تو زه به لاحتره و قیسکه ی هه میشه زۆر ته نگه. زۆریه کاتی خۆی به ریپتوانی ناو سه ربازگه به سه ر ده باو که یفی به وه دی سزای ئەوانه بدا که یاسای سه ربازی پیشیل ده کهن. دیمه نی وهک جه هه ننه مه و بۆنیشی هیشتا ناخۆشتره. گلمته سیری وهک تری ده جوئ و هه میشه به رکی پری سه رکه سیره. ده شی بۆنی بۆگه نی هه ناسه ی رهنگی هه وای ده وه ی بگۆری. به ر له ده ستپیک شه ر، یه ک دانه رۆژ قشری ده هۆنیته وه و رۆنی لی ده داو تا ناوه راستی پشتی داده رسی. هه رگیز خۆی ریک ناخا. چونکه نایه وئ خۆی

به جوانکاری خهريک بکا ."

زینهفون چهغهی له نامۆزابهکهی کرد: "شهر پيشپرکیتی جوانی نییه، گویم لی نییه نهگهر وهک سایکلۆپس بی یان نا، گرینگ نهوهیه بتوانی دوژمنهکهی بترسینی."

پرۆکسینوس پیدا چوو: "پیتی ناوی له شهر بترسیتی. نهگهر له دوری سهت میتروه بییین، له ترسی نهو دوژمنان میز به خویان دا دهکهن. چ جا نهگهر بهرانبهری تهوژمی با بی. ههر چهنده تا نهو پهڕ قیژهونه، بهلام له سهر نهم زهویبهدا کهس نییه توژی بشکینی."

به سواری بو چهند دهقیقهیهک بی قسه رویشته.

پاشان دهستی پیکردهوهو گوتی: "وا تیدهگهی من شهیدای شهرم بویه له دوای نهوهی نهسیناو سپارتا گه بيشتنه ناشتی، من بی ههلهسته کردن چووم دهگهل کورش دهستم بهکار کرد. باشه، خو کلیرچوس له سی سالی رابردو هیشتا له شهریک دهرنهدهچوو که دهکتهوته شهریکی ترهوه. نهو پیاه ناتوانی بی شهر بژی. نهو شهر دهخواو شهر دهخهوی. پیاهکانی زهندهقیان لیبی چوه، بهلام کویرانه به دووی دهکهن و خویان له پیناوی به کوشته دههه نهگهر بیانیهک باسیکی به خراپهی بکا. بویه تاگاداری نهو قسانهت به که دهربارهی نهو له پیش خهلکی دهیکهی. پیویسته سوپاسگوزاری خواهندهکان بی، چونکه تو له بهر فهرمانی من دهبی - کلیرچوس و نهفسهرهکانی بهوهی تهنانهت بچنه بن خیهوتانیس، ناقایلن. نهوان له خراپترین باری کهشوهوادا، لهو گوړانه دهنون. نهو سپارتیهه قیژهونه نانی به کهرهکیفهو شلهی رهش دهخون و گوئی به ژن نادهن، جا نهو ژنانه چ سوزانییهکانی نیتو سهربازگه که بن یان ژنهکانی خویان بن. پیاهکانی قهلهغانهکانیان دهکهنه سهربن و دهگهل رمهکانیان دهخهون و بو هسانهوهی خوشیان له باوهشی یهکتری پال دهکهن. جاریکیان دهربارهی

نهوهم لی پرسی، وام زانی نهگهر ههر بو خو دهرخستن و پاراستنی ناوبانگی سپارتیانیس بی، شهرمهزارییهک نیشان دهدا، وا نهبوو. کلیرچوس پایهدارترین ژهنرالی کورشه، ههر چ نا، خو ناچار نییه دهنو قوردا بخهوی. گالتهی بهمه هات و گوتی پیسه، ههموو کوپرو شهلهیهکی دلرهب و ههر ژنیکی خراپ جاریک بو خهوتن بچیتنه کن کورشی دهزانی شهو له کوئی دهیدوژیتسهوه. بوی کورش سی زریقانی له دورهی خیهتهکهی پیویسته. کی دهتوانی متمانه به یاساولان بکا؟ سوپاس من ههر دهنو قوردا دیکهقم."

زینهفون قسهکهی بی بری و گوتی: "نهی کلیرچوس چوون دهگهل شازادهدا یهکدی گر بوون؟ لهو قسانهی تو وهدیار دهکوهی که له سهر رووی نهم زهویبهدا دوو پیاه نییه هیندهی نهوانه لهیهک نهچن."

"توژیک نالوزه. پیم باور بکه، هیچ ناشنایییهک له نیوان نهو دوو کهسهدا نییه. بهلام ههر یهکیکیان بو بهرژهوهندی خوئی نهوی دیکهیان دهلاوینیتسهوه. کلیرچوس سالییک بهر له نیستا خوئی له شازاده نریک کردهوه، نریکی نهو کاته بوو من هاتمه نیره. به دوای پشتیوانیکدا دهگهراو کورشیش زانی نهفسهریکی بی هاوتا بوو، لهوهش باشر بو کورش نهوهبوو که کلیرچوس کهسیکی یاسا بر بوو؛ بوی هیچ بواری نهوهی له بهردا نهبوو نهگهر باری بکهویتنه لیژی، بتوانی دلی خوئی بگوژی و بگهپیتسهوه بو سپارتا و بو باوهشی دایکی بچیتسهوه. کورش ده ههزار داریک daric ی دای. - لیره من و زینهفون ههر دوو کمان ناخمان ههلهکیتشا، ناخر نهمه سامانیکهی له نهندازه بهدهر بوو "تا جاشان به کری بگری، کلیرچوس هیچی نهو پارهیهی له خوئی خهرج نهکرد؛ ههرچهنده نهگهر نهوهشی بکردبایه، کورش هیچی نهدهگوت. که قسهکه بلاو بووه پارهی باش به سهربازه دپینهکان دهدا، بهکریگرتن دهستی پی کردو به لیزمه له ههموو

گۆشه يه كى يۆنانستان هاتن هممو ئو جەنگاۋەرە دىرىنە گرىكە بانشكراو و ئومىد براو و سەر لىشىيو او و ئابروو چووانەى وىستيان سەرلەنوئى بۆى تىهەلچنەو نوئى خوئانيان بە كليرچوس دا. ئو وىش كەرەى لى گرتن و لە بەرايىدا مووچەى دانج و مەشقى سەربازى دەست پىكردن. بە قسە بۆ ئو بو ئو پراسىيەكان سەركوت بكنەو بە ماۋەيەك بوو شارەكانى كۆرشيان لە باكوورى رۆژئاۋادا داگىر دەكرد. پىرەكانى سپارتا فەرمانى لە سىدارەدانىان بۆى دەركد، چونكە شەرىكى بە پىچەوانەى بربارى ئوان كرد لە سپارتا ئەمە تاۋانىكە هاوشىوئەى خىانەتە. كليرچوس فەرمانەكەى پىشىل كرد. ئو كابرايە وەك تاژىيەك وايە كە بەرازىكى كىوى زامدار دەكا، ناتوانى واز لە شەرەلگىرساندن بىنى و سپارتاش ھىندە شەرە ناكا تا ھەمىشە سەرقالى بەپىلتەوہ.

تا ئىستا تۆھەندىك لە لەشكرەكانىت بىنيوہ. ھىلمىتى برۆنزى تازەى بە مووى كلكى وەلاخ و چارۆگى سوورى پى لەبەر كروون. ھەموويان دەلىتى گەورە پىاوى سپارتىنە. ئەم جوړە شمشىرە كورته ترسناكەى بۆ پەيدا كروونە، قەلغانى برۆنزى نوئى و پلىتى سىنگى داۋنەتى و لە سپارتاۋەرە ھەندى سارجىنتى بۆ مەشقدانىان ھاوردوہ. مەلەونەى وەختە بىيانكوژى. نىوہشيان دەركران، چونكە بە پىتى پىبوست نەبوون. بەلام ئووانەى كە مانەوہ، كليرچوس بە شەش مانگ وای لى كردن لە ھەموو يۆنانستاندا بىن بە بە ھىزترىن لەشكر، نەختىك لە خواروہى سپارتىيەكانن. كۆرشى گەنجىش پىيان دلخۆشە. ھەر شوئىك ئو لەشكرەى پىدا دەروا، ھاۋلاتىيان دەكەونە سەر چۆك و بانگ دەكەن 'يۆنانىيەكانى كۆرش'. باشە، گرىكەكانى كۆرش شمشىرەكانىان دەبزوئىنەوہ پراسىيەكان تەفروتوونا دەكەن. ئىستاش كليرچوس لە باكوورى ۋلاتدا دەگەرئى و سەربازى زۆرتەر كۆ دەكاتەوہ. لە ئادارى ئايندە بەيەك دەگەين.

ۋىكرا بى دەنگ سوار بووين. رىبازى ھاۋرىتى پاشەرۆژى خوئانمان سەرو بىن دەكرد. زانىم بە ھۆى ئو نا تەبايىيەى لە ناخى زىنەفوندا ھەبوو، ئەم پىاۋە ئەشكەنجەى خوئى دەدا. خوئى تەنيا دەگەل سوپا چالاكەكەى يۆنان ناوئوس كروبوو، ئو سوپايە تۆزىك لە بەر سوپايى سپارتا دابوو، بەلاى كەم دەبوست كە تۆزىك ناۋبانگى خوئى ھى باوكى بپارتىزى كەچى ئىستا وا خەرىكە دەچىتە بىن بارى ئو دوژمنەى كە ئەپىنىيەكان لە ھەموو دوژمنىك پتر رىكان لىتى دەبووئوئو ئو پىاۋىك بوو كە گرايىلوس پىتى خوئى بوو ھەردەم تفى لى بكاو تا سى نەوہى ترى بەردەوام، ھەر نەفرەتى لى بكن، نەك كورەكەى بچى و بكنەۋىنتە بەر فەرمانىيەوہ. خواۋەندەكان چەند بە سەيرى شتەكان رىك دەخەن، سەيرى چۆن چارەنووسى كليرچوس و زىنەفون ئاۋا تىك و پەر دەبن. پىاۋ سەرى لەوہ سوورەمىتى ئايا كە زىۋس رىتى سەفەركردنى بۆ ساردىس بە زىنەفون دا، ئو رۆژەى وەك ئەمروئى لە خەيالدا ھەبوو. ئەستەمە بلىتى ئەمەى پىشبن نەكردى.

دوای سى رۆژ لە گەيشتنە سەربازگەى كۆرشى، پرۆكسىنوس بە فەرمى زىنەفونى بە ئەفسەرو يارىدەدەرى خوئى لە سەربازگەكەدا نووسى. منىش كرامە سوارى زرىپوشى چەكدارى سووك و ئەركى ئالا ھەلگرم پى سپىردرا. پەرچەمىكى رەش، نىگارى مارتىكى لە سەر كىشراۋو كە بلىسى ئاگرى لە دەمىيەوہ دەردەدا. ئەم رۆلە زۆر شادمانى كردم.

دهيانكوشتن و دهچوون بازنه يه كي سهره وه ي گوتيان له چوارده وري سهرى دهپرى و قژه كانيان راده ته كاندا تا كه لله ي سهرى له پيسته كه دهرده هات .
 نه وانيش پيسته كه يان بو خويان ده بردو كابر اش نه گهر مردوو با يان ههر بريندار ، ته نيا پيسته نيوچه وانى به خويى بو ده ماهه . ده بو نه و پيسته سهرانه بده نه پاشايه كانيان تا نه گهر ههر تالانتيكيان به دست كه وتبا ، به شيانى لى بدا . پاشان پيسته كه ده باغ ده كراو بو دهرخستنى پله و پايه ي سهر بازه كه هه لده گيرا . نه گهر پيسته كان زور بان ، رهنگبو ليتكيان بدروون و يان بيانكه نه چاروگ يان بو تير تيه اوسان به كاربان بيتن . نه م چاره نووسه بو يونانييه كان زور ترسناك بو ، چونكه نه يانده توانى ته نيا بيريش له وه بكه نه وه كه پاش مردنيان بچنه بهر ده ستى بو وتمان و پرچى نه بى ، يان ههر به ناسانى چه رمه سهر كرابى و چه رمه كه شى پوشاكي بو كابر ايه كي درنده ي لى دروست كرابى . نه و پياوانه ي كه به كيان سايتى و نه وه ي ديكه يان ئيپيويى بو ، باشترين زيره فاني خودى كوژش بوون و له كاتى شانبه شان يه كترى چووينه نيو چادري كوژشى ، نه وان به چاوى پر له گومانه وه سه برى ئيمه يان كرد .

هينده باس و خواسى نه و ميرهم بيستبوو ، زور به په رو شه وه بووم دا بييتنم . ته مه نى كوژش ههر بيست و چوار سال بو و بى هه لوسته كردن ههر دووك زمانى پاراوى گه وره كانى يونان و پارسى ده ئاخاوت . جگه له م دووه نيو دهرزن زمانى نه و نه ته وانه شى ده زانى كه له ژير ده سه لاتى خويدا بوون . سهر بارى نه مه ش له بوارى فه لسه فه و زانستدا زور له بارو شاره زا بوو ، هينده ي كه سيكى ده زانى كه هه موو ژيانى خو ي له خويندن به سهر بردبى . ديتنى كوژش جو بارتيك دژوه ر contrast ي نيشان ده دا : به ژن باربيك و بى ردين بوو ؛ قژه زرده تاريكه كه ي به سهر شانيدا هاتبووه خواره وه بى سام و بى هه بيه ت و ژتانه بوو ؛ به وريا بيه وه كلاوى قيتى له سهرى نه و پياو ماقوولانه نابوو كه بو راويژكارى و وهك گه وره نه فسه ر له

II

پروكستينوس و زينه فون و خوم چووينه ناو ئاوايى شازاده وه . به وريا بيه وه چاوديرى زيره فانه تووره كانى كوژشمان كرد . له ههر نويه تيكدا ، سى له و ياساوله زرته زه به لاحانه پاسه وانىيان ده كرد . هه موو له بهر گه وريه ي و به هيزى و ترسناكيان هه لبرتير درابوون . نيوه يان ئيپيويى ره ش پيست بوون . هينده ره ش بوون وه خت بوو شبن داگه رين . پرچيان له بنرا تاشرابوو ، سه ره گه وره كانيشيان به شه ميى هه ننگ چه ور كرابوون و دهر يقانه وه و كو تراش بوون . شمشيرى كه چى پارسيان هه لگرتبوو . شه لوارى شيوه پارسيشيان ده به ردا بوو . سينگه گه وره كانيان پرووت كردبووه نه مه ش ره شترى نيشان ده دان . نيوه كه ي ترى پاسه وانه كان سايتى بوون و ناوه ناوه به رتيكى خزيندرا بوونه نيوان ره شه كان و گه مارو ي چادره كه يان دابوو . نه مانه له نيوان گه نم رهنكى تا په مبه يى مه بله و سپى بوون . ريشيان تاشى بوو ، به لام سميتلى دريژيان به ردا بووه . پشتينى خورى زه رديان له پشتى به ستابوو . خوريبه زه رده كه به داوى رهنكا وره ننگى كشت لوول درابوو . شيرى راست و دريژيان هه لگرتبوو . ده سكى شمشيره كانيان رازا وه و ئاوو زير كرابوو . قايشى له شيوه ي ماريان ده باسكيان ئالاندبوو . هه ردوو ره گه ز سه رنجى خه لكى شارى وه كو ئيمه يان بو خويان راده كيشا . هه رچه نده نه ندامانى نه و خيله سايتيبه له ميژ بوو له نه سينا ده كرانه جاش پوليس به لام هيشتا ههر سه رنجيكي تايبه تى ئيمه يان بو خويان برد . وا زاندرابوو سه ربازه سايتيبه كان خويى نه و پياوانه يان فر ده كرد كه له شه ر

خوی کۆ کردبوونهوه. سینگه زهیتوون رهنگهکهی جیتی چهند رنۆکیکی پیتوه دیار بوو. پرۆکسیئوس گوتی که چهند سال بهر له ئیستا له کاتی راو کردندا، مییه هرسیک پهلاماری داو ئاوی لی کرد. ئەو رۆژی ئیمه چووینه لای، پۆشاکێ زۆر سادە ی له بهردا بوو. رۆبیکێ کورت و بنکراسیکێ سه‌ریازی پۆشیبوو. ئەم بهرگانه‌ی بۆ ئەوه‌بوو بتوانی هه‌موو که‌سیک هه‌ر له دپلۆماتانه‌وه تا ئەفسه‌رانی له‌شکر هه‌مووان پیتشوازی بکا، بێ ئەوه‌ی کاتی خۆی بۆ جل گۆرین به‌ فیرو بدا. به‌مه‌ش خۆی لای هه‌مووان خۆشه‌ویست کردبوو. قۆله‌کانی رووت بوون. جی برینیکێ درێژی تا ده‌گه‌یشه‌ هه‌ورازی باسکی، پیتوه دیار بوو. یان هی شه‌ریکی پیتشتر بوو یان له‌ هه‌سه‌که‌ بۆی ماپۆه، نه‌مزان. رۆبه‌که‌ی ساده‌ بوو، ته‌نیا نزیکه‌ی یه‌ک گرتی په‌راویزه‌کانی نه‌خش کرابوو، به‌لام له‌ نه‌رمترین خوری شانە‌کراوی مایلیسی Milesian بوو. سۆله‌که‌ی، راسته‌ به‌ تۆز بوو، به‌لام له‌ پیتستی ده‌باغ‌کراوی میسری دروست و به‌ قه‌یتانی زپیش قه‌یم کرا بوو. کراسه‌که‌ی کۆرش هه‌ر چهنده‌ ساده‌ بوو به‌لام له‌ باشتین کوتالی بازاری بۆی به‌رادان درابوو.

دوای ئەوه‌ی داریۆس بووه شاهنشای مه‌زنی ولاتی پارس، شازاده کۆرش بوو. بۆی به‌ پیتی نه‌ریتی پارسی کۆرش بووه شازاده‌ی ولات. ئارتاخیرخاسی برا گه‌وره‌ی، هه‌ر چهنده‌ سی سال له‌ کۆرش به‌ته‌مه‌نتر بوو، به‌لام شازاده نه‌بوو؛ چونکه‌ که‌ ئەو هاته‌ دونیا دارای باوکی ته‌نیا هاو‌لاتییه‌کی ئاسایی بوو. به‌لام شاهنشا، له‌ به‌ر هه‌ندی هۆ، که‌ نازانم چ بوو، بۆچوونی جیاوازی له‌م باب‌ه‌ته‌دا هه‌بوو. بۆی هه‌ستا کاروباری به‌ره‌و لاییکێ تر دا بردو ئارتاخیرخاسی کرده‌ ته‌ختگر successor ی خۆی و په‌له‌یه‌کی مه‌یله‌و نزمیشی به‌ کۆرش به‌خشی و کردیبه‌ سه‌رتیپی ئایونیا. ئەم ده‌ره‌جه‌یه‌ش یه‌کسان بوو به‌و ئەرکه‌ی که‌ به‌ پیره‌ تیسافیرنیسی گه‌مبۆلی فیلباز سپێردرابوو و هه‌ریمه‌کانی خوارووتری ئاسیای بچووکی

حوکم ده‌کرد. په‌یوه‌ندی نیوان کۆرش و تیسافیرنیسی هی له‌میترینه‌ بوو تیسافیرنیسی دوخته‌ری ئارتاخیرخاسی هینابوو، بۆیه‌ ئەو کابرا پیره‌ به‌ جۆریک خزمی میر کۆرش بوو. برازایه‌که‌ی له‌ باوه‌شی ئەو بوو. پیتشتریش راویژکاریکی نزیکه‌ی شا داریۆس بوو، هه‌رده‌م له‌ دیوه‌خانی شاهانه‌دا ئاماده‌ بوو، ته‌نانه‌ت بۆ مالی شاهنشاش ده‌چوو. کۆرش زۆر رقی له‌و کوسکیشیکه‌ره‌ ده‌بۆه، چونکه‌ پاشای باوکی خستبووه ژیر چه‌په‌لۆکی خۆیه‌وه. سی سال به‌ر له‌ ئیستا هه‌ستی کرد که‌ ده‌سه‌لاتی میر کۆرش خه‌ریک بوو په‌ره‌ی ده‌سه‌ند، تیسافیرنیسی پیلانی له‌ دژی گێراو له‌ کن ئارتاخیرخاس شکایه‌تی لی کرد. ئەویش کۆرش زبندانی کردو فه‌رمانی له‌ سێداره‌دانی دا. دایکی کۆرش کوره‌که‌ی خۆی رزگار کردو به‌ نه‌یانی له‌ دیوه‌خانی پاشا و سه‌رتیپایه‌تی ئایونیا و ده‌ره‌نا. به‌لام ئەو سه‌رکوتکرده‌ی کۆرش دووچاری هات له‌ کاروانی به‌ دوا نه‌خست. خۆی بۆ به‌ زه‌بر وه‌ده‌سته‌هینانی ده‌سه‌لات و له‌ ناو‌ردنی تیسافیرنیسی و ئەرده‌شیر ته‌یار دا‌بوو.

پاش چوونه‌ ژووره‌وه‌ ده‌گه‌ل پرۆکسیئوس و زینه‌فۆن، من له‌ به‌ر ده‌رگا هه‌لۆه‌سته‌یه‌که‌م کردو دووه‌که‌ی تر له‌ کورسی میزی کۆرش چوونه‌ پیتش. کۆرش به‌ نه‌رمی لیتی خواستن دا خۆیان به‌سه‌یننه‌وه‌و به‌ خۆشی خه‌ریک بوو تا کاریکی ده‌گه‌ل یه‌ک له‌ راویژکاره‌کانی ئەدا کرد. چونکه‌ ئەمه‌ یه‌که‌م جارم بوو سه‌ردانی ته‌لاری پارسیکی ده‌ست رۆیشتوو بکه‌م، بۆی به‌ چه‌په‌ساوییه‌وه‌ به‌ چوار ده‌وری خۆم دا روانی. مافوو رو کوتالی گرانبه‌ها چادره‌که‌یان تاریک و فینک کردبوو. له‌ به‌ر ده‌رکه‌ی چادره‌که‌ش چهند پاسه‌وانیکێ پر چه‌ک بێ جووله‌، ئاماده‌باش وه‌ستابوون.

ژنیکی بالا بلندیش به‌ هیواشی باوه‌شینی لی ده‌کردو ناوه‌ ناوه‌ش فه‌رمانی بۆ کیژۆله‌کانی تر ده‌رده‌کرد که‌ به‌ بێ راوه‌ستان له‌ به‌ر ده‌ستی

كۆرش دىھاتن و دەچوونە دەرەوہ بۆ ئەو دىۋى خىۋەتە دوو دىۋەكە .
ھەرچەندە ئەو دىمەنە لە جوانىدا بىن ھاوتتا بوو ، بەلام ھەموو لە ھەموۋى
بىزى مرۆڧى دەكردەوہو بوارى ئەوہى نەدەدا تەماشائى ناو چاۋى ھىچ
كەسىكى ناو خىۋەتەكە بىكەى .

گوتم لە خپەخرىك بوو لە سىبەرى گۆشەى بەرانبەرمەوہ دەھات . كە بە
چاكى سەبىم كرد ، دىتم دوو چاۋى رەشى بەدام شىۋە بە رشتىبەوہ سەبىرى
من دەكەن . كە تەماشائىم كرد ، چاۋى خۆى وەك ژنە پارسەكان دانەنواند . بۆ
چەند چركەبەك چاۋم لە چاۋى بىرى و ئىنجا دوو رىز ددانى سىپى
ترىسكەدارى نىشان دام . زەردەخەنەبەكە كىژانەى شەرمى بۆ كردم .
خانمەكە بىن ترس تۆزىك خۆى لە سىبەرەكە دەرچوۋاندو ھاتە بەر كلافە
ھەتاۋەى لە درزىكەوہرا ھاتىبوو ناو خىۋەتەكەى داگىر كردىبوو . دلەم سۆژدەى
بۆ جوانىبەكەى برد . رەنگە ھەر ھەژدە سال دەبوو ، پىستى تەر بوو ، بىن
نەدەچو ھىچ جۆرە ئارائىشكارى كردىن . تەنىيا يەك تۆقەى پەرەموچەى
زەردى دەبەر پرچى دانابوو . روخسارى فرىشتەبى و زىندوو بوو ، ئەم
نەھىنىبە بوو بۆ نىۋو چادرى كۆرشى ھىنابوو ، تا چوار دەورى بەو زىرەقانە
ئىپىۋىۋىپىبە توورانە بدرى و بىكەۋىتە دوو گىژەنى ئەو ھەموو جموجۆلە
سەربازىبەوہ . جارىكى تىرش بۆم گىژىبەوہ ، ئىنجا چۆۋە نىۋو سىبەرەكەو
دەستى بە كارەكەى جارانى كرددەوہ - دىتم پارچە بەردىبەكە ھەستورى
بە دەستەوہ بوو . ئەمەش لە ھەموو شتىك پىتر لەو كچۆلە سەرنجى
راكىشام ؛ چونكە ئەمە بەكەمجار بوو بىنم ئافرەت خۆپىندەۋارى ھەبىن .

پاش چەند چركەبەك راۋىژكارانى كۆرش رۆبىشتن و پرۆكسىنوس بە
شىۋەبەكى فەرمى ھەنگاۋىك لىنى چوۋە پىشى ، تىبىگەباند كە برادەرىكى
خۆى ھىناۋە كە پىششان بەشدارى لە شەر كرد بوو . مىر بە سەر
سورمانىكەوہ گوتى : "دەستت خۆش ، پرۆكسىنوس . پىش ئەوہى دەست

پىبەكەىن ، بە تۆۋ بە كلىرچوس نىۋەى لەشكرى يۇنانتان بۆ ھىناۋم تا شەرم
بۆ بىكەن ! " زەردەخەنەبەكە دۆستانەى بۆ كردين . پاشان گوتى : "زىنەفۆنى
ئەپىنى ، كورى گراىلوسى ؟"

زىنەفۆن بۆ يەك چركە خەرىك بوو بىكشىتەوہ ، بەلام يەكسەر ھاتەوہ
سەرەخۆۋ بە توندى گوتى : "بەلى ، گەورەم ."

كۆرش ھەستا پىتوہ بۆ ماۋەبەكى كورت بە پىزانىنىكەوہ سەبىرى كرد .
مىرەكە پىتەكىنى و گوتى : "فەراھەم بە ، پىاۋە سەربازەكەى خۆم ! تو ھەموو
خوداۋەندەكان ، تۆم بە كى دەزانى ، شاھنشائى پارس ؟ من زۆرم دەربارى
باۋكت بىستتوہ - ھەموو رىپۆرتەكان جەخت دەكەنەوہ كە بالاتىن
دەسەلات بوو ، من دلنىيات دەكەمەوہ ، ھەرچەندە من خۆم دلنىيا نىم لەوہى
كە ئەو بەم شىۋەبە باسى من بىكات . " ئىنجا شازادە ھەستا پىتوہ بە دەورى
مىزەكەى دا سوورپاۋە ھاتە ئەو جىبەى ئىمەى لى راۋەستاۋىن . سەرم لى
سورما كە دىتم چەندە كورت بوو . من ھەمىشە پىاۋى بە دەسەلات ھىندەى
دەسەلاتەكەى گەورە بالا بەرز دەبىنم . پىشتر ھەرگىز لە بلندى پىاۋانى
گەورە بىن ئومىد نە بوۋىمە و بىرىشم لە قەۋارەى خۆم نەكردۆتەوہ .

كۆرش پرسى : "بىستتومە تۆ يەكىك لە وانەى كە بە دۋاى سۆكراتى
ئەپىنى كەوتتۋى ؟" زىنەفۆن وەك ئەوہى پرسىيار بىكا ، سەبىرىكى
پرۆكسىنوسى كرد ، سەرى لەوہ سورما چۆن كۆرش ئەو زانىبارىبانەى
دەربارى ئەو ھەبوو . بەلام پرۆكسىنوس شانى خۆى ھەلتەكاند وەك ئەوہى
بلىن خۆى لەم زانىبارىبانە بەر پرسىيار بوو . كۆرش پىدا چوۋ : "لە راستىدا
تۆ ھاۋرپىت لىرە دەگەل ئىمەدا ھەبە ؛ يەكىك لە ژەنرالە ئەپىنىبەكانە ،
مىنۇنىش دۋاى ئەو كەوتتوہ - رەنگە تۆش بزانى ؟" شەرمەزارم تا ئىستا
نەمتوانىۋە دەگەل ئەو پىاۋە دانىشم . چونكە من ھەرگىز نەچوۋمەتە
ئەسىناۋ سۆكراتىش ھەموو بانگەۋازەكانى منى ماندەل كرددوۋە نەھاتتوہ

له ساردیس سهردانیم بکا. بهلام مینۆن به میهرهوه ههچى ئه پیاوهی له بیر مابى هه مووم بۆ دهگێرتیهوه. له راستیدا، ئهوهی له هه موو شتیکی پتر کاری تیکردم، ئهوهبوو سوکرات کردی و ژبانی سهربازانی نازاد کرد. ئهوهی من بزنام سوکرات به خۆی جهنگاوه رتیکی دیرینه و زۆریش بهرینه. وهک له بیرمه، گوتویه تی شتیکی له زۆر لایه نهوه پهسنده، ئهگه له شهردا بکوژری. پیاو پرسهیهکی وای بۆ دهکری که شایستهی گهوره دادوه رتیکی بى، تهنا ته ئهگه به ههژاریش بمری، یهک پولیشی نه بى، گهوره گوتار بیژ ستایشی هه دهکا. کهس ههیه به جوانی پیتی دا هه لئه لى.

کۆرش یهک چرکه هه لوهسته یهکی کرد تا دهگه ل هاوسه ره بالا بهرزه کهی منگه منگیکی بکا. پاشان ژنه که له خیه ته که چهوه دهروه بیی ئهوهی نقه ی لیوه بى. ئینجا پرووی بۆمان وهگێراوه. "پیاوانی من هه رگیز مه ترسی ئهوه یان نییه که به هه ژاری بمرن." پیکه نی و چاوی دا زینه فۆن و گوتی: "من شانازم که کابراهی کی رۆشن بیر له ناو کامپه کهی مندا هه یه. سپار تییه کان له هه مووان دلره قترن. نه زانن، به راشکا ویش ده لیم، پرۆکسیتنوس، هه رچه نده من دان بهوه داده نیم که ئینگنه کانی تۆ جیتی سه رسورمانن، بهلام بۆیوتیانه کانت، رانه که رتیکی کتوبه. زینه فۆن، ئومید ده کهم ئه رکه کانی تۆ هینه زۆر گران نه بن که نه هیلن ئیواران بیی له مه جلیسی من دابنیشی و هه ندی باده ی یۆنانی باش هه لقاوی و پیم بلتی دوا جار سوکرات له سه رچ تووره بوو و وای له سه رکرده کانی شاره که شتان کرد که له پستی خویان ده رچه ده ره وه." کۆرش ئیمه ی گه یانده ده رکه ی چاده که ی.

زینه فۆن به توندی وهلامی داوه گوتی: "هه میسه شادمان ده بم بیه لاتان، گه وره م." کۆرش به زه رده خه نه وه گوتی: "که واته، ده بی پرۆکسیتنوس شوینیکی شیاوی له سوپا چکۆله که ی ئیمه دا بۆت ته رخان کردی؟ شتیکی

بى خاوت بکاته وه بهر له وهی خۆت بچیتسه وه بۆ سپار تا. من ناتوانم له یهک تا دوو داریک پترت مانگانه په یان پى بدهم. بهلام پیتشینی سامانی زۆری شه ر بکه، ئه گه سه رکه وتوو بى.

زینه فۆن به ته ما بوو وهلامیکی گونجاوی بداته وه، کاتیک که دهنگی پۆلا هات؛ له قایش خشا، پرووی خۆم سوورانه وه دیتم شازاده، به زه رده خه نه وه، شیره که ی له کیلانی ده رکیشا وه نوو که که ی گه یانده ته بن چه نه گه ی زینه فۆنی. پرۆکسیتنوس سه یری کردو به زۆر توانی کۆنترۆلی خۆی بکا.

خواه ندیکی دارستان، فیلبازو ناپه سه ند له نزیکى ئیمه دا رهت بیوو و گوتی له ده مه ته قییه که ی ئیمه بوو. ئه مه ش تووره ی کردم و وای لی کردم چون له میانی مه شق کردنم له ئه سینا فییر کرابووم، بهو شیه وه یه کار بده مه وه. بى بیر کردنه وه، یه کسه ر ده رپه ریمه پیتش کۆرش و به هه موو توانامه وه پشته ده ستیکم خپوانده قامکی ده ستیه وه. شیره که ی له ده ست فری و چه وه ئاسمان و زیره ی له هه موو ئه وانی ناو چاده که بلند کرد و بى سی و دوو لیکردن، توند باسکم له ملی میری ئالاندو قیره برم کرد. ده مه وه ست هه شت پاسه وانی زه به لاحی ئیپیوی گه مارۆیان دام و رمه کانیا ن چه ند گرتیه ک له ده موچاوم دوور راگرت. بهلام من هه ر ته ماشای زینه فۆنم کرد؛ چونکه به م شیه وه مه شق درابوو. چاوه ریم ده کرد فه رمانم پى بدا بهر له وهی ملی شازاده ی پارس بشکینم. تا ئه وه ده مه ی ئه و خوا وه نده درۆزیه ی دارستانم دیت به لاماندا رهت بوو، پیتده که نی، ئینجا میشکم هاته وه سه ره خۆم و زه نده قم چوو، چونکه زانیم چم کردبوو.

زینه فۆن فه رمانی پى کردم کۆرش نازاد بکه م. ره نگه بیریشی له وه کرد بیته وه که ده بوو هه موو ژبانی خۆی له زیندانیکى پارسی ژیر زه مین به سه ر بیا. بهلام کۆرش هاته وه سه ره خۆو له قاقای پیکه نینی دا.

هه رکه نازادم کرد، شازاده به روو خۆشیه وه گوتی: "ده ست خۆش!"

پرۆكسىيەنىڭ رەنكى بوو پەلەكە پىياز. كۆرش ئامازەي بۆ ياساۋالەكانى
 كۆردى بە زمانە دېندانە يىيەكەي خۇيان پېي گوتىن دەستمان لى نەدەن. "من
 خۆم داۋاي ئەمەم كىرد! ويستم پېتان نېشان بەدەم كە ھەر كاتىك دەگەل
 ئەپىننىيەكان بىكەونە شەر، ھەمىشە دەبى لە خىيانەت لىكردىنانتان رابىتن.
 دەبوو ئەو بەزىم كە سپارتىيەكان تەنيا شەرەرى ناۋ لەشكەرەكەي من
 نېنە. ئەگەر تۆبەم شىۋەي چۆن لە ناكام مەنت لە قاف ھەلگىشا، ئاۋاش لە
 دوژمان بىكەي، بەر لە سىلگىكى تر، تۆ لە ناۋ ئەم لەشكەرە دەبىيە ژىنال!"
 پرۆكسىيەنىڭ گەشۋاۋو ھەناسەي ھاتەۋە بەر ھەستى بە جۆرە
 شانازىيەكەش كىرد. كۆرش دەستى لە شانى ھەردوۋ پىياۋەكە دا و ئېمەي
 بەرئى كىرد. مېنىش لەگەلئان رۆشىتم. پرۆكسىيەنىڭ چاۋىكى ھەر لەسەر من
 بوو؛ نەكا دوۋبارە ژيانى بىخەمەۋە بەر مەترسى.

"پرۆكسىيەنىڭ، ئېمە سى رۆژى تر بە رى دەكەۋىن. ھەر جۆرە زىر و
 چەكى پېۋىست بۆ زېنەفون پەيدا بىكە، ئەسپىكى لە برى ئەو ھېستەرە بۆ
 بېنە دا سوۋارى بى؛ پېيان گوتىم كە گەشىستە سەربازگە بە شەلە شەل
 دەرۋېشت. ئەو برادەرە خوتىن گەرمەي ئەۋىشمان لە بېر مەكە. "ئەمەي
 گوت و بە سەرى ئامازەي بۆ من كىرد. "ئەگەر كەسىك لەۋ سەربازگە يە
 ھەبى من بەۋى كامەران بى، ئەو ئەمەيە!" دېسان گىزىيەۋە بۆ دلتىيا
 كىردنەۋەي زېرەقان و راۋىژكارەكانىشى، دەگەل ئېمە، ھەنگاۋىكى بە پەلەي
 ھاۋىشە دەرەۋەي خېۋەتەكەۋە.

داۋاي رۆژىكى دىرئى پىماندوۋ بوون، پرۆكسىيەنىڭ و زېنەفون و خۆم، لە
 گەرمەي ئەفسەران خۆمان دەشوت، ھەستام باسپىكى ئەو كېژۆلە جوانەم
 كىرد كە لە ناۋ چادىرەكەي كۆرش چاۋم پېي كەۋتېۋو. پرۆكسىيەنىڭ بە
 ھەپەسانىكەۋە سەبرى كىردم و ھەناسەيەكى بۆ ھەلگىشا.

"جەنابت ھەزەت چوۋە ئەستېرىيا. بە داۋاي ھەموومان رېزى بۆ بىگەرە."

زېنەفون زۆر بە ئەنتىكە تەماشاي كىردى پاشان لەسەر خۆگوتى: "مېنىش
 دېتم. بەراستى دەيخوتىندەۋە."

پرۆكسىيەنىڭ پىكەنى و گوتى: "خانە بالندەيىكى كەم ھاۋتايە. كۆرش
 ھەموۋ ھەرىكەي لە كەنە خۆي دېلېتەۋە، لە شەرىش دەگەل خۆي دەبانبا.
 ئەو سۆزىيە بالا بەرزە فۆكايىيەي باۋەشىنى دەكاۋ لە پىشتىيەۋە
 رادەۋەستى، ئەو ھەمىشە سەگەكەي شاد رادەگىرئى. "جەختى كىردەۋە
 گوتى: "ئەۋەي تۆ چاۋت پېي كەۋت ئەستېرىيا مىلېسىيەي لە ھەموۋان بۆ
 ئەۋ لە پىشتىرە. ھەمىشە دەناۋ چادىرەكەي ئەۋ داۋە، بېستومە كە مانەۋەي
 لەبەر ئەۋ ھۆيە نېيە كە تۆ بېرى لى دەكەيتەۋە. لە يادىشت نەچچە كە ئەم
 ئافىرەتە دۆستى كەس نېيە. كۆرش جارىكىيان فەرمان داركارى كىردى
 خىزمەتچىيەكى خۆي دا چۈنكە داۋاي يەكىكى لى كىردى. پىياۋەكان دەلئىن
 ئەمە كچى يەكىك لە گەۋرە سەرتىپەكانى شاھىشا دارىۋسەۋ بەم شىۋەيە
 لە لايىك خىزمەتچىيەكى دەگەل كۆرشدا ھەيە- جا يا خوشكەزايەتى يان
 دۆقمىيەتى. دەگەل مندالانى خۇدى شاھىشا پارىس گەۋرە كراۋە. لە من
 باشتر بە زمانى يونانى قىسان دەكا، كە شازادە دەيەۋى بەسەيتەۋە،
 ئەستېرىيا شىعەرەكانى ھۆمەرى بە دەنگ بۆ دەخوتىنى. گىتارىش ۋەك
 خۇافىرەتىك goddess دەۋەنى. چۈنكە دەگەل نوزدارەكانى پاشاي
 خوتىندوۋىيەتى، بۆيە لە تەبىيىش شارەزايى ھەيە. دەزانم كە ھىس پەلامارى
 كۆرشى داۋ دىكتورەكانى ئومىدىيان لىيى داناۋ گوتىيان دەمرى، ئەۋ پەرىستارى
 كىردوۋەۋە چاكى كىردۆتەۋە، بۆيە دەلئىم رېزى لى بىنى، بەلام با ھەر لە
 دوۋرەۋەرا بى. ئەگەر كۆرش تەبىيىنى تەنەت لە دوۋرەۋەشرا تىچاۋي
 دەدەيتى، يەكسەر دەتخەسىتى. 'پىشت و پەنام بە يۇرانوس. 'ھىشتا من
 بەۋ ئافىرەتە نەگەيشتومە كە شايستە بى."

ئەۋەيان يەكەم جار بوۋ چاۋم بە ئەستېرىيا كەۋت. ئەستېرىيا ئەۋ كچە بوۋ

که دهیتوانی هۆمەر بخویتیتهوه و کاریکی بی ئەندازه و له راده به ده ریشی له ژیانم کرد. نه ده بوو بیست دهقیقه یان زووتر یان درهنگتر بچوو بوو مایه نیتو خیتوه ته که ی کۆرشی. یان نه ده بوو ته ماشای کونجه تاریکه که ی چادره که نه کردایه. ده کرا هه رگیز دیقه تی ئەو چاوه به کلانه نه ده م. به لام ئەوه ئەو چاره نووسه بوو که خواوهنده کان زۆر به ده گمهن مرۆف دوو چاری ده کهن. ئەگەر پیاویک بۆی بکرا با ته نیا یه ک جار ئەم گری کۆترانه ی بکردبا یه وه، رهنگ بوو له دوا قوناغدا بیستوانیبا مه یلی ئەم گیتییه هه لپینی و نهیتی خواوهنده کانیشی یه ک لا بکردبا یه وه. ئەگەر ئەمه شی ئەنجام بدابا، خواوهنده کان ده یاندا بهر چه په لۆک بۆ ئەوه ی خواوهنده یه تی خۆیان بهیلتنه وه، وهک ئەوه ی که به سه ر ئیکارۆس داهات کاتییک که ویستی له رۆژ نزیک بیته وه.

رهنگه وا په سندرتر بی دست بۆ ئەو کونه نه به ی و کۆشش نه که ی دا ئەم داوانه له یه کتری بکه یته وه؛ به لام ئەم جوړه ده ست له خۆ به ردا نه وه ش له مرۆفایه تی مرۆف کهم ده کاته وه. ئەمه گومانه .

II

دهرچوومان له ساردیس له رۆژی نۆی ئاداردا وهک خۆی نه بوو؛ رۆژه که زۆر خۆش و دلشیمان پر متمانه کردن به خۆمان بوو. شار بۆ سهیرانکردمان هه موو هاتبووه دهرو ئەملاو ئەولای رینگه یان گرتبوو. له گه ل گهردی به یان سهراوی پیاوه کان له سهربازگه که ده رچوو، به لام تا نیوه رۆش هیشتا هه موو له شکره که نه که وتبووه سه ر پری. تۆزی بهر پیتی سهربازه کان بهری ئاسمانی گرتبوو، خۆر دیار نه مابوو؛ بۆیه به هیه چ شپوه یه ک نه ده کرا سه رجه م ریزی سهربازه کان بدینی. به لام که زهینت ده دا ئەو هه زار به هه زاره ی له دوا ی یه کتری ریزیان به ستابوو، گه وره یی ئەو هه یزه ی به شپوه یه ک نیشان ده دا که ته نانه ت سه رنجی خواوهنده کانیشی راده کیشا. ته نیا کلپرچوس ده گه ل سهربازه تازه گیراوه کانی ده گه ل ئەو ئاپۆر په یه دا نه بوون. به لام وا بریار بوو له میانی رۆشتمان بمانگه نی.

رپیتوانه که به ریزتیکی دریزی حوشتی بارکراو دهستی پیکرد، له دوا ی ئەوان میتگه لی بزن و مه ر رادرا؛ بۆ ئەوه ی بهر له ده ستپیتیکی شهرو مه ترسی له رووبار په رینه وه، پشتیوانی خواوهنده کان مسۆگه ر بکه ن، ئەو ئاژه لانه یان ده کردنه به لا گیتی له شکره که. له پشت ئەوانیش گایه چاو گه وره کان رپچکۆله یان ده به ست و ئەو کووچکوو چانه یان به دوا ی خۆیان ه وه راده کیشا که هه موو که لویه له گرانه کانی سوپا و تفاقی پتویستیان لی بار کرابوو. ئەو پیشه نگی ئاژه ل بۆ ئەوه بوو تا له شکر ده گاته جی کۆیله کان بتوانن چادره کان هه لده ن و خواردن بۆ سهربازان ئاماده بکه ن. فیل به دوا ی

گایه‌کاندا دەرۆیشتن. کۆرش ئەو فیلانە ی له بازرگانانی هیندی کرپبوو. ئەو یه‌که‌مجاره من ئەو ئاژەلانه ببینم، ئاژەلی ترسینەر بوون، وا پێدەچوون که پاشماوەی چەرخێ تایتان بن. هیندە ی دره‌ختیکی گچکە بڵندو بی تووک بوون. له دووره‌پرا وا پێدەچوون له هەردوو لاوه کلکیان هەبێ. ئەگەر یه‌کتیک باش شارەزایان نەبا، وا ی دەزانی که بۆ دواوه رەو دێکن، بەلام هەرکه گوتیبه گه‌وره‌کانیانم دیت، زانییم سەریان له‌و لاوه بوو. ئەو بوونه‌وره زه‌به‌لاحانه هەر بۆ خۆ هەلکێشان بوو له‌و کاتە ی که له ساردیس وه‌رێ که‌وتین. ئەسته‌م بوو له کاتی رۆیشتنیک ی وا ئاساییدا ئەو هەموو ئالیکه‌یان بۆ مسۆگەر بکری؛ بۆی هەر له دوا ی خۆ پێشاندا نه‌که، کۆرش فەرمانی دا خ‌ریان بکه‌نه‌وه بۆ شارەکه‌یان بگه‌رێنه‌وه، تا له‌وی له کاروباری به‌رگری شارەکه یارمه‌تی کریکاره‌کان بدا.

له‌شکره‌که‌ی کۆرش پاشان به‌م جو‌ره رۆیشت: سه‌د هه‌زار پارس و لییدی و میسری و ئیپیوی، هەر چینیک زری و به‌رگی تایبه‌تی ولاته‌که‌ی خۆ ی له‌به‌ردا بوو، ده‌هۆلژهن و که‌ره‌نا ژهنی خۆیانیان هه‌بوو، بۆ ئەوه‌ی هه‌موو به‌یه‌ک ده‌نگ شه‌قاو باوین، ئەفسه‌ره خۆیبه‌کانیان هەر چین و گروویتیک به‌ زمانی خۆ ی هاواری ده‌کرد. تا ئەو سوپایه به‌ رۆیشتنی سەربازی له ساردیس ده‌رچوو ده‌روه، هەر به‌تالیۆن و هیتزیک هه‌ولی دێدا ده‌نگی به‌ سه‌ر ده‌نگه‌کانی تر دا زāl بی؛ چونکه هەر چینیک شانازی به‌ که‌لتووورو نه‌ریته‌کانی خودی نه‌توه‌که‌ی ده‌کرد.

له دواوه‌ی زریپۆشه‌کانی شازاده‌ خۆ ی سه‌رداری ده‌کردن، سواره پارسه‌کان ده‌هاتن؛ به سواری هه‌زاران ئەسه‌پی سه‌پی عاره‌بی ره‌سه‌نی هاوتا بوون، ئەسه‌په‌کان سه‌مکۆلیان ده‌کردو ده‌یانپرماند. سواره سه‌ر بڵنده‌کان به‌ قیتی له سه‌ر زینه‌کان دانیشتبوون. هیتلیمیتی برۆنزه‌کانی له سه‌ریان نابوو له‌به‌ر رۆژی ده‌بریقانه‌وه. میدیبه شه‌لوار له‌به‌ره‌کانیش به‌هەر چوار لایانه‌وه بوون

و له سه‌ر یه‌ک نرمی زۆر پوخته به‌ رێدا دەرۆیشتن. رمی لووسی به‌ مرواری رازاوهدیان هه‌لگرتبوو، سه‌ری رمه‌کان ئاوریشمی پیوه شوێ کرابوو؛ ئارمووشه‌که له شتیوه‌ی ده‌عبا هۆندرابوووه؛ که با به‌ که‌له‌نه‌کانیانیدا دەرۆیشت، وه‌ک فیشه‌ی تووره‌بییان لیوه ده‌هات، کلکه‌کانیان ده‌گه‌ل با ی له دواوه‌یانوه ده‌شه‌کانه‌وه. له دوا ی سواره‌کانیش جیتی شانازی بوو، بۆ پاسه‌وانه تایبه‌ته‌که‌ی ژهنرال ته‌رخان کرابوو. یۆنانیبه‌کان به‌ فیزه‌وه و یکرپا ده‌جوولانه‌وه، چاره‌گه‌ درێژه‌کانیان ده‌گه‌ل شنه‌ی با ده‌له‌رینه‌وه، په‌لکه چه‌وره‌کانی سپارتیبه‌کان له پشت سەریانه‌وه له ناو ئەو خه‌لکه‌دا به‌سه‌ر پشتیاندا ده‌هاتنه‌ خواره‌وه. ئینگنه‌که‌ی پرۆکسینوسی بۆیوتیانی جیتی سه‌رنجی هه‌مووان بوو، به‌لام خه‌لکه‌که هه‌ولیان دێدا لییان دوور بن؛ تا خۆیان بپاریزن و سه‌لامه‌ت بن. کلپچوس دژی به‌کاره‌ینانی ئامپه‌ره‌که بوو. نه‌یده‌هیتشت به‌ هیچ شتیوه‌یه‌ک کاپتنه‌کانی باسی ئەو ئامپه‌ره‌ی له‌ کن بکه‌ن. پرۆکسینوس و زینه‌فۆن و ئەفسه‌ره‌کانی تر له ته‌نیشته له‌شکره‌دا دەرۆیشتن. ئەرکی ئەوان پتر له‌ قاوغگرنتی خه‌لکه‌که‌ بوو نه‌ک کۆنترۆلکردنی له‌شکره‌که. خه‌لکه‌که هینده‌ سۆزیان هه‌ستا بوو، ببووو ئەسته‌م بتواند ری له‌و هه‌موو ژن و کیژۆلانه بگرن که ده‌چوون سه‌ریازه‌کانیان ماچ ده‌کرد، هه‌روه‌ها ئاسان نه‌بوو نه‌هیلن ئەو هه‌موو ته‌ماشاکه‌ره نیرینانه له ده‌ست له شانی یۆنایبه ئازاکامان نه‌دەن، ئومیدی سه‌رکه‌وتنیان به‌ سه‌ر پیسیدیبه‌کان بۆ ده‌خواستن.

له پشت ئەوانه‌وه، شه‌ش سه‌د پاسه‌وانه تایبه‌ته‌که‌ی کۆرش دەرۆیشتن. "نه‌مره‌کان Immortals" ی هیندە ی یۆنانیبه‌کان ترسناک و ریکوپیک بوو. ئەو پیاوانه له ناو ئەو نه‌ته‌وانه‌دا ده‌ستبژیتر کرابوون که له بن ده‌ستی پارسه‌کان بوون. به‌لام هه‌موو جل و به‌رگی هاوشتیوه‌یان ده‌به‌ردا بوو، چه‌که‌کانیشیان هه‌موو وه‌ک یه‌کتری بوو. چه‌ند سال بوو بۆ ئەوه مه‌شقیان پی ده‌کرا که هیچ ئاواتیکی تایبه‌تی خۆیانیان له به‌ر چاوه‌نگرن و له

نهرکی پاراستنی خودی کۆرش بترازی، ملکهچی هیچ سهرکردهیهکی تر نهبن. له یونانییهکان دهخرانهوه، بهلام له دواى چهند مانگیک، کلپچوس کۆششیکی تایبهتی کرد تا توانی خوئی بهگهڵ ئەوان بدا. له کۆتاییدا یونانییهکان و نهمرهکانی کۆرش دهستیان به ریتز لیگرتنی یهکتری کرد.

ریزی دواوه له چهکداره خۆمالییهکان و بیست کووچکووچهی پر داس پیک هاتبوو. ئەو داسانه دهوهکانیان کهچ بوو، بۆ سهلامهتی، دهسکهکانیان له سهر تهوهریکدا چهسپا بوون، بهلام هیشتا ههر به خراپییهوه بڵندو نهوی دهبوونهوه وههوايان دهپری. ئاپۆرهی خهڵکهکه بهمه شادمان بوون و دژییهشیان له سپارتیهکان دهکرد. ئەو سپارتیهکانهش رقیان لهم چۆره فیلاتنه دهبووهوه. له دواى ئەوانیشهوه ناوماڵ و دارو دهستهی کۆرش دهویشتن، جهماوهریکی زۆر بوون؛ بهرپوهبهری گشتی کۆگه و نۆهت ئەفسههری ژیر فهرمانی، ئەوانه له ئازوقه و ناندانی لهشکرهکه بهرپرسیار بوون؛ کۆمهلیک سوارچاک و ری نیشاندهرانی شازادهو گهوره ئەفسهران، پيشهنگیيان بوون. چهندين کووچکووچه دهیهها بینههاری پارسی و پیرو یاریدهرهکانیان ههنگرتبوو. ژمارهیهکی یهکسان کووچکووچهی دهگهڵدا بوو که پیداو بستییهکانیانی چون رۆب و پۆشاکى گرانبههاو چهقۆ و پیالهى بادو بخوورو لوهی گهلاى بهردی و گۆزهلهی نایایان لى بار کرابوو. له دواى ئەوان ژمارهیهک عارهبانیهی داپۆشراو بوون، ئەوانه پرمان کانتۆری پۆشاکى میری بوو. هیشتا لهوانه قهبهتر ئەو کووچکووچانه بوون که پۆشاکى ژهنراله پارسهکانیان لى بار کرابوو؛ یونانییهکان گالتهیان بهم شیوازه دههات. گرینگی ریتیوان و کهرستهکان له بهر ئەمانههی خوارهوه باخیان له دهست دا: پهنجاک کووچکووچهو عارهبانیهی بهتال، بى کهلک دهگهڵياندا بوو؛ کۆمهله ئەسپیتکی پشت نهکراو ههر ئەسپیتکی کوره پارسیتکی به شهروال و سۆل ریشمهى ئەسپیتکیانی گرتبوو له دوو خوئی رایدهکیشا. کاروانیک کووچکووچه،

ههر بۆ جوانی، بۆ دهستهی میری تهرخان کرابوو. ئەوانه بهردهستهی تایبهتی میرو نوژدارو بهربهرو سهربازی پیاده و دهرفانساز و بنووس و دهرگهوان و پۆشاکدوو و ژنی ئوتوکار و گهوره چیشته لینهه و چوارده بهردهستهکهی و تامکههاری چیشتهی میری و دوو جیگری و ئەندازیاران و میتروونوسان سههاری پیاو گیتزدهکن.

له دواى ئەوه، پيشانگهی راستهقیینه هات ئاپۆرهیهکی بى ژمار به دوايان کهوتبوون و ههراو هۆریابهکیان بوو دهنگیان دهگهیشه ئاسمانى. دهباغچییان، فیلبازان، سۆزانیان، ئاو فرۆشان، میوزیک ژنان، جادووگهران، بهرگ دروان، پاره گۆرهوان، ژنانی ئوتیچی، ژن و مندالی سهربازهکان و رههک دهروژهکهه له دواوه قهتاریان بهستبوو. نمایندهی سهرحهه چین و تویژهکانی بنهوهی ههردوو کۆمهلهگهی پارس و یونانهکان بوون. ژمارهیان هیندهی ههموو سهربازهکان دهبوو، ئەوانه به رۆژ بهردهستهی سهبازهکانیان دهکردو به شهویش دهگهڵیان رادهباردن، یان به پیچهوانهوه به رۆژ راباردنیان دهکردو به شهویش له خزمهتدا بوون. ئەفسهرو پلهداران ئەمانهیان به کهم دهزانی، بهلام دهگهڵياندا به میهریوان و دهشیانپاراستن، ئەگه نا ئەو بهردهستهییهی که ئەوان دهیانکرد، دهبوو سهربازان بۆ خوئیان بیکهن و ئەمهش کاتی زۆر بههاداری مهشکردنی لى به فیرو ددان.

باسی ههموو کونج و کهلهنیکى پیترو march یهکهمان ناکهه. زۆری رۆژه رۆتینهکانی جموجۆلیان نهبوو. کۆرش ناماده کردنیکى باشی کرد و، بۆین ئیمه بۆ خۆراک پشتمان بهو دهشتهکییانه نهدهبهستا که به لایانهوهدا رته دهبووین. بۆین هیچ بارگرانییهکمان به سهه ئەو دهشتهکی و شارستانانهوه نهبوو که دهکهوتنه سهه ریماننهوه، بهلکو لهبری ترس ههندى جار بهخهترهاتیان لى دهکردین. میر ههیشه سندوقیکی دراو دهگهڵ خۆیدا ههڵدهگرت و به سهه ئەو هاوالاتییانهیدا دهپرژاند که له ههردوو لای رینگه

دههستان و وهک باوکئیک هه لئسوکهوتی دهگه لدا دهکردن. قه ره با لئغییه که به دهورهی که ره قه نه که یدا ده سوو رانه وه دهگه ل ئاپۆرهی ده رۆزه که ره کانی ساردیس پالیپالائییان ده کردو بۆ هه لگرتنه وهی ئه و خور دانهی ده که وتنه بهر پئییان له خو لئه که دا دهگه وزین. کۆرش دهگه ل کاره که ره خزمه تکاره کانی له دواوه سوار ببوون و زهرده خه نه یان به سه ر خه لئه که دا ده باراندو سه یری هاو لائیییانی خو یی ده کرد چۆن خو یان ده خسته بهر پاژنه ی ئه سپه کانییه وه.

به درئیزی ئاسیای بچووک به ره و رۆژه ه لاته چووین، که شوه وه اییه کی سازگار بوو. رۆژانه مه شق و خو سازدان به رده وه ام بوو. گه یشته چه قی پیسیدیای ناوه راستی خاکی دوشمن، به لام ته نانه ت یه ک تیریشمان نه هاویشته و یه ک سه ر یازی دوشمنیشمان به دیل نه گرت. شازاده ئه و شه ر که ره ناوچه بیییانه ی پشتگو ی خست که له سه ر په وه یی شاخه کاندا وه ستابوون و به ترسه وه چاودئیری ئه و له شکره بی ژماره ی ئیمه یان ده کرد. سی حفته به رتیه بووین تا گه یشتینه یه کئیک له ته لاره کانی شاهنشا که له سه ر روواری میاندهر بوو. مانگئیک له وئ ماینه وه، حه ساینه وه و پتر مه شقمان کردو بارگه ی خو مان ریک خسته وه. ئه فسانه ده لئی لیته بوو ئه پۆلۆ خواو هندی دارستانی، مارسیاس، سزا دا. چونکه هه وئلی دا ئاوازیکی هاوتای خواو هنده که بژهنئ. ئه پۆلۆ میوزیکه که ی خو ی سه ره ژئیری ژهنی و له مارسیاسیسی خواست دا به شمشاله که ی خو ی ئه و ئاوازه قه شه نگه بژهنئ. بیگومان ئه ویش نه ییتوانی. پاش ئه وه ی ئه پۆلۆ به زیندوو بی چه ره سه ره ی پئیکرد، هه ستا پیسته که ی به سه ر دیواری ئه شکه وئتیکی نزیکدا هه لواسی، ئه و ئه شکه و ته سه رو چاوه ی روو بارتیکه ناوه که ی مارسیاسه.

کلئیرچوس به خو ی و به پاشماوه ی له شکره که یه وه، لیته گه یشته سه رجه م ئه و له شکره ی پیشته به یارمه تی کۆرش خری کردبوونه وه. هه زار پیاوی پر چه ک بوون. هه ر یه کئیکیان دوو یان سی کۆیله یان دهگه لدا بوو، که لوپه ل و

چه که قورسه کانیان بۆ هه لگرتبوون. جگه له مانه ش هه شت سه ت نیشان شکئینی شان به رینی پراسی Thracian و دوو سه د تیره ندازی کرئیتی Cretan، په یوه ندییان به هتزه که یه وه کردبوو. ئه مانه دلئی هتزه یونانییه که ی کۆرشیان پئیک ده هینا و کلئیرچوس خو ی گه وره ژه نالیان بوو، له به رانبه ری ئه ویشدا، ژه نالیکی پراسی ناوی ئاربا یوس بوو فه رمانده ی گشتی هتزه خو بییه که ی کۆرش بوو. کلئیرچوس له وه ش ترسناکتر بوو که پۆکسئینوس باسی بۆ کردبووین. ده موچا وئیکی خوربکاوی کرئیتی هه بوو. شوئینی برنیکی گه وره هه تا نیوه ی جه سته ی دا پۆشی بوو، هه میشه قه تماعه ی لی ده کرده وه تا هه ر برین بمئینئته وه، بۆ ئه وه ی کار له به رانبه ره که یدا بکا. ردئنیکی گرژو ئه ستوو رو پر له ئه سپئی هه بوو، هه رگیز نه یده زانی مانای زه رده خه نه چییه. قسه ی نه ده کرد، ئه گه ر بی کردبا ئه وه جنئو بوو به زه لامه کانی خو ی ده دا. ددانه کانی ره ش ده چوونه وه. به فیزیکی زۆره وه له ناوه راستی پیاوه کانی سوار ده بوو. به ده گمه ن ریزی له سایروس ده گرت. به لام سه ر یازه کانی باشترین پیرو یان ده کردو نه قسه یه کیان ده کرد نه خو له کئیکیان به فیرو ده دا. به هچ جو ر باه خیان به و سه دان هه زار سه ر یازه خو بییانه نه دا که بۆ تاماشا کردنیان له کاتی گه یشته جئیان سه یریان ده کردن. به جو رئیک په پره وی بچوو کترین ئیشاره ت و فه رمانی کلئیرچوسیان ده کرد ده تگوت یه ک ئامئیرئکن. ئه مه به هره به ک بوو خوا پیی به خشیبوو.

له میانی دوو باره خو ریک خسته وه دا، کلئیرچوس سواری که لی شه ی تانی بوو و مکور بوو له سه ر ئه وه ی که ده بی قه وه وه ی بارگه و ژماره ی به رده سته کانی سه ر یازگه که که م بکرئته وه – سپارتییه کان قایل نه بوون شه ر بۆ پاراستنی کووچکووچه پۆشاک هه لگرو ده سته ی کارمه ندانی نانئین بکه ن. کۆرش ناقایل بوو. به لام کلئیرچوس هه ره شه ی کرد ئه گه ر ئه وانه که م نه کرئنه وه ئه و هه مو له شکره که ی خو ی ده با و ده روا ته وه. ناچار کۆرش

بپاری دا که نیوهی ئەوانه بگه‌پینهوهو بو گه‌رانه‌وه‌شیا زێریان پێ درا.
کۆرش پارس بوو بۆ پێ به‌رووی کلێرچوسدا وه‌ستاو پلانه‌که‌ی خوێ
راپه‌راند.

نازانم چاره‌نووس چی له‌ بۆ من شارده‌بۆوه، چونکه‌ نازانم ئەو مله‌ورپیه‌ی
میر له‌م رووه‌دا نیشانی دا له‌ به‌رژه‌وه‌ندی مندا بوو یان نا. له‌گه‌ڵ هه‌ندیش
بپاره‌که‌ی ئەو هه‌نده‌ی فه‌رمانیه‌کی خواهانه‌ کاری کرده‌ ژینی من یان هی

سپارته‌یه‌کان.
کلێرچوس به‌ر نه‌فهرت که‌وت.

IV

کوره‌ کولکنه‌ پێ خواسه‌که‌ له‌ ته‌نیشته‌ کاروانه‌که‌ له‌سه‌ر به‌ردیه‌کی زل
دانیشته‌ و به‌پێکویه‌کی ته‌ماشای دووری ده‌کردو ده‌ستی ده‌برده‌ ناو ئەو
جاغه‌ که‌لینه‌ی به‌ نیکیه‌وه‌ بوو و ئەو خوارده‌ی ده‌جوی که‌ له‌ بن کاربته‌و
ره‌گی دره‌ختانه‌وه‌ ده‌ری هه‌ینا بوو، له‌وه‌ته‌ی هه‌م، من وه‌ک ئێستا هه‌زم
نه‌چۆته‌ ئەو رووه‌ک و قوزپه‌رکانه‌ی که‌ له‌ کاتی کۆبله‌ییمدا له‌ ئەسینا،
ده‌مخوارد ئەوانه‌ زگیان پیاویان تێر ده‌کردو هه‌ر ئەوه‌نده‌ش ده‌رباره‌ی
سوودی ئەو شتانه‌ ده‌گوتری به‌لام ئەوه‌ی که‌ ئەو کوره‌ هه‌ینده‌ به‌ زه‌قه‌وه‌
ده‌بجوی، مانای ئەوه‌ بوو که‌ ئەمه‌ خۆراکی سه‌ره‌که‌ی کوره‌که‌ بوو. وه‌ک من
نه‌بوو هه‌ر وه‌ک چه‌ره‌ز کاوێژیان بکا. دل‌م پێی سووتا.

من و زینه‌فۆن سه‌عاتیک بوو به‌و کووچه‌و کۆلانه‌ ته‌نگانه‌ی میانده‌ر دا
به‌ سواری ده‌رۆشیتین. رێگه‌ی خۆمانان به‌ وریاییه‌وه‌ له‌ سه‌رووی
رووباره‌که‌وه‌ دیار ده‌کرد نه‌کا ئەسپه‌کانمان یان هه‌لدێرین یانیش سمیه‌کی له‌
که‌له‌نی شاخیکدا گیر بێ. به‌دوای ئەو شوینه‌دا ده‌گه‌رین که‌
رێنومایه‌که‌مان ده‌یگوت ها له‌م نزیکانه‌ هه‌س. به‌لام غه‌یره‌ز پاشماوه‌ی
هه‌ندێ پرد نه‌بێ هه‌یچی تری لێ نه‌بوو. خه‌لکی ئەوێ به‌م زووانه‌
گوربسه‌کانیان بریبوو. وا پێده‌چوو بۆ ئەوه‌ بێ نه‌هه‌تێن سوپایه‌که‌ به‌ره‌و
پێشه‌وه‌تر بچێ. له‌ راستیدا سوپایه‌که‌ به‌و رێگه‌یه‌دا نه‌ده‌هات کۆرش
نه‌یده‌ویست تا ناو شاخی راوه‌دووی ئەو خه‌له‌کیانه‌ بنی. به‌لام
کۆگه‌له‌که‌ی ئێمه‌ له‌ لایه‌نی گرووپه‌ پێسیدیه‌کانه‌وه‌ هه‌راسان کرابوو، بۆ پێ

تا ئەو دەمەی کە ھۆپلایتە پرچە کەکان دەگەنە ھاواربان و ئەو پیسیسدییانە دەترسێن و لەم ناوەیان ناهیلن، زینەفۆن خۆی بەخشی تا راویان بنی. پرۆکستیونسێش قایل بوو وەرگێڕێک و دوو سەحکار scout یشمان دەگەڵدا بنێرێ.

ئاوەکە زۆر بە گور لێژ دەپۆو، بۆی دەبوو ئیمە بە دەنگێکی بەرز دەگەڵ بە کدیدا قسان بکەین، تا گوتمان لە یەکتەری ببێ. لە لای راستەمانەووە کەندالێک ھەبوو کە شوێنی سەرکەوتنی لێ نەبوو. ھێندە تەنەل و کونی لێ کرابوو سەری لە ئینسان دەشیواندو ببوو تۆرێکی ژێرزەمینێ بۆ نیشته جێ بوون. ناوە ناوە پاشەرۆک لە سەرەوێرا بوومان دەھاویشترا، جا یان لە پێشمان یان لە پشتمانەووە دەکەوتە خوارەووە. ئەمە نیشانەئە ئێوە بوو کە کەسیک لە سەر رەووەزەکەئە سەرەووە ئیمە دا ھەبوو کە ئەو زیلانەئە بوومان دەھاویشت. بەلام ئیمە ھەرگیز سەیرمان نەکرد. ئیمە تەنیا ناوە ناوە سەری بە فەرەو داپۆشراومان دەدیت لەو کونانەوێرا دەردەھاتنە دەرەووە تەماشامانیان دەکرد.

کە مندالەکەم بینی لەوێ بەتەنیا دانیشتوو، ئیشارەتم دا زینەفۆن بۆ ئەوێ بوەستێ و ئیمەش ئەسپەکانی خۆمانمان راکیشا بە لاووە سەیری مندالەکەمان کرد. ئەویش بەتەواوەتی ئیمەئە پشنگوێ خست. لە نۆسائ یان دە سال بەتەمەنتر نەدەبوو. چونکە ھیچ شوێنەواری پیسیدییک لەوێ دیار نەبوو، بۆیە سەیرم ھات چۆن دەبوو ئەو مندالە بە تەنێ لەوێ با. برسی دیار بوو. چاوەکانی دە قۆرتیدا کەوتبوون. دەورەئە دەوی پیس بوو. دەتگوت بەر لە ئیستا ھەنگوێنی خواردبوو، پاشان زاری خۆی نەشۆربوو، ئینجا پیساتی لە دەوری لێج و لێوی نیشتبوو، چلەم لە لووتی رێچکۆلەئە بەستابوو، ھاتبوو خوارێ. بێ نەدەچوو ھەرگیز بیەوێ کەپووی بسپرێ.

من و زینەفۆن سەیری یەکتیمان کردو پرسیم: "تایا راستە ئێوە مندالە لە

شوێنە دانیشتوو؟" شانی خۆی ھەلتەکاندو بانگی کلیۆنی کرد بۆ ئەوێ پەپوھندی دەگەڵدا بکا.

کلیۆن ئەو کابرایە پیسیدییکە بالا بەرزو چاو کزو نارێک و پرچ فشه بوو کە چەند سال بوو پارسەکان لە پەلاماریکدا بە دیلیان گرتبوو. بەلام کابرا لە ھەبێتوھە ببوو پارس. ئەویش بە چاویکی کەمەووە سەیری مندالەکەئە کردو بۆی ھەپێ و پرسیارێکی لێ کرد. مندالە وای نیشان نەدا کە تیبی گەیشتی و تەنانەت ئاوریشی لێی نەداو. ھەر جوینەکەئە خۆی کردو پیپوایە سپییەکانی لە بەرەئە خۆی دەردەھینا و دەپھاویشتنە دەویەووە. وەرگێرە کە شتیکی تری لێی پرسی، دیسان ھیچ کاردانەوێکەئە نەبوو، پاشان شانی خۆی ھەلتەکاند.

کلیۆن گوتی: "ئەو مندالە یان گیلە یان کەرۆ لالە،"

زینەفۆن گوتی: "وا باشە بەقسەئە بێنن. بێگومان شارەزای ئەم ناوەئە، ئەگەر نا بە شینەبییەووە لێرە ئاوا ھەلتاوتووتی. دەبێ بزانی ئەگەر شوێنیکی پەپوھنەووە لەم نزیکانەدا ھەبێ یان نەبێ."

ئەو لە ئەسپەکەئە دابەزی، منیش لە دوائە ئەو دابەزیم، بەلای کەم تا ئاوی پیمان بدەینەووە. زینەفۆن لە سەر بەردێک، لە تەنیشتی کورەکەئە دانیشت و تەماشای ئەو کیسەئەئە کرد کە بە ئەسپەکەئەئە شۆر ببۆو. ھەندێ گۆشتی سوورەووە کراوی بەرازێکی کیتی تیدا ھەبوو کە دوو رۆژ پێشتر راومان کردبوو. گۆشتەکەئە دەرھینا و دایە مندالە لە برسان رەقەوہبوو کە.

کە مندالەکە گۆشتەکەئە بە دەستیئەئە دیت شاگەشکە بوو و بە شینەبییەووە رووی وەر سوورانئە زەینی خۆی لە زینەفۆن دا و بە پەلە دەستی درێژ کردو بیتی ئەوێ سەیری گۆشتەکەئە بکا، بە رڤاندن رڤاندی و بە یەک جار لە ناو جاغەکەئەئە شاردیئەئە. وا بزانی ویستی بۆژەمیکی

دیکه پاشه‌کوتی بکا، چونکه دیسان سه‌یری نیشانه‌کهی جارانی له‌وبه‌ری رووباره‌که کرده‌وه دهستی به‌جوبینی خواردنه‌کهی خۆی کرده‌وه.

زینه‌فۆن به‌په‌شو‌کاو‌ی‌گوتی: "دلنیا نیم، نازانم چمان پی ده‌لی." کلیۆنیشی له‌ئه‌سه‌په‌کهی دابه‌زان‌دو لغاوی هه‌ر سێ ئه‌سه‌په‌کهی له‌بنه‌پنچ‌کیت به‌سته‌وه. دوو بۆ‌یۆ‌تیبه‌کان په‌نجا یارده‌ له‌ پشت ئیمه‌ راوه‌ستان و ده‌گه‌ل په‌کدی‌یان قسه‌ ده‌کرد.

زینه‌فۆن گوتی: "نه‌رمتر ده‌گه‌لی باخیشه، داوای لی مه‌که پیت بلتی شوینی ده‌رباز‌بوون له‌ کوئیه. تنیا ئه‌وه‌ی لی په‌رسه‌ بزانه بۆ لیتره‌ چاوه‌ری ده‌کا."

کلیۆن مۆن داماو پاشان شیوه‌ی ناخاوتنه‌کهی خۆی گۆری. له‌ ته‌نیش‌ت منداله‌که هه‌لقو‌نجاو بۆ ماوه‌ی چهند ده‌قیقه‌یه‌ک په‌سه‌په‌ری لیتی کرد. دیسان هیچی لی وه‌ده‌ست نه‌هات. له‌گه‌ل هه‌ستانه‌ پیوه‌ی منداله‌ قسه‌یه‌کی کرد، دوو سێ وشه‌ی درکاند. کلیۆن سه‌یری کوره‌کهی کردو جوله‌ی له‌به‌ر برا؛ ده‌تگوت چاوه‌ری قسه‌ی زۆرت‌ره، به‌لام وا دیار بوو منداله‌که ئاردی خۆی بیشت و که‌په‌که‌کهی ریشت. ئه‌ویش شانی هه‌لته‌کاند.

"منداله‌که ده‌لی چاوه‌ری مردن ده‌که‌م."

زینه‌فۆن پتر له‌ چاره‌ی منداله‌که ورد بووه‌وه. گوتی: "سه‌یره! برسی دیاره، به‌لام له‌ مردن نزیک نییه. سه‌یره! بۆ وا ده‌لی؟"

له‌و کاته‌دا هه‌ندی چه‌وی تر له‌سه‌ره‌وه‌را هاته‌ خواره‌وه‌ له‌ به‌ر پیتی ئیمه‌دا که‌وته‌وه. ئیمه‌ لی‌راهات‌بووین گوئیمان به‌هاتنه‌خواره‌وه‌ی ئه‌م چهند چه‌گله‌ نه‌ده‌دا، به‌لام منداله‌که به‌ په‌شی‌وییه‌وه سه‌یری ئه‌و ورده‌ به‌ردانه‌ی کرد که له‌به‌ر پییمان که‌وتنه‌وه. پاشتر هه‌ندی به‌ردی ئاوا غلۆر بوونه‌وه ئه‌گه‌ر به‌ قاچی هه‌ر په‌کی‌کمان به‌وت‌بایه‌ ده‌یش‌کاند. ته‌ماشای ترۆپکی ره‌وه‌زه‌که‌م کرد. هیچ‌م نه‌بینی. به‌لام منداله‌که له‌ سه‌ر به‌رده‌که دابه‌زی و

رووی له‌ ئیمه‌ کردو پییه‌کی به‌رز ده‌کرده‌وه؛ ئه‌وی تری داده‌نا.

گوتم: "ده‌لی به‌ته‌مایه‌ شتی‌ک بلتی." ناخ ده‌وی لیت کرده‌وه ده‌ستی به‌ قسان کرد. به‌لام کتوپر ده‌نگی‌کی زل هات نه‌یه‌یشت له‌ منداله‌که بگه‌بین. که سه‌رم به‌رز کرده‌وه دیتم سه‌رتاسه‌ری که‌نداله‌که له‌ شاخه‌که بووه‌ته‌وه‌وه خه‌ریکه‌ داده‌ته‌پێ و دپته‌ خوارێ. وه‌ک دارپکی کرمی پارچه‌ پارچه‌ به‌ سه‌ر سه‌رماندا ده‌هاته‌ خوارێ.

نه‌ کاتی ئه‌وه‌مان هه‌بوو خۆمان بگه‌یینه‌ چه‌که‌کانمان نه‌ ته‌نانه‌ت بیر له‌وه‌ بکه‌ینه‌وه له‌به‌ر تا‌فگه‌ی به‌رده‌کان لاجین. من و زینه‌فۆن به‌ گاگۆله‌ خۆمان گه‌یاند هه‌ کاروانه‌که‌و به‌ غار بۆ پی‌شسه‌وه‌ چووین. کاتی هزر کردنه‌وه‌مان نه‌بوو، تنیا ویستمان خۆمان له‌و به‌ردانه‌ ده‌رباز بکه‌ین که‌ گرمه‌گرمی لی‌ژبوونه‌وه‌یان پی‌سای که‌ر ده‌کردو له‌ری‌تی خۆیدا دارو به‌ردی گه‌وره‌تری راده‌مائی و ده‌یه‌ینا سه‌ر ری‌گایه‌که. خۆل باران بوو، چه‌و و به‌ردی گچ‌که‌تر له‌ هه‌رچوار لاماندا به‌ عاردی ده‌که‌وت. وا پی‌ده‌چوو له‌ سه‌ره‌خۆ غاربه‌دین. ده‌تگوت له‌و خه‌وه‌ می‌ترده‌زمه‌ ده‌بینین. به‌ چهند چرکه‌یه‌ک له‌ شو‌تینی‌ک تی بووینه‌وه‌وه گه‌یشتی‌نه‌ بن که‌پکه‌ شاخیک و له‌ مه‌ترسی ده‌رچووین. خۆمان ده‌گه‌ل بناره‌ به‌رده‌که‌ کرده‌ یه‌ک و له‌ ترسان خه‌ریک بووین شاخمان به‌ نینۆکان ده‌کۆلی.

چهند ده‌قیقه‌یه‌ک به‌رد بارانه‌که هه‌ر هه‌بوو، به‌لام چونکه‌ ئیمه‌ که‌وت‌بووینه‌ په‌ناوه، نه‌مان ده‌دیت چ کاره‌ساته‌ک ده‌هاته‌ خواره‌وه‌وه ده‌نگی هیتنه‌ گه‌وره‌ بوو کاسی ده‌کردین. به‌رده‌کان له‌ زمانه‌کانی شاخیان ده‌دا، تو‌زیک ده‌وه‌ستان، ده‌تگوت له‌ شو‌تینی‌ک ده‌گه‌ران دا لیتی بنی‌شسه‌وه‌وه پاشان دیسان هه‌لده‌دیرانه‌وه‌وه له‌ قه‌راخی به‌رده‌کانیان ده‌داو شو‌ری ناو رووباره‌کهی خوار ئیمه‌ ده‌بوونه‌وه‌وه شریه‌یان له‌ ئاوه‌که ده‌هینا و پرووشکی زه‌ردو که‌فی‌ان به‌ هه‌موو لاییکه‌وه هه‌لده‌دا. پاش ده‌می‌ک گرمه‌گرمه‌که چۆن

له نه کاوړا دهستی پیکردبوو به هه مان شپوه کتوپر پساوه. نیمه ش له هه شارگه که می خو مان هاتینه دهره وه تا بزاین چ کاولکار بیه ک قه و ماوه.

کاروانه که له سهر تا بهر تیکشکا بوو. هیچ هیما یه کی جو له ی مروت و گیانله بهرانی لی نه بوو. نه شو تینه ش که کلیون و نه سپه کانی نیمه ی لی راوه ستابوو، قه لاتی ک بهر دی لی که له که ببوو. تو ز بهر ی ناسمانی گرتبوو، نه ک ههر نه ده که را بیینی، به لکو هه ناسه خوار دنه وه ش کار ی کی ناسان نه بوو. نه و ره وه زه که ی پیشتر وه ک دیوار ی کی نه ستونی چه قی بوو، بووه لیژهن، به للام له بهر چری تو زه که نه ده که را به راستی بزانی چه ندی لی گوزرا بوو.

له میانی خوره ی ناوی روو باره که وه گویمان له دننگه دننگی ک بوو که هی پیوا ه کانی خو مان نه بوو. دننگی گه نجانه بوو. سهره ه و رازمان روانی، بی نی مان نزیکه ی په نجا که س له سهر لیواری ره وه زه که راوه ستابوو. پشتیان له خوره که و روویان له نیمه بوو بویه باش نه ده بیندران و نیمه ش نه مان توانی بزاین چییان پوشیبوو یان چ ناکار ی کیان هه بوو. به للام له قه واره ی جه سته یانه وه دیار بوو که کور بوون، هه ندی کیان هاو زتی نه وه ی بوون که نیمه قسه مان ده گه لیدا کرد. هه ندی کی شیان تو زیک هه راشتر بوون. له لیواره که ی سهره وه را به خواره وه یاندا ده روانی. له خو ش ی ویران کار بیه که یان، هه راوه ژریایان بوو. بو مان روون بووه نه وان بوون ناوایان کرد. هه ندی له کوره کان هیشتا نه و کار ی تانه یان به ده سته وه بوو که دابوو یانه بن بهر ده کان و غلوزری خوار ییان کرد بوونه وه. ره ننگه زبانه که له وه زیتیر بووی که نه وان له سهره تادا ره چاو یان کرد بوو.

زینه فون تفی لییان کردو گوتی: "پیسیدی بوون نیمه یان له بو سه نا. ده بوو گوئی له منداله که را بگرین. چاوه رپی مردنی ده کرد، خو ی گوتی. مردنی نیمه. پروانه!" ته ماشای سهره وه مان کرد، دیتمان کوره که له

بهردی که وه بو بهر دیک باز هه لده داو به شاخه که دا هه لده گه ری. وا دیار بوو له کاتی دارمانی چیاکه، خو ی هه شار دابوو؛ کار ی کی که می نه کرد. له خو م پرسیار کرد، چون مندالی ک ناوا بهو شپوه یه بو نه م کاره مه شق درابوو؟

که گه نجه کان چاو یان به نیمه کهوت، قیژه یان لیوه هات؛ چونکه نه یان توانی بوو بمانکوژن. نیوه یان بزر بوون، بیگومان چون فیل ی کی تر بکه ن و پیی له ناومان بیهن. که چی نه وان ه ی مانه وه ده ستیان به پتر گلور کرده وه ی بهر د کرده وه.

زینه فون به په له چوه نه شو تینه ی لی بوون له بن شاخه که. ویستی بزاین نه مجاره ده بی چ بکه یین. پاشه کشه کردن به هیچ شپوه یه ک نه ده قه تیا. پیشه وه ش پری نه و کورانه بوون که هاوار هاواریان له دژی نیمه دا ده کرد. له سهره وه را دیسان چه و گوری کرده سهر سهرمان. زینه فون به چاو ی کی پر له گره وه سهیری کردم و هه ردو و کمان ویکرا ده ستان پیکرد زرتیه که مان له بهر ه خو مان دادری تا بتوانین شو ربینه وه لای خواره وه بهر له وه ی نه و کورانه بمانخه نه بن بهر ده کانیان، بتوانین خو مان بگه یه نینه روو باره که و خو مان ده رباز بکه یین.

روو باره که ش له و که رخی نیمه ی لی بوو ناسان نه بوو، بهر دی گه وره گه وره ی تیدا هه بوو، هه ندی کیان سهریان له ناوه که فاوییه که ی روو باری هینا بووه دهره وه. له که ناری روو باره که دا هه لوه سته یه کی که مان کردو له خواو نه ده کان پاراینه وه تا توانای مه له کردمان وه بییری بیتنه وه که له مندالی له بیرخیدا فیبری بیوین. بازمان هه لدا ناو ناوه که وه.

عاجباتی بوو! پاش هه شت سه عات گه یشتینه بهر انبهری کامپه که مان، ته نیا سو له کاغان له پی ما بوو. هه موو جه سته مان کوتران و برین و دامالان بوو. نیو سه عات له و حیلیم حسکانه ی ناو ناو نیمه ی چوار مایل بو داوه

گهړاندووه. به لآم نه که وتينه بهر دهستی پيسيدیيه کانه ووهو تا رۆژ ناوا نه مانتوانی بگه یینه ووه ئوردوو گاکه مان. ههردووک بۆوتییه زراو چوهه کان هاتبوونه ووه به دریتی باسه که یان بۆ پرۆکسیتوس گپرابوووه ووه ئه ویش پرسه ی بۆمان دانابوو. گهړانه ووه مان ئه وپه ر شادمانی کردو گوشت و شه رابی کۆنی بۆمان داناو داوا ی لی ده کردین دوو باره و سئ باره بۆی بگپربینه ووه چۆن له روو باره که مان داو خۆمان پئ رزگار کرا. هه مان ئیواره باسه که مان گه یشته گوتی کۆرشى. که پیتشتریش نووچه ی مردنه که ی ئیمه ی پئ راگه یه ندرابوو. کۆرش هات و له تهنیششت چادره که ی پرۆکسیتوس راوه ستاو پیرۆزی زالبوونمانی به سه ر چاره نووس لی کردین.

به سه ر سوړمانه ووه گوتی: "بۆ سوپایه که مان، گهړانه ووه تان فالیکى باشه! فه رمانم به کۆگه وان quartermaster داوه دوو ئه سپی ترتان بۆ ناماده بکا ده تانن به یانی بۆخۆتان ریکیان بخهن. له وده مه... به زیوس قه سه م، پیو، سه یری ئه و برینه گه وریه ت بکه!" هه موو ئیواره که ی ده گه ل ئیمه دا به سه ر بردو جئ رنه کانی له جه سه ته ی خۆیدا هه بوون، ده گه ل ئه وانه ی ئیمه یدا به راورد ده کردو به جوړی کاردانه ووه ی منداله پيسيدیيه کان پیده که نی، چونکه چیا یه که ی خۆبانیان روو خاندو پیتشیان نه کرا ئیمه بز بکه ن.

که سه س چیتتر باسی کلیوئی هه ژاری نه کرد؛ به لآم له ناوچوونه که ی له ده ستدانیکی گه وره نه بوو؛ چونکه خۆی ته نیا وه رگپریک بوو.

میانده رمان جیه یشت، بۆ ماوه ی سه ت و په نجا مایلیک رۆیشتین پئ هیچ ته گه ربه که. کۆرش ئاهه نگی ده گه ل گه وری هه ر ناوچه یه که ده گپرا که به ناویاندا تیده په رین. تا گه یشتینه ده شته کاکى به کاکیه که ی کایسترووس. له وئ له شکره که کۆ بووه ووه. هه ر یه که فه رمانی بۆخۆی ده رده کردو جوونی به به رده سه ته کانی خۆی ده دا، هه لآو هۆریا یه که بوو سه گ ماخۆی خۆی نه ده ناسییه ووه. داوا ی سئ مانگ رۆیشتن، هه لوه سه ته که بۆ

حه سه انه ووهو خۆریکخسته نه ووه زۆر پیتویست بوو، دونیا گه رم داها تبوو، سه ربازه یۆنانییه کان به په له ئاشنا ی ئه م گه رمییه نه ده بوون. سه ربازه پارسه کانی ناو سوپاکه ی ئیمه - له شکره کانی ئاربابوس و ده ستبئزیره کانی کۆرش گالته یان به سه ربازانی یۆنانی ده کرد که بیتزازی خۆبانیان له گه رمایه که ده رده بری و ده یانگوت ئه وان به گه رمایه که گورج و گوئن و گوپیان لی نییه. ئیمه هیتشتا هه ر به شاخه مه یله و فیتنه که کانی پيسيدی ره ت ده بوون. فشه یان ده کردو ده یانگوت: "باشتر له پاشتره، ئیوه ی تووک نه رمی یۆنانی له بیابانه کانی سوړبادا وه ک گوئ سپس ده بنه وه!"

وره ش ده ستی به دابه زین کرد. پیاوه کان ده ستیان به گله بی کرد، چونکه چه ند حه فته یه که مووچه ی مانگانه یان به دا که و تبوو. میر نه یده هیتشت که سه له ریگا دزی بکا. ئه نفال کردنیش قه دهغه بوو. چونکه چه ند مانگ بوو مووچه نه درا بوو، بۆیه پیاوه کان که به بازار پیکدا ره ت ده بوون و دراویان لا نه بوو شتی پیتویست بۆ خۆیان بکرن، ده ستیان به منگه منگ ده کردو ده یان بۆلاند. ئه مه زۆر کۆرشى نیگه ران کردبوو. چونکه پیتشتر هه میشه شانازی به وه ده کرد که به شتیه یه کی راست و رها هه لسوکه وتی ده گه ل پیاوه کانیدا ده کردو پارهیه کی زۆرشى خه رج کردبوو بۆ ئه وه ی دلئ خه لکی بۆ خۆی رابکیشئ. به تاییه تی که ئه و قه واره زله ی سوپایه که یان ده دیت و هه ستیان به لاچه پی شوئنی خۆی ده کرد. له و ده مه ی که ده نگی ناره زایی ده بیسترا، ئیمه کووچکووچه یه که مان دیت له دووره ورا ده هات. کۆرش له دیده نیدا سه ری سوړ نه ما له راستیدا، وا پیده چوو که چاوه رپئ هاتنی ده کرد.

له ولای پرۆکسیتوس به سواری ئه سپه که م راوه ستابووم که گه یشته عاره بانه که جئ و ئیمه ش هه ر دوو که مان به په رۆشه ووه چاوه دپیرمان کرد. کووچکووچه کان باش داگیرابوون. ئه سپه کانی ش پوخته زین کرابوون.

زیره‌قانی زۆری ده‌گه‌لدا بوو، به‌رده‌ستی به به‌رگی ئاوریشم و زنجیری زیره‌وه هاتبوون. گوتی: "ئه‌و کاروانه هی شازنی ئیپاخای سه‌قه‌لییه یه." له‌و ده‌مه‌ی که ژنه‌کان به جوانی له‌به‌ر چاوی هم‌مووان دابه‌زینه خواری، دیتم خانمه‌که به ناو سال‌که‌وتوو، به‌لام ئه‌و ته‌راتییه‌ی هه‌ر تیدا مابوو که رۆژتیک له‌ رۆژان هه‌یبوو.

"شازنی سیپتیبسیس پاشایه. که یه‌کێکه له‌ هاوپه‌یمانانی کۆرش. سیپتیبسیس پیره‌و کاتی خۆی سه‌رتیبی باوکی شازاده بووه."

به‌ سواری ده‌هاته‌کنمان که له‌ زینه‌فۆنم پرسی: "کوا پاشا؟ ژنه‌که‌شی به‌ ته‌نیا نه‌ناردوو به‌ ده‌ره‌وه‌ بو‌ ئه‌وه‌ی ده‌گه‌لماندا کۆ بیته‌وه، وا نییه؟"

پرۆکسینوس وه‌لامی داوه‌و گوتی: "ها! ئه‌وه‌ خۆی له‌ خۆیدا سه‌ربرده‌یه‌که. ئه‌م پاشایه‌ ده‌ سال‌ ده‌بێ له‌ کۆشکه‌که‌ی خۆی نه‌هاتۆته‌ ده‌ره‌وه. شه‌رمه‌زاره‌ له‌و شیوه‌هه‌لسوکه‌وته‌ی که پسیدییه‌کان ده‌گه‌لیاندا کرد، له‌و کاته‌ی که له‌ میانی شه‌ره‌کانی نیوانیاندا، به‌ دیل گرتیان. پاگینده‌ی وا هه‌یه‌ که شیوه‌ی ده‌گه‌ل جوولانه‌وه‌ی بووه‌ هۆی ئه‌وه‌ی که پیاوه‌تی له‌ ده‌ست دا. به‌لام من دلنیا نیمه‌ له‌وه‌ی ئایا ئه‌مه‌ هۆیه‌کی سروشتی بووه‌ یان خواوه‌نده‌کان وایان لیکردوو تا له‌ بری ئه‌و خراپییانه‌ی کردوو به‌تی سزای بده‌ن." پرۆکسینوس هه‌له‌سته‌یه‌کی کردو به‌م لاو ئه‌ولایدا روانی تا دلنیا بێ له‌وه‌ی که کهس له‌م نزیکانه‌ نه‌بوو، ئینجا پیکه‌نی و گوتی: "به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌م پیاوه‌تییه‌ له‌ شوینیکدا له‌ بیر کرابێ، ده‌لێن که شازن به‌رده‌وام له‌ ناو خه‌لکیدا بۆی گه‌راوه."

به‌راستی نه‌مزانی له‌ میانی ئه‌و سه‌ردانه‌ فه‌رمییه‌ له‌ناو چادره‌که‌ی کۆرش چ کراو چ گوترا؛ چونکه‌ ئه‌مه‌یان یه‌ک له‌ جاره‌ فه‌ر ده‌گمه‌نه‌کان بوو که پرۆسینوس بانگ نه‌کرا تا له‌م جۆره‌ پیشوازیه‌ فه‌رمییانه‌ ئاماده‌ بێ. ته‌نانه‌ت کۆرش به‌خۆی پیتی خۆش بوو دارو ده‌سته‌که‌ی په‌له‌ ده‌ر بکرتین،

ئه‌مه‌ش دلێ ئه‌فسه‌ره‌ یۆنانییه‌کانی خۆش ده‌کرد کاتیک که ده‌یانبینی ئه‌و کچه‌ توورانه‌ ئاوا ده‌رده‌کران.

ده‌زانم که شازن پاره‌یه‌کی زۆری بۆ کۆرش هینابوو. چهند سندووقتیک پێ له‌ زیو بوو. کۆرش به‌ به‌شیک ئه‌و زیوه‌ مووچه‌ی چوار مانگی له‌شکره‌که‌ی پێ دا و چونکه‌ سه‌بریشیان گرتبوو، هه‌ندیک پاره‌ی سه‌رباریشی پێ دان. پیاوه‌کان به‌ هاوار سوپاسی شازنیان کرد. به‌ ناوی خواوه‌ندی پریاپوس پیرۆزیان کرد و شاخی باده‌ نۆشیشیان به‌ خۆشی شووه‌که‌ی به‌رز کرده‌وه. شازن ته‌نیا سه‌ری بۆ هه‌ژاندن و بۆیان گه‌شاوه‌و بۆ ناو خبه‌ته‌ چهرمینه‌ موواوییه‌ ده‌باغ نه‌کراوه‌که‌ی خۆی چۆه.

ههواره بهرزه

بی شه رمن ئه و مرویانه ی که ئاوا به ئاسانی گله یی له خوا و ننده کان ده کهن.
ده لئین هه موو نیگه رانییه کانیا ن له ئیمه وه سه ر هه لده دن،
ناخوشییه کانیشیا ن له ئیمه وه یه،
به لام مافیان نییه له غهیره ز خو یان گازانده له که سیکی تر بکه ن
ده بی گله یی هه ر له خو یان و له گیلاتی کویرانه ی خو یان بکه ن.
"هۆمه ر"

I

تیبیاخا شازنیکی باش بوو، بۆ ماوهی سی حهفته دهگه‌ل ئیمه‌دا رۆیشت تا سوپایه‌که گه‌یشته تایریایون، که یه‌که‌م شاری گه‌وره بوو. له‌وه‌تی شازن گه‌یشتبووه جی، به‌ره‌نگارمان هات. فه‌رمان درا له‌شکر بۆ سی رۆژ بحه‌سیته‌وه. شازن ترسی له‌ کۆرش زۆر شکابوو؛ وئیرا لیبی داوا بکا تا رینگه‌ی پی بدا سوپای خۆی ببینی. وای بۆچوو که رینگ بی به‌ له‌شکره زه‌به‌لاحه‌که‌ی بتوانی کار له‌ دانیشتوانی ئەم شاره‌دا بکا، به‌م شیوه‌به‌ش بتوانی به‌ ئاسانی ئازوو‌قه بۆ سوپایه‌که‌ی وده‌ست ببینی، کۆرش یه‌کسه‌ر به‌ خواسته‌که‌ی قایل بوو.

پیاوه‌کان خۆیان زۆر به‌ پاک‌کردنه‌وه‌ی قه‌لغانه‌کانیان خه‌ریک کرد، سه‌رو پۆشاکه‌کانی خۆیان شووشت، سه‌ریان تاشی، به‌لام له‌ هه‌موو گرینگتر ئەوه بوو، وای تیده‌گه‌م، سه‌ربازه‌کان ده‌یانویست خۆیان به‌ دانیشتوانه‌که‌ نیشان به‌دن. حه‌سانه‌وه‌یه‌کی باش بوو له‌ هه‌موو ماندوو‌بوونه‌دا. تایریایون قۆجه‌شار بوو ناوه‌ندی شاره‌که‌ خانوویتی جزیری گه‌وره و گۆره‌پانیکی تۆزای لێ بوو. شاردار و قه‌لایه‌کی بچووکی سه‌ربازی له‌وی هه‌بوو. کۆمه‌له‌ جووتیارو کۆبله‌ گه‌لیکی بی به‌ها له‌ رازه‌ی ئەو به‌رپه‌به‌رایه‌تییه‌دا بوون. پیاو دلی له‌ شوپینه‌ په‌تووداره‌دا ده‌گوشرا، جوگه‌له‌ی چلکاو به‌ ناوه‌راستی شه‌قامه‌ خۆله‌کاندا ده‌رۆیی. می‌شوو له‌ پیاوی هه‌راسان ده‌کردو بۆن بۆگه‌نی ئینسانی ده‌خنکاند. له‌وه‌ی که پرۆکسی‌نوس له‌ کلیترچوس و پیاوه‌کانی گوتی لێ ببوو، تیبینی ئەوه‌ی کرد که ئەم شاره‌ زۆر به‌ سپارتا

ده‌چوو. له‌ راستیدا خه‌لکی سپارتا له‌ هه‌موو دانیشتوانی ساردیسی قه‌شه‌نگ و ئەسینای بی هاوتا پتر به‌ خه‌لکی ئەم ئاوابییه‌ ده‌چوون.

فه‌رمان درا یۆنانییه‌کان چۆن بۆ شه‌ر ریز ده‌بن، ئیستاش ئاوا ئاماده‌ بن. هه‌ر یه‌که‌و به‌ پتی نه‌ریت و ولاته‌که‌ی جیبی خۆی بگری و هه‌ر کاپتنیکیش فه‌رمانده‌ی هه‌یزه‌که‌ی خۆی بکا. به‌م شیوه‌یه‌ پترۆیه‌که‌ ده‌ستی پیکرا؛ مینۆن پیتسانیان به‌ خۆو به‌ هه‌زار زرتپۆشه‌ قورسه‌که‌ی ده‌گه‌ل پینج سه‌د نیشان شکین بالی راسته‌یان گرت و کلیترچوسیش ده‌گه‌ل سپارتییه‌ ترسناکه‌کان بالی چه‌پیان کۆنترۆل کردو ئیمه‌ش هه‌موو له‌ ناوه‌راسته‌وه‌ بووین. هیلیمیتی سه‌ربازه‌کان ئاوا لووس کرابوون، له‌به‌ر تاقی شه‌وقیان ده‌داوه‌و به‌له‌ک پیتچیان کردو، چارۆگه‌ی سووریان له‌به‌ر داوو. ئەوانه‌ قه‌لغانه‌ بریقه‌داره‌کانی خۆیانان دانه‌پۆشیوو، بۆیی که رووه‌و خۆر ده‌رۆیشتن بریق و باقه‌که‌یان چاوی به‌ ته‌ماشافانان ده‌نووقاند. کۆرش و شازن پیتسان له‌شکره‌ پارسییه‌که‌یان پشکنی، ئەو سه‌ربازانه‌ زۆر ریکوپیک به‌ سواری به‌ پیاده‌یی پترۆیان ده‌کرد. پاشان جووته‌ پاشایه‌کان پیکه‌وه‌ سواری چاریۆت^(۱) یک بوون و له‌ سه‌ره‌خۆ له‌ پشتی ریزی ناوه‌ندی سه‌ربازه‌ یۆنانییه‌کانه‌وه‌ ردت بوون، سه‌ربازه‌کان به‌ وربایی ته‌ماشایان ده‌کردن و جووله‌یان له‌به‌ردا برابوو. تۆزی به‌ر پتی ئەسپه‌کافان ته‌نکه‌ هه‌وریتی نزمی په‌یدا کردبوو، هه‌لمیش له‌ ئاره‌قه‌ی سه‌ر جه‌سته‌ی ئەسپه‌کانه‌وه‌ هه‌لده‌ستا.

هه‌رکه‌ کۆرش و شازن به‌ ناو ریزی هیلینییه‌کاندا ردت بوون و خه‌ریک بوون بۆ ناو هه‌یزه‌ خۆیییه‌که‌ی شازاده‌ ده‌گه‌رانه‌وه‌، شازاده‌ ئیشاره‌تیکی به‌ بی‌ ده‌نگی بۆ سه‌ربازه‌ یۆنانییه‌کان کرد. یه‌کسه‌ر گرووی که‌رناژه‌نانی یۆنانی کردبانه‌ که‌رناژه‌نین و هه‌لاو هۆریایه‌کیان به‌ریا کرد، وه‌ک رۆژی

(۱) چاریۆت: عاره‌بانه‌ی شه‌رکردن. عربیة قتال قديمة = chariot

حه شرتی لی هات. قه مه برۆنزییه نووک باربکه وهک دهرزی تیژهکان، هاتنه گۆری. گه وره پله دارهکانی سوپا له پیتشه وه به شیتوهیهکی ئاسۆبی شویتنی خۆیانیا گرت. کهچی ئەوانه ی به داوه یانه وه بوون دگه ل سپارتییان به ئەستوونی راوهستان. یه که یه کی یۆنانییه کانیش هاته بهر دهستی کۆرش و جیتی خۆی پر کرده وه دگه ل سه ربازه خۆیییه کان دوو ریزبان پیک هینا. وهک ئەوهی بۆ شه ر ئاماده باش بن. ئامیره ناو دارهکانی پرۆکسیتوس له پیتشرا ئاماده کرابوون تا کاریگه رتر بدیترتین. له نه کا ورا دهستیان به بلتسه هه لدان کرد. ئەفسه ره پارسه کان جووله یان له بهر برا و به واق ورمانه وه چاویان له یه کتری بری و سه ربازه کان به نیگه رانییه وه شویتنهکانی خۆیانیا ده گۆری. لووله که دیسان بلتسه ی هه لدا وه له نا کا و بانگه وازی هیتش کرا و ده ه زار قورگ به یه که وه قیژه به کیان کرد گوئی که پر ده کرد. قه لغانه کان به رز کرانه وه. رمه وهک مووس تیژه کان ده گه ل هه نگا و هاویشتتیا ن ده جوولانه وه. یۆنانییه کان وهک شیتیا ن لی هات و چوونه ناوه راستی له شکره خۆیییه حه په سا وه که ی کۆرش.

سه ربازه پارسه کان بۆ ماوه یه کی کورت شیرانه له شویتنهکانی خۆیان وهستان، له کاتی که دا ئەفسه ره کانیا ن هه ر ته ماشای سه ربازه بکوژه یۆنانییه کانیا ن ده کردو له نه کا وهک، له کۆرش بترازی ئەوانی تر هه مو وهک که رویتشک قوچان دیا ن و هه لاتن. شازن وهک هیستهر سواریک که بۆ فراقین خا رن بانگ کرابی، ئا وا خۆی له چاریۆته که ی هه لدا یه خواره وه و هه مو دانیشتوانی شاره که ش گۆره پانه که یان چۆل کردو له و نا وه نه مان. تاکه دهنگ له و ده مه دا له سه رتاسه ری شار بییسترابا، ته نیا دهنگی پیکه نینی کۆرش بوو که خۆی بینی به ته نیایی ما وه ته وه و پاشانیش ئەسربن به چا ویدا هاته خوار.

چاومان له مۆله ق ما بوو، ته ماشای کۆرشمان ده کرد که له بن لیوانه و هرا

به زینه فۆنم گوت: "تو خاتری هه مو و خوا وه نده کان، بینیتن چۆن هه لاتن؟" "پییو، هیتنه دلته خۆش نه بی. له بیرت نه چی، ده بوو ئەوانه لایه نگر ی ئیمه بانایه."

منیش گوت: "تومیید ده که م ئەو شه رکه رانه ی ئەم هه ریمه ی وا ئیمه ده گه لیاندا ده جه نگی ن، ئەمانیش وهک ئەو را کردو وانه تر سنۆک بن. یان ئیمه هیتنه به خته وه ر نینه."

زینه فۆن زه رده خه نه یه کی سووکی کرد، به لام زانییم به و شیتوه خۆ نیشاندانه شادمان نه بوو.

پیاوه کان تووره بیوون. گرژی له و سه ربازه گه رمه توژاوییه گه یشتبو وه لیوان. شازن له ته رسوس له چاریۆته که که وته خواره وه. جگه له وهی که شازن له میژ بوو به هۆی گۆشه گیری میرده که یه وه په ژاره ی هه بوو، له م سه فه ره شی ماندوو بیوو. سوپا پاژنه ی داگرت و بۆ ما وه ی سی حه فته رک به رکیتی کردو نه رویشت. ئەمه ش شا سیپینتسیس و کۆرش هه ردووک، نیگه ران کرد.

سوپا زۆر جار گوئی لی ده بوو که ئامانجی سه ره کی شازاده گرتنی شا ئەرده شیری برای بوو که شای پارس بوو. له بهر ئەوه بوو ده یانگوت ئەوان به کری نه گیرابوون. یاخی بوون له ده گه ده گ بوو. سه رکرده تووره کان له نا و پیاوهکانی خۆیاندا مقۆمقۆیا ن بوو. گوتار بیژیک ها واری کرد: "یۆنانییه کان پیاوی ده ریا ن، ده ریا! هه تا ئیمه نزبکی ده ریا بین، ئیمه نزبکی مالهکانی خۆمانین! ئەو ئا وهی لی ره له نا و خاکی دوژمن، پیتیه کا مانا ن ده لیسته وه، هه ر هه مان ئا وه که ناری نیشتمان ه خۆشه ویسته که ی خۆمان ده شواته وه!" بیرو که ی رووبه روو بوونه وهی له شکر ی پاشایه کی به هیت، سه دان مایل له زیدی خۆیا نه وه دوورو له نا و ئەو بیابانه قرچا وه له سه ر ئەو هه رده برژا وانه دا، هیچ پا کانه یه کی بۆ نه بوو. سپارتییهکانی کلیرچوس

قایل نه بوون چيتر فرمان له كهس وهر بگرن. كه پروكسينوس و دهسته يهك
ئهفسه راني ديكه پيشي له شكره كه بيان گرت و ويستيان ناشتيان بكه نه وه،
درانه بهر خوراكی رزيبه وه.

زينه فون زور به نيگه راني و په شوكا و بيه وه، هاته وه ناو چادره كه خومان
و هيلكه له پرچی خوی ده كرده وه. كاتي ئه وه نه بوو نه خوی
بچه سينيت ته وه، نه بومان شی بکاته وه وه ده قيقه يه كيش پاشی ئه و
پروكسينوس به هله داوان، خوی كرد به ناو خيوه ته كه وه.

فرماني دا: "ته نانهت خوشتان خاوتين مه كه نه وه!" چاوی سوور ببوو، له
توور هيبه بيان ليو كه فې ده كرد. پوښا كه كه هه موو خوراكی بوگه نی بوو.
زينه فون توند گرت و گوتی: "دهمه وئ كليرچوس به چاوی خويه وه نه مه
بيني!" پاشان چوه باره گای ژه نرال و له ريگا ده گه ل هه موو ئه و ئهفسه ره
توورانهش دوا كه تووشيان هات.

گوئی لي بوو كليرچوس به رهنگی زهر ديبه وه، له پيش چادره كه بهرانبه ر
ئهفسه ره كان ده هات و ده چوو، هه ره شه ی كوشتنی له ياخييه كان ده كرد.
پاشان راوهستا، زهینی خوی داوه ئهفسه ره كان، هه ناسه يه كي قوولئ
هه لكيشاو ده ميك رايگرت. چاروگه كه له دووری جهسته ی وه ستابوو.
هه ناسه گيراوه كه ی خوی به توندی داوه و پاشان خوی ئاسوده كرده وه؛
وهك ئاكته رتيكي شارهزا، رولتيكي سه ره كي له تراژيديا يه كي يوربيديتس
له سه ر شانوگه و ره كه ی ئه سينا بگيړئ، وای خو نواند. پروكسينوس ی
لاته ريك كرده وه وه ده ستي پيكره به نه يني دگه لي دوا. به توندی قسه ی
ده گه لدا كرده په نجه ی لي هه لسه قانده. پروكسينوس يسيش به په ژاره وه سه ري
خوی دانه وانده. پاشان كليرچوس به په له له چادره كه هاته دهره وه و بازی
هه لدا سه ر بهرديكي زله وه وه له ته نيشت سه ره هه نگيكي تووره راوهستا كه
پيشتر له بهرانبه ري كو مه ليك پله داری يونانی ياخی، به هاوار ناو و
ناتوره ی بو كورش ده ژمارد. سه ره هه نگه كه له پيشدا به سه ر سورمانه وه

سه يري دواوه ی خوی كرد، به لام كه كليرچيسي ديت، رهنگی سپيوازی بوو،
له بهر ده كه هاته خواره وه و دناو سه ربا زاندا خوی گوم كرد.

كليرچوس روخساری خوی گوري، قورگی خوی پاك كرده وه، له و
كاته شدا پياوه كان هپور ده بوونه وه و ده نگیان له بهر ده برا دا گوئی لي
رابگرن و بزنانن چ ده لي. كليرچوس پياويكي دهسه لاتدار بوو، بو
يونانيه كه ی وهك ئه و نه گه ر نه شت ده ناسی، هيشتا هه ر ده تته وانی
متمانه ی پي بكه ی. ئينجا ده ستي به گريان كرد.

له و ده مه ی فرميسك له سه ر رومه تي رتيچكه ی ده به ست، گوتی:
"هه فالانم!" له بهرانبه ر ئه م هه لو تيسته پر له سوژدها، سوپا وهك بهر دكش
و مات داما. ئه و يش پيدا چوو: "ساليك بهر له ئيمرو، ئيمه به يه كه وه له
دژی پراسيبه كان و له سه ر به فري سه ر كيوه كانی ولاتی ئه وانه وه جهنگاين.
هه نديكتان له پيش هه ينيش هه ر ده گه ل مندا بووه و به شداری شه ري نيوان
سپارتا و ئه سينا ی كرده وه. له و كاته وه من شانازی ئه ودم كه سه ر كر دايه تي
جهنگا و ره ديرينه كانی هه موو شاره كانی يونانم كرده وه له سايه ی كورشدا
ژيام. شازاده ده هه زار داريكي دامی تا قسايل بووم په يوه ندي به
هيزه كانيبه وه بكه م من ته نيا يهك كوپه ريشم له خوم خه رج نه كرده وه!
هه موو پاره كه بو ئيوه هات، له به كر تيگرتنی شاره زاترين و پسپورتريين و
شه ر-ديده ترين كورانی ئه و سوژانيبانده خه رج كرا كه هه ميشه به سه ر
زه ويدا ده رون."

هاوارو ستايش گه يشته تاقی ئاسمان. به لام ئه و ئه م قيژه قيژه ی له كن
په سنده بوو. چاوی خوی شوړ كرد وهك ئه وه ی شه رمه زار بي. پياوه كانی
تاساند، دهنگی خوی كه م كرده وه تا پتر كاريگه ر بي و ئه و انيش ليی هاتنه
پيشه وه و كه تنه قه ر په سته كردن تا گوئيان له قسه كانی بي. ئه و ليوه
له رزه ی بوو، چاروگه كه شه ی ئه و ی له باوهش گرتبوو تا له گه رمای ئه و
بيا بانه ی بپاريژئ.

دووباره سه‌ری به‌رز کرده‌وه و چاوی خۆی داوه پیاوه‌کان و گوتی: "منیش وهک ئیوه ده‌زانم که میر به راستی وازیبه‌که‌ی ده‌گه‌ل ئیمه‌دا نه‌کرد. کۆرش له‌وه ترسا نه‌وهک ئیمه‌ قایل نه‌بین بۆ سه‌ر فرات له‌گه‌لیدا بچین. ئامانجه‌که‌ی ئه‌وه بوو ئامانجی ئه‌وه نه‌بوو، وهک ئه‌وه‌ی که هه‌ندیک له ئیوه وه‌به‌ر گوتیان که‌وتبوو، له‌ دژی براهه‌ پاشایه‌که‌ی شه‌ر هه‌لگیرسینی. به‌لکو ئاواتی لیدانی ئابرو‌کۆماس بوو، که‌ دوژمنی له‌ میترینه‌ی بوو. منیش هه‌ست ده‌که‌م که‌ خیانه‌تم ده‌گه‌لدا کراوه. به‌لام هه‌شتا رێز له‌ براده‌رایه‌تی میری ده‌گرم. هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌شه‌ من ئاوا به‌ ریشتیبه‌وه‌ به‌رگری لێ ده‌که‌م. چونکه‌ ئیوه، هه‌قالانی چه‌ک هه‌لگرم، قایل نینه‌ چیترا ده‌گه‌ل مندا بڕۆن، ئیستاش من ناچارم یان ده‌بی واز له‌ ئیوه‌ بینم و دۆستایه‌تی ئه‌وه‌ هه‌لبێژیم، یانیش ده‌بی خیانه‌ت له‌گه‌ل ئه‌ودا بکه‌م و له‌ ته‌ک ئیوه‌دا بپنمه‌وه‌."

که‌ پیاوه‌کان سه‌رکرده‌که‌ی خۆیان یان دیت به‌م شتیه‌یه‌ سۆزی خۆی بۆیان هه‌لپێشت، هه‌موو دووچارای ئازاریکی زۆری له‌ نه‌کاو بوون.

کلیرچوس هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکێشاو سه‌یری پیاوه‌کانی کرده‌وه. چاوه‌کانی سوور هه‌لگه‌را بوون. "ئایا ئیوه هه‌یچ هزرۆکه‌یه‌کتان هه‌یه‌ که‌ من به‌ ته‌مامه‌ چ هه‌لبێژیم؟ با که‌س نه‌لێ من له‌ دژی به‌ر به‌ریبه‌کان سه‌رکرده‌یه‌تی پیاوه‌ - یۆنانیبه‌کانی! - خۆم کردو پاشان وازم لێیان هه‌ینا و په‌یوه‌ندیم به‌ بیانیبه‌کانه‌وه‌ کرد. له‌ پێش هه‌موو شتیکی دا من یۆنانیم، ئینجا من ژهنرا‌ئیتیکی کۆرشم. ئه‌گه‌ر هه‌لبێژاردنه‌که‌ به‌ده‌سته‌ خۆم بێ، ئه‌وه‌ ده‌نگی منیش ده‌گه‌ل ده‌نگی ئیوه‌ دایه‌و شانبه‌شانی ئیوه‌ ده‌چمه‌ جه‌هه‌نمه‌! ئیوه‌ ولاتی من! ئیوه‌ هاواری و هه‌قالی من! له‌ ته‌نیشت ئیوه‌دا من شه‌ره‌فمه‌ندم، بیتی ئیوه‌ش من هه‌یچ به‌هایه‌کم نییه‌، ئه‌گه‌ر من خیانه‌ت له‌ ئیوه‌ بکه‌م، براده‌رایه‌تیم ده‌گه‌ل جوامیتریکه‌ی گه‌وره‌ی وه‌ک کۆرش هه‌یچ نرخیکی نابێ."

سه‌ربازه‌کان که‌وتنه‌ هاواری خۆشیبه‌وه. کلیرچوس که‌وته‌ دا‌لغه‌وه‌وه‌و چاوی خۆی شو‌ر کرده‌وه‌وه‌ سه‌یری پێیه‌کانی خۆی کرد. له‌ خۆشییاندا له‌رزی گرت. دیسان ته‌ماشای پیاوه‌کانی خۆی کرده‌وه‌، ئه‌مجاره‌دیان به‌ر چاوی روون بوو، چونکه‌ له‌شکره‌که‌ی نا له‌شکری ده‌میک پێشی ئیستاش بوو که‌ ده‌یانویست به‌ بێ دادگایی کردنی له‌ سیداره‌ی بده‌ن. ئیستاش وا هاوار له‌ دوای هاوار دێ و دروودی بۆ ده‌نیرن و ستایشی ده‌که‌ن. منیش وه‌ک تازه‌ قوتابییه‌کی په‌یکه‌رتاشی سه‌یری ده‌یه‌نی په‌یکه‌رتاشه‌که‌م کرد. په‌یکه‌رتاش گۆله‌ قوره‌که‌ی لێ شکاو دووباره‌ شتیلایه‌وه‌وه‌ خه‌ریک بوو په‌یکه‌ریکی تازه‌ به‌ دلێ خۆی بتاشی.

کلیرچوس هه‌ناسه‌یه‌کی دیکه‌شی هه‌لکێشاو ده‌ستی به‌ قسه‌کانی کرده‌وه‌وه‌ گوتی: "ئومیده‌ باشه‌کانی سه‌ربازه‌ یۆنانیبه‌کان به‌ شتیه‌یه‌که‌ گوشادم ده‌که‌ن که‌ هاوشتیه‌یه‌کیان نییه‌. به‌لام چونکه‌ په‌یمانی خۆم له‌ به‌رانه‌ر کۆرشدا شکاند، بۆیه‌ هه‌رگیز چیترا ناتوانم سه‌رکرده‌یتان بکه‌م. ناتوانم وه‌ک ژهنرا‌ئیتیکی بپنمه‌وه‌وه‌ له‌ ئه‌فسه‌رانی تر بخوازم دا شو‌ینم بکه‌ون. ته‌نانه‌ت که‌ من ها لێره‌دا وه‌ستاگم، کۆرش ها بانگم ده‌کا تا بچم هه‌لو‌یستی خۆمی بۆ روون بکه‌مه‌وه‌. تکاتان لێ ده‌که‌م، پیاویک هه‌لبێژین شایسته‌ی ئه‌وه‌ بێ سه‌رکرده‌یتان بکا و منیش شو‌ینی خۆم له‌ ته‌ک سه‌ربازیکی له‌ هه‌مووان له‌ خوارتردا ده‌گرم. خوا یارو یاوه‌ر بێ، سه‌رکرده‌ نو‌یبه‌که‌تان ده‌مانباته‌وه‌ بۆ وه‌لاته‌که‌ی خۆمان و له‌ هه‌ردوو وه‌لاته‌ دوژمنه‌که‌ی سه‌قه‌لی و پێسیدیبه‌کانیش ده‌ربازمان ده‌کا."

خاکی دوژمنان؟ یاخیبه‌کان ناگایان له‌م لایه‌نه‌ نه‌بوو، پیاوه‌کانیش که‌وتنه‌ منگه‌منگ کردن. له‌ کۆتاییدا په‌کیک هه‌ستا پێوه‌ قیپاندی: "کلیرچوس راست ده‌کا! ئازوو‌قه‌ ده‌کپین و ده‌گه‌رێنه‌وه‌ بۆ یۆنان، به‌ر له‌وه‌ی کۆرش بپاری سه‌ر بپنمان ده‌ریکا!" په‌کیکی تر لێ قیپاندو کپی

کردهوه گوئی: "نا! له کۆرش بخوازن تا کهشتیمان پی بدا بۆ ئەوهی به ده ریا بۆ وهلاته کهی خۆمانمان بباتهوه، ئەگەر نا! با به لایه نی کهم ری نیشاندهره تیکمان بۆ ترخان بکا!" هه ندیگ دایانه هه للاو گوئیان ته نانهت سواری گه مییهی کۆرشیش نابن، نه کا خیانه تیان لی بکری. ئەوانی تر هه ره شهی ئەوه یان کرد که هه رگیز شوینی ئەو ری نیشاندهرانه ش ناکه ون. کۆبوونه وه که بووه گیره شیوینی. هیشتا کلیرچوس بی دهنگ هه ر له سه ر به رده که راوه ستابوو، له شه مه زارییان سه ری خۆی شو ره وه کردبوو. ناماره ی بۆ پیاوه کانی ده کرد دا بی دهنگ بن. ته ماشایه کی کلیرچوسم کرد، بینیم چاوه کانی ووشک ببوونه وه به لا چاوه کی ته ماشای پرۆکسینوسی ده کردو بۆ یه کهم جار، زه رده خه نه یه کی ناسکۆله ی به سه ر لیودا هات.

پرۆکسینوس هاواری کرد: "یۆنانینه!" پیاوه کان نققه یان له بهر برا. "ئیمه ده رباره ی چاره نووسی سوپایه کی ده هه زار که سی وا مشتومرمانه، به لام نازانین راستییه کان چنه! هه یج ئاگامان له وه نییه ئایا کۆرش چ کاردانه وه یه کی ده بی. جا دۆستانه ده بی یا دوژمنکارانه - ته نیا ئەوه ده زانین که ئەو له م لایه نه وه خۆی لی گیل ناکا. با کلیرچوس بۆ لای کۆرش بنیرین دا بزانی ئەو چی له که لله دا هه یه. میر پیاویکی شایسته یه، خۆی بریار ددها ده گه لی بمینینه وه له دژی ئابروکۆماس یاوه ری بین، یان ئیمه ده توانین قسه ی ده گه لدا بکه یین و قایلی بکه یین تا پرته گمان بدا، به سه ر بلندی بکه پرته یه وه، هه ر براده ر بین و په یمانی لی وه ریگرین به سه لامه تی به ریمان بکا. "ئینجا ئیمه به گویره ی وه لامه که ی ئەو ده توانین بریاری خۆمان بده یین."

پیاوه کان قسه کانیان لی کری و کلارچوس له سه ر به رده که ی دابه زی و مینۆن و پرۆکسینوسی ده گه له خۆیدا بردو هیدی هیدی بۆ کن باره گای کۆرش چوون و له پاسه وانه کان ده ربا ز بوون و چوونه نیو چادره که وه. دوو

سه عات له وی مانه وه. له و ماوه یه دا ترسی گه رانه وه به بی یاوه ری پاسه وانه خۆیییه کانی کۆرش، له پیاوه کان نیشت. زینه فۆن دوور له هه موو سه ربا زه کانی تر، کپ داما بوو. گوئی به وانه نه دا که ده یانو یست به قسه ی بین و له وه نیگه ران بوو که ئەو خه لکه هینده زوو به گوئی ئەو که سانه ده کهن که ته نیا ماوه یه کی کورته ده یاناسن. ئیساره داها ت و سیبه ره کان درێژ بوونه وه و پیاوه کان نزیک بوو ئۆقره یان لی به ری که یه کیک هاواری کرد ئەفسه ره کان ها تنه وه. بینیمان کلیرچوس و ئەفسه رکانی تر له بهر هه تاوی به دیار که وتن و پاشان که وتنه وه بهر سیبه ری چادره که وه به گورجی ها تنه وه لای ئەو پیاوانه ی چاوه رتیان ده کردن.

کلیرچوس چۆوه سه ر به رده که ی جار ان و ته ماشایه کی پیاوه کانی کرد. ئەمجاره یان سینگ ده ره پهری و شانی بۆ دواوه شکا بۆوه. سینه ی وه ک سینه ی هرس رووت و وه ک سپارته یه کانیش به فیزه وه راویستا. پیتویستی به وه وه نه بوو به ده ستی پیاوه کان فزه بر بکا. به لام هه ر قیت وه ستا. ماوه یه ک لییان ورد بووه وه، ئینجا ها ته ئاخا وتن.

قیرائدی: "پیاوینه! میر پیتی گوتم ده یه وی بۆ رووباری فرات بچی که دوا زده قۆناغ دوورده له وی له دژی ئابروکۆماس تیهه له چی. ئەگه ر ئەو کاته ی ئەو ده گاته ئەوی، ئابروکۆماس له وی بی، ئەوه تیکی ده شکینی و یاخیبوونه که ده بریتته وه. کۆرش بانگه وازی ئیمه ده کا تا له گه لیدا بچین. به لام ئەگه ر نه شه چین، ئەوه وه ک هاواری به ریمان ده کا و ری نیشاندهره تیکیشمان ده گه ل دا ده نیری تا ده گه یه وه خاکی خۆمان. بۆ ئەوه ی ده ویشمان شیرین بکا، گوئی هه ر یه ک نیوه ی هینده ی جارانی پی ده ده م موچه کانتان له یه ک داریکه وه ده بیته داریک و نیویک..."

پیاوه کان قسه کانیان بری و کردیانه هه یهاوی خۆشی. هه یج پاراییه کیان نه ماو سه ربا زه کان به دلێکی شاده وه بۆ بنکه کانی خۆیان چوونه وه.

ئەو ئىتوارەيە، زىنەفۆن دەيويست بزانی له كۆبوونەوه دوو سەعاتییەكەدا چ گوتراوه، بەلام پرۆكسینوس گوتی ناتوانی هیچ شتیك بۆمان ئاشكرا بكە؛ چونكە سوپندی لەسەر خواردوو كە هیچ لەو كۆبوونەوهیە ناو خیوئەكەى كۆرشى بۆكەس نەدرکینی. پاشان زانییم كە لەو كاتدا، سازاده خۆى لەناو چادرەكەدا نەبوو. رۆژى پيشتر كامپەكەى بە جى هيشتبوو. چوو بوو راوه ورچى دەکردو تا دواى خۆر ئاوا بوونى رۆژى پاشتریش هەر نەهاتەوه.

II

چاوهكانى نيكارچوس له بەر بلتيسەى ئاگرادا دەترووسكانەوهو هۆشمەندى خاوهنەكەشيان نيشان دەدا كە گوتى: "ئەوه هەموو لەو كاتەدا دەستى پيكرد كە كەلەشپەرە پيرەكەم مردار بوو."

ئەو شەوه لەبەر دەنگى ئاهەنگ گيپران نەمتوانى بخەوم. زىنەفۆن بۆ هاودەمى خۆى بە ئاگای هينام. كە زىنەفۆن لە ئاگرەكە نزىك كەوتەوه، ئاپۆرەى پياوئەكان هاتنى پيشوازی كردنى و بانگيان كردىن دا بچين هاوئاھەنگيان بكەين و كوندەيەك بادەيان هينا. وا پيشدەچوو ئەو سەرمووچەيەى كۆرش پەيمانى پى دابوون هەموويان بە شينى خواردبوو.

نيكارچوسى ئاركادى كە يەكێك بوو لە ئەفسەرپۆلانى پرۆكسینوس، بە جۆرێك بە نوكتەيەك پێدەكەنى، گوتم رەنگە سيبەلاكەكانى بتهقن. كە ديتى ئيمە لتيان نزىك دەبووبنەوه، كۆنترۆلى خۆى كردو دەستى خستە سەرشانى زىنەفۆنى و شەپەى لە كاريتەيەك وە هيناو تۆزى لى هەستاندو جىبى دانيشتنى بۆمان پاك كردهوه. نيكارچوس كاپرايەكى قيسكە تەنگ بوو، قسەى بە نەرمى دەکرد، پیتە بزوينەكانى قووت دەدا. هيندەى شەراب هەلقۆرى بوو، رەنگى سوور هەلگەرابوو. ئەمشەو خۆى بە گوتاربيژىكى زۆر رەوانبيژ دەزانى.

بە دەنگێكى بلند گوتى: "زۆر شادمانين كە توانيتن بینه لامان، كاپن،" فرە بە فەرمى گوفتارى كرد، بەلام نەيتوانى باش بىر بكاتەوهو

وشه کانی هه لېږتېږي. پېستسه يه کي زور ته ږي بوم په رانده وه. سه يري دهو ربه يري ناگره که م کرد، بيست روخساري جياوازي هه موو هه رېمه کانم ديت. هه موو له منيان دهرواني و بوم ده گرژينه وه. له بهره خو موه وه گوتم به خوا بوم واپه سندتر بوو نه مشه و بوم خو م بنووستبام. نيکارچوسى گوتى: "تيمه نووکه گورانيم ده گوت. هه نده به ستي کون و توپژينه وه ي ميژووي پر سهروه يري و که لئووي خا که خو شه ويسته که م." ويستي باده که رېک بخاته وه.

گيلبوس نه و جه نگاوه ده دپرينه بوو که له ناو هه موويان تا که که س بوو هېشتا ناگاي له خو ي هه بوو، گوتى: "گوتى لى مه گر هه وره م، نيکارچوس هه رگيز هېچي نه بوو ه پيشکه شي ميژووي نارکادياي بکا! نه مه ته نيا جووتيا رېکي سه رخو شه هېنده ده خواته وه که ناتوانې تا که چيرې وکيتک به راستي بگيرېته وه."

نيکارچوس به رقه وه بيري کرده وه هه ولې ددها چاوي له سه ر شتيک رابگرې و گوتى: "گوتت جووتيا رېکي پيري سه رخو ش؟ فيرت ده که م، له نارکاديا، من گه وره ترين وه به ره هه م هېنه يري هيلکه بم. گه ر له وره بيما هېشتا ژينېکي فره خه وشم له وره دې، له برى وه ي کول فيرې له سه ر قينگم روونشم و تمه شه ي رېخېکي پر نه سپي و هک ته بکم. نه گه ر نه و که له بابا به مردار نه ده بوو، من لېره دېم." چاوه رې بوو به کيتک قسه کاني لى وه رگرېته وه. چه ند که سيک له تاماده بووانم بيبي پېده که نېن و له رکان سه ري خو بان ده له قاند.

دواي چه ند چرکه يه ک واهاته مي شکم منيش به يري خو م باو يمه مزگه وت و له نيکارچوسم پرسى: "که له شيرى چي؟" چه ند پيا وېک پيکه نېن.

به بايه خه وه گوتى: "باشه ئيستا، گه وره م، نه و يش بوم خو ي چيرې وکيتکه، ده شي منيش هېنده قسه ي به سوودى بها وېز مه سه ري. بېرم کرده وه، به خوا

رېنگه لېره رېژمان لى هه لېي. به لام زه لامه کان شادمان بوون، ديمکه ي شه راي ده سوورا وه. منيش جي خو م خو ش کرد.

"دزاني، م کيلگه يه کي گوره م هه يي، گوره ترين کوليتي مريشکانم لوي هه يي، سه ت و هه شتي مريشکه هيلکانم يي. به که م... نه ونده هيلک دیکردن. تا رېوييه ک که له باوه که ي بر دم. هيلکه کانم بوم گوزه راني خو م دفروت. دزاني، جا ده چمه شاري، کن په روه ر فرؤشا و له باشتري ديکل پسيه ر ده کم. ناخر نه ز گه له کا مامرم هه س که پيويستيان به که له بابي باشه.

"مامرفرو ده چت هه يته ترين که له شير دناث قه فه زى دده ر دپنه. پويته ک سوور گه وره هه س. ده ماري قاچه کاني ده رکه ته. له سه ر شاني جي کوناني لامبدا^(۱) يه کي سپارتي ديار ده يي. ناخر شاني رووتابو وه. په ک! نه گه ر کليچوس که له شير ده بوو، نه مه نه و ده بوو. مامر فروش پيم ييژ ناوي ليونيداس' هو يه ک ده سک نرخه که يه تي، به لام هه موو مريشکه کانت قايل ده کا."

پيا وه کان له به ره خو بانه وه پيکه نېن، نيکارچوس ييش ده ستي به هه لگېر وه رگيرى ناگره که ي کرد.

"پاشان ليونيداس ده به مه وه مالى و فرېي ده ده مه ناو مامره کان و دلنيا ده بم به ده وري خو يدا ده سوور پته وه و پيچينه ده کات و نه و مامره ي خو ي ده يه وي نه ويان هه لده بېرې و باز هه لده داته سه ري و ته نانه ت به ر له وه ي بتوانې قي ريه کيش بکا نه و ده که ويته نه و گوره و گيان ددها. منيش له مليه وه هه لى ده گرم و هزر ده که م، نه وه چ بوو نه و سه گبا به به منى فرو شت؟ نه و پيره بازه هېشتا ته و او نه گه يشتبو وه سه ر پشتي کاتي که ساردو سر که وته نه و ناوه."

(۱) يازده مين پسته له نه لف و بيبي يوناني.

"هممان پاش نیوهرۆ که له شیره مردار بووه کهم ده به مه وه کن مامر فرۆشه کهو پیتی ده لیم چ روو یدا. ده بی بلیم که مریشک فرۆش کابرایه کی ره وشت بالا بوو، بۆیه ته نانه ت له بری شیوهی کار نه نجامدانی پاشه لی لیونیداسییش داوای به خشینی کردو وهخت بوو من خوشم ههست به په شیمانی بکه م له بری پیاوه که. جا ده چیته وه ناو تووله کهو که له بابیکی ترم بۆ دینیتته دهره وه، نه مه یان له وی پیشان قه به ترو پۆپیتته کهی زهر دو گه وره ترو چاوه کانی شین له سایبانیکی گیل ده کا رووم رهش بی نه گهر نه مه یان وهک تازییه کی سیربیروس قایشیکی له مل نه بی. که له شیره که له تووله که دینیتته دهر. منیش ده بیه مه وه بۆ مالت و فری ده ده مه ناو کولانه ی مریشکان و چاودیری ده کهم تا بزانه پار کهم بۆ دینیتته وه.

سویند ده خو م که نه م که له شیره که چه له هه ر تاقه جاریکیش سووری به دوری خویدا نه خوارد. ته نیا باز هه لده داته سه ره یه کهم مریشک که ده که ویتته بهر چاوی و به په له نه رکی خو ی جیبه جی ده کا و باز هه لده داته سه ره مریشکی دو وه م و به دیواری وه ده نو سینتی و ده چیتته گژ مامری سبیه م و تووشی هه ناسه برکی ده بی و باز هه لده داو نه مه شیان وهک پیره لیونیداس، مردار ده بی. لیره بیرم کرده وه ده بی سووچی مریشکه کانم بی نه و که له شیرانه ده کوژن."

لیره نیکارچوس هه ناسه یه کی ساردی هه لکیشاو دهستی درێژ کردو هه ندی شه رابی دیکه ی فر کرد، ده تگوت ده یویست ناگره که ی دا برکی نیتته وه.

نیکارچوس له کو تایدیدا له سه ره خو قسه ی کردو گوتی: "باشه، که له شیره زه به لاحه پیره که چه له کهم به داوی خو مدا راکیش راکیش برده وه لای مریشک فرۆشه کهو لیم قیراند، گو ی بگره، دا ک سو زانی، پیشه که م خه ریکه له ناو ده چی چونکه تو ناتوانی بالنده یه کم پی بفرۆشی که

ده عبا یه که ی دوو سه عات له ناو مامر ه کانم ره پ بی، ئینجا به سه رمدا ساغ بیتته وه! هه ر ئیستا که له بابه کی باشم ده وی، مه یوون، نه گهر نا دو کانه که ت ده سوو تینم. کابرا که میک نیگه ران ده بی، ده چیتته ناو کو لیتته که وه لهرترین لهر زۆکترین پیره په ره وه رم بۆ دینی. پۆپیتته که ی شو ری سه ره چاوی ببووه وه. له دوو په ره مو چه بترازی په رتیکی تری پیتوه نه بوو. به نه سه ته م ده ی توانی به پیتوه بوهستی، چونکه رۆژیک پیتته که له شیرتیکی سایبی لپی دا بوو. به لام نه و پیره هه لویه هیشتا ئومید له چاوه کانی ترووسکه یان ده دا. مریشک فرۆش ده لی، نه مده ویست پۆلیفاگوس به فیرۆ بده م، به لام تو چارت بیتچاره وه نه مهش دوا بالنده یه وه فرموو بیبه.

"پۆلیفا نگوس. ناویکی ناخو ش و بالنده یه کی به سه ته زمانه. ده توانم پیتان بلیم من زۆر نیگه رانم. به لام هه یچ ریگه یه کی ترم له بهر دا نیبه. ناچار نه و پیره مره ده به م و فری ده ده مه ناو سه ره مره کانه وه. ئومیدی زۆرم پیتی نیبه. ته نانه ت خو شم ماندوو نا که م و ناچم سه بری نا که م پیم نا کر ی بی پیم به لام هه رکه رووم ده سوو پیمه وه دا برۆم، ده بینم پیره پۆلیفاگوس هه لده ستیتته وه و سینگی دینیتته پیتته وه و منیش پیتان ده لیم، به راستی شادمانم چونکه نه و پیره بالنده ناوا وهک نیره که ر را وه ستا وه. سه بری هه ر سه دو هه شتا مریشکه کانم له هه رچوار لای خو ی ده کا. زه رده خه نه یه کی به ربین ده که ویتته سه ره دندوو که که ی، وهک نه وه ی به یانی نه بی، سواری هه ر هه موو مریشکه کان ده بی. پاشان دیسان به سه ریاندا ده چیتته وه ئینجا ده بوو ریتته وه. هه ر مریشکه و بابایه تی هیلکه ده کا، نه و ناوه پری هیلکه ده بی و که ده چم سه ری لی بده م بزانه چ ده کا، ده بینم خه ریکه سواری سه گه که شم ده بی.

"هیشتا هه ر لام خو ش ده بی. له ملیه وه ده یگر م و ده یهاویمه ناو له وه ده ده رگه ی لی تو پ ده ده م، ئاخه ر ده بی مامر ه کان تو زیک لپی به سه سینته وه. سه به یه ی رۆژه پاشتر ده چم بۆ ناو کو لیتته که ی ده به مه وه. ئایا پۆلیفا نگوس

به‌وه هار ده‌بېن كه هەر رۆژ بۆ ماوه‌ی دوازدە س‌ه‌عات له ئاه‌نگ دا‌ب‌؟
پ‌يش ئه‌وه‌ی ب‌ي‌گ‌رمه‌وه د‌يسان به‌سه‌ر هه‌موو م‌ر‌يش‌كه‌كاندا ده‌چ‌ته‌وه، هه‌ر
به‌مه‌ش ر‌اناوه‌ست‌ى به‌لكو پ‌ر ده‌داته تان‌ج‌ى و به‌رازه م‌ي‌يه‌كه‌وه هه‌ردوو
مان‌گاكه‌ش. له كۆتاي‌يدا ئه‌وه ك‌ي‌تر ر‌ه‌په كور قه‌چ‌په‌يه ده‌گ‌رمه‌وه‌وه دوو
م‌شته‌كۆله‌ى به‌ه‌يزى له سه‌رى ده‌ده‌م بۆ ئه‌وه‌ى ه‌ي‌ورى ب‌كه‌مه‌وه‌وه پ‌اشان
ف‌ر‌پ‌ى ده‌ده‌مه‌وه ناو له‌وده‌كه‌وه، ئاخ‌ر ده‌ب‌ى ئاز‌ه‌له‌كانم پ‌يار‌يز‌م.

"كه رۆژى پ‌اش‌تر ده‌چ‌م پۆليفان‌گوس له كاد‌ينه‌كه ب‌ينمه ده‌ره‌وه ده‌ب‌ينم
د‌يوارى كون به‌ده‌ر ك‌ردووه‌وه هه‌لا‌تووه. كۆل‌يته‌كه ده‌ب‌يته‌كه كاول‌گه‌يه‌كه و هه‌ر
سه‌دوه‌ه‌شتا م‌ر‌يش‌كه‌كان ش‌لوكول ده‌بن و به‌وه ناوه‌دا پ‌ه‌رتو بلاو و ل‌ي‌ى
را‌ده‌ك‌ش‌ين و هه‌ر ئه‌وه‌ته هه‌ناسه‌يان له‌به‌ردا ده‌م‌ين‌ى و تاز‌ي‌يه‌كه‌م له
قور‌ين‌يك‌دا ده‌له‌رزى و پ‌يره به‌رازه م‌ي‌يه‌كه‌شم خۆى له قور‌او و‌رده‌داو هه‌ول
ده‌دا سارد ب‌يته‌وه. ده‌ترسم پۆليفان‌گوس ب‌گاته ك‌يل‌گه‌ى دراوس‌يه‌يه‌كه‌م و جا
ده‌چ‌م ه‌يس‌تره‌كه‌م د‌ينم، ئه‌و‌يش به‌لا‌دا ده‌چ‌ى و قاچه‌كانى ده‌نووش‌ت‌يه‌وه‌وه و
من‌يش ده‌چ‌م ئه‌وه بال‌نده ده‌گ‌رمه‌وه به‌ر له‌وه‌ى ز‌يانى پ‌تر له‌وه‌ خه‌لكه‌ ب‌دا.

"ده‌توانى ب‌يرى ل‌ى ب‌كه‌يته‌وه، به‌لا‌ى كه‌م شو‌ين هه‌ل‌گ‌رتنه‌كه‌ى نه‌سته‌م
ن‌يبه. په‌كوو! ر‌ي‌گا پ‌ر ده‌ب‌ى له قوربان‌ب‌يان. هه‌ر ب‌زنه‌وه ده‌شه‌ل‌ى و هه‌ر مه‌ر‌ه‌وه
ز‌مان به‌ پ‌اشه‌لى داد‌ين‌ى. ك‌يسه‌ل‌يك به‌له‌رزه له‌رز ده‌چ‌يته‌وه ناو
قاو‌غه‌كه‌ى خۆيه‌وه و س‌ى سو‌يس‌كه‌ش له‌م ناوه گ‌ي‌ژ ده‌خۆن. پ‌يره به‌راز‌ن‌يك‌ى
ك‌يوى گه‌وره‌ش ده‌ب‌ينم زۆرى له خۆى ده‌كا بۆ ئه‌وه‌ى زه‌رده‌خه‌ن‌يه‌كه‌ ب‌كا. له
كۆتاي‌يدا له قولىن‌چ‌كى م‌ال‌يك ده‌سوور‌يمه‌وه ده‌ب‌ينم پ‌يره پۆليفان‌گوس
له‌سه‌ر پ‌شت ل‌ي‌ى ر‌اك‌شاوه، جووله‌ ناك‌ا، ز‌مانى هاتۆته ده‌ره‌وه‌وه دوو
س‌يس‌اركه‌كه‌چ‌ه‌ل‌يش له‌وه ئاسمانه‌ نزمه‌دا سوور ده‌خۆنه‌وه. گوتم ر‌ه‌نگه
پۆليفان‌گوس ت‌ير بوو‌ي‌ى و باش‌ترين كه‌له‌ش‌ير كه‌ من به‌ د‌ر‌ي‌ژاي‌ى ژيانم
هه‌مبوو‌ي‌ى خواوه‌نده‌كان بۆ خۆيان برده‌وه.

"ئ‌ين‌جا ده‌ق‌ير‌ينم و ده‌ل‌يم، "پۆليفان‌گوس! ناااا" ئ‌ين‌جا له ه‌يس‌تره‌كه‌

دا‌ده‌به‌زم و ده‌كه‌ومه سه‌ر چۆك.

"به‌لام ئه‌وه كه‌له‌ش‌ير به‌ نه‌عه‌له‌ت‌يبه‌ چاو‌ي‌كى هه‌ل‌يناو سه‌يرى ك‌ردم. سه‌رى
بۆ س‌يس‌اركه‌كه‌چ‌ه‌له‌كان بل‌ند ك‌ردو پ‌س‌كاندى، 'به‌سه‌ چ‌ي‌تر هاوار مه‌كه‌!
ئه‌گ‌ينا ل‌يت ده‌ترس‌ين و دوور ده‌كه‌ونه‌وه!"

پ‌ياوه‌كان م‌ر‌ان‌ديان و من‌يش ده‌ستم بۆ با‌ده‌كه‌ برد. ج‌ي‌ى داخ بوو ز‌ينه‌فۆن
تاز‌ه ف‌ر‌ي‌كى ل‌ى دا‌بوو كه‌ چ‌يرۆكه‌كه‌ به‌ كۆتاي‌ى هات و ئه‌و‌يش دا‌يه قاقاو‌وه
با‌ده‌كه‌ له كونى د‌ف‌نيه‌وه ده‌ر‌په‌رى و كه‌وته سه‌ر پ‌ي‌ى ك‌اب‌راكه‌ى له ته‌ك‌ي‌يه‌وه
دان‌يش‌تبوو.

ه‌ينده پ‌ي‌كه‌نى ئاو له چاو‌ى هات و به‌چ‌يرۆك‌خوانى گوت: "ده‌مت خۆش
بۆ ئه‌م چ‌يرۆكه‌، پ‌يرۆ، هه‌ر جار ه‌ك‌يش ه‌يل‌كه‌ى ب‌خۆم ياد‌ت ده‌كه‌م!" كه
هه‌ستاي‌ن ب‌رۆين، يه‌كه‌م ترووس‌كه‌ى به‌يان ده‌ستى له مل‌ى ئاسۆى خۆره‌ه‌لات
ك‌رد.

ده‌گه‌راينه‌وه بۆ ناو چاد‌ره‌كه‌مان، ز‌ينه‌فۆن زه‌ينى خۆى له ئاسۆى ر‌ه‌وشه‌ن
دا و له‌سه‌ر ته‌پۆلكه‌يه‌كه ر‌اوه‌ستاي‌ن و زه‌ينى خۆمان دا هه‌موو سه‌رباز‌گه‌كه.
هه‌زاران چاد‌ر به‌ ر‌ي‌كى تا ده‌گه‌يش‌ته ن‌زيكى ئاسۆ هه‌موو ئه‌وه ناوه‌ى
داپۆش‌يبوو. شار‌ي‌ك له ه‌ي‌چه‌وه‌ر پ‌يدا بوو، وه‌ك ئه‌وه‌ى به‌ده‌ستى خودى
ز‌يوس هات‌ب‌يته‌وه و ج‌وود وابوو. ل‌يره‌وه له‌وى پ‌ياوان وه‌ده‌ركه‌وتن، ده‌گه‌ران و
باو‌يش‌كيان ده‌هات‌ى، ئاگر‌دانه‌كانيان سه‌رو بن ده‌ك‌رده‌وه بۆ ئه‌وه‌ى ئاگرى
دو‌ين‌ى شه‌وه‌ش ب‌كه‌نه‌وه. دووكه‌ل له هه‌ر لاوه هه‌ستاو قان قان س‌ي‌به‌رى
پ‌يدا بوو، پ‌اشان لوولى خوار‌دو به‌ره‌وه ئاسمان هه‌ل‌ك‌شاو ده‌گه‌ل س‌رو‌ه‌ى
به‌ياندا ت‌ي‌كه‌ل بوو، نه‌ماو شو‌ين‌ى بۆ ك‌لۆبه‌ دووكه‌ل‌ي‌كى تر له‌وه ناوه
ك‌رده‌وه. دو‌ين‌ى بووه ياد‌گارى، ئ‌يم‌رۆش ترسى س‌به‌ى ل‌ى ن‌يش‌تووه. شنه‌ى
ئ‌يستاش هه‌ر بۆنى ئه‌وه دۆنه‌ى ل‌ى د‌ى كه‌ ده‌خ‌ري‌ته سه‌ر ئه‌وه هه‌موو ئاگره‌ بۆ
ئه‌وه‌ى خۆش‌تر‌يان ب‌كا. له دوور‌ه‌وه‌ش ئه‌وه ب‌يا‌بانه‌ فراوانه‌ جوانى خۆيمان بۆ

دهنوینی و تەزوی خۆشیمان بە ناخرا پرش و بلاو دەکاتەو.

لە ئاواوییەکی کۆرشی کە و تۆتە لاچە پێکی ئۆردو و گەگەو، چەند ژنیکم بینی لە چادەرەکانیان هاتنە دەرەو. تەنانەت بەم بەیانە زووێش، هەموو لە سەریانەوێرا تا بنی پێیان لە عەباوێ ئالا بون، ئەو خۆ داپۆشینەش لە حزووری پیاوان بۆ خۆ پاراستنە. لەو دەمە ی ئیشەکانی خۆیانیان دەرکرد، دەگەڵ یەکتەریشدا دەرناخاوتن. گوێم لە هیچ قسە یەکیان نەبوو، بەلام پێی ئەوێ روخساری بیینم، ئەستیرام لە ناسکی لارو لەنجەو خرو پری ناسیبیو. لە خبوەتەکی دەرکەوت، هەلۆستە یەکی کرد، سەری هەلپری و تەماشای لای ئیمە ی کرد، نەمزانی سەیری ئیمە بوو یان سەیرانی ئەو کلافە تاقە ی کرد کە تازە ئاسۆ گەش دەکردهو. بەشینە ی دەستم بۆی هەلپری و نیشانە بەکم بۆی هەلدا، وام نەکرد سەرنجی کەسانێکی تر رابکیشی. بەلام ئەگەر ئەو رووی لە ئیمە با، هیندە ی بەس بوو تا ئاگای بیتەو. زەینی خۆی داینی و بۆ چرکە یەکی تریش هەلۆستەکی خۆی درێژ کردەو، پاشان رووی خۆی سووراندەو و وەک برووسک رووی لە ئافرەتە گەورە ترەکانی نزیک خۆی کردو یەک چرکە دواتر گوێم لە حریت و هۆریان بوو.

رووم لە زینە فۆن کرد، دیتم ئەویش سەیری هەمان ئەو لا دەکا کە من سەیرم دەکرد. مێشکی بە هەمان دیمەنەو گیسابوو. تەماشایەکی کردم و زەرەخەنە یەکی هاتی.

گوئی: " گەزەنگ و ئەو هەموو پەریبانی دیمەنێکی جوان بۆ دەستپێکی رۆژێکی نوێ."

و پێشتم کەوت و لە گردۆلکە کە دابەزین، دەتگوت یەکیکە لەو رۆژە گەرمانە ی هاوینی ئەسینا، کە چەند سال بەر لە ئیستا بەسەرمان دەبرد.

III

فراتی شکۆمەند. دوو وشەنە هەرگیز لە یەک نابن، وەک جومکێکە تۆری پەراسوویان تیک هەلکشاو، وەک نیلی مەزن و وەک زیوسی ئۆلمپی وایە. تەنانەت لێرە کە پینج سەد مایل لە زارگەگە یەوێ دوورە، بەلام هینتا ئەم رووبارە نیو مایل بەرین دەبێ، لە هەموو ئەو زێیانە پر ئاو ترە کە ئیمە لە هەموو ژبانی خۆمان چاومان پێی کەوتوو. فرات شاهنشای رووبارانە. لە هەر لا کە نارێکی دەشتایبەکی بەرین بۆی لێ راکیشاو. هەر یەک لەو جۆگە و جۆارانە ی چەند نەو یەک بەر لە ئیستا هەلیان بەستوو، دەتوانی شارێکی وەک ئە پینا پاراو بکا. دەبێ سەفەری ئەم رووبارە چەندە دوورو درێژ بێ، لە کامە دەقەری پر لە بارانەو هەلقولاد، یان لە کامە شاخی مەندیل سپییەوێرا شۆر بۆتەو و ئەو هەموو ئاوی دەگەڵ خۆیدا بۆ ئەم بیابانە هیناوه، کە ئەگەر ئەو نەبا تەرەشوعیشی لێ نەدەبوو؟ دانیشتوانەکی ئەو ماسیبیانە یان بە ئیمە نیشان دا کە گرتبوویان. هەندێکیان لە دوو پیاو درێژتر دەبوون، پیاو لە لووتە خشۆک ئاساکانیان دەترسا. هیلکە یان بۆ خواردنی خۆیان لێ دەردههینان. پاشان ئازادیان دەکردنەو و دەچوونەو ناو رووبارە کە. ئەو ماسیبیانە ئەگەر لە ناوێراستی دەریاش چاویان بە پیاوان دەکەوت هەلۆستە یەکیان بۆ دەکردن. لێرە لە ناو ئەو ئاوی پاک و خاویندە، مەرۆف دەتوقین. لێرە تاقە پردێکی تەسک لەسەر ئاو کرابوو بۆ پەرینەو، بەلام ئەو پرده بەم زوانە سووتیندراوو. هەردوو سەری هینتا دوو کەلیان لێ هەلدهستا. ئابروکۆماس نە یووستبوو

لهو شویته بهربینگاری کۆرش بیتی و به خۆی و به سێ سهدهزار پیاوهوه له رووبار پهربووهوه و ناوچهکهی جیهیشتبوو، چوو بوو ههتزهکانی خۆی دهگهڵ ههتزهکانی شا ئهردهشیر تیکهڵ یهکتیری کردبوو.

له میانێ ئه و پینچ رۆژهی سوپا لێرهی ههڵدا، کۆرش هه ربیری دهکردهوه بزانی چ بکا. له ئیوارهی چوارهمین، ئهفسه ره هیلینیهکانی به مه بهستی ئاههنگ گهیران و ئه نجومه نی شه ر له چادره کهی خۆیدا کۆ کردهوه. زینه فۆن بانگهیشتی کردم دا دهگه لیدا بچم. هه رچهنده ده بوو من دهگه ل تفاق هه لگرو زه ره قانهکانی تر، له بهر سیه ری په نای ده رگی دانیشم و هه یچ نه لیم، به لام هه شتا به سوپاسه وه بانگهیشته کهم په سند کرد. چادره زه به لاکه که له ناوه وه له شیهوی مه دیدانی شه ر ریک خرابوو. کۆرش به و مه بهسته چادره که ی کردبووه مه دیدان، تا وا له میوانهکانی بکا هه ست بکه ن که له مه دیدانی دان. که کۆرش هه ستا پیه، ئه وان به ئاسته م له سه ر کورسیه کانیا ن ما بوونه وه.

کۆرش وهک نه ریتیککی هه میشه ی پارس، گوتاریکی ره نگی نی پیتشکه ش کردو گوتی: "ئه ی کاپتنینه، من به راشکاوی ده گه لتان نا دویم. یه کیک وهک خۆم کوری دوومه ی پاشیه کی گه و ره بی، به شیه وه کی ئاسایی، یا ن دلێ به پله ی سه رتیپ ئا و ده خواته وه ئومیدی گه و ره تری نابتی و داده مه زری، یا ن هه ول ده دا ده سه لات وه ده ست بی نی و بو ئه مه ش په نا ده باته بهر کوشت و کوشتاره وه. به راشکاوی شوینه که ی ده رنا که وئ و هه میشه له بهر میهری لایده ده میتیه وه. من شه رم پی له مه باشتره. پیا و له شه ر یا ده باته وه یا نیش ده و رپی. خۆ ده ره ئه نجامه که ی دیاره. ئه ندامه نه ساغه که په ل ده درئی و شوینی برینه که ش تیمار ده کردئی و برینه که کیمی نا کا.

"به ر له هاتنی ئیمه، ئابرو کۆماس کلکی ده نیو گه لئ و دانوا له ترسان

تیی تره قاند. جا با هه ر ژماره ی هه تزهکانی ئه و سێ هه تده ی له شکر ی ئیمه بی. له چاره ره شیه تی که هه تزهکانی خۆی ده گه ل ئه وان ه ی سوپای پاشای برام کرده یهک؛ ئه مه په ره به هه تزه که ی نادات، ها و به شی تر سنۆکان ده گه ل یه کدی ئه وان ه ی ده و ره ربیا ن تر سنۆکتر ده کات. ئیستا ئیمه له بری ئه و سێ سه د یا ن حه وت سه د هه زا ره، یه ک ملیۆن که سمان هه یه که ئاماده نه یاخی ببن و ئاژا وه بنینه وه. به پیا وه کانتان بلین به شمشیره کانیا ن به سه سیننه وه و به خو شیا ن فره وریا بن ئه و کوشتاره ی له ئاینده دا ده یکه یین، له هه مو و ئه وان ه زۆر تر ده بی که تا ئیستا کردو ومانه."

پاشان کۆرش له شوینی خۆی دانیشته وه و فریکی له به ردا خه که ی دا. ئه وان ه ی له نا و خیه وته که بوون، ده تگوت زمانیا ن له ده میدا نه ما بوو. که سیک نه بوو به جوولیتته وه، ته نیا کۆیله کان بوون ده هات و ده چوون و به ردا خهکانی با ده ی ئاماده بووانیا ن بو پر ده کردنه وه. زینه فۆن به نیگه رانییه وه له و سیه ره ی لیتی بووم، سه یری کردم.

چه ند سه ر کرده یه کی وهک کلیرچوس، مسته کانیا ن به رز کرده وه به میزهکانی پیش خو بانیا ن دادا و بو پشتگیری کردنی کۆرش ها واریا ن کرد. ئه وان ی تر ده ستیکیا ن که وته پیش یه کیکیا ن که وته پاش، نه یا نده زانی چون ئه م بریا ره به پیا وه کانیا ن بلین، له کاتیکدا که هه مو له سه ف ه ره دووره یا ن بیزارو شه تهک بووینه و نایانه وئ چیتر ملی خو بان له کیردی بسوون. دوا ی چه ند خوله کیک، پرۆکسینوس هه ستا سه ر پییا ن، ژوو ره که دیسان په سه پی لئ برا.

"میر کۆرش، ریگه م بده ن چه ند قسه یه ک بکه م و پیش کاردا نه وه ی پیا وه کانم بکه وم." کۆرش سه ری بو هه ژاند.

"ئیمه به دل سو زیه وه ئه و رتیه دووره مان بو تو بریوه، واما ن زانی ده چین پیسیدییه کان ته مبی ده که یین و پاش ئه وان گوتمان ده چین سیسیلییه کان

ملکه چ ده کەین و پاشتر گوتمان له قهراخی فرات، لیره، ئابروژ کامۆس ئاقل ده کەین. هەر جارێکیش پیاوهکانی خۆمانمان له ئایۆنیا دوورتر دهخستوه، بهلام دوور خستنهوهی یۆنانییان له دەریا، وهک ئهوهیه که پشیلان له قاپیکی ماسی کۆ بکهیهوه. پیاوهکانمان دهلێن که ئیوه مهبهستی سههرهکیتان تهنیا بهربینگاربوونی سوپای پاشا بووه ئیوه ئهم نیازهی خۆتان لێیان شاردهوتهوه. ئهوهش بوو چهند ههفتهیهک بهر له ئیستا، رێگهتان نه دان بۆ خۆیان بگهڕینهوه و ئیستاش چوونهوه بۆ مال، له جارێان ئهسته مته، شازاده کۆرش، به ئهوپهڕ رێزهوه پیتان رادهگهیهنم؛ ئهگه له بیابانی سوریا ببهرنهوه و پشت به سوپای یۆنانییان ببهستن و بهگژی سوپای شا دا بچن، بچ ئهوهی چهند هه مواریک دهگهڵ له شکرهکانی هیلیتی نه کهی و قایل نه کهی که شوین پی کهوتنی ئیوه له قازانجی ئهواندا ده بی، فره مهترسی بۆ خودی ئیوه ده بی.

پروکستیونس هینده به راشکاو قسهکانی خۆی کرد، من له ترسان هه ناسه م له بهردا برأ. چونکه کۆرش گیله پیاویک نه بوو زانی که توانجه کهی پروکستیونس مه یله و ململانییهک بوو، بهلام وه سه ره خۆی نه هینا. سه یرێکی پروکستیونس کرد. ئه ویش هیشتا ههر به پیتوه بوو. چاوی له چاوی کۆرش بری. ئه فسه رهکانی تر له شوپنهکانی خۆیان هه کهوتنه جووله و ئه ویش زه رده خه نه یه کی هینا خۆی و هه ستا پیتوه و به ردا خه کهی بۆ پروکستیونس به رز کرده وه.

پیاوهکان له تووریهی خۆیان دهستیان به پیکه نین کردو، کۆرش گوتی: "من خۆم به پیاویکی راست ده زانی، پروکستیونس، تۆش وهک هه موو ئه و جوامپه ره ی هان لیره باش له بارو دۆخی من تیده گه ی. هه ندی هۆی پراکتیکی هه یه که نا هیلن من عه ره بانه ی پر له زپر ده گه ل خۆمدا بگپرم و هه موو مانگیک به سه ر ئه و پیاوانه ی ئیره دا دابه شی بکه م. به لام من دان

به وه دا ده نیم که پیاوهکان ... پیشبینی دیکه یان له من ده کرد. " ئه فسه ران له گه ل ئه م وتانه ی سه ریان له قاندو کۆرشیش ده میک هه لوه سته ی کرد، وهک ئه وه ی بیر له شتیکی بکاته وه، چاوی ههر له سه ر پروکستیونس له مۆله ق مابوو.

"با ئیمه له نیوان خۆماندا رێک بکه وین و تۆش بۆ پیاوهکانی خۆت باسی بکه. هه رکه گه یشتینه بابل، هه ر پیاویک پینج میناس minas ی زیو وه رده گری." دهنگه دهنگ له نیوان پیاوهکانی بن چادره که پهیدا بوو. ته نانه ت بندهکانیش هه لوه سته یان کرد بۆ ئه وه ی با شتر له با به ته که تیبگه ن. پاره که گه له ک زۆر بوو. کۆرش به قسهکانی داچوو، گوتی: "منیش مووجهی مانگانه ی ئیستاشیان ده که مه دوو قات، هه ره یه کی مانگی سێ داراکی ته واوی پی ده ده م، تا به سه لامه تی ده چنه وه ئایۆنیا."

ئه فسه رهکان له خۆشییان هه ستانه سه ر پیتیان و یه کتریان له با وه ش گرت و به مه به ست ستایشکردنی، دهستی خۆیان به رانبه ر میر به رز کرده وه. زینه فۆن به درنگه وه پیاله کهی خۆی بلند کردو بچ دهنگ هه ستا پیتوه له ته ک پروکستیونس را وه ستا، له وه ده مه ی پیاوهکانی هه ر چوار ده وره ی کردیانه غه لبه غه لب و پشتیوانی خۆبانیان بۆی به یان کرد، زینه فۆن یه ک وشه شی نه گوت. رهنگه پاشتر باسی ئه وه م بۆ بکا چۆن به خه یالیدا ها تووه که سه یرسی جادوو گه ر جادوو ه سه یره که ی خۆی بۆ ئه و پیاوانه ی که چا وچنۆکی کوپری کردوون گرت ه وه هه موویانی ریسوا کرد. ئه گه ر پیر گرایلوس چاوی به مانه بکه وتبایه که شه ر له پیتاوی سه ره وه ری و رپیزی یۆنانییان ناکه ن و خۆیان بۆ مانگانه یه کی سێ داریکی پارسی به کوشتن ده دن، چی ده گوت؟

ناههنگی خواردنه که به خۆشی دیایی هات. کۆیلهکانی کۆرش ئه و شه رابه کۆنه ی پایسی، که له یۆنانه وه را هاوردبوویان، بۆ خۆشی

میانانیاں تیکرد. ماسی تازه له پروبار راو کراو له نیو سرکهی هه نارو دوشاوی خوځ کرابوو، سیری دهگه ل کرابوو، له شیش درابوو، ئینجا دهگه ل گوشتی ره شولئی سووره وه کراو و سه وزه ی تره وه، پیشککش کرا. هه رکه لیکاوی میوانه کان بۆ خواردنه که هاته خواره وه، دهسته یه که زورناژهن ناوازی خویشیان ژهنی و شمش پیاو هاتنه ناو چادره که وه که له شی گایه کی سوورکراویان له سهر دوو کولگه هه لگرتبوو هینایانه ژوروی. به وریاییه وه له سهر ته خته یه کی به رینیان دانا، یه کیکیان کیردیکی دریژی که چی دهره پناو به سی جار ورگی نهو که له شه گه وره یه یان له سهر تا بهر شه ق کرد. ناماده بووان قو ل و باسکیان تا دهگاته شانیاں، بۆ ناو بوشاییه که برد، ئیمه و امان زانی هه ناو که ی دهر دین، که چی به رخیکی برژاویان له ناو ورگی گایه که راکیشا دهره وه، هه لمی لی بلند دهبوو، پیازو گیای تری تی ئالابوو. سو س له ته نیشته کانی ده تکاوه. ئینجا کابرای خودان چه قویه دریژه خواره که نه مه شیانی دری و ترشی به هه موو نهو میوانانه ی دهورو پشتی دا کرد. به رازیکی برژاوی له ناو به دهر که وت. ورگه که ی به جوانی دروا بوو. سیکارد به دهسته که هه ناسه یه کی هه لکیشاو ورگی به رازه که شی دادری، کاریکی دهن او ئاخندرا بوو. بوشاییه کان پری سیوی کولاو بوو، بۆنه که ی نهو ناوه ی خو ش و گوشتی هه موو ئازله کانیشی به تام کردبوو. نه م دیمه نه به رده وام بوو، هه ر گه وره یه که یه کیکی بچووی ده هه ناو دابوو؛ قاز، مریشک، کهو، کوتر، چوله که، بولبول و چند ئازله لیکتی تریش ناماده کران، هه ر گه وره بوو بچووی له ورگی کرابوو تا گه یشته قورپرکه، چونکه من له خواردنه که دورو له پشته وه ی خیه ته که وه وه ستابووم، بوی هه ر نه وه نده خواردنه م وه بهر چاو که وت. به ردهسته کان گو تیان پیاوه کان به په له که وتنه سهر خواردنه که و میوانه کان قاپه کانی خو یان مشتی خو راک کردبوو.

نه م خواردبانگه banquet ی کورس کردبووی به بی به زم و په زم ته و او

نه دهبوو، نه مه ش له کن نهو زور بوو. سپار تیبیه کان وه ک هیر ته ماشایان ده کردو هیچ که یفیکیان به و میوزیک ژهنینه نه ده هات. وایان ده زانی نه م چالاکییانه له ناو سه ر بازگه که یاساغ بوو، به لام له ناو نه م چادره به رده وام بوو. که چی هه ندی جار نه م جو ره چالاکییانه بۆ خو راک خو ره کان نه نجام ده درا. چونکه کلیرچوس هه میشه روو گرژ بوو، بۆبه قوشمه چییه کان هه میشه مه زاقی خو یان ده خسته سهر نهو کابرایه چه مووشه وه. نه وه ی که جیتی سه رنج بوو کلیرچوس گالته پیگردنه که ی نه وانی هه میشه به فشه هه لده گرت و خزی نه ده شتیواند. چند کچیکی رووتی شمشال ژهنی سووری که شه که یان هیشتا خو شتر کردبوو. سه مایان ده کردو نهو به ژنه باریکانه ی خو یانیاں ده هه ژانده وه هه ندی جار بازه یان ده هاو یشته ئاسمان و ده گه ل دهنگی میوزیک ده یانگرتنه وه هه ندی جار ییش چه ندیک لهو شمشیره وه ک مووس تیژانه یان هه لده دانه ئاسمان و له بهر پرووناکی چراکان به باقی و بریق ده هاتنه خواره وه ده یانگرتنه وه. یه که له کچه کان ده گه ل نه ژدیها یه که سه مای کردو هه ردووکیان و یکرا ده هه ژانه وه. کچه که ماره که ی مه شق دابوو، چونی فیبر کردبوو، ئاوا هه لیده ته کاند. یان هه ر په نگه ماره که به کچه که سه رخوش بووی.

له نه کاو، کورس نامازیه کی بۆ به نده کان کردو نه وانیش هه موو چرایه کانی چوار دیواری چادره که یان دامرکاندنه وه، نه مه ش دیسان کلیرچوس و نه فسه ره کانی نه و ی چه په سانند. ئینجا چند جوانیکی کالیپیکی چرایان به دهسته وه بوو، سه مایان ده کرد. نهو جوانانه هه میشه مه ترسییان لی ده کرا خیه ته که یان قره دریژه که ی سپار تیبیه کان ناگر تیبه رده ن. به لام هه رگیز پتیه کیان به چه وتی نه هاو یشتت. هه راو هۆریای دلخوشی به م شیه سه مایه ی نهو جوانانه، گوپی پیاوی که ده کرد. له کاتی چوونه دهره وه یان به شینه یی به نیوان ناماده بوواندا رو یشتن و لیرو هه لوه سه ته یه کیان ده کردو چاویان له دراوی زیده هه بوو،

ئامادەبوونىش دەستىيان بە مەبەست رەوان دەکردو شەپپىكىيان لە لای سەرەوھى ئەو رانە لووس و بارىكانەيان دەدا.

جىيى سەرسورمان بوو كە كليرچوس ھەستاوھ سەر پىيان و ناو لە پىي خۆي لە مېزەكە داو ھەمووانى بى دەنگ كرد. بە دەنگىكى گەورەوھ سوپاس و پىزانىنى خۆي بە شىوھەكى سەربازى بە كۆرش راگەيانند.

"ھاوړئ ئەفسەرەكانم: ئەم كچانە نىشانىيان دا كە ئەوان تواناي سروسىيان لە ھى پىوان كەمتر نىيە. ئەوان تەنيا پىويستىيان بە پىيارو ھىزى جەستەوھ ھەيە. كەس نىيە لەوانەي كە ئەم يارىيانەي بە شىرو بە ئاگرىيان بىنى و دىتيان چۆن ئەو كچە ناسكۆلانە زۆر نەبەردانە خۆيان بۆ گرتەوھى ئەو شمشىرە تىزانە دەھاوئىشت، بتوانى نكولى لەوھ بكا كە دەشى ئازايەتى فىرى خەلك بكرى. جا ئىمەي سپارتىش دەبى بە ھەمان شىوھ لەشكرەكانى خۆمان مەشق پى بكەين، ئەگەر پىويست بى با ئامىرى كۆنى ميووزىك ژەنىنى رۆت بەكار بىنين، تا سەرنجى سوپا رابكىشىن و ايان لى بكەين بتوانن ئەم جۆرە ئازايەتییە نىشان بەدن..."

كۆرش لەم پىش لىگرتنە چاوەروان نەكراوھى ئاھەنگەكە، بى رىگە وەرگرتن، توورە بوو. لەتە نانىكى رەقى لە كليرچوس گرت و بە قورگى دادا و قسەكانى پى بى. سپارتىيەكان سەرى خۆيانىيان ھەلپىرى و لەم پىشيل كەردنەي پرۆتۆكۆل و رىز لى نەگرتنى سامى سەربازى ھەپەسان و لە تارىكىدا بە توورەپىيەوھ تەماشايان كرد دەيانويست بەو تارىكىيەوھ لەناو ئەو ھەموو تەمەي ناو چادەرەكەوھ بزائن كى پەلامارى كىيى دا. دەنگە خۆشەكەي كۆرش بىدەنگىيەكەي برىيەوھ.

"دانىشەو چەغەبە، كليرچوس. ئەمشەو من ھىچ بايەخىتك بەوھ نادەم ئايا تۆ سپارتى يان داپىرە قۆترەكەمى. ئازايەتى نىشانندان كاتى خۆي ھەيە، كاتى تايبەتىش ھەيە بۆ ئەوھى پىياو خۆي كامەران بكا. كەس

گومان لە ئازايەتى تۆ لە شەردا، ناكە. بەلام ئەگەر تۆ بەردەوام بى ئاوا لە پەلەي كۆمەلايەتى خۆت كەم بكەيتەوھ، من ئامادەم ئەم جەستەيەت لەم چادەرە فرىدەمە دەرەوھ!" لەگەل ئەم قسانەي دوو چەپلەي لىداو يەكسەر دوو ئىپسىۆيى زەبەلاح ھاتن و لە تارىكى تەكىيەوھ وەستان، لە ددانە سپىيەكانىيان بترازى ھىچى تريان لە سىبەرى خىوھتەكە دەدىترا. ھەردووك چاوى خۆيان برىيە كليرچوسى. ئەويش واقى ورمابوو. پىياوھكان بەم زللە لىدانەي ژەنرالى ناقايل بوون و دەستىيان بە غەلبەغەلب كرد و ئەويش بە شپىزەپىيەوھ لە شوپنەكەي خۆي دانىشتەوھ. كاپتنە سپارتىيەكان فىر نەبىوون ئەو ھەموو شەرابە بە جارىك ھەلقۆرن و سروودىكى سەركەوتنى سپارتىيان خويئند، وا وىدەچوو بىيانەوى بۆ كليرچوس داپۆشن، ميووزىك ژەنەكانىش ھەر بە ھەوھس بۆيان ژەنەين و ئەفسەرەكانى ترىش دەگەلىيان كەوتنە خويئندن.

كە كچە سەماكەرو فلوت ژەنەكان پاشەكشەيان كردو چوونە دووھى رەشمالەكەوھ، كۆرش وەك ئەوھى چاوەرپى شىتىك بى، تەماشاي بەر دەرگەي خىوھتەكەي كردو بە ئاستەم تواناي فۆكەس كەردنى مابوو. قسەو گالتەي ئەفسەرەكانى سەر مېزەكان دەستى پىكردەوھو پىكەن قاقاي ھەستا. پىياوھكان تا ئەوپەر كامەران بوون. لە كۆتايىدا مىر پاداشتى دراوھو پەردەي رۆخى خىوھتەكە ھەلداوھو ئەستىريا ھاتە ژوورەوھ. وەك ئارتىمىس يان ئافرۆدېتى زىپىن سەبرى ھەموو جىھانى كرد. سازە چكۆلەكەي دەبن ھەنگلى خۆي نابوو. چاوەكانى بۆ خوارەوھ دەپروانىيە پىيەكانى و زەردەخەنەيەكى پر لە شەرم رۆخسارى داگرتبوو. كراسىكى تەنكى لەبەردا بوو، كە رەت بوو ھەموو بە يەك جار تىي رامن. قژەكەي تا ناو قەدى درىژ دەبوو، بەلام لەسەر سەرى لوول دراوو. تۆقەكانى پەرموچى رەنگاوپرەنگى تىھەلكىشراوو، دژەوھرىيەكى جوانى دەگەل رووتى شان و ملە ساكارەكەي دروست كەردبوو. پىي پەتى بوو. تەنكىترىن

سووراویشی له پرومه تانی خوئی دابوو. زهیتوون په نگیسه که شی له بهر رویشایی چراکان د ترووسکاوه. له بن نهو کووتاله تهنکه کی که له بهریدا بوو، مه مه کانی دیار بوون تازه هه لیان دابوو نهرمه له ره یه کیان ده کرد. نه مانهش به پیچه وانهی راستی، نه ستیریایان و انیشان دا که نافرته تیکی گه ییوه و ده زانی چ جوړه کاریگه ربیه کی له سهر هه موو نه وانهی له ژووره که دا بوون هه بوو، به لام هینده مندال و قه شهنگ دیار بوو دلته پیتی ده سووتا.

غولامیکی خه سیاو به بچ دهنگ، کورسییه کی نرمی له ناوه راستی چادره که، بوئی خسته سهر قالیه که وه. له بهر پروناهی قندیله کانه وه بازنگه زیو و ناقه ره کانی ترووسکه بیان ده داوه. نهو گه وره ده ست ره نگیینه چی ندین سه ده پیچی نیستا، نه م کورسییه یی بو باپیره کانی کورش تاشی بوو، له بن شویتی دانیشتنه که پتی حه ستینه ره وه یه کی بو ساز دابوو، به زمانه یه که وه به چوارچیتوه کی به ستا بووه. دیزاینه که بو میوزیک ژهنیک پر به پیستی بوو. پرووی کورسییه که ش به مه به ستی حه سانه وه یی ته واو، هه مووی به خوری بهرخی داپوشرا بوو. نه ستیریا به نازه وه له سهر ته خته شکومه نده که دانیشت و ژووره که که وته ده ریاییکی بچ دهنگییه وه.

ههرکه نووکی په نجه یی گه یانده ژتیبه کان، نه ندیشه یی هه موو پیواه کانی گر دا. نه ستیریا به جوانی و به دهنگی له زهنگول سازگارتی هوش و دلی هه مووانی به نگ کرد. له پیشدا به ناسته م نووکی په نجه کانی گه یانده نامیره که یی، ده تگوت به دوا یی خه یالیکدا ده گه را، یان ده یوست بزانی سوژو چیژی بیسته رانی چون بوو. پاشان له نه کاویکرا ده تگوت میوزیکه که هه لی مژی. نه نگوسته کانی وهک گوژله یه کی که وته پیته ناو جوگه له یه ک و به توندی لیژ پیته وه، ناوا که وته سهر ژتیبه کان و پاشان ناوه ناوه هه لوهسته یه کی ده کرد، دا بزانی نه گه ر ته وژمیکی له بهرانبه ردا هه بی و بو نه وهش خوئی له تهنکاوان بپاریژی. هه ندی جار به دژی

ته وژمه که وه به خیرایی ناوازه که یی ده لاوانده وه و جارو باریش ده که وته سهر ناویکی مه نده وه، وهک نه وه یی له سهری ده ریاجه یه ک بی که تریفه یی مانگی لی شوق بداته وه. کچه که به یونانییه کی پاراو گورانییه کی خوشه و بیستی گوت. ناوه ناوه وشه یه کی پارسی ده خسته ناوه وه، نهو جوړه دهسته وازانه له نه پینا به کار نه ده هات. نه مهش ناوازیکی تیکه لی داهینا بوو. کچه که ده موچاوی گورا ده تگوت داماک یی داوه، خوشی و دامواوی ویکرا له روخساری به دی ده کرا، وهک دوو شه پوولی بهرانبه ر لیکیان ده دا. سهرم سوپما که دیتم نه ستیریا ده گهل گورانی خوتندنه که یی یه ک یه ک زهینی ده دا هه موو پیواه کانی نیو چادره که ره نگیوو ده یوست یه کی ک بدوژیتته وه، یان من خوم به م شپوه خه یالیم بوئی چوو. دیاربوو له سهر من له نگره تیکی گرت و ههستم کرد ته نیا بو من به سته که یی ده لاوانده وه. گومان له وه دا نه بوو هه موو پیواه کان به هه مان شپوه هه ستیان کرد ته نیا بو ههر یه کی ک له وان دهستی له بن گوئی خوئی نابوو. بهو شپوه یه په روره ده کرابوو که هه موو بیسته رانی خوئی شادمان بکا. چ جوړه سهر که وتنی ک بوو که وای کرد ههر پیواویک وای ههست بکا که ته نیا بو نهو نهو گورانییه ده لی؟ هیشتا من دلنیام که پتر له وان یی دیکه زهینی خوئی دا من.

وشه یه کی گریکی کون هه یه، وشه یه کی ناموو جوانه، نیستا به ده گمن به هه مان واتای پیشانی به کار دی. نهو وشه یه باسی نه وه ده کا دوا یی کوتایی ههر ناوازیک، نهو ژتیبه یی ده گهل گورانی ده له ریتته وه، چون دیتته وه نهو باره یی جارانی و داده مرکیتته وه. له م چهره یی نیستا دا نه م وشه یه واتایه کی تری دراوته تی که له هر ژوژه concept یی ره سنی خوئی جیوازه. که دوا ناوازی خوشه که یی نه ستیریا هیدی هیدی کز بووه و که وته نیو بی دهنگییه وه، نه م وشه کونه یونانییه یی له هزرمدا ژیانده وه؛ هه موو ناماده بووان به پیوا و کوبله و ره مه که کانیشه وه هه ناسه بر بوون. تینجا سهری بهرز کرده وه و تهماشای نیمه یی کرد و به شهرمه وه گرژییه وه، به په له

ههستاوه و سه‌ری بۆ کۆرش دانه‌واندو چوووه ده‌روهه. دیسان دهنگی پیاوه‌کان له هه‌موو لایه‌که‌وه هات. به‌لام ئەمجاره دیار بوو که دهنگه‌که کاری تی کردبوون. که له خۆشه‌ویستی خودا ده‌توییه‌وه، ناتوانی به‌ناسانی به‌هه‌موو هه‌ستته‌وه بۆ سه‌ر ئەم زه‌وییه‌ بێیه‌وه. کۆره‌که‌ دوای ماوه‌یه‌کی کورت په‌رتی لێ کرد. هه‌ر که‌سه‌و خاتری خاست و رۆبشت. هه‌موو سوپاسی میریان کردو ئاماده‌یی خۆیانیا بۆ پشتگرتنی له‌ رۆژانی ناینده‌ نیشان دا. من و زینه‌فۆن به‌نه‌رمی چووینه‌وه کن خیه‌ته‌که‌ی خۆمان، هه‌ر یه‌که‌و له‌ده‌ریای بێ دهنگی تاییه‌تی خۆماندا بووین، هیچ کامان قسه‌مان نه‌بوو بیکه‌ین، به‌لام بێگومان هه‌ردوو کمان بیرمان له‌ یه‌ک شت ده‌کرده‌وه.

یه‌کێک له‌ خوافه‌ته‌کانم جه‌ختی لێ کردمه‌وه ئەمه‌ چ وشه‌یه‌کی کۆنه‌ به‌ دوو شتیه‌ی جیاوازه‌وه راقه‌ ده‌کری؟ ئەو وشه‌یه‌ هه‌ردوو هه‌رژۆه‌ی هونه‌رو دل‌ه‌قی ده‌گه‌یه‌نی. ژیان و مردن ده‌گرێته‌وه. جوانی و تۆقاندن ده‌به‌خشی. چ وشه‌یه‌کی نامۆیه‌ که‌ بتوانی ئەو هه‌موو دژه‌وه‌رانه‌ بگرێته‌وه. وشه‌یه‌کی تراژیکی دلته‌زینه، بیره‌ دل‌خۆناییه‌ به‌ها‌داره‌که‌ی خۆی له‌ ده‌ست داوه‌ و اتای ئیش و ئازارو ئەشکه‌نجه‌و ترس ده‌نوێنی. وشه‌یه‌که‌ له‌ زۆر لایه‌نه‌وه پر به‌پیتستی ئەم کورته‌ چیرۆکه‌ی منه، من زۆر به‌ورباییه‌وه ئەم وشه‌یه‌ له‌ واتا نه‌فره‌تییه‌که‌ی خۆی جودا ده‌که‌مه‌وه‌و ئومید ده‌که‌م که‌ مانایه‌ کۆنه سه‌ره‌تاییه‌یه‌که‌ی پر له‌ ئاشته‌وه‌ری و خۆشی له‌ یاد نه‌چی.

وشکه‌ کاتاسترۆفی catastrophe^(١) یه‌.

(١) Catastrophe نووسینه‌ هاوچه‌رخه‌که‌یه‌تی؛ له‌ دهنگسازی زمانی یۆنانی کۆن Ka-tastrophe واتا (پشته‌وشارکردنه‌وه). ئەمه‌ش هه‌ردوو هه‌رژۆه‌ی چاک و خراپ ده‌دا (وه‌رگێر). به‌لام واتای هاوچه‌رخه‌ی وشه‌که‌ له‌ Webster Dictionary به‌م شتیه‌وه‌ی خواره‌وه‌ هاتوه‌: ١- ده‌رئه‌نجامی توندی و تیژی، ٢- ترۆپکی رووداویکی دلته‌زین؛ ٣- گۆزانیکی توند و له‌ ناکاوی یه‌کێک له‌ تاییه‌مه‌ندییه‌کانی گۆی زه‌وی؛ ٤- ئەوپه‌ر هه‌ره‌س هیتان...

IV

دوای پشکنینی ئەو بزنانه‌ی کرابوون به‌ قوربانی، بینه‌ره‌کان تا هه‌نیشکیان ببوه‌ خلتانی خۆین و هه‌ر یه‌که‌یان له‌ شوێنی خۆبه‌وه‌را باسی به‌هاو هیمای قوربانیه‌کانی ده‌کرد. میر هه‌موو له‌شکره‌که‌ی خۆی له‌ شوێنی مه‌شقکردنی قه‌راخ رووباره‌که‌دا کۆ کردبۆوه بۆ ئەوه‌ی پتیا نیشان بدا چ قوربانیه‌کی بۆیان کردوو تا به‌ سه‌لامه‌تی له‌و چۆمه‌ نه‌قۆلایه‌وه ده‌رباز ببن و به‌ره‌و بابل بینه‌وه. پیاوه‌کان ملی خۆیان درێژ کردبۆوه سه‌یری ئەو کاره‌ مه‌زنیان ده‌کردو تووشی دل‌ه‌راوکیان ببوون. بچن یا نه‌چن، سه‌رکه‌ون یان بن که‌ون، هه‌ردوو لا هه‌ر سه‌ر ئیشه‌ بوو. بینه‌ران له‌ کۆتاییه‌دا دیتیا کۆرش ده‌هات و ئەوانیش سه‌ریان بۆی دانه‌واندو به‌ دهنگیکی نزم و به‌ ریزلینانه‌وه ده‌رئه‌نجامی سه‌ده‌قانی خۆیانیا بۆ راقه‌ کرد. سه‌د هه‌زار جووته‌ چاو سه‌یری روخساری ده‌کردو دیتیا که‌ گه‌ش بووه‌وه‌و هه‌ردووک ده‌ستی به‌ هیمای سه‌رکه‌وتن بۆ ئاسمان هه‌لپری.

هاواری کرد: "خوداوه‌نده‌کان ده‌گه‌ل ئیمه‌ دانه! قوربانیه‌کان باشن، هه‌ر ئەم‌رۆ ده‌په‌رینه‌وه!"

سوپاش دهنگی لێ هه‌ستا و ئەوانه‌ی له‌ په‌رگه‌ی قه‌ره‌بالغیه‌که‌دا بوون ده‌ستیان پیکرد په‌رتی لێ بکه‌ن. هه‌ندیکیان چونه‌وه‌ نیو ئەو ده‌سته‌یه‌ی که‌ چه‌ند رۆژ بوو خه‌ریک بوون پرده‌که‌یان چا ده‌کرده‌وه. هه‌ندیکیشیان چونه‌وه‌ یه‌که‌کانی خۆیان و بارگه‌ی سه‌ربازگه‌که‌یان تیک نا. هه‌موو راپه‌ستان و چیتر په‌رتی لێ نه‌کرد که‌ بینه‌یان کۆرش چی کرد.

دهسته زيره قانه شمش سهد سواره تايبه ته كهى خوى كو كرده وه به هيمنى سوارى ئه سپه كهى خوى بوو و بو كه نارى رووباره كه شور بووه وه به ئه وهى هيچ هه لوه سته به كهى لى بكا مى له رووباره كه نا و فه رمانى پياوه كانى خوشى دا به دوويدا برۆن. شريه يان له ئاوه كه وه هينناو هيدى هيدى رووبار قولتر بوو، گه يشته مى ئه سپه كان، ورگيان كه وته ژير ئاوه وه، هيچ كوتيان نه ما ئاوى نه گاتى. پياوه كان هه ستيان له بهر برا. هه نديك واقيان له وه ورما چون مير ده توانى ئه سپه كهى خوى به مه له كردن له و رووباره تيژه ده ربار بكا. گرمان خوى ده ربار بوو، چون ئه وه سهد هزار سه رباره ده توان له وه ته ورژه بهر نه وه له كاتيكدا كه زوريان له گولتيك ئاودا ده خنكين. چون ده توان به خويان و به وه هه موو چهك و تفا قانه يانه وه له و ئاوه بدن.

ئه سپه كان دا يانه بهر بو پيشه وه چون و گه يشتنه ناوه راستى ئاوه شيلووه كه وه. ئاوه كه به ده دورى ناو قه ديان وه گيژه نهى ده كرد. ته نانه ت له و دووره وه ش را ده مان ديت چون سه رباره پارسه بيا بان ناسه كان له ناو ئه و ئاوه ترسيان لى نيشتبوو، به لام چونكه سوارچاك بوون دانيان به خوياندا نا و قيت له سه ر زيني ئه سپه كانيان دانيشتبوون و به وه بهر ي رووباره كه ياندا دهروانى، توند لغاوى ئه سپه كانيان گرتبوو. له ناكاو، بينيمان زگى ئه سپى كوزش به سه ر ئاوه كه وت و پاشان كلكى وه ده ر كه وت، ئينجا تانگه و پالووى ده ربار بوو. شازاده پاش ئه وه سه ركه وتنه ي فه رمانى دا ره وه ان برۆن و هه ر شمش سهد پاسه وان كهى گه يشتنه ناو ته نكاوه كه و پرووشكى بهر سمى ئه سپه كانيان وهك هه ور گه مارۆى دان و له رووبارى په رينه وه له نيو مائيل دووره ورا گويمان له هه راو هورباى سه ركه وتنه كه يان بوو.

ئيمه ش هاوسۆزى ئه وان قيراندمان، پياو هه بوو مستى خوى بهرز ده كرده وه و هه بوو رمى بوئاسمانى ده بردو هه بوو هيلميته كهى هه لده دا،

هه موو به و نيوچه وانهى كه خوا وه نده كان به و شيوه بيهاوتايه به ئيمه يان دا گوشاد بوون، ئه و فراته بهرينه ي كه دانيشتوانى ده وره بهر ي وا يان ده زانى بى به له م مه حال بوو لتي ده ربار بن، نيشانه به كهى واى به ئيمه به خشى كه ماندوو بوونه كهى ئابروكو ماس و سووتاندى پرده كهى بو ئه و بى داد بوو. ته نانه ت رووباره كه به خوى رتي بو سوپاى ميرى كرده وه تا لتي بهر نه وه.

له ميانى بو پيشه وه چوونى له شكره كه، ئيمه قه ره به قه ره لاي راستى چه مه كه رويشتين، به لام هه ندى جار، كه رتيگايه كه سه خت ده بوو ناچار ده بوو ين چه ند مائيليك له ليوارى دوور بكه وتبا ينايه وه، هه ندى جار چه ند روژه رى دوور له كه نار كه ده رويشتين. مانگييك ده بوو فرا تمان برى بوو، كه رتيگه ي خومانان له و خاكه ناخوشه دا ده ستنيشان كرد. ئاهورامه زداى خوا وه ندى خورى فارسه كان رووناكيبه كهى واى ده خسته سه ر رتيگايه كه كه چاوى كويز ده كردو روژيشى هينده گه رم ده كرد كه مرؤقى ده جمى. كه ئه ويش ئاوا ده بوو، هه ندى خوا وه ندى مانگ شوينه كه يان ده گرتته وه و ئه وانيش هينده تاريكيبه يان ده هينا كه خه وى له چاوى هه موو سوپايه كه ده زراندا. دارى كووچكووچه كان هينده هيشك ببوو، هه موو زمانه كان له كون و كه ليني دارى عاره بانه كه ده ره اتن. ته وه رى پيچه كه كانيان جيروه جيريان لى پهيدا بوو و به گرانى ده سووران وه. بو ئه ودى له بار يهك نه چن، ناچار له ته كه ول و ورده به رد له كه له نه كانيان بنين. خاكه كه هينده ي كه رسته ي ئاسنگه ر گه رم بوو. گه رمايى له ئاسۆه را به شه پۆل ده هات، ته نانه ت رتيگه ي به دره ختيش نه ده دا تا گه شه بكاو بروى. له بنه پنچك و حوشترالووك بترازى هيچى تر شين نه بوو، ئه مه ش به شى يهك كه رت تاگرى ئه و سوپايه ي نه ده كرد.

ئه و كووره ئاگره هه ره سى پى هينان. ده يان ئاژه لى بار هه لگر له برسان توپين. زه وييه كه رووت و قووت بوو. سه رباره كانيش دانه و تيله يان نه ما بوو.

نرخى پيويستيبه كاني له و بازارهى كه لايه نگرانى كورس دايان نابوو بپوهه
 ناگرو شتى لى به كرپن نه دههات. هه نديكيان ريبازيكي ژيرانه يان هه بپوه
 بو به رپوه بردنى پيشه كانيان؛ له بواري داكردى خوراك، نه وان له
 پيشه داره كاني نيمه زيره كتر بوون. ته نانهت كه لله سه رى رزيوى كه ريش له
 شيتست دراخما كه متر نه ده كرا. هيشتا به راستى نه گه شتت بوينه بيابان
 كه بوينه ده روزه كهر. گه لى كه س گوستى نه و هيسسترو گايانهى كه له
 برسانا مردار بوون يان له تيتانا خنكا بوون، بو خويانيان پاشه كه وت كرد.
 ته نيا هيسستره كاني كاروانه كهى كورس به رگهى رپگه كهى گرتبوو. نه و
 حوشترانه ش تاژهللى قه لپ بوون.

زينه فون داني به خوى دانا بوو؛ ته نانهت جاريكيان بينيم زه رده خه نهى
 هاتى نه و جارى گوتى له كاپتنى سپارتى، كرپسوفوس، راگرتبوو نارهبزايى
 خوى له گران بوونى نرخى گه نم ده رده بپرى.

نه فسه ره كه به سه رسورمانه وه پرسى: "به چ پنده كه نى؟"

زينه فون وه لامى داوه: "هاورپيه كهى نه پينى خوم وه بپير هاته وه، ناوى
 چارميديس بوو."

له و كاته ميتون به ويدا رهت ده بوو، هه لوه ستهى كرد بو نه وهى گوتى له
 ده مه ته قيبه كه بگرى، قسه كاني به زينه فون پرى و گوتى: "من له بپيرمه، له
 قسه كاني سوكرات له ناگورا بوو. پياوه كه شانازى به دهستكورتى خويه وه
 ده كردو گوتى بوين شاناز بوو چونكه چيتر به ندهى سامان و داراييه كهى
 نه بوو."

كرپسوفوس گوتى: "گيل بوو، نه گينا چون مره ده شى چاوى له ده رگهى
 لايده بى تا بهرماوهى خويانى بو بنيرن و نه يه وى به هه بووى بوى؟"
 زينه فون پيكه نى: "به راستى هه ر قسه بوو ده بكردو كردنه كه شى ته نيا
 هه ر له پيناوى مشتومر كردن بوو." بپروكهى مشتومر كردن بو مشتومر

كردن له كن سپارتييه زيره كه پشى ته نگه كان چيى نه ده بووه وه. "سوكرات
 بپروكهى هه ژارى پى په سند بوو. بويه ده يگوت به هادارترين سه رمايه يه.
 كه س نيريهى به مروقى دهستكورت ناباو كه سيش دژايه تى ناكا، هه ژار
 پيويستى به كه س نيبه پاريزگارى بكاو ته نيا له نه زانيشه وه گه شه ده كا."
 كرپسوفوس بى نه وهى هيج له بابته كه تيبگا، چاوى زهق بپروه و
 ته ماشاى ده كردين. پاشان پرسى: "نه رى نه و سوكراته مال كاوله كيبه؟"
 هيشتا وه لامى نه درابوه وه كه سه رى خوى له نه زانى نيمه باداو رويشت.

يهك له خووه كاني كورس نه وه بوو كه ته نيا يهك يهك ده گه ل گه وره
 نه فسه ره كاني سوپا كهى داده نيشت و گوتى لى ده گرتن؛ چونكه ده زانى
 نه وان كه به ته نيا له گه لى ده بن بوچوونه كاني خويان له كنى باشت ده رده بپرن
 له وهى كه به گروپ بن. جاريكيان بنووسه كهى پروكسينوس نه ساغ بوو،
 بويه داواى لى كردم دا ده گه لى بچم و له و كو بوونه وه يه دا تاماده بم كه
 كورس بوى بانگى كردبوو. كه چووينه ناو خيوته تاشنايه كهى كورس، من
 بو ماوهى چند خوله كيك هه لوه سته م كرد تا چاوم له تاريخى رابهينيم.
 پاشان به شه وقه وه چاوم به هه موو لايه كدا گيرا، به لام وام نيشان نه دا كه
 له ديدى كهى نه سستيريا ده گه رام. له نه كاو پادا شته كه م پى دراو چاوم به
 نه سستيريا كه وت، زه رده خه نه يتيكى بو كردم، قه شه نگ له گوشه يتيك له سه ر
 دوشه كيك روونيشت بوو. خه ريك بوو، نه خشى كى ناسكى ده چنى. له
 تاريخى ناو چادره كه به ناسته م به دى ده كرا. رهنگه زه يتوونيبه كهى ده گه ل
 بيناى ديواره كاني چادره دوو كه ل رهنگيه كه تيكه لى يه كترى بپوون. كه
 جار جار گوتى له ده مه ته قيبه كهى بهر ده رگهى خيوته كه راده گرت و چاوى
 هه لده بپرى؛ چاوه گه شه كاني سپى ده چوونه وه و نيشان يان ده دا كه هيشتا
 هه ر له وى ما بوو، پاشان چاوه كاني داده گرتوه وه ده كه و ته وه سه ر كاره كهى
 جارانى.

دوای کورته پیتشه کیبیک، کۆرش گوتی: "پرۆکسیئوس، خو من ده زانم له میانان هه لئه تیکدا، تو جارێک له دژی جاشه پارسه کان شه رت کردوو. نایا له شه ری تو هیچ شتیکی فیر بووی که بشی ئیمپرو له دژی شا سوودی لی وه ربگیری؟"

پرۆکسیئوس بۆ ماوه یه ک بیری کرده وه و منبش هزری خو م کرده دوو چین، یه که میان به په له تیبینییه کانم له سه ره په ره مۆمه کان ده نووسیییه وه به چینی دووه میشم چاویکم ده دا ئه ستیریا، که له پشتی میری دانیشتبوو. پرۆکسیئوس گوتی: "به ئه وه ری ریزه وه، گه وه رم، ده لیم من له دژی پارسه کان شه رم نه کردوو. به لکو لیکۆلینه وه م ده گه ل یه کیکیان کرد که دیل کرابوو. وا ریکه وت دیله که پیتشتر پاسه وانی شا بو، یه کیکی له نه مرۆ Immortal یه کانی بو؛ به لام له بهر هه ر هوییک بوو بی له کاره که ی درکرابوو، بۆیه خو ی هه راج کردبوو، بۆ ئه و لایه نه ی به ئه فسه ره به کبی بگری. ئیمه ش تا راده یه ک بوینه براده ر."

کۆرش خو ی راست کرده وه بۆ ئه وه ی با شتر گو ی بگری.

پرۆکسیئوس به قسه کانی خویدا چوو و گوتی: "وهک ئه وه ی که خو تان شاهه زان ئه و نه مرۆ یانه ی شا به شیوه یه کی بی ئه ندازه مه شق درا ون. ره نگه له م جیهانه دا، با شترین زیره فان و سوارچاکی مه شق درا و بن. به هیزی و بی توانایییان هه ردوو ک له مه وه هاتوو. به قسه ی ئه و کابرایه، ئه و نه مرۆ یانه به شیوه یه ک مه شقیان پی کرا وه که هیچ نه رمییان نییه. ئه گه ر شا به راشکاوی فه رمانی ره وانیان پی نه دا، سه ربان لی ده شیوی."

پرۆکسیئوس ئه م با به ته ی کرده قزگه ی با سه که. کۆرش باش شاهه زای نه مرۆ یه کانی شا بو؛ ئه و به خو ی له مه شقه کاندایه شدارو ده گه لیشیان گه وه ببوو. ده سته یه کیش له وانه پاسه وانی تایبه تی خو ی بوون. به لام ئه و بۆ خو ی با یه خی به م لایه نه ی نه مرۆ یه کان نه دا بوو.

پرۆکسیئوس گوتی: "هه موو دونیا له و نه مرۆ یانه ده ترسی. شا ئار تاخی ر خا سی ش شه ش هه زاری له وانه هه یه، هینده ش دل سو زی شاهه که یانن که هه موو ده میک ئاماده ن بۆ ی برن. تاکه رتگه بۆ ئه وه ی به و پیا وانه بوه ستنی ده بی سه رۆ که که یان بکوژی، ده بی شای له نا و به ی. ده بی گورزیکی نه ترس شای له نا و ببا، ته نانه ت هیزیکی بچوو کیش یان یه ک خو کوژ ده توانی ئه م ئه رکه جیبه جی بکا و پا شتر هه موو ئه و شه ش هه زار که سه په کیان ده که وی و وا پیتشه چی که پا شتر سه رتا پای له شکر ی پارس ده سته ردار بی و ملکه چ بکا."

کۆرش به م زانیارییه مه ست داما. ده رزییه که ی ئه ستیریا به شینه بی تروه ده یچی، چاوی له مۆله ق ما بوو ته ماشای شاهه ی ده کرد، دلی سو و تاندم. به لام هیشتا پرۆکسیئوس به ته و او ته ی به نیو با سه که نه که و تبوو.

گوتی: "هه مان شت ده بی ده گه ل ژه نرالی شایدا بگری، و اتا ده بی ژه نرال تیسایفیرنیسیس بکوژی. هه رکه ئه و ناوه هات، شاهه یه که سه ره له شوینی خو ی و شت بوو، گو ی مووچ کرده وه. "باش ده ینا سم، هه رچه نده ئه و هه موو نا و ده نگه ی هه یه به لام له راستیدا زور ترسنۆ که. پی خۆ شه متمانه ی پی بگری، خو ی قو ز هه لپیخت، به لام که روو به رووی هیزیکی ببیته وه، با هیزه که که می ش بی، ره نگه ی زه رد داده گه ری، وه ک مندالیکی لیدی که باوکی به قامچی لیبیدا."

جووله یه کی کتوپر له گو شه که ی پشت سایورس کرا و بینیم ئه ستیریا قامکی خو ی ده مزی، چونکه ده رزی تی چه قی. چیتر نه ی توانی فۆ که س بکا، به لام بهر له وه ی ده ست به چینه که ی بکاته وه بینیم تیچاویکی لای ئیمه ی دا. ئه مجاره یان نه سه یری من و نه ته ماشای کۆرش ی کرد، ئه مجاره یان نیشانی له پرۆکسیئوس گرت که له ته نیشتی کۆرش ی

راوه‌ستا بوو. هه‌رچه‌نده له تاریکایی چادره‌که به ئاسته‌م ده‌بیندرا، به‌لام
دلنیا بووم که هه‌ردوو چاوی پر له ژار بوون.

شازاده بۆ ماوه‌یه‌کی درێژ ئه‌سپی خه‌یالی خۆی لینگ دا. ئه‌ستیریا
دووباره چاوی له‌سه‌ر نه‌خشه‌که‌ی خۆی هه‌لنه‌گرت و له‌کو‌تاییشدا کو‌رش
ئیمه‌ی به‌ری کرد.

V

هه‌رچه‌نده ئه‌و بیابانه‌ بژیوی گه‌لیک خه‌لک و ئاژه‌ل مسۆگه‌ر ده‌کا، به‌لام
ده‌واره‌کانی ئیمه‌ تووشی نسکۆی گه‌وره‌ هاتن و به‌ ره‌وه‌ له‌و رۆشسته‌نده‌دا
تۆپین و مردار بوون. رۆژ رۆژی راوچییان بوو، به‌لام ئیمه‌ هینده‌ ماندوو
بووین، ته‌نانه‌ت سیوادی ئه‌وه‌شمان نه‌بوو که هه‌ندیک له‌و ره‌وه‌ که‌ری
کیوی و مریشکه‌ ره‌شه‌و ئاسک و نه‌عامانه‌ راو بکه‌ین و له‌ شیشیان
بده‌ین که قه‌ره‌به‌قه‌ره‌ی ئیمه‌ ده‌هاتن و چاودێرییان ده‌کردین. ته‌نانه‌ت که‌س
نه‌ده‌وێرا به‌ گژی نه‌عامه‌کاندا بچێ، چونکه‌ به‌کیکیان لوشکه‌یه‌کی له
سه‌ریازیک دا و کوشتی. ری نیشانه‌ره‌که‌ی ئیمه‌ باسیکی سه‌یری
ده‌باره‌ی دانیشتوانی گوندیک بۆ گێراینه‌وه‌ که روخساری به‌رازیان
هه‌بووه‌ هه‌ر ریبواریکیش رپی به‌ ناویان که‌وتبێ هه‌رگیز به‌ ساغله‌می
نه‌گه‌راوه‌ته‌وه‌. من گویم به‌و جو‌ره‌ ئه‌فسانه‌یه‌ نه‌دا، به‌لام مه‌ره‌قم بوو
که‌ریک راو بکه‌م؛ چونکه‌ وا پیده‌چوو که راوی له‌ هه‌موو ئاژه‌له
کیویه‌کانی دیکه‌ ئاسانتر بوو. زۆر له‌ ئه‌سپه‌کانی ئیمه‌ به‌زۆکتر بوون.
به‌لام زۆر جار ان که به‌ پێشم ده‌که‌وتن له‌ نه‌کاوه‌کی له‌ پێش من
راوه‌هه‌ستان، ده‌تگوت پیم پیده‌که‌نن و مه‌یدانیان لیم ده‌خواست تا لیبیان
نزیکتر بکه‌ومه‌وه‌. هه‌رکه‌ لیبیان ده‌چومه‌ پێش، دیسان فرته‌کیان لی
ده‌داو ده‌رده‌په‌رینه‌وه‌ هه‌ر هینده‌ش لیم دوور ده‌که‌وتنه‌وه‌ که تیر
نه‌یانگات. له‌ ئه‌نجامی هه‌ولدانیکێ زۆر هه‌له‌کردنی به‌رده‌وام، گه‌یشتییه
ئو راستییه‌ که به‌ یه‌ک رینگا ده‌کرا ئه‌و که‌رانه‌ راو بکرتن. بۆیه

سواره‌کامان له یه کتری جودا کردنه وه و به نوره به دواى کهره‌کان ده‌که وتین تا ده‌پسان ئینجا یه کسه ده‌توین. له میانى ئه و راوه‌دوونانه‌ش پینج شه‌ش و لآخ و سواره‌کانى ئیمه خوین پسان و له‌ناو چوون. به‌م جوړه توانیمان گوشت به که‌مى بۆ سه‌ربازان مسوگه‌ر بکه‌ین.

له یه‌کپک له و راوه‌دوونانه من چهند مایلیک له ئوردیه‌که دوور که‌ه‌ه‌وه و ریم که‌وته ناو شاخ و داخیکى زۆر سه‌خت و سمیکى مایه‌که‌م ده‌قوړتی‌کدا چه‌قى. قاچه‌که‌ی وه‌ک چیلکه‌یه‌ک وردوخاش بوو. منیشی هه‌ل‌دایه‌ سهر سهرى خو‌یه‌وه و له‌ویش‌ه‌وه‌را بۆ ناو قومه‌ته به‌ردیکى تیژى فری دام. ره‌نگه‌ بۆ ماوه‌یه‌ک بی هۆش که‌وتیم، چونکه‌ که‌خه‌به‌رم بۆه خوړ له‌سهر زهردى بوو، هیچ که‌س له‌هاورپیکانی‌ش له‌وه‌ردو به‌ردانه‌ ديار نه‌بوون. ئیمه‌ به‌و راوه‌جه‌له‌ شیه‌وه‌خه‌ریک بووین، بۆیه‌ ره‌نگه‌ تا چهند سه‌عاتیکى دواى چوونه‌وه‌یان هه‌ستیان به‌وه‌ نه‌کردی‌ک که‌ منیان له‌گه‌ل‌دا نه‌ما‌بوو. له‌به‌ر به‌ سهر سه‌رمدا که‌وتنم و به‌ هۆى ئه‌وه‌ تاوه‌ی هه‌موو پاش نیوه‌رۆیه‌که‌ له‌ که‌له‌ی دابووم؛ سه‌رم وه‌ک چه‌کوچى ئاسنگه‌ر ده‌یکوتاو هه‌ل‌یه‌کی کوشنده‌شم کرد که‌ چووم هه‌موو ئاوى ناو دیمکه‌که‌م به‌ چاوچنوکی، به‌یه‌ک جارى فر کردو ئه‌وه‌ش که‌ له‌و ئاوه‌ ناسازى فرات ماوه‌ هه‌موویم به‌ سه‌رمدا کرد، بۆ ئه‌وه‌ی توژیک له‌ ژانه‌که‌ی که‌م بکاته‌وه‌.

مایه‌که‌م له‌ولاه‌وه‌ که‌وتبوو، له‌ به‌ر چه‌قى گه‌رماو له‌ تینان و له‌ ژانى ئه‌و فره‌ شکسته‌ی په‌لیکی، وه‌ک منداڵ ده‌بیزیراند. پتوبست بوو ئه‌و مایه‌ خانمه‌ بکوژری و منیش هه‌ر چه‌نده‌ په‌شیمان بووم به‌لام به‌ توژیک ماندوو‌بوونه‌وه‌ ئیشه‌که‌م کردو به‌ردیکى زلم به‌ که‌له‌ی داداو وردو خاشم کرد. ئینجا به‌ سه‌ر که‌نداله‌که‌ که‌وتم بۆ ئه‌وه‌ی ده‌وروبه‌رى خوّم سه‌ح بکه‌مه‌وه‌ له‌گه‌ل دوا کله‌فه‌ی خوړه‌تاف وه‌ک بل‌پى توژى به‌ر پى سهر‌بازه‌کانى ئوردیه‌که‌م بینى، به‌ بیاباندا ره‌ت ده‌بوون. به‌و ئاراسته‌دا

رۆیشتم و رشت بووم، ده‌بوو بگه‌مه‌ جى. ئه‌ستیره‌کانم به‌ نیشان کردو له‌ نزیک په‌یکه‌رى ئیسقانى سى هیستران خوّم سه‌سانده‌وه‌، هیسکه‌کان هینده‌ سپى و خاوین بوون له‌به‌ر تریفه‌ی مانگه‌شه‌و شه‌وقیان ده‌داوه‌.

به‌یانى که‌ رۆژ هه‌لات، هه‌مان ته‌پ و توژه‌که‌ی شه‌وى پيشترم دیت، به‌لام هینده‌ی ئه‌وه‌که‌ی ئیواره‌ی پيشتر دوور بوو، له‌ راستیدا توژ نه‌بوو، ته‌نیا ته‌مومژى ئاسوى دوور بوو. ئه‌مجاره‌یان ترسم لى نیشتم؛ چونکه‌ خه‌ریک بوو له‌ تینان ده‌خنکام و له‌ دوى شه‌ویشه‌وه‌ ئاوم نه‌خواردبووه‌وه‌. کاتى نیوه‌رۆ بوو هه‌ستم کرد نه‌متوانى چیتر پرۆم. که‌له‌نه‌ به‌ردیکم دۆزیه‌وه‌و چوومه‌ به‌ر سببه‌ره‌که‌ی و خوّم بۆ مردن تاماده‌ کرد.

به‌یانى رۆژى پاشتر له‌ ده‌نگى زه‌نگولیک وه‌ ئاگا هاتم که‌ خه‌ریک بوو نه‌ده‌ما. تامى ده‌وم ناخوش بىوو، وه‌ک ئه‌وه‌ی پرى خوړى بى و ابوو. پيشته‌که‌م گه‌رم بوو، نه‌ده‌وتیرای ده‌ستى لى بده‌ی. ئاشکرا بوو که‌ له‌ میژ بوو تام لى هاتبوو؛ چونکه‌ ئه‌و بره‌ به‌رگه‌ که‌مه‌ی له‌به‌رمدا بوو، هه‌مووم له‌به‌ر خوّم داکه‌لاند بوو. ماوه‌یه‌ک سه‌یرى ئاسمانم کرد، هۆشم هیناوه‌ به‌ره‌ خوّم. که‌ دووباره‌ گویم له‌ زه‌نگوله‌ بوو، سه‌یرم هات که‌ تا ئه‌و کات نه‌مردبووم.

هه‌ستامه‌وه‌ سه‌ر پىیان، به‌لام له‌ بن ئه‌و که‌نده‌لانه‌ نه‌متوانى هیچ شتیک به‌دى بکه‌م. ئه‌ژنۆم عاردى نه‌ده‌گرت. قورگم وشک بىوو. به‌ زاناییه‌وه‌ پىی خوّم خسته‌ که‌لینه‌کانى شاخ و به‌ که‌نداله‌که‌دا هه‌لگه‌رام و هاتمه‌ سه‌ره‌وه‌. که‌نداله‌که‌ ته‌نیا یه‌ک به‌ژنه‌ زه‌لام بلند بوو، به‌لام چونکه‌ من شل وکول بىووم، بۆیه‌ وامزانى به‌سه‌ر کىوى ئۆلیمپوس که‌وتم. له‌سه‌ر زگ لىی راکشام، بۆ خوله‌کىک سه‌سامه‌وه‌، هه‌ولم ده‌دا باش بىینم، له‌ کوژتاییدا توانیم هه‌ستمه‌ پىوه‌و ده‌وروبه‌رى خوّم سکان کرد تا بزنام ده‌نگه‌که‌ له‌ کوپه‌ بوو ده‌هات.

ئستەم نەبوو سەرچاوەی دەنگە کە ببینمەو. مینگە لە پەزێکی کەم بوو، سی بال لێم دوور مۆر ببوون. خوربێه نە براوە کە یان سیس و پڕ خیزی بیابان بوو. سەریان شۆر کردبوو و دەرۆشتن و شوینی سمەکانیان لەسەر ورده بەردی بیابان دەر دەچوو. بۆنی گرانی خوربێه نە شۆراوە کە یان بۆم هات، هەرچەندە ناخۆش بوو، بەلام سەیر ئەو بوو پشوو و بەر هیتامەو. مەرەکان یان ئاگیان لە من نەبوو یان باهەخیان پێ نەدام و نەرم نەرم دەقارین و هیتدی هیتدیش زەنگۆلە یان لێ دەدا، دەتگوت من شتێکی جیماو یان پنچکێکی بیابانە کە بووم.

بەلام شوانە کە یان وەک ئەوان نەبوو. کچێکی لاو بوو. بەرگێکی پیسی دەبەردا بوو. رەنگی لە رەنگی ئازەلە کانی جودا نە دەکراو. پارچە کوتالێکی کۆنی بە سەر قژی دادا بوو تا لە هەتاو بیپاریزی. بە هیچ جۆرێک لە دوازدە سێزدە ساڵ هەر اشتر نە دەبوو. رانە کە ی بە درێژایی ئەو کەندالە دەلەو راند کە دال دەی دابووم. پازدە پێتێک لە من دوور راوێستا. کچە سەری لەو سورما بوو کە زرتە زەبەلاحیکی رووتی چاوشووشەیی وەک منی لەو چۆلە وانیبیە لەناو زەوی را، لێ هاتبوو دەر. هیتدە هۆشەم نەبوو کە بە دەستم خۆم دابپۆشم، یان داوای کۆتکە ئاویکی لەو دیمکە یە لێ بکەم کە بە تەنیشتیەو شۆر ببۆو. چاوم تاریک دا هات، بە تۆزی چاوی خۆم کردەو زەینی خۆم دا ئەو دیمکە ئاوی یارەقە ی کردبوو. دەستم بۆی درێژ کردو بۆ ئاوە کە چووم، لەو دەمە دونیام لە پیش رەش داگەراو ئاوە کەم لێ بزر بوو.

کە ئاگام بۆو، وەک ئەو بووم لە سەفەرێکی دووری نە گونجاو هاتبەو و وا بووم. واوەیلای کچە کەم هەر لە گویتیدا دەزنگاوه. بۆ کاتێکی دوورو درێژ بێ هەست و خوست راکشام. چاوەکانم نوقا بوون. دەستم گەیانده شەپکە پیلی خۆم و ئەو کوتالە ی کە جەستە ی دادەپۆشتم، چونکە دەمویست بزنام ها لە کویم. تامی دەوم وەک ئەو بوو دەتگوت مشکی تیتدا

تڵەکیو و پاشان تیتیدا تۆپیو. واوەیلایە کە هەر بەردەوام بوو. منیش بە ریا بیبەو چاویکی شیلوتی سووری پڕ لە خۆنم هەلینا.

چادری پێستە چەورە کە گچکە و رووت بوو. لە کەلەنێ را دیتم کاتی رۆژ ئاوابوون بوو. بۆنی برژانی گۆشتی بەرخی لە دەرەو پرا دەهات. گویم لە دەنگی مەرۆف بوو لەو ناو دەهات و دەچوون. حەسامەو. واوەیلایە کە یان نە لە ترسان بوو نە لە خەمان بوو. بە لکو منگە منگی کچۆلە کە بوو کە لە گۆشە دوورە کە ی چادری دانیشتبوو، شتێکی بە بەردی دەشکاند. لە بەر رووناکیبە کزە کە، بێ ئەو ی بجوولیمەو، تەماشای کچەم کرد؛ ئەم جارە یان دیتم پڕچی بە شێو بەکی رێک هۆنرابوو و بە دەوری سەریبەو لولول درابوو. رۆبێکی فش و فۆلێشی لە بەر دا بوو، رۆبە کە ی وەک ئەو ی بوو کە پێشتر پۆشیبوو. چارۆگە کە ی هەردوو شان و لاق و پشتی تەواو داپۆشیبوو. هیچ بە پۆشاکێ چیتۆن نە دەچوو کە ئا فرە تانی ئە پینی لە شەوانی هاوین لە بەری دەکەن. روخساری کچە خەریک بوو وەک هی ژنی لێ دەهات. بەلام هیتشتا نەرمی و ناسکی و سادەیی مندالانی هەر لێ بەدی دەکرا. ماندووتی ئەرکی شوانی بە ئاستەم پێو دیار بوو، نەختیک گەیشتنە کە ی دوا خستبوو. خشە خشیکم کرد، ئەویش دەنگە دەنگە کە ی خۆی راگرت و سەیری کردم. راپەری. بەلام ئەمجارە یان وەک جاری یە کەم نەبوو، ئیستا زەرەخە نە یە کە ی هاتی. بە پەلە هەستا سەر پێیان و لیم نزیک کەوتەو لە تە کە من خۆی خوار کردەو چۆکی گەیانده سەر زەوی. دیمکە کە ی بە دەستی یەو گرت و ئیستقانه کە ی لە دەوی دیمکە کە هاوردە دەرەو دەو کە ی بەرانبەر من راگرت، وەک ئەو ی بلێ فەرمو بخۆو. منیش دیمکە کەم گرت و رووم کردە سەر دەوی خۆمەو، بەلام ئەو پێکەنی و لە دەستی راتە کاندەم، وەک ئەو ی نارەزایی خۆی نیشان بدا و کەندە کە ی دەگەل خۆی برده دەرەو و رۆیشت.

گویم لە دەنگە دەنگێکی زۆر بوو لە دەرهو پرا هات و پاشان پێستە کە ی

دیواری چادره چهرمیننه که یان هه‌لداوه و چهند که سیټک لیم هاتنه ناو ئه و ژووهره بچووکه وه. کورت و لاواز بوون و ژن و پیاویان هه‌موو به یه‌کتری ده‌چوون و یه‌ک چه‌شنه کووتالیان پۆشیبوو، ئه‌ویش چینیټیکی پیس بوو. له هه‌مووی ئه‌نتیکه‌تر ئه‌وه بوو که هه‌موویان پارچه کووتالیټیکی پیسیان له ده‌ست و ده‌موچاویان ئالاندبوو، وه‌ک ئه‌وه‌ی که خوټیان له گهرماو توژی بیابان بیاریژن. ته‌نیا چاوه ره‌شه تیژه‌کانیان له نیو ئه‌و به‌ستانه ئالوزه‌دا دیار بوو. ته‌ماشای منیان ده‌کرد له بن جاجمیک راکشابووم و به نهرمی به زمانټیکی نامۆ له نیوان خوټیاندا قسه‌یان ده‌کرد. پیریټنیک هاته ژووهری، ته‌نیا کهس بوو که خوټی دانه‌پۆشیبوو، روخساری له هی پایپییای ده‌کردو وه‌ک هی ئه‌و ده‌تگوت خوټیکی هیشک کراوه‌ی لۆچ لۆچ بوو. که داهاته‌وه سه‌یرم بکاو منیش له تاریکاییدا لیتی ورد بوومه‌وه، زۆر ترسناک بوو: ره‌ش، چاوه‌کانی ده‌ترسکانه‌وه له‌سه‌ر لووتیبیه‌وه نه‌بوون؛ به‌لکو له‌سه‌ر دوو‌کونه که پووی بوون؛ کتومت به‌رازی کتوی بوو. ددانه‌کانیشی له پشت زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی شاردراره‌وه‌دا بوون، لیتوه‌کانی هینده‌ کورت بوون ددانه‌کانیان پی دانه‌ده‌پۆشرا. دووباره‌ چاوم نوقانده‌وه و ئومیدم خواست که ته‌نم دروست بیته‌وه تا له‌نیو ئه‌و گه‌له به‌رازا‌سایانه‌ دا ده‌رچم. وه‌ک یه‌کیټک بووم خه‌ون ببینی و بشزانی که خه‌ونه‌و له‌و خه‌ونه‌شدا فه‌رمان بداته خوټی تا هه‌ستیته‌وه.

پیریژن ده‌ستی به روخسارو به نیوچه‌واندا هینا، توژیټیکی ما‌بوو ده‌ستی به پیسته‌م بکه‌وئ، به‌لام پیتی نه‌که‌وت. وا بزانه‌م له نیشانه‌ی تا ده‌گه‌را، تا بزانی تام لی بوو یان نا. که چاوم هه‌لینا، ده‌ستی ژنه‌ نه‌بوو؛ به‌لکو پیتی‌یه‌کی خری ناشیری‌نی بی ره‌نگی به‌رازیټک بوو که به‌سه‌ر ده‌موچاومدا ده‌هات و ده‌چوو. ره‌نگه‌ ژنه‌ هه‌ستی به‌ گهرمای تایه‌که کردبی که لیم بلند ده‌بوو. رووی له‌ کچه‌که کرد که له‌سه‌ر شانی پیریټنه‌که‌وه‌را ته‌ماشای ده‌کردم و لیتی قیراند و ئه‌ویش یه‌کسه‌ر له‌ چادره‌که ده‌رچوو. ئینجا پیریژن،

به‌ شینه‌یی پاتوه‌که‌ی له‌سه‌ر جه‌سته‌م لادا و سروشت چۆن دروستی کردبووم ئاوا منی هه‌لخست و که‌وتمه‌ به‌ر چاوی هه‌موو ئه‌وانه‌ی له‌ناو چادره‌که‌دا بوون و ئه‌وانیش له‌سه‌ر تا به‌ر ته‌ماشای په‌راسوه‌کانیان ده‌کردم و له‌ نیوان خوټیاندا هه‌ر پسته‌پستیان بوو. قیت دانیشتم و هه‌ولم دا پیخه‌فه‌که راکیشمه‌وه سه‌ره‌خوم، به‌لام کتوپر سه‌رم سووراو بیژم بووه‌وه و ناچار که‌وتمه‌وه سه‌ر پشت و تا گه‌ردی به‌یان می‌رده‌زمه‌ به‌رۆکیان به‌ر نه‌دام.

پاش چهند ده‌قیقه‌یه‌ک کچه‌ هاته‌وه ژووهری و گۆزه‌له‌یه‌کی هینا جوهره شله‌یه‌کی سرکه‌ ره‌نگی تیدا بوو، به‌لام بزنه‌که‌ی له‌ سرکه‌ تیر تر بوو. شله‌که‌ی روو کرده‌ سه‌ر چهند پارچه کووتالیټیک که تازه‌ خاوتین شوورا‌بوون و له‌ گۆشه‌یه‌کی چادره‌که له‌ناو تلبانه‌یه‌ک ده‌ق کرابوون. هه‌ر چه‌نده‌ من ناقایل بووم، به‌لام کچه‌ گوتی پیتم نه‌دا و هه‌موو جه‌سته‌می به‌و شله‌یه‌ سپریه‌وه. پیریټنه‌ به‌رازه‌که چۆن رینمایی کردبوو، کچه‌ به‌و شله‌یه‌ هه‌موو کونج و که‌له‌نیکی جه‌سته‌می به‌ شله‌ سرکه‌ ره‌نگه‌که پاک کرده‌وه. ئه‌و شله‌یه‌ هه‌موو برین و سووتانه‌وه‌کانی جه‌سته‌می سارد و ئارام کرده‌وه. ده‌تگوت تازه‌ له‌ گهرماو هاتومه‌ته‌ ده‌ره‌وه‌و شنه‌یه‌کی فیټک له‌ جه‌سته‌ی ده‌دام. ئافره‌ته‌کان هه‌م ئیشه‌که‌یان ئه‌نجام ده‌دا و هه‌میش ده‌گه‌ل یه‌کتری قسه‌یان ده‌کرد. ژنه‌که په‌نجه‌ی بو ئه‌و شوټنانه‌ درټر ده‌کرد که کچه‌ له‌ بی‌ری کردبوون و به‌ نهرمی ده‌گه‌ل پرسیاره‌کانی کچه‌ ده‌که‌نی. منیش ناوه‌ ناوه‌ چاوه‌ په‌ندماوه‌کانم هه‌لدینا، چونکه‌ ده‌ترسام و ده‌مویست بشزانه‌م چیان ده‌کرد. هه‌روه‌ها هه‌ولم ده‌دا چاوم ره‌وشه‌ن بکه‌مه‌وه. له‌ کوټاییدا هه‌سته‌کانم بووژانه‌وه‌و هاتمه‌وه سه‌ره‌ خوټ. گوټم ده‌یویست بزانی ژنه‌کان چیان ده‌گوت. کچه‌که ته‌ماشای ژنه‌کانی ده‌کردو وشه‌یه‌کی فره‌ جار دووپات ده‌کرده‌وه، جوهره‌ بانگ‌کردنیټک بوو؛ تیی گه‌یشتم ده‌یگوت "داییره" یان شتیټکی هاو و اتا بوو. پیریټنه‌که‌ش به‌ وشه‌یه‌ک وه‌لامی ده‌داوه؛ ناوی کچه‌که‌ی ناسق بوو.

دوو رۆژو دوو شهو بهم جوړه لهوئ مامهوه؛ بویه دهزانم ئه و هینده مابوومهوه چونکه پاشتر هاوریکانم وایان پی گوتم. له نیوان بوورانهوهو بهخو هاتنهوه، ترس و شهکت بووندا، کات له کنه من تیکه ل و پیکه ل ببوو. ناسق زور دلسوژانه ههر رۆژ چند جار ههموو جهسته می بهو شله یه سارد ده کردهوه دوو پیاویش که باوک و برای ناسق بوون ناوه ناوه سهربان هه لده کیشا تا بزائن چ چاک بوونه و هیه کم کردهوه. هندی جار روخساریان پوئشا بوو، جاری تریش هه بوو دفنه کانیان وهک لووتی به رازی به دهرهوه بوون و به زامنی خوین، پرساریان دهرباری منه وه دهرهوه؛ منیش نه مده زانی وه لامیان بدهمه وه. هندی جار مارمیلکه ی سووره وه کراو یان کولیره ی ره قیان بو دینام. داپیره قسه ی پی دهگوتن و لیمی دوور ده خسته وهو سیسته میکی تاییه تی فر فر ئاو خوار دهنه وهی به سهرم داسه پاندو ناسقیش به چاک پی پیره وی ده کرد. داپیره ریازیک کی تاییه تی چاره سازی هه بوو، که دهستی به جهسته م نه ده که وت، که چی ناسق دوای ههر سرینه وه یه کی جهسته کم، نه رم نه رم دهستی به نیوچه وانم داده هینا و به سوژه وهش سهیری ده کردم. له سهر هندی، داپیره چند جاریک خوئی لی تووره کردو ئه ویش چاوی پر ئاو ده بوو و له چادره که ده چوه دهری. له و کاته ی که بی هیزو په ژاره دار بووم، ده مویست بزائم چ له وانه ی بینیبووم راست و کامیانیش ههر خهون بوون.

پاش نیوه رۆی رۆژی سییه م له دهنکه دهنگ و قیزه قیزی پیوا و به ناگا هاتم. دوای هه لوهسته یهک، هاوار هاواری پتر هات و چند ئه سپیک که تازه گه یشتبونه چی به پهله رۆیشتنه وه. تام لی نه مابوو. زور پتر ناگام له خو م هه بوو. به لام هیشتا زور بی توانا بووم که گویم لی بوو پرۆکسیتنوس له دووره وه را بانگی ده کردم. هه ولکی زورم دا تا خو م هاویشته سهر هه نیشکم. په رده ی چادره که کراوه ناسق هاته ژووری، ئادگاری شیوا بوو. دهستی به نیوچه وانم داهینا و دلنیا بوو که تام لی

نه ماوه له جار و شیارترم، فره ئاوکی تری به دهوم وه کرد. پاشان به نه رمی به زمانی خوئی ناخاوت و پی گوتم که هه ستمه وه، منیش به و ههموو ئازاره وه هه ستمه پیوه و ده لرزیم. وهک جار و شهرمن نه بووم! له کن کچه به رووتی راوهستا بووم. ئه ویش سهیری جهسته ی ده کردم وهک ئه وهی که جاری یه که م بی بیته بهر چاوی و دهستی به حیته حیث کرد، وهک ئه وهی بیه وی رسوام بکا و جاجمه که ی بو بهرز کردمه وهو به نه رمی له خوار هه نگلمه وه را، تیی ئالاندم و به نیکی له قژی خوئی کرده وهو په تووه که ی پی له ناوقه دم گری دا. پاشان داوای لی کردم خو م نه وی بکه م و له خیه ته که بچمه دهره وه. به له رزه لرزه له چادری چومه دهری و به ئه ستمه توانیم له بهر ئه و هه تاوه تیژدها چاوم هه لبینم، هیشتا نه متوانی به چاک ده ورو بهری خو م ببینم؛ چونکه چاوم هیشتا ههر کول بوو. ناسق منی برده نریک دره ختیکی درکن که چند شه قاویک دوور ده بوو. دونیا له دهره م ده سوورا. ئه مه یه که م جار بوو له چادره که دهرکه وتم، چاوم گپرا، سهرم سوپما که بینیم نریکه ی بیست خیه وت له و ناوه دا هه لدرابوون؛ گوندیک له و ناوه دا هه بوو، ههموو خانووه کانی له و شیوه پیسته چه ورانه ی چادره که ی ناسقدا بوون. له پیش ههر یه کیکیان ناگریکی گچکه کرابوه وهو دوو که لی لی هه لدهستا. هیچ نیشانه بهک نه بوو که دانیشتوانی تر له و ناوه دا هه بن، جا گه له به رازه که بن یان هیتر.

له نه کاو را پیاویک له لای منه وه را وه دهرکه وت. ده مناسی. به لام سهیر ئه وه بوو له ترسان خوئی کورژ کردبووه. ناسیم، کابرا له وه رگیتره ناوخوییه کانی کورژ بوو. له م رۆژانه ی دواییشدا من زور پشتم پیی به ستا بوو؛ چونکه چند زمانیکی خیله کانی ئه م ناوه ی ده زانی. له نریک منه وه راوهستا و به توندی فه رمانی به ناسق دا تا له من دوور بکه ویتته وه. ئه ویش ههر چند ده دوول بوو، به لام ههر به گوئی کرد. ئینجا به یونانییه کی خراب ده گه ل مند داوا.

"پییۆ، پرۆکسینوس ها لیره ههس، ئەم تەمان دیتقە. تۆ ئیستا وەرە؟" جەنەگەم جوولە ی نەکرد. کەواتە راست بوو! ئەو ی ماوەیەک بەر لە ئیستا بیستم دەنگی پرۆکسینوس بوو، بانگی دەکردم. بە پەشۆکاوییەوه تەماشای وەرگیرەگەم کرد.

تەکانم دا بەرە خۆم، ئینجا گوتم: "کوا ئەو لە کوێیە؟ نازانم پێم دەکرێ برۆم. بانگی پرۆکسینوس بکە با بێ، یان بە باوکی کچەکە بلێ با بۆلای ئەوم بیا."

وەرگێڕ چاوی زەق بوو و تەماشای کردم و دەستی خۆی بەو لادا برد، لە وشەییەک دەگەرا دا دەگەلمدا بدوێ. "پرۆکسینوس دگۆ تۆ وەر، ئەو نەبێ، نە دەست لەو گەلە بدە، ئەمانە... گەلک نەخۆش."

هەموو لەشم ژانی دەکرد کە هەستامە پیتو. پشتم بە درەختە درەکە داھینا. بە شەلەشەل بەدوو کابرای کەوتم. سەیری چادەرکانی ترم کرد، لە خۆم پرسی بۆچ کەسیانم نە دیت. گۆرانی مندالانم وەبیر هاتەوه کە تازە هاتبوومە ئەوی و ئەوان لە دەوری چادەرکە ی ناسق پیتدەکەن. لە دوا خپووتی کۆمەلەکە ی دوا پیتدە دەسوورامەوه کە وەخت بوو لە ماندیتیبیان بمر، ناچار راوەستام. هەموو دانیشتوانی گوندەکە لە بن دارپکسدا کۆ کرابوونەوه. ژن و پیاو و مندال هەموو لەناو بازنیەکی تەسکدا خپ بپوونەوه. روخساریان شیتوو قۆل و باسکیان بە چەندین شیتو تیک هەلکیتشا بوو. سێ تیرئەندازی یۆنانی کە تیربان دەکەواندا بوو و رووی تیرەکانیان لە گروپەکە کردبوو، پاسەوانیان دەکردن. پرۆکسینوس سەرپەرشتی کردووه سەربازییەکە ی دەکرد. کەچی نیکارچوس بە توورپییەوه لەو نزیکە وەستا بوو، قەرأسە ی چەند ئەسپتکی گرتبوو. کە من لیتی هاتمە دەروە، ئارامی لێ پرا بوو سەیری گوندەکە ی دەکرد.

پرۆکسینوس هاواری کرد: "پییۆ، ماوی، یان تۆ تەنیا تارمایی؟" بەلام

وێک خۆم پیشیبینیم دەکرد وا نەبوو، نە بە پیرمەوه هات و نە یارمەتیشی دام. خیرا بە دەوری ئەو شیتانەدا بسوورپتووه خۆت بگەینە ئەو ئەسپە ی ها لەو پنچکە وا بەستراو تەوه."

شیت؟ زەندەقم چوو، ئەو دەگەل کیتی بوو؟ پتر هاتمەوه سەرەخۆ سەیری گەلە بەرازەکە ی گوندەگەم کرد، لەبەر هەتاو هەموویانم بە چاکی بینی. داپیرە ی ناسقی لە بەراییی ئەو ژنانە وەستابوو کە واو دیلایان بوو. تەنیا ئەویان هەست و خوستی نە دەهات، بێ ترس وەستا بوو. وێک پیشان رووی خۆی نەپۆشیبوو، بەرانبەرم وەستابوو، ملی لەبەر ملم نابوو؛ دەبویست سەیری روخساری بێ لووت و ئەو لێوانە ی بکەم کە ددانەکانیان نە دەشاردەوه و ئەو قژە تەنکە ی بدینم کە پیتستی سەری لە ژیربەوێرا دیار بوو. راستەوخۆ تەماشای منی دەکرد، باوێشی بۆ کردمەوه، یان داوای میهری لێ دەکردم، یانیش نەفرەتی بۆ دەناردم. کە دەستیم بینی، بەکسەر پاشەکشەم کرد، پەنجەکانی هەموو قوت کرابوون و خوتیان لێ دەهات.

پرۆکسینوس لیتی قیراندم: "بجوولیتو، پیۆ!" منیش لە شوینی خۆم شین بووم. بۆلای ئەو ئەسپە چووم کە پرۆکسینوس نیشانی دام و یەکیک لە تیرئەندازەکان بە غار بۆ یارمەتیدانم هات. فەرمانی پێ دام پەتووه کەم فری بدەم و لەناو هەگبەکە ی خۆیەوه پارچە کووتالێکی خاوتنی بۆ تێهەلدام. جاجمە کەم لەبەر کردووه پۆشاکە نوێیە کەم لەبەر کرد. سەرجمە دانیشتوانی ئاویییە کە بێ دەنگ بوون و چاودێری منیان دەکرد. سەربازە کە پیاوانە پیتی بلند کردم تا سواری ئەسپە کە بووم و منی لەسەر پشتی شەتەک دا. چاوم کەوتە سەر ملی ئەسپە کە، نەکا لەبەر بێ هتیزیم بکەومە خواری. ئینجا چۆوه کن سەرجمە ئەسپەکانەوه.

پرۆکسینوس فەرمانی دەکرد، تیر ئەندازەکانیش کەوتنە پشوودان و

ئامازەيەك بۆ گوندییەکان کرا دا بۆ ناو خییووتەکانیان بچنەووە . گویم لێی بوو بە وەرگێڕەکەى گوت دا سوپاسى باوکی ناسق بکاو دیتم داریکەکی زێڕیشی بۆ هاوئیشت و کەوتە ناو خۆلەکەى بەر پیتی . باوکی ناسق سەرى بەرز کردەووە بە سەر سورمانەووە ، تەماشایەکی پرۆکسینوسی کرد . بێگومان بەو بەرگە دراوہى کە لە خۆى لوول دابوو نەیتوانى داریک ھەلگرتەووە . بانگی کورپى کرد کە ئەویش وەک ناسق تووشى ئەو چەلمەمەيە نە ببوو . مندالەکە بە راکردن ھات و وەک چۆن کابرا رێنمایى کرد ئاوا دراوہکەى ھەلگرتەووە خستییە نێو بەیرەيەووە . پاشان ھەردووکیان بۆ دێیەکیان چوونەووە ھىچى تریان نەگوت .

تەنیا ناسق لەوئ ماہوو ، چاودێرى سەربازانى یۆنانى و ئەسپەکانیان و رۆیشتنى کتوپرى منى دەکرد . دواى ئەوہى زەینى تیرئەندازەکانى کرد تا چەکەکانى خۆیانیان تیک ناو ، ئینجا بە ھىمنى لە ئەسپەکەى من نزیک کەوتەووە دەستە گەورەکەى منى خستە نێو لەپە ناسکەکەى خۆى . وەک چۆن مندال یارى بە بووکۆکە دەکەن دەستى لە پشتى دەستم دا و بە زمانى خۆى قسەى دەگەلدا کردم ؛ دلنیا بوو کە من تێى دەگەم یان دەمویست کە بزەنم چى دەگوت . نیکارچوس ریشمەى و لاخەکەى منى گرت و لەدواى خۆى رايکیشا و ناسقیش بەدواماندا راي کرد تا گەیشتە من و دەستىکی وەک جارەن بە نیوچەواندا ھینا . ئەمە يەکەم جار بوو دیتم کە ماکیکی سپى لەسەر پیستە ناسکەکەى دەستیدا ھەبوو . بى ئەوہى ئاگام لە خۆم بى لەرزى لى ھات و سەرى خۆم راھەژاندو دوورم خستەووە . ناسق يەکسەر دەستى خۆى کشاندەووە خستییە نێو گیرفانى رۆبەکەيەووە . چاوەکانى پر ئەسرىن بوون . راوہستا ، چاودێرى کردین ، جوولەى نەکرد . ئەسپەکەم بە رەوھانى کردنەووە ، لێى دوور کەوتەووە . دوو سەعات پترمان پێچوو تا گەیشتییەووە سەربازگەى یۆنانییەکان ، چونکە شەو بوو کەس ھایى لە گەرانەوہى من نەبوو .

لە ناو کەسى خۆم بە پەلە چاک بوومەووە . کۆرشى پەيامى پیرۆزبایى بە بۆنەى مانى بۆ ناردم و ھەرەشەى ئەوہى لى کردم ئەگەر جارتىکى تر ئەسپىک لەدەست بەدەم ، ئەوہ رەوانى سوارى ھىستەرم دەکاتەووە ؛ چونکە ئەمە دووہم ئەسپى ئەو کە من زیانم دا . ھەرەھا فەرمانى بە دکتۆرى تايبەتى خۆى دا بۆ ئەوہى چاودێرى تەندروستىم بکا تا چاک دەبەووە . نوژدارەکە پارس بوو ، لە بواری چارەسەرکردنى نەساغییەکانى بیابان پسپۆر بوو . جارتىکیان کە نوژدارەکە ھاتە سەردانىم ، ئەستىربای دەگەلدا بوو . ئەستىربا لە پشتى دکتۆرەوہرا سەرى خۆى لەقاند بۆ ئەوہى دەستىشان کردنى نەخۆشییەکەى دکتۆر کردى ، پشتراست بکاتەووە . کە نوژدارەکە خەرىک بوو لە خییووتەکە دەچوو دەرەوہ ، ئەستىربا خۆى بە لای مندا خوار کردەووە گۆزەلەيەکی بچووکى بە شەمى سەر مۆزکراوى بۆ بەجى ھىشتەم ، کە شلەيەکی تالى تیدا بوو . يەکەم فرى دەرمانەکەى بە دەستى خۆى دەگەل برە ئاویکی زۆر بۆى تیکەل کردم و پیتی گوتم کە بە قسەى دکتۆرەکە نەکەم و رۆژانە خوتین لە خۆم بەر نەدەم . لە برى ئەوہ منیش پەرتىکی بچووکى نەعامەم بۆى کردە دیارى ، پەرەمووچەکەم لە بیابان لە سەفەرىکی پىشتەرم ، ھەلگرتبۆووە بۆ بۆنەيەکی گونجاوى وەک ئەوہم ھەلگرتبوو .

لەو رۆژەوہ ، ھەرگیز رۆژبێترم نەکردووەو لە خواوہندەکان پاراومەتەووەو نزام کردووە دا ناسق خان بیارپیزن و منیش لەو شیبو ھەلسوکەوت دەگەلدا کردنەيم بىخشن . ھەر رۆژیش کووپىک ئاوى خاوين دەکەمە قوربانى ئەو و دەپرتێرم . رەنگە ئەو ئاوە لەو کۆنە کەرستانەى تیدا بى کە زەوبیانی لى دروست بوووە رەنگە ھەر ئاوى حەياتیش بى .

VI

پیاوه‌کان له‌سه‌ر کلکی که‌له‌شیر بوون، که یاخیبوونه‌که ده‌ستی پینکرد.

چهند رۆژ بوو سکاوت‌ه‌کانی ئیمه راپورتیان ده‌دا که هیزه‌ه‌کانی شای به‌ر له ئیمه له ریگه په‌ریونه‌ته‌وه. هیزه پیشه‌نگه‌که ده‌بوو به‌م زووانه به‌ ناو ته‌رسی چهند هه‌زار ئه‌سپیکدا ر‌ه‌ت ده‌بن، به‌ر له‌وه‌ی ئه‌و تۆزه‌ی لی بنیشی که له‌سه‌ر هه‌موو شتی‌ک ده‌که‌و‌یتته‌وه. ئه‌و گوندو باخانه‌ی پیتیاندا ر‌ه‌ت ده‌بووین، تازه هه‌موو کاول کرابوون تا به‌ هیچ شپوه‌یه‌که که‌رسته‌و تفاقیان لی و‌ه‌رنه‌گرین. ئه‌وانه‌ی له‌ چنگی له‌شکری شا راپان کردبوو دم نا دم پتر ده‌بوون، به‌لام ئه‌و لی پیتچینه‌وه‌ی که ده‌گه‌لیاندا ده‌کرا ئه‌نجامی پیتچه‌وانه‌ی هه‌بوو. له‌ کن کلیرچوس وابوو که ئه‌وانه شا ره‌وانی کردوون تا له‌ کاتی ته‌نگانه‌دا ژماره‌ی له‌شکره‌که‌ی دووه‌ه‌ند لی بکاو به‌مه‌ش ترس له‌ دل‌ی سه‌ربازانی ئیمه په‌یدا بکا. پیاوان له‌ ئه‌ویه‌ر ئاماده‌چاکیدا بوون و ئه‌مه‌ش به‌ هۆی ئه‌وه‌ی که هه‌ستیان ده‌کرد سه‌دان مایل له‌ ده‌ریاوه‌ دوورن، بۆیه پتر ئاماده ببوون و ئه‌و زۆر ماندوو بوونه‌شبان له‌شکره‌که‌ی گرژتر کردبوو.

هه‌رکه شه‌ره‌ مستیک له‌ نیوان پیاوانی مینۆن و پیاوانی کلیرچوس به‌ریا بوو، کلیرچوس گری گرت؛ پاش ئه‌وه‌ی گوتی له‌ قسه‌کانیان بوو، بریاری دا که پیاوانی مینۆن شه‌ره‌که‌یان هه‌لگیرساند بوو و یه‌کیکیانی دا به‌ر قامچییان. ئه‌مه‌یان به‌ دل‌یان نه‌بوو. بۆیه به‌ دره‌نگه‌ی هه‌مان رۆژ یه‌ک له‌ پیاوه‌کانی مینۆن ته‌ورداسیکی تی گرت. تیغه‌که له‌ دهنده‌ی ئه‌سپه‌که‌ی چه‌قی و له‌ حه‌ژمه‌تی ئیشی جه‌سته‌ی خۆی جووته‌یه‌کی هه‌لداو کلیرچوسی

له‌سه‌ر پشتییه‌وه‌را فره‌ دا خوارئ. زامدار نه‌بوو به‌لام تووره‌ بوو. توند هه‌ستاوه‌ و سه‌ریشی سووما که دیتی ژماره‌یه‌ک له‌ پیاوه‌کانی مینۆن له‌وره‌ کۆ بوونه‌ته‌وه. بۆ ئه‌وه‌ نه‌هاتبوون یارمه‌تی بدن، به‌لکو که‌وته‌ خواره‌وه‌ به‌رد بارانی بکه‌ن. کلیرچوس وه‌ک گا خۆی کوور کرده‌وه‌و دارده‌ستیکی گه‌وره‌ی له‌و ناوه‌ هه‌لگرت‌ه‌وه‌وه‌ وه‌ک دۆنکی رایه‌ه‌ژاندو خیانندییه‌ لا ملی یه‌کی‌ک له‌ پیاوه‌کان و له‌ ده‌گده‌گ گه‌راوه‌وه‌ نه‌مرد. ئه‌مه‌ش هیشتا پیاوه‌کانی مینۆنی تووره‌تر کرد.

ئه‌و هه‌موو پیتسالییه‌کانی گه‌ره‌لاوژه‌یان له‌ کلیرچوس کردبوو، با جه‌نگاوه‌ریکی ئازاش بی، هی ئه‌وه‌ی نه‌بوو به‌ ته‌نیا ده‌ره‌قه‌تی هه‌موویان بی. به‌لام له‌ به‌خت گه‌وره‌یی خۆی یه‌کی‌ک له‌ کاپتنه‌کانی گوتی له‌ دهمه‌ قالییه‌که‌ی ده‌گه‌ل دژه‌وه‌ره‌کانی بوو. وای زانی که شه‌ر ده‌گه‌ل تیمیک له‌ سه‌ربازه‌کانی شا ده‌ستی پیتکردوووه‌ ئه‌ویش هه‌ندی له‌ زرتپۆشه‌ پراسییه‌کانی کۆ کرده‌وه‌وه‌ به‌ په‌له‌ به‌ هاواریه‌وه‌ هاتن. قه‌لغانه‌ به‌رووه‌ گه‌وره‌که‌ی خۆیانیان به‌ ریکوییتی له‌ پشت کلیرچوسی، به‌ یه‌که‌وه‌ لکاند. له‌ هه‌مان کاتیشدا ده‌سته‌یه‌ک سواری سپارتی به‌سه‌ر کامپه‌که‌ی مینۆنیان دادا، که که‌وتبووه‌ پشتیان‌ه‌وه‌و پیتسالییه‌کانیان له‌ په‌نای دیوارتیکی به‌ردی کۆ کردنه‌وه‌وه‌ رمه‌کانیان ئاماده‌ کرد بۆ ئه‌وه‌ی بیانکوژن. پیتسالییه‌کان تۆقیبوون.

پروکستیوس و زینه‌فۆن و من له‌وان نزیکان بوون، چه‌کمان له‌ کن نه‌بوو، سه‌رمان سووما و رامان کرده‌ شوینه‌که، له‌و لاوه‌راش مینۆن به‌ غاردان هات؛ که دیتی چل که‌وس له‌ له‌شکره‌که‌ی وا که‌وتونه‌ته‌ سه‌ر چۆک و له‌ سپارتییه‌کان ده‌پارینه‌وه‌ تا نه‌یانکوژن؛ له‌ تووره‌ییان که‌فی کردو ره‌نگی وه‌ک په‌لکه‌ پیازی لی هات. کلیرچوسیش له‌ تووره‌ییان برکی ده‌کرد. نه‌راندی: "ئه‌و پیاوه‌ شیتانه‌ت دیت؟" له‌ پیش پروکستیوس و من

دهات و دهچوو، په نجهی به ناو مووی پشیدا ده برد. نیوچه وانی هه ستور بسوو؛ شین و موړ هه لگه را بوو. "ئهو خائینه قوونده رانه! چ خیره کی خواونده کان بوو؟ په میان بی، بهر له وهی شه ویتک له شیرینی خه ودا خیانه ت له هه موو ئه م سوپایه بکن، گونیان وهک سیو کهل بکم و به عاره بانه ی ریخ، ره وانی مالیتی بکه مه وه!" ته ورسه که هی دهستی بهرز کرده وه ده تگوت دیه وئ یه کیتک بیچک و هه ر چل سه ربازه چه ککراوه که ی میتونی له ترسان هینده ی نه مابوو بنه خو یان ته ر بکن.

چونکه پروکسیئوس ئه فسهری به ردهستی کلیرچوس بوو، که شیکتی فرمان دهرکردنی دروست کرد. "کلیرچوس، پیاهه کانت بانگ بکه وه؛ با بچین راویژیک بکه یین. با ئه مه له نیوان ئه فسهره کان چاره سهر بکه یین، نهک لیتره له بهر چاوی هه موو سه ربازه و ئه و پارسه میتشک وشکانه تیک هه لچین." سهیری کرد ژماره ی سه ربازه ناو خو یه کان هیدی هیدی پتر ده بوو، چاوه رپی پتریان ده کرد، تا سه ربازه هیلینیه کان له نیو خو یاندا بکه ونه ناو یهک و یه کتری قری بکن.

کلیرچوس سیوادی ئه وهی نه بوو بابه ته که تاووتوئ بکا. به زمان گیراییه وه گوتی: "ئهو بوگه نیبه لیو خوشتار نیبانه خه ریک بوون به به ردان بکوژن! ئه سپه که یان لی پهک خستم! ئه و کاته ی من باوکیانم له پیسالی دا ده کوشت، ئه وانه هیشتا دایبه ریان له بهر ده کرا. من نه فده تم لی ده بی ئه گهر بیلم هه موو ئه و سوپا خودا غه زه ب لی گرتووه، له شه ویکدا، به دهستی ئه م سه گه ترسنوکانه ی که په لاماری ئه فسهری بی چهک ده دن، سه ر بپرین."

له و ده مه دا، کوژش ده گه ل هه شت له گه وره ئه فسهرانی وهک بروسک وده ر که وتن و به زوری پیاهه کان یان له بن رمی له شکره که ی کلیرچوس دهره یناو پاشه کشه یان پین کردن. کلیرچوس داسه که ی خو ی داگرته خواره وه، به لام تووره ییبه که ی هه ر مابوو.

له کو تاییدا شازاده هاته ناخاوتن؛ دهنگی بلند بوو، به لام هینده نهرم بوو هه موو پیاهه کان ی قورقه پ کردو چوست بو پیشه وه خو ی خوار کرده وه تا وا بکا هه موو گوتیان لی بی که چه ده لی: "کلیرچوس، پروکسیئوس، هه موو ئه وانه ی ها لیتره نیوه نازانن چه ده کهن. من له سه د هه زار پیاهه پترم له بهر فرماندا هه یه، به لام ئه گهر ئه و ده هه زار یونانییه م له ده ست بچ، وهک ئه وه ده بی که هیچم نه بی. هه ر ناکوکییه کی له نیوانتندا هه بی، هه ره شه له سه رجه می سوپایه که ده کا. ئه و کات تیده گهن که تووره یی شاهنشا به هیچ شتیه یه که ده گه ل لموز بادانی ئه و پیاهه تان به راورد ناکری. تووره یی ئه مانه له چا و هی شای هیچ نیبه." سهیرمان کرد هه زاران سه ربازی پارسی له و ناو دا خری بسوونه وه. هیشتا ش هی دیکه هه ر ده هاتن و چاوه رپی به گژ یه کتردا چوونیان ده کرد.

لیتره کلیرچوس تووره ییبه که ی نه ما و هاته وه سه ره خو. فرمانی به هیزه که ی خو ی دا چه که کان یان هه لگرن و بچنه وه شوتینه که ی خو یان. پیسالییه تو قیوه کان ییش به شه رمه وه، هه ستانه وه پیوه وه هه ر یه که و بو کاری تاییه تی خو ی چوو. ئاپوره که ش په رته ی لی کرد. کوژش سهیری زینه فون و منی کرد و سهری خو ی بادا؛ ده تگوت خه ونیکی ناخوشی له نا و میتشکی ده ردا. ده گه ل سوار بوونه وه ی ئه سپه که ی، منگان دی: "شادمانم که یونانییه کان بو شه ر ئاماده ن، وا بزائم ده توانین ئه و وزه پاراوه له یهک دوو روژی تاینده دا به کار بیتین."

VII

خانمه که له کۆپله پله دار تر و له هاوشپوه که متر، له هاوسهر نزبکترو له خوشک دوورتر بوو. وهک پیاویک پهروه ده بسوو به لّام هیشتا له ناو حهریدا دهژی. پلهو پایه ی بهرزی له دلّی کورشد هه بوو. ئەوانه ی له دهروه دهژیان هه میسه پیلانیان له دژی دهگیراو ئەوانه ش دهگه لّی ده ناو مالتیکدا دهژیان وهک دۆتقامیکی خو شه ویست په سند کرابوو. له میژه من ناشنای ئەستیریا بوومه و پتویست بوو زووتر ناویم بختبا ناو ناوان و پیتانم بناسیبا، به لّام تا توانیم تا ئیستا دان به خو مدا بگرم، جا یان به هوی کهم شاره زاییم بووه و کاریکی بابه تیم ئەنجام داوه؛ یانیش له نه زانیم بووه - جا ده شی خوینهر بیته دادوهر.

چهند مانگیک ده بی دهیناسم، میشکی شلۆق کردووم. به راستی نازام بلّیم له که یه وه یان له چ بۆنه یه ک بوو که من شاره زاو ناشنای ئەم ئافره ته بووم. یه که مجار له ناو خیه ته که ی کۆرش، له ساردیس بوو که چاوم پتی کهوت. به لّام پاشتر که قسه م ده گه لّیدا کرد، سویندی خوارد ئەو دیداری ئەو جاری ژ بیر نه بوو؛ ئەمه ش فره نیگه رانی کردم. ئەو وینه یه ی که من له و دیداردا کیشام و رۆژ له دوا ی رۆژ رهنگی جوانترم لّی ده داو پاشتر له ناو میشکدا ده مسوییه وه، تا وای لّی هات وهک مروارییه ک تریسکه ی ده دا، ل دهف و ل دیداره کا ره مه کی نه زیتتر بوو، به لکو وهک هه موو ئەو سهیر کردنه یه ک چرکه ییسیانه بووه که رۆژانه ده یکاته ئەو ده یان که سانه ی سهردانی باره گاکه ی کۆرش ده کهن. کلافه یه ک یادگاری له ئاسوی بیرم وهک

بالنده یه ک له شه ققه ی بالّی داو چهند په ره مووچه یه کی به شینه یی لّی کهوته خواره وه و دوو لایه نی بو دیار خست؛ یه که میان بالنده که تا چهند توانی بهرز بیته وه و دووه میشیان چهند کاریگه ری تۆزای له بواری راستیدا هه بوو.

ئهو تنه نگه یه ی که له بیاباندا تووشی بووم، وای کرد هه ردوو کمان پاشتر یه کتری بناسین. له م باره یه وه من دلّنیامه؛ چونکه له میان ی ئەو دوو سی رۆژه ی که نه ساغ بووم، پر به دلّ خانم سهردانی ده کردم و ده هاته نیو خیه ته که مه وه. له مووی سه رییه وه را تا تپلی پتی له عه باوه ئالا بوو، بو ئەوه ش کارم تی بکا یان هه ر من ده ست به جهسته داهینانه کانیم به م جوژه لیک دانه وه؛ چونکه پتویست نه بوو ئاوا بمشیلّی به لّام من پیم خو ش بوو که وای لّی ده کردم، به تایه تیش که بۆنی یاسه مینی ده ناو ده رمانه که م ده کرد ئینجا به ده وه ده کردم. زۆر له پتویستیش پتر ته ماشای روخساری ده کردم. که واته، که ی ئەم ئاشنایییه مان ئاوا په ره ی سه ند؟

یاده وه ره کانی من هه مووی رمان؛ چونکه خانم له بیری نه بوو ئەو جاری منی دیتبوو. ته نانه ت ئەوه شی له بیر نه بوو که ی هه ستنی به رانه ر من له هه ستنکی ئاسایییه وه گۆرابوو و شتیکی گه وره تری لّی په یدا ببوو. ئەوه ی ده توانم بلّیم ئەوه بوو که له میان ی چهند مانگی سه فهره که مان له بیاباندا من ببوومه قوتایییه کی باشی راوچی، به لّام هیشتا ناواشم لّی نه هاتبوو که بتوانم نه عامه و که ری کتوی راو بکه م، به لکو ته نیا ئەوانه یانم راو ده کرد که په ره مووچه یان ده کرده تۆقه و له پرچی ره شیان ده دا، ئەوانه که چاو به کل و پیلوو ته نک بوون، ئەوانه ی تۆزیک کیژانه بوون و به له نجه و لاره وه له سه ر گیا ره وتیان ده کرد یان ئەو ناسکه چکۆلانه ی به لچه پی سه ربازگه که دا تیده په رین و نه یانده توانی له ناو فره ده فی عه باو چارۆگه وه خو یان بشارنه وه. وهک که سیتی شاره زا له داو دانانه وه دا، له و شوینانه ده گه رام که ره نگسو نیچیره که ی منی لّی بی و له ده وروبه ری چادره

پاسکراوه‌کە‌ی ئە‌وه‌وه خولم دە‌خوارد، کە‌ چە‌ند ئێ‌پێ‌یۆ‌پێ‌یه‌کی چاو زە‌ق هە‌میشە‌ زێ‌ره‌قانی بوون. چاد‌ره‌کە‌ی له‌ نێ‌وان خێ‌وه‌تی نو‌ژد‌اره‌کاندا بوو، ئە‌وانیش کە‌وتبوونە‌ لا چە‌پێ‌کی ئۆ‌ردییه‌کە‌وه. ئە‌ستێ‌ریا چە‌ند سە‌عات له‌ وێ‌ ده‌ماوه‌ ده‌گە‌ڵ پ‌زیشکە‌کانی تر با‌سی دەرمان‌سازی ده‌کرد. له‌ نزیک سە‌ربازگە‌کە‌ش دە‌مدیت کە‌ ده‌گە‌ڵ هاو حە‌رمه‌کانی خۆ‌ی هاموشۆ‌ی ئە‌و ناوه‌یان ده‌کرد. له‌ کتێ‌بخانه‌کە‌ی ناو شارە‌کانیش چاو پێ‌ی ده‌کە‌وت دە‌مه‌ته‌قیی ده‌گە‌ڵ نو‌وسەرە‌کان ده‌کرد. راوک‌ردنه‌کە‌ی من هەر به‌قا‌چاغ بوو، له‌و با‌وه‌رە‌ش دام کە‌ کە‌س پێ‌ی نه‌زانیبێ‌. من ئامۆ‌ژگارییه‌کە‌ی پرۆ‌کسیتۆ‌سیم سە‌بارە‌ت به‌رێ‌گه‌ بۆ‌ دلی ئە‌وم ر‌ه‌چاو کرد. بریاریشم دا‌بوو کە‌ هەرگیز وا نه‌کە‌م دە‌ستم به‌دە‌ستی بکە‌وی.

ئایا دە‌بێ‌ به‌هیچ شێ‌وه‌یه‌ک تێ‌بێ‌نی منی کردبێ‌ و زانیبێ‌تی کە‌ من ئا‌وا به‌نهی‌نی به‌د‌وا‌ی ده‌کە‌وتم؟ گومانم نییه‌ کە‌ ئا‌گای لێ‌م هە‌بوو. له‌ راستیشدا جارێ‌ک له‌ کاتی هە‌ست به‌لا‌واز‌کردنی، ئە‌م با‌سه‌ی کرد، به‌لام هی‌چ ئە‌نجامی‌کی بۆ‌ دیار نه‌خست. ئاخ‌ر کاب‌رایه‌کی بیانی له‌ هەر هە‌موو ئە‌و شو‌یتانه‌ بێ‌ کە‌ ئە‌وی ده‌چیتێ‌ و هە‌میشە‌ له‌ هە‌موو ئامادە‌بو‌وانیش دیارتر بێ‌ و ته‌وا‌و زه‌ینی خۆ‌ی بداتی، بێ‌گومان ئە‌م ئاف‌ره‌ته‌ هە‌ستێ‌کی پێ‌ ده‌کا. لێ‌ره‌ ئێ‌ستێ‌عه‌ری نێ‌چیرقان و نێ‌چیر هە‌ل‌ده‌وه‌شیت‌ه‌وه، چونکە‌ ئە‌گەر ئە‌و مرۆ‌قه‌ نێ‌چیرێ‌ک بێ‌ و منیش را‌وچی بم، زۆ‌ری نه‌ده‌ویست بۆ‌ی تا خۆ‌ی لێ‌م بشاریت‌ه‌وه، بمخاته‌ ژێ‌ر چاو‌دێ‌رییه‌کی چ‌ره‌وه و دلم بشکێ‌نێ‌ و له‌ خۆ‌یم پاس بکا. راستی ئە‌و ئا‌وا‌ی نه‌کرد، به‌ل‌کو‌هانی دام پ‌تر به‌ د‌وا‌یدا بچم. جاروبار کە‌ ده‌بێ‌نی ئارام لێ‌ هە‌ل‌ده‌گیرا، زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی بۆ‌ ده‌کردم و ئا‌گره‌کە‌ی خۆ‌شتر ده‌کردم.

کە‌واته‌ کێ‌ نێ‌چیرقانه‌ راسته‌قې‌نه‌کە‌ و کێ‌ نێ‌چیره‌کە‌ بوو؟

تا ئێ‌ستاش نه‌متوانیوه‌ ئە‌م پ‌رسیاره‌ وه‌لام بده‌مه‌وه.

کتیبي پيڻجهم

جونخا

هۆي سهركه وتن خواوهنده كان كامهران دهكا،
به لام كيژان دؤراوان پهسند دهكهن...
"نه ناسراوه"

I

پارسیکی پیسه‌نگ به‌په‌له و به‌تور په‌پیه‌وه خۆی گه‌یاندە کۆرش، ریشی هه‌موو تۆز بوو، چاوی ناگری ده‌رده‌دا، ئەسپه‌که‌ی له‌ماندوو تیا کیه‌ی له‌ لووتیه‌وه ده‌هات، پارسه‌کان ده‌ره‌یان لیتی دا. به‌پارسی و به‌یۆنانی هاواری کرد، هه‌ندی جاریش هه‌ردوو زمانی تیکه‌لا و ده‌کرد. هه‌ینده به‌په‌له‌په‌ل قسه‌ی ده‌کرد، زمانی تیک ده‌ئالا.

"شا...شا، به‌له‌شکروه بو شه‌ر وایمان نزیک ده‌بیته‌وه! ئیرو رۆژا مه‌یه؛ گه‌وره‌م کۆرش! ئەمه کاتی سه‌روه‌ریته، واهات!"

قسه‌که خه‌یرا په‌رتە‌ی کردو په‌شێوی ده‌ناو سه‌ریازگه‌که‌دا به‌رپا بوو، پیاوه‌کان سه‌ریان لی شێوا. ئەفسه‌ره‌کان له‌پێشدا رۆیشتن و له‌ نزیک گه‌ره‌که‌که‌ی کۆرش خه‌ر بوونه‌وه و پاشان له‌ نه‌کاوتیک را هه‌ر که‌سه‌و بو یه‌که‌ی خۆی گه‌راوه‌ ده‌گه‌ل ئەو سه‌ریازانه‌ی که له‌ به‌رانبه‌ریانه‌وه ده‌هاتن به‌یه‌ک که‌وتن. پێشبینی ئەوه‌یان ده‌کرد که رهنگه له‌ هه‌ر ده‌میکدا په‌لامار بدرێن. مه‌یدانی شه‌ره‌که‌ش هه‌یج له‌ به‌رژه‌وه‌ندی ئیمه‌دا نه‌بوو. شازاده ئەفسه‌رانی به‌دروێژایی ریزی سه‌ریازان بلاوه‌ پێ کرد تا کۆنترۆلی بارو دۆخه‌که‌ بکه‌ن و نه‌هه‌یلتن ناژاوه‌ په‌ر به‌سینێ و سه‌ریازان ئاماده‌ بکه‌ن. هه‌ندی سواری تری نارده‌ سه‌ر گرده‌کانی ده‌روپشت؛ بو ئەوه‌ی چاودێری له‌شکره‌که‌ی شا بکه‌ن و باشترین مه‌یدان بو به‌گژ داچوونیان ده‌ستنیشان بکه‌ن. کۆرشیش له‌لای خۆیه‌وه‌را به‌په‌له‌ زرتی پۆشی.

له‌ ماوه‌ی نیوسه‌عاتدا سوپا بو شه‌ر ئاماده‌ بوو. له‌ بناری گردێک سه‌نگه‌ری گرت و تا ده‌گه‌یشته‌ که‌ناری چۆمه‌که‌ درێژ بووه. ئیمه له‌ ده‌ره‌وه‌ی گوندی جوناخا بووین. جوناخا هه‌زار مایله‌ له‌ ساردیس دوور بوو، شه‌ش مانگ ری دوورو له‌ بابلیش ته‌نیا سی رۆژه ری دوور بوو. سپارتیه‌کان ته‌وه‌ری راسته‌یان گرت و که‌وتبوونه به‌رانبه‌ری فرات و به‌تالیۆتیکی پرۆکستیوس له‌ ته‌کیانه‌وه بوو، هه‌زار سواری پافلاگۆنی، که له‌ نه‌ته‌وه‌ی کۆرش بوون، له‌ ولاتری به‌تالیۆنه‌که‌ی کۆرش سه‌نگه‌رگیر بوون. هه‌موو ئەوانه له‌ به‌ر فه‌رمانی کلیرچوسدا بوون. مینۆن بالی چه‌پی وه‌به‌ر که‌وت و ده‌گه‌ل ئاریابوسه‌کان که‌وته پال یه‌کتی و ته‌واوی له‌شکره‌ خۆبیه‌که‌ی تریش له‌ ناوه‌راست سه‌نگه‌ریان دا به‌ست. له‌ دواوه‌ی له‌شکره‌که‌ش به‌رده‌ست و کارمه‌ندانی تری سه‌ریازگه‌که‌ کۆکرانه‌وه‌ ناوه‌ ناوه له‌ که‌له‌نه‌کانه‌وه‌را سه‌ریان ده‌رده‌هه‌ینا دا بزانتن چ ده‌کرێ و چ ده‌قه‌ومێ و که‌رت و پارچه‌ی ئەو چه‌کانه‌یان ریک ده‌خسته‌وه که له‌ میانی هه‌لکه‌ندنی مه‌یداندا له‌ کار که‌وتبوون. هه‌ر یه‌که‌و گوشیک یان سه‌به‌ته‌یه‌کی به‌ده‌سته‌وه بوو، چونکه نه‌یاندوه‌یست به‌ده‌ست به‌تالی بگه‌رێنه‌وه. له‌ دواي ئەوانیشه‌وه، کۆگه‌داره‌کان چه‌کیان ئاماده‌ ده‌کرد و میگه‌لیک ئەژدیهايان ده‌خسته شوینی کاتیبه‌وه‌و به‌بیمارستانی مه‌یدانیان ساز ده‌دا. ئەو پێنج سه‌د سواره‌ لیدییه‌ی که کۆرش سزای دا بوون چونکه له‌ پێش شازن ئیپیخا به‌شێوه‌یه‌کی گونجاو خۆیان نیشان نه‌دا بوو ئیستاش کۆرش له‌ درێژه‌ی سزایه‌که‌یان فه‌رمانی ریکخستنی کامبه‌که‌ی پێ دا بوون؛ له‌ ناو ناژاوه‌که‌ سمکۆلیان ده‌کردو تووره‌ ببوون چونکه ئەرکی ریکخستنی ناو سه‌ریازگه‌که‌یان پێ سپێردرا بوو. کۆرش له‌ ناوه‌راستی له‌شکره‌که‌ به‌سواری ئەسپه‌که‌ی راوه‌ستا بوو، جووله‌ی نه‌ده‌کرد. سه‌ر کۆتی قژ به‌گروازه له‌ دووره‌وه‌را ده‌ناسراوه‌و شه‌ش سه‌د سوارچا که‌ه‌ی ده‌وریان دا بوو. قه‌لغانه‌کانیان له‌ به‌ر هه‌تا و ده‌بریقانه‌وه.

له بناری گرده که بی دهنگ پروومان له لای رۆژهللات بوو، چاوه‌ری بوون له شکره‌که‌ی پاشا له‌ولاو‌ه‌را بۆمان بی. به‌ده‌گمه‌ن پیاویک هه‌بوو خۆی بجوولینیتته‌وه. ته‌نیا بزوتنه‌وه‌یه‌ک هه‌بوو بی‌ئو سوارانه بوون که له دووره‌ه‌را بۆ ناو له‌شکر ده‌هاتنه‌وه‌و په‌یامی روانگه‌کانی ده‌روه‌یان بۆ کۆرش ده‌هیناو فه‌رمانیان بۆ باله‌ دووره‌کانی سوپای ده‌برد. باریکی ترسناک بوو. ده‌یان هه‌زار پیاو بی دهنگ راوه‌ستا بوون و جووله‌یان نه‌ده‌کرد. ئه‌و ده‌مه‌ کورته‌ی به‌ر له‌ به‌گژ به‌کتربدا چوون هیزه‌کان له‌ ئاماده‌ باشیدا ده‌بن، له‌شکره‌کان متمانه‌ به‌خۆیان په‌یدا ده‌که‌ن، ئه‌سپه‌کان ئاسووده‌ن، له‌و ده‌مه‌ هه‌ر که‌سه‌و چاوی له‌ پالنه‌وانیتتی بریوه.

گردۆلکه‌که‌ی به‌رانبه‌رمان به‌گه‌رمای نیوه‌رۆ ته‌ماوی داگه‌را، نه‌ ده‌کرا پیناسه‌ی بکری. ورده‌ میتشوو له‌ هه‌موو لاوه‌ گزه‌گیان بوو، له‌ بن زرتیه‌که‌مه‌وه‌را ئاره‌قه‌ به‌ که‌له‌که‌مدا ده‌هاته‌ خوار. سه‌رم له‌ بن هیلیمیتته‌که‌م له‌ به‌ر ئه‌و فره‌ ئاره‌قه‌ کردنه‌دا سووتابۆوه‌و ده‌خورا. یه‌که‌م گرژی له‌و گرته‌وه‌ په‌یدا بوو که‌ له‌ کاتی خۆ ئاماده‌ کردندا به‌خرایی لیم دابوو و ژانیتی گه‌وره‌ی له‌ بن زگ و له‌ ئه‌ژنۆکانم په‌یدا کرد، ئه‌مه‌ش به‌هۆی ئه‌و ترس و دل‌ه‌راوکیته‌ بوو که‌ مرۆڤ پیتشبینی ده‌کرد. هه‌ندی له‌ پیاوان، ته‌نانه‌ت له‌ ئه‌فسه‌ره‌کانیش، له‌ به‌ر گه‌رما، ئۆقره‌یان لێ هه‌لگه‌راو پێ گۆرپیان ده‌کردو ئاو له‌ جه‌سته‌یان ده‌چۆراوه‌ و، بی ئامانج، قسه‌یان ده‌گه‌ل هاورپیکانیان ده‌کرد. هه‌ندیکیش قه‌لغانه‌کانیان خسته‌ سه‌ر زه‌وی و له‌ به‌ر قورساتی به‌ژنۆکانی خۆبانه‌وه‌ هه‌لیانپه‌ساردن، بۆ ئه‌وه‌ی ده‌سته‌کانیان تۆزیک بحه‌سیننه‌وه‌و کلاوه‌کانیشیان له‌ سه‌ری خۆیان کردنه‌وه‌. هه‌ندیکیشیان چوارچمکه‌ له‌ ناو ئه‌و خۆله‌پۆکه‌دا دانیشتن که‌ له‌ سه‌ری راوه‌ستا بوون و ده‌گه‌ل دانیشتنیان گه‌رمه‌یان لێ هه‌لده‌ستا. ئه‌وه‌شیان له‌ به‌ر ئه‌وه‌ بوو که‌ ده‌یانگوت راوه‌ستانه‌که‌یان له‌ دانیشتنه‌که‌یان ئه‌سته‌متر بوو.

رۆژ بی میهر لیبی ده‌داین. زرتیپۆشه‌کانی هینده‌ گه‌رم داهینابوو، که‌س نه‌یده‌توانی ده‌ستی لێ بدا. له‌ بن زرتیپۆشه‌کانیش را، جه‌سته‌مان ئاره‌قه‌ی لێ ده‌چکاوه‌و وه‌ک نانی سه‌ر سیل هه‌لمی لێ هه‌لده‌ستا. ته‌پ و تۆز زیادی کرد، ئیمه‌ش نزیک بوو بگه‌ینه‌ ئه‌وه‌ی که‌ مه‌حال بوو له‌و رۆژیدا هه‌یج کاریکی سه‌ربازی بکری، که‌ له‌ دووره‌ه‌را ببینمان هه‌ورپکی قاوه‌بی به‌ری ئاسۆی دووری گرتبوو. یه‌که‌م جار هینده‌ دوور بوو ته‌نانه‌ت که‌ به‌زیتۆفۆنیشم نیشان دا، به‌ساده‌یییه‌وه‌ گرتی ئه‌وه‌ به‌هۆی ئه‌و گه‌رمایه‌ بوو که‌ زبخی بیابانه‌که‌ی ده‌سووتاند. دواي چهند ده‌قیقه‌یه‌کی تر، دیتمان هه‌وره‌که‌ لیمان نزیکتر ده‌بووه‌وه‌و دژوارتریش ده‌بوو. تۆز له‌ بن ملیۆنیک پیتی سه‌ربازانی شا ئه‌رده‌شپه‌ر هه‌لده‌ستا.

ئاسۆی سه‌ر گردۆلکه‌ دووره‌کان ره‌ش داگه‌راو پاشان وه‌ک شه‌پۆل ده‌هات و ئه‌ستوورتر ده‌بوو. شه‌پۆله‌که‌ له‌ لای خواره‌وه‌ی رووباری فرات و لای راستی ئیمه‌وه‌را وه‌ک که‌وانه‌یه‌کی به‌رین تا ده‌گه‌یشته‌ دوورترین گۆشه‌ی چه‌پی ئیمه‌ چه‌مابۆوه‌و شه‌پۆلی ده‌دا. پاشان هیله‌که‌ بلاوه‌ی کردو وه‌ک سیبه‌ری هه‌ورپکی چر بۆ لای ئیمه‌وه‌ هات و وه‌ک تاعوون وابوو؛ نه‌ ده‌کرا خۆمانی لێ بپارێزین. هیزه‌که‌ فره‌ گه‌وره‌ بوو، ئاخ‌ر، پینج جار هینده‌ی سه‌ت هه‌زار سوارو پیاده‌کانی ئیمه‌ بوو. هه‌موو به‌رپکوپیکیه‌وه‌ رووبه‌رووی ئیمه‌ ده‌هاتن. بیگومان هه‌رگیز هه‌یج مرۆپیک ئه‌م دیمه‌نه‌ی به‌چاوانی خۆی نه‌بینیوه‌؛ نه‌ ئه‌و پیتیانه‌ی که‌ له‌ سه‌ربازی ده‌رکرا بوون، نه‌ وێرانکردنی ئیلیم، نه‌ شه‌ره‌کانی له‌ نیوانی خواوه‌نده‌کان و تایتانه‌کاندا ده‌قه‌وما، هه‌یچیان، به‌چاو، هینده‌ی ئه‌و له‌شکره‌ تیکده‌ره‌ی شای نه‌ بوینه‌. لیره‌و له‌وئ زرتیپۆشه‌کانیان له‌ به‌ر خۆر بره‌وسکه‌یان ده‌داوه‌و ناوه‌ ناوه‌ش ئه‌فسه‌ره‌کان به‌هاوارکردن فه‌رمانیان ده‌رده‌کرد و ئه‌سپه‌کان حه‌له‌یان ده‌هات و ده‌نگی که‌ره‌ناکانیشیان ده‌گه‌ل با ده‌هات و گوپی که‌ر ده‌کرد.

هەر لەو ڕۆژ، دەمیەک پێشتر، کۆرش ئاگاداری کردینەو تا نەهیلین دەگەڵ ھاوار ھاواری ئەو خۆبیاانە، ترسمان لێ بنیشی. چونکە کۆرش بەخۆی پارس بوو، بۆیە دەیزانی کە تەکنیکی ئەوان بریتی بوو لە بەرپا کردنی ھاوار ھاوارو گالەگالێک کە لە دوورەوێدا دەنگی بگاتە دۆژمن و وای لێ بکا کە ترسی بەسەردا زال بێ و وری نەمیتێ. ئەمجاریان شازادە سەرچیغ چوو؛ چونکە پارسەکان بەبێ دەنگی هاتن. لە تەپڵ بترازی، پیاوەکانیان نققەیان لەبەر وەندەهات. ئەمەشیان لە تەکنیکەکی تریان ترسناکتر بوو، وەک سێبەر دەهاتنە بەر چاو، یان وەکو خواوەندەکان وا بوون، نەک وەک برۆیەک بن کە لە خۆین و گوشت دروست بووبن.

سەیری زینۆفۆنم کرد، سەری لەو هەموو حەشاماتە سوڕ مابوو کە لە نەکاورا لەو ئاسۆیە بەر بەرین و چۆلەو لە بۆشاییەدا پەیدا بوون. تەنیا کلیچچوس پێ نە دەچوو ئەم هات و هووتە کاری تی کردبێ. سواری کووچکووچەکی شەری بیو، بێ ڕاوەستان بەپیش پۆلی سەربازەکانیدا هاتوچووی دەکرد و لێرە ریزەکانی راست دەکردهو لەو ئەفسەرێکی وشیار دەکردهو و چارۆگە درێژەکی لە دوایەو، لەبن هیلیمیتە سپارتییەکی کە بۆ شەڕ دروست کرابوو، دەفپی. دیمەنیکێ تۆقینەری هەبوو؛ تەنیا هەر دووک چاوه ترووسکەدارو چەنگە ریشدارەکی لە ناو هیلیمیتە کەدا دیار بوون.

کۆرش خۆی گەیانده ریزەکانی ئیمە، لە کلیچچوس دەگەرا، ئەویش بەشێنەبیبیەو فەرمانەکانی خۆی دەرکردو ئینجا رووی خۆی لە میری کرد، ئەویش ئارامی لەبەردا نەمابوو چاوه پیتی دەکرد. کلیچچوس قیپاندی: "خاوەن شکۆ!" لە بن کلاو ناسنەکیەو، چاوی خۆینی دەردهداو پێدا چوو: "ئەمە لەشکرە یۆنانییەکی تۆیە! ئەمانە ئەو پیاوانەن کە سەرکەوتنتان مسۆگەر دەکەن!"

کۆرش ئەو قسانەکی کلیچچوسی پشتگوێ خست و گوتی: "سەرکەوتن! رەنگە بەسەر جاشەکانیدا سەر بکەوین. شای ساختە بەخۆی و نەمرۆیەکانییەو لە ناوەراستی سوپاکەو بەرەو ئیمە دین ئەگەر لێرە بیانبەزینین، شەرەمان بردۆتەو. ژەنرال! شوپنەکی تۆ لێرە هەلەیه، تۆ نابێ لە کۆتایی ئەم ریزە سوپایەکی ماندا بی. بگەریتوێ دواوو بۆ لای بایی چەپە خۆت دەریاز بکە!"

کلیچچوس سەیریکی کۆرش کردو پاشان تەماشای هەموو ئەو لەشکرەکی کرد کە نزیک دەبوو وەو بۆی دەرکەوت کە شازادە راستی دەکرد لەشکرەکی دۆژمن هێندە زۆر بوو، ناوەندەکی کە شای لێ بوو کەوتبوو لای ئەو پەر بایی چەپی لەشکرەکی ئیمەو و ریزی شای زۆر لە ئیمەو دوور بوو. گۆرینی شوپنی سەربازان بەو کاتە درەنگەو، لە دۆژمنی دەشیواندو ئەو شارەزایی و تەکتیکەکی کە شازادەش لە جەنگدا هەیبوو، هیچ جیتی گومان لیکردن نەبوو. کلیچچوس لە توورەبیان هیلیمیتەکی خۆی سربییەو.

"ئیمە لە لا باییکی هەلە داین، نامەرد! یەکەم بنەمای شەر، شازادە، ئەوێه کە دەبێ بەهێزترین یەکی سەربازیت بایی راستت دابپۆشی. ئیمە لێرەدا نەبین، سووانی شای راستە لەشکرەکەت وەک کەرە دەبرن و لە پشتەوێدا گورزت لێ دەووشین. ئەو هێزەکی ئیمە کە لە بەرانبەری ئەو زیبیەدا سەنگەری گرتوو، ئەو لا بەت بێ ترس بۆ دەپارێزی. باوڕ بکە بەر لەوێ تۆ ببیتە سەر ئەم دونیایە من لەم جۆرە کاراندا ئیشم کردوو. تا من سەرکردەکی لەشکرە یۆنانییەکان بێ، ئەوان لەلای راستە تۆدا دەمیتنەو."

ئەمجارە نۆرەکی کۆرش بوو کە چاوی بەرانبەر یەکەم مل لەبەرملنانی راستەو خۆی بەرفەرمانیکی زەق بکاتەو. هێندە حەپەسا کە تا ماوێهک

زاری گیراو پاشان کابرای سپارتنی دایه بهر لیشاویکی سویتند و جنیو پین دان، بهرادیهیک که میشکی راگرتن. زینوفون و پروکسنینوس و خوم، ههر سیکمان له دوهوانیی نیوان کورش و کلیرچوس هیچمان پین نهگوترا. نهوان جوتینیان بهیهکتتری ددها، هاواریان ددهکرد، کهچی لهشکره پین ژمارهکهی دوزمن لیتمان دههات پینشدهوهو خهریک به له دهشتاییهکه دهپهپیهوه. نهددشیر چاوهپینی نهوهی نه دهکرد تا سهرانی نیمه دووبهوهکی تاکتیکهی خویان چارهسهر بکهن ئینجا پهلامارمان بدا. نیگهران بووم که دیتن ههردووک ژهرنال خهریکه دهست له ههوکی یهکترا بنین. بهلام کلیرچوس ههر پیندا دهچوو؛ وازی نهددهینا. کهم کهسانیک ههبوون که لهو پیبه سهربازه لاملتر بن، بهلام کهس نهبوو له سپارتنیهکان ملهورتر پین. شازاده ناچار بوو دهستی خوی به ههموو هیز و توانای خوی بهرز کردهوه و قیرهقیرهکهی بهکلیرچوس پری.

به دهنگیک که بهئاسته ههموو گویمان لینی بوو گوتی: "من سهرو سامانی خوم خستوته سهر دستم بو نهوهی نهو شایه ساختهیه لهم شهردها ببهزینم، بزیه ناشین توتوکراتیکی پین بهها تهگهره لهسهر ری بو دابنن. تو له فرمانهکانی منت لاداو، بهلام من ئیستا کاتی نهوهم نیبه که بههیز بهسهرتی دابهپینم. دوزمن وا لهبهر لووتی نیمهیه! بهههموو خواوندهکان سویتند دهخوم نهگهر تو نهچی شا بگری، من خوم دهچم! کلیرچوس، دلنیات دهکهمهوه، که له دوی نهو شهردها نیمه بهو باسه دادهچینهوه."

ریشمهکهی بهتوندی له ئهسپهکهی دا و بووی دهرچوو. قره کهسته نیبهکهی دهگل پای بهحهوایدا چوو. کلیرچوس پین بهتوندی هیلمیمتهکهی خستهوه سهر سهری. قره لووله چهور کراوه ماش و برنجییهکشی وهک ماریکی بهلک بهسهر شانیدا هاته خوارن.

کلیرچوس بولاندی: "گپله پیوا، بیژی کوری قهحهپی، تهنانهت

هیلمیمتی شهپیشی له سهرو نه کردهوه. "دهنگی خوی کهم کردهوه نهکا ههموو کهسیک له نیمه گوتی لهم جنیودانهی بیت. پاشان گوتی: "نهگهر حهزدهکا با له مووی بدا، با پین دهرپین سواری نهسپهکهی پین. خو ههینن ههموو نهو سوپایه هیزو هوره ناخاته مهترسییهوه."

پروکسنینوس بو یهکه م جار هاته ناخاوتن و نهسپهکهی خوی بو کن کلیرچوس برد بو نهوهی توتیک نهو سپارتنیه هیزو بکاتهوهو راستهوخو سهیری دور چاوانی کردو گوتی: "کلیرچوس، ههلویتستی تو راسته، بهلام نهه کاتی نهوه نیبه که له میر جودا بیبهوه. نهگهر کورش راست پین یان نا، تو رو بهروو بهقسهیت نهکرد، نیمهش ههرگیز پشتت تی ناکهین. له راهی نهو لهشکروه له راهی نایندهی ههموومان، لقه زهیتوونیکی بو بنیره بهر لهوهی که شهردکه دهست پین بکا."

کلیرچوس بهتوریهییهوه سهیری کردو وا هاته خهیا لم که رهنکه شمشیریکیش له پروکسنینوس بدا؛ بهلام پاش دامانیکی زور به پین دهنگ سهیری دوری کرد، چهنهگهی خوی چیر کردهوه دهمارهکانی ملی ههموو بهدیار کهوتن و بهپهله سهیریکی لهشکرهکهی کرد که لیتمان دههاته پین. کوخهیهکی توندی کردو قورگی خوی خاوپین کردهوهو سهری بو لایهک سووراندو کهپووی گرت و دو فنهی گهوهری کرد و هیندهی نهمابوو بهئهسپهکهی پروکسنینوسی دا بدا. پاشان بهلایهکهی تر دا خوی سووراندوهو تا جینی شازاده بیینن. شازادهش نزیکهکی دوو سهت یاردهیهک دوور، له شوپنیکهی بهرچاودا راهوستابوو. گوتی: "تو، تهماشای زینوفونی دهکرد، نهه پهیا مه بهغار بگهینه کورش، ها لهوره راویستاگه: پینی بیژه من وریا دههم و جوامیرانهش دهرم." دهگل نهوه، نهسپهکهی نهقیزه دا و، غاری دا بو نهوهی باشتر خوی ناماده بکا. من و زینوفون بههلدهوان چوینه کن کورش، بهپهروشهوه بووین پهیا مهکهی پین رابگهینن و

بگه پرتینهوه بو ناو هیژهکانی خویمان، بهر له وهی شه ر ههلبگیرسی.

ههردوو لا ئیستا پتر له نیو مایل له یه کتری دوور نابن و ئیمه ئیستا ده توانین سه رجه م به شه جیاوازهکانی سوپای پارس لیک بکهینهوه. ههوره ره شه که ی سه ر سه رجه می سوپایه که، ئیستا له سه ر سه ری تاکه که سه کان را دیاره. سوارهکان به بهرگی سبی و زرتیۆشه زیویه کانیانه وه و پشتیوانی زرتیۆشه گرانهکان دهکن و بالی چه پی له شکره که پیک دین و به رانه ری ئیمه و کلیرچوس پی گوتین که تیسافیرنیتس به خو ی سه رکر دایه تی ئه م باله ی ده کرد. پاش ماوه به کی کورت، قسه که ی راست ده رچوو؛ سه رکر ده که وه در که وت؛ سواری ئه سپیککی بال زترین ببوو به رچه میتکی ره شیشی هه لکر دبوو. کلیرچوس به ئه سپاییه وه هه ر ئه وه تا گویمان لیتی بوو گوتی: "داریکیکی زتر ده ده مه ئه و که سه ی ئه و رو خسار که رانییه، دایک سوژانییه، ده کوژی!" پیاوهکان هه موو هاتنه جو ش.

له میانی چهند ده قیقه یه که توانیمان پێشهنگی له شکر ی شا دیار بکهین، ئه ویش له لای چه پی ئیمه دا بوو. میدییه ترسینه رهکان به ئه و په ر دیسیپلین^(۱) discipline و به رهنگی سووریا نه وه، بچ دهنگ، شه لوار ی مۆری بریقه داربان له پیدا بوو، ملوانکه ی مرواری له مل و گواری هاوچه شنیشیان له گویدا بوو. له کو یله خه ساوهکانی کو رشیان ده کرد. پیاوی قۆز بوون، که رکی زنجیربان له به رو هیل میتی برۆن زیان له سه رو گه نم رهنگی، قو ل ئه ستوو ر بوون. هه میشه چۆن داوهر زراوی مندال دها، ئه وانیش به هه مان شیوه ترسیان ده خسته دل ی ئه و له شکرانه ی که له وان که متر دیسیپلینیان هه ببوو. له شکر ی ده یان له و نه ته وه جیاوازه یان له دواوه دا ده رۆبی که شای پارس فه رمانداری ده کردن و به زۆری زۆردار خزاندبوونیه نیو سوپایه که وه؛ له وانه فرایگی، به ختیار ی، عاره ب، کلدان،

(۱) زهبت و رهبت.

ئه رمه نی، کورد لیسته که کو تایی نه ده هات. شاره زاترین شاره زای ئیمه نه یه توانی هه موویان له یه ک جودا بکاته وه و شیوه ی شه رکردن و چه ک و شیوازی کوشتنی، له وانی تر هاویر بکا، له هه موو سه یرتر ئه و هه موو چه شنه چه ک و ئامیتری به رگریکردنه بوون، که لیمان دیار بوون. قه لغانی له شوو ر دروست کراویان زۆر بوو، ئه مه له وانه ی هی ئیمه سوو کتر بوون و تیرئه ندیزه سیسییه کان هه لیان ده گرت. رمی باریکیان هه بوو که میسر ییه کان هه لیان ده گرت. ئه و تیرانه ئه گه ر له دوور ییه کی مامناو هندی را هه لده درا، زۆر کو شنده بوو. به لام بو نزیک که لکی نه بوو. جو ره کوو چکوو چه یه کی پارسیان هه بوو که بارگیری سپی رایان ده کیشاو ژماره شیان شیت بوو، ئه مانه له سپارتییه کان بترازی زراوی هه مووانی بردبوو. رانه نده کانیان به شیوه یه کی بکوژانه له بن ده مامکه ئاسنه کانیانه وه سه یربان ده کردین، کاتی که ریزهکانی ئیمه یان به سه ر ده کرده وه و چاو ه پتی کاتی دیاری کراو بوون بو ئه وه ی به سیکارده ته بشوو ئاسا کانیان بکه ونه کو شتنمانه وه هه ر سه رباز تیکی که له رتیگه یان بوه ستی به و کبیردانه یان که لی ده که ن یانیش هه ر به عاره بانه که یان خو ی لی ده دن و په کی دیتخن. له کن کلیرچوس نه رتیگه خستنی پیاوهکان و نه ته کنیکه کانیش هیچ ئه نجام تیکیان نه بوو. هه موو هیژهکانی دوژمنانی به یه ک چاو ته ماشا ده کرد. باوه ری و ابو که دیسیپلینی بالای سپارتی و خو راکری سه ربازانی به س بوو بو زالبوونی به سه ر هه ر ژماره یه کی هیزی دوژمن ئه گه ر به رینگاری بینه وه.

له و ده مه ی سوپای دوژمن بو پێشه وه ده هات، کلیرچوس په رته ی به سوپایه که کردو چاو ه رتیان بوو دا بو ی بیتنه پێشه وه. کلیرچوس وه ک یورپیدیتس، له و باورده دا بوو خوا وه نده کان وایان پی خو شه که سه رکر ده ژیره کان په لاماریک بدن، ئه مه ش هه رگیز به پێچه وانه ی ویستی ئه وانه وه نه بوو. بو یه فه رمانی دا که بزنیک بکاته قوربانی بو زیوس و پاشان بو

فۆبۆسیش که خواوهندی ترس و دۆراندنه، بۆ ئەوهی ئەمەى دواىبىيان وا لى بکا که چاوپۆشى له پىاوانى ئىممه بكاو له برى ئەوه زهينى خۆى بداته پارسهكان. كليرچوس بهخۆى دهستى بهجىبهجى كردنى نهربتهکه کردو هەرچهنده دوزمن زۆر نزىک بىووه، بهلام ئەو تهواوى پرتۆکۆلهکەى حەلاندو شىرهکەى بهملی نازەلهکه داهینا خوین له برینهکەى فرکەى کردو دلئى خواوهندهکانى له خۆى رازى کرد. دهگەل کهوتنه خوارهوى، دهچيته نىو ئەو خاکه گەرمهوهو تەنیا ژەنگىکى تارىک له دواى خۆیدا بهجى دىلئى که هەلمى لئى هەلدهستى و له میانى چەند خولهکىک تۆزى لئى دەنیشى، کهچى زهوى خۆى تیمار دهکات و ههموو ئەو برىن و ژەنگانهى مرۆف دووچارى کردوه له خۆى دادهمالئى.

کليرچوس هيشتا بانگى لهشکرهکەى خۆى نهکردبوو دا ئامادهبن. بهلام ههموو بهورىايى سهبرى ئەو سوپايهپان دهکرد که دههاته پيشهوهو چاوديرى قوربانىيهکهشيان دهکردو تى چاوى خوشيان دابوه دوورو قههغهکانيان هيشتا هەر لار کهوتبوونه سەر قاچيان و هەندى له پىاوهکان تا ئىستاش هەر دانىشتبوون. پرتۆکسىنوس زىنۆفون و منى لهو خووه خراپهى سپارتىيان ئاگادار کردهوه، که دهپانهوى و انىشانى دوزمن بدەن گالتهپان بهو هاتنه پيشهوهپان دى. که پارسهکان گهيشتنه دوورى ۲۰۰ ياردهو تيره‌ندازهکانيان خەرىک بوون شوئى خۆيان دهگرت، ئىنجا پىاوانى ئىمه ههستانه پىوهو قههغهکانيان بهدهستپانهوه گرت.

هەرکه که ره‌ناژەنى کليرچوس نىشانى هەلدا، يۆنانىيهکان ئەو رستهپهپان دووپات کردهوه که کليرچوس فىرى کردبوون و گوتيان، زىبوس سۆرتتير کای نايکى! "زىبوس رزگارو سهرکهوتن!" له قههغهکانيان داو نهپهرى گهوره‌ترپان لئى وههات و هەر جارەک ئەمهپان دووپات دهکردهوه، دهنگهکه بلند تر دهپۆه؛ تا واى لىهات زهوى دهله‌رزىيهوه. پاش ماوهپهک

نه‌عه‌تهى شهر بهسەر دهنگى ئىمه‌دا زال بوو، دهنگىک بوو له دۆزه‌خه‌وه‌را دههات. دههۆله‌کان دهنگيان داوهو ههستمان پىپى کرد دهنگهکه ناو زگمانى دهله‌راندهوهو له نه‌کاو که دهنگهکه دوو هه‌نده خۆى به‌رز بۆه ئىمه‌ش بهپهک دهنگ سرودى جهنگى سوپاس بۆ ئەپۆلۆمان خوئىند. گرمه‌ى ئەو دهه‌زار دهنگه دهگەل دهنگى به‌قه‌هغه‌کانى تيره‌کانى هەر دوو له‌شکره دوزمنه‌کان له ئاسۆى ئەو مه‌يدانه‌دا دهنگى داوهو وا ديار بوو کارى له پارسه‌کان کرد و وهک ديار رايگرتن. يىکه سه‌ربازىيه‌کانى دوزمن ئەوانه‌ى راسته‌وخۆ له‌وبه‌رى مه‌يدانه‌کهو له‌لای بائى راسته‌ى ئىمه بوون، ديار بوو شله‌ژان ئەو له‌شکرانه‌ى له پشت ئەوانىش بوون کورژ بوونه‌وهو که‌له‌کهپان له پال يه‌کتريدا کرد. جارى دووم ده‌نگىکى وامان دا که که‌پى ده‌کردن و به‌گورگه‌لۆقه، په‌لامارى بائى چه‌په‌ى پارسه‌کامان دا. هۆپلايته‌کامان هه‌لوه‌سته‌په‌کيان لئى نه‌کرد، پىکهاته‌ى فالانکسه‌کانىش لىپايى ده‌شته‌کهپان توند کرد، زىپۆشه سووکه‌کانىش له پشتپانه‌وه، لىيان نزىک ده‌بوونه‌وهو له باى غارى، تيره‌کانيان ئاماده ده‌کردو بى وه‌ستان سرودى خوئىنپان ده‌خوئىند. هەر گه‌يشتینه دوورى پىنجا يارده له رىزى دوومن، زىپۆشه قورسه‌کامان سروده‌که‌ى جهنگيان برى و پر به‌قورگى خۆيان ده‌ستپان به‌قىژه قىژتیک کرد که يه‌ک وشه‌په‌کى به‌واتاى تىدا نه‌ده‌بىستراو نازاپه‌تى ئارىسى خواوه‌ندى شه‌ريان دا به‌ره‌خۆ هاواريان کرد: "ئىلپلۆو! ئىلپلۆو! ئىلپلۆو!" له نه‌کاوپه‌ک هه‌موو وىکرا رمه‌کانيان داگرته خواره‌وهو به‌شپوه‌په‌کى ئاسۆى به‌رانبه‌رى دوزمن راپان گرت. سه‌ره رمه تازه تىژکراوه‌کان مردنپه‌کى پر ئىشى له به‌ر ئەو هه‌تاوه گه‌رمه‌دا، به‌دوومن نىشان ده‌دا. دوزمن ده‌وى گىرا، سه‌ربازه‌کانيان له ترسان هه‌ست و خوستيان لئى برا بوو. ئەسپى ئەفسه‌ره‌کانيان چاوپان ده‌گىراو سه‌ريان به‌ولاو به‌م لادا ده‌سورپانده‌وهو ده‌يانويست هه‌لپن و مه‌يدان چۆل بکه‌ن و به‌رانبه‌رى ئەو دياره پىاوو مپتاله‌ى به‌رانبه‌ريان ده‌هات نه‌هه‌ستن.

پیزی دوژمن په شوکانی تی کهوت و پیشه‌نگه‌کانی وهک مردوو جووله‌یان له‌بهر برا. پیزه‌کانی دواوه‌ی پارسه‌کان، له‌و دیوی گردیبه‌وه‌را نه‌یده‌زانی پیشه‌نگی له‌شکره‌که چی به‌سه‌ر هاتوو و له‌ دواوه‌را فشاری بو ده‌هینا و به‌سه‌ر نه‌وانه‌دا ده‌که‌وت که له‌ به‌رایبیدا چه‌قی بوون. ثم هیمایه یونانییه‌کانی هان داو زریپوشه قورسه‌کانیان به‌غاردان هیرشیان بردو شیرو قه‌لغان و یم و تیر شیتانه لیکیان دا؛ ده‌نگیان گه‌یشته‌ ناسمان. هیزه یونانییه‌کان دیسیپلینیکی ته‌واویان هه‌بوو یونانییه‌کان ناماده‌و به‌رانبه‌ره‌که‌یان ناماده‌و؛ ریکویپکی له‌ دژی په‌شو‌کاو؛ له‌شکره‌کانیان به‌جلی سه‌ربازییه‌وه‌ ده‌هاتن و دوو‌چاری مردن ده‌بوونه‌وه.

ناتوانین بلین نه‌وه‌ی که پروی دا، ویستی خواوه‌نده‌کان بو، یان دوژمن خو‌ی نه‌یتوانی به‌رگه‌ی شه‌پولی نه‌و پیاوانه‌ی وهک نیمه‌ بگری. پارسه‌کان له‌ به‌رانبه‌ر ره‌شه‌بای دوزه‌خی یونانییه‌کاندا، رووخان. دوژمن ته‌نانه‌ت نه‌یتوانی نه‌و ده‌نگه‌ گه‌وره‌یه‌ش په‌یدا بکا که له‌ نه‌نجامی به‌یه‌ک گه‌یشتن و تیکه‌ه‌لق‌قژانی دوو له‌شکر و تیکه‌ل بونی شله‌ی جه‌سته‌ی مرؤف و قیزه‌قیژدا، دروست ده‌بن. پیزی به‌که‌میان شکا و وهک گردی سه‌ر کونی جورجه‌کوره‌یان لیته‌ت و نیمه‌ش گیره‌مان له‌ سه‌ر کردن و ته‌نانه‌ت هینده بایه‌خمان پین نه‌دا تا نه‌وانه‌ بکوژین که به‌ژیر پیمان ده‌که‌وتن؛ به‌لکو زور به‌ناسانی پیمان لی‌ ده‌نان و وه‌پیری نه‌وی دواتر ده‌چووین؛ نیمه‌ بیووین به‌دیواریکی ناسنی کوشنده‌و که‌سمان له‌ ده‌ست ده‌رنه‌ده‌چوو. به‌رده‌ست و کارمه‌ندانی سه‌ربازگه‌که‌ش، له‌ نزیکه‌وه‌را به‌دواماندا ده‌هاتن و ده‌ستیان پیکرد که‌ل وپه‌لی گرانبه‌هاو خو‌راکیان له‌و سه‌ربازانه‌ی دوژمن ده‌کرده‌وه‌و چه‌که‌کانیان کو‌ ده‌کرده‌وه‌و سه‌ری ریمه‌کانیان بو‌ له‌ناوبردنی نه‌و سه‌ربازانه به‌کار هینا که یان له‌رزیان لی‌ هاتوو یان هۆپلايته‌کامان نه‌وانیان دروو بووه‌وه‌و تاو‌زینگیان ده‌دا. پارسه‌کانی له‌ پیزی پیشه‌وه‌دا بوون، بیه‌ووده‌، خه‌باتیان ده‌کرد پاشه‌کشه‌ بکن، به‌لام هه‌قاله‌کانیان له‌ دواوه‌را کو‌یرانه‌ بو

پیشه‌وه‌ ده‌هاتن ، وهک کو‌بله‌ ملکه‌چ بوون. له‌بهر هه‌ره‌شه‌و گوره‌شهری پله‌داره‌کانیان ده‌هاتن و رییان له‌ سه‌ربازه‌ شیواوه‌کانی ریزی پیشه‌وه‌یان ده‌گرت و نه‌یاند‌ه‌ه‌یشت بکشینه‌وه. قه‌سابخانه‌یه‌ک به‌ریا بوو، په‌شو‌کان په‌شو‌کانی پتری بو‌یان هاورد. ته‌نانه‌ت نه‌و چه‌ند پارسه‌ی پیشتر شه‌ریان ده‌کردو خو‌بان راگرتوو، مه‌یندانیان به‌جی نه‌ده‌ه‌یشت، که‌ دیتیان ته‌نیا مانه‌وه، نه‌وانیش وره‌یان به‌رداو وهک زنده‌ه‌ق رڅاوه‌کان، ملیان پیوه‌ناو هه‌لاتن.

تیرنه‌ندازه‌کامان رانه‌نده‌کانی کووچکوچه‌کانی جه‌نگیان کردنه‌ نیشانه‌. نه‌و رانه‌ندانه‌ تو‌زیک له‌ دواوه‌، له‌ پشت زریپوشه قورسه‌کانیانه‌وه‌ بوون و چاوه‌رییان ده‌کرد که‌له‌نی‌ک بد‌وزنه‌وه‌ تا پیدایا بیته‌ ناو مه‌یدان و داسه‌کانیان به‌خه‌نه‌ گه‌رو زیانی زور له‌ نیمه‌ بدن، بیی نه‌وه‌ی به‌خو‌بان هیچیان به‌سه‌ر بی. سپارتييه‌کان رقی زوریان له‌و نامیرانه‌ ده‌بووه‌ سه‌د سال بوو به‌خو‌بان به‌کاریان نه‌هینا‌بوو. ده‌گه‌ل هه‌ندیش، حه‌زیان لی‌سو به‌رینگاریان بینه‌وه‌، چونکه‌ به‌سه‌ر فیله‌که‌یان که‌وتبوون و ده‌یانزانی چو‌ن په‌کیان دیتخن و به‌شینه‌بییه‌وه‌ چه‌ند که‌له‌نی‌کیان بو‌ والا ده‌کردن، رانه‌نده‌ی کووچکوچه‌کانیش ده‌یانویست به‌سه‌لامه‌تی به‌و ریگه‌یانه‌دا ده‌ریچن. له‌ کاتی ده‌رچوونیشیان یه‌ک یان دوو سپارتي له‌ لاوه‌را خیرا بو‌یان ده‌ریچن و گورزی خو‌یانیان یان له‌ نه‌سپه‌که‌ یان له‌ بخوری کووچکوچه‌که‌ ده‌ه‌شاند. له‌ کاتی گه‌نجیتیدا، کلیرچوس پسپوری راپه‌راندنی ثم فیله‌ بوو.

سپارتييه‌کان خه‌ریک بوون بی‌ نومی‌د ده‌بوون، چونکه‌ ته‌نانه‌ت یه‌ک کووچکوچه‌یه‌کی داس هه‌لگر به‌لای هیتلی یونانییه‌کانه‌وه‌ دا نه‌هات. تیرنه‌ندازه‌کان چه‌ند رانه‌نده‌یه‌کیان لی‌ پیکان، هیند نا‌ژاوه‌ بوو، ته‌نانه‌ت تا‌قه یه‌ک زریپوشی پارسه‌کان خو‌ی شیلوو نه‌کردو نه‌هات ته‌رمی

هه‌قالئیکى خۆى هه‌لبگریتته‌وه. ئەسپه‌کان حایج ببوون و به‌ناو پیاوه‌کاندا ته‌راتینیان ده‌کرد. تیغه‌ تیزه‌کانیش لیره‌ په‌لئیکیان ده‌په‌راندو له‌وێ سه‌رتیکیان په‌ل ده‌داو له‌ولاوه‌ سینهى پیاویکی وه‌ک په‌نیری هه‌لده‌دری و په‌رده‌ی له‌ سه‌ر نه‌ینى خواوه‌نده‌کان هه‌لده‌مالئى و ده‌بخسته‌ به‌ر نه‌و چاوانه‌ی له‌ ترسان له‌ مۆله‌ق مابوون. من ته‌ماشام ده‌کرد که دوو بۆیۆتى له‌ به‌تالیۆنى پرۆکسینوسى، وا رێکه‌وت هه‌ردووکیان برا بوون، هه‌ر یه‌که‌و به‌رپرسی که‌له‌نه‌ رێگه‌بیکی کووچکووچه‌کانى شه‌ر بوو. هه‌ر به‌کیکیان قه‌سابخانه‌یه‌کى بۆ نانه‌وه‌و ترسناکترین چه‌کى پارسه‌کانیان په‌ک خست. رووباریک خوتنیاان له‌ دوژمن رشت و دیله‌کانى خۆیان به‌شینه‌بیه‌وه‌ هینا به‌ر ده‌ستى پرۆکسینوسى و گرژینه‌وه‌، پاشماوه‌ی گوشت و پارچه‌ پێستى هیتلمیتى دوژمنانیاان هیتستا هه‌ر پتوه‌ مابوو. جارێکیان سوکرات گوتى ئەگه‌ر سه‌یرى ناو مرۆڤشیک بکه‌ی، ده‌توانى واى لئى بکه‌ی یان بۆت پێبکه‌نئى یان خۆشتى بوئى. به‌لام باسى نه‌وه‌ی نه‌کرد که ده‌توانى تیخچیک یان نووکه‌ ریمیکیش به‌کار بێنى. ئەمه‌ى دوایى نه‌وه‌ ئاشکرا ده‌کا که مرۆڤ له‌ ناخه‌وه‌را پتر به‌یه‌ک ده‌چن نه‌ک له‌ رواله‌ته‌وه‌و له‌ راستیشدا مرۆڤ تا راده‌یه‌کى ترسناک جیاوازی ده‌گه‌ل به‌رازو که‌ر دا هه‌یه‌.

زینۆفۆن به‌درێژایى هیتله‌که‌ى ئیمه‌ به‌غار ده‌هات و ده‌چوو. له‌ هه‌ردوو کۆتایی رپى گه‌رانه‌وه‌یدا بازنه‌یه‌کى ته‌واوى دروست ده‌کرد و به‌وردی چاودێرى هیتزه‌کانى تیسافیرنه‌کانى ده‌کرد، نه‌کا هیترشیک بیتن یان پشت له‌ هیتزه‌کانمان بگرن. هاتوچوووه‌که‌ى بئى سوود بوو؛ چونکه‌ سواره‌کانى تیسافیرنه‌کان له‌م گیره‌شپوتنیه‌دا هه‌یچیان پت نه‌ده‌کراو به‌توره‌بیه‌وه‌ له‌ دوورى شه‌ره‌که‌ خپ ببوونه‌وه‌و چاوه‌رپى نه‌نجامه‌که‌یان ده‌کرد. پرۆکسینوسم بینی، به‌سواری له‌ قه‌سابخانه‌که‌ ده‌هاته‌ ده‌روه‌و و ده‌چوو ناوه‌وه‌ و هه‌ولئى ده‌دا ریزه‌ندى سه‌ربازه‌کانى بپاریژئى و کلێرچوسیشم دیت دواى نه‌وه‌ی پیاوه‌کانى خۆى راسته‌وه‌خۆ گه‌یانه‌ ریزه‌کانى له‌شکری دوژمن، له‌ دوور

راوه‌ستا؛ چاودێرى بارودۆخه‌که‌ى ده‌کرد. پاشان به‌سواری له‌ لاجه‌پیتکی شه‌ره‌که‌ راوه‌ستا. پیاوه‌کانى، وه‌ک گه‌نم چۆن ده‌درویتته‌وه‌، ناوا دوژمنیان ده‌دوووربیه‌وه‌ و ئەویش سه‌یرى ده‌کردن.

له‌ کۆتاییدا نه‌و پارسانه‌ی له‌ ریزه‌کانى ناوه‌ندو له‌ کۆتاییدا قورتار ببوون، رووى خۆیان وه‌رسووړاندو ده‌ستیان به‌پاشه‌کشیه‌کى سه‌رتاسه‌رى کرد. یۆنانیه‌کان تا خواوه‌وه‌ راوه‌دوویان نان و نه‌وانیش به‌هه‌لاتن به‌سه‌ر ته‌رمى کوزراوه‌کانى خۆیانیااندا باز ده‌دا و خلیسکیان له‌و قوره‌ی ده‌برد که به‌میزی خۆیان گرتبوویانه‌وه‌و ده‌گه‌ل چه‌ک و پارچه‌ی ته‌رمى کوزراوه‌کانیان تیکه‌ل یه‌کتى ببوون و سوێر هه‌لگه‌را بوو. رمى هیتلینیه‌کان سه‌رو که‌للەى پاسه‌کانى وردوخاش کرد. پیاوه‌کانى ئیمه‌ش ده‌ستیان دا شمشیره‌ کورته‌کانیان و وه‌ک هارانیاان لئى هاتبوو. پارسه‌کان لیتیان شتیاو به‌کۆمه‌ل قه‌لغان و چه‌که‌کانیاان فری دا، به‌دواى هه‌ر شتیکدا ده‌گه‌ران بیاپاریژئى، شه‌ریان له‌ به‌ر چووبوو، به‌لام هه‌رچیاان ده‌کرد ئاسانتر ده‌بخسته‌ نیتو نه‌و قه‌سابخانه‌یه‌ی که‌ بۆیان کرابوووه‌. ژماره‌ی کوزراوانى دوژمن به‌هه‌زاره‌ها که‌س ده‌بوو. که‌چى ئیمه‌ نه‌گه‌ر به‌کیکمان لئى کوزرابئى. ئیمه‌ ته‌نیا په‌نجه‌کانمان سپ ببوون؛ چونکه‌ له‌میتزوو توند چه‌که‌کانمان پیتیان گرتبوو و خه‌ریکی کوشتن بووین.

له‌ کۆتایی نه‌و هه‌موو رووداوانه‌دا، کلێرچوس له‌ شوپن خۆى هه‌ستاوه‌و فه‌رمانى که‌ره‌نا ژه‌نه‌که‌ى داو ئەویش فووى راگرتنى شه‌ره‌که‌ى له‌ که‌ره‌نايه‌که‌ کرد. وا پێده‌چوو نه‌و شه‌ره‌ هه‌میشه‌ بیت و نه‌بێتته‌وه‌، هه‌یچ نه‌ قه‌وما. گه‌رماوه‌ ترسناکه‌که‌ى خوتن هه‌ر به‌رده‌وام بوو. ناچار کلێرچوس سواری ئەسپه‌که‌ى بوو، به‌خۆى چوو ناو قه‌سابخانه‌که‌وه‌ و به‌به‌رینایى شمشیره‌که‌ى ده‌ستى به‌لێدانی پیاوه‌کانى خۆى کرد، تا له‌ شه‌ریان دوور بخاته‌وه‌و توژیک بیاانحه‌سپیتته‌وه‌. خوتن رشتنه‌که‌ راگیرا و یۆنانیه‌کان

وهستان. پياوه كانيش له سهره خوچه كه كانيان داگرت و هموويان له جيبي خوځيان دهله رزين، هينده ماندوو بيوون، چه كه كانيان له دهست ده كه و ته خواري. نعره ته ي شهر دامر كاوه و ته نيا له ناو ميتشكماندا دهرزينا گاوو پاشان نه و پيش نه ماو ههر ناله نالي برينداران بوو ده بيسسترا. ديمه ني سهر بازه كان توقينه ر بوو ده تگوت سه گن ده قوراويدا كه وتوون. چاويان له تاريخي له بن دهمامكه ناسنه كانيان نه و پرا ده ترووسكانه وه، دهماري شان و مليان هم موو هه ستوور بيوو. سينگيان ده گه له هه ناسه دان هاوسا بوو، قاچه كانيان له ماندوو تيبان دهله رزي، هه نديكيان هه لميان لي هه لده ستا، بوڼ كه لاكيان لي ده هات، تهرمي كوژراوانيان ددها بهر له قه بو نه وه ي شوپنيك بو خوځيان له و گوره دا بكه نه وه و لپي پال كه ون. ناله ي دلته نكي له ههر لايي كه وه ده هات، هه وا پيس بيوو، كارمه نده كاني سهر بازگه كه هيشتا تهرمي پارسه كوژراوه كانيان له مه يدان، لا نه بر دبوو. زه وي سوور داگه رابوو، خوځين جوگه له ي به ستابوو، گو مي كرد بوو، تهرمه كان له سهر يه كتری كه له كه بيوون، قه لغانه كان كون بيوون، رمه كان پارچه بيوون، خه نجه ره كان له كيلان دهر كه و تيوون، هه نديك كه و تيوونه سهر زه وي و هه نديكي شيان هيشتا ههر به ده ستی كوژراوه كانه وه بوون. به توانا ترين هيزه يونانيه كان كو ششيان ده كرد تا بتوانن له سهر پيبان بوه ستن. هينده ده ستیان و ه شان دبوو بو يي هم موو، ده سته كانيان دهله رزين. له دوو هه قاله كاني خوځيان ده گه ران، با نه و هه قالانه ناموش بان، سهر يان له بهر يه كتری خوار ده كرده وه و دلي يه كتر ييان ددهاوه.

پياوه كان ئيستا تيگه يشتن چ پاله وانه تيبه كيان كرده وه و روو به رووي چ هيزي ك بوو ينه وه. ده گه له نه و هم موو هه راو گاله گاله پر ترسه ئيمه؛ هيشتا هيرشه كه ههر كاريكي سهر شيتانه بوو كردمان. پياوه كان به شيتويه كي نارتيك قه لغانه كانيان به لاه هه لپه ساردبوو. به لام بهم شيتويه بهر چاوي دوژمن گيرا بوو نه يده تواني پشتي بهره ي شهر ي ئيمه بييني و بزاني چي

لي هه بوو. ئيمه له راستيدا خوځمان ليك كي شابووه وه، تا بهره ي شهر ي بهر انبه ر هه موو نه و هيزه زوره ي پارسه كان پر بكه ينه وه. نه وه بوو فالانكسه كانمان ته نيا چوار ريز قوولا يي سهر بازيبان هه بوو نه مهش نيوي قوولا يي ناسايييه. ته نيا يه ك هلمان هه بوو بو نه وه ي به سهر دوژمندا زال بيبن و هم موو ته گه ره كانمان له ري لادا و سهر كه وتين.

كليرچوس خوځي ته نيا كرده و پياسه يه كي به ناو پياوه خه و الوه كاني كرد. ده ستی نه وه ي ده گرت و قولي نه وياني بلند دهر كرده و يارمه تي نه وي ترياني ددها كه هه ستيته سهر پيبان چونكه نه و كوش و كوشتاره چوكي زورياني شكاندبوو. سهرم له وه سوورما كه به قسه ي نهرم دلي هه موواني ددهاوه و ده گه له يه كه يه كه يان ددهوا. نه و ده سته سهر بازه ي كليرچوس به ناويان داچوو و ده ستی له سهر شانيان دانا، هه موو هه ستانه پيبان و هيزيان هاته وه بهرو و هك نه واني تر نه بوون كه ههر له سهر زه وي لپي راكشابوون. من واي بو چووم كه نه مه نه يني هيزي خودي كليرچوس خوځه تي، تواناي بهر خوځدانيه تي ناوا پياوه كاني چوست كرده وه. دواي ماوه يه كي كورت بهر دپيكي دوزيبه وه و چوه سهر ي راوه ستاو هيلم تيه كه ي له سهر چاوي خوځي لاداو شيره به خوځين سوور هه لگه راوه كه ي بو ناسمان هه لدا، هاوارتيكي برده بهر خواوه نده كان كه دلي پياوي له لييدان ده خست: "گه وره ي خوداوه نده كان، پاريزه ري سوپايان، پاريزه ري نه م پياوانه نه م پياوانه يونانيه! زيوس رزگارو سهر كه وتين!"

هيزه كان سهر كه و تيوانه هه ستانه سهر پيبان، شمشيرو قه لغانه كانيان پاك كرده وه و هه مان گورانيه ترسنا كه ي شهر يان دووپات كرده وه. له شوپنيكي نزيكه وهش را، دهنگيكي كزي "تيليلو، تيليلو،" هات. دهنگه كه م ناسي دهنگي زينوفون بوو، سهر ي كليرچوسي ده كرده و چاوي هه ستواژه ي بكوژتيكي سهر كه و تووي نيشان ددها.

پیاوه‌کان بۆ ماوه‌یه‌ک پالیان داوه تا تۆزتی‌ک بحه‌سینه‌وه، بی‌ده‌نگ سوپاسگوزاری خو‌بان بۆ رزگار بوونیان ده‌رده‌بیری و شه‌راییان له دیمکه‌کانیان هه‌لده‌قۆری. به‌فه‌رمانی پرۆکسی‌نوسی، من چوومه‌ سه‌ر گردۆلکه‌یه‌ک تا چاکتر ده‌ورو به‌ر بدینم. سه‌یری ئه‌و شوینه‌م کرد که سوارانی کۆرش و بالی چه‌پی یۆنانییه‌کان چاوه‌ریتی ده‌ره‌نجامی شه‌ره‌که‌یان ده‌کرد. هیتشتا تۆز به‌ری ئاسمانی گرتیو، به‌لام که تۆزه‌که که متر بووه‌وه، توانیم شوینی هه‌موو له‌شکره‌که‌ی خو‌مان له‌ دووری ده‌ورو به‌ری به‌ک مایله‌وه، بپینم. په‌رچه‌می به‌تالیۆنه‌که‌ی پرۆکسی‌نوسم به‌رز کرده‌وه و وه‌ک شیتان له‌ شتیوه‌ی بازنده‌دا رامشه‌قاندو دیتم ئه‌وانیش له‌ خو‌شییاندا ئالای خو‌بان هه‌لکردو پیاوه‌کان چه‌که‌کانیان خسته‌ سه‌ر سه‌ریانه‌وه. پاش ماوه‌یه‌ک گوتم لیتیان بوو پر به‌قورگیان هاواریان ده‌کرد. ته‌ماشایه‌کی پرۆکسی‌نوسیشم کرد، له‌ بن ده‌مامکه‌ برۆنزیه‌که‌یه‌وه دیتم پینده‌که‌نی.

گه‌وره‌ترین ترس له‌و باله‌ راسته‌ی شا ده‌کرا که ریزه‌کانیان، تا چاوه‌ریتی ده‌کرد، له‌ به‌ران به‌رمان درێژ ده‌بوونه‌وه و له‌ باله‌ چه‌په‌ کورته‌که‌ی کۆرشیش په‌تیا ن دابوو. شا به‌خۆی مانوقه‌ریکی کرد تا بکه‌وتیه‌ به‌ران به‌ری کۆرش و وا پینده‌چوو فه‌رمانی دایه‌ که گه‌مارۆی بدنه‌ن؛ چونکه‌ ئیستا وا باله‌ فره‌ درێژه‌که‌ی بۆ ناوه‌وه و به‌ده‌وری لای چه‌پی شازاده‌دا ده‌نووشتیته‌وه. ته‌نانه‌ت یه‌کیکی فره‌ نه‌شاره‌زای شه‌ر ئه‌وه‌ی ده‌زانی که ده‌بی کاردانه‌وه‌یه‌کی ده‌موده‌ستی له‌ به‌ران به‌ردا بکری. ده‌بوو له‌شکره‌که‌ی کۆرش یان گه‌مارۆ بدری و ناچار بکری پاشه‌کشه‌ بکاوه‌ گروپه‌که‌ی ئیمه‌ بپچرینتی و به‌مه‌ش به‌به‌ر زه‌بری ئه‌وان بکه‌وی، یانیش بۆ لای راسته‌ پال بدریتته‌ داوه، تا ده‌گه‌یه‌ندریته‌ پروبارو ئیمه‌ش هه‌موو بۆ چاره‌نووسی خو‌مان به‌جی بیتن؛ تا له‌ پیتشه‌وه‌را سوپا زه‌به‌لاحه‌که‌وه له‌ داوه‌ش ئه‌و چۆمه‌ی که که‌سی له‌ نا په‌ریتته‌وه، ئاینده‌مان دیار بخه‌ن.

که‌ کلیچوس ته‌نگه‌که‌ی شازاده‌ی ها ته‌ به‌ر چاوه‌رمانی سه‌ربازانی دا هه‌ستنه‌وه و له‌ باری ئاماده‌باشی شه‌ردا بن. ناچار به‌و گه‌رمایه‌ به‌غاردان بچینه‌وه ئه‌و شوینه‌ی که تازه‌ لیتیه‌وه ها تبوین، تا پشتیوانی هیتزه‌کانی کۆرش بکه‌ین. هیتشتا سوارانی تیسافیرنیس له‌ هیچ لایه‌که‌وه نه‌ ده‌دیتران و که ئه‌مه‌م به‌زینۆفۆن گوت، سه‌ری خۆی هه‌لبیری و راپه‌ری. پرۆکسی‌نوس ئه‌رکی چاوه‌دیری جموجۆلی ئه‌وانی پین سپاردبوو. به‌لام له‌ ماندووتییان و له‌ خو‌شی سه‌رکه‌وتنمان به‌سه‌ر ئه‌و پارسانه‌ی که له‌ به‌ران به‌رمان بوون، بۆ چه‌ند ده‌قیقه‌یه‌ک ئاگای له‌ ئه‌رکه‌که‌ی خۆی برابوو.

کۆرش چاوه‌ریتی ئیمه‌ی نه‌کرد تا ده‌گه‌ینه‌ هاواری، یان تا هیتزه‌کانی گه‌مارۆ ده‌درین؛ هه‌ستا په‌لاماری دان. جیتی سه‌رسورمان بوو که که‌ره‌نای ژه‌نی و رووی په‌لاماره‌که‌ی له‌ هیتزه‌ زرتیۆشه‌ قورسه‌که‌ی شا کرد. شه‌ش سه‌د سواره‌که‌ی له‌ نزیکه‌وه‌را ده‌وریان لێ دابوو، هه‌ولیان ده‌دا ده‌گه‌ل سه‌ر کرده‌که‌یان بپیننه‌وه، ده‌یانقیژاندو وه‌ک پارسه‌کان هه‌له‌له‌ی شه‌ریان لێ ده‌دا. پیاوانی شا ده‌موده‌ست راوه‌ستان و جووله‌یان له‌ به‌ر برابوو. ئه‌وه‌ له‌شکره‌ خو‌ش مه‌شق دراوه‌که‌ بوو؛ له‌وانه‌ نه‌بوون، وه‌ک ئه‌وانه‌ی پیتشر رووبه‌رویان بووینه‌وه، ده‌گه‌ل یه‌که‌م ته‌قسه‌ کلکیان په‌پ کرد و بۆی ده‌رچوون و مه‌یدانیان به‌جی هیتشت. هیتشه‌ش هیتز نه‌بوون که بینه‌ پیتشه‌وه‌وه به‌ران به‌ری سواره‌ بالداره‌کانی کۆرش بوه‌ستن.

شا فه‌رمانی خۆی ده‌رکرد، تیره‌ندازه‌کانی تیره‌کانیان هه‌لدا، هه‌وره‌ بالنده‌یه‌کی ئه‌هریمه‌نیان له‌ ئاسمانی په‌یدا کردو نووزه‌یان لێ وه‌هات. هه‌ندیکیان نیشانه‌کانیان شکاندو به‌ئه‌سپه‌کانی پیتشه‌نگی کۆرش که‌وتن و په‌تیا ن پین بردن و سواره‌کانیان له‌ سه‌ر په‌رین و گیتره‌شیتوتنییه‌ک له‌ کن سواره‌کانی داوه‌تربان ها ته‌ کایه‌وه‌و ساتمه‌یان له‌ سواره‌ که‌وتوه‌کان کرد. شه‌پۆله‌ تیرتیکی تره‌هات، ئه‌مجاره‌یان زۆرتربان به‌نیشانه‌کانیان که‌وتن؛

به لّام کۆرش ئەسپه کەى خۆى هەر بۆ پيشه وه لینگ ددها، که زيبه دريژه کانى له پشت سهره بى هيلميته کەى هه لده ته کينه وه، ده تگوت چراييکه له بهر با دايه.

پياوه ترسناکه کان و ئەسپه کان و به يه ککه وتنى ئاسن به ئاسن، سواره کانى شازاده خۆيان به له شکره زريپوشه کەى شای دادا، ده تگوت ته قينه وه ته قيه وه. پياوان و ئازده له کان زيړه يان لى بلند بوو، ريزى پيشه وهى پارسه کان بى ره حمانه بهرکه وتن و ئەسپه پيشه ننگه کانى کوريشيش قوشه نيان لى شکا، به رمان به ناويان که وتن، يان به شيران پهل و پزيان قوت کراو سواره کانيان له خرتولنى وه دردان. به و ماندوتيبه مانه وه، به هه موو تواناي خومان تير غارمان ددها، په يانمان دابوو له وه هه لمه ته نه گونجاوهى له دژى شا، پشتى شازاده بگرين. به لّام هەر ئەوه تا ده ويران باوهر به وه بکهين که به چاوى خومان بينيمان؛ هيج کام له ئەسپه کانى کورشى له ناو تۆزه که پاشه کسه يان نه کرد، ده گه ل ئەمه شدا، سهريازه توقيه وه کانى دوژمن به فرين به ره و پاشا ده فرين و ده چوون له پشتيه وه خۆيان ده شارده وه و هيدى هيدى تۆزه که يان بۆ لای پشته وه گل داو ئەو کهم شتهى که ئيمه توانيمان له شه ره که به دى بکهين، ئەويشيان لى شيواندين.

به هۆى دريژى سيبه ر و تۆز و گهرده وه نه متوانى هه موو شتيك به راستى وهک خۆى بيبنم. ده بوو، وهک چۆن هه فالانى کورشى له دواى شه ره که تيبان گه ياندم، وا بکه م. ته نانه ت بهر ژريش جه نگاهه ران ناتوان هه موو شتيك بيبن. له راستيشدا له شه ر، وهک چۆن له هه موو بواريكى ژياندا، هيج له وه پتر نازانى که به راستى له ده ور به رمان، روو ددها. که گه يشتينه ئەو شوينهى که شازاده و شا به يهک گه يشتبوون، هيج که سيكى زيندوو لى نه ما بوو. هه يزه شه رکه ره کانبش، وهک چۆن له شه ره سهگ، سهگه کان

به سه ر يه کتريدا غل ده بنه وه، ئەوانيش ئاوا له مه يدانى نه مابوون. ريزه سه ره تا ييبه شه ش سه ت سواره کەى کۆرش تتيکشکابوو و له په شوکاوييان په رت و بلاو ببوونه وه و ببوونه گروپى گچکۆکه و ده يان پارسيان راو نابوو. مير به خۆى په لامارى ژه نراله کەى شای دا بوو، رميكي له ورگى ئەسپى ژه نرالى دابوو، ئەسپه که ش ژه نرالى هه لديرا بوو، شازاده ش ئەمجاره يان رمه کەى گه يانده بووه ملي ژه نرال و بيچاره له بهر پيى، له سه ر زه وى دريژ ببوو.

ئەو چينه سه ر يازه ي دوژمن که هيشتا هەر رتيك مابوونه وه و شه ر يان ده کرد، که چاويان به سه ر کرده که يان که وت، وره يان نه ما؛ هه لاتن و مه يدانيان چۆل کردو به تاک و به کۆمه لى بچووک له ده شته که ده ر ياز بوون. هەر ئاوريان ده داوه نه کا سه ر يازانى کۆرش له دوويان بن. ستراتيژيه کەى سه رکه وت، چونکه که ئەو په لامارى شای دا، بالى راسته ي له شکره کەى شا، وه ستاو بۆ گه مارۆدانه که چيتر نه ها ته پيشى و ئەفسه ره کانى ويستيان بزنان ئەنجامى ئەو په لاماره چ ده بى بهر له وهى په لامارى هه يزه کانى ئاربايوس و ميتون بدن.

دواى گه رانيكى به په له به ناو ده شته که دا، کۆرش جيى شای پى زانى له کوتيه و زانيشى که زيړه فانه کانى هه وليان ددها له ميانى پاشه کسه کردندا ريزه ندييه که يان پياريزن. مير قيژاندى: "ئوه تا ها له وييه! بمرى ئەوه که سه ي ده ستى به پيش ده ستى من ديخى و ده ست له شا ده وه شيني!" به غاردان په لامارى ئەرده شتيرى داو به رمه شکاوه کەى رميكي له سينگى داو له ئەسپه کەى فرتى دا خواري. ده گه ل ليدانى شای، يه کيک له پاسه وانانى رمى خۆى ناراسته ي ئەو شازاده به خوئين تينووه کردو کورشى پيکاو رمه که له ئيسقانى روومه تى له بن چاوى داو بوورايه وه و له ئەسپه کەى په رى. پاسه وانانى شاو ماقولانى کورشى باوه شيان له يه کترى

گرت و هەر لایه کیان خه باتی ده کرد تا تهرمی سهر کرده که یۆ خۆی بیاته وه. هیچ لایه کیان نه یانزانی که شا و شازاده هه دوو کیان هیشتا هەر زبندی بوون. چونکه وهک بهرد راکشابوون و جووله یان نه بوو. هینده ی نه مابوو بالی ههردووک برا بگاته یه کتری. دوا ی چهند خوله کیتک شا ههستاهو به لادا چوو، دهستی به شه ره که کرده وه، به لام نه مجار دیان وهک شا نه بوو له سهر که ژاوه یهک دانیشتیج و فه رمان دهر بکا. به لکو وهک سه رباژیکی ئاسایی له ته نیششت پاشه روک و له ناو قوردا جهنگی، نه مجار دیان شا بوژیانی تایبه تی خۆی شه ری کرد.

پیاوانی ئه رده شه یی له کو تایییدا دهست بالا بوون و ههشت زیره قانی شازاده ی بووراوه یان کوشت. یهک له وانه ی که کوژران ناوی ئارتاپا تیس بو، نه مە یان نه و سینپییه بو که هەر له مندالییه وه ده گه ل شازاده بو، پاسه وانی دل سوژی بو، له هه مووان پتر متمانه ی پی ده کرد. ئارتاپا تیس له نه سپه که ی دابه زی و خۆی به سه ر شازاده داداو جهسته ی خۆی بو ی کرده قه لغانییک و بیست له و سه ره رمانه ی به پشتی که وت که بو کوژش ده هاتن. ته نانته به م چه شنه ش کابرا هه ناسه ی هەر ده داو که شا به غار بو نه و جییه چوو که کوژی لی بو، خه می له وه خوارد که هیشتا نه و پیره جهنگا وه ره هەر ددانه شکا وه کانی لی چیر ده کرده وه و رقی به سه ردا دهرشت و سه ره رمی له پشت هاتبووه دهره وه له هه موو برینه کانی خوین فرکه یان ده کرد. شا چۆکی داوه وه ولی دا ئارتاپا تیس له سه ر جهسته ی میری غلور بکاته وه، بو نه وه ی شا نه و نه کوژی، چونکه هەر نه و سینپییه خۆی ماموستای مندالی ههردوو برابه کان بوو. جهنگا وه ره که به تووره بییه وه تفیکی له چاره ی کرد. هینده بی توانا ببوو ته نانته نه ی توانی لیوی بجوولینیتته وه وه نه فره تیکی لی بکا، ده گه ل هه ندیش چاوی له شا زه ق کرده وه و رقیکی ژاروی پی نیشان دا. به کزییه وه شا تیغه که ی له بهر پشتی ئارتاپا تیس دهر کیشاو به په له نزایه کی کرد. ئینجا به توندی دایگرته

خواره وه و به یهک جار سه ری پیره جهنگا وه ره ترسناکه که ی له جهسته ی جودا کرده وه و پاشتریش چاوه کانی هەر ده سووران و ئینجا سه ره بجووه که لووسه مندال ئاسا که ی کوژی شی پیه راندو چهند پییه ک به لیژایه تییه که دا شوژی لای خواری بووه وه له به رانه ری چهنه گه ی ئارتاپا تیس قه راری گرت، وهک نه وه ی ئیستاش خۆی ده خیلی ماموستایه که ی بکا تا په نایه کی لی بکا و بیپا ریزی و ابوو. سه ری ههردوو کیان، به زندیتی چون بوون، ئیستاش وهک دوو ده مامک، بی بایه خ تییه لدرانه گو شه یهک پاش نه وه ی رو لیان کو تایی هات.

II

که پارسه‌کان چاویان به‌شایه‌که‌یان که‌وت هیتشتا زیندوووه و ده‌ست ده‌کاته‌وه، ئومیدیان بوژاوه و ئه‌فسه‌ره‌کان سه‌ربازه‌کانیان بو شه‌ر پزیه‌ند کرده‌وه و شاهنشاش سامی که‌وتنه‌که‌ی چیتتر له‌ سه‌ر نه‌ماو کۆمه‌له‌ سه‌ربازتکی کۆ کرده‌وه و خه‌ریک بوو به‌دوای گروپی سه‌ره‌کی هیتزه‌کانی دوژمندا ده‌گه‌را، به‌لام له‌ باره‌ ئالۆزه‌ی که‌ سه‌گ تیییدا خاوه‌نی خۆی نانا‌سیتته‌وه، شا نه‌یتوانی نیشانی خۆی به‌پوخته‌یی به‌به‌ر سه‌یره‌ی هیتشه‌که‌ی بکه‌وتینی.

پروکستی‌نوس فه‌رمانی به‌من و به‌نیکارچوس دا، بچین یه‌ک دوو مایل دوور له‌ له‌شکره‌که‌ی خۆمانه‌وه، له‌ سه‌ر گردۆلکه‌یه‌ک، چاوه‌دیری دۆخه‌که‌ بکه‌ین و بریار به‌دین کام شوین له‌ هه‌مووان بو ئیمه‌ به‌سوودتره‌. له‌ نه‌کاوارا دیتیمان ده‌سته‌یه‌ک سواری پارسی چه‌ند سه‌د که‌سی بۆی ده‌رچوون و یه‌کسه‌ر روویان دا سه‌ربازگه‌که‌ی ئیمه‌. وه‌ک ئه‌وه‌ی شتیک به‌ده‌موچاوی هه‌ردوو کماندا ته‌قیبیتته‌وه، هه‌ردوو کمان حه‌په‌ساین تیسافیترنیس بوو! یۆنانییه‌کان کامپه‌کیان بی‌ پاسه‌وان به‌جی هیتشتبوو؛ هه‌موو له‌بو شه‌ری چوو بوون. وایان دانا بوو که‌ دوژمن هه‌رگی‌ز ناتوانی پشت له‌ له‌شکره‌که‌مان بستینی. ئه‌گه‌ر ئیمه‌ش ناچار ببین پاشه‌کشه‌ بکه‌ین، ئه‌وا به‌ئاسانی ده‌چینه‌وه بو ناو سه‌نگه‌رو کارمه‌نده‌کانی خۆمانه‌وه. ئه‌سپه‌کانی خۆمان لینگ دا.

له‌و کاته‌ی نیکارچوس ته‌کانی دا ئه‌سپه‌که‌ی و له‌ گردۆلکه‌که‌ شوپ بووه، هاواری کرد: "سوار بن بو سه‌ربازگه‌! کارمه‌ندان‌ی کامپه‌که‌ له‌ پشت عاره‌بانه‌کانی ئازووقه‌دا کۆ بکه‌نه‌وه! خۆ راگرن، وچان نه‌ندن!" خۆی گه‌یانده‌ له‌شکره‌که‌ی کلیرچوسی، به‌و ئومیدیه‌ی نه‌هیتلی چیتتر له‌ ئۆردووگه‌که‌ دوورتر بکه‌ونه‌وه و به‌کلیرچوسیش بلتی بکه‌ریتته‌وه و بی‌ به‌رگری له‌ کۆگه‌ به‌ها‌دازه‌کانمان بکات.

پیشبرک‌یه‌ک بوو من دۆراندم. هه‌رچه‌نده‌ من و پارسه‌کان له‌ دوولای جیا‌وازه‌وه به‌ره‌و کامپه‌که‌ به‌راکردن ده‌چووین، به‌لام ئه‌و رتیکه‌ خراپه‌ی من گرتم، گه‌لیک دوای خستم. زانییم بواری ئه‌وه نه‌ما‌بوو ئاگاداری سه‌رنشینه‌کانی سه‌ربازگه‌که‌ بکری، به‌ر له‌وه‌ی ئه‌و خیتله‌کیانه‌ بگه‌نه‌ ئه‌وی و هه‌رچی هه‌بوو و نه‌بوو ده‌ستتکی پیدابیتن. ئه‌سپه‌که‌م به‌لیتواری خه‌ره‌ندتکی بچوو کدا غاری داو پاشان بو چه‌ند سه‌ت یارده‌یه‌ک به‌ناو به‌ستیکدا چوو، نه‌متوانی له‌ ناو به‌سته‌که‌وه‌را سه‌ربازگه‌که‌ ببینم. پاش چه‌ند ده‌قیقه‌یه‌ک سه‌ر هه‌وراز بوومه‌وه، به‌لام زۆر به‌دوا که‌وتبووم تۆز به‌ری ئاسمانی کامپه‌که‌ی کۆرشی گرتبوو. وه‌ک گه‌رده‌لوول چۆن که‌ له‌ یه‌ک شوین بدا ویرانی ده‌کا، ئه‌وانیش ئاوا ئۆردییه‌که‌یان خاپوور کرد.

هه‌ندێ له‌ سه‌ربازانی نه‌وه‌ی ئاریایوس له‌ نزیک کۆرش بوون و که‌ زانییان پارسه‌کان بو کامپه‌که‌ ده‌چن، ئه‌وانیش به‌هه‌له‌داوان گه‌رانه‌وه تا به‌رگری لی بکه‌ن، به‌لام نه‌یانده‌ویست تا مردن له‌ دژی هاونه‌ته‌وه‌ی خۆیان بجه‌نگن. بوین هه‌ر زوو راویان نان و وه‌ک تۆپ چۆن به‌ده‌ستی مندال هه‌لده‌قۆزته‌وه، ئه‌وانیش به‌و شتیه‌یه‌ له‌ به‌ر ده‌ستی راوورووت چیه‌به‌کانی تیسافیترنیس ده‌رپه‌رین. تا شوینی دویتنی کامپه‌که‌ که‌ دوازه‌ مایل دوور بوو، به‌یه‌ک هه‌یبی غاریان داو نه‌ ئاورپیکیشیان داوه‌و نه‌ له‌وه‌ی به‌ریان بترازی، هه‌یچی تریشیان ده‌گه‌ل خۆیاندا برد.

به سواری چوم، ده‌مویست یارمه‌تییه‌کی ئەو بهخت ره‌شانه‌ی نیو سەربازگه‌که بدهم، چومه ناو ته‌پ وتۆزه‌که‌وه، نه‌مزانی ده‌چمه شه‌ری لای پارسه‌کان یان ناو خۆبییان. به‌رده‌ست و کارمه‌ندانی کامپه‌که، به‌راستی، له سواریه‌کانی ئاریایوس نه‌به‌ردانه‌تر ده‌ستیان کرده‌وه. ئازایانه هیلتیکی به‌رگری بازه‌بییان پیک هینابوو. چوار لای تازووقه‌که‌یان گرتبوو، ئامیره‌کانی بۆبۆتییه‌کانیان، وه‌ک چۆن له به‌ر چاویان مه‌شقیان له‌سه‌ر کرا بوو، ئاوا به‌چاکی به‌کاریان ده‌هینا. جیی سەر سورمانه‌که پیاوه نه‌خۆشه‌کان و ژنه سۆزانییه‌کان و نانه‌واکان و قه‌ش‌اویش چیه‌کان هیرشه‌که‌ی سواری تیسافیرنیسییان، کاربگه‌رانه، ته‌فروتۆنا کرد. بلتیه‌ی ئاگری ئامیره زه‌نده‌ق به‌ره‌که، له هه‌موو لایه‌که‌وه‌را به‌ره‌و پیریان ده‌هات و ئەوانیش له یه‌ک شوپن گه‌له‌کۆیان کردبوو. هاوار هاوار له پشت ئەژدیهایه‌که‌نه‌وه‌را ده‌هات و هه‌ندی‌ک به‌به‌رد به‌دوای پارسه‌کان که‌وتبوون و هه‌ندی‌ک ده‌گه‌ران خۆیان له شوپنی‌کدا بشارنه‌وه‌ جا له پشت خیه‌ته‌کان با له ناو ئاژه‌کان با، ته‌نانه‌ت هه‌ندی‌ک ده‌گه‌ل کۆژراوه‌کان راکشایبوون بۆ ئەوه‌ی خۆیان له‌و هه‌موو تیره‌ بپارتیزن که سواریه‌کان به‌سه‌ریاندا ده‌باراندن. کۆمه‌لی پارس و ئەسپی تروودی له به‌ر ده‌می ئاگره‌که چه‌قی بوون، زۆریان ئاوا سووتابوون ره‌ش داگه‌رابوون. هه‌ندی‌کیان، که ئەو بلتیه‌ چه‌رانه به‌سه‌ر زرتیپۆش و هیلمیته‌کانزاکیاندا رژابوو، به‌زیندی، له ناو ئاسنه‌کانی به‌ریان، برژا بوون.

له ئەسپه‌که‌م دابه‌زیم، تا رینگه‌یه‌ک به‌ناو ئەو قه‌سابخانه‌یه‌دا بدۆزمه‌وه، به‌لام چاوم به‌شتیک که‌وت که ته‌نانه‌ت خۆینی ناخ مۆخی ناو ئیسقانیشی ته‌زاندم. خودی تیسافیرنیس خۆی ده‌گه‌ل راو و پرووت چیه‌کان بوو؛ له ئەسپه‌که‌ی هاتبووه‌ خوار. له ناو زرتیپۆشه قورسه‌که‌یه‌وه‌را به‌فیزه‌وه‌ به‌ناو له‌شکره‌ هاره‌که‌یدا ده‌رۆیی و خانمه‌ ناسکۆله‌ فۆکاییه‌که‌ی کۆرشیشی به‌قژی گرتبوو و له‌دوو خۆی رایده‌کیشا؛ ئەویش له ترسی ئەو ئاگره‌ی که

خیه‌ته‌که‌ی کۆرشه‌ هه‌ل لووشی، رای کردبوو. ژه‌نرال خانمه‌که‌ی دا ده‌ستی به‌ک له خزمه‌تچیه‌کانی تا بیاته‌ پشت هیلتی له‌شکری پارسانه‌وه. ئینجا فه‌رمانی به‌ سێ له زیره‌فانه‌کانی خۆی دا که به‌ناو گلپه‌ی ئاگره‌وه‌دا بچنه‌ نیو ئەو لا چادره‌ی کۆرشه‌ که هیشتا ئاگری تی نه‌که‌وتبوو، بۆ ئەوه‌ی هه‌رچی پلانی شه‌ریان هه‌ر شتیکی تریان به‌ده‌ست بکه‌وی بیان هین.

ئوه‌ی ئەوان دۆزیانه‌وه‌ له هه‌موو شتی‌ک به‌هادارترو ترسناکتریش بوو پاش کورته‌ ماوه‌یه‌ک دووانیان هاتنه‌ ده‌ره‌وه‌و باوشتی‌ک لوول و نه‌خشه‌یان ده‌گه‌ل خۆیاندا هینا بوو، کۆپراوه‌ به‌په‌له‌ له‌ترسی هه‌لاوه‌ی ئاگر هینایانه‌ ده‌ره‌وه‌و ده‌ره‌په‌رین، که‌چی ئەوی سییه‌میان ئەستیریای به‌ملی رۆبه‌که‌ی گرتبوو و له دوای خۆی راده‌کیشا. تیسافیرنیس ته‌زی که دیتی ئەستیریا وه‌ک په‌رییه‌ک به‌رگری له خۆی ده‌کات و به‌نینۆکان رنه‌ له پاسه‌وانه‌که‌ ده‌داو پیتی خواسی له‌ناو ئەو قورو چلپاوه‌ داده‌نت. ئەستیریا گه‌زه‌یه‌کی هینده‌ توندی له چمگی کابرای دا ناچار هاواری لێ هه‌ستا. پشتملی رۆبه‌که‌ی به‌رداو شه‌قه‌زلله‌یه‌کی وای خیتوانده‌ پرومه‌تی که ژنه‌ی له زه‌وی برز کرده‌وه‌ ئینجا وه‌ک پشیله‌ له سه‌ر هه‌ر چوار په‌لیدا نیشته‌وه‌و خۆین له لیوی هات و به‌چاویکی پر له قینه‌وه‌ سه‌یری کابرای کرد.

تیسافیرنیس به‌تووره‌بییه‌وه‌ گه‌یشته‌ سه‌ری. تیغه‌ که‌چه‌ به‌رواری نه‌خشیندراوه‌که‌ی ده‌رکیشاو به‌په‌له‌ په‌لاماری ئەستیریای داو ئەویش له ترسان خۆی ویک هینابوووه‌. سه‌ری نه‌وی کرد بۆ ئەوه‌ی ته‌ماشای بکا، له تووره‌بییان ره‌ش داگه‌رابوو. شمشیره‌که‌ی به‌ره‌و سه‌ر شانی چه‌پی به‌رز کرده‌وه‌و گۆیم له ده‌نگیک بوو داوای لێ کرد نه‌کا. هه‌موو ئەو په‌شو‌کاو و شله‌ژانه‌ی هه‌ر چوار لای من، به‌جاری‌ک نه‌ما. ده‌تگوت زه‌مان تیکشکا. ئاله‌نالی برینداران و حیلله‌ی ئەسپان برانه‌وه‌. ئەو دووکه‌له‌ ره‌شه‌ی له گۆشتی سووتاووه‌ هه‌لده‌ستا بۆنی لێ براو چیتر می‌شکم توانای بۆنکردنی

نه ما. وا پیدهچوو بوشایی نیوان چرکهکانی زه مان لیک دهکشانهوه، کات دریتتر دهوو، هه موو ههستهکانم فوکهسی سهر یهک شت بوون، لهو بترازی هیچم له بیر نه ما، ته نیا لهو تیخه ژاراوی و تراژیدییه لاجی، دونیا هیچی دی تیدا نه ما. لهو ترۆپکهی بهرزاتیدا، بۆ یهک چرکه دوودلییهکی کرد، له رزی، منیش هه ناسه ی خوّمم راگرت، چاوی نه ستیریباو هی پاسه وانه کهو هی خوّم له سهر نووکی شیره که دا چهقی. ههر یه کیتک له ئیمه به ههر هه موو توانامان ده مانویست تیسافیرنیس و خواوهنده کان لای که نه وه. دونیا هه موو له سه ره خوّ جوولاوه، وهک نه وهی له خو شیدا بی، نه ستیریباو باسکه ناسکه کهی به ره وه ده می تیخه که هه لبری، منیش ههر چه نده بایی نه وه لیبی دوور بووم که بهرم نه که وی، به لام ناگام له خوّم نه ما و منیش وهک نهوم کرد.

هاواریکم کردو هوشم هاته وه به ره خوّم، نه وه هه موو په ل براو و په ککه و تانه ی له چوار دوورم بوون هه موو خو بان کوتا ناو هزرمه وه هه راو هوربا ی شه ره کهش به توندی و له نه کاویک خو بان به پیتیه کانم داده دا. چاوه کانم له سهر تیخه که هه لنه گرت. تیسافیرنیس خیرا سووری خواردو شمشیره کهی له چاو تیتر به با داداو، وهک چوّن باخه وانیک لقییک له دره ختیکی به ردار ده کاته وه، نه ویش ئاوا سهری نه وه پاسه وانه ی کووز کرد که زلله کهی له نه ستیریبا دا بوو. دوو شیره خوین له ملی کابرا بهر بوون و وهک مار خوین لیپانه وه جلیته ی کردو له گه ل یه کتری تیک و په ر بوون و پاشان که وانه یان کردو بۆ سهر زه وی شو ر بوونه وه له گه ل خو لی بهر پیی تیسافیرنیس تیکه ل بوون. یاسا و له که بۆ چرکه یهک به پیتوه ما، خو ی رهق کرد، پاشان نه ژنویه کانی نوو شتانه وه ده گه ل خوینی خو ی، دنا و خو له که دا گه وزی. خوینه که ی بلقه ی کردو گوشتی ملی له ربیه وه و قاچه کانیشی گیره یان به تیکه له ی خوین و خو لی بهر پیپانی کرد. تیسافیرنیس زهینی دا نه وه سهر کهی که چه ند پیتیه ک لهو دوور، که وتبوو. هیل میتته که ی لار

ببووه وه و چاوی پاسه وانه به دبه خته که ی وه ده ر خستبوو، له سهر سو رمانیکی نه زه لیدا، زهق ببوونه وه.

ئینجا تیسافیرنیس باسکی خو ی داگرته خوا ره وه به ئاسته م سه یریکی نه ستیریبا ی کردو هاواریکی له پاسه وانیکی نزیکی خو ی کردو سواری نه سپه که ی خو ی بووه وه. پاسه وانه نوپیه که به ئاسته م ئیقه ی کچه که ی گرت و به دوا ی خویدا رایکیشا. نه ویش وهک ماسی هه لده قوژته وه و رنه ی له پشتمله که ی ده گرت، تا فشاری له سهر قورگی که م بکاته وه و پاشان ناچار رایپچه کی پشت هیل ی پارسه کان بوو.

شتیک له ناخرا ته قییه وه، نه و توانایه سروشتیه تایبه ته به خو پاراستن، که هه موو که سیک له گه ل بوونی ده بی و هه موو که سیک هان ده دا بۆ نه وه ی خو ی بیاریزی و چالاکییه کانی خو ی که م و زوریک نه نجام بدا. له و ده م نه و هانده ره سروشتیه ی من مرد. هه ندی شتم کرد که نه ده بوو کهس نه نجامیان بدا. قه لغانه که م خسته بهر ده موچاوی خوّم، تا له تیرو رمه کانیا ن بم پاریزی، به نه دیتنه وه رامکرده ناو ریزی پارسه کان و ههر گیانله به ریکم هاته پیش شیریکم خیانده ی و خو شم له گورزی نه وان ده پاراست. سه یر نه وه بوو که له کتوپری به رگری نه ما و له شکری دوژمن به ئاسانی بووه دوو له ت و ریگه م بۆ چو ل کرا دا ره ت بم، منی تاقه سه ربازیکی شیتی یونانی که هیچ بایه ختیکی به رانه بر نه و پارسانه نییه که ملیان له ناگری بۆ بۆتیه کان نا و گوئیان به زیره ی کارمه ندانی کامپه کهش نه دا. ههر سه ربازیکی پارسی وای زانی سه ربازه که ی ته نیشتی له جیاتی نه و په لامارم ده دا.

نه مه یشت نه ستیریبا له بهر چاوم بزر بی. ههر چه نده له و ده مه ی له ناو چادره که هینایانه دهره وه نه ویش په لی ده کوتا تا ئیستا له ده قیقه بهک تینه ده په ری، به لام بۆ من ده تگوت زه مانیکی بی کوتایی بوو تا خوّم

تیگه ل کردو به دوایدا چووم. که چند یاردهیهک لیبی نریک بوومه وه چاوی پیتم کهوت و تیم راما؛ هه رچنده به هیچ شیوهیهک بوی نه دهکرا له بن هیلمیت و ده مامک و نه وه موو ماکه ی سهر جه سته م و نه وه موو قه تماخه خوینه ی سهر ده موچاوم، بمناسیتته وه بزانی من کئی بووم، به لام ئومیدی ناسینه وه ی منی له چاوانی ترووسکه ی دا. له نه کاو به هه موو توانایه وه ته کانی دا خوی و چاوه کانی زهق کرده وه و روخساری وه ک خوین سوور هه لگه را، جاریکی تربیش پیتی خوی له زهوی گیر کرد، داوه کوتاله ئاوریشمه که ی که پاسه وانه که ده نه ستوی ئالاندبوو، توند گرت و به هه موو هیزو توانای خوینه وه رایکیشاو له ملی خوی کرده وه له دهستی خوی لوول دا.

نه و خو ئازاد کردنه له نه کاوه ی، پارسه نگگی یاساوه که ی نه هیشت و خانمه که ش په لاماری روخساری کابرای دا. هیشتا هه ر چند یاردهیهک لیبان دوور بووم، به لام له و ده مدا سواریکی پارس تیگه یشت که من ته نیا سواریکی یونانی بووم و په لاماری ریزه کانی نه وانم دابوو، نه ویش بوئی پری دامی. کابرا به ته واوه تی له پیش من بوو که جه له وی بو نه سپه که ی شوړ کردو به زه ره ده خه نه یه کی شه ی تانییه وه ته وشیه که ی خوی هه لبری و خوی ناماده کرد تا سهرم وه ک گندوره که رت بکا. له و ده مه نه ده کرا چاوم له سهر نه ستیریا هه لته گرم، نه ویش له و ده می خه ریک بوو نه و چاروگه ی له خوی ده کرده وه که له مل و له ده ست و قاچی ئالا بوو. پاسه وانه که شی که به دوا ی خویدا رایده کیشا، له ناو زریپوشی سواریدا به و لاو به م لادا ده چوو، هه ولی نه وه ی ددها خوی راگری و بهر نه بیته وه؛ جه ماوه ریکی زوریش گه مارویان دابوو ده یانویست به عاردی دا بدن.

زه یمن دا نه و نه سپه ی که کهوتبووه پیشم و پشتی له من بوو. سهری خووم شوړ کرده وه به هه موو نه و هیزه ی که هه مبوو، راسته وخو له ورگی

نه سپه که م نه ی. ئاگام لی بوو روخه تیژه که ی کلاوه ئاسنه که م له ورگی به سته زمانه که چووه ژووری و هه ستم پیگرد نرکه یه کی کردو پرماندی و هه موو بای سیبه کانی به جاریک دهردا دهره وه. پشتا و پشت خو م فری دا بو نه وه ی له نه سپه که و له کاردانه وه ی نه و گورزه، وه دوور که وه موه. ته وشووی سواره که به بادا چوو. مووی نه سپه که ش به هیلمیتته که م وه نووسا. ئازله که له ئیشان ره تی بردو که وه ته سهر ته نیشت و که فی دهرداو به ده موچاو و ملم کهوت، له ترسان چاوی سوورا بوو. ئاوا زمانی خوی گه سته بوو، خوینی لی ده چوراوه و به لا لیویدا جوگه له ی به سته بوو.

سواره که ش که وه ته بن نه سپه که و زیره ی لی هه ستا. به لام منیش که و تمه خواره وه و چند چرکه یه کی به هادارم له ده ست دا تا هه ستامه وه، خو م له په لکوتانی نه سپه که لادا. هه ر نه وه ته هیزم له به ردا ماوو، وه ک گایه کی بریندارم لی هاتبوو، ره تم ده برد. ته ماشای نه و شوینم کرد که دوا جار نه ستیریا م لی دیتبوو. بگره که ی له وی راوه ستا بوو، پیتی خوی توند کردبوو، لچکیکی چاروگه که ی هیشتا هه ر به ده سته وه گرتبوو، ته ماشای کچه که ی ده کرد که له ته نیشتیه وه که وتبوو. چاروگه که ی له مل و له دهستی باسکی خوی داکه لاندبوو؛ پارچه کانی له وی فری درابوون. نه ستیریا ش، ده یارده دوور له من، له ناو نه و هه موو سه ربازه سه رسورماوانه ی دوژمن به پای په تی بوو، ته نیا راستی نافی به رسته مرواریه کی سوور داپوشرابوو و قه لغانیکی گه وره ی سه ربازیکی کوژراوی پارسی له خوی کردبووه په نا؛ له تیرو له ته ماشای چاو موانی ده پاراست.

به سهر که له شی نه و نه سپه مدا بازدا که تازه له خرتولم وهردابوو. له به رده م سواری نه سپه پیکراوه که دا چه قیم، نه و په ر ته کانم دا به ره خو م و سو له پر له بزماره که مم به بن گوئی داداو نه ستیریا ش خیرا له ناو ریزی

پارسان دهرپه‌ری و له که‌لینیتیکی نیوان ناگره‌که‌ی بۆبۆتییسه‌کانه‌وه‌را، که‌روپیشک ئاسا، رای کرد. من خۆم وه‌ک ئه‌و گورج نه‌بووم، بۆبۆتیی وام بۆ باش بوو خۆم کوور بکه‌مه‌وه‌و ئومیدی چاکه‌ بخوازم و بله‌ز بۆی دهرچم.

به‌و هه‌ینده‌ هه‌یزه‌ی که‌ هه‌یشتا ده‌به‌رمدا ما‌بوو له‌ بای غاریم دا. ره‌وه‌به‌که‌ له‌ کارمه‌ندان‌ی سه‌ربازگه‌که‌، وه‌ک ئه‌وه‌ی که‌ من خواوه‌ندیکی رزگارکه‌ریان بم، ده‌وریان لێ دام، منیش بۆ وچان ده‌گه‌رام دا بزانه‌ ئه‌ستیریا بۆ کووئ رای کرد. دۆزیمه‌وه‌. بۆ ئه‌وه‌ی گووئ به‌وه‌ بدا که‌ پۆشاکه‌که‌ی دادرداد‌ر ببوو، یارمه‌تی چه‌ند ئافره‌تییکی ده‌دا تا ئامیتریک گر ده‌نه‌وه‌. به‌په‌له‌ چوومه‌ کنی، ده‌ستماله‌ خویناوییه‌ دراهه‌که‌ی خۆمم به‌سه‌ر شانی دادا. پاشان شوینی خۆمم له‌ ریزی به‌رگریکاراندا کرده‌وه‌.

سمی ئه‌سپی تاکه‌ سواریک وای به‌رپیک‌کی له‌ زه‌وی ده‌دا که‌ له‌شکره‌ ماندروه‌که‌ی کلیرچوسی راپه‌ران‌دو وای لیکردن که‌ ئیتر ماوه‌ی ئه‌وه‌یان نه‌ما ریک له‌ سه‌ر ریمتی ته‌پلی سه‌ربازی برۆن.

چه‌ند مایلیک له‌ کامپه‌که‌ دوور که‌وتبوونه‌وه‌ به‌دوای مه‌یدانی شه‌ری کۆرشدا ده‌گه‌ران و باوه‌ریشیان وابوو که‌ له‌ هه‌موو به‌ره‌کانی شه‌ردا سه‌رکه‌وتینه‌. زۆربه‌یان نزی ئه‌وه‌یان ده‌کرد ئه‌و رۆژه‌ تووشی هه‌یچ شه‌ری تر نه‌ینه‌وه‌؛ چونکه‌ ده‌یانزانی سه‌رکه‌وتنی گه‌وره‌ش، وه‌ک به‌زین، ده‌توانی پیاو تووشی دلّه له‌رزه‌ بکاو ئه‌ژنۆی بچه‌مینیتته‌وه‌. تاکه‌ ئاواتی پیاوه‌کان ئه‌وه‌ بوو بتوانن بچه‌وه‌ نیتو سه‌ربازگه‌که‌یان و له‌وئ زرتیپۆشه‌کانیان له‌ به‌ر خۆیان بکه‌نه‌وه‌ که‌مپیک بچه‌سینه‌وه‌. ته‌نیا له‌و مرۆپانه‌ بترازی که‌ جاری یه‌که‌م رووداوه‌که‌یان بینیبوو، که‌سی تر هه‌یچی دهرباره‌ی چاره‌نووسی کۆرش نه‌ده‌زانی. یۆنانییه‌کانیش گه‌رویان کرد که‌ له‌ پلانه‌که‌یدا سه‌رکه‌وتوو بووه‌ وای خه‌ریکه‌ تا شل وکول ده‌بۆ دۆژمن تالان ده‌کا.

سواره له‌ خوین وهر‌دراوه‌ تۆزاییه‌که‌ به‌راکردن هات و له‌ ئه‌سپه‌که‌ی

دابه‌زی و خیرا بانگی پرۆکسینوسی کرد. وه‌ک هه‌میشه‌، به‌رده‌سته‌که‌ی پۆکسینوس له‌وره‌ ئاماده‌ بی. دوا‌ی چه‌ند چرکه‌یه‌ک ئینجا توانی نیکارچوس له‌ بن ئه‌و هه‌موو خوین و تۆزه‌وه‌را بناسیتته‌وه‌.

نیکارچوس ده‌وی تیک تالا بوو گوتی: "پارسه‌کان! پارسه‌کان وای سه‌ربازگه‌ تالان ده‌کن! بچۆ پرۆکسینوس بینه‌!" به‌رده‌سته‌که‌ چه‌په‌ساو نه‌یتوانی به‌م نوچه‌یه‌ باور بکا شا له‌ کامپه‌که‌ی ئیمه‌دا بوو؟ ئایا به‌ئیمه‌یان دۆراند؟ ئه‌ی کۆرش؟ به‌رده‌سته‌که‌ به‌ناو زرتیپۆشه‌کاندا رای کرد و هانی دان تا بۆ پینشه‌وه‌ بچن و پرۆکسینوس و کلیرچوسی دۆزیه‌وه‌ ویکرا به‌سواری بوون و به‌شینه‌یی باسی ئه‌وه‌یان ده‌کرد ئایا چیتراوه‌دووی پارسه‌کان بنین یان بۆ شه‌و بۆ کامپه‌که‌ بچنه‌وه‌. نیکارچوس به‌غار لیبان نزی که‌وته‌وه‌و بۆ ماندوونه‌بوون لێ کردنیان، هه‌واله‌که‌ی بۆ گوتن. باوه‌ریان پیتی نه‌هات، به‌راکردن خۆیان گه‌یاند له‌شکره‌که‌و دیتیان وای خه‌ریک بوون ریتی خۆیان ده‌گۆری و به‌ره‌و سه‌ربازگه‌ ده‌چوونه‌وه‌و پیتیان هه‌لده‌گرت و ته‌نانه‌ت به‌ر له‌وه‌ی فه‌رمانیشیان بۆ بدری، به‌ره‌وه‌هان رۆیشان. کلیرچوس له‌ پیش سه‌ربازگه‌کانییه‌وه‌، به‌پیتیان غاری دا، به‌رچاوی تاریک ببوو، نه‌یده‌زانی چ رووی دابوو.

که‌ گه‌یشتنه‌ جی، کامپه‌که‌ خاپوور کرابوو. کارمه‌ندان‌ی کامپه‌که‌ له‌ ناو دووکه‌ل وه‌ک تارمایی ره‌ش ببوون و ده‌گه‌ران چه‌شارگه‌یه‌ک بدۆزنه‌وه‌ که‌ تیییدا ساغله‌م دهریچن و هه‌ندئ خۆراکیش ئه‌گه‌ر ما‌بۆ بۆ بۆتوی چه‌ند رۆژتیکیان کۆ بکه‌نه‌وه‌. له‌شکری شا ده‌ستیان گه‌یشتبوووه‌ چاره‌سه‌د عاره‌بانه‌ی ئازووقه‌، یان تالانیان کردبوون یان سووتاندبوویان. جۆو باده‌یان نه‌هیشتبوو؛ هه‌موویان بۆ ویزدانانه‌ به‌و بیابانه‌دا په‌رت کردبوو. له‌ خواردنیتیکی گه‌رم و شوینیکی خه‌وتن بترازی، سه‌ربازگه‌کان خه‌می هه‌یچی تریان له‌به‌ر نه‌بوو. خۆیان گه‌یاند ئه‌و ئاوه‌ پيسه‌و ئه‌و نانه‌ که‌رووداره‌ی که‌

له تالانه که به جی مابوو. بی پیخه فیش له سه ره نهو عارده ره که پال که وتن.

به لام نهو خرابترینی باره که نهوو، خرابه که نهو بو که کلیترچوس راستی کوژانی کوژشی راگه یاند نیمه به قسه ی نهو هم ریگه ی هاتونه هاتیمان بری بو، نهو ری نیشاندهرمان بو، ناندهرمان بو، تا دهگه یشتینه وه یونان نهو پشتیوانمان بو. یونانییه کان نهگه ره یک تاقه زه لامیان له شه ری لی کوژابی، به لام تازووقه مان نهما، سه رکرده و به خشنده که مان کوژا. شه ویکی دریتو ساردمان به سه ره برد.

III

یه که م جار سیبه ریکی ته نکم دیت وه پیش سه چاوه که ی که وتبوو، به سه ره دیواریدا رهت بو، بی دهنگ خزیبه نیو خیه ته که ی پرؤکسینوسی و نینجا به وریاییه وه بۆ لای نوینه که ی من هات.

زۆ ره چادری نه فسه ره کان له په لاماره که دا له ناوچوو بوون؛ بۆیه پرؤکسینوس زینوفون و منی ری پی دا له ناو ره شماله که ی نه ودا بخه وین، تا شوینیکی باشرمان بۆ ری یک ده خری. هه ره چنده چادره که به چاکی نیشان کرا بو که هی نه فسه رانه، به لام هیشتا هه ره وه به ره په لاماره که ی پارسه کان نه که وتبوو، بۆیه خه لکه که وا تیگه یشته که خواوه نده کان پاراستویانه و نه مهش بۆیان هیمایه کی ئومیدو سه رکه وتن بو. له و کاته ی که پرؤکسینوس ده گه ل کلیترچوس له باره گای چالاک ی سه ربازی خه ریکی دیار کردنی زیانه کانی رۆژی پیشتره ری کخستنی ستراتیژی سه ربازی بو بۆ رۆژی پاشتر، من به ته نیا له نیو خیه ته که دا راکشایوم، خه ری یک بووم نه و هه زار هه زار یاده و هرو خه یالانه ی ناو می شکم دهرده کرد، که بی سوود شلوقیان کردبوو. نه مه تاکه لاوازی من بو که هه همیشه له به ریم دهنالاند. نازانم پیوانی تریش هه مان کیشه یان هه بو یان نا، چونکه من هه همیشه زۆر شه رمم کردوو نه متوانیوه نه م پرسیاره بکه م، نه گه ره نه وانیش هه مان گرفتیان بو بی، که له وهش گومانم نییه، به لام نه وانیش ناتوانن باسی نه و گرفته یان بکه ن نه کا پییان بیژن شیتن. ته نیا له و کاته دا هه ست به م کیشه یه ده که م که پیوستیم به می شکیکی ساف هه بی که تاگام له خوم

هه‌یه‌و دهمه‌وئ ئەو تەوانانە‌ی جالجالۆکە پاک بکە‌مه‌وه، هه‌موو ئەو هه‌موو هزره نامۆو بئ پە‌یوه‌ندی‌یا‌نه به‌رده‌وام لێ‌م ئالۆز ده‌کە‌ن له‌و دهمه‌ ئاسوودانه‌دا، وه‌ک ب‌لێ‌ی ئە‌هری‌مه‌نێ‌ک زه‌نگی‌کیان بۆ ده‌دا، هه‌موو داوه یاد‌گاری‌یه‌ک و هه‌موو م‌چور‌کی‌کی ترس و هه‌موو شه‌رمی‌کی مندالی و هه‌موو هه‌ناسه‌یه‌کی سارد، به‌یادی هه‌قالێ‌ک هه‌لی ده‌کیشی که ئیستا نه‌ماوه هه‌موو ده‌نگ دانه‌وه‌یه‌کی به‌ناسته‌می سر‌وودیک‌ی س‌ایراکۆسی دێ‌رین، وه‌خت ده‌بن شیت‌م بکە‌ن؛ هه‌موو وێ‌ک‌را دێ‌ن و ده‌ناو که‌له‌مدا، وه‌ک بای ناو بۆشایی، قه‌ره‌په‌ستێ‌ ده‌کە‌ن و شان له‌ شانێ‌ یه‌ک‌تر ده‌ده‌ن هه‌ر یه‌ک ده‌یه‌وئ به‌ر له‌ ئە‌وی تر بێ‌ته‌ پێ‌شه‌وه. ئە‌وه‌نده‌ش به‌سه‌ بۆ ئە‌وه‌ی مرۆ‌ف شیت بێ‌، به‌لام هێ‌شتا ناتوانم به‌لۆ‌ژیک‌ی، ئە‌م ئە‌زمونه‌ را‌قه بکە‌م. له‌وئ درێ‌ژ ببووم، که‌له‌م هێ‌نده‌ گه‌رم ببوو وه‌خت بوو ه‌ار ب‌م، له‌و دهمه‌دا له‌ چیه‌ی برژانگی پێ‌لوی نی‌وه داخراومه‌وه بێ‌نیم په‌رده‌ی چاداره‌که‌ تۆ‌زیک هه‌ل‌دراوه‌و یه‌کی‌ک به‌پانه‌دزه‌ خۆ‌ی کرده‌ ژووره‌وه.

یه‌ک‌سه‌ر سه‌رم خالی بوو. هه‌رکه‌سه‌ بێ‌ته‌ ناو ئە‌و چاداره‌، بێ‌گومان بۆ پرۆ‌کسی‌نوس دێ‌. له‌ به‌ر رۆ‌شنایی چرایه‌ که‌زه‌که‌ زانی‌م زینۆ‌فۆن نه‌بوو. که‌ باش‌تر سه‌یرم کرد، هه‌ناسه‌گیر بووم؛ تارمایی‌یه‌که‌م ناسی. وه‌ک دار له‌ بۆشایی‌یه‌کی ته‌سکی گۆ‌شه‌یه‌کی خیه‌ته‌که‌ راوه‌ستا و روونا‌هی چرایه‌که‌ ئاد‌گاری ئاشک‌را کرد، هێ‌شتا چاوی له‌ تاریکی نی‌و خیه‌ته‌که‌ پانه‌هاتبوو. په‌تووه‌که‌م له‌سه‌ره‌ خۆ‌م لا‌دا تا دا‌بێ‌شم. ئە‌ستێ‌ریا راپه‌ری و رووی خۆ‌ی سوورپانده‌وه‌ تا بزانی ده‌نگه‌که‌ له‌ کوئ بوو هات. که‌ منی ناسی‌یه‌وه، له‌رزی گرت. ماوه‌یه‌ک له‌ شوێ‌نی خۆ‌ی مه‌یی. بێ‌ ده‌نگ سه‌یری کردم، پاشان هاته‌ ناو نوێ‌نه‌که‌م. ته‌نیا کراسی‌کی ته‌نکی له‌به‌رو قایشی‌کی چه‌رمی له‌ پشتی بوو، پێ‌ خاوس بوو. له‌ سه‌رمان ده‌له‌رزی. یان هه‌ر ترسی رۆ‌ژی پێ‌شتر بوو تا ئیستا له‌ دلێ‌دا ما‌بوو، بۆ‌ی ده‌له‌رزی. یان له‌ ترسی ئە‌وه‌ بوو که‌ نه‌یده‌زانی دوای کوژرانی خاوه‌نه‌که‌ی، به‌خۆ‌ی چی به‌سه‌ر ده‌هات،

چونکه‌ بێ‌که‌س ما‌بووه‌وه. که‌ دا‌هاته‌وه‌ بێ‌ته‌ باوشم، شوێ‌نی دوو رێ‌چکۆ‌له فرمی‌سکم له‌سه‌ر کۆ‌لمه‌کانی بێ‌نی، که‌ هێ‌نده‌ تۆ‌زی مه‌یدانیی ده‌گه‌ل تیکه‌ل ببوو هیشکی کرد‌بوو. خۆ‌ی به‌سینگمه‌وه نووساندو سه‌ری له‌ بن گه‌رده‌نم شارده‌وه‌وه هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌ل‌کیشا هه‌ناسه‌که‌ی درێ‌ژی هێ‌نده‌ قوول بوو که‌ هه‌رگیز ده‌گه‌ل ئە‌و ناسکایه‌تی‌یه‌ی نه‌ده‌گونجا، هه‌ناسه‌که‌ ده‌تگوت له‌ناو شوێ‌نیکی می‌ژوووه‌وه هه‌ل‌ده‌قولا.

توند ده‌باوه‌شم گرت و جاجمه‌که‌م راکیشاوه‌ سه‌ره‌ خۆ‌مان، هه‌ستم به‌ساردیتی جه‌سته‌ی کرد، په‌نجه‌ نه‌رمه‌کانی هێ‌دی هێ‌دی له‌رزیان تیدا نه‌ما و گه‌رماتی جه‌سته‌ی منیان وه‌رگرت. په‌یتا په‌یتا له‌رزه‌که‌ی له‌ جه‌سته‌ی ده‌رچوو؛ به‌شپه‌یی له‌ باوه‌شم درێ‌ژ بوو، ئاگای له‌ هه‌موو شتی‌ک هه‌بوو، بژانگه‌ درێ‌ژه‌کانی ده‌گه‌ل چاو ترووکاندنی، به‌نه‌رمی له‌ ملم ده‌خشان، ئە‌و وشپه‌ی له‌ هه‌ناسه‌وه‌ ئە‌و هه‌لمه‌ی له‌ قژی ب‌ل‌ند ده‌بوو، بێ‌ ده‌نگ ده‌هاتن خۆ‌یان له‌ ده‌موچاویان هه‌ل‌ده‌سوی. سه‌ری ب‌ل‌ند کرد؛ له‌ که‌زه‌ رووناکی‌یه‌که‌دا، روخساری چه‌ند گری‌یه‌ک له‌ هی من دوور بوو؛ سه‌یری دوو چاوی ده‌کردم؛ له‌ ناو فیک‌ری مندا ده‌گه‌را. له‌ سی‌به‌ری پرچی درێ‌ژی بترازی هیه‌چی ترم لێ‌ دیار نه‌بوو؛ له‌ په‌ناشیه‌وه‌ ناوه‌ ناوه‌ رۆ‌شنایی چرایه‌که‌ ترووسکه‌یه‌کی بۆ ده‌ناردم. ئە‌و بۆ‌ن قه‌نه‌فل و ورده‌ گۆ‌له‌ی له‌ قژو پێ‌ستی‌یه‌وه‌ ده‌هات، ئارامی پێ‌ به‌خشی‌م. هه‌ردوو له‌پم خسته‌ سه‌ر هه‌ردوو لا روومه‌تی، سه‌ری په‌نجه‌کانم چوونه‌ که‌لێ‌نی قژی، هه‌ستم کرد په‌ره‌مووچه‌یه‌کی بچووک‌ی تۆ‌قه‌که‌ی شکابوو، وه‌ک ئە‌و ر‌مه‌ پاچراوانه‌ وا بوو که‌ به‌ده‌ست و په‌نجه‌کانی خۆ‌ی چنی‌بووی و به‌ر له‌وه‌ی وه‌ک هه‌موو پێ‌داو‌یستی‌یه‌کانی تری ئاگره‌که‌ هه‌لی ل‌ووشی، هێ‌تا بوویه‌ ده‌ره‌وه‌. به‌زرۆ‌که جه‌سته‌ی خۆ‌م بۆ‌ لای ئە‌و وه‌رسووراندو رووی ئە‌ویشم خسته‌ لای رووناکی‌یه‌ که‌زه‌وه‌؛ ویستم هه‌ستواژه‌ی چاوی بێ‌نم؛ له‌و دهمه‌ سه‌یری ئە‌و سی‌به‌رانه‌م کرد که‌ له‌ پێ‌شیدا ر‌ه‌ت ده‌بوون و ده‌ریان ده‌خست؛ چاودێ‌ریم

دهکرد که سایه که له قوولایی نیوان نه برۆ و کولمی نه ما. وهک چۆن خه لک چاوه ری دهبن ماه له (بورجی جه لالا) له گیران بیتته دهره وه، منیش چاوه ریتم کرد چاوی له تاریکی هه لیبی. چاوی وه کو چاوه کانی نه وه هرگیز پیشتر به لایه نی که م له م جیهانه دا نه دیتراوه؛ هه رچییه کیش رهنگی چاوی بووبی، رهش، کهسک، شین، کهس نه دهشیا له م تاریکییه هه لی بیئی. رهنگه، رهنگه راستیییه که ی هه ره کییک له وه رهنگانه بووبی، رهنگیشه رهنگه که له هه موو رهنگه کان پیک بی، ده شبی یان به پیتی رووناکی دهره وه یان به گوتیه ی نه وه هه ستواژانه ی دهریان دهری، رهنگه بگوتی. رهنگه له رۆژانی ناینده، هینده رهش بن وهک دهریا یان لی بی چاوه نه توانی بگاته بنی. له کاتی خه وتیشیدا، که پیلوه کانی نیوه دنووقی، هه موو هه ساره کان دهره وسکیته وه وه سپی هه لده گهرین، وهک زیویکی به فر رهنگیان لی دئی و له بهر هه تاو ژبان و مردنی لی رهنگ دهده نه وه.

وا پیده چوو گه لیک پرسباری له میتشکیدا هه بی، وهک نه وه ی سرووشی بو هاتی و هه لامیکی نه ریئی له خوا وهنده کانه وه وه رگرتی؛ له نه کارا و ده مه جوانه شیرینه که ی به شیه وه که لیم هینا پیشه وه که هه هرگیز له ناسکۆله یه کی وهک نه وه ره چاوه نه ده کرا؛ پاشان ههستم به لیه ته ره گول شیه که ی کرد به نهرمی، به لام به گور به سه ر مل و سینه مدا ده خزی و منیش نه وه پۆشاکه ته نکم له سه ری لادا که به قایشیک توند کرابوو؛ قایشه که ش خه نجه ریکی گه وه ی له کالانیدا بی هه لواسرابوو. قۆلی خۆم تی ئالاند؛ هه ردووک دلی یه کتریمان زۆر داوه.

زۆری شه وه که من هه ره ناگا بووم، چاوه دیریم کرد که هیدی هیدی ترس و دلّه پراوکییه که ی له چاره ی ره ویسه وه وه که وته دیتنی خه ویکی خوش، یان چوو نیوه نه بوونییه وه، یان گه یشته ناخ به تالییه که که نه بوونی ترس و نازارو خوشه ویستیش له وهی بو هه موو که سیک نه وه پر کامه رانی بو. چهند

دهقیقه یه که وه ناگا هاتم، گویم له یه کییک بوو له دهره وه ی خیه وه ته که دا ده کوخی، نه وه رهت بوو، منیش که وته وه دیتنی خه ونه پچر پچره که م. کاربوه سه عاتیکی مابوو، من یان نووستبووم، یان نه وه وا تیگه یشت که خه وتوومه که هه ستاوه. بو من وهک خه ون بوو که بینیم پۆشاکه ته نکه که ی خسته وه سه ر شانی و که مه ره شی له پشتی به ستاوه. تا ئیمرۆش نازانم من به رده وام ته ماشام کرد یان نووستمه وه، کاتییک که بی دهنگ سیکارده که ی له کیلان که ی دهرکیشاو له وه مه یله و تاریکییه دا دهقیقه یه که چاوه ری تی کرد؛ نه ویترا دهستم لی بدا نه کا وه ناگا بیتم؛ پاشان زۆر به وریایی، بی دهنگ، ده مه وهک مووس تیژه که ی خه نجه ری خسته سه ر ده ماری ملم. خۆم خه واند، نه ویترا هه ناسه ش به چاکی بخۆمه وه نه کا خه نجه ره که له قورگم بچیتته خوارئ. ده مه که ی وهک بلتی بو ماوه ی چهند دهقیقه یه که له وهی هیتته وه نه ویش جووله ی نه کرد، ته ماشای چاوی کردم. منیش تازه چاوم قووچاندبوو. چاوه ری تی که مترین کاردانه وه ی لی ده کردم. رووحم له جه سته م دهرچوو، له دهری نه ستیریا گه را، له ویش ره تی داو گه یشته بنمیچی چادره که. دیتم خۆی به سه ر جه سته به سته له که که مدا شو پر کردبووه وه، خه نجه ره که ی هینده به توندی گرتبوو، دهستی ده گه ل ده لهری.

له بن ده می چه قۆیه که دلۆیه خۆینیکی سوور، له سه ر پیسته م قه تیس ما. نه م خۆینه له چاوه نه وه ی که من دوینی له مه دیدانی چاوم پیتی که وت، دلۆییکی پاک بوو. خه ریک بوو چۆراوگه به سته و به سه ر ملم شو ری خوارئ بیته وه، کاتییک که پراوه ستاوه قه تماخه یه کی مرواری ئاسای گرت. توانیم نه مه بیتم، به هه موو خوا وهنده کان سویند ده خۆم، من نه وه م به جو ری دی وهک نه وه ی ده گه لیان دا، له بن خیه وه ته که، که سیکی سییه م بم و له پشتی خاغه که وه بی دهنگ، بی توانا، چاوه دیریم ده کرد. دلۆیه که له رزییه وه وهک مۆری ناو خه ناو که یه که مه یی. سه ره وه که ی ده یوبست قه تماخه بگری، که چی له بنه وهره خۆین له برینه که وه فشاری ده هینا. منیش

لهسه ره و هرا نه متوانی لهو گلۆپه بچووکه، ئیرهیی بهره، سووره تاریکه ژیرووژوووه لهو بلتیهسه لهرزۆکهی چراو لهو پوخساره بی وینهیهی ئه و کچه بترازی، نه متوانی فۆکهس له سه ههچ شتیکی دیکه بکه م. له بهر شهوقی چراکه وه دیتم ئه ویش فۆکهسی هه لهسه ره ئه و دلۆپه خوتنه بوو، که هه موو هیمایه کی ژیان و مردنی ده به خشی.

هه ستاوه پیوه و تیغه کهی له چاوی خوئی نزیک کرده وه و له بهر رووناکییه کزه کهی چرایه که، ته ماشای ده مه سووره کهی کرد، ئینجا وه ک ئه وانهی که له خه ویککی قوول راده بن، سه ری خوئی راده ته کاند و به په له چه قووه کهی بو نیو کالانه کهی بهر که مه ره کهی برده وه. دووباره داها ته وه و به زمانه گه رمه کهی دلۆپه خوتنه کهی سه ر مملی لیسته وه. پاشان لیوه وشکه کهی ماچ کردم. پاشان خزیه ده ره وه و بو نا و کامپه بۆن دوو که له کهی چۆوه. رۆحم وه بهر ها ته وه؛ له رزم لی ها ت؛ به ته نیا له سه ر نوینه که م دانیشتم وه ک ئه وهی له خه وه زمه یه ک وه ناگا ها تیم. به در پێژایی ئه و شه وه قسه یه کمان ده گه ل یه کتری نه کرد؛ به لام من هه ستم کرد چاره نووسم به دهستی ئه و ئافره ته بوو؛ وه ک خوا وه ندیک یاری پیتی ده کرد و دلنیاش بووم که ده کری چ شتیکی نا ئاسایی نه فره ت لیکرا و بی.

کتیبی شه شه م

کلیر چوس

سه ری سپی و ریشی بۆزی به خۆل بوون، دوا هه ناسه ی توندی
هه لکیشا، کاروانی خوین له ناو دهسته جوانه کانی گیر ببوون...
- لایکروگوس

I

بۆنئىكى ناخۇش بوو ئەو بەيانىيە لەو خەونە پىچرىپچرانه ئاگاي كىرمەو -
بۆنەكە وەك بۆنى بىرژانى گۆشتى قورىبىنى نەبوو؛ بەلكو پىتر وەك بۆنى
سووتانى گۆشتىكى بۆگەنى وابوو، وىدەچوو هېچ بەزى دەگەلدا نەبى تا
بەگەرمى ناگر بتووتەو وەو هېدى هېدى گۆشتهكە بىرژىنى نەهېلىنى
بەجارتىك بسووتى و بېيتە قىر. مەستانە لە نوپنەكەم دەرکەوتم، مستە
ئاوئىكى كوندەي كوندەلانىكەم بەچاوم داگرد و چوومە دەرەو.

ئاسمانى ئەم بەيانىيە وەك ھەر رۆژتىكى تىرى بىبابان شېن و جوان نەبوو؛
ئىمىرۆ ھېندە دژوارو بۆر بوو مەترسى لى دەكرا. بايەكە پىس بېوو، بۆنئىكى
خراب ھەموو ئاسۆى پىر كىردبوو، بۆ ھەر لايەك دەچووى ئەو بۆنە لەوئ
لوولى دەخواردو ئەستورتر دەبوو؛ وەك مار پەپكەي دەگردو گىلوازەي لە
سەر ئەو رېچكۆلانى دەخواردو كە بەمردن دەستىيان پى كىردو بە
لەيادكردنىش دوايان پى دى. تەنكە تەمىك بەرى رۆژى ژيانبەخشى
گرتىبوو. رەنگەكەشى ھەلگەراندبوو سەر سوورتىكى كىرىت و ئاسمانى
داپوشىبوو. تا چا و دەبىنى ھەر چوار لامان بىبابانىكى كاكى بەكاكى بوو و
تا دەستى لە مىلى ئاسۆ دەگرد نە دەپراو، بەدەگمەن درەختىكى تىدا بەدى
دەكرا، بەرزايىيەكىشى لى نەبوو كە جوولەيەك بداتە دېمەنەكە. پىشتر
زەينم نەدابوو ئەم خاكە پان و بەرىن و بى كۆتايىيە، من چەند رۆژ بەر لە
ئىستا بەو ھەموو زەويىيەدا تىپەرىم بەلام، بۆ خاترى خواوندەكان، ھەستم
بەم نەپسانەو وەيە نەكرد.

كە چاوم بەكەرخىكى نىكتىدا خشاند، يەكەم جار بوو ئەم نىشتمانە
بىنم؛ خاكەكەي فرە تايىمەندى ھەبوو؛ وەك تابلۆبەك بوو كە جىتى چەند
فرچەيەكى بەسەرەو ديار بى. يان كە لە سەر رۆخى كەشتىيەكەو سەيرى
دەريا دەكەي دەبىنى شەپۆل و تەوژمەكانى دەريا چۆن، ئەم خاكەش وەسا
بوو. زەوى شەقى بردبوو، وەك پىستى دەستى قەلەش بردوو، بىوو
پارچەي ناپىك و پارچەكان لە تەنىشت يەكتى پال كەوتبوون و ئا
سەرەكەي راماللىبوو، لە ھەر لايىكەو سەيرت دەگرد ھەمووى بەست بوو؛
ئەو خاكە جىتى ئەشكەنجەو ناتارامى بوو. ئەو خاكە بوو واى لى كىردم
دوئىنى بەسواری درەنگ بەگەمەو ناو سەربازگەكە. لە دووربىيەكى
مامناو دىشەو و لەشكرە بى شمارەكەي پارسم دىت، پاشەكشەي كىردبوو و
لەوى ھەلدا بوو. دەتگوت مىروولەيە تا دەگەيشتە ئاسۆ رېچكۆلەي
بەستابوو. پەرچەمەكانى پارسەكان، ئەوانەي تايىبەت بوون بەشەر، چەند
پىنتىكى بىرقەدارو رەگداريان ھەبوو ئەو دەكەي تىرى ھەموو رەنگى تارىك
بوو، جىاوازى لە نىوان ئەو ھەموو پىاو و ئازەلانىدا نەدەگرد. سەرى خۆم
راھەژاندو وردبوومەو لە سەر ھەندى شتى تايىبەت فۆكەسم كىرد.

ھەرچوار لامان پىرى پاشماوئەي شەرە دژوارەكەي رۆژى پىشتر بوو.
كوچكۆچەكان كەوتبوونە سەر تەنىشت، بارە دانەوئىلەو ماسى
سوئىراويان، بەو گۆرەدا پەرت و بلاو كرابوو، نىوہ سووتا بوون،
ھەندىكىان ھىشتا ھەر دووكەلىان لى ھەلەدەستا. رىم و قەمە راست و
چەپ، چۆن كەوتبوونەو، ئاوا لە خاكى چووبوونە خوارى. كلكەكانىشىان
بەشىوہيەك ھاتبوونە دەرەو دەتگوت خواوندەكانن سەيرى ناخى زەوى
دەكەن دا بزائن چى تىدا بەدى دەكەن. تەماشاي رۆبەرىكى زۆرى ئەم
خاكەم كىرد؛ گرد و گىيام بىنى، پاشان بىتى ئەوئەي خۆم بەوئ،
گىيانلەبەرىكى زۆرم ھاتنە بەر چا و كە بەو ناوئەدا بلاو بىوونەو؛ ئەسپ
ھەبوو لوولى خواردبوو، ھەبوو مىلى شكابوو، گا و پەز بى بەزەبىيانە

ورگیان هه‌ل‌زراپوو، یان ملیان گۆشه‌گۆشه برابوو. ئەم هه‌موو کوشتاره هیچ هۆبه‌کی نهبوو له‌وه بترازتی که نه‌هیلتن یۆنانییه‌کان نازووقه‌و خزمه‌تگوزارییان بمیتی. له هه‌موو ئەوانه ترسناکتر پیاوه‌کان بوون.

هه‌زاران پیاو، یان ئەوانه‌ی که پیشان پیاو بوون، یان وابوون، زۆریشیان پێ نه‌ده‌چوو هه‌ر پیاو بووبن. ته‌نیا یه‌ک رۆژ بوو کوژراپوون، به‌لام ئەو گه‌رمایه‌ی وه‌ک ته‌ندووور هه‌مووی له‌سه‌ر ئەو خبزه‌ گه‌رمه‌دا سوور کردبووه‌وه. هه‌ندیکیان دوو هینده‌ی قه‌واره پراستییه‌که‌ی خۆیان گه‌وره هاوسابوون و ورگیان پری با بسوو. زۆربه‌یان مردن ئاسا، ببوونه به‌ردو کپ بسوون. هه‌ندیکیشیان له‌به‌ر گه‌رما بایان ده‌رده‌دا، په‌له‌کانیان کوژێ ده‌بوونه‌وه‌و جیره‌جیرپان لێوه ده‌هات. هه‌ندیکیشیان قه‌له‌په‌ش له ئاسمانه‌وه‌را له سه‌ریان ده‌قپین و ده‌هاتن به‌تایبه‌ت ده‌که‌وتنه سه‌ر ئە کوژراوانه‌ی که زگیان درابوو؛ هه‌ناویان ده‌ردینان و ده‌بان‌شیاواندن. تفی خۆم قوت داوه‌و گوشارم له خۆم کرد خۆم له‌و دیمه‌نانه راپیتم، وردو درشتی بزاتم؛ بۆیخ تیبینیم کرد که هه‌موو ئەوانه‌ی له‌وئ که‌وتبوون نه‌مردبوون. زۆریان کارمه‌ندان و کۆیله ره‌شه‌کانی کامپه‌که‌ی ئیمه بوون و هه‌ندیکیان بێ ئومێد به‌و ناوه‌دا ده‌سوورانه‌وه‌و هه‌ندیکێ تریان دانیشتبوون و چینیکیشیان له‌و گۆرانه لیتی خه‌وتبوون. ته‌نانه‌ت هه‌ندیکیان له ته‌نیشته تهرمی کوژراوه‌کان راکشابوون. به‌رده‌ستیکی یۆنانی هیشتا هه‌ر خه‌والتوو بوو، قه‌لیک دندووکیکی له چاوی داو سپارتیه‌کی خویناویش، هیشتا هه‌ر زرتپۆشه‌که‌ی ده‌به‌ردا بوو، به‌بن ئاره‌قه‌ی داگه‌راپوو، هه‌ستا و له‌قه‌یه‌کی له‌و به‌رازه برینداره‌ دا که هاتبوو له ته‌نیشته‌ی پیتچینه‌ی ده‌کرد. ژنیکی پیس پیتچه‌ی کردبوو، هه‌ر به‌و ناوه‌دا ده‌هات و ده‌چوو. پرچی خۆی ده‌خوراندو به‌ده‌وری مردووکیکی نه‌ناسراودا ده‌گریاو بێ وشه سه‌ردوولکه‌ی بۆ ده‌گوت.

له‌لای راسته‌دا سه‌د سه‌ربازو به‌رده‌ستیکی کامپه‌که خۆیان ریتکخستبوو بۆ مردوو شارده‌وه‌و پرسه به‌رپۆه بردن. ده‌ستیان پێ کردبوو ته‌رمه‌کانیان کۆ ده‌کرده‌وه‌و ریزه‌ندیان ده‌کردن تا بیانشارنه‌وه‌وه. سه‌ربازه پارسه‌کان هه‌موو به‌ئامیره‌که‌ی بۆتیبیه‌کان، نیوه سووتاو ببوون. هه‌رچییان هه‌بوو لیتیان کرابوووه‌و به‌رووتی له کوئی کوژراپوون له‌وئ فری درابوون. جه‌سته‌یان سووتابوو، پیتستی ده‌موچاویشیان وه‌ک ده‌مامکیکی شینی سپیواژی لێ هاتبوو. ژماره‌یه‌ک تهرمی کارمه‌ندانی سه‌ربازگه‌ی سوپای کۆرش، له‌وانه‌ی که ناسرابوونه‌وه، کۆکرابوووه‌وه، له په‌تووی ئەستور و ده‌رگیران تا بۆگه‌نی نه‌بن. زۆرم پێ خۆش بوو هیچ سه‌ربازتیکی زرتپۆشی یۆنانیم له ریزی کوژراوه‌کاندا به‌رچاو نه‌که‌وت.

داری سووتان له‌به‌ر ده‌ست بوو. ئەگه‌ر ته‌نیا ئەو تیرانه‌ی که پارسه‌کان هاویشتبووین و ئەو قه‌لغانه ئەستورانه‌ی له میسریه‌کان به‌جی ما‌بوو کۆ بکرا‌بایه‌وه، به‌شی ئاگره‌که‌ی ده‌کردو پیتویستمان به‌داری دیکه نه‌ده‌بوو. هه‌ندێ ک‌ووچ‌کووچه‌و عاره‌بانه‌ی وا هه‌بوو هه‌ر ده‌ستی لێ نه‌درابوو. هه‌رچه‌نده پارسه‌کان ئەو قه‌سابخانه‌یان بۆ مالاتی ئیمه نایه‌وه، به‌لام هیشتا سه‌دان سه‌ر مه‌ر قورتار ببوون و له شه‌ودا گه‌راپوونه‌وه نزیك کامپه‌که‌و له‌و ده‌ورو به‌ره‌ ده‌له‌وه‌ران و چونکه شیر له گوانه‌کانیان په‌نگاوی دا‌بووه‌وه، هه‌راسان ببوون و ده‌قارین بۆ ئەوه‌ی که‌سیک بیان‌دۆشی و ئالیکیان بدا. ئەگه‌ر خواردمان بایی ئەو هینده‌ش نه‌بایه که تا ده‌گه‌راینه‌وه ولاتی خۆمان به‌شمانی بک‌ردایه، به‌لام خۆبایی چه‌ند رۆژیکی ئاینده‌مان هه‌ر هه‌بوو.

به کامپه‌که‌دا هاتم، پیتویستی خۆمانم کۆ کرده‌وه‌و له زین‌فۆن و پرۆکستینوسی ده‌گه‌رام. له دووره‌وه‌را دیار بوو به‌شه سه‌ره‌کییه‌که‌ی سوپای دوژمن توژیکی چ‌ری ده‌کرد. هینده‌ گه‌وره نه‌بوو که ترس بنویتی، به‌لام

ئەوھى سەرنجى راكىشام ئەوھوو كە كليرچوس فەرمانى بەھەموو پيشەنگە سپارتىيەكان دابوو تا لە ھەر جۆرە ھاتنە پيشەوھەيەكى دوزمن لە سەربازگە كە دەبى ئاگادارى بکەنەوھ. زوو سوارپىكم دیت بەغار دەھات، چەكدار نەبوو، بەرگى پەيامبەرانى لەبەردا بوو. چونكە من لەو ناوھ بووم، چاوەرپىم كرد تا لە تەرمى پارسەكان سوورپاوه و ئىنجا بردمە كن چادری پرۆكسىنوسى، چونكە لە ھەموو خىوھتەكانى تر باشتر و گورەتر بوو، بۆيە كرابووھ جىتى كۆبوونەوھى ئەفسەرەكان.

كليرچوس تاقە ئەفسەرى يۆنانى بوو كە پيشوازى لى كرد. لەو دەميشدا زۆر بەھەوھس بوو. كەبراى ناسىيەوھ، ناوى فالينوس بوو، لە كاتى لاوتىيدا لەبەر دەستى ئەو سەرباز بوو، بەلام ھىدە ئازا و زىت و خاوەن ئەزموون بوو توانى لە شوئىنى تر ئەركەكانى خۆى جىبەجى بكا. فالينوس ھەميشە خۆى پتر بەپسپۆرىكى شارەزای ستراټىژانى سەربازى دەژمارد، نەك جەنگاوەرپىك و چەند سالپىك بەر لە ئىستا توانى تىسافىرئىس قايل بكا كە لە كنه خۆى ئىشى پى بكا. دەلپن تەنانەت ئەردەشپىرىش لە بەر پسپۆرى لە بوارى تاكتىكى سەربازى سپارتى، رىزى لە فالينوس دەنا. كليرچوس بەگەرمى ھەردوو شانى گرت و پيشوازىيەكى شايستەى لى كرد.

گوتى: "ئەوھ تۆى، ھەى سەى پىر! تائىستا شا بەھۆى تىكەوتنى دوئىتت ھىشتا دەرى نە كردووى! تۆ لە ئەپىنا بەسەرکەوتنەكانت بەناوودەنگى، بۆيى دەبوو ئىمپرو ئەوت لە قژە كورتهكەى بگرتايەو بتھىتابايە ئىرە! پىت گوتوھ كاتپىك كە ھىشتا گەنج بووى و مەشقت دەكرد تۆ ئاھىنەرى من بووى؟" كليرچوس لە قاقاى پىكەنىنى دا، بەلام فالينوس بەھىچ جۆرپىك خۆى تىك نەدا، بەھۆى دووكەلى مردوو سووتاندن، چاوى ببووھ گۆمى خوئىن و چاوى پىر ئا و ببوو. وھلامى ئەم جۆرە خوشھىتەنەى كليرچوسىشى نەداوھ.

فالينوس چاوەرپى كرد تا ھەموو ئەفسەرەكان ھاتنە ئەوئ و ئىنجا لىتى خواستن تا گوتى لى بگرن.

بە دەنگىكى سەركردە ئاسا گوتى: "چونكە شا بەدەستى خۆى كۆرشى كوشت و سەربازگەى ھىلتىيەكانى تالان كرد؛ بۆيى سەركەوتنىكى مەزنى خۆى جار دەدا. فەرمانىشتان پى دەكا چەك دانپىن و لىشى بپارپنەوھ تا بتانبەخشى."

قسە نەما. ھىلتىيەكان قسەيان نەبوو بىكەن، دىتم كليرچوس سوور ھەلگەرا، جىتى برىنەكەى سەر روومەتى شىن ھەلگەرا. چەند چركەبەك دانى بەخۆيدا گرت تا بتوانى كۆنترۆلى خۆى بكا. پاشان بەقۆل و باسكە گورە تووكنەكەى ئامازى بۆ ئەو ھەموو تەرمەى پارسەكانى كرد كە لەو ناوھ بەجى ماپوون؛ ئىنجا بەشىنەيى و زۆر لە سەرخۆوھ گوتى: "چەك فرپىدان ھەرگىز نەرىتى سەركەوتووان نەبووھ." پاشان ھەستاو بەتوورەيىيەوھ چوو ئەو قورىانىيانە بكا كە پىشتەر بەتەما بوو. ئەفسەرەكانى ترى لەوئ جىھىشت و ئەوانىش دەورەيان لە فالينوس داو لەبەرە خۆشيان ھەر منگەمنگيان بوو.

لە كۆتايىدا پرۆكسىنوس گرژىيەكەى رەواندەوھو گوتى: "فالينوس، تۆ خۆت يۆنانى: بەئاشكراو بەراشكاوى دەگەلما بئاخىقە. ئايا شا ئىمە بەداگىر كەر دەزانى، يان ھەر وەك ھىمايەكى نىياز پاكى داواى چەكەكانمان لى دەكا؟" لىرە ھەموو كاپتەنەكان دەنگيان ھەلپىرى، يان لە دژى پرۆكسىنوس بوو ھاواريان دەكرد چونكە ئاوا بەسادەيى قسەى دەگەل فالينوس كرد؛ يانىش دەيانووست پرسىارەكانى خۆيان بکەن. لە كۆتايىدا ئەفسەرپىكى ئەپىنى، كە ناوى پىپۆمپوس بوو و جارپىك يان دوو جار دەگەل سۆكراتم بىنىبوو، توانى سەرنجى ئەفسەرەكانى تر بۆ خۆى راپكىشى.

گوتی: "فالیئوس، خۆت له جیبی ئیمه دابنێ. شا ئیمه تالان کردوو، له چهک و نهترسی خۆمان بترازی هیچمان نه ماوه. تا چهکه کائمان بپاریزین، دهتوانین ئازایه تیمان به کار بپنن. به لām ئه گهر چهکه کائمان تهسلیم بکهین، ئیمه ههردووکان له دهست خۆمان دهدهین. ئه ری تو گله ییمان له دهکهی ئه گهر ئیمه فرمانی شا مانده ل بکهین؟" ئه م بیانوه پوخته یه وای له کرد بگرزیتتهوه و چاوه ری کاردانه وهی فالیئوسی بوو. ئیمه هه موومان چاودیریمان کرد.

فالیئوس پینکه نی و گوتی: "دهم خۆش، سوکراتی بچووک! به لām لۆژیک و هزر کیشه ی تو بو پیشه وه نابه ن ئه گهر راستیه کان له دژی تو بن. ئازای یان ئازا نی گرینگ نییه، گرینگ ئه وه یه که شا هیشتا نیو ملیۆن سه ربازی له مهیدانیدا هه یه و زۆر له مهش زۆرتری له بابل هه یه که ته نیا چه نده سه عاتیک لیره وه دووره. ئیوه گیلن ئه گهر وا ببیر بکه نه وه که دهتوانن شتیک بکه ن و هیزی ئه و تا قی بکه نه وه. منیش یۆنانیم. ئه گهر بمزانیبا یه ک له هه زار بواری ئه وه تان هه یه که به سه ر شا دا زال ببن، یان ته نانه ت هه ر له به ر دهستیشی هه لپن و به سه لامه تی بکه نه وه ولاتی خۆتان، ئه وه ی پیتان ده لپم وا بکه ن. سویند به خوا وه نده کان ده خۆم، هه ندیک پاره م له پارسه کان وه ده ست که وتوو - منیش ده گه ل ئیوه دا ده رۆم. راستی ئه وه یه من قسه له بو خۆی ناکا. له فیله سو فیه گه وره که تان بپرسن، له بارو دۆخیکی به م شیوه یه چ ده کا."

کلیرچوس قوربانیه که ی کردو هاته وه، له تووره ی بیان رهش داگه رابوو. گوتی: "ئه مه بو شا ده گه ل خۆت دا به وه، ئه گهر ده یوه ی بیته دۆستی ئیمه، ئه وه ئیمه به چه که وه سوودمان بو ی پتر ده بی له وه ی ئه گهر بچ چه ک بین. ئه گهر ده شیوه ی شه رمان ده گه لدا بکا، ئه وه هۆبه کی به هیزتره بو ئیمه که ده بی چه که کائمان بپاریزین. چه که کائمان ده میتنه وه وه هه ر تیزتریش

ده کرین. تۆش، فالیئوس؛ تو پچ ماچکه ری کوری قه حبه ی: ئه گهر جار یکی تر له م سه ربازگه ی خۆمدا چاوم پیت بکه ویتته وه، گونت بو فرا قینی خۆم له شیشه ده دم."

فالیئوس زه ره ده خه نه ی هینا خۆی و گوتی: "من ته نیا نوینه ری شام، ناتوانم پیتان بلپم گیل مه بن. به لām یه ک په یامی تریشم له شا وه بو تان هینا وه. ئاگر به ست پینشیار ده کا ئه گهر ئیوه له م شوینه ی خۆتاندا بمپننه وه. به لām شه ره ئه گهر له م جیه تان جووله بکه ن، جا چ بچه پاش یان بچه پیش. وه لامیتکم بدی له گه ل خۆم بو شای ببه مه وه: ئایا ئاگر به ست ده بی؟ یان شه ر ده قه ومی؟"

کلیرچوس گوتی: "به لپ،"

فالیئوس به سه ر لیشیوانه وه ته ماشای کردو پاشان گه شا وه ئینجا پرسى: "ده ی، چ بو شا ببه مه وه؟"

له سه ر یه ک شت ده گه لیدا ریک ده که وین. ئاگر به ست ده بی ئه گهر له شوینی خۆمان بمپنینه وه وه شه ره ئه گهر ببزوین. " به لām روونی نه کرده وه به ته مای کامیان بوو بیکا.

هه ر ئه و ئیواره یه، کلیرچوس فه رمانی خاپوور کردنی کامپه که ی دا. که زینه فۆن فه رمانه که ی پچ راگه یاندم، باورم نه کرد که راسته وخۆ گویم له دهنگی ئه و بوو.

منیش لپم پرسى: "ده زانی که کلیرچوس تازه فه رمانی کوشتنی ئیمه ی مۆر کرد؟ ئیمه ته نیا ده هه زارین شا، ده گه ل گه ردی به یان، هه موو له شکره که ی خۆی به سه ر سه رماندا ده رپنن!"

زینفۆن فزه ی نه کرد: "رهنگه وا بچ به لām له شکره کانی خۆمان کلیرچوسیان ناچار کرد. ئایا ده تزانی؟ ئه م پاش نیوه رۆیه سی سه ت

زرتیپوشی پراسی و چل سوار هه لاتن و په یوه نندیان به شاهه کرد. "سج سهدو چل؟ نایا نه فسه ره کانیان نه یانده توانی رایانگرن تا هه موو ویکرا برباریکمان ده دا؟"

زینۆفۆن دوو دل و دلته ننگ بوو؛ سه بیرتکی دوری کردو گوتی: "نه فسه ره کانی خویمان نه وانیان برد. راهسته تا نه م دهنگویاسه به ناو سه ربازگه دا بلا و ده بیته وه، هیشتا هی تریش ده روڤن."

بیرم له قسه کانی کرده وه. کس نه یده زانی تا که ی کلیرچوس ده ی توانی نه م له شکره به یه که وه رابگری له کاتیکدا هیچ ئومیدیان نه بوو و کورشیس نه ما مووچه یان پی بدا. نه ده بوو ته نانه ت بیریش له په لاماردانی پیشه نگی له شکره که ی نه رده شیر بکه ی نه وه، ژماره ی فره له هی ئیمه هه ورانتر بوو. مانه وه شمان له و شوینه ی خویمان بی تازو و قه و له بن ره حمه تی شا، جوړه خو کوشتنییک بوو. نه ده کرا به هیچ شیوه یه ک بهرگری له م هه لویتسته ی خویمان بکه یین.

پرسیم: "کلیرچوس ده یه وی بۆ کویمان بیا؟"

زینۆفۆن شان ی خو ی هه لته کاندو گوتی: "له و باوه رده دایه که جگه له خو لیکدان ده گه ل نارایوس و هیتزه ناو خو بییه کانی دیکه هیچ ریگه چاره یه کی تری له بهر دا نییه. ئومیدیش ده کا که هه ره به پشتیوانی ئیمه بمیننه وه و نه چنه سه ر دینی مه لیکیان وه."

نقسه م نه کردو هه رچی هه بوو هه مووم هاویشته دل م. چۆن باپیره گه وره کانیان شه ریان له دژی دارا و خیرخیتس، که شای باپیرانی خویمان بوون، جار دا، دلنیم ئیمه ش به م جوولانه وه یه مان له م شوینه، شه ر له دژی سه رجه م ئیمپراتورییه تی پراسی، راده گه یه نین.

دوای رویشتنیکی زور، به و تاریکه، له نیوه شه و گه یشتینه ئوردی نارایوسی. نه فسه ره کان زو له ده وری ناگر خپ بوونه وه، هه موو نه فسه ره

یونانی و پارسه کان وه ک یه ک سویندیان خوارد تا مردن بهرگری له یه کتری بکه ن. نارایوس خو ی ئاماده ی رتبه ندی مؤرکردنی په یمانه که بوو. بو مؤر کردنه که ش هه موو رمه کانیان خسته ناو خوینی نه و گایه ی تازه کرابووه قوربانی و هه ره جهنگاوه رتیکیش نووکی رمه که ی خو ی به ئاسته م ده گه یانده سینگی نه و پیاده ی که له ته نیشتی بوو؛ نه م رتبه نده ش هیمای متمانه به یه کتری کردنی ده گه یاند.

کلیرچوس ئارامی نه ماو دهستی به قسان کرد.

"ئیسستا ئیمه هه موو وا به و ئیشه قوره ی نووکه رم لیکدان، سویندی هاو په یمانی تیمان ده گه ل یه کتریدا خواردو ده زانین هه موو گیرۆده ی یه ک داوین، نارایوس، ئیسستا تو پیشنیارت چییه؟ تو شاره زای نه م ولاته ی. نایا به و ریگه یه دا بگه رتینه وه که پییدا هاتین؟"

نارایوس به په شوکا و بییه وه سه بیرتکی ناو ناگره که ی کرد، ئینجا هاته وه لام و گوتی:

"نه گه ره به و رتبه دا بچینه وه، بیگومان له برسان ده مرین. که به م رتبه دا هاتین، دیتمان هه موو هه ر بیابان بوو. له حه قده قوناع ئیمه هه ره نه و تازو و قه یه مان به کار هینا که ده گه ل خو ماندا هینا بوومان. ئیسستاش هیچمان نه ماوه." بیر کردنه وه که ی هه لوه سته یه کی تیکه وت. "به رتی باکوردا بگه رتینه وه، رتبه که مان دورتر ده بیته وه، به لام خو به لایه نی که میه وه، خاکیک ی به پیته هییه و گه لیک دی ده که ویته سه ر ریگه که مانه وه ده توانین تازو و قه یان لی پیدا بکه یین. زو رویشتنی شمان کللی سه رکه و تنه که مانه و تا ده توانن له نه رده شیر دور بنه وه. ناویری به هیترتکی بچووک په لامارمان بدا و نه گه ره هه موو سوپاکه شیوه جووله بکا، نه وه هینده له سه ره خو ده روا که ناگری پیمان بگا. پیشنیار ده که م تا ده توانین با به په له برۆین."

نه م وتاره ی نه فسه ره کانی به قسه هینا و که و تنه منگه منگ کردنه وه؛

چونکه ئەم شىوازهى لىدەو ڤاگە، تەنیا ڤىبازى ترسنۆكان بوو. كەس بىرۆكەيهكى باشترى له كن نه بوو. جا ئەفسەره كەيان دەنگيان بۆ دا و پەسنديان كردو قوربانىيان بۆ خواوەندەكان پىشكەش كردو هەريە كەيان چوو ئەگەر بكرى، چەند سەعاتىك بخەوئ بەر له وەى بەيانى ڤۆزى پاشتر سويا ماندوووە كەيان وه ناگا بىنن و دەستپىكەن بۆ ولاتى خۆيان بچنەوه.

ماوہيهك بەناو خىوہتەكاندا گەرام؛ له چوونەوه نىو چادەرە كەمان دوودل بووم، هزرم ئالۆز بوو؛ جەستەشم ماندوو و شەكەت بوو. هەرچەندە ئەو ڤۆزى ڤۆزىكى درىژ بوو نەحەسايەنەوه - كوژراوہ كامانمان ناشتن و دەودەوانىمان دەگەل فالينوس كردو بەتارىكەش زۆر ڤۆشەتەن تا گەيشتەنە كامپەكەى ئارىايوس وام لىهاتىوو، جگە لەو هەموو بەسەرەتەى دوتىنى شەو، نەمتوانى بىر له هىچى تر بکەمەوه. مېشكەم و خەونەكەم پىشپىركىيان بوو، گومانم نەبوو ئەستىريا خەرىك بوو بكوژى، چونكە نەمزانى و تاوانم كردو ڤرى دلئى خۆمم لىتى شكاند، وەك چۆن كە مندال بووم جارىكيان پىشكەيهكى نىرەم دىت وەك كە تىرە بەمىتەكەوه نووسا و لە خۆشترىن كاتى زاووزىكردنیشدا، مېتەكە سەرى نىرەكەى تا گەيشتە نىزىك ئەو كونه بەكارەى خوار زگى هەمووى قرتاند، ئەستىريا بەو شىوہيه بوو. دواى ئەوئ ماوہيهك بىن ئاوات بەناو خىوہتەكاندا سوورامەوه، دلئىا بووم كە بىن ئەوئ خۆم بمەوئ، قاچەكانم منيان برده گەڤەكى كارمەندەكانى سەربازگەكە.

كە بەناو كووچكووچەو چادەرەكانى گەڤەكى ئافەرەتاند رەت دەبووم، هەستەم پىن كرد لە هەموو كونج و كوژانەكدا سەربىان دەكردم. يەك سەعات سوورام و گەرام، لەو كاتەى كە ئومىد بىر بووم و گوتم نایدۆزمەوه - هەستەم كرد دەستە نەرمەكەى خستە نىو دەستەم و بەهەموو هىزو تواناى خۆى رايكيشام و دوورى خستەمەوه. منى برده لىوارى كامپەكە. هەولم دا بۆ

خۆمى رايكيشم له خۆى نىزىك بکەمەوه. بەلام خۆى ڤەق كرد، بەرەهەلستى كردم و بەردەوام ڤى نىشان دام و منى بەناو تارىكى، بۆ پىشەوهتر برد، تا چىتر گوتيمان له نووزەنووزى ناو چادەرگەكە نەما، گەيشتەنە سەر بەردىكى بچووك كە لە زەوى هاتبوو دەرهووە كەوتبوو پەناى پنچكىكەوه. لىرە ئىنجا راوەستا، لە تارىكەيهوه ديار بوو روخسارى كزو جەستەشى كورژ بوو.

"پىو، دوتى شەو... دوتىنى شەو من لە هەموو شتىك دەترسام، ئەوئەش ئىمە كردمان هەلە بوو، بمەخشە."

من هەر بى دەنگ بووم، چاوڤى بووم هىشتا قسان بكا، چونكە من هىچم له كن نه بوو لەم بارەيهوه بىلەيم.

گوتى: "تۆ دەمناسى، بەلام تۆ هىچ دەربارەى من نازانى. من مندالىكى تەلارى شاهانەى پارسم. من بۆ شازادە هەلگىرابووم. بەر لەوئىش بۆ خانەوادەكەى ئەو پارىزراو بووم. كەچى من هام لەم بىابانەو هىچم نىيە. من تەنیا نىگەرانىت بۆ دىنم."

"ئەستىريا، ئەگەر باسى مارهى دەكەى، من هىچ بايه خىكى پى نادەم. منىش هىچم نىيە. ژن هىنانىش لەم بارودۆخەى ئىستامان، بەهىچ جۆرىك ناگوئىجى."

چركەيهك وەستا، وا پىدەچوو شىوا، پاشان زەرەخەنەيهكى ساردى بەسەر كوئى داها و گوتى: "من بەتەواوەتى ئەمەم مەرام نەبوو. بابەتەكە پەيوەندى بەشەرەفى بنەمالەكەمانەوه هەيه. باوكم..."

تەماشام كردو ڤىم لە قسەكانى گرت. "ئایا بايه خ بەشەرەف و بەباوكت دەدەى بۆ؟ چونكە من بنەمالە نىم؟ من سەربازىكى ئەپىنىم، جەنگاوەرەيكم. من پوولم نىيە، بەلام بازووىكى بەهتزو نەرىتىكى گەورەى شارەكەمم هەيه. باوكمى تۆ كىيە، چى هەيه كە خۆتى پىن هەلگىشى؟"

ههناسه يه کی هه لکیتشا: "پپۆ، تۆ تیناگهی. ئەگەر تەنیا قایل نەبوونی ئەو بێ، ئەوێ من بەرگهی دەگرم. بەلام زۆر لەمە پتره، شتیکی دەترسم نەتوانم دەگه لیدا بژیم. چۆن دەتوانم خیانت لە باوکم بکەم؟"

خیانتی لێ بکە؟ کوا ئیستا باوکت لە کوێیە؟ من چ هه پشه یهک لهو دهکهم؟ یان ئەو چ جوړه ترسیکه بۆ من؟"

"تەنانەت من خۆشم هیشتا دلتیا نیم..."

ئەستیریا - سەیری باری ئیمه بکه، سەیری باری خۆت بکه. هه ئافره تیک ده بێ پەنایکی هه بێ، جا له هه کوی و ده دهستی بکهوی، من هام لیره و ئەو لیره نیت."

لهو تاریکیه دا هه لوهسته یه کی دوورو درێژی کرد، له روخسارم ورد ده بووه، وا پێده چوو لهم ده مه له بهر رووناکي باشتربینی، دیسان خه ریک بوو سرووش له خوا و نده کان و هه رگری بهر له وهی و هه لامم بداته وه. پاش ماوه یهک لێم هاته پێشه وه ههستم به گه رما تیبیه که ی کردو جهسته ناسکه که ی پیم وه نووسا. خۆم لار کرده وه تا بۆنی بکه م، دیسان هه مان بۆنه خۆشه که ی داری سووتا و گوئی وردکراوی جارانی لێ ده هات، له دوینی شه وه وه ئەو بۆنه ی له که له مدا ده گه ری. هه رکه دانیشتی نه سه ر ئەو بره گیایه تۆزاوییه که مه ی که له بنمان بوو، به نه رمی دهستم نارده بن کراسه که ی، هه ولتم ددها به سه ریدا بخزینم.

گوئی: "بویتسه، کاتی ئەوه مان نییه. رۆژ وا خه ریکه هه لدی." راست بوو، ئاسۆی رۆژهه لات، مائی رمی، خه ریک بوو رووناک ده بوو، هه رچه نده یه کیک هه بوو که چه ند سه عاتیکی که م نووستبێ، به لام خه ریک بوو غه لبه غه لبی چالاکی به یانیان له کامپه که په یدا ده بوو.

ههستم به حه سانه وه یه کی بێ ئەندازه ده کرد، به تاییه تیش که هیشتا هه ر له باوه شم پالی دابوو وه. پێده چوو ئەویش شاد بێ، دونیایه ک له

نیگه رانی و ناخۆشییه کانی دوێ شه و دوور ببووینه وه. به لام هیشتا نیگه رانییه کی جارنم له دلدا هه ر ما بوو.

به شپه رزه بییه وه گوتم: "ئەستیریا، دوێ شه و که رۆیشتی وا بزنام من خه ونیکم بینی وا پێده چوو تۆ به سیکار ده که ت..." وشه م بۆ دۆزرایه وه، چۆن ده بی ده گه ل یه کیک ئەم باسه بگێرییه وه؟ سه یری روخساریم کرد، ئیستا له بهر رۆشنایی ئاسمان باشتەر ده بیندرا، چاوه کانی تریسکه یان لێ هه لده ستا، به لام هیشتا هه ر په نگیکی دیاریان نه بوو. هه ستواژه که ی نه ده خویندرا وه، به راده یه کی سه یر سه یران بوون، که ته ماشای کردمه وه.

گوئی: "نازانین خه ونه کان له کوێه دین، یان بۆ ده سپرینه وه. گرینگ نییه. خه ونه به گه نجا تیبیه وه ده بینی، به لام خۆ خه ون هه ر خه ونه. ژیا ئمان بۆ پێشه وه ده چی."

ئەمه جاری دووهم بوو گویم له چوار وشه ده بێ که رامده هه ژین و وه ک برین جیبه کانیان ناسپرینه وه، یان وه ک کوتانی نیشانی خانه واده که له سه ر ملی مندال ده درێ. توند له باوه شم گرت و چاودیری هاتنه وه ی ئیبیۆس^(۱) Eos م کرد و سه ر خه ویکم شکاند، به خته وه ر بووم که هیچ خه ونیکم نه دی.

رۆژی دواتر تا توانیمان رۆیشتین، به چه ند گوند پکدا رهت بووین، به لام له پێشه نه گه کانی تیسافیرنیس بترازی، که دوو دوو یان سی سی، له مه ودا ی تیر دوورتر، قه ره به قه ره ی ئیمه ده هاتن، دنا هیچ سوپای دوژمنمان نه هاته پێشی. ئەو شه و به که مه ی شه و بوو له پاش چه ند هه فته یه ک، سوپا بواری ئەوه ی هه بوو که هه ر له خۆر ئاواوه تا رۆژهه لات به سه یته وه. پیاوه کان زراویان چوو بوو. هه ستیان ده کرد نه ده حه وان وه، زینۆفۆن داوای لێ کردم بێ ده نگ به ناویاندا پرۆم تا بزنام له چ ده ترسان.

گوتم: "زینۆفۆن، ئەمه پتیویست نییه، ده زانم هه ست به چ ده که ن.

(۱) ئیبیۆس: له میشۆلۆژیای یونانیدا، خوا وندی گزنگی به یانه.

پیاوه‌کان زۆریان چیشت. له‌ده‌ستدانی شازاده وره‌ی پماندوونه‌و له‌وش زۆرتر ده‌ترسین نه‌کا نه‌گه‌نه‌وه‌ ده‌ریاو ولاتیان به‌چاوی خۆیان نه‌بیننه‌وه. له‌وه‌ده‌ترسن خواوه‌نده‌کانی جارانی یۆنانییان پشتییان تی‌کردبن. ئەمه‌ش به‌جاریک می‌شکی تیک داون."

زینۆفۆن بیری له‌مه‌کرده‌وه، به‌لام له‌هه‌ستواژه‌که‌ی دیار بوو که هیشتا هه‌ر گومانی هه‌بوو.

گوتی: "ئه‌وانه هه‌ر قسه‌ی رووتن، به‌لام ئەم پیاوانه‌ جه‌نگاوه‌ری دیرین دۆران‌دنیان تام کردووه‌و سه‌رکه‌وتنیشیان بووه." بی‌گومان هه‌موو کامپه‌که، به‌هۆی ئەو هه‌سته نامۆیه‌ی پشت تیکردنی خواوه‌نده‌کان، ناشی تووشی هه‌راسانی بی؟

من دانم پیداناو گوتم: "هیشتا شتیکی تر ماوه،" زینۆفۆن سه‌یری کردم. گوتم: "سه‌ربازه یۆنانییه‌کان وه‌ک ئەفسه‌ره‌کان، سویندی هاوپه‌یمانیتییان ده‌گه‌ل پیاوانی ئاریابوس نه‌خواردووه. باوه‌ریان پتییان نییه، به‌تایبه‌تیش چونکه له‌جوناخا بواریان به‌به‌رده‌سته‌کانی کامپه‌که‌دا تا راکه‌ن و نه‌مپن. کامپی له‌شکره‌ خۆیییه‌که‌یان ته‌نیا یه‌ک مایل لێروه‌ دووره‌و ئەوانیش ده‌هینده‌ی ئیمه‌ده‌بن. پیاوه‌کانی ئیمه‌ ناتوانن له‌بن ئەو ترسه‌ ده‌ربین که سیبه‌ری له‌سه‌ر سه‌ریان کردووه."

زینۆفۆن ته‌ماشایه‌کی هه‌ورازی کامپه‌که‌ی کردو له‌کیشه‌گه‌یشت و یاغر یاغر بۆ گه‌ره‌که‌که‌ی کلیرچوس گه‌راوه. گه‌واله‌یه‌کی هینا، ناوه‌ ناوه‌ به‌ری مانگ و ئەستیرانی ده‌گرت. سه‌ربازه‌کانیش له‌ترسان، له‌نزیک یه‌کتیری له‌ده‌وری ئاگره‌کانیان خپ‌بیوونه‌وه. هه‌ر هاواری هه‌ر سه‌ربازتیک ده‌یکرد، یان هه‌ر سویندیک هه‌ر سه‌ربازتیک له‌کاتی دار ورد کردندا ده‌بخوارد، یان هه‌ر پرمه‌ی هه‌ر ئەسه‌پتیک له‌دووره‌ه‌را ده‌هات، هه‌موو سه‌ربازه‌کانی راده‌په‌راندو به‌ترسه‌وه ته‌ماشای تاریکایییان ده‌کرد. هه‌موو که‌سیک

ده‌یزانی پارسه‌ دزه‌کان و تیسافیترنیسه‌ بکوژه‌کان و ئاریابوسه‌ خاینه‌کان گه‌مارۆیان دا‌بووین، چاوه‌ر‌تییان ده‌کرد یه‌ک یه‌ک سه‌رمان په‌ل ده‌ن، یان به‌کۆمه‌ل به‌تیره‌کانیان له‌ناو بیه‌ن، به‌تایبه‌تیش که ئیمه‌یان ده‌دیت له‌به‌ر ئاگره‌کافمان دا هاتوچۆمان ده‌کرد.

که جاری دووه‌میش ته‌ماشام کرد، هیشتا یه‌ک یۆنانیش نه‌خه‌وتیوو. هه‌رچینیک خه‌ریک بوو له‌ده‌وری ئەو که‌سانه‌دا کۆ‌ده‌بوونه‌وه که به‌شپوه‌ زاری خۆیان ده‌ئاخاوتن، به‌مه‌ش دل‌یان پتر ئاوی ده‌خواردووه. ترس په‌ره‌ی سه‌ند کاتیک که یه‌کتیک هاواری کرد که په‌لامار دران و هه‌ر که‌سه‌و غاری دا بۆ چه‌کی خۆی. مه‌حاله‌ بوو ئەو شه‌وه‌ به‌شپه‌یه‌ی بچیته‌ سه‌ر، سوپا خه‌ریک بوو دوو‌چاری گبهره‌شپوتنی ده‌بوو پیاوه‌کان خه‌ونی وه‌ده‌سته‌تییانی سامان و دارایی زۆریان نه‌ما‌بوو؛ بۆیه‌ ئاماده‌ بوون براده‌رانی خۆیان بکوژن و شیت بن و به‌و شه‌وه‌ به‌ده‌شتی بکه‌ون. هه‌ر که‌س بابای بوو سه‌ری خۆی رزگار بکاو خۆیان له‌شوینتیک دوور ده‌خسته‌وه که مه‌ترسییان لی‌بکر‌دایه.

شه‌و راشکاو سه‌ربازه یۆنانییه‌کان تووشی ترسیک هاتن. ئەو ترسه‌ هه‌موو کامپه‌که‌ی گرت‌ه‌وه. ده‌نگتیک هات وه‌ک ئەوه‌ی که له‌په‌لاماری دوژمن دی. به‌هۆی ترسی پیاوه‌کانی، کلیرچوس په‌شو‌کا. فه‌رمانی داو که‌ره‌نا ده‌نگی هات و جه‌نگاوه‌ره‌ دیرینه‌کانی خۆی کۆ‌کرده‌وه. تو‌لمیدیسی ئیلینی، به‌خۆ به‌ده‌نگه‌ گه‌ره‌که‌یه‌وه که له‌هه‌راوه‌ریا یه‌ک پتر ده‌رۆیی، کپ نه‌ده‌بوو تا کلیرچوس لێی خورپه‌وه، ئینجا فه‌رمانی له‌باره‌گاکه‌یه‌وه ده‌رکرد:

"بلا هه‌موو پیاوان ئەمه‌ بزائن! کلیرچوسی سه‌رکرده‌تان، داواتان لی‌ده‌کا بچنه‌وه‌ نیو هه‌قاله‌کانی خۆتان‌ه‌وه‌و هپور بینه‌وه‌و هه‌ر یه‌کتیکیش هیل و شوینی خۆی به‌جی بیلێ، ده‌کوژری؛ لێره‌ش خۆی پاداشتیکی زیره‌کی یان

مووچهی پازده سا ده داته هه که سیتیک زانیاری ئهوه بدا که بیسته هوی دهستنیشان کردنی ئهوه که سهی ئهه نازاوه یهه بهم شهوه ناوه وه خهوی سه رکردهی زرانده.

که زانییان ئهوه دهنگه دهنگه هه موو له ئه نجامی تیپه رپوونی نیتره که ریک پهیدا بوو، هه موو پشوویان هاته وه بهرئ و که وتنه وه گالته جاری و تا به یانی لپی خه وتن. ئه وانه ی هوشیارتر بوون و ده یانزانی دوژمن له وی نه بوو، ئه وانه له وه ده ترسان که له شکر خوی خوی بشکینئ. به لام به قسه کانی کلیرچوس کردی هیمن بوونه وه. هه ندئ کهس تا به یانی به نیبو خیه ته کاندای ده سوویران و ده گه ران، سه ریان به ناو هه موو چادرئیک داگرت، به داوی نیتره که ره سه گه که دا ده گه ران.

به خوشم، هه موو ئیواره کهم به سه ر برد له وه ده گه رام بزائم خواوه نده کانی بیریان له چ کردۆته وه تا ئاوا دیسان یونانییه به سته زمانه کانی خویمان وه ک ئۆدیسیس له ری لادهن.

به یانی پرۆکسیتنوس ئیمه ی له خه وه هه ستاند، زۆر گوشاد بوو.

بالبۆزه کانی تیسافیرنیس ها ده گه نه جئ! هه ر ئیستا پیشه نکه گامان چه ند په یامیکیان له کۆمه له پارسیکه وه هیئاو گه یاندیانه دهستی کلیرچوس، پارسه کان داوا ده کهن ریگه یان پی بدرئ بیته نیبو کامپه که مانه وه. "من پالتویئیکی خاوتیم ده بهر کردبوو. ده ستم پیئکردبوو زرتیه کانی زینوفون و هی خۆم به زیخ پاک ده کرده وه. کورس مردبوو، به لام هیشتا وا پییده چوو که شا و تیسافیرنیس هه ردووکیان وه ک ئیمه له هیلتینییه کان ده ترسان. ئه گینا که سیتیکان نه ده نارد تا دانوستان ده گه ل ئیمه دا بکا.

له هه مان کاتدا، کلیرچوس نه یه هیشت نماینده کانی تیسافیرنیس زۆر ئاسوده بن. فه رمانی بۆ سه نکه ره کانی ده ره وه نارد هه موویان بگرن تا ئه و

خوی ئاماده ده کا. پاشان داوا ی له سه رکرده کانی خوی کرد تا فه رمان بدهن.

گوتی: "له شکر به درئیبی لووتکه ی ره وه زه که، بۆ شه ر ئاماده بکه ن، زرتیۆشه قورسه کان با له ناوه راست بن لایه کیان با نیشان شکینه کان و لایه که ی دیکه شیان با سوواره کان داییپۆشن. با به لایه نی کهم سی ریز راوه ستن و کووچکووچه و کارمه ندانی کامپه کهش با له داوا له دۆله که دا بمیننه وه. پیوست نا کا وه بیر شا بهیننه وه که ژماره ی سه ربازانی ئه و سه د به رانبه ر به یه که."

هه رکه شانده که گه بیسته جئ، فه رمانی دا هه موو ئه ندامانی چه ک بکرتن و له ئه سپه کانی شیان دابه زن. ته نانه ت ئه و رمه ی به داخه که شی به رز کردبووه وه، ئه ویشیان لی سه ندر او ئه سپه زرتینه که ی ژتیریشی دوور خراوه. قورسترین زرتیۆشه سپار تییه کان به پاسکراوی بردیانه په نای ئه و کیلگه یه ی که شهش له ئامیره کانی بۆیونیه کانی پرۆکسیتنوس له وره به شیوه یه کی توقتینه ر مه شقیان له سه ر ده کردن، ئینجا بۆ باره گای کلیرچوس، بردیانن. له ناو خیه تیکی یه کجار گه وره عه رشیکی ره مه کی به په له ریگ خست، ئه مهش ئه زمونیئیک بوو له بیژانتیوم فیتری بیوو. له ژووره وه پرا شتیکی بیهاوتا بوو- هه مووی زرتیۆش بوون ئاماده بوون، حه رمی به پیچه له سه ر قه نه فان پالیان دابوو وه، قالی گرانبه ها راخراوو، وینه ی ره نگا وره نگیان لی کرابوو، چه نده ها کۆیله چاوه رپی فه رمانی ئه ویان ده کرد. له کلیرچوس بترازی، دیمه نه که بۆ هه مووان سه یر بوو. ئیمه ئه زمونی ژیانی پارسامان نه بوو، ئیمه خه ربیک بووین ده ست به پیئکه نین بکه ین، به تاییه تیش که سه ره که ی خۆمانمان به و هه موو فش و فۆلییه وه دیت. به و ده موچاوه ترسناکه یه وه، هیئنده به تووره سه یری کردین، هه موومانی به جارئیک قورقه پ کرد. ئینجا خوی کرده کابراهه کی مچومۆر ئینجا له پیشوازی میوانه کانی دانیشته.

که پارسه‌کان له پیتشدا دیمه‌نی خپوه‌ته‌که‌یان له دهره‌وه‌را دیت، کاری تی کردن و که پرؤکسیتوسیان بهو جل به‌رگه سه‌ربازییه ریکوپیتکه دیت، به‌هله داچوون و وایانزانی ئه‌و سه‌رکرده‌ی سوپا بوو. دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌شپوه‌یه‌کی ریک له‌لایه‌نی زیره‌فانیتکه‌وه ریکه‌یان لی‌گیرا، ئینجا بۆ‌ناو تاریکی و دوو‌که‌لی ساردی "ژووری عه‌رش" خزیندران. "سه‌ی که‌س بوون له شپوه‌و سیمایانه‌وه دیار بوو که هه‌ر سیکیان ژه‌نرال بوون. چاره‌گه‌کان و قایشه‌کانی له پشتیان بوو له ئاوریشم دروست کرا بوون، ر‌دینه‌کانیشیان چه‌ور کرابوو ئینجا جوان لوول درابوو. هه‌رکه ئه‌وان پیتیان خسته سه‌ر مافووره‌که‌و چونه ژووری، کلیرچوس پالی داوه فریککی له پپاله‌ی باده‌ی دا، نیشانه‌ی ئه‌وه‌ی که بایه‌خیان پپ نادا. شانده‌که ده‌ستیان به‌و رپبه‌نده فه‌رمییه باش ریک خراوه کرد که هه‌میشه پارسه‌کان پیتش ده‌ست پیکردنی هه‌ر دانوستانیتک ئه‌نجامیان دده‌او سروودی پیتزانیان بۆ‌شاهنشا خویندو باسی مروارییه‌کانی نیو تاجه‌که‌یان کرد:

ئه‌وه‌ی ئه‌وان گوتیان وه‌رگپه‌که به‌په‌له گوتیه‌وه: "ژه‌نرال کلیرچوس: له بری گه‌وره‌مان تیسافیرنیتس، فه‌رمانده‌ی سوارانی شا، که قسه ده‌گه‌ل خودی شا ئه‌رده‌شیر ده‌کا، شاهنشاو دادوه‌ری پپاوان، فه‌رمانه‌وه‌ی چه‌ندین ولات و چه‌نده‌ها گه‌ل، داگیرکه‌ری نه‌ته‌وان له سه‌رتاسه‌ری هه‌موو زه‌وی؛ برای خۆر؛ خاوه‌ن ده‌سه‌لاتی بی ئه‌ندازه؛ نه‌به‌زو نایاب؛ پارسی کوری پارس..."

کلیرچوس خۆی خوار کرده‌وه و قسه‌ی کابرای بری و ده‌ستی لی هه‌لشه‌قاندن و به‌گالته‌جارییه‌وه گوتی: "کاتی ئه‌وهم نییه گوی له‌و پپالو لیستنه‌وه‌ی ئیه‌و بگرم، ئیه‌و ده‌لیتی بزنی، درۆ ده‌ریشینه‌وه." منیش نزام کردو له‌خوا پارامه‌وه که وه‌رگپه‌که یان زیره‌ک بی، یان هینده په‌وان نه‌بی. "من له‌شکره به‌زیوه‌که‌ی ئیه‌وم له‌جوناخا وه‌ک کچیککی شمشال ژه‌نی

چیانی له‌عاردی دا. به‌رده‌سته‌کانی کامپه‌که‌م ئیتسقانه‌کانیان بۆ‌خواردنی خۆیان کۆ کرده‌وه و ئیتستاش سه‌زیان له‌پتره. ئه‌گه‌ر شایه پپ قه‌له‌شتوو‌ه‌که‌ی ئیه‌و ده‌یه‌وی ئاگره‌سه‌ت بکا تا کاروباری په‌ها ده‌بی، پپویسته کاری له‌وه باشتر بکا که بۆ‌گه‌خۆرو سمت خورینه‌رانی وه‌ک ئیه‌و بۆ‌ئیره په‌وان بکا. به‌ئه‌رده‌شیر بلین سوپایه‌که‌ی من هیشتا فراوینی نه‌ خواردوو‌ه ئیمه‌ش کاتی که ورگمان به‌تال بی، هیچ ناکه‌ین تا تیر ده‌بین. یونانییه‌کان گوی سه‌گ و درک ناخۆن، وه‌ک ئاگام لییه پارسه‌کان ده‌خۆن، جا ئه‌گه‌ر شا به‌ویستی خۆی ناتوانی هه‌ندئ مه‌رجی گونجاو دابنی، تا بینه هیمایه‌کی باوه‌ر به‌یه‌کتر کردن، ئیمه به‌ریکه‌ی خۆمان نازووقه وه‌ده‌ست دینین. "له‌وی کلیرچوسی ده‌رویشی سپارتی، زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی شیتانه‌ی کردو خۆی بۆ‌دواوه خوارکرده‌وه‌و خۆی خسته سیتبه‌ری و ناماژه‌ی به‌کچیک کرد تا پپاله‌که‌ی بۆ‌پر بکاته‌وه.

ژه‌نرال پارسه‌کان له‌ترسان هه‌ستانه‌وه‌و له‌توره‌بیبیان روومه‌ته‌کانیان سوور هه‌لگه‌ران. منیش دانم به‌خۆمدا گرت نه‌کا له‌قاقای پپیکه‌نپن بده‌م و پرؤکسیتوسیش ده‌ماره‌کانی چه‌نه‌گه‌ی کورژ ببوونه‌وه‌و هه‌ولتی دده‌ا پپیکه‌نینه‌که‌ی نه‌کا. نماینده‌کان به‌کری ده‌رچوون و دیتیان چۆن پپاوه‌کانی ئیمه له‌هه‌ردوو لای ده‌رگه‌ی چادره‌که‌وه ریزیان به‌ستا بوو، بالیه‌زه‌کانیش ناچار بوون به‌نیوانیاندا په‌ت دا تا گه‌یشتنه ئه‌سپه‌کانیان و چه‌که‌کانیشیان وه‌رگرته‌وه. هه‌رکه ئه‌وان سواری ئه‌سپه‌کانیان بوون، پرؤکسیتوس ناماژه‌یه‌کی کردو ئیتتر هه‌موو ویکرا ده‌نگیکیان دا وه‌خت بوو پپاوه‌که‌ر بکا و مه‌کانیشیان به‌رانبه‌ری قه‌لغانه‌کانیان هه‌لبی. ئه‌سپه‌کانی پارسه‌کان ده‌گه‌ل ئه‌و هاتوهاوارانه په‌ینه‌وه‌و ناچار ژه‌نرال له‌کان خۆیان به‌بژی ماینه‌کانیان هه‌گرت، تا له‌سه‌ر پشتی ولاغه‌کانیان هه‌را نه‌که‌ونه خواره‌وه‌و به‌غار دوور که‌وته‌وه‌و بۆ‌نیو کامپی پارسه‌کان چوونه‌وه.

وادیاره فیتله‌که‌ی کلیرچوس سهرکه‌وت، چونکه شانده‌که، هه‌مان پاش نیوهرۆ، هاته‌وه‌و ئه‌مجاره شیشه‌هه‌لس و که‌وتیکی ته‌واو جیاواز له پیشتری هه‌بوو. نزیکه‌ی دوو سه‌عات له ده‌ره‌وه‌ی راگرتن تا بواری پیدان بچنه ژووری، بئ هیچ پیشه‌کیه‌ک، پییان گوت که تیسافیرنیس خواسته‌که‌ی په‌سند کردووه‌و وه‌ک هیمایه‌کی باوه‌ر پیکردنیش، رینگه‌یان ده‌دا بچنه گوندیکی گه‌وره که ده‌توانن له‌وئ چهن‌دی خو‌یان ده‌یان‌ه‌وئ بارگه‌یان بخهن و بحه‌سینه‌وه‌و رینگه‌یان ده‌ده‌ن بچن بازار بکه‌ن و خو‌راکی پی‌بوسستی بو خو‌یان بکرن و خو‌یان بو ریک که‌وتن له نیوان شا و سهرکردایه‌تی یۆنانی ناماده بکه‌ن.

کلیرچوس بالیۆزه‌کانی بو ئیواره خوانیکی قه‌شه‌نگ بانگ کرد که بریتی بو له (لقه درکیک به‌ریکی له سهر قاپیک داندرا‌بوو، بو ئه‌وه‌ی، وه‌ک خو‌ی گوتی، وا هه‌ست بکه‌ن که له مالی خو‌یان دانیشتون)، و راو‌ئیشی ده‌گه‌ل ئه‌نجومه‌نه‌که‌ی خو‌ی کرد. وایان به‌باش زانی که چیت‌ر خو‌ هه‌لنه‌کیشی، چونکه زوو یان دره‌نگ تیسافیرنیس ده‌زانئ به‌راستی توانای هیزه هیلینیه‌کان چهنده. کلیرچوس ماوه‌یه‌ک چاوه‌ری بو، وای کرد بالیۆزه‌کان هینده ترسیان لئ نیشته که به‌ئاسته‌م ده‌ستیان بو خو‌اردنه‌که برد؛ که ئه‌فسه‌ره یۆنانیه‌کانیش له‌وه که‌وتنه گومان که ره‌نگبوو کلیرچوس بو‌چوونی خو‌ی گو‌ریبئ، هه‌ستا بالیۆزه‌کانی دووباره بانگ کرده‌وه‌و بو‌لای خو‌ی و فه‌رمانی پئ دان که بچنه‌وه و به‌شای بیژن که له ده‌سپیکدا، چهن‌د رئ نیشانه‌ریک بو له‌شکره‌که‌ی دیار بکا.

II

چونکه کلیرچوس گومانی ده‌کرد که شا خیانه‌تی لئ بکا، بو‌یه له‌شکره‌که‌ی خسته ئه‌وپه‌ر باری ناماده‌باشیه‌وه‌و بو شه‌ر ته‌یاری کردن. ئه‌و ته‌گه‌رانه‌ی هاتنه پیشمان نه‌هی خواوه‌ندو نه‌چیاو نه‌به‌هو‌ی رووبارانه‌وه‌بو؛ ته‌نانه‌ت هی بیابانیش نه‌بوو، به‌لکو هه‌مووی مرۆف خسته‌یه سهر ریمانه‌وه. خاکه‌که ده‌یان به‌لکو سه‌دان جو‌گه‌له‌ی بو ئاودان تیدا راکی‌شرا‌بوو، بئ دروستکردنی پرد نه‌ده‌کرا لئیان ده‌ریاز ببین. بو ئه‌م مه‌به‌سته‌ش دارخورمامان ده‌بریه‌وه‌و پردمان لئ دروست ده‌کردن. کلیرچوس به‌خو‌ی پشکداری ئه‌و ئه‌رکه‌ی کرد و گه‌نجه‌کانی ده‌نارده‌ ناو ئاوه‌که‌و به‌خو‌شی کاربته‌ی به‌شانی خو‌ی ده‌کیشاوه. جاریکیان سه‌ریازیکی دیت خو‌ی له ئیشه‌که دزیبووه‌وه و له په‌نا داران دانیشتبوو ئه‌و نانه‌ی که له به‌یانی پاشه‌که‌وتی کردبوو ده‌بخوارد، یه‌کسه‌ر چوو به‌قژ له‌ دوای خو‌ی رایکی‌شاو فری دا ناو قوری لیواری جو‌باریک و به‌و شوورکه‌ی به‌ده‌ستییه‌وه‌بو، که بو‌کونکردنی کاربته‌کان به‌کاری ده‌برد، دارکارییه‌کی بئ ئه‌ندازه‌ی کرد. تا کابرا خو‌ین له برینه‌کانی نه‌هات و نه‌بووراهه، کلیرچوس وازی لئ نه‌هینا. سه‌ریازه‌کان بئ ده‌نگ به‌ده‌وریدا کو‌بوونه‌وه‌و سه‌ریان کرد، هه‌ندیکیان پتی نیگه‌ران بوون، هه‌ندیکیان ترس دایگرتن و سه‌ریان له‌و سزادانه‌ قورسه سو‌رما.

کلیرچوس چوو هه‌ر پرده‌که‌و ته‌ماشای پیاوه‌کانی کردو گوتی: "ئیه‌ ته‌ماشای چ ده‌که‌ن، سه‌یرانه‌؟ ها؟! کو‌رش مردو ئیه‌شه‌ له‌م ولاته‌ی

دوژمناندا، به بچ گهوره ماونه تهوه! بهو خوايه، خواوه ننده كان چاكه يان ده گه ل ئيوه دا كرده وه و ژهنراليكي سپارتي وهك مني بوتان ناردوه. كه من سهر كرده تي پياوان ده كه م و ههر فرمانتيكيان پچ ده كه م، چ ده ليم ده بچ له وه كه متر نه كهن. منيش ئيستا واتان لي ره چاو ده كه م كه به ته واوه تي ملكه چي فرمانه كانم بن! كه سپارتيهك سهر كرده تي له شكرتيك ده كا، نه وه له شكره ده بيته سپارتي! ئيوهش وهكو سپارتييان ئيش ده كهن و وهك سپارتييانيش هه لسوكه وت ده كهن، نه گهر نا، بهو خوايه، وهك سپارتييان ده مرن."

پياوه كان ملي خوڤانيان شوڤر كرده و روڤشتن، ته نانه ت نه ويران ته ماشاي چاوي كليڤرچوسيش بكه. ئيتر كه س نه بوو پاش نه وه خوڤي له ئيش بدزيتته وه؛ دوو هه نده ي پيشان خيرا تر خوڤان ئاماده كرد تا به په له بكه ونه ري. دواي چهنده ده قيقه يهك پاشي كرده وه كه، زينوفون له سهر زيني نه سپه كه به ورا زه ينيكي دام، له رقان چاوي سوور ببوو.

"پيو، گویت له كابرايه كه بوو؟ نه و پياوه سته مكاره! يان وهك سپارتييان ئيش بكه، يانيش وهك سپارتييان بمره. نه وه كه ره هه ناسه سه گانييه، نه گهر دلي پياوه كانی رانه گري، هه موو وهك پراسييه كان راده كهن و ده گه لي ناميتن. هه ره شه كردن و ليدان و ده قور هاوڤشتن نه فرته په يدا ده كهن."

منيش بو پشتيوانی نه م، تيبينييه كم داو گوتم: "رهنگه له بيابان له برسانيان بكوژي، يان ده كه وته ده ستي پارسه كان و نه وانيش ده يكوژن. وا نييه؟ رهنگه نه مانه هانده ري باش بن."

دواي سي روت كه گه يشتينه ئاوايييه كه و بينيمان باليوژه كانی شا چونيان باس كرد بوو، وا بوو، زور شادمان بووين. گهنم و خورما زور بوون. لادتيه كانيش مه شكه ي پر شه رابي خورمايان هه بوو. له شكره كه ش

كه وته سهری و نه مهش نه فسره كانی زور نيگه ران كرد. نه و باده يه نهك ههر وهك نه وانه نه بوو كه له سارديسه وه را هه ليان نه قوڤي بوو، به لكو زور سهر خوڤي كردن و سهر ئيشه يه كي بي نه نده اش بو هيتان. كليڤرچوس نوشيني نه م باده يه ي قه ده غه كرد، به لام ياساغ كرده كه ي به دره نكه وه هات؛ چونكه پتر له نيوه ي له شكره كه ي روتتيك بوو خوڤي پچ مه ست ده كرد. من و زينوفون ههر نزاي نه وه مان ده كرد خواوه ننده كان شا قسه كه ي خوڤي به جي بگه يني.

تيسافيرنيس، به دارو ده سته وه، گه يشته جي. براي شابانو سي باليوژه كه ي پيشتر سهر دانيان كرده بووين و ژماره يه كي زوري كوڤله ي ده گه لدا هاتبوون و گه ليك دباري و تفاقى تريان ده گه ل خوڤاندا هيتا بوو. له وه گه ورتو بوو كه جاري يه كه م له مياني هه راو هوري ي شه ره كه، له ناو خيوه تي كوڤري بينيم. بالا به رزو چوار په ل دريژو پيستي وهك قايش و ريشيكي باربكي هه بوو. كابرايه كي بزوزي تووره ديار بوو، به ئاساني نه ده زاندره ته مه ني چهنده بوو، وا پييده چوو نه تواني گوي له به ره له سستكاراني بگري. چاو تيزو رهنگ زهره بوو. رهنگي چاوه كانی يان شينيكي سپيواژي يان بوو بوون. دواي نه وه ي به گورجي و به هه نكاوي سهر كه وتوانه هاته نيو چادره كه وه، له نه كا ورا هه له سته يه كي كرده سه يريكي ده وروپشتي خوڤي كرد، ده تگوت به دواي يه كي كدا ده گه را. نه ستيڤيام بيني له وي له پشت كليڤرچوس، خوڤي له په ناي كچيكي كوڤله دا كورژ كرده بووه وه ده ويوست نه بيني.

تيسافيرنيس وهك باليوژه كانی پيشتر هاتن، هينده ساده نه بوو تا به ئاساني فريو بخوات. چاوي خسته سهر كليڤرچوس، تتي راما، بو نه وه ي مسوگه ر بي كه وهك كه سيكي هاوتاي خوڤي يان ته نانه ت بالا تروش، پيشوازي لي ده كا. سپارتييه كه ناچار چاوي خوڤي داگرت. هيشته يهك

قسه‌شی نه‌کردبوو که توانی ناوا سه‌روه‌ری خوئی بسه‌لمینتی و پاشتریش چن‌دین پیاله باده‌ی زیرو دیاری به‌هادرتری به‌سه‌ر ئه‌فسه‌ره‌گریکه‌کان دابه‌ش کرد. زیتوفون لغاویکی پاسی قه‌شه‌نگی وه‌به‌ر که‌وت که به‌مزو زیو نه‌خش کرابوو. ئه‌م دیارییه‌ گرانبه‌هایه‌ش، بو ئه‌فسه‌ریک که له پله‌ی ئه‌و دابین، یان بو هه‌ر ئه‌فسه‌ریکی سپارتی، گه‌له‌ک زور بوو. به‌په‌ژاره‌و نیگه‌رانییه‌وه سوپاسیکی ناسکی ئاراسته‌ی تیسافیرنیس کردو یه‌کسه‌ر دایه‌ من، به‌و ئومیده‌ی به‌ر له‌وه‌ی بچیته‌وه شوینی خوئی و له‌ ته‌نیشت ئه‌فسه‌ره‌ یونانییه‌کانی دیکه له بن دیواری چادره‌که راوه‌ستیته‌وه، له ده‌ستی دابین.

له‌ کاتیکیدا ئه‌و وتاران‌ه‌ی له‌ رتبه‌ندی خو‌شه‌ینان ده‌خویندرانه‌وه، کلیرچوس بو ئه‌وه‌ی خوئی وه‌دیار بخا، چن‌د جاریک باویشکی هینا خوئی. به‌لام دیار بوو که هیچ کاری له‌ تیسافیرنیس نه‌کرد. پاش رتبه‌نده‌که‌ش پارسه‌که‌ گوتاری خوئی خوینده‌وه‌و ته‌نیا بو کلیرچوسی نه‌بوو، به‌لکو قسه‌ی ده‌گه‌ل هه‌موو ئه‌فسه‌ره‌کاندا کرد. هه‌رچه‌نده به‌خوئی ره‌وانیکی بئ‌خه‌وش بوو له‌ زمانی یونانی، به‌لام هه‌ر به‌پارسی ئاخاقت و وه‌رگپری به‌کار هینا.

به‌ده‌نگیتیکی تا بلتی بلندو بئ‌ راوه‌ستان گوتی: "به‌ریزان، وه‌ک ئیوه ره‌نگه‌ بزانی، ولاتی من دراوسییه‌کی نزیک نیشتمانی ئیوه‌یه. منیش نازادی ئه‌وه‌م له‌لایه‌نی شاره‌ پئ‌ درا که پیشنیار بکه‌م من خو‌م ده‌گه‌لتاندا بم تا ده‌تانگه‌یه‌مه‌وه ولاتی خو‌تان. هه‌ر به‌بونه‌ی ئه‌م سه‌فه‌ره‌وه من پیشتر پلانم دانا که سه‌ردانی زه‌وییه‌کانی خو‌م بکه‌م. به‌و ئومیده‌ی که سوپاسگوزاری ئیوه و ولاتی ئیوه وه‌ده‌ست بینم و له‌ به‌رژه‌وه‌ندی شاش ده‌بئ‌ که ئه‌و له‌شکره‌ بیانییه‌ی خاکی ئه‌وی داگیر کردوو لیره‌ ده‌رچئ‌.

"شا په‌یمانی دا که بایه‌خ به‌و پلانه‌ ده‌دا. به‌لام یه‌که‌م جار پیتی گوتم که ده‌به‌وی بزانی ئایا بو ئیوه ئه‌م شه‌ره‌تان له‌ دژی ولاتی ئه‌ودا به‌ریا کرد.

له‌شکره‌که‌ی ئیوه زور بچووکه‌و هیتلی تفاقیشتان زور دووره؛ بواری ئه‌وه‌تان نادا لی بمیننه‌وه؛ له‌ گه‌ل ئه‌مه‌شدا ئیوه هینده‌ هیزه‌تان هه‌یه که بتوانن زبانیکی زور بگه‌یه‌نن به‌ر له‌وه‌ی له‌ کو‌تاییدا ببه‌زیندرتین. من به‌توندی لیتان ده‌خو‌زم چیتر هه‌لسوکه‌وتی خراب ده‌گه‌ل نماینده‌کانی پارسدا نه‌که‌ن و به‌شیتوه‌یه‌کی ژیرانه‌ش وه‌لامی پرسیاره‌که‌م بده‌نه‌وه، کاشکا بتوانم وه‌لامیکی باشی شا بده‌مه‌وه‌و له‌ ویره‌را ده‌ست پیبکه‌م یارمه‌تیتان بده‌م تا گرفته‌کانتان چاره‌سه‌ر بکه‌ن."

"ئاغای تیسافیرنیس: ئیمه له‌ بنه‌رتدا نه‌مانویست شه‌ر له‌ دژی شا به‌ریا بکه‌ین، به‌لکو ده‌مانویست په‌لاماری پیسیدییه‌کان بده‌ین. به‌لام کو‌رش، به‌و هه‌موو په‌یمان‌ه‌ی دای به‌سه‌روه‌ری و ده‌وله‌مه‌ندی و سامان و دارایی، توانی ئیمه قایل بکا بو ئه‌وه‌ی یارمه‌تی بده‌ین ئامانجه‌ سه‌ره‌کییه‌که‌ی خوئی به‌دی بینتی. ئیمه بو پشتیوانی و له‌به‌ر براده‌راتی نه‌بوو ئه‌وه‌مان بوئی کرد. ئیمه نیازمان نییه له‌ ولاتی ئیوه‌دا بمینیننه‌وه‌و هیچ نیازتیکی خرابیشمان له‌ به‌رانبه‌رتاندا نییه. کو‌رش مرد. ئیمه هیچ کاریکی ترمان لیره‌دا نه‌ماوه‌و له‌وه‌ خو‌شترمان لا نییه که به‌شینه‌یی و به‌ئاشتی بو ولاتی خو‌مان بگه‌رتینه‌وه‌و نامانه‌وی له‌ ریگادا هه‌راسان بکرتین. هه‌ر په‌لاماریکیشمان بدری، ئیمه به‌هیتزیک کوشنده وه‌لامی ده‌ده‌ینه‌وه."

چن‌د ده‌قیقه‌یه‌ک پاشتر رتبه‌نده‌که به‌سه‌ر چوو. تیسافیرنیس به‌خو‌و به‌داروده‌سته‌که‌ی داها‌تنه‌وه‌و ئینجا بو لای کو‌وچکو‌وچه‌کانیان چوونه‌وه‌و ئه‌مجاره‌ یونانییه‌کان به‌بئ‌ ده‌نگی ده‌وریان گرتبوون. په‌یامه‌که‌ی بو شا بردو دوای چن‌د روژتیک هاته‌وه، ئه‌مجاره‌یان ده‌سته‌یه‌کی که‌مترو رتبه‌ندی سووکتری جیه‌جئ‌ کردو له‌ هه‌مووشیان گرینگتر ئه‌وه‌بوو وه‌لامیکی ئه‌رینی هینابوووه‌و. تیسافیرنیس په‌یمانی دا تا ده‌گه‌ینه‌وه ولاتی خو‌مان، به‌خو‌و

به سوپا که یه وه پاسه وانیمان بکاو بازاره کانیشمان پی نیشان بدا، به مهر چی نه گهر گریکه کان قایل بن بهو شیوه یه هه لسوکهوت بکن وهک نه وهی له سه ر خاکیتی دۆستان بن. هه ردوو لانه ده بوو توندوتیژی له دژی یه کتری نه نجام بدن. تیسافیرنیس و کلیترچوس ریککه وتنه که یان مۆر کردو سوئندیان بو یه کتری خواردو شه قفه یان له دهستی یه کتری به هینا. کاپتن و نه فسه ره کانی هه ردوو لاش، له تهن دروستی یه کتریان نوش کرد. ئینجا تیسافیرنیس گه راوه نیو له شکره که ی خوی بو نه وهی ته داره کی سه فسه ره که ریک بخت. پرۆکسیئوس و زینوفۆن و منیش گه راینه وه بو ناو بوئوتیسه کانی خۆمان، تا پلانه که جار بدین و تا کاتی رۆیشتن چاوه ری بکه یین.

سی حه فته له نزیک گونده که له تهنیشت سوپا یه که ی ئاریایوس پی جووله چاوه ریمان کرد، هه موو له م چاوه رتیبه ئارامیان لی هه لگه برا. هیچ شوئیتیکی یاریکردن و رابواردنی لی نه بوو. کامپه که له تهنیشت چند کیلگه یه کی گه فی بوون، که خه بک بوو زهرد هه لده گه را. ئاومان له جوگه له یه کی شیلوی شیناییه که وه را ده هینا، که تیسافیرنیس فه رمانی پی کردبوون ریگه ی ئاو هینانه که مان بدن. ئاوه که هینده کانزای تیدا بوو، هه موو ئامانه کانی ئیمه ی ژهنگدار کرد. نه و رهنکه پورته قالیبه له بهر هه تاو ده ترووسکاوه هه تاوه که ش له سیبه ری هیچ دره ختییک نه ده گه راوه. چاده کانیان چاره ی نه و گه رماتیبه ی نه ده کرد. شه و خه ومان نه ما بوو. زۆر له پیاوه کان جیی حه وانه وهی خویان هه لبری و به نه و که ژی و گوربسانه ی له بهر ده ست بوو هه موویان بو خویان کردنه که پر. ژاری رمه کانیان کرده دار که پره کان. کلیترچوس به مه قایل نه بوو؛ چونکه به بوچوونی نه و له ئاماده باشی سه ربارانی بو شه ر که م ده کرده وه. به لام به ناچاری ملی که چ کردو پیشنیاریکی پرۆکسیئوس پیسند کرد بو نه وهی پیاوه کان که مییک بحه سیننه وه.

رۆژانیتیکی بازاری گنده که کراوه یا، چند که سیک به ولاغه کانیا نه وه ده چوون له و دیبه بوگه نیبه دا پیدایستی سه ربارزه که یان ده کپی. به ناو خانووه جزیریبه نه وه کادین ئاسایه کانی گونده که ده رۆیشتین تا یه کیتک بدۆزینه وه به ره مه کانی که مییک هه رزانتر لی بکرین. نه و سه وزه کرمی و گوشته گه نیاهه ی نه سپ، که بو ئیمه یان ده کپی، وایان له ئیمه کرد سه د خۆزگه به و چند مانگه به یین که تازه له ساردیس ده رچوو بووین.

له میانی نه و چند رۆژه گه رمه ی که به ناچاری له و گونده دا ژیا یین، یۆنانی و له شکره خۆبیبه کان به راده یه ک نه رم بیوون، باری راسته قینه ی خۆبانیان له بیر کردبوو. پیاوانی ئاریایوس ده ده چوون په یوه نندیان به دۆژمنه وه ده کرد؛ بو به نه ده ترساین که ئاریایوس بو خۆشی واکا؛ چونکه رۆژانه خزم و دۆسته پارسه کانی ده هاتنه میوانی و تهنانه ت هه فاله کانی پیشانی له سوپا ده هاتن سه ردانییان ده کرد. نه ویش سوئندی ده خوارد که نه و میوانانه تهنیا په یامیان له شاهه بو ده هینا و دلنای ده کرده وه که به هوی به شداری کردنی له هه لمه ته که ی کۆرشی، شا هیچ رقی لی هه لنه گرتوو وه په میانی داوه که ریز له ئاگر به سه ته که ی نیوانیان بگری، به لام پرۆکسیئوس رۆژ له دوا ی رۆژ گومانی پتری لی ده کرد.

رۆژتیک پیدایستیبه کانی خۆمانان وه رده گرت، پرۆکسیئوس ئارامی نه ماو پرساری لی کردم: "ئیمه بو یاری ده که یین؟ بو چاوه ری ده که یین تا شا سه ربارزه کانی خوی خر ده کاته وه، یان سه نگره کانی خوی قه ییم ده کا؟ ئیمه له نیو خاکی دۆژمنانین و هیچ په یمانیکیشمان به ده سه ته وه نیبه جگه له وهی که تیسافیرنیس له پیاوه تی خوی پی داین و نه ویش رۆژ له دوا ی رۆژ هیزه که ی پهره ده ستینی. کام له شکر کاتی نه وهی هه یه چاوه ری بکا هه ی ئیمه یان هه ی نه وان؟ ئایا شا ئاماده یه ئاوا به ئاسانی ریگه مان پی بدا بگه رتیبه وه بو یۆنان له کاتی که دا ئیمه ی ده هه زار که سی قه پۆزی له شکره

پارسه هزار به هزاره کەى ئەومان لەناو خاکی خۆیدا شکاندو بچینەوهو
خۆمان سەرخۆش بکەین و پیتی پیتبکەنین؟" نەخشەکەى لە چەکمەجەى
میتزەکەى دەرکیشا دەرەوهو سەیرتیکى دەرەوهى کرد بۆ ئەوهى پیاوهکانى کۆ
بکاتەوهو بزانی باری سەربازییان چۆنە.

چاوم بەشوتنەکەى خۆماندا گێرا. ئایا پرۆکسینوس خۆى بۆ پاشەکشە
کردن ئامادە دەکرد، بیتی ئەوهى رێ لە شا وەرگری؟ ئەمە خۆکۆشتنە؛
چونکە هەر دەمایەکی ئیمە لە بن چەترى تیسافیرنیتس دەرچینە دەرەوه،
ئەوا هیچ خۆراکیکمان نامینى. تەنیا دەبێ دەست بە تالان بکەین بۆ
ئەوهى بژێوی خۆمان مسۆگەر بکەین- ئەمەش وەک ئەوه نییە بچینە نیتو
بازارو پێداوێستەکان بکپین. هەرچەندە پرۆکسینوس گومانیکى زۆرى
سەبارەت بەمتمانە کردن بەشا و رینماییهکانى هەبوو، بەلام هیشتا راو و
رووت کردن پیشیلی ئاشکرای ئەو ئاگرپەستە بوو کە دەگەڵ تیسافیرنیتس
هەمانەو رێ نیشاندەریشمان نامینى تا ریتی چوونەوهەمان پێ نیشان بدا.
ئەگەر ئیستاش پڕۆین، ژمارەى هێزەکانمان بەجاریک کەم دەکاتەوه؛ لەبەر
ئەوهى هیچ گومانى تێدا نەبوو کە ئاریایوس بەگەلمان نەدەکەوت.
هەرچەندە بارەکەشمان نالەبار بوو، بەلام چونکە ئیمە هەمیشە بەو پیاو
بیانیانە پێدەکەنین و گەمەو گالتەمان پێیان دەکرد بۆیە هیچ لابدەبەک
نەبەتوانى تیبینی ئەو بارە ناسکەمان بکا.

ئەگەر کلیرچوس هەستیشى بەو نیگەرانییه کردبى، بەلام تا ئەو کاتەى
کە پرۆکسینوس چوو باسەکەى دەگەڵدا بکا، ئەو هیچى بۆکەس
نەدرکاندبوو. کە پرۆکسینوس نیگەرانییهکەى خۆى بۆ باس کرد، ئەو
بەئاستەم سەرى لە سەر ئەو راپۆرتانەى بەردەستى هەلگرت.

لە وەلامدا گوتى: "ئەگەر ئەردەشپەر وىستبای پەلامارمان بدا، پێویستى
بەو هەموو سوتیندو پەیمانانە نەبوو کە ئیمە بۆ یەکتریان خوارد و دامان.

کەللەى ئەردەشپەر و تیسافیرنیتس گوفەک نییە. لیبیان گەرى تا ئەوان لەبەر
چاوى هەموو دونیادا پەیمانەکانیان بشکێنن. رەنگە ئیمە هەموومان بمرین،
بەلام بەرانبەر بەهەر یەکیکمان ئیمە پێنج کەسیان دەگەڵ خۆمان دەبەین و
منیش ئامادە نیم دەگەڵیان، تفى خۆم بخۆمەوه."

پرۆکسینوس بەتوورەبییەوه هاتە نیتو چادەرەکەى خۆى، چونکە کلیرچوس
هیچى نەکرد. زینۆفۆنیش وەبیری هیناوه کە هەر کەسێکى تر ئەگەر لە
شوتنى ئەو بى لەوه پترى نەدەکرد. بواری پترمان بەدەستەوه نەبوو بۆ
ئەوهى هیشتا پەرو بآلى بۆ دروست بکەین؛ چونکە پۆژى پاشتر
تیسافیرنیتس بەخۆ بەلەشکرەکەبەوه گەبشتە جى. هەرچەندە ئەوان لە
بارى شەردا نەبوون و هەر زوو بەزوو کلیرچوس و زینۆفۆنى دلنیا کردەوه،
بەلام هیشتا ئیمە زۆر دەترساین. هاوسەرەکەى کە خوشکە شاهنشای بوو
دەگەڵى هاتبوو، هەموو بەردەست و تەدارکەکانى خۆشى دەگەڵ خۆیدا
هینابوو. من و زینۆفۆن و اقمان و رما کە دیتمان کلیرچوس بۆ دەرەوهى
سەربازگەکە وەبیریانەوه چوو.

لەو دەمەى ئەو هەموو دارودەستەى خزمەتچیانم بەزینۆفۆن نیشان دەدا
کە دەگەڵ ژنەکەدا هاتبوون و ئەو هەموو کووچکووچە پر دیارییانەیان
هینابوو، ئەو هەموو کچە کۆیلە رازاوانەیان دەگەڵدا بوو، پرسیم: "بارگەى
تیسافیرنیتس بىنى؟" بۆ خۆ دەرھینان، ئەو کاروانە لەوهى کۆرش گەرەتر
بوو کاتیک کە لە ساردیس بۆ یەکەم جار وەدەر کەوتین. زینۆفۆن فیتەبەکى
بەقەبى لێدا.

گوتى: "دەلێى تیسافیرنیتس بۆ ولاتى خۆى دەچیتەوه."
من بەوردى تەماشای عارەبانەکانم کرد. "دەبى هیچیان چەکیان تێدا
نەبى؟ دەبى پیلانیکی بەخیانەت رێک نە خستبى؟"
زینۆفۆن زەرەخەنەبەکەى هاتى و وەلامى دامەوهو گوتى: "من

به پيچه وانهی تو بپر ده که مه وه. من له و باوه ده دا نیم که تیسافیرنیسی برادرمان بیهوئ ئه و پوښاکه نایابهی به دهستی چنډ یونانییه کی مله وړ که ده گه لیان بهرئ دا ده وړا، بکریتته په ته و لئی جیر به جیر بکری.

هر دوو له شکر رۆژی پاشتر که وتنه ری. تیسافیرنیس قه ره به قه ره ی فرات رۆیی و له ریتی خو به وه خزمه تچی پتری کو ده کرده وه و بهرده و ام، حه فته ی سی جار، وه ک بازار کردن، نازو و قه ی ده داینی. ناریا یوسیش به خزی و به له شکره خو مالیه که ی به گه لی که وت. یونانییه کانش به دوا یان که وتن، هیتشتا له ئه و په ری تاماده باشیدا بوون. گومان یان له نیاز پاک ی پارسه کان ده کرد. ماوه یه کیان له نیوان خو مان و هیزه کانی تیسافیرنیس هیتشته وه. هه ر شه و چنډ مایلیک له له شکره که ی ئه و دوور ده مان خست. ئه مه ش منگه منگه کی له نا و پیا وه کا مان په یدا کرد؛ چونکه نه ده یان توانی به ئاسانی بگه نه نیو بازاری نه ده ستیان ده گه یشته کچه کو یله کانشه وه. به للام توندی فه رمانی کلیرچوس بو ئه وه دیسپلینی سه ربازی بیارتیزن، تا ماوه یه که هه موویان کپ کرد. چنډ رۆژیک له م تاماده باشی و له و ترسانه دا، ده رئه نجامی خرابی لی که وته وه و گومان له یه کتری کردن به زه قی هاته سه ر بهرئ و گرژی له نیوان هه ردوو له شکر دا په ره ی سه ند. یه ک دوو جار یش پی شه نگه کانی هه ردوو له شکر له کاتی چاودیری کردن، یان له ده می دار کو کردنه وه بو سوو تانډن، هه ردوو لا به گز یه کتریدا چوون.

له ده ورو به ری ئه و کاته دا هه ردوو له شکر له جوگه له یه کی ناودیری ده په رینه وه. پیاوان سه ریان له گه وراتی و قولاتی ئه و جوگه یه سوپا که مه یله و رووباریک بوو. رۆژی پاشتر له نزیک شاری سی تاسی که یه ک مایل و نیو له و به ری رووباره که وه دوور بوو، گه یشتینه ده جله. زه ی به گیا دا پو شرا بوو، ده رختی به رزیش سیب هری لی کردبوو. له شکره که ی تیسافیرنیس له به رایبیدا له رووباره که په ریه وه و چو له و به ری قزگه ی لی

داگرت. پیاوانی ناریا یوسیش ده گه لی دا چوون و له شو تیک جیگیر بوون که له ئیمه وه دیار نه بوون. ئه و ئیواره یه من و پروکسینوس و زینوفون به ده وری کامپه که دا سوور پیکمان خوارد تا بزانتن چو ن خو مان تاماده کردبوو. پارسیک به را کردن هاته کنمان. هه ناسه ی له بهر برابوو، ره نگی سوور هه لگه رابوو، په رچه میکی هه لگرتبوو، بو ئه وه ی بزانتن که سه ر به پی شه نگه کانی تیسافیرنیس بوو.

به هه ناسه برکیوه گوتی: "خواتان له گه ل بی، من دوا ی یه کیک له پروکسینوس یان کلیرچوس ده گه ریم و په یامیکم له ناریا یوس بو تان هیتناوه."

پروکسینوس وه لامی داوه: "من پروکسینوسم، بلئی چت پییه؟" وام هاته خه یالی که کاریکی ناریک بوو ناریا یوس په یام بو پروکسینوس بنیری به للام بو میتونی هاو رپی خو ی نه نیری. میتونیش ئه فسه ریکی یونانی بوو و پله ی سه ربازی شی وه ک هی پروکسینوس بوو. به للام هیچم نه گوت و ته نیا چوومه پی شه وه تر تا بزانتن چ ده لئی. کابرای به غار هاتوو، به گومانه وه سه ریری کردم، پاشان چووه دوئ و گوتی:

"ناریا یوس داوا ی لی کردم که پیتان بلیم؛ راسته من ئیستا ده گه ل تیسافیرنیسی به رپیدا ده چم، به للام ده مه وئ بو تان دوو پات بکه مه وه که من هه ر دل سو زی کو رش بوومه و هه ر بو هاو رپییه هیلینیه کانی ئه و به دل سو زی ده میتنمه وه. ناریا یوس فه رمانی بی کردم که پیتان بلیم ئه مشه و ناگاداری خو تان بن، چونکه هی رشتان بو سه ر ده کری. تیسافیرنیس له و به ری پرده که وه له شکرکی زوری بو تان ساز داوه و ده یه وئ ئه مشه و پرده که بروو خینئ تا نه هیلئ ئیوه پیتا بیه رنه وه و ئیوه له نیوان رووبارو جوگه دا که مارو ددها."

به سه ر سو رمانه وه تیم روانی. پروکسینوس به په له ده ست به کار بوو.

کابرای له پشتی ملیه وه گرت و به پالندانه وه بۆ لای کلیچ چوسی بردو پتی گوت دا چیرۆکه که ی بۆ دوویات بکاته وه. له ڕیگا چاوم به ئه ستیریا که وت له رووباری دهگه راوه و به ره کامپه که دهاته وه، دووگۆزه ئاوی به شان دههینا، ئه مه به راستی ئیشی ئه و نه بوو. ئه ستیریا له سه ره تادا منی نه دیت، چونکه له په یام هینه ره که راده مان. منیش ته ماشای روخساری په یام هینه ره که م ده کرد کاتیک ئه ویش چاوی به ئه ستیریا که وت، ئاماره یه کی دا که ناسی و دهوی پیچه ک توند داخست و پاشان زه رده خه نه یه کی بۆ کردو بی ئه وهی ئاگای له خۆی بیته سه ری بۆ دانواند. ئه ستیریا وه ک ئه و ئافره تانه نه بوو که دووباره چاویان به کۆنه یاره کانیان ده که ویتته وه په مبه ده بن، به لکو له ترسان سپی هه لگه راو به په له رووی خۆی لی وه رگه یرا. ئه مه هه موو له چه ند چرکه یه ک پتری پی نه چوو. به لام من چه ند حه فته پاشتر هه ر له یادم هه له پاسی ده کرد، خۆ ره نگیشه هه ر خه یالی من ئه وهی بۆ خۆی دروست کرد بی.

که کلیچ چوس گوپی له په یامه که بوو سویندو په یمانی هه موو به لاره نا و فه رمایدا سه ربازه کانی به هه موو کون و قوژینی کدا بلاوه پی کردن. په یام هینه ره که له ترسی ئه وهی نه کاشتیک لی بکری له رزی لیها تبوو؛ چونکه ناویانگی توندی و تیژی کلیچ چوس له ناو پارسه کان هیشتا له وه پتر بوو که له ناو ئیمه دا هه یبوو. ئه مه ش له شیهوی پیشوازییه خراپه که ی بالیۆزه کانی شا، بۆی مابوو وه. چونکه په یام هینه ره که پی ده چوو راستگو بی و ئاریابوس ره وانی کرد بی و قسه کانی کردی راست بن، بۆیه کلیچ چوس به دلره قییه وه گوپی: "لیی گه رین با بی." پاشان کلیچ چوس تۆلیدیسی نارد بۆ ئه وهی ئه فسه ره کان له ده وری میزه که ی کۆبکاته وه تا راویژیان دهگه لدا بکا. رۆژ هاتبووه سه ر زه ردی، پیوست بوو په له له کاره کاندای بکری.

من دهگه ل زینۆفۆنی ئاماده ی کۆبوو نه وه که بووم. ههستم به نیگه رانی هه موویان کرد. پیاهه کان، له دوا ی ئه و چه ند رۆژ رۆیشتنه دا، ماندوو بوون و هه لۆیستی ئیمه لاواز بوو، که وتبووینه نیوان دوو ئاوی گه وره که ته نیا ده کرا به هۆی پردی سه ر ئاوه وه ده رباز ببین. نه ده کرا به رگری له (دوورگه) که ی خۆمان بکه یین زه وییه که هه موو راست بوو، هیچ به رزاییه کی لی نه بوو که بتوانین سه نگه ره کانی خۆمانی لی دابه ستین. بۆ ته را تینی سواران شوینیکی نایاب بوو. ئه مه ش بۆ شا کاریکی ئاسان بوو ده ی توانی به کۆمه ل ره وانیان بکا. که چی ئیمه ته نیا چل ئه سپیکمان هه بوو. له کاتی پیداجوونه وه به بارو دۆخه که، کلیچ چوس جار له دوا ی جار نه فره تی پتری ده کرد.

زینۆفۆن فره گومانی له وه هه بوو که ئاریابوس په یامه که ی بۆ مینۆن نه نارده بوو، هه رچه نه ده براده رتیکی نزیکیشی بوو، به لکو بۆ پرۆکستیوسی ره وان کردبوو. بۆ یه که م جار بوو به ر له وهی راویژ دهگه ل پرۆکستیوس بکا، له پیش ئه و هه موو ئه فسه ره پله به رزانه هاته قسه و گوپی:

"ژه نرال، ڕیگه م پی بده: ئه م خه به ره ی ئاریابوس ناردوویه تی لۆژیک نییه. بۆ پارسه کان په لاماری ئیمه ده دن و پرده که ده رووختین؟ ئه گه ر په لامارمان بدهن، یان ده به نه وه یان ده دۆرین. ئه گه ر به نه وه بۆ ئه و ده سته که وه خاپوور ده که ن؟ ئاخه ئه وان پاشتر بۆ گه رانه وه بۆ ولاتی خۆیان پیوستییان به و پرده ده بی. ئیمه ش نامینین، جا پرده که هه بی یان نه بی هیچ له بابه ته که ناگۆری. ئه گه ر بشدۆرین ئه وه پتر پیوستییان به پرده که ده بی بۆ ئه وهی خۆیان له مردن به ده سته ئیمه رزگار بکه ن، نه ک خۆیان له داوی ئه م دوورگه یه بخهن."

کلیچ چوس به وردی زهینی له قسه کانی گرت، لینی دیار بوو که سه ری سوپ مابوو، به لام نه مزانی ئایا له به ر ئه وه بوو که یه که م جار بوو زینۆفۆن له

سه‌ریازگه‌که‌دا ده‌بینی، یان قسه‌کانی فره وه دل بوو. ده‌قیقه‌یه‌ک بوی داما. پاشان له په‌یام هیتنه‌ره‌که‌ی پرسى ماوه‌ی نیوان ده‌جله بو ئه‌و جوگه‌له زه‌به‌لاحه‌ی ئیمرو به‌یانی لیبی په‌رینه‌وه چهند ده‌بی.

"زوره، گه‌وره‌م، چهند گوند، چهند شارپک، چهندین خاکی به‌پیتی وه‌ک ئه‌وه‌ی ئیوه ئیستا لیبتان هه‌لداوه، له‌و به‌ینه‌دا هه‌یه."

ئه‌فسه‌ره‌کانی تریش هاتنه‌ سهر قسه‌ی زینۆفونی و کلیرچوسیش به‌هه‌ندی هه‌لگرت. پارسه‌کان ئه‌م پیساوه‌یان ناردوه بو ئه‌وه‌ی له‌ په‌لاماریک ئاگادارمان بکه‌نه‌وه. به‌کورتی نه‌یانده‌ویست ئیمه به‌خۆمان له‌ پرده‌ بپه‌رینه‌وه بو ئه‌و به‌ری رووباری ده‌جله‌ بچین. ئه‌مه‌ په‌نگه‌ شویتیکی به‌هیزمان بو په‌ها بکا. له‌ دوولاه به‌رگری هه‌یه؛ لایه‌که‌وه رووبارو له‌ لایه‌که‌ی دیکه‌شه‌وه جوگه‌له‌که‌ به‌رگری له‌و جیه‌ی ئیمه‌ ده‌کا و ئازووقه‌ی ته‌واویشمان له‌ گونده‌کانی ئه‌و ده‌قهرانه‌دا بو په‌یدا ده‌بی و به‌مه‌ش ده‌توانین هیتشتا ده‌سکه‌وتی پتر له‌ تیسافیرنیس بستیتین. جیبی پیکه‌نین بو، چونکه‌ له‌ دواى کوشتنی کۆرش تا ئیستا ته‌نانه‌ت یه‌ک یۆنانی نییه‌ نه‌یه‌وی به‌شینه‌یی بو ولاتی خوی بچیتته‌وه‌و له‌و ولاته‌ بیانییه‌ نه‌ربت جیاوازو شه‌راب سهر به‌ژان هینه‌ره‌ ده‌رچیتته‌ ده‌ره‌وه. ته‌نانه‌ت بواری ئه‌وه‌ش نه‌بوو بیر له‌ هه‌ولیک بکه‌ینه‌وه بو ئه‌وه‌ی له‌ چنگی سوپای شا ده‌ریاز بین؛ ئاخه‌ر هه‌موو شته‌کان نارپک بوون. به‌لام ئیمه‌ چهند له‌ پارسه‌کان ده‌ترساین، ئه‌وانیش هینه‌ده‌ له‌ ئیمه‌ زنده‌قیان چوو بوو. هه‌ردوو لاشمان ترسمان له‌ خیانه‌ت کردنی لایه‌نه‌که‌ی دیکه‌مان هه‌بوو. بۆی ئه‌مه‌ گه‌مه‌ی پشیلوه‌ مشک بوو که‌ تیسافیرنیس ده‌گه‌ل ئیمه‌ی دا ده‌کرد تا پاشه‌نگی له‌شکره‌که‌ی خوی بیاریزی.

کلیرچوس چیتتر چاوه‌رپتی نه‌کردو ئه‌و شه‌وه، هه‌ردوو سهری پرده‌که‌ی به‌دوو زله‌پز پاس کرد. چهند سواریشی بو پشتیوانییان ته‌یار کردو ده‌بوو

ده‌قیقه‌ به‌ده‌قیقه‌ نووچه‌ی سه‌نگه‌ره‌کانی بو بینن. فه‌رمانی به‌کاپته‌نه‌کانیشی دا، نه‌که‌ن وشه‌یه‌کیش له‌م باه‌ته‌ بو پیساوه‌کانیان بدرکیتن؛ بو ئه‌وه‌ی شه‌و به‌چاکی بخه‌ون. هه‌ر گاله‌گالیکى وه‌ک ئه‌وه‌ی که‌ نیره‌که‌ره‌که‌ له‌ دواى شه‌ره‌که‌ی جاره‌که‌ی پیشوو کردی، ئه‌گه‌ر ئه‌مشه‌و دووباره‌ بییتته‌وه، ده‌رئه‌نجامی زور له‌وی پیشان خراپتر ده‌بی. خراپیه‌که‌ش ده‌گه‌ل ئه‌و پاسانه‌دا ده‌قه‌ومى که‌ ته‌نیا بایی یه‌ک په‌لاره‌ به‌رد له‌و به‌ری له‌ ئیمه‌وه‌ دوورن.

روژی پاشتر به‌ر له‌ خۆر هه‌لات سه‌ریازگه‌که‌ وه‌ ئاگا هات. هه‌ر سی و حه‌فت به‌له‌میان له‌ سهر رووباره‌که‌ کرده‌ پرد، که‌چی هیتشتا پارسه‌کان له‌ فراقینییان تیر نه‌خواردبوو. دیسان کلیرچوس باش خوی ئاماده‌ کردو هه‌ستا هه‌موو هیتزه‌ قورسه‌کانی له‌ پیشاندا په‌راندوه‌وه له‌و به‌ری رووباره‌که‌ سه‌نگه‌رگیر بوون، ئینجا ئیمه‌ به‌سه‌ر پرده‌ باریکه‌که‌دا ده‌ریاز بوون؛ چونکه‌ ئیمه‌ له‌ سهر پرده‌ ته‌سکه‌که‌دا نیشانه‌ی دیار بوون، دوژمن ده‌ستی به‌سه‌رماندا ده‌شکا. بارگه‌و به‌رده‌سته‌کانیش له‌ دوا قوناغدا ده‌ریاز بوون؛ ئه‌مه‌ش وه‌ک هه‌موو جارانی پیشوو نه‌بوو؛ چونکه‌ جارن، به‌مه‌به‌ستی پاراستنیان، ده‌خرانه‌ ناوه‌راستی له‌شکره‌وه. ئه‌مجاره‌ بۆی نه‌خرانه‌ ناوه‌راسته‌وه، چونکه‌ سه‌نگه‌ره‌کانی سهر پرده‌که‌ پاشکۆی له‌شکره‌که‌یان ده‌پاراست. من و زینۆفون له‌ سهر به‌رزاییه‌کی دوور، چاودیری پرۆسه‌ی په‌رینه‌وه‌ی سوپایه‌که‌مان کرد. خۆر که‌ هه‌لات، به‌دوو په‌نگی سوورو نارنجی له‌ ئاوی رووباره‌که‌ په‌نگی داوه. ته‌نیا پرده‌ باریکه‌که‌ شه‌وق دانه‌وه‌که‌ی ده‌پریه‌وه، ئه‌ویش ده‌تگوت داویکی باریکه‌ تایتانی خه‌وتوو به‌زه‌وییه‌وه‌ ده‌به‌ستیتته‌وه. پرده‌که‌ به‌ره‌و سه‌ره‌وه‌ چه‌مابوووه‌وه ته‌وژمی رووباره‌که‌ش ناوه‌راستی به‌له‌مه‌ له‌یه‌ک گرتیدراوه‌کانی بو لای ژیری خوار کردبووه‌وه. که‌ژییه‌کان پرده‌ سه‌ر ئاوه‌که‌یان به‌توندی به‌و به‌رو به‌م به‌ری رووباره‌که‌ به‌ستا بووه‌وه.

هەرچه‌نده ئاوه‌که به‌هیتوری شوژ ده‌بووه‌وه، به‌لام په‌راندنه‌وه‌ی ئه‌و هه‌موو کووچکووچه و ئازهل و ئازوو‌قه‌یه به‌سه‌ر ئه‌و پرده سه‌ر ئاوه کارپکی نه ئاسان بوو. هه‌ر سوپاییک یان هه‌ر مرۆقتیک که له دووره‌ه‌را چاوت پیتی ده‌که‌وی، وا ده‌زانی خوژاگرو بته‌وه؛ به‌لام که لیتی نزیک ده‌بیته‌وه ده‌بینی له هه‌زاره‌ها پارچه‌ی دژ به‌یه‌ک دروست بووه‌وه هه‌ر یه‌ک ده‌یه‌وی سه‌ربه‌خۆ بێ و له‌وانی تر دوور بیته‌وه، ئه‌م پرده‌ش هه‌ر له سه‌ر پینمایه دروست بووه. ئه‌و به‌له‌مانه‌ی پرده‌که‌یان لێ دروست کرابوو، ده‌له‌رزینه‌وه‌وه ئه‌م لاو ئه‌و لایان ده‌کرد، گوربسه‌کانی له پوو‌ه‌ک دروست کرابوو له‌ناو ئاوی رووباره‌که توند بوون. هه‌ر جارپکی هه‌ر ده‌سته هۆپلایتیک ده‌رباز ده‌بوون یان، یان رانه به‌رازپکی تۆقیو ده‌په‌رینه‌وه یان هه‌رکه عاره‌بانه‌ی پر له که‌رسته‌ی نان کردن ده‌گه‌یشته ئه‌وبه‌ری ئاوه‌که، زینه‌فۆن، له کنه خۆی را، هه‌ناسه‌یه‌کی خۆشی هه‌لده‌کیشاو سوپاسۆکه‌یه‌کی خواوه‌نده‌کانی ده‌کرد.

که ته‌ماشای به‌رده‌ست و کارمه‌ندانی سه‌ربازگه‌که‌م کرد به‌سه‌ر پرده باریکه‌که‌دا ده‌ریشتن، چاوم به‌ئه‌ستیریا که‌وت ده‌گه‌ل کۆمه‌لپیک له ده‌سته‌خوشکانی ده‌رباز ده‌بوون. ئه‌ستیریا باریکی خستبووه سه‌ر شانی، باره‌که، له دووره‌ه‌را دیار بوو، زۆر له‌وه گه‌وره‌تر بوو که ده‌بوو هه‌للی بگری. هه‌ستم به‌شه‌رمه‌زاری کرد که نه‌متوانی له‌م سه‌فه‌ره دووره‌دا هه‌یچ یارمه‌تییه‌کی بده‌م، هه‌رچه‌نده شه‌رمه‌زارییه‌که‌م به‌وه که‌متر بووه‌وه که شه‌وی پیشتر ویستم یارمه‌تی بده‌م و ئه‌ویش پیم پیکه‌نی.

ئه‌ستیریا به‌مه‌یله‌و گالته پیکردنیکه‌وه، پیتی گوتم: "ژن زۆر له پیاوان باشت به‌رپوه‌ه‌رۆن. سه‌یری له‌شکره‌که‌ی خۆت بکه کاتییک که سه‌ربازگه ریک ده‌خه‌ین. پیاوان ئاره‌قه ده‌که‌ن و وه‌ک به‌راز ده‌که‌ونه ئه‌و گۆره‌وه، بانگی به‌رده‌سته‌کانی خۆیان ده‌که‌ن دا بچن یارمه‌تییان بده‌ن، بۆ ئه‌وه‌ی زرتپۆشه‌کانیان دا‌که‌ن. ئاوه‌تان ته‌نانه‌ت هه‌له‌سته‌یه‌کیش ناکه‌ن ئیمه

یه‌کسه‌ر دواتر ده‌چین دار خری ده‌که‌ینه‌وه‌و چیشته له دار ده‌نیین. ته‌نانه‌ت منیش که به‌ده‌رژایی ژبانی خۆم پوو‌شکه‌یه‌کیشم هه‌لته‌گرتۆته‌وه، ئیستا داران ده‌که‌م!"

هه‌ر چه‌نده ملکه‌چی بیانوه‌که‌ی بووم، به‌لام هه‌یشته‌دا ده‌مویست به‌شپوه‌یه‌ک یارمه‌تی بده‌م که کار له ئه‌رکه‌کانی خۆمدا نه‌کات. جارپکیان دا‌وی که‌رسته‌ی نوژداری لێ کردم، منیش به‌پیتی توانام یارمه‌تییم دا، چونکه من بێ ته‌گه‌ره ده‌ستم ده‌گه‌یشته هه‌گه‌یه‌ی ئه‌فسه‌ره‌کان. جا هه‌ر بۆم بلوبا، گیاو مه‌ره‌م و داوی دوورینه‌وه‌ی برینم بۆ ئاماده‌ ده‌کردو ئه‌ویش تیماری ئاوه‌ته‌ نه‌ساغه‌کانی ده‌کرد.

چه‌ند سه‌فته‌ی پاشتریش سوپا به‌لیتواری ده‌جله‌وه‌را به‌ره‌و باکوور رویشته. گومان هه‌ر له ئارادا هه‌بوو. پیاوه‌کان هه‌میشه ده‌مار گرژو ئاماده بوون. رویشتن به‌ناو خاکی دوژمن و هه‌موو لایپکیشت به‌دوژمنانه‌وه ته‌ندرابی به‌سه‌ بۆ ئه‌وه‌ی به‌سه‌ بۆ شتیوانی باره‌که. چونکه پشتمان به‌وه له‌شکره دوژمنه‌ی ده‌هینده‌ی ئیمه‌وه به‌ستابوو، که پیشتر شه‌رمان ده‌گه‌لیدا کرد و زبانی زۆرمان لیتی دا، به‌س بوو بۆ ئه‌وه‌ی چۆکی سپارتیه‌کان به‌له‌رزینی. که گه‌یشته‌ینه رووباری زاپاتاس که چوار سه‌د پین به‌رین بوو لێ په‌رینه‌وه‌شی ئاسان نه‌بوو، سوپا بارگه‌ی لێ خست و کلیرچوسیش بریاری دا به‌خۆی کاروباره‌که به‌ده‌سته‌وه بگری. چونکه کلیرچوس دپلۆمات نه‌بوو، به‌لام ئه‌و گرژیه‌ی درێخایه‌نه‌ی سه‌فه‌ره‌که‌و گومانی نیوان هه‌ردووک لا، خه‌ریک بوو وای له پیاوه‌کانی ده‌کرد چیت نه‌توانن دان به‌خۆیاندا بگرن و چونکه ترسی ئه‌وه‌شی له دلدا هه‌بوو نه‌کا ئه‌و به‌رینگار بوونه‌وه بچووکانه‌ی نیوان پیشه‌نگه‌کان ته‌شه‌نه بکات و بیته شه‌رپکی گه‌وره‌و زبانی زۆر له یۆنانیه‌که‌کان بدا؛ بۆی ئه‌ماینده‌یه‌کی بۆ تیسافیرنیس ناردو پیتی گوتم که ده‌یه‌وی به‌ته‌نیا چاوی پیتی بکه‌وی.

ئەمەش يەكەم جار بوو لەوەتێ چەند حەفتە يەك پيشتر، كە ئاگرەستيان راگەياندا تيسافيرنيسيش دەموودەست بەو دیداره قایل بوو. جیئ سەرسورمان بوو كە كليرچوس زینۆفۆنی بانگ كرد دا لەو دیداره دا دهگه‌لی پشكدار بێ. داواشی لیتی كرد كە پاسه‌وانه تايبه‌ته‌كه‌ی خۆی وه‌ك يارمه‌تیده‌ریك ده‌گه‌له‌ خۆیدا بیا. پرۆكسینوس شله‌ژا.

گوتی: "وا دیاره ئه‌ستیره‌ی به‌خت له‌ كن كليرچوس هه‌لاتووه. ئایا به‌هۆی ئه‌و بۆنه پارسیه‌یه‌ كه‌ به‌م دوايیه‌یه‌ له‌ خۆتی ده‌ده‌ی یان ده‌رمانیك‌ك بۆ ده‌ناو به‌رداخ‌ی باده‌ی كرده‌وه؟ من له‌ تۆ به‌رچاوتر بووم بۆ ئه‌وه‌ی بيمه‌ یاریده‌ده‌ری سه‌ركرده‌ی سه‌ربازگه‌كه‌." به‌لام به‌چاو هه‌ر پێده‌كه‌نی. پرۆكسینوس هه‌میشه‌ هه‌ر ئومێدی چاكه‌ی بۆ ئه‌و پسمامه‌ی خواستووه‌و منیش ئومێدم خواست له‌م به‌رپرسیاریه‌شی هه‌ر سه‌ركه‌وتوو بێ. ئەم ئه‌رك سپاردنه‌ی ژه‌نرال به‌زینۆفۆن ته‌نیا سه‌روه‌ریه‌ك بوو، جا نه‌مزانی ئایا به‌خۆی پیتی خۆش بوو یان مه‌ترسی له‌ ژيان‌ی ده‌كرد جا ئه‌و مه‌ترسیه‌ له‌ لایه‌نی پارسه‌كانه‌وه‌ بێ یان له‌ كليرچوسه‌وه‌ بێ.

زینۆفۆن گالته‌پیکردنه‌كه‌ی پرۆكسینوسی پشتگۆی خست و پيشنیا‌ری كرد ئه‌و بۆنه‌ی خۆی له‌ لای ئه‌و به‌جی بیلێ ئه‌وه‌ندی دوور ده‌كه‌وتیه‌وه‌." وا پێده‌چێ تۆ، بێی ئه‌و بۆنه‌ش، ئیشت باش بێ، ئامۆزا ده‌بینم ده‌وروبه‌ری خپوه‌ته‌كه‌ت هه‌میشه‌ مه‌ری هه‌ر لێ هه‌یه‌."

پرۆكسینوس منگان‌دی: "یه‌كێك بۆ تۆ هه‌لده‌گرم!" پاشان به‌رشتیه‌یه‌وه‌ گوتی: "ئاگات له‌ خۆت بێ، زینۆفۆن. كليرچوس ده‌زانێ چ ده‌كاو ترسی له‌ چوونه‌ نێو كامپی پارسه‌كانیشه‌وه‌ نییه‌. من متمانه‌م هه‌یه‌ كه‌ تيسافيرنيس و ئاربابوس ده‌ستی لێ ناوه‌شین، به‌لام من ترسم له‌ سه‌ربازه‌ پارسه‌ ساده‌كان هه‌یه‌وه‌ ئه‌گه‌ر كاپرايه‌كیش له‌وان بیه‌وێ له‌ تۆله‌ی هاو‌پێه‌كه‌ی ورگی یه‌كێك‌تان به‌ رمه‌كه‌ی هه‌لزیێ، تيسافيرنيس هه‌یچی بۆ ناكړی.

ته‌نانه‌ت تيسافيرنيس ده‌شتوانی كارناسانی بۆ ئەمه‌ بكاو به‌م چه‌شنه‌ش ده‌ست و ناوی هه‌ردوو‌ك هه‌ر به‌خاوتینی ده‌مینه‌وه‌وه‌ كه‌س باسی ناكا. رهنگه‌ له‌وێ په‌لاماری تۆ پيو‌بدن. وریا به‌."

رۆژی پاشتر كه‌ گرووپه‌ چكۆله‌كه‌مان به‌رێ كه‌وت، من قسه‌كانی پرۆكسینوسیم له‌ میشکی خۆمدا تاووتوو ده‌كرد.

تيسافيرنيس ئيمه‌ی وه‌ك ميران به‌خیر هینا. خوشه‌یتانه‌كه‌ بێ وینه‌ بوو؛ باده‌ی كۆن و بالنده‌ی ده‌گمەن، مه‌سینه‌ لاله‌ی زێر، ژماره‌یه‌كه‌ی زۆری كۆله‌ی كچ و كور، هه‌ر میوانیك‌ چەند لیبیان له‌به‌ر ده‌ستی راوه‌ستا بوو، یه‌ك دلۆپه‌ مه‌ی فر نه‌كراو یه‌ك پارووه‌ نایش ئاوديو نه‌كرا. چونكه‌ یه‌ك له‌ دوا‌ی یه‌کیان نه‌هیندرا، خزمه‌تچی له‌ نزیکه‌وه‌ وه‌ستا بوو، ئاماده‌ بوو هه‌موو داخواییه‌ك راپه‌رێنی. به‌ر له‌ دیتنی كۆرش، هه‌رگیز به‌خه‌یال‌مدا نه‌هاتبوو كه‌ رهنگه‌ یه‌كێك به‌م شێوه‌یه‌ سه‌فه‌ر بكا. به‌تايه‌تیش ئه‌گه‌ر ژه‌نرالێك بێ و بچی بۆ شه‌ر. به‌لام تيسافيرنيس له‌ زۆر لایه‌نه‌وه‌ به‌شازاده ده‌چوو.

كليرچوس هه‌یج كاتی به‌فیرۆ نه‌برد، یه‌كسه‌ر باسی هۆی سه‌ردانییه‌كه‌ی كردو گوتی: "ئاغای تيسافيرنيس،" ئینجا قورگی خۆی خاوتین كرده‌وه‌و به‌ئه‌ده‌به‌وه‌ هه‌ناسه‌ی ده‌رداو به‌توندی به‌قسه‌كانی دا چوو: "من سوپاسمه‌ندی ئەم میوانداریه‌ی تۆم. ئەمه‌ گه‌لێ له‌و پرسیارانه‌ی وه‌لام دامه‌وه‌ كه‌ به‌ر له‌ هاتنم له‌ میشك‌مدا بوون بیانكه‌م. من هه‌رگیز نه‌ گومانم له‌ قسه‌كانت هه‌بووه‌و نه‌ له‌ نیازیاکی تۆ دوودل‌ بوویه‌ كه‌ به‌سه‌لامه‌تی بۆ نیشتمانی خۆمان به‌رێمان ده‌كه‌ی. تۆ ئەمینه‌ترین ئەفسه‌رو ریشانه‌ره‌كانی خۆت خسته‌ به‌ر ده‌ستی ئيمه‌وه‌و منیش ده‌زانم كه‌ هه‌یج یۆنانیه‌ك نایه‌وێ ته‌نانه‌ت نزمترین تووره‌گه‌ هه‌لگری ئیوه‌ ئازار بدا."

تيسافيرنيس به‌شینه‌ییه‌وه‌ سه‌ری بۆ دانه‌واندو كليرچوسیش فرێکی

تری له بادهی ناو بهرداخه که دا، ئینجا پیداپوو و گوتی:

"هرچهنده من و تو متمانه مان به یه کتری هه یه، به لام له شکره کامان به گومان و ترسه وه چاودپیری یه کتری ده کهن، وهک ئه وهی ئیمه هیشتا دوژمنی یه کتر بین. ده زانم گه لای جار پیاوان، له نه نجامی درو به ده وهی یه کتردا کردن، بی هو، رقیان له یه کتری ده بیته وه. ههر له بهر ئه وه بوو من ویستم روو به روو چاوم بیت بکه وی تا بهر له وهی هیچ توندی و تیژییه ک روو بدا، ئه و گرژییه له ناو نه هیلین."

ههر چه نده وشه ی قه شه نگ وهک ههنگوتین له زمانی باری، به لام ره شترین زهرده خه نه ی کرد.

"تو خو ت هیچ هو بیکت به دهسته وه نییه تا متمانه مان پی نه که ی، جا با ته نیا ههر به هو ی ئه و سوینده وه بی که خواردمان و منیش ده زانم ئه و سوینده له لای گریکه کان کاریکی پیروزه، ئه گهر نا به بوچوونی تو، ده توانم بو کو ی بچم، له کو ی خو م بشارمه وه؟ نهک ناتوانین ته نیا له خواهنده کان خو مان بشارینه وه، چونکه ئه وان هه موومان ده بین و ههر به ته مای ئه وانیشین، به لکو له دهستی تو ش بزر نابم. ئه گهر په لاماری تو مان بدا، ده بوو، له سه ر خاکی خو ی، په لاماری شایه که ی تو مان بدا، یان به خو مان ریگه مان به و بیابانه دووردا ببریبا، بی ئه وهی پشت به ری نیشاند ری ک به ستین."

ئینجا کلیرچوس خو ی بو لای تیسافیرنیس خوار کرده وه و دهنگی نرم تر بوو؛ وهک پیلانگیتر ناخاوت. تیسافیرنیس هیچ هاوسوژییه کی نیشان نه دا و ههر به قیتی له سه ر کورسییه که ی دانیشتبوو، دوور بوو، ههرچه نده ده گرژییه وه، به لام په نجه کانی تیک ئالا بوون.

"کلیرچوس به نهرمی پی پی گوت: "رهنگه له بهرزه وهندی خو ت دای ئه گهر ئیمه به سه لامه تی بهیلتیه وه؛ ده زانم ئیوه له ناو خو تان دوژمنداریتان ده گه ل"

یه کتریدا هه یه: مایسیانه کان هه ندی له مولک و سامانی ئیوه یان سووتاند، پیسیدی و میسرریه کانیش ژبانی ئیوه یان لیتان کردوو به ژان. له سه ر ئه م زهوییه دا هیچ نه ته وه بیتک نییه بهرگه ی جهنگا وهره دیرینه کانی ئیمه بگری و ئه گهر ئیوه ش یارمه تیتان پیویسته، من شادمانم هیزه کانی خو م بخه مه بهر فه رمانی ئیوه وه."

له گه ل ئه مه، له سه ر ته خته که ی خو ی پالی داوه، بهرداخه که ی بهر ز کرده وه تا بادهی پتری بو تی بگری، ئه مه ش نیشانه ی متمانه و یهک ماله کی بوو. پاشان چاوی خسته سه ر یهک، وهک ئه وهی که نوستی. نه سهیری تیسافیرنیسی ده کردو نه چاوی له زینه فونی بوو. به لام له قسه که ی خو ی قابل بوو، هیچ بایه خی به کاردانه وهی تیسافیرنیسیس نه دا.

تیسافیرنیس زیره کانه، چند چرکه یهک، تپی راما. که یفی به قسه کانی هات، به نهرمی دهستی بهر دینی خو ی داهینا و زهرده خه نه یه کی باوکانه ی هاتی. پیشنیاره که ی کلیرچوس کردی بو ئه وهی له شکره که مانی بخاته بهر فه رمانی، ئامازه یه کی زیره کانه بوو؛ چونکه پیشنیاره که نهک ههر گه یشتنه وه جیی سه ر یازانی به سه لامه تی مسوگر ده کرد، به لکو کاری پتریشی بو ئاینده یه کی نریک په یدا ده کرد. پیاوه کی وهک کلیرچوس هیچی له مه پتر نه ده ویست و بواری بو پیاوه کانیشی ده ره خساند تا، به لایه نی که م، گیرفانه کانیان پر له پاتاری میسرریه کان بکه ن و بو ولاتی خو یان بچنه وه.

ئه و به ده نگیکی نهرم و دوستانه وه گوتی: "کلیرچوسی خو شه ویست، من بیگومان له بیستنی ئه م قسانه ی تو زور شادمانم، چونکه دووباره له نیازه کانی تو دلنیامان ده کاته وه، به لام من ههرگیز پیویستیم به م جهخت کرده وه یه نییه. ئاشکرایه ئه گهر له ریگا ویستبات تازاری ئیمه بده ی، ئه وه بیگومان ده بوو یته خراپترین دوژمنی خو ت. منیش له لایه نی خو مانه وه

دەلّيم، ئەگەر بمانويستبا سوپايەكەى تۆ بشكىتىن، ئيمە ھەلى زۆرمان لى ھەلگەوتبىو بۆ ئەو ھى و بەكەين و نەمان كىردو ھىچ شىئو دوژمندارىبەكيشمان نيشانى ئىتو نەدا.

"ھەر چەندە ئيمە زۆر رېگەمان لە پيشدا ھەيە - ئايا دەشى بلىم؟ - بۆ ئەو ھى بەچاكى لە ناوتان بەين، بىي ئەو ھى ئازارى خۆمانى پىتو بى، ئيمە ھەرگىز نەدەمانەوئ ئاسمان توورە بەكەين نە دەشمانەوئ ئەو سوئندەى خۆمان بشكىتىن كە بۆ پاراستنى ئىتو ھەياندننن بەسەلامەتى بۆ ولاتى خۆتان، خواردوومانە. ژەنرال، ئيمە نە پىاوى خراپەن نە گىلېشىن. كۆرش متمانەى پىت كىردو بەھى شارەزايى تۆى زانى و ويستى بۆ چاكەى خۆى بەكارى بىنى، بۆى تۆى كىردە سەرلەشكر. منىش ھىچ بىانويكەم نىبە بۆ ئەو ھى وەك ئەو نەكەم. تا بەرپەزەو ھەلسوكەوتت دەگەلدا بكرى و پاداشتى خۆت بەچاكى وەرېگرى، ئايا بۆ تۆ ھىچ جىاوازىبەكى ھەيە ئەگەر خزمەتى ئەم پارسە بەكەى يان بەردەستى پارسەكەى تىران بى؟ لە پىاويكى ژىر دەگىرئەو ھەگىرئەو گوتووبەتى كە تەنبا شا دەتوانى تاس لە سەرى بىنى، بەلام پىاويكى متمانەدار پىت دەتوانى تاسىك بخاتە سەر دلېبەو و منىش بىارم دا كە وا بەكەم."

كلېرچوس پىماندى، بەلام پاشتر بەمۆنى گرژبىبەو و گوتى: "كەواتە، تىسافىرتىس، ئيمە ھەردووكمان يەك بۆچوونمان ھەيە. ھەرچەندە من خۆم ھەرگىز گومانم لىت نەكردو، بەلام ھىشتا ھەر شادمانم كە گوتم لىتە باسى ئاشتەو ھى لە ئىندەدا دەكەى و پىم وايە ھەر كەسىكىش درۆ لەو ناو ھى بىلاو بەكاتەو، بىگرىن و توندترىن سزى بەين. ئايا تۆش قاىلى و بەكەى؟"

پىرە پارسە زۆرزانەكە، ھەناسەى خۆى گرت و دواى ماو بەكە لە دوودلى؛ گوتى: "بىگومان." پاشان ماو بەكە بى دەنگ ماو ھەو كەوتە

خەيال كىردنەو، ئىمجا گوتى: "كلېرچوس، ئەگەر بەم چارەسەرە قاىلى، با دەست پىبەكەين چالاكانەو پى بەدل كارى بۆ بەكەين و ئەو سەرچاوانەى گرژى نىوانمان لەناو بەين. بەيانى بەخۆت و بەكاپتن و بەئەفسەرەكانتەو، ھەمووتان وەرن. منىش ھەمان شت دووبارە دەكەمەو بۆ ھەمووان ئاشكرا دەكەين كى ئەو پاگەندانە بەگوتى پىاوەكاندا دەچرىتى، بۆ ئەو ھى لايەنەكەى دىكە بۆ پەلاماردانى لايەنى تر ھان بەدا."

كلېرچوس، لەم بارەبەو، متمانەى تەواى بەئەفسەرە پىنانىبەكانى خۆى ھەبو، بەلام گومانى لە نىازەكانى ئارىابوس و پىوانى پەيدا كىردبو، ئەو گومانە بەتايبەتى لە دواى رووداى پردەكەى سەر رووبارى دەجلە پەرى سەند.

كە لە كامپى پارسەكان سوار بووين و ھاتىنە دەرو، كلېرچوس ئەو شەو بى دەنگ بو، بەلام شادمان بو، چونكە بابەتى گومانى تىسافىرتىسى خا كىردەو شوتىنى لەشكرەكەى خۆى لە دواى ئەو رىتكەوتنەى دەگەل پارسەكاندا، توندتر كىرد، بۆ ئەو ھى، لە داھاتوودا، بەھاوبەشى ھىترش بەكەن. لەمەش پىتر، چاوەرئ بو كە خائىنەكانى ناو رىزى پارسەكان ئاشكرا بىن. چونكە گەلىك گىروگرفتىان بۆ پىنانىبەكان دروست كىردبو. ھەرەشەى مەترسىداريان خستبوو بەر سەربازەكانىانەو زىبانىان پى دەگەياندن. زىنوفون ئەو ئىوارەبە يەك وشەشى نەگوت. بەلام ئىستە و ھاتە قسە. بەوربايىبەو، دوودل بو لەو ھى پەتى خەيالى كلېرچوس بىستىنى.

"بە ئەو پەرى رىزمەو، ژەنرال، ئايا لە لات گرىنگ نىبە ئاوا تۆمەت بەم لاو بەو لادا بلاو دەكەبەو، كە رەنگى ئەفسەرەكى بىزانى تاوانبار بەك؟ من گومانم نىبە ھەموو پىلانگىرەكان لە لاي پارسەكانەو، بەلام تىسافىرتىس بەمە قاىل نابى ئيمە دەستنىشانىان بەكەين و ئەو ھى

بیانکوژی؛ چونکه ئەویش دەیهوی یەک دوو ئەفسەری هیلینیی بەکۆشتن
بدا.

کلیرچوس ماوهیهک بییری لەم قسەیه کردەووە مەیلەو زەرەخەنەیهکی
هاته سەر لیتیوی.

لە کۆتاییدا گوتی: "هیچ گریکیک بەم هۆیهوە نامری و سەریشم سوپ
دەمینێ ئەگەر بزانی یەکیک لەو بزنی ترکه ناهێ تیسافیرنیسیش وەبەر ئەم
سزایە بکەون. لە بەرزەوهندی هیچ کام لەم دوو سوپایەدا نییە لە ناوەندی
شەردا ئەفسەر لە دەست بدەن. پروانه، ئیمە لە سەرەتادا وا دەکەین
ئاریایوس پری شەلواری خۆی میز بکا و پاشان وای لێ دەکەین پیشان
چەند سوودبەخش بوو ئەمجارەیان لە جاری پیشتر، پتر سوودی بیی."
پێکەنینیکی کورت و بی مانا پیکەنی و پاشان تەماشایەکی زینۆفۆنی
کردو لیتی ورد بوووە.

گوتی: "شێوەت لە کەم ناهێ. وەک بەلایی زۆر پیش ئەم پرۆژە
ناهەموارە دەتاسم. بەلام بەبیرم نییە لە کەینێوەیه. هیشتا تام شیریی
خاوت لە دەوی دی. ئەری تۆش لە پریس نەبووی، ها؟"

نا، ژەنرال. من لە منداڵیمە وەر بە دەگەمەن لە ئەپینا دەرچوویمە.

کلیرچوس شانەکانی خۆی هەلتەکاندو سەری دانەواندو تەماشای
شیرەکهی زینۆفۆنی کردو گوتی: "ئەمە بەشمشیری سپارتیان دەچن. تۆی
ئەپینی، لە قەدەر تەمەنی خۆت باشتر لە چەک دەزانی." ئینجا لیتی نزیک
کەوتەووە شیرەکهی بەکەلهکهی زینۆفۆندا شوێر ببوووە، لە کالانی
دەرەهانی. بەوردی زەینی دەوکهی و دەسکه کهی دا. بی دەنگ بوو تا
چاوی بەپێتە هەلکەندراوە یۆنانییەکهی K کەوت، یەکم پیتی ناوی خۆی
بوو. وەخت بوو هەردووک چاوی دەرپەری.

قیراندی: "لە کوێ ئەمەت بە دەست کەوت؟" بەشێوەیهکی ترسناک لە بەر

لووتی زینۆفۆن دەوکهی هەلدهشەقاندو ئەسپەکانی پەواندەووە. "ئەمە هین
من بوو!" لە نەکاوپا وە بییری هاتەووە زەرەخەنەیهکی ئەهریمەنانە کرد.

بەدەنگیگی گپهوه پرسى: "ئاری تۆ کهری گرایلوسی ئەپینی؟" هیندە
لیتی نزیک بوو زینۆفۆن لەبەر هەناسەکهی هەلات. گرایلوس چۆن لە کاتی
مەشکردندا لیتیوی خۆی دەکروشت، کلیرچوسیش وای کرد. زینۆفۆن
تەماشای پیش خۆی کرد، توند ریشمە ئەسپەکهی خۆی گرت.

بە گورجی گوتی: "بەلێ، گەورەم، من هەوم. باوکم پیاویکی مەزەنە، یان
پیشان و ابو، چونکه نازانم ئیستا ماوه یان نا. تا ئیستاش هەر لە
پیناوی بەرزى ئەپینا کار دەکا. من شانازم چونکه کوری گرایلوسم."

کلیرچوس گوتی: "شانازی، شانازی! ئەی ئیستا دەبی ئەپینا چەند
شانازیت پتووە بکا؟ دەبی باوکت چەند پتتەووە سەری بەلند بی، ئەگەر
بتبینی لە بەر فەرمانی سپارتییەک دای و بۆ پارسیک، لە پیناوی
دوژمنداری نیتوان ئەندامانی یەک خانەوادەدا شەرت کردووە؟ نایا ئەو
سەرشوێری نییە بۆ هاوشارەکەت ئەگەر بزانی تۆ بەرفەرمانی سپارتییەکی و
بەویستی خۆت ئەو هەموو رینگەت بری و هاتی تا خۆت بکەیه سپارتی؟"
هەرگیز رای لەم ئیشەم نەبوو. دلنیاشم ئەگەر پیتی بزانی خۆی دەکوژی.

کلیرچوس بەنهیینییهوە گوتی: "دونیاش بیی ئەو خۆشتر دەبی، چونکه
ئەو پیاووە کە باوکی تۆیە، هەر جارێکی فەرمانم پتی کرابی تا
هەلسوکهوتی دەگەلدا بکەم، ئەو پیشی لێ گرتوومەو نەیهیشتوووە هیچ
ئەنجام بەدم. هەر جارێکی ویستیم پەیمانیکێ لەگەلدا مۆر بکەم،
سەرشوێری کردووم. ئەگەر رینگەم پتی بدرا، هەموو جارێک لە ئەژنۆیهوە
دەمبڕیهوەو ئەویش دەیزانی من رقم لیتی بوو. دە سال منی بەرەو دواوە
برد."

من نە رەخنە لە باوکم دەگرم، نە پیشی هەلدهلیم. ئەو لە بەرزەوهندی

ئەپپىنا كارى كرد. ئەگەر كىرەدەكانى ئەو زىيانىشى لى دابىت، ئەو لە بەرزەوئەندى ئەپپىنا بوو. من پىياوئىكى ئازادىم و بىرپادانم بەدەستە خۆمە. "

"بۆيى، زىنئۆفۆنۆكە، ھەي كورى گرايلوسى، ئىشەكانى ئەو لە دژى بەرزەوئەندى تۆنە. چونكە باوكت دوژمنى من بوو، بۆيى زۆر جارن رامكىشاوتە ھىداس. بەلام خۆ ئەو بەخۆى خۆى دەناسى. تاكە كەسىك كە لە ئەپپىنيان خراپتر بى، پىياوى خائىنە. تەنانەت ئەگەر ئەپپىنىش خىانەت بكا، من برادەرايەتى ناكەم. لەبەر چاوم بزر بە. تەنيا بىر لەو بەكەمەو كە تۆ شانەشانى من شەر دەكەى، دەمپىشنىتەوہ. "

زىنئۆفۆن نەقىزەيەكى لە ئەسپەكەى دا و بەپىش كەوت. رەنگى گۆرا، لە توورەپىيان چاوى ھەر پرتە پرتى بوو، بەلام دانى بەخۆيدا گرت و مېشكىشى وەك بەتالى لىھات. لە مندالى گرايلوس و لە دەمى پىياوتىشىدا كلېرچوس شكاندىانەوہ، ھۆيەكەشى تەنيا ئەوہبوو كە كورى گرايلوس بوو.

ھەر كە زىنئۆفۆن وىستى بىرا، كلېرچوس بانگى كرد: "راوہستە، ئەپپىنى!" ئىنجا ئەويش زەختەبەكى لە ئەسپەكەى دا و خۆى گەياندە رىزى زىنئۆفۆنى و پىتى گوت: "ئەمە بەرە،" شمشىرەكەى بۆ خستەوہ نىو كىلانەكەى. "رۆژە خۆشەكانت وەبىر دىنىتەوہ. "

III

توورەپى ئىلھامىكە، ھەر لە سەردەمى ئەخىلىس را تا ئىمىرۆ ھىچ كەسىك نەبوو ھىندەى زىنئۆفۆن بەتوورەپى، نىگەران بكا. دواى گەرانەوہمان ھىندە توورە بوو، باسەكەى تەنانەت بۆ پرۆكسىنوسىش نە گىراوہ. بەلكو ھەر چادەكەى ئەفسەرانى بلىندو نەوى دەكرد و تۆزى پترى بەسەر نەخشەكانى پرۆكسىنوس، دادەتەكاند. ناچار پرۆكسىنوس فەرمانى پى دا كە دوور بەكەوتتەوہ و تا ئارامىش نەبىتتەوہ نەگەر پتتەوہ ئەم ناوہ. زىنئۆفۆن دەرپەرىبە دەرەوہو توورەپىبەكەى وەك مەنجەلىكى گەرە چۆن بلىق دەداو سارد نابىتتەوہ، ئەويش ئاوا بوو. خۆم پىتى شۆر كەدەوہ. وەك زىروويكى پزىشكىكى، وىستم ھىورى بەكەمەوہ.

تا نىوہى شەو ھەر دەھات و دەچوو، چۆن وەلامى كلېرچوسى نەداوہ كاتىك ئاوا ھىرشى سەر باوكى كرد. چۆن رىگەى دا ئاوا رىسواى بكا. "بە باوكى منى بوو، پىئۆ! منىش ھىچم نەكرد تا بەرگى لى بەكەم، ھىچم نەكرد تا لە دەوى كلېرچوس بدەمەوہ!"

منىش وەلامىم داوہو گوتم: "گىل بووى ئەگەر فزەت دەكرد. تۆ دەپناسى چەند توورەپە - چاوەرى بوو تۆ كۆنترۆلت نەمابا. بەخۆت خۆتى بەشبرى خۆت بەكوشتن دەداو وەك چۆن گرژىبەوہ، پاشان ئاوا زەردەخەنەيەكى دەكرد. "

"ھىشتا، قسەكانىم لەبىر ناچى. ئەگەر تەنيا شەرەفى خۆم با، رەنگبوو قووتم بدابا، بەلام ئەمە پەلامارى باوكى دام!"

به نامۆزگاری پیم گوت: "ئیسستا کاتی شه ری تایه تی نیسه! ئەو لیکدانەتان بۆ پاشان هەلگره. کلیرچوس بیانوت پێ دەگرێ و ئەگەر تۆش خۆت بخهیتە داوییهوه، ئەوه بواری پێ دەدهی دەستت لێ بوهشیتنی. ئایندە سۆپاکەمان لە سەنگی مەحەک داویه و پێویستە تۆش هەموو بییری خۆت بۆ ئەو تەرخان بکە. لێی گەرێ، با هەر گیلانە هەلسوکەوت بکا. لە خواوەندەکان بپارێوه تا هزری ئەوت پێ بدەن که بەراستی کارەکانت ئەنجام بدە. "

بەم قسانە، تۆزیک هێور بووهوه و هاتەوه نێو خیهوتی پرۆکسینوسی، دەشبوو ئەو ئیوارەیه له چادره کهی تیسافیرنیتسدا، ئامادهی دانوستانی ناشتی نه بێ. که پرۆکسینوس سەری هەلبەری، حەپەسا، بەلام هێچی نه گوت.

تازە پۆژ ئاوا دەبوو، من خەریکی رێکخستنی بارگە ی زینۆفۆن بووم، که ئەستیریا خزییه نێو خیهوتە که مانەوه. واقم و پرما که دیتم له دەرگاوه وهستاوه؛ چونکه هەمیشە دەبوو پلانی پوخته بۆ ژوانەکانی شه و انمان دا بنیین و ئەمه چەند پۆژیکه بۆ ژوانی یه کتری نه چووینه. بەراستی هاتنه ناو چادری به و رووناکییه، زۆر نیگەرانی کردم، دەبوو پیشتر پلانی بۆ ریک بخهین. له خیهوتە که چوو مه دەرەوه به توورەیی قسەم دەگه لیدا کرد. ماوه یهک بێ دەنگ بوو، پاشان بە دلساردییهوه رویشت. پیتی راگه یستم و قۆلیم گرت و داوا ی به خشینم لیتی کرد.

گوتی: "پۆ، گرینگ نیسه. تەنیا بۆ یهک خولهک هاتمه ئیتره. ناتوانم لێره بمینمهوه، دەسته خوشکه کانم چاوپریم دهکەن. تکایه، ئیمشه و مه چوو بۆ لای تیسافیرنیتس. مه هیلە ئاگاهەشت بچێ. "

تەماشای زینۆفۆنم لە ناو خیهوتە که دا کرد. ئەویش دالغە ی لێ دا بوو سەیری دیواری ده کرد. بە گالته وه گوتم: "پیناچی بواری ئەوه مان هه بێ، و

نیسه؟ ئەو بەستە زمانه توورەیه، دەیهوێ پر بار بدا یان به په له کلیرچوس بکوژی، یان رینگه یه کی پر ئازار بۆ له ناو بردنی دا بهیتنی. هێچ جیساوازی نیسه. ئیمشه ویش هەر قسه یه کی تری ناشتییه ده کری، ئەمشه ویش وهک هەموو شه وهکانی پیشتر ده بێ. "

ئەستیریا به چاوه خڕهکانی سه یریکی کردم، وا پێده چوو ناو قوولایی مێشکم بگه ری. بهر له وه ی شانی خۆی هەلته کیتنی و یهک له په ره لوولهکانی خۆی بداته دەستی زینۆفۆن، که توانی بووی قورتاری بکا، قسه یه کی بۆ کرد تا تۆزیک ناشتی بکاته وه. بهر له وه ی دیسان دەرچیتته دەرەوه، تیچاویکی دامی، دیدەکانی به و تاریکییه ی تازه ئیمه ی ده با وه ش ده گرت، بلێسه یان لێ هەلده ستا. به په له پسکاندی و گوتی: "پۆ، کلیرچوس کارا به کی گبلی بێ هۆشه، شایانی ئەوه نیسه زینۆفۆن خۆی بپینته ریزی ئەوه وه خۆی سه خله ت بکا. تەنیا گیل و هورپکی وهک کلیرچوس ده توانی متمانه ی تیسافیرنیتس وه ده ست بپینی و به و رینگه یه ی که خۆی ده یه وێ. "

به گومانه وه پرسیم: "ئەوه چ ده لینی؟ هەر جار یکی ده گه ل کلیرچوس چوو بێ، رینگه ی باشتی پێ نیشان داوه. ئیسستا چ هه یه تا لیتی بترسیی؟" تەماشایه کی چوار دەوری خۆی کردو دهنگی به راده یهک نزم کرده وه که به ئاسته م ده بیسترا، ئینجا گوتی: "له بیرت بێ تو کیتی و تیسافیرنیتسیش چیه. ئەو مشتاو مشتای رقه و ته نانه ت ده گه ل پارسه کانیش غایینه. پۆ، ئەز گه له کا باش وی ناس دکەم، وهک بابی خۆ ئەز وی ناس دکەم. با وه ر به لکه زه بیتونه که ی مه که که بۆ ناشتی هه لێ ده بری. هه مان که له زه بیتون ده شی ئاگری پرسه و سه ره خۆشی پێ خۆش بکری. تکات لێ ده که م وه سا به زینۆفۆن بپێره. "

قسهکانی ئارامیان لێ هەلگرتم و به توندی وه لامیانم داوه و به چه نه بازی

ئافره تىكى قىسە زانم لە قەلەم دا و ئەوئىش خىزىبە دەرەو وەو پىرىشت. هەرچۆنىكى بى، من ئەم ئىوارەبە بە شىنەبە دەگەل زىنۆفۆن لەناو خىوئەتە كەمان بەسەر دەبەين و ئەوئىش بۆ خۆى پىتى خۆش دەبى ئەگەر بۆ كامپى پارسە كان نەچىتەو.

كلپىرچوس، پىرۆكسىنوس و چوار زەنرال و بىست ئەفسەرى دىكەشى دەگەل خۆبدا بردو بۆ سەربازگەى تىسافىرنىس چوون. سەد پىاوى تىرىش بۆ هىنەنەوئى بازارى ئەو ئىوارەبە ياوهرىان كىردن. چىسۆفوس تاكە ئەفسەرى پاىبەدار بوو كە لەناو سەربازگەكەمان ماو. ئەوئىش بۆ ئەو ماو تا سەردانى چەند گوندىكى دەورەبەر بكا، كاشكا هەندى كالائى هەرزانى بۆ سەربازگەكە، دەست دەكەوئى. هەندى لە سەربازان نارەزايىيان لەو دەربىرى كە كلپىرچوس و هەندى لە ئەفسەرانى تر ئاوا متمانە بە تىسافىرنىس دەكەن و بۆ كامپەكەى دەچن. بەلام ئەو پىيىيان پىكەنى و پىتى گوتن كە ئەو ئەنجامى ئەو پىرۆپاگىندانەبە كە پىلانگىران دەناو سەربازاندا دەبەكەن. پىرۆكسىنوس بە دوو دلبەو زىنۆفۆنى بە جىهتەبىشت و پىتى گوت كە ئىوارە هاتەو قسەى دەگەلدا دەكا. زىنۆفۆن هىندە لە دلى گران بوو، هەر ئەوئەتا گوئى لە دوا قسەكانى نامۆزابه كەى بوو.

شەو زوو چوو، خەوت، ماندوو بوو، كارىگەرى شەوى رابردوى هەر لە سەر ماوو. زوو خەوى لى كەوت. پاشان بۆى گىرامەو كە ئەو شەو بانگم كىرد، واى زانىبوو زۆر لە دوورەوئەرا هاوارم بۆى كىردبوو دەنگىكى كىز، بەدوئىدا دەگەرا، زۆرى لى دەكا تا واز لە خەونە شىرىنەكانى بىتى. دىتم هەولتى دەدا نەهەللى چىتر قسە بكەم. بەلام من بەدەنگىكى گەورەتر بانگم كىرد. رىشتەر بووم، وەك راپوچىبەك بووم خەرىك بووم نىچىرەكەم لە دارستانىكدا راپو بكم و خستەم پەناىەك و نەمەبىشت لە دەستم دەرىچى. بەتوندى رامەهژاند تا هەستا، هاوارم كىرد:

"زىنۆفۆن... شتىكى ترسناك قەوماو. پىوىستە هەستىبەو! زىنۆفۆن!"
دانىشت، وەك سەرخۆش بوو. هەولتى دەدا تەماشام بكاو تىبگا بزانى چ دەلەيم.

"زوو وەرە! نىكارچوس، بەتەنبا، لە كامپى پارسەكان گەراو. پىرۆكسىنوس و ئەفسەرهكانى تر هەر لەوئى ماون. شتىك قەوماو."
راىكرده دەرەو و سەبرى ئەو شوئىنەى كىرد كە من نامازەم بۆ كىردو نىكارچوسى هىلكە فرۆشى لى دانىشتبوو، رەنگى لە روویدا نەماوو. كۆمەلەك پىا و دەورەيان داوو، دەنگيان دەهات. ئەسپە خوئىناوئىبەكەى لەو گۆرە سمكۆللى دەكرد. كە لىتى نىزىك بوومەو دىتم قانىك خوئىنى رەش لە بنى گۆمى كىردبوو. بەچاوىكى پىر ترس و دلتنەنگىبەكەى بى ئەندازەو تەماشائى زىنۆفۆنى كىرد. كە كاپرا دەستى بۆى بەرز كىردەو، زىنۆفۆن لە كارەساتەكە گەبىشت و وەخت بوو لە توورەبىيان بخنكى. عەقل لە كەللەيدا نەما. ورگى كاپراىبەكە لە ناوكىبەوئەرا تا رانى هەلزاربوو. رىخەلۆكەكانى خۆى بەدەستىبەو گرتبوو. نىكارچوس بەهەموو توانائى خۆى هەولتى دەدا بىيانخاتەو زوورئى. بالام لە نىوان پەنجەكانىبەو دەخزىبە خوارەو دەگەل پىساتى تىكەللى بەكترى دەبوون.

زىنۆفۆن هاوارى كىرد بەكەك بچى پەرىستىارى سەربازگەكەى بۆ بىتى. بەلام بەو هەموو خوئىنەى لىتى چووبوو و بەو هەموو زىبانەى بەورگى كەوتبوو، لىتى دىيار بوو كە لە چەند خولەكەك پىتر ناژى. پالتۆبەكەم لە پىشتى بۆى راخت و يارمەتىم دا لەسەرى درىژ بى، بەلكو تۆزىك دەحەسىتەو. برىنەكەى كارىگەر و پىر ژان بوو. چۆن ئەم پىاوه بەرگەى ئەو ئازارەى گرت، نازانم.

نىكارچوس، سوئىندت دەدەم بەخاوەندەكان، قسە بكە! چ رووى دا؟
كلپىرچوس و ئەفسەرهكانى تر كووان لە كوئىن؟"

هه والی هاتنه وهی نیکارچوس گه یشته خیه ته نزیکه کان، قهره بالعی په یدا بوو، ئیمه یان پال دا بال یه کتری. هه موو هاوار هاواریان بوو.

"زینۆفۆن... ئه وان نه مان! به و خواوه ندانه، ئه وان رۆیشتن، هه هه موویان چوون! کالارچوس هانی خۆی دا تا زهینی له خۆی بمینی. "کلیرچوس و کاپتنه کان چوونه نیو خیه ته سه ره کییه که و ئه وانی ترمان له ده ره وه ماینه وه..."

خوین قورگی گرت، له هه ردوو لا لیوی ریتچکۆله ی ره شی به ست و هاته ده ره وه. هه وولی دا هه ناسه یه کی تر بخواته وه.

"نیشانه یه کیان هه لدا و ئیتر پارسه کان شمشیره کیان ده ره ئینا و ئیمه یان بریه وه، من... من توانیم له ئه سپیک بسووریمه وه و سواریم و راکه م بیمه وه، به لām ئه وانی تر..." نیکارچوسی به سته زمان، بی دهنگ گریا، دهنگی کزتر بووه وه. "پتیوست بوو منیش ده گه ل ئه وان بمابمه وه! ره نگه بتانیا یارمه تیه کیان بده م..."

ده ستی کابراکه م گوشی، خه ریک بوو هاو زینگی دده ا، ویستم تیی بگه ینم، ئه گه ر ئه و ئاوا ئازایانه نه هاتبا یه وه، ئیمه له خه ودا ده بووین که سه ربازگه که شمان خاپوور ده کرا. هه ره چه نده باری نیکارچوس له ئه و په ری ناله باریدا بوو، به لām ئیمه نه ده بوو هیچ کاتیکمان به فیرو بده ین. ئه و کاره ساته ی زینۆفۆن بیستی و بینی، له ناخه و هرا رایه ه ژاند. هاواری کرده ئه و پیاوانه ی له ده ورو به رمان بوون.

"بۆ شه ر ئاماده بن! سه نگر بگرن و هه موو ئاماده باشیه کی شه ر به ره جه سته بکه ن! هه ر له سن دوو قه وه تا ده گاته بارگه تان و تا ده گاته عاره بانه کان، زرتیوشی قورس له پیشه وه ده بی، کارمه ندانی کامپه که بکه ونه ناوه راسته وه. پیاوانی مه کینه! خه لۆوز ئاماده بکه ن و ئامیره کانی بۆ یوتیه کان با له پیشه وه بن!" هه ندی تیره ئه ندازو نیشان شکینی له

ده روازه ی سه ربازگه که پیکه خست، بۆ ئه وه ی زوو ئاگادارمان بکه نه وه. پاشان من یارمه تیم دا زرتیوشه کی له به ر کرد و هیلیمیته که شی له سه ری نا. ئینجا به سه ر قولعی زرتیقانی که وت تا بزانی له کامپی پارسه کاندای چ ده قه و ما. به هیچ شیوه یه که له خه یالیدا نه بوو رۆژتیک له رۆژان سه رکر دایه تی له شکر تیکی ده هه زار که سی بکات و فه رمانی شه ریان پی بدا. به لām زانی هیچ ئه فسه رتیک له و پایه دارتر له ناو سه ربازگه که دا نه مابوو. پیاوانیش هینده په شوکابوون، به په رۆشه وه له یه کییک ده گه ران سه ره رشتییان بکا و ئه رکیان بۆ دیار بکا.

له دوور را، له لای کامپی پارسه کانه وه، سه دان چرا داگیرسا بوو. ئه وه ی من بینیم هیچ سه ربازتیکی دوژمن بۆ لای ئیمه نه ده هات. به لām ژماره یه کی زۆری سواریان، به نار تیکی، به و ناوه دا غاریان دده ا. ناوه ناوه دهنگی هاواریکیش ده هات، قیره ی خو شییان له گویتچکه مان ده خشا. با دهنگی پر ئه شکه نه جی بۆ ده هینان. دیتم زۆریه ی چالاکیه که یان له نزیک رووباره که کۆ ده بووه وه، ئه ویش جیی بازاری شه و بوو. من له وه ده ترسام ئه و دوو سه د سه ربازه ی که چوو بوون ئازووقه بۆ سه ربازگه بیئن، دوو چاری کاره ساتیک هاتین.

هیلینیه کان له شوینه کانی خو باندا مانه وه. له په لاماریک ده ترسان، که له راستیدا ئاماده نه کرابوو. ئه وه ی گه یشته جی سی سه ت سواری بوون، له نه کاو را له ناو ئه و گیره شیوتینی و ئاگری نیو کامپی پارسه کانه وه را، ویکرا رایان کردو بۆ لای ئیمه هاتن. هه موو زرتیوشی قورس بوون و له باری ئاماده بۆ شه ردا بوون. زینۆفۆن له ده روازه ی کامپه که ئالای بۆ بلند کردن تا بوه ستن و تییان بگا بۆ هاتبوون.

که کۆمه له سواریه که گه یشته جی، دیتم ئاریایوس سه رکر دایه تی ده کردن. هاوارییه دل سوژه کانی کۆرشیش، ئارتا و زوس و میپراداتیسیش ده گه ل

لهشکره هاوپه‌یما نه‌که‌دا بوو. وه‌رگیره‌که‌ی زینۆفۆن که به‌هینکه‌برکتی گه‌یشته جی و له پشت منه‌وه وه‌ستابوو، برای تیسافیرنیسیسی له نیویاندا ناسیبیه‌وه. ئه‌ویش خۆی خستبووه به‌ر سیتبه‌ری هیلیمیته‌که‌ی ئاریایوسی، به‌لام دیار بوو که قسه‌ی ده‌گه‌ل ئه‌وو ده‌گه‌ل ئه‌فسه‌ره‌کانی تریشدا ده‌کرد. بانه‌که ئه‌سپه‌کانی خۆبانیان له پیش زینۆفۆنی راگرت. له شه‌رمه‌زارییان سه‌ری خۆبانیان شو‌ر کردو پاشان داوای کرد ئه‌و کاپتنه‌ی بی که ده‌توان په‌یامی شای پی را‌بگه‌یه‌نن.

چونکه ئاریایوس زۆر بی شه‌رمانه‌ غیانه‌تی له هه‌قاله‌ یۆنانییه‌کانی خۆی کردبوو، بو‌یی زینۆفۆن پر به‌سووکی سه‌یری کرد. ئینجا وه‌رگیره‌که‌ی ناره‌ نیو کامپه‌که، تا بزانی ئه‌گه‌ر کاپتنیک هه‌بی له پاش کلیرچوسی به‌جی ماب. دوای چهند ده‌قیقه‌یه‌ک به‌غاردان هاته‌وه و کلینۆر و سو‌فابینۆتۆسی هینابوو. ئه‌وانیش شلۆق بوون ئامبۆر له‌شکره‌که‌یان ئاماده ده‌کردو سواره‌کانیان نه‌دیتبوو هاتبوون. ئه‌وانه‌ ته‌نیا دوو کاپتن بوون له‌و سه‌ربازگه‌یه‌دا مابوون.

ئاریایوس هاواری کرد: "هیلینینه، ئیوه سه‌گن!" مووی سه‌رم هه‌موو قیت راوه‌ستان. "کلیرچوس سو‌تندو په‌یانی خۆی شکاندو ئیستاش به‌شپوه‌یه‌کی راست و ره‌وا سزای خۆی وه‌رگرت و کوژرا! به‌لام پرۆکسینوس و مینۆن، که دل‌سو‌زانه‌ په‌یمان شکاندن و پیلانه‌کانی کلیرچوسیان ئاشکرا کرد، شا نه‌ک هه‌ر سزای نه‌دان، به‌لکو پریشی لی نان! شا لیتان ده‌خواری چه‌که‌کانتان دانین و ده‌موده‌ست سه‌ربازگه‌که‌تان ته‌سلیم بکه‌ن. پرۆکسینوس و مینۆنیش له‌مه‌ پشتیوانی شای ده‌که‌ن. شا ده‌لی که هه‌رچی هه‌تانه‌ هی ئه‌وه، چونکه‌ پیشتر هی کو‌رش بووه‌و کو‌رشیش برا و کو‌یله‌ی شای بوو."

له‌گه‌ل ئه‌مه‌، هیلینیه‌کان تووره‌ بوون و هاواریان کردو زیره‌قانه‌کان

ر‌مه‌کانیان له قه‌لغانه‌کانیان داو ده‌نگیان په‌یدا کردو هه‌زار جیتیوان به‌و پارسه‌ زریپۆش قورپسانه‌ دا. باره‌که به‌ره‌و ئالۆزتری ده‌چوو. له کو‌تاییدا کلینۆر، که گه‌وره ئه‌فسه‌ری سه‌ربازگه‌که‌ بوو، قه‌لغانه‌که‌ی هه‌لپری و داوای بی ده‌نگی کردو گو‌تی:

"ئاریایوس، تو ده‌لیی بزنی پارسیکی کو‌یله‌ی! چۆن زانت کرد به‌سواری که‌ر بیته‌ کن ئه‌و یۆنانیانه‌ی له جوناخا تو‌یان شارده‌وه‌و قورتاریان کردی و ئیستاش بی شه‌رمانه‌ داوایان لی ده‌که‌ی ته‌سلیمی ده‌سته‌ غایه‌نه‌که‌ی تو ببن؟ شه‌رم له جوامبیران ناکه‌ی؟ له خواوه‌ندان نه‌ترسای ئه‌و په‌یمانه‌ت شکاندو غایه‌نیت له ئیمه‌ کردو ئیمه‌ت فرۆشته‌ تیسافیرنیسی مه‌یون و برایه‌ خه‌سیندراوه‌که‌ی؟ تو خۆدی ئه‌و پیاره‌ت کوشت که سو‌تندی هاوپه‌یمانیتیت بو‌ی خوارد، ئینجا په‌یوه‌ندیت به‌دوژمنانمانه‌وه‌ کرد! خو‌زگه‌ به‌ده‌ستی ئه‌وانه‌ له‌ناو بچی که غیانه‌ت ده‌گه‌ل‌دا کردن."

ئاریایوس به‌هه‌ره‌شه‌ کردنه‌که‌ی کلینۆری پیکه‌نی و دیتم برایه‌که‌ی تیسافیرنیسی له پشته‌وه‌را، چاو ده‌ترووسکاوه‌و شتیکی فیتر کرد. زینۆفۆن ده‌ستی به‌رز کرده‌وه‌ تا نه‌هیللی یاخیبوونیککی له‌و ده‌مه‌دا روو بدا، ئینجا گو‌تی: "که‌واته، کلیرچوس سزا درا. ئه‌ی پرۆکسینوس و مینۆن چییان به‌سه‌ر هات؟ ها ئاریایوس! ئه‌وان ژه‌نراله‌کانی ئیمه‌ نه‌. ئه‌گه‌ر راست ده‌که‌ی ئه‌وان هیشتا هه‌ر زیندوون، بنیره‌ با بیته‌ ئیره‌ - ئه‌وان هاو‌رتی هه‌ردوو لایه‌نن و بو‌یی هه‌ر ئه‌وان ده‌بی دانوستانی ته‌سلیم بوونی هیلینیه‌کان به‌هیزه‌کانی ئیوه بکه‌ن."

پارسه‌کان ئه‌مه‌یان له نیوان خۆبانه‌وه‌و به‌زمانه‌ خو‌مالییه‌که‌ی خۆیان تاووتوی کرد، هینده‌ به‌نزمی قسه‌یان ده‌کرد که وه‌رگیره‌که‌ی ئیمه‌ هیچیان لی تینه‌گه‌یشت. پاشان سواریبوون و گه‌رانه‌وه‌ بیی ئه‌وه‌ی ته‌نانه‌ت قسه‌یه‌کیش بکه‌ن.

پاش نیوه پووی پوژی پاشتر، زینۆفۆن به چاوی به پره شکه و پیشکه وه، دیتی تاقه سوارتیک به ره و خیوه ته که ی ئیمه وه هات و پرتسکه یه کی بۆمان فری داو پووی سوور پانده وه و به غار بۆ کامپه که یان چوو وه. سیخوره هیلینیه کان له ناو کامپی پارسه کانه وه ئه و به یانیه پیتیان راگه یان دین که پرۆکسیتوس و مینۆن نه ک هه ر پیزبان لی نه گیرا، به لکو له پیتیان وه له ئه سپانیان خستن و تا چه رمیان به جهسته وه مابوو به ناو ئه و سه ر بازگه دا رایان کیشان و پاشان بردیان نه کن چادری شا و له وی له سه ر یان دان. دوو سه د سواره که ی که بۆ ئازو و قه چوو بوون، زووترو ده گه ل نیشانه هه لدانه که، سه ر بازه پارسه کان هه موویان له ناو بازاری له ناو بردن.

زینۆفۆن هینده کز بوو، وه ک شیتانی لی هاتبوو. پیاوه سه ر لیشیاوو و زنده ق چوو ه کانیش ده وریان دابوو؛ ده یانویست بزنان چ بکه ن باشه. زینۆفۆن داوای لی کردم پرتسکه که بکه مه وه. که کرده وه، هه موو راجفلین! سه ری کلیرچوسیان تی لول دابوو. که زییه درپژه سپارتیه کانیان به ده وریدا گری دابوو. دیار بوو که پیش کوشتنی دارکاریه کی خرابیان کردبوو. داوای رۆژتیک له بهر هه تاو و شی سه ره که خه ریک بوو تیک ده چوو. گۆی چاوی پوچ ببوو وه، لیبوی شین داگه رابوو. پیسته ی هه لاوسا بوو. برینه تووره که ی که هه میشه هه تلّه سی پیاوه کانی بردبوو، ئیستا سپی هه لگه رابوو؛ وه ک چه رمه که ی خوینی تیدا نه مابوو. میث و مه گه ز له ده وری گیزه گیزیان بوو. چاوه ری بوون بۆیان بیخه مه وه سه ر زوی تا کاری خوینی له سه ر بکه ن. هه ستم به ته نیاییه ک و کزییه ک کرد باس ناکری. ئه و سه رو ده ساییراکوژییانه ی مندالیم که له میث بوو نه هاتبوو نه وه یادم، هه موویانم لی وه ئاگا هاتن؛ هه ره شه یان ده کردو پالیان ده دام، به زۆری توانیم له بیریان ببه مه وه و له کۆل خویمان بکه مه وه و زهینی خویم بده مه ئه و کاره ساته ی ها له ریمان بوو.

داوای ئه وه ی ئاسایشی سه ر بازگه که مان شه وی پیشتر مسۆگه ر کرد بوو، ئیستا پتویست بوو کار بکه ین بۆ ئه وه ی گیانی کوژراو امان به سه یینه وه - ئه مه ش ئه رکیکی ئه سته م بوو، چونکه ته نانه ت بۆمان نه ده کرا ئۆبولس^(۱) obolos تیکیشی بخه ینه ناو ده ویانه وه، تا شارۆنی به له مه وان ده ریان بیتی، یان جهسته کانیان، بهر له شار دانه ویان، چه ور بکا. پارسه کان ته رمه کانیان له کن خوین هیشته وه. گومانیش له وه دا نه بوو که، وه ک ته رمه که ی کلیرچوس، ئه وانی تریشیان شیتواندبوو. پرسه یه کی به په له مان بۆ گیزان و گایه کی گه وره مان بۆیان کرده چاکه و تاقه سه ره که مان له گۆرتیکدا شارده وه و یاد ی هه موو ئه و پیاوانه مان کرده وه که له و ئیواره یه دا گیان ئافه رینیان کردبوو.

شیتیکی سه یر بوو، هه رچه نده کوشتنی پرۆکسیتوس کاری زۆرتی تی کردبووم، به لام هه ر بیرم له کلیرچوس ده کرده وه و ده مزانی کوشتنی ئه و سه ر کرده یه چ له ده ستدان تیک گه وره بوو که به خیانته ت کوژرا. من ئه و پیاوه م هه رگیز خوش نه ویستبوو؛ ئاخه ر شایسته ی خوشه ویستی نه بوو. به خوشی خوشه ویستی به هیمایه کی لاوازی ده زانی. له راستیدا، من له بهر خو به زلزانین و زوو تووره بوون و قایل نه بوونی به چاره سه ری مامناوه ندی و باوه ر نه بوونی به غه یری ئه و فه لسه فه یه ی که ده لی "هیز راستی دروست ده کا"، رقم لیبی بوو. له لایه کی تریشه وه من وه ک چون مندالی بچوو ک باوکی خووی خوش ده وی ته نانه ت ئه گه ر ده گه لی توندوتیژیش بی، منیش ئاوا ده مپه رست. وا بیرم ده کرده وه که ئه و مرۆیه نه مره و ناشی تیک بشکی. هیچ باوه رم به وه نه بوو که رۆژتیک ئاوا سه ره که ی ببینم وه ک سه رکه که له میتک برایت و خرابیتته نیو گوشیکه وه ده گه ل خو لدا تیکه ل بووی.

(۱) ئۆبولس: دراویکی یونانی کۆنه ده کاته ۶/۱ در اخمیاک.

ئەگەر لە سپارتا نەبووایە و لە ھەر شوێنێکی تر بایە، ئەم پیاوێ تاسی شایانە لەسەر دەندراو دەبوو مەلیک و لاپەرەکانی مێژوو و ھک گەورەترین و زۆردارترین پاشا ناویان تۆمار دەکرد. بەلام چارەنووسی ئەو بوو لە سپارتا بێ؛ کە تاکە خاکیکە لەم دونیایەدا پرە لە پیاوی لە شێوەی ئەو، ئەویش کلیرچوس بوو، ئەو تاکە کە لە پیاوێ سپارتییە کە لە ھەموو سپارتییان سپارتیتەر بوو. ھەر بۆیە بە شێوەیەکی کۆژرا کە لە ئەناوچوونی خۆدی شاری سپارتا خۆی، خراپتر بوو. کلیرچوس ھیچی ئەو پیاوانە کە مەتر نەبوو کە تۆمارەکانیان پری لە پێداھەڵدانە؛ کلیرچوس شایستەییە یادی دەستکەوتەکانی بکرتەو و کە مەترخە مەییەکانیشی بێخەشترین و جا با پەنجە سالیش لە دواي خۆی بێ. ئەو مرد، بەلام مە نزام بۆ مانی خۆمان کردو پارامەووە گیانی بۆ ماوہیەکی درێژتر دەگەلماندا بێنیتەووەو بچیتە بەر پیاویکی تر کە شایستەیی ئەو پووحە بێ.

خهون و ورده بهرد

... له قوولّه وهرا، له ناو نوینه شیواوهکانی خهویکی مردوودا
خواوهندهکان پهردهیان له سهه میژوو لادا، ئهوهی
ئیستاو، ئهوهی که له نایندهشدا پروو دها، ههموویان ئاشکرا کرد.
- یوریاپیدیس

I

به دلی سواره و خهوتین، هەر که سه و خهونی تایبه تی خۆی بینی. خهونه کان وهک سرووش یان وهک مرۆف، هه مووی به شپوهیه کی دهستکرد له یهک دهچن، به لام له راستیدا هه رگیز وه کو به کتر نابن. سه ر له پیاو ده شپوینی ته گهر بلتی: "من خه ونم به پیاویکه وه بینی،" یان ته گهر بلتی: "دهستم به رۆژ کهوت." رسته ی یه کهم ههچ زانیاریه کی به سوودمان ده باره ی پیاو بو باس ناکا. رسته ی دوو هه میش نالی که خۆر سه رچاوه ی بوونی ئیمه یه، یان ته و ناگره گه رمه بکوژه ی هه یه که ته گهر بمانه وی ملی له بهر ملی بنیین، قورگمان ده برژینی و هه زمان له بهر نا هیلتی. خه ون ته نیا مولکی خه ون بینه و که سه ی نازانی راقه ی بکا، ته گهر ناگای له ترس و له ئومیده کانی خودی خه ون بینه که خۆی نه بی. ئیمه له خه ون بینه وه بو لای خه ونه که دهچین. له مرۆقه وه بو سرووشه که دهچین. ده مانه وی هه ردوو نیوه که پیکه وه بنووسینی نه وه، تا بیانکه یین به یهک، هه رچه نده خه ونه کان به پتی سرووشتی خۆیان، به ده گمه ن واده بی ریکو پیک بن.

هه ندیک ده لیتن خه ونه کان تیرامان و لیکدانه وه ی میتشکن له و کاته ی که ناگای له خۆی نابن، وهک چۆن رووح کۆنترۆلی هزر ده کات و نه ژان و نه ته و مه غرووریه ی که له کاتی خۆشیدا پیاو هه سته ی پچ دهکا، ریکه له جه سته ی مرۆک^(۱) mortal ناگرن. هه ندیک ده لیتن خه ونه کان په یامی

(۱) مرۆک: الفانی mortal

راسته و خۆی خوا وه نده کانن، ده شی ته نیا له و کاته دا ته و په یامه وه رگی ری که جه سته و میتشک خه وتو نه و ناگایان له ههچ نییه. هه ر شه ویک هه ر مرۆقیک که ده نوئی، ژبانی خۆی ده خاته سه ر ده سته ی، وهک مه له وان نه زاتیک که خۆی رووت بکاته وه و خۆی فری بداته ناو رووباریکی خیرای هزر گۆره وه. ته گهر ته و مرۆقه، له ورهش، له باریکی وه ناگایی بی، نه لیدانی دلی و نه سسته ی هه ناسه دانی به شی ته و ده کهن که به زیندوویتی بهیته وه. له ناو خه وی، مردوو هه ندی جارن دیته وه نیو بوونی خۆیه وه و هانی ده دا تا به ریته وه، یان زۆری لی دهکا بچیته وه بو ناو ته و نازاره ی چیشته و یه تی و له و خه وه دا قسه بکا. واتا هه ر ریکه وت نه بو که هاپنۆس، خوا وه ندی پیروزی خه و، جمکیکی ده گهل له دایک بو، ناوه که شی هادیس - ی بالداره، ته ویش خوا وه ندی مردنه، ته و دووانه یه، به ته و په ری ریکه وتنه وه، ویکرا کار ده کهن.

سه یه که ئیمه کهم بیر له نووستن ده که یه وه و ته نانه ت نه فره تیشی لی ده که یین چونکه ته و کاته باشانه مان له کیس ده دا. رهنکه که میتک خۆ به که مزانی پیوست بی تا ته و دیاریه هه لسه نگینین، هه موو که سیک ته و هه سته ی خۆ به که مزانی له لا په یدا نییه. له کاتی خه وتندا، ههچ جیا وازیه ک له نیوان فیلتیسوفیک و خاینیکدا نییه، له دره گی مالله کی بچیته ده ره وه، شا و ده رۆزه که ریک، به ئاسانی لیک جودا ناکرینه وه. ته نیا خوا وه نده کان، ته گهر بایه خ بدن، ده توانن جیا وازیه که به یان بکه ن، چونکه ته و ان ده بینن خه ون له چیه وه دروست ده بی.

جا کی ده زانی؟ خوا وه نده کان تا راده یه ک به ده وده وانییه بی و اتا کانی خۆبانه وه شلوقن، پینان ناکری سه ری خۆیان به کاروباری ژبانی رۆژانه ی مرۆقه وه خه ربیک بکه ن، تا راده یه ک که مرۆف خۆی کۆنترۆلی چاره نووسی خۆی دهکا. میتشکی مرۆف، به تایبه تیش میتشکه خه وتوه لا وازه کی،

خوای خودی مرۆف خوڤه تی و هیچ جهسته وهرتیک ناتوانی نه بایه خی خهون دیتن و نه دهرئه نجامه لۆژیکه کانیشی بگۆژی. جا ئەگەر خواوهندهکان له دهره وهره خهونه که بنییرن یان له ناوه وهره راووحه خوا ئاسایه کهی مرۆف بۆ خوئی دایبهنیتی، خهون دیتن به ههر شتیوهیه که بێ، پر مه ترسییه، نابج کاروباره کهی بێ بایه خ سهیر بکری.

رهنگه له هه موو خه ونیک مه ترسیدارتر ئه و خه ونه بێ که چه ند ساله مرۆف بۆی ره وان نه کراوه - ره نگ بێ له کاتی مندالییه وه ئه و خه ونه ره وان نه کرابێ، که سنوره کانی نیتوان دونیا کانی جهسته وهری و رووخی یه کتیک که متر بته و ده بن و خه ونه کانیان و وه بیهر هاتنه وه کانیانیش له یه کتری نزیک ده بن ئه و جوژه خه ونانه ده بیندرین و لیکیش دهرینه وه. ئه و خه ونه ی که زینۆفونیش له شه وی پاش کوشتنی کلیرچوس، له کاتی که به دل سواربیه وه له تهنیشه من و له بهر ناگره که وه نووستبوو، بینی، له م جوژه خه ونانه بوو. ده شی یه کتیک بیهر بکاته وه که ئەگەر خه ونیک هینده مزگینیه خش و زیندوو بێ، ده بی لیکدانه وه که شی ههر وای. به لام تا ئیستاش ناتوانم بلیم تایا ئه و خه ونه ئه هریمه نی بوو یان هیمایه کی ئومید به خش بوو که خواوهندهکان چاودیری ئیمه یان ده کردو ریبیان نیشان ده داین. زینۆفون بۆی گیرامه وه: "خوم بینی له دهره وه ی مالی باوکم راوه ستابووم، نه له ئیرکیا بووم نه له ئه پینا، به لکو له ده شتاییه کی راستی بێ درخت - به تهنیا - ده شتاییه که به رووکی ئاسفودیل داپوشرابوو."

له گیرانه وه که ی بهرده وام بوو: "چهنده ها گه والهی گه وه ی هینا، به لام نه بارانی پتوه بوو نه باوو بو رانی ده گه لدا بوو. هه موویان دهریقانه وه و ئه وه پر سپی بوون و هه تاو تهنیا له منی ددها، چه رمی سه ری گهرم ده کردمه وه و ژانی شان کانی به په نجه نه رمه کانی بۆ که م ده کردمه وه. هه ستم

کرد دونیا کوشومات و ناشتی به رپا بووه. سه رم هه لپری، روخساری زتیوسم له ناو گه واله کاندایه دیت. هه موو ئاسمانی به قه شه نگی خوئی گرتبوو. ته ماشای ده کردم، جوان جوان بۆم ده گرژبیه وه. هه ستم کرد هه موو گیانم بۆته خو شه ویستی و پشتیوانی ئه و.

"به لام که به بی جووله کردن راوه ستام، به ترسه وه ته ماشای خواوه ندم ده کرد، دیتم له نه کاو را ئه و روخساره مه زنه ی ترش هه لگه را، ده وی پری ددانی رزی بوو، پیتستی به ته واوه تی شین داگه را بوو. که زی سپارتی ره ش له دوایه سه ری هه لیان ددها، وه ک ئه وه ی بایتیکی به هینز لیبیان بدا وایوو. که سه یرم ده کرد، برووسکتیک له چاوی خواوهنده که دهره پری، به ره و زه وی هات، گرمه گرمیتی وای لی ده هات هینده ی سه د مووشه ک ده نگی هه بوو. ته قینه وه یه کی وای له مالی باوکم دا، چاوی ده گه ل کویر ده بوو، مالی که ی ده گه ل زه وی کرده یه ک و بلتیه ی له ههر چوار ده وری من هه ستاند."

دواتر چه ند ده قیقه یه کی دوورو درتیز چاوه کانی له مۆله ق مانه وه، ئینجا فرپکی گه وه ی له دیمکه ییتی پر له شه راب دا بۆ ئه وه ی ده ماره کانی خوئی هیتور بکاته وه و پاشان ناگره که ی هه لگیترو وهرگیتر کرد. خوئی له ناو که رکیتیک لوول دا تا له سه رمای درهنگی شه و گهرم بیتنه وه. بێ ده نگ خه ونه که ی زینۆفونیم بۆ خوم گیترا وه به دوا ی وه لامیتکدا ده گه رام تا بزنام چ ده گه ینی. له لایه کی نیشانه یه کی باش بوو؛ هه رچه نده چوار لامان به دوژمن گیرا بوو، به لام هیشتا چوار لامان رووناک ی و چاکه ی خواوهنده کان بوو، زتیوس، له ئاسمانه وهره را، چاودیری ده کردین؛ به لام هیشتا ده بوو له خه ونه که بترسیین، چونکه زینۆفون دلنیا بوو که زتیوس خه ونه که ی بۆ ناردبوو و پیتشبینی له ناوچوون و خاپوور بوونی ده کرد ئه گه ر ئیره به جی بیتلین.

بۆ ماوهی یەک سەعات ئەوهم دەگەڵی بلتندو نهوی کرد، به لآم خۆ من خه‌وئینه‌که نه‌بووم و ئەزموون و شاره‌زاییه‌کی که‌میشم له‌م باره‌یه‌وه هه‌بوو؛ ئارامم لێ هه‌لگیرا، نه‌مده‌زانی چۆن خه‌ون لێک بده‌مه‌وه. ئەو هزرۆکه‌یه‌ش به‌رده‌وام به‌میشکمددا ده‌هات و جار له‌ جار چیره‌ی درێژتر بوو، په‌یوه‌ندییه‌کی وای نه‌ به‌ خه‌ونه‌ بێ ئاگاییه‌که‌ی ئەو شه‌وه‌ی زینۆفۆنه‌وه هه‌بوو، نه‌ به‌ راستی ئەو بارودۆخه‌وه هه‌بوو که‌ خه‌ریک بوو رووی دده‌ا. بۆم وده‌درکه‌وت خه‌ریک بووم هه‌م به‌ خۆم و هه‌م هیلینییه‌کانی تریش بیتیاز لێ ده‌کردم؛ چونکه‌ دیسپلینم نه‌ما‌بوو، ناخر شه‌و وا گوێی گه‌یانه‌ عاردی و ئیمه‌ش هه‌یچمان نه‌کردوه‌ بۆ ئەوه‌ی بتوانین خۆمان بپاریژین و به‌رانبه‌ر ئەو سوپایه‌ی دوژمن بوه‌ستین که‌ گومانی تیتدا نییه‌ ده‌گه‌ڵ گه‌ردی به‌یان له‌سه‌ر سه‌رمان ناماده‌ ده‌بێ. سوپایه‌که‌ به‌نا‌ریکی به‌چوار لای سه‌ربازگه‌که‌ بلاوه‌ی کردبوو، ئەگه‌ری ئەوه‌ی لێ ده‌کرا، به‌هۆی لاوازی و ناوئۆمیدییه‌وه، له‌ هه‌ر شوێنیک، پرووخی. زۆر له‌ ئیمه‌ پێشبینی ده‌کرد له‌ خه‌و، به‌ تیغه‌ تیه‌ه‌کانی ئەو سواره‌ پارسانه‌ بکوژرین که‌ ده‌رژینه‌ ناو سه‌ربازگه‌که‌وه و ئەو کاره‌ ته‌واو ده‌کهن که‌ پیشتر ده‌ستیاز پێ کردبوو. ئەگه‌ر بکه‌وینه‌ به‌ر ده‌ستی شای، ئەوه‌ بێگومان ئەشکه‌نجه‌و تازاریکی بێ ئەندازه‌ ده‌درێین، ئینجا ده‌مرین. ئەدی هه‌ر ئەو نه‌بوو سه‌ری کۆرشی زه‌پرای خۆی به‌ ده‌ستی خۆی پری و له‌ به‌ر ده‌می خه‌وه‌ته‌که‌ی خۆی، به‌ سه‌ر کۆله‌گه‌یه‌کدا هه‌لیواسی؟ هه‌ر تیسافیرنیس خۆی نه‌بوو هه‌موو ئەو گریکانه‌ی چه‌رمه‌سه‌ر کردن که‌ چهند ده‌قیقه‌ییک پیشتر په‌یمانێ دۆستایه‌تی ده‌گه‌ڵ به‌ستا‌بوون؟ هه‌یچ که‌سه‌یک بۆ ئەم ئەنجامه‌ خۆی ناماده‌ نه‌کردبوو. له‌ راستیشدا، ته‌نیا ژماره‌یه‌کی که‌م ئەفسه‌ر له‌ سه‌ربازگه‌که‌دا ما‌بوونه‌وه که‌ بتوانن فه‌رمان بۆ سه‌ربازه‌کان ده‌ریکه‌ن و ئەوانه‌ش که‌ ما‌بوونه‌وه هه‌ینه‌ تۆقی بوون و بێ ده‌سه‌لات ما‌بوونه‌وه، وایان لێهات‌بوو له‌ بێ ده‌سه‌لاتترین به‌رده‌ست بێ ده‌سه‌لاتتر ب‌بوون. من ئەو کیشه‌به‌م بۆ زینۆفۆن باس کرد.

نه‌متوانی بنوومه‌وه، ئەویش له‌به‌ر تریغه‌ی مانگه‌شه‌و هه‌ستا و به‌ناو ئەو سه‌ربازگه‌ به‌رین و په‌شوکاوه‌دا هاتوچۆی کرد، به‌ نه‌ینی ده‌گه‌ڵ یه‌که‌ یه‌که‌ی سه‌رکرده‌ی په‌له‌کانی هه‌یزه‌که‌ی پرۆکستی‌نوسی کۆ بووه‌وه، زۆربه‌یان به‌ ته‌نیا و له‌ باری ناماده‌باشی دا‌بوون و خۆیان ده‌سه‌سانده‌وه. هه‌موو بۆن ناخۆش، پیس و له‌ ناو که‌نده‌کان له‌ خرتۆلێ و هه‌ردرا‌بوون، هه‌ندیکیان به‌ چاوی به‌ خه‌وه‌وه، ده‌گه‌ڵ یه‌که‌یک له‌ به‌رده‌سته‌کانی سه‌ربازگه‌که‌ پال که‌وت‌بوون. هه‌شتا زۆربه‌یان هه‌ر به‌ ته‌نیا بوون، یان بز ب‌بوون یان په‌یوه‌ندی خۆیانیان به‌و له‌شکروه‌ه پچراند‌بوو که‌ لیتی به‌رپرسیار بوون. پێده‌چوو سوپاسگوزاری ئەو که‌سه‌ بن که‌ بانگیان بکا و وایان لێ بکا ب‌جولینه‌وه. جا با ئەو که‌سه‌ هه‌یچ ده‌سه‌لاتیکیشی به‌ سه‌ریاندا نه‌بێ. که‌ توانی زه‌یکه‌ی بیست له‌و پیاوه‌ نا‌ریکانه‌ کۆ بکاته‌وه، به‌ نه‌رمی ده‌رباره‌ی ئەو ناگره‌ بلتیسه‌داره‌وه قسه‌ی بۆ کردن، که‌ من پێکم هه‌ینابوو.

"مه‌حاله‌ بتوانم ئەمشه‌و بنووم، دلنیاشم ئیوه‌ش هه‌ر ئاوانه‌، چونکه‌ هه‌موومان بێر له‌ هه‌یزه‌کانی شا ده‌که‌ینه‌وه. له‌وه‌تی له‌ جوناخا به‌زاندمان، تا ئیستا خۆیان راگرتوه‌وه‌ په‌لاماری ئیمه‌یان نه‌داوه، چونکه‌ هه‌یچ خه‌لیکی لاوازی ئیمه‌یان به‌رده‌ست نه‌که‌وت‌بوو. ریگه‌مان دانێ ئیمه‌ له‌ ناوه‌نده‌ بێ هه‌یزه‌کانیان دوور بکه‌نه‌وه - ئیمه‌ له‌ پاش جوناخا، ته‌نیا په‌نجایه‌ی له‌ بابه‌وه‌ دوور بووین! به‌لام ئیستا ئیمه‌ له‌ ناوه‌راستی بیابانین، له‌ وه‌لاتی میدیه‌کانین، ئەوانیش چه‌ندین سه‌رکرده‌ی ئیمه‌یان کوشتن. ئەمه‌ ئەو لاوازییه‌ چه‌ند له‌ میژه‌ چاوه‌رێی ده‌کهن. سه‌به‌ی سه‌یخو‌رو پێشه‌نگه‌کانیان له‌ دووره‌وه‌را سه‌یرمان ده‌کهن. تا بزنان ئایا کوشتنی سه‌رکرده‌کامان به‌و شه‌یوه‌یه‌ کاری تی کردو‌وین که‌ خۆیان ده‌یان‌ه‌وێ و ده‌شیانه‌وێ بزنان ئایا کاتی ئەوه‌یان بۆ ره‌خساوه‌ که‌ بێن به‌ جاره‌کی ته‌فروتوونامان بکه‌ن و ئیتر بپرای بێر سه‌ره‌له‌نه‌ده‌ینه‌وه.

"تیسافیرنیس سویندهکە ی خۆی شکاند که بهرانبهه به خواوهندهکان، بۆ ئیمه ی خواردهبوو. ئیمهش چوارلامان وهلاتیککی پان و بهربنه و تازوو قه ی لی مشهیه. پری غارپان و میگهلی مهپیه. مهیدانی دزی و تالان کردنه. کتی لیره پیاوی باشتیری هه بێ ئه و بالادهست ده بێ و خواوهندهکانیش دهستی دهگرن. ئیمه لهوان باشتیر مهشقمان کردوو وه لهوانیش پتر بهرگه ی ناخۆشی دهگربن و ورهشمان له وره ی ئهوان بهرتتر و خۆراگرتیه. له هه مووش گرینگتر ئه وهیه ئیمه هه موو مرۆقی ئازادین، کهچی سه ربازه پارسهکان هه موو بهنده و کۆیله نه. خواوهندهکان له و پیشبیرکییه دا حوکم ده رده کهن. ئیوه باوه رتان وایه لای کتی دهگرن، لای ئیمه یان لای ئه و پارسه خه و الوانه؟

"من ده بیترم بلا چیتیر چاوه ری نه کهین. دوژمن ده گه ل رۆژه لاته ده گاته جی. ئه گه ر ئیوه ده تانه وئ سهر کردایه تی بکهن، باوه ریم پی بکهن، بی ئه وه ی هیچ پرسیاریکتان لی بکه م، پشتیوانیتان لی ده که م و به رفه رمانتان ده بم؛ ئه گه ر فرمانیش ده دن من سهر کردایه تی بکه م، من بیگومان و ده که م و بیانۆتان بۆ ناهینمه وه که گه نج و ئه زمونم که مه."

ئه فسه ره کان بی ده نگ گوئیان گرتبوو، له ئاگره که یان ده روانی. به لام که زینۆفۆن قسه کانی خۆی کرد، هه موو بۆ ماوه یه کی درێژ ته ماشای یه کترییان کرد، وشت بوون، ماکی خۆیان پیوه نه ما، هه موو بیریان له قسه کانی کرده وه. پاشان هه یرو ئایموس، که پایه دارترین ئه فسه ری پرۆکسینوس بوو، سی سال ئه زمونی شه رو کوشتاری هه بوو، هه موو پیاوه کان و ده سته ی ژه نراله کان زۆر ریزبان لی ده نا، به نه رمی هه ستاوه پیوه به سه ر ئاگره که دا رۆیشت.

ته ماشای دوو چاوی زینۆفۆنی کردو گوتی: "باشت گوت، زینۆفۆنی گه نج، رو خسارت هی کوو پیژگه یه که، به لام ئه م قسانه ی تو ئه مشه و کردت،

که سی تر توانای نییه بیکا. من بۆخۆم ته نیاش بم، به دواته وه ده بم ئه گه ر تو سهر کردایه تییه که بکه ی."

چهند که سیکی تریش هه سته نه پیوه وه هاتنه ریزی هه یرو ئایموسه وه و پاشان یه ک له دوای یه ک، هه ندیکیان به جۆشه وه هاتن و هه ندیکیشیان، به ناچار بیوه، هاتن تا که س نه ما، هه موو پیشنیازه که یان په سند کردو به م شیوه زینۆفۆنیان به سهر کرده ی هیزه کانی پرۆکسینوس هه لپژارد. زینۆفۆن سوپاسی کردن چونکه متمانه یان پیی کردو هاته وه سه ر بابه ته که و گوتی:

"ماوه مان که مه ده بی ئاماده بین. په رت بن و به ناو کامپه که بکه ون و هه موو ئه و ئه فسه رو سهر کرده ی ئه و په لانه بدۆزنه وه که ماون. یه ک سه عاتی تر لیره خر بنه وه به پشتیوانی خودا وهنده کان چاره نووسی خۆمان ده سازینین."

زینۆفۆن خزیه نیو خیه ته که ی خۆی و له تاریکیدا بز بوو، ئیمه ش به قسه ی ئه و په رته مان لی کردو بۆ ناو کامپه که چوین. که به ناو کامپه که دا ده گه رام گویم لی بوو له خه و هه لده ستا. هه رچه نه شه و دره نگ بوو؛ له به ر نه بوونی دسیپلینیک پیاوان کردبو یانه ناو کیلگه و گه ره که دووره کانی سه ربازگه که و هه ر یه کیک ده گه ل به رده سته یکی لیی راکشابوو، به لام هه رکه بانگ کران پیاوه کان به چاوی به خه وه وه قیت بوونه وه. له هه موو لایه ک چریه چریی کۆیونه وه بوو. گویم لی بوو ناوی زینۆفۆن له تاریکییه وه را ده هات. هه ر بابا بوو په نجیه یان بۆ شوینی ئاگره که ره وان ده کرد، که پاش ماوه یه کی کورت له وئ خر ده بینه وه.

که گه رامه وه بۆ لای زینۆفۆنی، خۆم کور کرده وه تا له ده رگه ی چادره که وه بچمه ژووری. له ناوه وه دیتیم چوارچمکه به رانبه ر ئه و خامه ی سه ر دیواری دانیشته بوو. چاوی نووقا بوو. به نه رمی منگه منگه کی لی

وهددهات، دهتگوت هیندییه رووتهکانه نزا دهکا. چرا چکۆلهکەى سەر زەوى بازنەى دەورى خۆى رەوشەن دەکردهوه و لە ئارهقەى سەر مل و پرووى زینۆفۆنیش بریقهى دداوه. وهک بلێى گوێى لێم نەبووبى چوومه ژوورهوه، جوولهى نەکرد.

ترسام تايهکى کتوپرى لى هاتى، بۆيه به نيگه رانييهوه بانگم کرد: "زینۆفۆن... کوره زینۆفۆن! پياوهکان وا کۆ بوونه تهوهو چاوه ریت دهکەن. دهزانى به تهماى چيبان پى بىژى؟"

پى دەنگ، هه ناسه يه کى له ناخى سینه يه وه را هه لکيشا، چاوى هه ليناو له تاريکيدا ته ماشاى کردم، "نا، نوێژى دهکەم."

هه لوه سته يه کى سه رسورمانم کردو له ناو چاوى رامام.

"به ته نيا؟ پى نه وهى قوربانى بدهى يان چاکه يه ک بکهى؟" که يه کيک نزاييک بۆ جيبه جى بوونى کارتيکى گه وه دهکا، پتوبسته به لايه نى که ميبه وه بايى نه وه ينده ماندوو بى که کارتيک په يدا بکات و بچى گوتار بيزيک بىنى و له بهر چاوى چه ند که سيک قوربانى بدا.

زینۆفۆن سەرى له قاندا، "کاتى نه وه مان نييه. خوا وه ندهکان له ديلفى ناو دلئى منيان سه ح کرده وه و ئيبستاش ها ده يبين. ده زانن نه وه قوربان ييهى من ده يکه م له کارتيک گه وه تر ده بى، منيش ئيبستا بۆ مانى خۆم نزا ناکەم."

"گه واته بىگومان تو بۆ نه وه نزا دهکەى که دهستى دوژمنمان لى دوور بى..."

"ته و بيش نا، ئيمه هه موومان ده مرين، جا چ له ماوهى پينج سه عاتى ئاينده بى يان له په نجا سالى دابى بى. به راستيش پيت بلیم، من با وه رم وايه که زۆر نارتيکه له خوا بپارتيه وه بۆ نه وهى ته مه نت دريژ بکا. پيو، باری پرووحم گرانه؛ هه ست دهکەم باريکى قورسم له سەر شانه. من ته نيا

بۆ نه وه ده پارتيه وه نه وه ته مه نهى که ما يتم، جا هه ر چه نديک بى، خوا وه ندهکان نه وه توانا يه م پى بيه خشن بتوانم به نه وه په رى سەر بلنديه وه به سه رى ببه م. "سه رى کردم، ده مى خۆى به ش کرده وه ده تگوت ته ماى بوو هيشتا بناختى، به لام بى دەنگ بوو. سه رم بۆ لای پياوانا سوور انده وه که له ده ره وه بوون، چاوه ريبان ده کرد. تىگه يشت و هه ستا پتوه و ويکرا له خيه ته که ده رکه وتين و به ره و رووناکيبه که بوينه وه.

که گه يشتينه شوئنى کۆبوونه وه که، دىتم ئاگرتيکى گه وه کرابوه وه، بلتيسه يه کى بى نه ندازه تاريکى بۆ دوورى پتر له په نجا پى له هه موو لايه که وه، ده رکردبوو، روخسارى هه ر سه د پياوه ناماده باشه کهى ده برى قانده وه. زۆر به يانم له ميانى رۆيشتنه که ماندا ناس کردو هه لسوکه وتم ده گه لدا کردن، به لام ناويانم نه ده زانى. قسه ي کۆبوونه وه کهى بۆ ديار کردنى چاره نووسى سه ربا زگه که ده کرا، به ناو سه ربا زگه دا په رت بوو. هه ندى له سه ربا زه پيا ده کانبش هاتبوون له پشت نه فسه ره پله نزمه کانه وه ريزيان له ده ورى ئاگره که دا گرتبوو، تا بزائن چ ده کرى و پاشان قسه کان بۆ هه قالا نيان ببه نه وه. ئاگره که قرچه قرچى کردو پارچه بوو، که هه موو نه وه کاريتانهى خرابوونه سه ر يه کترى ئاگران گرت، وهک پرووبارو شه پۆلى ده ربا، دهنگى لى بلند بوو، گلپه ي گه يشته تا قى ئاسمانى و نه وه ورده ئاگره ي لى هه لده ستا ده گه ل نه ستيران تیکه ل بوو. نه مه ش ناماز به کى توانستى کى گه وه بوو که به دوژمنمان نيشان دا. شوئنى خۆمانمان بۆ رووناک کردنه وه، به ئاشکرا هانمان دان تا هيرش بىن، ئاگره که گه رم بوو، توند بوو. دهنگيکى واى لى هه لده ستا که رپى له دوژمن ده گرت و هه ره شه ي لى ده کرد.

پياوهکان وهک نه وهى خه وتبن، ته ماشاى نا وه ندی ئاگره که يان ده کرد. روخساريان وهک ديمه نى زینۆفۆن، له بهر ئاره قه ي شه وقى دداوه،

هه ندىكىيان همه هميشيان ده كرد. له خۆم پرسي، ئايا ئەگەر پياو ئومىدى نەمىنى، هزرىشى له دەست دەداو پرسىيارىشم كرد ئايا زىنۆفۆن كه ئەوانى لىره كۆ كردهوه بۆ شىتاتى راىان دەدا.

هەيژۆنايموس له ئاگره كه هاته پىش؛ سىبەر لۆچه كانى دەموچاوى گەورە كردهبون؛ پىستەى روخسارى وهك قايش وابوو؛ به ريزه وه قسهى كرد، دەنگى گر بوو.

"ئەى ئەفسەرانى سوپاى يۆنانى: ئىمه ئىمشه و بۆيى لىره كۆ بوينه وه تا ستراتيژىيه كى هاويهش پهسند بكن. يه كىك له ناومان، كه زىنۆفۆنى لاوه، له م باره وه دەستپىشخەرى كرد. ئىستاش داواى لى دەكەم، چۆن ئەم ئىواريه قسهى دهگەل ئەفسەرانى پرۆكسىنوس كرد، با ئىستا قسه بۆ ئىمش بكا."

زىنۆفۆن رابوو، باسى هەمان ئەو كىشانەى كرد كه پىشتر باسى كردهبون، بەلام ئەمجاره به درىژى ترو به لەسەرەخۆتر دوا. بەر له وهى زىنۆفۆن ناخاوتنه كهى بىرپىته وه، من سەرم هەلبىرى؛ چم دىت؟ نەك هەر دەهەزار سەربازە كه، بەلكو نيوهى هپندهش كارمەندو بەر دەسته كان له چوار دەورى ئاگره كه به دوورى سەد پى كۆ ببوونه وه گوپيان له قسه كانى زىنۆفۆن راگرتبوو. هەندىكىيان هپنده دوور راوه ستابوون رووناكى ئاگره كهيان پى نەدەگەيشت. سەربازە كان به پى پلهى سەربازىيان رىزىبون. ژنه جلشۆره كان يه كترىان له قىلمقاسى كردهبوو تا چاكتەر ببين. دىوه ره كانىش له دەشته وه را هاتبوون هپشتا كهس نووهى نەدە كرد. هەموو چاويان برىبووه زىنۆفۆنى، دەيانويست بزنان ئايا برىار دەدا راست و دروست بچن خۆيان بەدەسته وه بدن و بنه كۆيله و بكۆژين، يان ئومىدىكى گەيشته وه وهلاتى خۆيانىان پى نىشان دەدا. له كۆتابى قسه كانيدا به ئەفسەره كانى گوت:

"بوارىكمان له بەردا هەيه. دە هەزار سەرباز چاويان برىوه ته ئىوه. دوو رۆژه بى ئومىدن، نىكه ئاره زوى ژيانىان نەمىنى. له گەل ئەمەشدا، هەموويان ئەوه تا وا لىره نەو خەرىكن ئەو چۆره ئومىدهى ماويانە بەرزى دهكه نەوه. ئەگەر ئاوا ئىوه ببين هيممەت ناكەن و دەترسين، ئەوان هەموو دەبنه ترسنۆك. ئەگەر هەر ئاوا وازيان لى بىن بىر له وه بكنه وه ئايا چىيان بەسەر دى و بگەنە ئەو باورەى كه هپچ توانايه كيان نىيه، واىان لى دهكەن هپچ هارىكارىتان نەكەن. بەلام ئەگەر بتان بىن جلهوى چاره نووسى خۆتانتان بەدەسته وه دهگرن و خۆتان بۆ بەرىنگارىبوونه وهى دوژمن ئاماده دهكەن و لىيان دەخوازن بۆ راپه راندنى ئەم ئەركه، يارمه تىتان بدن، دەتوانن دلنيا بن كه ئەوانىش له دواتانە وه دەبن و چاوتان لى دهكەن و به گوشادىيه وه وه پىرى يارمه تىدانته وه دپن. له ناو ريزه كانى سوپا، ئىوه پياون و پله و پايهى تايبه تى خۆتانتان هەيه. ئىوه هپچ پرىسكه يهك هەلناگرن، باشترىن مووچه وه رده گرن، ئىوه له پشتە وهى هپله كانه وه را شه ره كان بەرپوه دەبن. تەنيا كارىكى رهوا كه ئىستا ئىوه بىكەن ئەوه يه كه بەرگەى پترى ئەو ئەركه بگرنه ئەستوى خۆتانه وه.

"ئىمه هەموو دەزانين كه تىسافىرنىس، تا ئىستا هەرچى له توانايدا هەبوو بى، هەموو شتىكى له ئىمه گرتوه. باورەى وايه ئىمه دۆراوين و پىلانى له ناو بردنى ئىمه وا دهگىرى. بەلام ئەو نەزانه! دەبى مىزه كهى بەسەر سەرىدا هەلا وىزىن و دەبى درىغى له بەرپه رچدانە وهى نەكەين. ئىمه چهكى كارىگەر ترمان له وان هەيه - ئىمه دەهەزار پياوى شارەزای هپزدارى يهك رىزمان هەيه. ئىوهش دەزانن نە ژماره نە هپز سەركه وتن له شه ر و دەدهست دىنى، بەلكو پتر له وه خۆ راگرتن و وىستىكى سەركه وتن، سەرمان دەخا. كام له شكر مكوپتره، ئەو له شكره بالادەسته. ئەم پەنده فىر بن و بەكارى بىن. پياو بن! ئىنجا دەتوانن دلنيا بن كه ئەوان بەدواتاندا دپن."

ههستت دهکرد سهد كهسهكهی دهوری ناگرهكه دلپان ناوی خواردهوهو ههستیان پاراو بوو. شهپۆل له دواى شهپۆل، تا گهيشته ريزهكانى پشت رووناكيبهكesh، ههستى هاوسۆزى پهنگاوى داوه و گهيشته ئهوپهر و ئينجا گهراوه و دهگهڵ خۆيدا هيزى پتر كرد، وهك شهپۆلى دهريا بوو له كهنهركانى دهداو ورهى ئهوه خهلكهى تا دههات پتر بهرز دهكردهوه. پياوان له نيوان خويانهوه دهستیان بهقسه كرد، يهكهه جار بهنزمى بوو، پاشان دهنگهكه ههستاو ئينجا تاقه دهنگيك سرووديكى خويند: "زین-ۆ-فۆن! زین-ۆ-فۆن!" و پاش كهميك دهيانى ديكهى هاته گهڵ و سهد هات، ئينجا ههر ههموو سوپايهكه ههستا سهر پييان و وهك تيشك بهدهورى ناگرهكهوه، و يكرنا ناويان بانگ دهکرد. من ههستامهوهوه رهخهه گرت و نيگهران بووم لهوه ههچوونهى كه له خهونيكى بى بنج و بنهوانهوه بهريا بوو. لهوه شهوه بو جارى دووهه بوو ديتم چۆن ئهوه هيزه كاولكارهى ناگرهكه چارهنووسى ئهوه خهلكه دهشپوتينى، بالام به گوتى زينووفۆنم كردو وا نيشانم دا كه منيش متمانهه ههيه وهك ئهوان دهستم به هاوار هاواری ناوهكه كرد.

پشتمان به بهرديكى زل دابوو كه ئهستيرا سهرى ههلبىرى و تهماشای كردم و به چاويكى پر له گومانهوه، گوتى: "بهراستى باوه دهكهى كه دهتوانى ئهمه بكا؟" چاومان برپيووه ناگرهكه، خهريك بوو دادهمركاوه و دهبنه پهنگر. سهرحهه سهر بازو كارمهندانى كامپهكه خزيبونه بن پهتوهكانيانهوه.

ههردوو شانى خۆم ههلهتهكاند. "چ وات لى دهكا پتي باور نهكهى؟ خهونيكى ديتووه - خهونيكى گهوره، بۆينى وا باور دهكا كه خواوهندهكان ئهوه ئهركهيان پتي سپاردوووه."

"خواوهندهكان بۆ ئهوه كار ههلبانيزاردوووه! پيو، ئهوه كهسانه زۆر نهزانن!

كليرچوس له كن كارمهندانى ئهه كامپهوه تهنيا ههر ناويك بوو وهك ههموو ناوهكانى ديكه - ههچيان دهريارهى ميژووى ئهوه نهدهزانى، نهياندهزانى چ چهشنه شارهزاييبهكى ههبوو، چ توانايهكى ههبوو، تهنيا له بهر ئهوه وهداوى كهوتبون؛ چونكه ئهوه خۆى دهگوت من سهركردهى ئهه سهر بازگهيهمه. پيشبيني ئهوهيان لى مهكه كه لهه پتر پشتى زينووفۆن بگرن. كۆسه به بهكهى كوروش دهيتوانى ههستتهوهوه بلتى من سهركردهه و ئهوانيش ئيمرو چييان بۆ زينووفۆن كرد ئهوه كات ناواشييان بۆ كۆسه مهمهكهش دهکرد."

كه ناوى كۆرشى برد، وهك ئهوه بوو ناويكى ساردم پيدا بكا.

"ئهستيرا، تهنيا كارمهندهكانى سهر بازگهكه نهبوون كه هاواريان بۆ پشتيوانى زينووفۆن كرد ئيوارى، يهكههجار لهشكرى يونانى پشتى گرت." بهترسهوه تيم راماو گوتى: "ئهگهه ئهه دلته شاد دهكا، كهواته توش دهبييه يهكيك لهه گارانه."

بهقسهكانى گرژ بووم. كه ههستى كرد نيگهراهم، بهنهرمى دهستى له سهه باسكم دانا.

"پيو، تو پياويكى نازادكراوى، كويله نى، تهنانهت ئهگهه پيشتر بهويشهوه بهسترا بوويتهوه، ئهوه ههر له بارىكى تاييهت بووهو جياوازيهكانى نيوان بهندهه ئاغه ههميشهوه له ههموو كاتيكدا نامينى. تو نابى تا ههتايه ملكهچى ئهه ياسايه بى. تو پياويكى هزر دارو به هيزى و تواناى بيركردنهوهت ههيه - بۆ دههين گوترايه لى سۆزى ئهوه سهردهمه بى كه كليرچوس سپارتيبههكانى سهركوت دهکرد؟"

بهتوندى تيبى رامام. "من مانده لى ئهوه هزهت دهكهه. تهنانهت بايى ئهوهندهه سوودى نيبه كه ببرى لى بكهمهوه. من چهه پى دهكرى تايهتهه ندييهكانى زينووفۆن وهك ژهنرال يك هينده نيبه كه سهرنجم

رېښه، به لاس ئايا ده توانم پشستيوانى نه کهم؟ منيش هه لى خوم ده گه له
ئو ميگه له دا تا قى ده که موه، سو پاس."

ئوستيريا لچيکى لى هه لينا و چاوى داگرت و بى دنگ بوو.
به دالگه وه په نجه کانى ده ستى ده ته قانده وه. له به کودو ئاو هينان ماندوو
بيوو.

"به نزمييه وه گوتى: "من مرازم ئه وه نه بوو، توش باش ده زانى. وا
هه ست ده کهم تو هه ندئ جار به قه ستى خوت گيل ده کهى."

به هيشكى وه لاسم داوه: "گالته م پى ده کهى، که ده لى به قه ستى."
"پيو، مارج نيبه به م شيوه يه تى بگه ي. خو نابى تا ده مرين هه موو
ژيانان هه به ترس و لهرز به سه ر به رين و نه زانين سه بينيمان چون ده بى و
خوراکی ناينده مان له کوتوره را بو دئ."
"ئوه چ ده لى؟"

"من... گه لىک ها له وره هه يه. خوشه اتنمان لى ده کهن، به دريژايى
ژيانت به خيرت دين. هيج شتيک قه رداری هيج که سيک نابى، به لکو
ريزت لى ده گيرى و منيش ده توانم..."

به توندى هه ردوو شانيم گرت، خيرا رووم سووراندو چاوم له چاوى کرد.
ده مى تىک ئالاو چيتر قسه ي بو نه هات. جا من ليم پرسى:

"ده ته وى راکه ين؟ خوينى ئه وه هه موو يونانييه ي که رزاو مردنى کورش له
لاى تو هه ر هينده به هايه يان هه بوو تا به م شيوه يه له قور بيان به يه خوارى؟
راکه م بچمه ناو دوژمنم؟"

لچ و لىوى خوى لىسته وه و باش بىرى کرده وه و وشه کانى خوى چاک
هه لىژارد ئينجا وه لاسى دامه وه و گوتى:

"پيو، تو هه موو شتيک ته نيا به ره ش و سپى ده بينى. کابرا، نه هه موو
پارسيک دوژمنى ئيوه يه وه نه هه موو يونانييه کيش دوستانه. ته نانه ت

يه ک تاکه کهس ده توانى بيسته هه ردووک، ده شى به هزوو نياز به وه هه م
بيسته دوستان هه ميش دوژمنتان و وهک دوو کهسى له يه ک جودا
هه لسوکه ووتان ده گه لدا بکا. کورش پارس بوو، که چى ئيوه شه رتان بوى
کرد. باوکی منيش پارسه، که چى... من وا ليره مه. من ده ناو پارسان گه وره
کراوم. ئه رده شير هه ميشه، وهک خوشکه زاييکى خوشه ويست، به ميهره وه
هه لسوکه ووتى ده گه لدا ده کردم، توش وهک... وهک برازاييک
وهرده گريته وه."

ئوستيريا، چ له باوکت بکه م؟ تو گوتت ره نگه به که سيکم بزاني که
ده سترى لى نامووسى کرده وه."

من بىرم له وه ش کردو ته وه. ده توانين به ر له ريشتن شتيکى وا بکه ين که
دلى به رانه رت نه رم بکا... ئه گه ر تو چه ز بکه ي..."

ته ماشاي دور ئه وه دوو چاوه پر پارانه وه يانم کرد. بو ماوه يه کهى کورت
خوم له ناوياندا بزر کردو به بى تامى، بىرم له پيشنيازه ناساييه کهى
کرده وه؛ که به هوش خوم هاتمه وه، سه رى خوم راشه قانده کا جاريکى تر
بيلم بىر له م جوژه رينماييه يانه بکه موه.

"ته مه ته نانه ت شايانى باسکردنيس نيبه. ده زانم تو نيازت پا که، به لاس
من هه رگيز ناتوانم ئه م يونانييه يانه به جى بيلم، ناشتوانم خيانه ت ده گه ل
زينوفوندا بکه م."

لىوى خوى گه ست ه سه رى خوى داگرت و له بى ئوميدىيان ده نگى له به ر
برا.

"پيو، جاريکى تر ئه م باسه ت ده گه لدا ناکه م."
به کرييه وه روانيمى. له دلّه ورا سه سامه وه. پاشان له نه کاورا
ئه ندیشه يه کم به ميشکيدا هات، نيگه رانى کردم.

"ئوستيريا، که له جوناخا، تويان له خيوه ته کهى کورشى راکيشا دهره وه،

بۆ تیسافیتیرنیتس له بری ئەوهی تۆ بکوژی، ههستا پاسهوانه تاییه ته کهی
خۆی کوشت؟"

سهیری کردم و به نهرمی دهستی له سه شانی خۆی لادام.
"هک ئەوهی چون پیشتر پیم گوتی هه موو پارسیک دوزمنت نییه.
پیۆ-

II

به یانی رۆژی پاشتر، به پیچه وانهی بیابان، سه رما بوو و ده خونی. هه ور
گرتی گه یاندبووه زهوی. ئەو خوناوهی ده کهوت زهوی تیراو کردبوو، دیار
بوو زهوی چیتری پین نه ده خوراوه، بۆبی لیره لهوئ ئاو راوه ستابوو. گۆمی
شیلووی ته نک پهیدا ببوو. دلتهنگی ئیمه یان تیدا دیار بوو. ده گه راین
شوئیتیکی وشک بدۆزینه وه تا لیتی دابنیشین یان ئاگریکی لی بکهینه وه.

پیاوهکان ماندووو شه کهت بوون. فراقینیک نه بوو بیخۆن. سه ربازهکان
بی ئومید بهو ناوه دا خولیان ده خوارد، ئه رکه کانیان به شیهه کی پچر پچر
را ده په راند. کوشتنی کلیرچوس و ئه فسه ره کانی تریان له بی نه ده چوو،
بیزار بوون. ژماره ی سواره کانی دوزمنیش، له سه ره که ندالی، له
به رانه رمان، هه ره ده هات و پتر ده بوو. رم و په رچه له سه ره سه ریان به رز
ده بووه وه. دیار بوو خویان بۆ شتیک ئاماده ده کرد. پتریش بۆ ئەوه بوو که
له شکره کهی ئیمه زراو بیا، چونکه سوپایه کهی ئیمه له چل ئه سپ پتری له
ژیر فه رمان نه بوو.

زینۆفۆن له کریسۆفوس چوه پیش. کریسۆفوس گه وره ئه فسه ره ی
زیندووی سپارتی و سه ربازیکی شاره زا بوو، هه موو پیاوه کان ریزیان
ده گرت. که ته ماشای ئەو ده موچاوه گری گرتیه و ئەو قزو ریشه سپی وهک
زیوهت ده کرد، سه یرت ده هات چون توانیوه تی به رگه ی ئەو سه فه ره درپژه
بگری. زۆر جار ان له له شکره کهه دوور ده که وه ته وه ده بوژا، وهک
خزمه تچیه کی پیر ده چوو تۆزیک خۆی ده حه سانه وه. رواله ته پیره کهی

مرۆڤی فربو ددها؛ چونکه له راستیدا پیاویکی زۆر به هیز بوو. که بانگ کرا بۆ ئیش، وهک گهنجیکی بیست سالی هاته مهیدان و تاکه پیاو بوو پروبه پرووی هه ره شه ی ژهنراله کان بووه وهو به ترس سه رمه یدان ی بۆ گرت. رهنگه تاکه سه ربازیکیش بووی که کلیرچوس ریزی لێ گرتبێ. ئەمه ئەو پیاوه بوو زینۆفۆن بۆ کنی چوو.

"کریسۆفوس، پتوبستیم به راویژی تۆ هه یه. ئیوه ی سپارتی سه ربازگه بار دهکهن و ناهیلن بپیته ئازاوه و باره که بشیوی. بهلام له ئیوه بترازی ته وای سه ربازگه کانی دیکه دهلیی پیریتن."

کریسۆفوس قامکێک گیای دهجوی و ته ماشای شپوه ی خۆ ئاماده کردنی دوژمنه کان و ئەو ئازاوه یه ی دهکرد که کارمه ندو به رده ستانی کامپه که دروستیان دهکردو به وشکی وهلامی داوه: "ئا منیش ئەو تیبیبیه م کرد، باوه ر بکه م ده بێ هه ندیک لهو کارمه ندانه لهو دلته نگیه دوور بخرتنه وه." چاوی وهک چاوی گه لێ پیاوی پیر، جیقی کردبوو، شادی له روخساری نه ده دبیترا، پیده چوو له دونیا بپزار بێ.

زینۆفۆن توانجه که ی پشتگۆی خست. "بزانه - دوی شه و تۆ دهنگت دا پیم تا سه رکردایه تی له شکر بکه م تۆم بین. بهلام من ئەو شاره زاییه م نییه. پیاوان ته ماشای دهوی تۆ دهکهن. ئەگه ر دهتوانی چه ند هاوری و لایه نگرانی خۆت بیه و پرۆ بۆ ناو سه ربازان؛ قسه یان دهگه لدا بکه و وره یان بهرز بکه وه. من شاره زایی پشترم له سه رۆکایه تی کردندا نییه، بهلام رهنگه ئەوان ئەمه نه زانن و تیبی نهگهن. قه ناعه تیان پێ بکه که ده بی بجوولیبینه وه. کریسۆفوس بۆ ماوه یه کی خۆش تیبی راما، ده تگوت سایی وهرده گرت. له خۆم پرس ی دهلیی ئەو سه ربازه پیره ده یه وی به خوی و به سه ربازه سپار تیبیه کانه وه، ئاوا به ئاسانی بۆی ده رچن و نه یه وی ئەو هه موو سه ربازه یۆنانیه ی هه رتیمه کانی ترو ئەو له شکره زۆره ی کارمه ندو به رده سه ته کان، دهگه ل خۆیدا بیاته وه. وا دیار بوو پر یاری دا به گویی

زینۆفۆنی بکاو قامکه گیایه که ی ناو دهوی برده لایه که ی ترو ته ماشایه کی سه ربازگه کانی خۆی کردو بانگی سی یان چوار له سه ربه له کانی کرد.

لهو ده مه ی کریسۆفوس خه ربیک بوو به ناو سه ربازگه کاندای ده رۆیشته و به نه رمی قسه ی دهگه لدا ده کردن، زینۆفۆن، به ریکه وت، دهگه ل پیاوانی که وته قسه و گویی له بیرو بۆچوونیان را ده گرت.

یه کێک له پیاوه کان هاواری کرد: "سواره کان! چۆن به ته مای ئیمه به گژ ئەم دهه زار سوارانه دا بچین و دهگه ل دهجله هه وران بپینه وه، له کاتیکدا ئیمه هه یچ سواریکمان نییه؟"

زینۆفۆن سه ربیکه که نداله که ی کرد، که له وی سوارانی شا ده م له ده م پتر ده بوون و هیزه که یان زلتر ده بوو. وایان لێ هاتبوو وهک گه واله یه کی رهش و پيش به ده ورماندا ده سوورانه وه و ئاماده بوون برووسک بدن. خۆی ناچار کرد چاوی داگریته خواره وه و ته ماشای سه ربازانی خۆی بکا. ئەوانیش هه موویان چاویان بریبوه لیبوی ئەو، ده یانوبست بزنان چ بپترێ. جی برینه کانیانم بینی، ده ماری شانگه گری گریه کانم دیتن، ئەو په لکه سپار تیبیه درێژانه یانم دی که هه میشه دوژمنیان ده تۆقاند. ئەو قه لغانه به پروو و برۆنزه گه وه سی پاوه نییه م هاته بهر چاو که هه میشه وهک پووشکه بازی پێ دهکهن، شم شیره کورته کوشنده کانیانم به دی کردن، که هه ر یه کیکیانی ده کهس و پتریشی پێ کوژرابوو. زانیم بیکومان ئەو سواره پارسانه که به هیزترین سوارچاکی دونیا بوون و ره سه نترین ئەسپیان له ژیره وه بوو، وهک ئیمه ئینسان بوون، بهلام وهک ئیمه نه بوون. چونکه ئەوان پارس و ئیمه ش گریک بووین.

زینۆفۆن هه ستواژه یه کی راستی پێ نیشان نه دا که لیبی پرس ی: "تۆ له بهر ئەوه ورت که م بۆته وه، چونکه ئەوان سواریان هه یه و ئیمه نیمانه؟ خۆ سواریش هه ر پیاوه بهلام له سه ر پشتی ئەسپه وه یه! من ئەو دهه زار سواریه یان له هه ر رۆژیک به ده ستی ئەو ده هه زار پیاوه یه ی خۆمان ده خه مه

ناو گۆرپهوه ئه گهر مهيدانتيكى بتهوم ههبي لتي دهست بکه مهوه. تا ئيمرۆ هيتشتا ته نانهت يهک که سيش له مهيداني شهردا به لووشکه ي ئه سپيک گياني له دهست نه داوه. ته نيا به شير يان به رم کورزاوه؛ تيغه کاني ئيوهش له هه موو چه کيک پتر ورگي پارساني دراندووه. پارسان هان له سهر که نداله وهن، تيده کوشن خويان نازا بکهن تا په لامار بدهن و چه ند له په رينيان له سهر پشتي ئه سپه کانيانه وه ده ترسيين، هيندهش له وه ده ترسيين که ئاسني يونانييه کانيان بچي به نانا. من سوارتي که مه شقدراوم، باوه رم پي بکه؛ به لام ئه وان به رانبه ر فالانکسه هولايتيه يونانييه کان هيچ سوودتي کيان نييه - ته نيا ئه وه نه بي که ترسووک، به سواري، ده تواني ئاسانتر له مهيدان را بکا!"

ليره پياوه کان هه موو پيکه نين و پشوويان هاته وه به ري و هه نديک شيره کانيان له قه لغانه کانيان دا، به واتاي ده مخوشي لي کردن. سواره کاني تيسا فيرني سم لي ديار بوون، وهک داوه له سهر که ندال راوه ستابوون، هه رچه نده گوشتيان له قسه کاغان نه بوو، به لام هه ر به چاكي چاوديري ئيمه يان ده کرد.

"قسه کانم له کورتي ده پر مه وه. دوژمن وايزاني ئه گهر سه رکرده کاغان بکوژي، ئه وا ئيمه لي مان ده شيوي و ره نگه له ناو بچين. به لام ئه وان سه رچيغ چوو بوون. له شكري پارسه کان له بيانيان پيک هاتووه، له ترسي قامچي و سي داره به ناچاري دينه شه ري. چونکه له شکره که ي خويان، بي ئه و قامچييه ي به ده ستی ئه فسره کانيانه وه هه به، يهک ناگري و کو نابيته وه؛ بوي واده زانن ياساي هه موو سوپايه ک هه ر وايه. به لام ئيمه يونانين! که کليتر چوستي کيان کوشت، ده هه زار کليتر چوسيان دروست کردو هه مووش ئاماده نه شوي ئه و بگر نه وه. ئيستا ئيوه هه مووتان کليتر چوسن!"

پياوه کان به چوستي کرد يانه هه لا و هو ربايه ک ده نغيان ئه و ده شته کاكي به کا کييه ي پر کردو ئه سپي پارسه کاني ره وانه وه.

"ئه گهر ده تانه وي دووباره چاوتان به خوشه ويسته کاني خوتان بکه ويته وه، چاو بده نه ري و به ره و باکوور تا ده رباي رهش بروانن. ئه مه تا که ري گه به که بتوانين پييدا بريين. هه ر کوو چکوو چه به کي زيده هه به بي سووتينن. چونکه ئيمه وه کو کويله کان ده ناو عاره باناندا سه فه ر ناکه ين. هه موو خيوه ته کانتان بسووتينن؛ وهک سپارتييه کان بنوون. هه رچي هه تانه له کو ل خوتاني بکه نه وه؛ چونکه ليتان ده بيته بارگراني و له شه ر يارمه تيتان نادا. چه ند چه کدارمان زورترو عاره بانه پالده رمان که متر بي، ئيمه هينده باشتر ده بين. ئه گهر بدو رپينين، هه رچي له گه ل خوماندا ده به به ين هه مووي ده بيته هي دوژمن؛ ئه گهر سه ريش بکه وين، دوژمن تالان ده که ين و باريشيان پي هه لده گرين."

چه که کانيان ليک دا، پياوه کان کرد يانه هاوار و قيژه قيژ، رايان کرد چادره کانيان کو کرده وه و پيدا ويسته زيده کييه کانيان له سهر يه کتري که له که کرد تا گه وره ترين ئاگر داگيرسيين. کارمه نده کاني سه ربا زگه کرد يانه گريان و ده ستی خويانان ده شکانده وه، به لام پياوه کان گوشتيان پي نه دان و به تويزي که رسته کانيان له به ر ده ستيان ده ره تيانن. زانيان هه ر پاوه نديک که رسته ي لاوه کي لي ره که م بکرتيه وه، له شوي ئه و قامکيک پتر تيريان پي هه لده گيري و ره نگيشه ژياني يه کيک له وانه له مردن رزگار بکا که پريسکه کانيان ده رخواردی ئاگره که ده دري. دوو که ليتي رهش هه ستا، به لام ته نيا چه ند پييه ک له زه وي بلند بوو؛ چونکه بايتي که هينده به هيتزي دههات دوو که له که ي نه وي کرده وه و به ده شته که دا په رتي کردو به ر چاوي سواره پارسه کاني گرت و نه به يشت هيچ بيينن. له و ده مه ي ئيمه سه ربا زگه که مان هه لده وه شانده وه، زيتنوفون چه ند سوارتي که به غار نارد بو ئه وه ي چاوديري له شکره که ي تيسا فيرني س بکه ن. بارگه به کي که مان بردو رو يشتين، ئه م ئه رکه زوري نه خاياند.

له ده ميکي کورتي کشوماتدا به روکم گرت: "ده گه به ده رباي رهش،

زینۆفۆن؟ ههزار مایل لێرهوه دوورهو دهیج به میدیایو به خاکی کوردهکاندا برۆی و چیاکانی ئهزمینیاش بپری. زستانیش وا له بهر دهراگایه. دلنیا ی به تهمای چ بکهی؟"

تهماشای چاوی نهکردم و یه کهم جار بوو ههستواژیهکی نا هاندهرم له روخساری بهدی کرد. داها تهوه قهیتانی سوله کهی توند کردهوه و منگه یهکی لیه هات: "ئهوه تاکه رینگه یه هه مانه. دهزانی ناتوانین بهو رینگه یه ی بیاباندا بگه رینهوه که پیتیدا هاتین. ریش نییه به رۆژئاوا دا پرواو بچیتتهوه ئاسیای بچووک. ته نیا ئومیدمان ئهوه یه مل له رپی باکوور بنین. به ناو شاخهکاندا دهگه یه نه ده ریا ی رهش. له وئ چهند شار تیکی بازرگانی یونانی بچووک هه یه که وهک خه ناوکه یه کی مرواری به که ناری باشوورهوه بهستراوه تهوه - سینۆیه و جۆتیۆراو تراپیتروس ناوی سئ لهو شارانه نه. رهنکه له یه کیکیان پیمان بکری له شکر تیکی ده ریا ی ریک بخه یین و به ناو هیلیتسپۆنته وه را بچینهوه بو ئایونیا و له ویش به رهو نیشتمانی خۆمان بیینهوه."

منیش مرقاندم: "چۆن ده توانی ئه و چینه گه مییانه بکری؟ وا ده زانی ده توانی زپرو زیو له و خیلانه به تالان بهی که له رینگادا په لاماریان ده دهی؟ له بیرمه هیرۆدۆتس پیمان ده لئ له درندهش درنده ترن."

له خۆ خافلانده کهی وهستا و راست سه یری دور چاوی کردم، وهک بلپی تووره بوو. "کئ باسی کرینی له شکر که شتی کردوه؟ خۆ به گیلیم تیناگه ی، پیۆ؟ ئه مه بریا ریکی مله ورا نه بووه. بیتگومان ئیمه ناچین کۆمه لیک گه می بکری. یه کیک داگیر ده که یین."

به مه زاق پیکردنیکه وه سه بیریم کرد.

ئه ویش پيدا چوو: "پیۆ، ئه و شوپنه بازرگانیا نه یونانی لیه. به لام با گریکیش بن، خۆ برای بابی ئیمه نین! ئه سته مه. ئه رده شیر چهندی لا ناخۆش بوو ئیمه گه یشتینه ئیره، ئه وانیش هینده پیمان ناخۆش ده بی که

دهگه یه نه ئه وئ وهک ئه ویش گوشاد ده بن که ده بین ده رۆین. خوا خویان ده بی گه مییه کانی خۆبانمان پی به خشن. ئه گه ر تو هاوشاریه کی تراپیتروس ی بچووک قوراوی بی، ده بی چۆن سه یری هه زار جاشی کریتی برسی بکه ی که ده وری دیواره کانی شاره که ت ده دن؟"

من باورم به راستی ئه م خاله کرد، به لام هیشتا گومانم هه بوو که ئه و بیانوه به س بی تاکو ده هه زار پیاو به و چله ی زستانه به ناو ئه و شاخ و داخانه دا ده ریا ز بکه ی.

ئیمه هیله کانی شه رمان ئاماده ده کرد که زینۆفۆن دوو باره راویتی به کریسۆفوس کردهوه و بریاریان دا له شکر که بکه نه چوارگۆشه یه کی ناوه ند به تال و پاشماوه ی ئه و کارمه ندو بارگه و ئازووقه یه ی ما بووه وه، به مه به سستی پاراستنی، بخریتته ئه و ناوه ندوه. کریسۆفوس به خۆ به سپار تیه کانی وه ده که ونه پیتشه وه به رینگاری هه ر په لاماریک ده بنه وه ئه گه ر پارسه کان بیکه ن. زینۆفۆنیش سه رکر دایه تی زپره قانه کانی پاشه نگی کاروانه که ده کاو به رپه رچی هه ر هیرشیتی سوارانی تیسافیرنیس ده ده نه وه ئه گه ر بیانه وئ بگه نه ئازووقه که مان.

یه کسه ر به ر له وه ی به رپ بکه وین، پیتشه نگه کائمان پیمان راگه یان دین که شان دیکی پارسه کان خه ریکه ده گاته جئ. زینۆفۆن و منیش دوو دل بیوین لیمان، ئایا ده بی هیچ قسه یه کی وایان هینابی که سوودی هه بی؛ ئه گه ر سوودیشی هه بی ده شی ئیمه متمانه یان پی بکه یین؟ سه یر ئه وه بوو که میپراداتیس، ئه و هیلیتینییه ی که به ر فه رمانی ئاریابوس بوو و به م دوا بییه رای کرد و په یه ندی به تیسافیرنیسه وه کرد، به خۆ به سی سواره وه ده هات. سلاو تیکی گه رمی له هاو لاتییه یونانییه کانی خۆی کرد، به لام زینۆفۆن دوور راوه ستا.

"په له بکه، میپراداتیس، ئه گه ر نا پارسه داوهره گه و ره کانت چیمان به

کلیترچوس کرد، منیش ئاواتان لی دهکهم. وا رهوانی هیلهکانی خوتان دهکهمهوه که دهبی ههر یه کیتکتان کلکیتی به دوادا بخشی.

میپراداتیس دهمی خوی گرت و له ئهسپهکهی دابهزی. زینوفون ئامازه به کی کردو هویلایتیک هات و لغاوی ئهسپهکهی لی وهرگرت و دوری خستهوه. دۆسته پارسهکانیشیان ناچار کرد له ئهسپهکانیان بینه خوارهوهو ئهسپی ئهوانیشیان برده ناو بارگهکان. میپراداتیس پرتوستوی ئهم کارهی کرد، بهلام زینوفون بوی راقه کردو گوتی: "خواوهندهکان ریگهمان پی نادهن ئه سوینده بشکینین که بۆ سهلامهتی کارمهندو بالیژهکان خواردوومانه." توژیک پیکهنی ئینجا پیدا چوو: "بهلام هیچی دهبارهی ماللات باس نه کردوه."

کۆمهله خه لکیتک، بۆ گویتگرتن، کۆبوونهوه. ئهستیریا له ناو گروپیک کارمهندانهوه سهری خوی ههلهدهبری تا بزانی چ دهقهومی. چاوم به چاوی کهوت، ئهویش به لیو ئامازهی پیزانیی بۆ کردم و ههستوازه به کی تریش له چاوانی دیار کهوت.

میپراداتیس بیری کردهوه دهستی پیکرد: "تیوه دهزانن تا کۆرش ماپوو، من بوی دلسۆز بووم و ههر به یۆنانیش دهمنمهوه،" ههلههسته به کی کردو تهماشای کرد چون تهنگه و پارووی وهلاخه کهیان لی کردهوه. "پیم بلین ئهگه ههلیکتان بۆ برهخسی، چ پیشنیاریک دهکهن، منیش به خۆم و بهو پیوانه ی هان دهگه لمد، به شادمانیهوه په یوه ندیتان پیوه دهکهین. من به برادرو به راویژکار دابنن."

کریسوفوس لهو دهمه گه یشته ته نیشتم و گوتی: "ئیمه دهچینهوه بۆ نیشتمانی خۆمان. دهتوانی به ئاغایهکانی خۆت بلتی ئیمه خیرا بهو دهقه رانه دا تیپه ر دهین. ته نیا پیداویستییهکانی خۆمان دهگه ل خۆمان دهبهین. ئهگه ر وازمان لی بینن، کهمترین زیان، ئهگه ر بکری، له کهس

نادهین. بهلام ئهگه ر کهسانیک، پارس بن یان هی تر، بیانهوی ته شقه له مان پی بکن، ئیمه وهک بهراز قیژه یان لی ههله دهستینن." به تووریهی له میپراداتیس یاما.

میپراداتیس تیچاویکی دایب و پاشان رووی خوی وه رسوورانده به زینوفونی گوت: "هه رگیز پیتان ناگری بی قایل کردنی شا بهم وه لاته دا تیپه پرن. ئازووقه ی پیوستتان نییه، ده شبنم تفاقهکانی خۆتانان سووتاند. ئایا ئیستا شا خیوهت و ریگه به کی بی گرفت و ئاسووده تان بۆ دیار دهکا تا پییدا رت بن؟ ئایا دهچن گله بی له شا دهکهن چونکه باده به کی خرابتان بۆ ده نیری که تینویتیبتان ناشکینن؟

کریسوفوس له میپراداتیس تووره بوو و لیتی مراندو خه نجه ره که ی گه یانده قورگی. من چه ند که سیک تر لییمان دور کردهوه، به لام میپراداتیس ههر ئه وه تا جوولاهوه.

زینوفون به شینه بیبه وه گوتی: "میپراداتیس، تو هیشتا ههر له بهر باری ناشته وه ری دای، بۆ پی ئامۆژگاریت دهکهم تا پیت دهکری به په له لیتره برۆ. له شکر هیشتا کۆنترۆل کراوه ئیمه فرمانی تازه مان هه یه. وه بیتر تیسافیرنیس بیته وه که پیاههکانی له مهیدانی له جوناخا چه ند ترسنۆک بوون. ریگه بدری یان نه دری، ئیمه ئیمرو بهم وه لاته دا تیده په رین."

میپراداتیس بۆ ماوه بهک به ترسه وه تیی یاما، ئینجا خوی وه بیتر هاته وه. هه ناسه به کی دریزی هه لکیشا تا بیته وه سه ره خو، دیسان، به نیازه وه، کریسوفوسی پشتگویی خست و راسته وخۆ دهگه ل زینوفوندا ئاخاوت.

گوتی: "تیسافیرنیس یهک داخوازی تری هه یه، هه موو ئه و بارمه تری پارسانه ی له لاتان هه نه، ئازادیان بکن، ئینجا پاشتری بابه تی ریگه پیدانتان بۆ ئه وه ی به سه لامه تی لیتره ده رچن، تاووتوی ده کا."

لیره ئەفسەرە گریکه‌کان بێ دەنگ بوون و بە سەرسوپمانیکەوه تەماشای یەکتربیان کرد. قسەکانی دوینی شەوم دەگەڵ ئەستیریا وەبیر هاتەوه. ئیستاش کە تەماشام کرد، چاوی خۆی لە چاوم لادا بە تەنی سەیری میپراداتیسی دەکرد. زینۆفۆن چوو پێش یۆنانییەکان راوەستا و رووی خۆی تێ کردن و بە دەنگێکی ئاشکراوه هاواری کردو فەرمانی پێیان دا و هەموو کێ بوون و ئەویش گوتی:

"هۆ هاوولاتیانی یۆنانی! هەر کەسێک هەست دەکا کە زۆری دەبێین، یان لەو باوەرەدا بە کە لە بەرژەو نەبێدایە بچنە نێو پارسەکانەوه، دەتوانی هەر ئیستا بچێ و پێی لێ ناگیرێ. من وا لیره وەستاوم، ئامادەمە هەرکەسێکی دەبێوێ پروا، تا دەگاتە نێو هێلی پارسەکانەوه، پێی بۆ خوش بکەم." ئینجا وەک پەیکەر لە شوینی خۆی بێ دەنگ و بێ جوولە راوەستا. یەک یەک تەماشای ناو چاوی سەربازەکانی کرد، ئەوانیش منگەمنگیان بوو، بە توندی بۆ ماوەیەکی زۆر سەیری ناو چاوی زینۆفۆنیان دەکردەوه. من هەر لە ئەستیریا رادەمام و ئەویش بێ ئەوهی چاوی بترووکی، هەر لە زینۆفۆن رادەما. خۆین لە روخساریدا نەمابوو. لێوه‌کانی بە ئاستەمیک والا بوون و تەتله‌یان دەکرد. چاوەرێ بووم کاردانەوه‌یەکی هەبێ؛ بۆیە هەناسەم پێ نەخوراوه. وەک شیت وەستا بوو، خۆی توند گرتبوو، وا قیبت راوەستا بوو دەتگوت بە تەما بوو لە هەر چرکەبە‌کدا، بۆ پێشەوه هەنگاو بنێ. بەلام هەر جوولە‌ی نەکرد.

ئینجا زینۆفۆن چاوی خۆی داگرت و رووی لە میپراداتیسی کردەوه و بە نەرمی پێی گوت: "هیچ بارمته‌ی پارسمان لە کن نییەو تیسافیرنیسیش بە خۆی ئەمە دەزانێ. هەر یەکیکیش کە دەگەڵ ئیمەدا سەفەر دەکا، بە ئارەزووی خۆی دێ. ئگەر تیسافیرنیسیش هەول دەدا رینگەمان لێ بگرێ، کەواتە پتوبستی بەوه نییە گرتنی گەورەتر لەو رینگە گرتنە بۆ خۆی

دروست بکا. پێی بلێ با ئەمجاره وەک هێرشه‌که‌ی جوناخا ترسنۆکانه پەلامارمان نەدا؛ با بە سادەیی و وەک پیاوان بە ئاشکرا، پەلامارمان بداو ئینجا فیری دەکەین ئاسنی یۆنانییان چ تامیکی هەیه."

میپراداتیسی بە توورەیی سەیری زینۆفۆنی کرد و رووی خۆی وەرگێراو لە کوێ هاتبوو بۆ ئەوێ چۆوه. یارمەتیدەرە پارسەکانیشی وەداوا چوون، تا توانییان خۆیان لە ناو قوروچلپاوه‌که دوور خستەوه و بیستیان کەسایه‌تی خۆیان بپارێزن. ئەسپه‌کانیان لێ سەندرابوو. هەر چەندە کریسۆفوس هیتور بپۆوه، بەلام هیشتا هەناسه‌ کوتە‌ی هەر لێ بوو کە بۆ نێو سەربازەکان گەراوه‌و دەمۆدەست بۆ رۆیشتن تەباری کردن. کارمە‌نده‌کان و زبیره‌فانه‌کانی پاشه‌نگه‌که، نەختیک دوا کەوتن. بەلام هەموو سوپایه‌که دەگەڵ چیشتان ئامادەبوو. لەسەر‌خۆ به‌ دهشته‌که‌دا گوزەرمان کرد، جگه‌ له‌ گوفه‌کێک له‌ پاشه‌رۆکی سووتاو و خه‌ونی گه‌رانه‌وه‌مان بۆ یۆنان به‌ دەر‌وازه‌ی ئەو وه‌لاته‌وه، هه‌یچمان له‌ دوا‌ی خۆماندا به‌جێ نه‌هه‌شت!

بشارینه‌وهو بچینه په‌نا قه‌لغانه‌کامانه‌وهو به‌مه‌ش وه‌به‌ر په‌لاماری سواره
پارسه‌کان ده‌که‌وتین.

زینۆفۆن فه‌رمانی دا راویان بنین. به‌لام چونکه سوارمان نه‌بوو هیچ
سوارتیکی پارسه‌کامان پت ده‌ستگیر نه‌کرا. ته‌نانه‌ت پیاده‌کانیشمان
نه‌یان‌توانی به‌رانبه‌ر به‌و که‌وانه دریتو به‌رده‌قانییه‌انه خو راگرن. له‌دره‌نگی
ئی‌سواره‌وه‌وه‌موو سوپایه‌له‌سه‌ مایل پتری دانه‌ده‌پوشی. پاشه‌نگی
له‌شکره‌که‌مان به‌شپوه‌به‌کی نارپیک بو دوو سه‌عاته‌ری، به‌هه‌موو لایه‌کدا
په‌رته‌ی کردبوو. رۆژی به‌که‌می رۆیشتنه‌که‌مان، بی‌نه‌فسه‌ریتیکی پایه‌به‌رز،
کاره‌ساتیک بوو. کربسۆفوس و گه‌وره‌کاپتنه‌کان ئاشکرایان کرد که هژی
ئه‌و ته‌نگه‌یه‌له‌ زینۆفۆن بترازا، نه‌ده‌که‌وته‌ته‌ستۆی که‌سی تره‌وه. چونکه
به‌خۆی ئاوا له‌له‌شکره‌که‌ دوور که‌وته‌وه‌وه‌ خۆی خسته‌به‌ر میه‌ری
پارسه‌کانه‌وه‌وه‌ پاشان ملی خۆی له‌کیرد خشان‌دو و راه‌دووی له‌شکره
کشاوه‌که‌ی نان.

به‌بی‌ده‌نگی گوپی له‌وه‌رخانه‌گرت که‌ئاراسته‌ی کرا. هیچ
هه‌سته‌واژه‌یه‌کی لی‌به‌دی نه‌ده‌کرا. دانیشی به‌راستی گله‌یییه‌کان دانا.
سوپاسی خواوه‌نده‌کانی کرد که‌ته‌نیا گروپیتیکی بچووک‌سوپای پارس
په‌لاماری دان و تیسافیرنیس هه‌موو سوپایه‌که‌ی پارسی بو په‌لاماردانیان
نه‌ناردبوو. که‌ده‌گه‌راینه‌وه‌بو نیو خپوه‌ته‌که‌ی خۆمان، هه‌ستم کرد نه‌که‌هه‌ر
ته‌نیا وه‌ی له‌رزی بوو، به‌لکو خه‌ریک بوو له‌ناو میتشکی خۆی مه‌یلتیکی
هه‌لده‌هینا.

گوپی: "سپارته‌یه‌که‌مان به‌رده‌قانییه‌کان به‌چه‌کیتیکی بی‌بایه‌خ ده‌زانن و
پتی ده‌لین گه‌مه‌ی مندالان و شایان نییه‌که‌پیاوان ده‌گه‌ل شپرو تیردا
به‌کاری بیتن. به‌لام خو ئیمرو بنیت قۆچه‌قانی هاویژانی دوژمن چۆن
زراوی له‌شکره‌که‌ی ئیمه‌یان برد، ته‌نانه‌ت سپارته‌یه‌کانیشیان ترساند.

III

زینۆفۆن تۆله‌ی له‌میپراداتیس کرده‌وه. هیشتا رۆژتیک نه‌بوو به‌رپوه‌بووین
که‌دیسان له‌دواوه‌مان به‌ده‌ر که‌وت. ئه‌مجاره‌یان دوو سه‌د سوارو چوار
سه‌د زریپوشی ده‌گه‌لدا بوو. قاسیده‌که‌ی ئالای ناشتی بلند کردبوو.
هه‌رچه‌نده‌ ئیمه‌رانه‌وه‌ستاین بۆیان، به‌لام زینۆفۆن و چهند نه‌فسه‌ریتیکی پله
نزم، خۆیان دوا خست و چاوه‌رپیان کردن تا ده‌گه‌نه‌جی و بانگی زریپوشی
دیکه‌یان نه‌کرد، بۆ پاراستنیان، له‌وێ دا بیتنه‌وه.

ئه‌مه‌هه‌له‌یه‌که‌بوو، چونکه‌هه‌رکه‌بۆشاییه‌که‌له‌نیوان ئیمه‌وه‌سه‌رجه‌م
له‌شکره‌که‌مان په‌یدا بوو، سوارانی میپراداتیس ته‌سپه‌کانی خۆیانیان لینگ
دا بۆ ته‌وه‌ی له‌وانمان جودا بکه‌نه‌وه. ئیمه‌دامانه‌غاردان بۆ ته‌وه‌ی بیتن
له‌شکره‌که‌مان بیاریژین. بۆشاییه‌که‌مان ته‌سک کرده‌وه، به‌لام ئه‌م له
نه‌کاوپا هاتنه‌ی میپراداتیس له‌کاتیکدا بوو که‌له‌شکره‌که‌بوو به‌روو
بوونه‌وه‌یان ئاماده‌نه‌بوو. تیری سواره‌پارسه‌کان و مووشه‌کی به‌رده‌قانی-
هاویژه‌باش مه‌شق دراوه‌کانیان چهند که‌سیکی له‌پاسه‌وانه‌کانی دواوه‌ی
ئیمه‌ی پیکا، به‌ر له‌وه‌ی بتوانین به‌چهند که‌سیک، راه‌دوویان بنین و
دووریان بخه‌ینه‌وه. ئیمه‌له‌وه‌که‌وانه‌دریژه‌کشخانه‌راه‌اتبوون که
پارسه‌کان به‌کاریان ده‌هینا. ئه‌وانه‌له‌تیری تیرته‌ندازه‌کریتییه‌کامان دوور
تر ده‌که‌وته‌وه؛ به‌لام ئیمه‌خۆمان بوو ته‌هه‌تزه‌کوشنده‌یه‌ی پارسه
قۆچه‌قانی-هاویژه‌کان باش ئاماده‌نه‌کردبوو. هه‌رچه‌نده‌ئه‌و به‌ردانه‌ی
ده‌یانهاویشته‌که‌سی نه‌ده‌کوشته؛ به‌لام خو هه‌ر ناچار ده‌بووین خۆمان لیبیان

پارسه‌کان هیئنده دوور راده‌وه‌ستان، تیره‌کانی ئیمه‌یان پین نه‌ده‌گه‌یشت. به‌لام ئیمه ههر ده‌بوو وه‌ک کیسه‌ل له بن قه‌لغانه‌کامان خو‌مان بشارینه‌وه. ئه‌ری ئیمه هیچ به‌رده‌قانی هاو‌پژمان هه‌یه تا وه‌ک ئه‌وان به‌کاریان بپینن؟" ماوه‌یه‌ک بیرم کرده‌وه. "رۆد‌تسییه‌کان، له قۆچه‌قانی هاو‌پژمان، له ناو یۆنانییان له هه‌مووان به‌ناوبانگترن. "من وه‌لامم داوه. "به‌لام ئیمه هیچ به‌رده‌قانی به‌کاره‌ینه‌ریکمان له کن نییه. هه‌موو ئه‌وه رۆد‌تسییه‌انه‌ی به‌رده‌قانی داوین به‌ناو به‌تالیۆنه‌جیا‌جیا‌کاندا به‌پیتی شاره‌زاییان، په‌رت و بلاو بووینه‌وه. هه‌ندیکیان هۆبلا‌یتن، زۆره‌شیان تیردارن. من به‌کیتک ده‌ناسم، ده‌چم لیتی ده‌پرسم بزانه‌م که‌سی دیکه‌ی وه‌ک خو‌ی له به‌رده‌قانی هاو‌پژمان بزانه‌ی، ده‌گه‌لیدا هه‌نه."

چووم به‌ دوا‌ی ئه‌وه ناسیاره‌دا گه‌رام که‌ له میانی سه‌فه‌ره‌که‌مان له بیاباندا ئاشنا‌ی بووم. گه‌نجیکی سه‌حکار بوو ناوی نیکۆلا‌وسی رۆد‌تسی بوو. لیم پرسی ئه‌گه‌ر که‌سیتک له هاو‌پژمانه‌کانی بزانه‌ی به‌رده‌قانی به‌کار بپیتن. نیکۆلا‌وس کابرایه‌کی ره‌شتاله‌ی که‌میتک به‌ خو‌وه بوو، رو‌خساری پتر له‌ هی ئافره‌تیک ده‌چوو. قزتیکی کورتی هه‌بوو؛ چونکه‌ ئه‌وه نه‌ریتی دانیش‌توانی دوورگه‌که‌یان بوو. وا پیده‌چوو هیئنده هیزه‌ی نه‌بێ که‌ بتوانن که‌وانقانی^(۱) bowstring به‌هاو‌پژمان. رووداوه‌ سیاسییه‌کانی سه‌ر دوورگه‌که‌ ئه‌وه و چهند که‌سیکی تری، به‌م گه‌نجاتییه، ناچار کرد، بچن له بانسگه‌دا بژین. به‌لام دانیش‌توانی رۆد‌تسی، له‌ بواری سه‌حکردنه‌وه شوین هه‌لگرتن، هیئنده به‌ ناو ده‌نگن، ههر زوو، ده‌گه‌ل جاشه‌کانی تر، له سه‌رتاسه‌ری میدیتیران کاریان بۆ په‌یدا ده‌بێ. رۆد‌تسییه‌کان به‌وه ناسراون که‌ له کاتی ته‌نگانه‌دا نوکته‌ ده‌لین و وره‌یان نارمی. نیکۆلا‌وس پیتی خو‌ش بوو به‌دوایدا گه‌رام تا دۆزیمه‌وه به‌ پرسیاره‌که‌م پتیکه‌نی.

(۱) که‌وانقانی: ئه‌وه که‌وانه‌یه له بری تیر، وه‌ک به‌رده‌قانی، به‌رد ده‌هاو‌ی bowstring

به‌رده‌قانییه‌کی درپژی ده‌ناو به‌یره‌یدا ده‌رهانی و گۆپالتیکیشی به‌ده‌ستییه‌وه گرت و گوتی: "بمه‌ بۆ کن زینۆفۆنی و شه‌ش مه‌ر بینه ههر ئه‌مشه‌وه با بۆ له‌شکر بکوژیته‌وه." له‌ ریتی گه‌رانه‌وه‌ماندا، ناوه‌ ناوه‌ فیتیه‌کی بۆ ئه‌وه هه‌قالانه‌ی خو‌ ده‌کرد که‌ به‌ناو به‌تالیۆنه‌کاندا بلاو ببوونه‌وه، هه‌موو له‌ ته‌مه‌نی خو‌ی بوون، به‌ شیوه‌زاری رۆد‌تسییان بانگی کردن دا وه‌دوو‌مان بکه‌ون و قۆچه‌قانی و گۆچانه‌کانیان بپین.

هه‌رکه‌ گه‌یشتینه‌ چادره‌که‌ی زینۆفۆنی، به‌رخه‌کانم له‌ ناو کیتلگه‌یه‌کی نزیک راگرت. له‌وه‌میش که‌ زینۆفۆن و به‌ خو‌م چاو‌دیریمان ده‌کرد، رۆد‌تسییه‌کان سه‌د شه‌قاویان له‌ په‌زه‌کانه‌وه‌را ژماردو و راوه‌ستان چاو‌ه‌پیتی ئیمه‌یان کرد. ئیمه‌ش له‌ دووروه‌ه‌را تیمان ده‌روانین و باو‌ه‌رمان نه‌ده‌هات.

زینۆفۆن به‌ گومانه‌وه‌ پرسی: "ده‌کرێ له‌وه‌ دووریه‌وه‌را له‌ مه‌رپتک بده‌ی؟" نیکۆلا‌وس گرژییه‌وه‌وه‌ گوتی: "به‌رده‌قانی هاو‌پژه‌ پارسه‌کانی تیسافیرنیسی، به‌وه‌ به‌ردانه‌ی که‌ هیئنده‌ی مشته‌کۆله‌بیتکن، له‌ سه‌ت هه‌نگاوه‌ه‌را له‌ به‌رخان ده‌ده‌ن."

من ههر ده‌مله‌قوچ مام. به‌ردی به‌وه‌ قه‌واره‌ گه‌وره‌یه‌ ئه‌گه‌ر له‌ هیل‌میتی برۆزی ههر هۆبلا‌یتیکی بدابا، بیگومان ده‌یقۆپانده‌وه‌وه‌ ده‌بیرده‌ ناو که‌له‌ی سه‌ری. که‌واته‌ سه‌یر نه‌بوو که‌ زریپۆشه‌ سووکه‌ پارسه‌کان پیاوه‌کانی ئیمه‌یان هاری. رۆد‌تسییه‌کان سه‌د هه‌نگاوی تریش دوور که‌وته‌نه‌وه. ئیمه‌ش به‌ گومانیکی پتره‌وه‌ وه‌دوایان که‌وتین.

نیکۆلا‌وس گوتی: "دوو سه‌د هه‌نگا، ئه‌وه‌ دووریه‌یه‌ که‌ به‌رده‌قانی هاو‌پژمانی رۆد‌تسی ده‌توانی له‌وتوه‌را به‌وه‌ به‌رده‌ بچوو‌کانه‌ی نیو به‌ستان، به‌رخیتک بپیتکی."

سه‌یری زینۆفۆنم کرد، خه‌ریک بوو بی‌ری ده‌کرده‌وه‌وه‌ ئه‌م خو‌ ده‌رخستنه‌ی به‌ کات به‌ فیرو‌ بردن ده‌زانی. نیکۆلا‌وس سه‌د هه‌نگاوی تریش لیتی

کشاووه به هه مووی سێ سه د یارد دوور که و ته وه. مه ره کان ئیستا زۆر دوور بوون. ته نانهت له مه و دای تیره نده کانی ئیسه ش دوور تر بوون. رۆدیساییه کان پیده که نین و وهک ئه وهی سه یران بێ ته ماشای یه کترییان ده کرد.

"ته گهر گۆچانه کهم به کار بینم، ده توانم له و دوور بیه و هرا به رخه کان بپنجم."

نیکۆلوس له تووره گه یه کی له پشتی خۆی به ستابوو، هه ندی شتی ده رهینا که پیتی ده گوتن گولله. هه ره که یکی هینده ی په نجه و گه و ره ی ده ستی پیاو درێژو دوو هه ندیش ئه ستوو ده بوو. نووکی گولله کان تیژو، کلکیان پان بوو. نیکۆلوس باسی کرد که به شیوه زاری دوور گه که یان پیتی ده لێن بالانوا balanoi، بۆ خۆی هه ندیکی بۆ راو له لای خۆی هه لگر تبوو، به لām زۆری پێ نه ما بوو. گو تیشی هه ر له مندالییه وه خودووی به راو کردنه و گرتوه. خه ریک بووم تیبگه م بۆ سپار تیبیه کان بێزبان له م چه که ده بووه وه. له هه مان کاتیشدا وه بیرم هاته وه که چه ند مانگیتک پیتش ئیمرو، کاتی که به بیابانی سو ربادا ره ت ده بووین، نیکۆلوس تاکه که س بوو له ناو سوپا که توانی نه عامه بکوژی. ئه و کات نه مزانی چۆن کوشتی؛ به لām ئیستا خه ریک بوو تیبده گه یستم.

زینۆفۆن گوتی: "باشه، تو ئیسه ت ئه وه نده دوور خسته وه، ئیستا پیمان نیشان بده بزاین چۆن نیشانه که ت ده شکینی." نیکۆلوس، به شاره زایی، باله گری دراوه که ی قۆچه قانییه که ی خسته نیو که لینی گۆچانه که یه وه؛ به و گۆپاله ی ده گوت که رسته ی به رده قانی. گولله یه کی هه لبژاردو خسته ییه نیو پاشۆلی به رده قانییه چوار پێ درێژه که یه وه لایه درێژتره که ی له کو تایی که رسته که ی لوول داو بۆ خواری شوپی کرده وه. هه موو ئه و ئامیره سه یره ی چه ند جارێک له سه ر سه ری خۆی سو و راندو به رده که ی هه لدا.

هیچ که سیکمان گولله که مان نه دیت چۆن له به رده قانییه که ده رچوو. به لām گو تیمان له هاشه ی ده هات با ی ده پری، ده تگوت هه نگیتی تووره بوو. هینده ی نه برد به رده که به چاوی مه رتکیان که وت و می شک و خوتنی تیکه لی یه کتری بوو و که وته خواره وه و مردار بوو. به رخه کانی دیکه وه ک که رو لال ته ماشای ها و ئالیکی خۆبیان کرد، به لām بواری ئه و هیان نه بوو بزاین چاره نووسی به چ گه یشت؛ چونکه رۆدیساییه کانی تر ئامیره کانیان خسته گه رو گولله کانیان له ئاسمانی ده ستیان به ویزه ویز کردو یه کسه ر سه ریانان پیکا. یه کیکیان ده موده ست ته و او نه بوو، بۆی وه ک جوانوویکی پشتی نه کرابی په لی ده ها ویشت و خۆی به ملاو به ولادا داده دا، ئاخه ر گولله که له که لله ی ترازاو به ملی که وت. به ردیله کان یه ک له دوا ی یه ک، وه ک ئه وه ی برووسکی لێ دابن، که وتنه خواری و یه ک چۆراو گه خوتنیان لێ هات. یه کیکیان نه بی، هینده ژانی هه بوو هه موو ئه و ناوه ی گیره کردو خوتن به سه ر خو ریبه سپییه که ی دا چۆراو گه ی به ست. رۆدیساییه کان دا وای به خشینیان کرد، چونکه ئه وده ئازاری ئه و گیانله به ره یان داو یه کیکیان گولله یه کی تری ده ره ینا و ئاراسته ی ئازه له که ی کرد؛ هه رچه نده هه لده په ری، به لām راسته و خو گولله که ی له نیرچه وانی گیرکردو جووله ی له به ر ئه ویشیان پری.

ده می زینۆفۆنی به ش بووه وه گوتی: "بۆ خاتری زینوس! چه ند رۆدیسایی له ناو سوپادا هه نه؟"

"له دوو سه د ره ت ناده یین، گه و رده م، به لām هه موومان به رده قانی ها و بێژین."

"هه موویان به ماوه ی نیو سه عاتی ها لیره خه ر بکه وه. پیتش نیازیکم هه یه."

نیکۆلوس، به چاوی سوپاسگوزارییه وه، سه یری کردم و گوتی: "من قه رداری تو م."

"قسهی بی تام. ئەمە پزلینانیکی شایستەیه بۆ ئەو تاکە پیاوێکی که له ناو سوپا توانی نەعامە بکوژێ."

له تریقهی پیکه نینی داو به غار چوو تا هاوولا تیه کانی خوێ بدۆزیته وه.

ئەو ئیوارەیه، زینۆفۆن قۆچه قانی هاوێژانی کرده چەند پەلیک و نیکۆلاوسیشی کرده کاپتن، بۆ ئەوێ سەرکردایه تییان بکاو په یمانیشی پی دان، هەرکه به ساغی بگه نه وه یۆنان، هەر یه که یان دوو هیندهی موچهی خوێ مانگانهی پی ده دا. به رانه به مه، پشتیوانی و دلۆسی هه میشه یی هه مووانی وه ده ست هینا. هەر به و شه وه یه ک بار ته وشی و ئامییری دیکه له کارمه ندانی سهر یازگه که کوکرا وه بۆ ئەوێ بتویندرینه وه و بکرین به گولله وه هەر یه کیتک شیتست گوللهی بۆ مسوگه ر بکری. فه رمان به ئاسنگه ره کان درا، ئەگه ر پیتویست بی، ده بی تا به یانی کار بکه ن، تا بۆ هەر یه کیتک شه ست بالانوا ئاماده بکه ن. نیکۆلاوس به خوێ پینمایي ئاسنگه ره کانی کرد بۆ ئەوێ فیتر بن چۆن دایان پرین و پیتشکه و تیتیکیشی له شیهوی دارشتنه که پینشیار کرد بۆ ئەوێ ده ره وهی هەر گولله یه ک، له نووکییه وه را تا ده گاته پاشکو به که ی، پینچ تا شه ش جار لوول بخوا. ئەو گرتیانه دوا ی سارد بوونه وهی ئاسنه که ده کرا. هینده تیریش ده کرا که بتوانی ده ست بپری، ئەگه ر به خراپی ده ستی لی بدری. که نیگه رانی خو م بۆ نیکۆلاوس نیشان دا سه باره ت به وهی که ئەم ئیشه کات و ماندوو بونی پر تری ده وی. ئەویش پیکه نی و گوتی: "ئەمە وایان لی ده کا گۆرانی بلین." که رۆسییه کان گولله کانیا ن ده هاته ده ست، چه قۆپیکیا ن ده هینا و هەر یه که نیشانی تاییه تی خوێ له و گوللانه ده کردو هه ولیان ده دا وایان لی بی باشتەر نیشان بشکینن. ته نانه ت ئەوانه ی خوینده وار بیان هه بوو هه ندی شتیان له سه ر دنوو سین وه ک سه گه، بمره یان ئەمه بخۆ بیکومان ئەو

نووسینانه کاریگه ر بیان له دوژمن نه بوو، چونکه ره نگبوو به قورگیاندا بچیتته خواری و بزر بی.

هەر له وه ده مه دا بیست ئەسپ له ناو سه رجه م ئاژه له کاندایا بزار کراو بارگه ی پتریشیان له ناو دا، بۆ ئەوێ باری زیده هه لنه گرن. پینداویستی سواران له قایشی کۆنه وه له لبادی که چه دروست کرا. ئەو سی ئەسپه وه ئەو ئەسپانه ی که له میپراداتیسیان سه ند بوو ده گه ل پاشماوه ی ئەسپه کانی کۆرش خرا نه ناو یه ک یه که وه وه به مه ش به تالیۆنیکی تازه ی په یدا بوو، که نزیکه ی سه د سوار ده بوون. زینۆفۆن هه ستا لایسیوسی ئەپینی، که براده ری خوێ بوو، کرده سه ر کرده ی ئەو به تالیۆنه تازه یه. سه د سواری تازه له ئاژه لی بار هه لگه ره وه دروست بوو، شتیکی سه به ره ئەگه ر ده گه ل ده هه زاره که ی تیسافیرنیسه وه به راورد بکری، به لام ناچار بوو سه ری مه یدانی بگری.

پیتویست بوو چیتر چاوه ری نه که یین تا ئاماده یی به رده قان هاوێژه تازه دامه زرا وه کان و له شکره ئەسپه کانی خو مان، تاقی بکه ینه وه. ده گه ل یه که م گزینگی به یانی رۆژی پاشتر، به ر له فراوین خا رن، سوپا که وته ری. ناچار بووین به رۆژ به ناو ده ره ندیکی ته سکدا ره ت بین و په له مان کرد به و ئومیده ی پیتی پارسه کان بگه ینه ئەوی. له ئەنجامی سه رکه و تنه که ی به م چه ند سواره که مه وه، میپراداتیس هه ندیک خوێ به ئازا هاتبو وه به ر چاوی. تیسافیرنیسی قایل کردبوو که هه زار سوارو چوار هه زار سه ر یازی سووکی پی بدا به و مه رجه ی ئیوارێ هه موو له هه مووی له شکره که ی یۆناییه کان ده ستبه سه ر بکاو سه ر له ئیواره ش، به ده ستی خوێ، سه ری زینۆفۆنی بۆ بیینی.

ئەمجاره زینۆفۆن کاتیکی زۆری ده گه ل کریسو فوس و گه وره ئەفسه ره کانی تر به سه ر بردو له گه لیاندا با به تی دابه شکردنی یه که

سەربازىيەكانى دەگەل تاووتوئى كىردن، بۇ ئەو دەرىجىسى بىزنىڭ كام يەكە دەپ دەرىجىسى دەردە دەرىجىسى كامىيان پاشكۆي لەشكرەكە بىپارىزى و پوختەي ئەركى قوچەقانى ھاوتىزەكانىشىمان چ دەپ. تا مىپىراداتىس لىمان نىزىك نەبوو، ھۆپلايىتە سپارتىيەكان ھىچيان دەربارەي ئەزمونى تاكتىكى ئىمە پى نەگوترا بوو. كە سپارتىيە جەستە بە جى بىرەنە قوئ و باسك ئەستورانە چاويان بە رۇدىسىيە گەنجە قوزانە كەوت بە خو و بە چەكە مندالانىيەنەيانە ھاتن و سەنگەريان گرت، گالتەيان پىيان ھات؛ تەنەت ھەندىكىيان رووى خوئانىيان ۋەرگىراو بىزارى خوئانىيان لە زىنۆفون دەرىپى چونكە چارەنووسى لەشكرەكەي خىستىبوو بەر دەستى ئەو مىرماندالانەو.

مىپىراداتىس خوئى ماندوو نەكردبوو پلاننىكى باشى ۋەك پلانە سەركەوتوئەكەي رۇزى پىشتەر، بۇ پەلامارەكەي ئىمپرو، رىك بخا. كە لەشكرەكانى گەبىشتە زىرەقەنەكانى دواوئەمان، رىگەمان بە سوارو بەردەقانى ئاوتىزەكان دا بۇ ئەو بە كۆمەل، پىتر لىمان بىنە پىشەو تا گەبىشتە زارى گەلبىيەكەو تا ئەو دووربىيەي كە مووشەكەكانىيان دەستىيان پىكرد زىمانان پى بگەبىن. زىنۆفون ئامازەبەكى كىردو ھىزە قورسەكانمان لىك بوئەو دوو سەت رۇدىسىيەكان ھاتنە ھىلى پىشى. زىنۆفون و ھىلمىي سووكىيان دەردابوو؛ ھەرچەندە تىرى پارسەكان لىيان رەتى دەدا، بەلام قەلغانىيان ھەلنەگرتبوو. لەو نىزىكەوئەرا پارسەكان بوئە نىشانى بەردەستى رۇدىسىيە پىلار راستەكان و بە پىي پلانەكە، رۇدىسىيەكان تەنەت ھەللى ئەوئەشيان نەدا گوللەكانىيان ئاراستەي سىنگ پۆشە برۇزى و ھىلمىيەكانىيان بىكەن، بەلكو لە برى ئەوئەو، گوللەكانىيان يەكسەر ئاراستەي مىلى رووتى سوارەكان و كەلەكەي ئەسپەكانىيان كىردن. ئىمەش لە لايىكەو شانايمان بە كارەكەيان دەكردو لە لايەكەي تىرش، بە ترسەو چاودىرى بارەكەمان دەكردو دەمان دىت چۆن 'ھەنگە' مزە لوول خواردوئەكان

سوورپان دەخواردو لە دەمارى مىلى ئەسپەكانەو دەچوئە خوئى و نەدەوئەستان تا بۇرى ھەناسەي ئازەلەكانىيان كىردن. كە بالانوايەكان ھەلدەدران، لىئە لوولەكانىيان جۆرە گۆرانىيەكان دەگوت ۋەك ئەوئەي نىكۆلاوس خوئى وىستىبوو، كاتى كە مووشەكەكان ھەلدەدران زىرەبىيىكان لىئە دەھات دوژمنى پى دەتوقى. كارىگەرى يەكبوون و زىرەي پىكراي ئەو سەد گوللەيە كاتى كە لە گۆشتى نىشانەكانىياندا دەچوئە خوئى، ئەسپەكانى دوژمنانى شىت كىرد. لە مىيانى چەند چركەبەكدا ئەو مەمانەيەي كە پارسەكان ھەيان بوو، بۇ ئەوئەي ئىمە بىشكىن و بۇ تىشت خارن بزقنە مال، لە بن سەنگى ئەو گوللانەدا، بۇيان بوو گىرەشوتىنى و مالىئرانى لى كەوتەو. ئەسپەكان رەوئەوئەو كەوتن، سوارەكانىيان پەرائندو تىكىيان شكاندن، نە تىرئەندازە پارسەكان و نە قوچەقانى ھاوتىزەكانىيان، بەھۆي تىكەلقرقزانى پىوانىيان، نەيانتوانى مانوقەرىك بىكەن و چەكەكانىيان بەكار بىنەو.

ھۆپلايىتە سپارتىيەكان ھىندە چەپەسا بوون، سەريان لى بادەدا. ھەر كە لە كۆتايى رووداۋەكەدا، سوارانى دوژمن تىوانىيان لە مەيدانى رابكەن و بچەنەو نىو بۇغازەكە، ھىزە سوارىيە تازەكەي ئىمە دوو ھىندەي جارن كەوتنە دوويان و راويان نان. سپارتىيەكانىش ۋەدوايان كەوتن و لە رىگەدا بە سەر تىرئەنگىزە پارس و بەردەقانى ھاوتىزە زراو رزاۋەكانىيان دەكەوتن. من و زىنۆفون بە دللىكى شادمانەو سەبرى بەزمەكەمان كىرد.

بە كەيفەو گوتى: "بەو خواۋەندانە، ئەگەر يەك سوپام لەم كورائە دەبوو. ھەر يەككىيانى بە پىنج سپارتىيان ھەنەو ھەر يەككىيان لە دۆزەخىك كەمتر نىيە!"

من پىكەنىم، بەلام كىتوپر بارەكە قوئ لى مالىنى وىست. زىنۆفون، ئەوانە سوپاسگوزارى تۆنە؛ چونكە ھەموويانت كىردەو بەك و رىكت

خستن و دانت به‌شاره‌زایبه‌که‌یان هینا. ئەوانه بۆتۆ دڵسۆزترین لەشکری ناو ئەو سوپایەن.

زینۆفۆن سەیری سواره‌گری‌که‌کانی دەکرد که راوی دوژمنانیان دەناو گوتی: "ئەم دڵسۆزییە نابێ بۆ بەرژەوه‌ندییەکی تایبەت بێ، چونکه رۆژتیک دی ئێمە پێویستیمان پێی دەبێ. دەبێ بایه‌خ‌تیک زۆر به‌و پیاوه رۆژیسیانەمان بدەن به‌تایبەتیش نیکۆلایوس." ئینجا گه‌راوه‌ ناو ریزی سوپاوه‌ بۆ ئەوه‌ی راویژ ده‌گه‌ل ئەفسه‌ره‌کاندا بکا. هه‌ژده‌ ئەسپێ ره‌سه‌نی پارسی که‌ هه‌یچیان لێ نه‌هاتبوو، گه‌رانه‌وه‌. به‌مه‌ش ژماره‌یه‌کی چاکی سواره‌گامان زیده‌ بوون و بۆ چه‌ند مانگی ئاینده‌ش ده‌بنه‌ خۆراکی باش. ئەوه‌ی که‌ په‌یوه‌ندییەکی به‌ پارسه‌ کوژراوه‌کانه‌وه‌ هه‌بوو، ئەوه‌ بوو که‌ زینۆفۆن ده‌گه‌ل کریسۆفوس تیکه‌ولیکه‌ی کردو پاشان بریاری دا پارچه‌ پارچه‌ و ئەتک بکرتن. چونکه‌ پارسه‌کان به‌و شت‌باز هه‌لسوکه‌وتیان ده‌گه‌ل کوژراواندا ده‌کرد، بۆ ئەوه‌ی دوژمنانیان بتوقێت. سپارتیه‌کان ستایشی "هه‌نگدار"ه‌کانی زینۆفۆنیان کردو سروودی سه‌رکه‌وتنی، ئارپس، خواوه‌ندی شه‌ریان خۆینده‌وه‌و میدالی سه‌ربازی سپارتیه‌یان به‌ گه‌نجه‌ رۆژیسییه‌کان به‌خشی.

تیسافیرنیس به‌رده‌وام به‌ شوێنمانه‌وه‌ بوو، به‌لام لیمان نزیک نه‌ده‌که‌وته‌وه‌. به‌مه‌ سێ سه‌د مایلی تر باکوور بووینه‌وه‌، هه‌ر له‌لای چه‌پی ده‌جله‌وه‌ ده‌رۆیشتین تا گه‌یشتینه‌ نه‌مرۆد نه‌ینه‌وا، که‌ رۆژتیک میدیه‌ ترسناکه‌کان حوکمیان تی گه‌راوه‌. به‌لام سه‌دو په‌نجا ساڵ به‌ر له‌ ئیستا شای مه‌زن داگیری کردبوو. ئەگه‌ر له‌وه‌ بێر بکه‌ینه‌وه‌ که‌ رۆژتیک بووه‌، ئەو سوپایه‌ی پارس توانیویه‌تی ئەو هه‌موو سه‌نگه‌ره‌ بیهاتوایانه‌ داگیر بکاو ئیستاش ها وه‌دوای ئیسه‌وه‌ هه‌س، مرۆف له‌رزی دیتی. شووره‌ی ئەو

شارانه‌ بیست و پینج پێ به‌رین و سه‌د پینج بلند بووه‌. سه‌نگه‌راکانیشیان ئەوپه‌ر قه‌یم بووینه‌. به‌لام شای گه‌وره‌ پتر وه‌ک مرۆف بیری کردۆته‌وه‌ نه‌ک وه‌ک ئەرده‌شیری بێ به‌ختی نه‌وه‌ی پێی ده‌لیم بێ به‌خت، چونکه‌ نه‌ک هه‌ر گه‌له‌که‌ی خۆی و سوپای هه‌ردوو لا ئەرده‌شیریان به‌ نا ته‌واو ده‌زانی، به‌لکو خودی خۆشی دانی به‌و ناکارامه‌یییه‌ی خۆی داده‌نا. زۆر ناخۆشه‌ پیاویک نه‌وه‌ی مرۆقیکی داناو لیهاتوو بێ و به‌ خۆی گیل و مله‌ور بێ. ئەمه‌ وه‌ک ئەوه‌یه‌ که‌ یه‌کیک به‌ر له‌ داهینانی نه‌وه‌کان لیمان بێ ئومید بێ، چونکه‌ له‌ بواره‌کانی وه‌به‌رهاتن نا، به‌لکو له‌ لایه‌نه‌کانی هه‌ترو سه‌روه‌ریشه‌وه‌ وه‌ک هه‌ست نه‌زۆک ده‌بن. زۆر جیتی نیگه‌رانیه‌یه‌ ته‌ماشای میژووێ پر سه‌روه‌ری خانه‌واده‌که‌ی خۆت بکه‌ی و ببینی ئەو هه‌موو لق و پۆیه‌ به‌ره‌مداره‌ی پێشان هه‌یبوو، ئیستیکه‌ وشک و بێ به‌ره‌م و وه‌ک گوژالکیان لێ هاتوو، چونکه‌ له‌وکات هه‌ست ده‌که‌ی که‌ نازییه‌تی و سه‌ربه‌زی باپیران بۆ تۆ وه‌ک خه‌ونیکن و پێیان ناگه‌ی.

به‌سه‌ر سوپمانه‌وه‌ ته‌ماشای ئەو هه‌موو شوێنه‌واره‌ مه‌زنانه‌مان کرد. ئیستا تۆزو قوم تا نیوه‌یان داپۆشیون. که‌رپوچه‌کانی خه‌ریک بوون لێک ده‌ترازان. تاکه‌ دانیشتانیکه‌ی له‌وی چاومان پێیان که‌وت که‌متیار بوو، له‌ کوچه‌و کۆلانه‌کانیدا ده‌هات و ده‌چوون و له‌ سیه‌ری خۆیان ده‌ره‌وه‌ینه‌وه‌. شه‌هین له‌ سه‌ر پاشماوه‌کانی شه‌ر هه‌لده‌فرین و ده‌نیشتنه‌وه‌. سه‌ره‌ په‌مه‌کانیان وه‌ک ئەوه‌ی کولا و بێ وابوو، میشکیان پری یادداشتی ئەو رۆژانه‌ بوو که‌ باپیرانیان گوشتی گه‌نیاگی ئەو هه‌موو ته‌رمانه‌یان ده‌خوارد که‌ له‌ بن دیواره‌کانی ئەو شارانه‌دا ده‌که‌وتن و ئەوه‌ پینج پشته‌، یان پتره‌ چیتر ئەو ته‌رمانه‌ له‌وی ناکه‌ون بۆیان. ته‌نیا یان کاروانچی یان به‌ده‌ویی به‌و ناوه‌دا راده‌بوورن و به‌ ده‌گه‌من وا ده‌بێ شه‌ویکی لێ بخه‌ون.

سێ رۆژ له‌ناو دیواره‌کان بنه‌گه‌ی خۆمان لێ هه‌لدا. زۆر له‌ سه‌ربازه‌کان

له گیانی مردوانی ئەوی دترسان و به کۆمەڵ دەگەڵ یه‌کتري ده‌مانه‌وه. چەند کەسیک وێران بچنه‌ ناو شوینه‌واری شاره و ته‌لاره‌کانه‌وه، یان به‌ ناو پاشماوه‌ی ماله‌کاندا بسوورپینه‌وه‌و سه‌ر به‌ناو ژووره‌ بیده‌نگه‌ به‌تاله‌کاندا بگرن. ده‌بی چ چه‌شنه‌ مرۆفیک له‌و مالانه‌دا ژیا، چۆن سه‌د ساڵ یان پینچ ساڵ ده‌ناو ئەو ژوورانه‌دا ژیاون ده‌بی چه‌نده‌ها سه‌ده‌ی پر له‌ پیکه‌نین و پیلانگی‌پان و دلداري و زاووزي و میز کردنیان به‌ خوشیبه‌وه‌ لێرانه‌دا به‌ سه‌ر بردی - هه‌موویان هینده‌ له‌ خاک و له‌ یادداشته‌وه‌ چوینه‌ته‌ خوار، ته‌نانه‌ت تارماییه‌کانیشیان نه‌ماوه‌ تا شتیکیانمان بۆ بگێریته‌وه، ده‌بی هه‌موو له‌به‌ر بی ئومیدییان له‌و زیندووانه‌ی ناوه‌ ناوه‌ دین سه‌ر له‌ شوینه‌واره‌کانیان ده‌دن، خۆیان بز کردی؟ بیه‌وده، به‌ ناو ژوورو به‌ ده‌وری ناگردانه‌کانیاندا سوورمه‌وه، به‌ دواي شتیکیا گه‌رام - نه‌مزان چ بوو - به‌لگه‌یه‌ک بی بۆم بسه‌لمینی که‌ مرۆف ده‌توانی وا بکا هه‌ست به‌ بوونی بکری، له‌ هیماییک، نیشانه‌ییک با به‌ زۆرکەش بی، دراویک بی، بووکۆکه‌یه‌یک بی، نامیریک بی، بۆم بسه‌لمینی که‌ تاکه‌ که‌سیک، پیاوکی وه‌ک خۆم، لێره‌دا ژیاوه. ئەوه‌ بوو هه‌رچه‌نده‌ ترسی رووخانی شاره‌که‌ی به‌ سه‌ر هه‌موو شتیکی تردا زال ببوو، به‌لام هیشتا هه‌ندی به‌لگه‌ی بوونی خۆی بۆ به‌ جی هیشتبووین؛ ئەویش خۆله‌میش بوو، مشکي ناو ناگردانه‌کانی ما‌بوو.

له‌و شه‌وه، که‌ من و ئەستیریا به‌رێکه‌وت له‌ گۆشه‌ی وه‌یه‌ک گه‌یشتنی دوو دیواری زه‌به‌لاحدا، گه‌یشتینه‌ یه‌ک. پیم له‌ هه‌ندی پاشه‌رۆک دا، تا لای بده‌م و شوینیکی بۆ دانیشتنی خۆمان خۆش بکه‌م، چاو له‌ مۆله‌ق ما که‌ ده‌ستیکی ساغی مرۆفیک له‌ بن ئاخه‌وه‌را، بۆم به‌ دیار که‌وت. ده‌ستیکی لووسی گه‌وره‌ی بۆری بریقه‌دار بوو، یه‌ک له‌ په‌نجه‌ مه‌رپه‌یه‌کانی قوت ببوو. به‌ردیک له‌ ناو که‌له‌نه‌که‌وه‌را، به‌و تاریکه‌

شه‌وه، رووناکی ئەستیره‌کانی ده‌داوه. ده‌سته‌که‌ وه‌ک بلتی له‌به‌ر رووناھی ئەو چرایه‌ که‌زی مندا ده‌له‌رزیه‌وه؛ بۆ ماوه‌یه‌کی کورت وا هه‌ستم کرد که‌ بزوت. یان گله‌یی لی ده‌کردین؛ چونکه‌ شوینی خاوه‌نه‌که‌یمان شیتواند، یانیش به‌و نیوه‌ په‌نجه‌یه‌یه‌ی که‌ مایبوو، بانگی لیمان ده‌کرد. له‌ ترسان راجفلین و پاشه‌کشه‌مان لپی کردو تا گه‌یشتینه‌وه‌ کامپه‌که‌ هه‌ر ئاورمان له‌ پشته‌خۆمان ده‌داوه، له‌وه‌ ده‌ترساین تارمایی شایه‌ مردوو‌ه‌کان له‌ ناو ئەو هه‌موو کوچه‌و کۆلانه‌دا پیمان پی بگرن. شه‌و راشکا، چاوام هه‌ر نه‌چونه‌ خه‌و، سه‌یری بانم ده‌کردو گویم له‌و توورگ و چه‌قه‌له‌ کیتیانه‌ راگرتبوو که‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ هه‌ر ده‌نگیان ده‌هات و به‌دواي له‌تی نان یان پارچه‌ ماسیبه‌کدا ده‌گه‌ران.

پاش نیوه‌پۆی پۆژی پاشتر پۆژه‌ پتیه‌ک له‌ دیواره‌کانی شاره‌ چۆله‌که‌ دوور که‌وتینه‌وه. ره‌شه‌باو برووسک هه‌ره‌شه‌ی له‌ سوپایه‌که‌مان ده‌کرد. تیسافیرنيس له‌و ده‌شتاییه‌ به‌دیار که‌وت، خۆی سه‌رکردایه‌تی له‌شکره‌که‌ی ده‌کرد. په‌رچه‌مه‌ ره‌ش و زێرینی ئەسپه‌ بالداره‌که‌ی له‌به‌ر باي ده‌سه‌کانه‌وه. له‌ میانی ئەو چه‌ند حه‌فته‌یه‌ی که‌ به‌ دواوه‌مان بوو، هه‌یزه‌کانی ئۆرۆنتاس، که‌ زاوايه‌کی تری شای بوو، هاوکات ده‌گه‌ڵ ئەو سه‌د هه‌زار سه‌ریازه‌ خۆمالييه‌ی ئاریایوس، که‌ وه‌ک هاوپییه‌ک به‌ درێژایی سه‌فه‌ره‌که‌مان ده‌گه‌لماندا بوو، په‌یوه‌ندییان به‌دوژمنه‌وه‌ کردبوو. هه‌یزه‌ یه‌گرتوه‌که‌ ببوه‌ سوپایه‌کی نه‌قۆلاو هه‌موو ئەو ده‌شته‌ی داپۆشیسوو. چوومه‌ سه‌ر به‌رزاییه‌که‌وه‌وه‌ هه‌موو له‌شکره‌ له‌ پیتوهر به‌ده‌ره‌که‌ی پارسه‌کانم سه‌ح کرده‌وه. پاشان که‌ ده‌گه‌ڵ هی خۆمانم به‌راورد کرد، بۆم ده‌رکه‌وت که‌ له‌شکره‌ چکۆله‌ یۆنانییه‌که‌ی ئیمه‌ چه‌ند سه‌د که‌سیکی بریندارو چه‌ندی دیکه‌شی خه‌ریکی کووچکووچه‌ی نازووقه‌ راکیشان بوو، سه‌رچاوه‌کانی ئیمه‌ هینده‌ که‌م بوو، پیاو زگی به‌خۆی ده‌سووتا. من ترسی چاره‌نووسی نادیارم لی نیشته‌.

کههکان

... چاره نووسن چاویان زهق و که له به سپییه کانیان گری کردۆته وه،
مردن داده به زینن و خوین ده پرژینن و ترس به رپا ده کهن.
به دواى کوژراواندا ده که رین و چاوه رینه خوینی رهش
قولف بکهن. هه ده که نه پیاویک که گلاوه یان بریندار بووه،
یه کیکیان رنه ی خوئی لی گیر ده کاو
نووژه ی پرووحی کز ده بیته وه و یان بو هادیس یانیش بو تارتاروسی
سارد ده چی، پاش
ئه وه ی که تیر خوینی مرۆف فر ده کا، ته کان ده داته به ره خوئی
و دیسان به په له بو ناو شه رو گاله گاله که دیته وه...

- هیسۆد

دهکهوتینهوهو پارسهکامان ناچار دهکرد پوژی دواتر دوو هیندهی دوریبهکه برۆن.

پارسهکان شهوتیک نهریتهکهی خوئیانیان گۆری. وایان نیشان دا که نهو ئیوارهیسه دهروۆن. بهلام له بری نهوه هیترتیکی خوئیانیان رهوانه پشته هندی گردۆلکه کرد که کهوتبونه سهر رتی ئیمهوه و ههموو نهو بهرزاییهیان گرت که بهسهر نهو ریگه یانه یاندا دهروۆنی که دهبوو ئیمه ی پیدا رته ببین.

ههرکه کریسوفوس، له پیشهنگی لهشکرهکهمان، روژی پاشتر تیبینی کرد که گردۆلکهکان گیرابوون، چهند سوارتیکی، بو دواوه، بو لای زینۆفون ناردو داوای لی کرد بهردهقانی هاویژهکان رهوانی پیشهوه بکات. چونکه لهشکره زورهکهی تیسافیرنیسمان به دواوه بوو، ئیمه دهستیگمان کهوته پیش یهکیگمان کهوته پاش. ناچار ههموو قوچهقانی هاویژو تیئهدیتهکانمان بخهینه شهر. رشت بوون و خواستهکانی کریسوفوس، له لایتیک و پیهه لگرتنه کهی تیسافیرنیس له لایتیک ترهوه، نیگه رانیان کردین. ناچار زینۆفون بو ماوهیهکی کهم لایسیوسی کرده بهرپرسی پاشگری لهشکره کهو بو خوئی سواربوو و بو پیشهوه چوو. من و نیکولاوسیش دهگه لیدا چووین.

تا گه یشتینه نهوی کریسوفوس زور تووره ببوو، گوتی: - "به ره لاینه، تائیسستا له کوئی بوون؟ کوا بهردهقانی هاویژهکانتان؟ خوئیان له په نای کاروانی بهروبارگه شاردۆتهوه؟"

نیکولاوس سوور هه لگه پراو لیبی موور بووهوه، بهلام زینۆفون گوتی به زماندرییه کهی نه داو هیوری کردهوه. "ته گهر بهردهقانی هاویژهکانم بیتمه لای تووه، تا خوړتاوا دهی، تیسافیرنیس لموزی تهسپهکانی خوئی دهگه یه نیته قینگت. تا سوپای پارس لهوره بمیته، قووچاقانیدارهکان لهوره ده میننهوه."

I

ههر زوو زانیسمان لهو کاتهی که پیوست بوو له بهرانبهر نهو ههموو لهشکره دژواری تیسافیرنیس بهرگری له خویمان بکهین، نه دهکرا بهریدا برۆین؛ بویه به ههر گوندیکدا بچوو یانیه، ماوهیهکی زوری لی ده ماینهوهو ئاگامان له برینداره کامان دهبوو و مردوهکانی خویمان دهشاردنهوهو ئازووقه مان بو خویمان پهیدا دهکرد. ههرکه بویمان روون دهبووهوه که دوژمن ئاماده باش نه دهما، نه مهش به زوری له شهو دهبوو، ئیمه خیراخیرا کامپه کهی خویمان تیک دناو له بن په ردهی تاریکه شهو وه ری دهکهوتین و ماوهیهک لهو دهشته لییان دوور دهکهوتینهوهو دهچوینه لادییه کی ترو لیسمان داده کوتاو چاوه رتی هه لیک تیرمان دهکرد. بهم شیوهیه وهک چاوشارکی مندالان له شوینیکهوه بو شوینیکی دیکه دهچووین. هیژهکانی پارسهکان به شهو هیچیان له دهست نه دههات. زینیان له تهسپهکانیان ده کردهوهو ده یانه ستانهوه. ته گهر له شهو په لاماریک بدرابانا، به ئاسانی نه یانده توانی تهسپهکانیان ته یار بده نهوهو چه کهکانیان له خوئیان بهستنهوه. له ترسی نهوهی نهکا هویلا یتهکانی ئیمه په لاماریان بدن، ههمیشه له نیوان ههوت تا ههشت مایل له ئیمهوه دوور هه لیان دهدا. له ئیواران ههرکه گویمان لییان دهبوو که ره ناکیان بو هه وان ههوی شهویان لیدهدا، ئیمه بارگه ی خویمان تیک دناو ههرکه پارسهکان له بهر چاوان بزر دهبوون، ئیمه دهستمان به رویشتن دهکردو له لهشکره کهی نهوان دوور

کریسۆفوس له بن زاربه وپرا جنیوی دا. "ئەو گردهی هه‌ورازی ئیمه گیراوه. ئیمه‌ش ده‌بی وه‌ک ریخ لیره‌دا بچه‌قین تا ئەو پارسه سه‌گبا به تیره‌ندازانه له‌وی بمیننه‌وه. ئەوان پیاوه‌کانی من به زیندوویتی قووت ده‌دن."

زینۆفۆن به نیگه‌رانیه‌وه سه‌یرتکی سه‌ره‌وه‌ی کرد. که له لیتزاییه‌کی راستی ڕکدا شه‌ر ده‌که‌ی، ئەو هه‌یزه‌ی که له سه‌ره‌وه‌پرا به‌رگری ده‌کا، ده‌توانی گورزی خۆی له سه‌رحه‌م ئەو له‌شکره‌ بوه‌شینی که له خواره‌وه‌پرا په‌لاماری ده‌دا. ئەگه‌ر قه‌لغانه‌کان به شپوه‌یه‌کی ئاسۆیی له‌سه‌ر سه‌ر هه‌لنه‌گیرین، ئەوا له‌م جو‌ره شه‌رانه‌دا که‌لکیان نامینی. ده‌بی وه‌ک قاوغی کیسه‌ل بخه‌رتنه سه‌ره‌وه‌و ئینجا به گرده‌که هه‌لگه‌رتی و بجییه شه‌ری. له‌مه‌ش به‌ریادتر ئەوه‌یه که هه‌رشه‌به‌ران له خواره‌وه‌پرا، ئەگه‌ر بتوانن تیر به‌اوین، ته‌نیا له ریزی پێشه‌وه‌ی دوژمن ده‌دن و ئەگه‌ر به‌رگریکاران باش مه‌شق درابن، ئەوه‌ش کاریگه‌ری نامینی.

کاتی که که‌مێک چوونه پێشه‌وه، زینۆفۆن دیتی که گردی‌کی تر له‌ دوای ئەوه‌یاندا هه‌یه که پارسه دوژمنه‌کان داگیریان کردوه. ئەویان هه‌شتا نه‌گیراوه، له‌وه‌ش بلندتر بوو که پارسه‌کان گرتبوویان. رینگه‌یه‌کی به‌ردی هه‌بوو که له‌مه‌یانی جودا کردبووه‌وه. گه‌راوه‌ بو‌کن کریسۆفوسی، هه‌ینکه هه‌ینکی بوو.

گوتی: "به‌ر له‌وه‌ی پارسه‌کان بزانت ئیمه‌ چ ده‌که‌ین، ده‌بی هه‌ر ئیستا ئەو به‌رزاییه‌ بگرین. له‌شکره‌که‌ی من له‌ دوای به‌هه‌زه‌کانی تیسافیرنیه‌سه‌وه خه‌ریکه، ئاخه‌ر ته‌نیا سه‌ مایل لیمانه‌وه‌ دووره. یان تۆ سپارتیه‌کانت بنیره ئەو گرده‌ بگرن، یان تۆ لیره‌ به‌ و من په‌لێکی له‌شکره‌که‌ی تۆ ده‌به‌م و به‌سه‌ر ده‌که‌وم. هه‌ر کامیانت ده‌وی وا بکه."

کریسۆفوس سه‌یرتکی کردو به مه‌زاق پێکردنی‌که‌وه‌ گوتی: "تۆ هه‌لته‌رته‌،

ژه‌نرال. "ئەم وشه‌یه‌ی دوایی به‌ توندی ده‌رپری. "ده‌بی من به‌ پیتی فه‌رمانی تۆ بجوولیمه‌وه."

که دیتیم زینۆفۆن هه‌لوه‌سته‌یه‌کی کرد، من هه‌ناسه‌یه‌کی قوولم هه‌لته‌کیشا. ئەویش قه‌واره‌ی هه‌یزی سپارتیه‌کانی ده‌خه‌ملاندو تواجه‌که‌ی پشتگویی خست. زانیم زینۆفۆن دان به‌خۆیدا ده‌گرێ بۆ ئەوه‌ی یه‌ک ریزی هه‌یزه‌کانی به‌پارتی. له‌مه‌ژبوو گرایلوس وریایی ئەوه‌ی دا‌بوو که هه‌رگیز نایم متمانه به‌ سپارتیه‌کانه‌وه‌ بکری. سوپاسی خواوه‌نده‌کانم کرد که رۆدیسیه‌کامان ده‌گه‌لدا هه‌نه، چونکه ئەوانه هه‌رگیز گومان له‌ دل‌سۆزییان ناکری و هه‌یزتکی به‌رگری به‌تواناشن.

زینۆفۆن سیبه‌ری له‌ چاوی خۆی کردو ته‌ماشایه‌کی گرده‌که‌ی کردوه‌وه گوتی: "سه‌ت پیاوم ده‌وی. له‌ میانی یه‌ک سه‌عات دا ده‌زانی ئیمه سه‌رکه‌وتوین یان نا." کریسۆفوس سه‌ری خۆی جوولاندوه‌وه‌ ده‌ستی به‌ هه‌لته‌ژاردنی پیاوه‌کان کرد. منیش گه‌فاهی ئەوه‌ی بۆ ده‌دم که گه‌وره‌ترین و ناشیرینترین و پێسته‌ترین نه‌وه‌ی که ئۆرکوس هه‌یبووی هه‌لته‌ژارد. خستیه به‌ر فه‌رمانی زینۆفۆنی تا به‌ په‌له‌ بۆلای گرده‌که‌ بچن. یه‌کسه‌ر که‌وتینه‌ ری. به‌لام زینۆفۆن نیکۆلاوسی پالداو دووری خسته‌وه‌وه‌ گوتی: "تۆ لیره‌ چاوه‌ری به‌."

رۆدیه‌که‌ به‌ سه‌رسورمانیکه‌وه‌ ته‌ماشای کرد، ئینجا له‌ نیگه‌رانیه‌وه‌وه، چاوی مه‌یله‌و قووچاند. وه‌ک هه‌موو هاوولاتییه‌کانی خۆی تۆزیک له‌ جاحیلتی و وردیله‌یی خۆیه‌وه‌ نیگه‌ران بوو؛ بۆیه هه‌رگیز به‌وه‌ قایل نه‌ده‌بوو که ئەرکی له‌ خه‌لکانی دی که‌متر پێ بسپێردری.

"بۆ، زینۆفۆن، بۆ؟ هه‌تا سپارتیه‌ک یه‌ک پارسیک ده‌گه‌وزینی، من سییانت له‌ کۆل ده‌که‌مه‌وه."

وربه‌رزی ئەو کۆره زینۆفۆنی گه‌ش کرده‌وه. "له‌به‌ر هه‌ندێ نییه‌ -

یه کیکم لیتره پیوسته که متمانهای پی بکهم، تا لیتره چاوه رتی لایسیوس بکا و که گیشته ئیره بارودوخه که تیگیه ینی. نامه وی هم موو باسه که ی له کریسوفوس بزانی.

نیکیلاوس سهری خوی دانواندو زینوفونیش له تنگهی نسهپه که ی دا و به غار به دوا ی له شکره که پیدا چوو، که تازه خه ریک بوون سهرده که وتن.

هه رکه پارسه کانی سهر گرده نه وییه که بینیان که تیمه که خه ریک بوو پشتی لی دهستاندن و به گرده به رزه که دا هه لده گه ران، نه وانیش چه ند سواریکیان ته یاردا و که وتنه بای غاری بو نه وی پیتی تیمه بگه نه سهر گرده که و بیگرن. هه ردو له شکره که دهنگیان له بهر برا. هه رچه نده هه ردو تیمه که ی که به گرده که دا هه لده گه ران یه کتریان لی دیار نه بوو، به لام هه ردو سوپاکه له دهشته و هه موو دیه نی پیشبرکییه که یان له بهر چاوی بوو. له نه کا و رایه ک گریکه کان له خواره و هه ران کردیانه هه لاوه و ریای خوشی، له دوا ی نه وانیش پارسه کان دهنگیان هات و یونانییه کان بیده نگ بوو نه وه. وه ک یاری ئولمپیک و ابوو، هه ر بینه ریک بوو ده یویست ها ولاتییه کانی خوی بینه وه. دهنگی هاندانی له شکره کان گیشته تاقی ناسمان.

زینوفون له کاتی سهر که وتنی سهر گردی، به خوو به نسهپه ماندو وه که یه وه، به نا و هیلینه هینک لیبراهه کانداهات و ده چوو. شیره که ی هه لسه قاندو هیندهش ها واری کرد تا دهنگی که وت. "برون، بیژینه، برون! پارسه کان له لایه که ی تره و هه ران په لامارمان ده دن! نه م غاردانه تان له پیناوی یونان دایه، هه لئین!"

پیساوه کان ناره قه یان کردو هینکه هینکیان لیسه هات. تا نه ویه ر توانا کانیان ته کانیان دا به ره خویان. چاویان بریوه سهر لووتکه ی گرده که. کابرایه کی زلی به هیز دهستی به گله بییان کرد، دهنگی هینده گه وره بوو هه موو نه و سواره ناره قه کردو وانه گوئیان لی بو چی گوت. له نزیکه و هه ران

سه ریکی سهر بازه که م کرد - دیار بوو که یان و هه رزشقان بوو، یان پیشان و هه رزشوان بوو. یه کیک بوو ده بوو سهر کردایه تی بکر دایه نه ک نا و له دوا و هه ران منگه منگ و بوله بولی بهاتبایه. دلنیا بووم پیشتر نه و پیساووم بینیبوو، به لام چونکه ده موچاوی که و تبوو بن ده مامکی هیلیمیته که ی، بوئی نه مناسییه وه. کابرایه که م به زینوفونی نیشان دا، چاودیریمان ده کرد؛ هیشتا نه گه یشتنبوو شوینی پیویست که پشتی خوی راست کرده وه و هینکه هینکی بوو، دهستی بو پشتی خوی نارد ویستی بیخورینی، رهنگ بوو زرتپوشه کان له شانی خشابن و خوراندبیان.

ها واریکی به سهر نه و پیساوانه ی ده ورو پشتی خویدا کردو گوتی: "حیزه نه فسه رینه! نه وان سوا ری نسهپه پیسه کانیان ده بن و ده بی تیمه ش به پینان به نا و نه و قوره بکه وین و وه ک کویله ی نامه رد نه و هه موو بارو بارگه مان له کول ده بن و به نا و گو مری خوی دابچین!"

کابرا به رده وام گاله گالی بوو، نه و بوله بوله ی نه و پیساوه وه ک زلله یه ک بوو به روومه تی زینوفون که وت بی و له تور په بییان سوور ببوو. چه ند جاریش پیشتر نه و رهنگه ی زینوفونیم دیتبوو. هه ر نه و هه ستوازه یه شم له روخسارییه وه ده بینی، خوم لی لاده دا. بی قسه کردن، نسهپه که ی خوی لنگ دا. لغاوه که ی بو من ها ویشت. به غاردان وه سهر که وت. وه ک درنده ی لی هات.

ها واری به سهر دا کرد و گوتی: "برو بگه ریوه بو کامپه که و له وی له کول کردن یارمه تی کیژوله کان بده!" تیمجا دهستیکی ره وان کردو قه لغانی له کابرای و هه رگرت و به راکردن بو سهر گرده که سهر که وت. زرتپوشی سوارانی هه ر ده به ردا بوو، به رده وام ها واری به سهر سهر بازه کانداه کردو هانی ده دان. که پیساوه کانی تریش به کن کابرایدا رهت بوون، هه ریه کیکیان پشتی شیریکی گه یانده پشتی و گالته یان پی کردو جرتیان لی به ردا.

ئەوېش جۈولەي نەكرد. لە كۆتاييدا غيرەت گرتى و تەكانى داوہ بەرە خۆي و بەگردهكە ھەلگەراو ھاوارى ئەپۆلتۆي كردو ھەموو لەشكرەكە، لەقەد گردى و لە خوارەوہش، ھاوارەكەي وبيان دووبارە كردهوہ. خۆي گەياندە زىنۆفۆن و تەماشەيەكەي كردو قەلغانەكەي لى وەرگرتەوہ. زىنۆفۆنىش زۆر شەتەك ببوو، ريشمەي ئەسپەكەي لى وەرگرتەوہو لە بن باري زىنۆفۆشەكانى ھەر ئەوہتا پىي دەكرا بجووليتتەوہ.

دەنگە دەنگى ھەردوو لەشكرەكە لە خوارەوہرا نيشانى دەدا كە ھەردوو لا زۆر لە تۆپكى گردهكە نزىك ببووينەوہ. زىنۆفۆن ناچار بوو لە بەر لىزى رىگەكە لە ئەسپەكەي دابەزى. ھەولتى دا زىنۆفۆشەكەي دەبەر بكاتەوہو بە پىادەيى شەپكە بكا. پىاوەكان، بە ھەلەداوان، وەسەر دەكەوتن. گاشەبەرد لەجىي خۆي ھەلەقەناو شۆزى خوارى دەبووہو ھەرەشەي لە جەنگاوەرانى خوارترەوہ دەكرد. ئەوانىش ئارەقەي رەش و شىنيان كردهبوو، پەلەيان بوو بەسەر كەون و جىنۆيان دەداو ھەولتى بەردەوامىشيان ھەبوو بۆ ئەوہي قەلغانەكانيان لە لا بىيىنى و شمشىرەكانيان لى نەكەوي.

جەنگاوەرانى بەرايىي تەنيا بىست و پىنج پىيان مابوو بگەنە سەر گەردەكە، پاشان تەنيا دە پىيان مابوو بگەنە كە دىتم لە سەر لووتكەي گردهكەوہ ھىلمىتتىكى برۆنزى پارسەكان لەلايەكەي بەرانبەرمانەوہرا وەدەر كەوت و پاشان ھىلمىتتىكى تر كەوتە بەر چاوم. ترسم لى نىشت. گرېكەكانى كە لە بەرايىدا بوون، تەكانيان دا خۆيان بۆ ئەوہي خىراتر وەسەر كەون. ئاخىر ئەمان ئەوانيان نەدیت تا نىو دەرزنەيان بە ھەناسەپر كىتوہ وەدەر كەوتن. كە سەربازە شل و كولەكانى ھەردووك لا، لە سەر گردهكە يەكترييان بىنى، ھەلۆستەيەك كرا. دوژمنان كەمتر لە شەش پىيان مابوو بگەنە يەكترى.

يۆنانى و پارسەكان تەكانيان دا بەرەخۆ بۆ ئەوہي لەسەر پى راوہستن.

نەيانزانى نە بگەونە شەپى نە سەير بگەن تا بزائن چەند سەربازانى ترى دوژمن لە خوارەوہرا بۆيان بە گردى ھەلەگەراو. دوو پارسەكەي بەرايىي گەيشتنە سەرەوہ زۆر وەپىش ھاوچەكەكانى خۆيانيان كەوتبوون. كەچى بەھۆي كۆشش و ھاندانى زىنۆفۆنەوہ، سەربازە گرېكەكان وەك تۆپەلەيەك دەگەل يەكتريدا مابوونەوہو ھەموو وىكرا گەيشتنە سەر لووتكەي گردهكە. لە ئەنجامدا، يۆنانى و پارسەكان ھەرگىز نەكەوتنە شەپەوہ. چونكە ھەركە پارسەكان سەيرى خوارەوہيان كردو دىتيان لە ھەردوولاوہ يۆنانىيەكان زۆر لە پىشيان بوون، پىاريان دا بە ھەموو تواناي خۆيان وابگەن كە خۆيان پىارتىن و لووتكەكە بۆ يۆنانىيەكان بەجى بىلن. دوو پارسەكە ھاوارىكيان كردو قوچانديان و بۆ ناو ئەوانى خوارەوہي خۆيان چوونەوہو ئەوانىش خىرا رووى خۆيانيان وەرسووړاندهوہو بە نىوہ غاردانىك و نىوہ خشخشۆكىكەوہ بە لىزايىيەكەدا شۆزى خوارى بوونەوہ. ھاوارەواري پارسەكان كە لە خوارتوہ دەھات، چىتر نەما. بەلام گرېكەكان دەنگيان گەيشتە ھەر حەوت تەبەقەي ئاسمانى. لووتكەكەمان گرت پىي ئەوہي يەك كەسىشمان لى برىندارىش بىي. لەو دەمەش كە زىنۆفۆن و ھۆپلايتەكانى تر خەرىك بوون بەسەر گردهكە ھەلەگەراو، ئىمە وەدوای لەشكرە ھەلەتووەكەي پارسەكان كەوتىن و چووين لووتكەي ئەو گردهشمان گرت كە بەسەر رىگەكەي باكووریدا دەروانى. ئەوانىش لە برى ئەوہ ھەستان ھىرشيان برده سەر لەشكرەكەي كرىسپوفوسى كە لە خوارەوہيان بوون و ئەوانىش تەنيا سەيرى ئىمەيان دەكردو جوولەيان لىوہ نەدەھات.

زىنۆفۆنىش بە زەردەخەنەيەكەوہ بە پىاوەكانى گوت: "سەيرى ئەمە بگە، پىو، ئامازەي پەلاماردان بدە كرىسوفوسى."

منىش يەكسەر ھىلمىتتەكەي خۆم لەسەرم كردهوہو رىمىكى ھەشت پى درىژم لەسەربازىك لەتەكماوہ وەرگرت و كلاوہ ئاستەكەم خستە سەرى و

به رزم کرده و پاشان سټ جاران بلندو نهویم کرد، که نامارژهی خوٚ ناماده کردند. یه کسه له شکره کهی کریسٚفوسی دنگی لی بلند ههستاو به هه له داوان چوونه بناری گردیکی نزیکه وه به په له پییدا هه لگه ران؛ پارسه کانی که وتته نیوانی ئیمه و نهوان چاشمیش بوون و کشانه وه که وتته بهر په لامارمانه وه.

ئینجا زینٚفون هاواری کرد: "هیرش!" و ئیتر هٚپلايته کافمان، چاویان له بن هیلمیته کانیانه وه ده تر ووسکانه وه و ددانیشیان له په نای ده مامکه کانیانه وه چیر کردبو وه به سووکی هه لمه تیان برده سهر ژماره زورتره کهی نه و پارسانهی که له خوارووی ئیمه وه بوون.

پارسه کان چاوه رپی خوٚ ناماده کردنیان نه کردو چه که کانیان فری داو له ترسان دهستی خوٚبانیان هه لبری و خوٚبان له سهر ته نیشته وه پرا غلوری خوارئ کرده وه له ترسی نه وهی نه کا بکه ونه به ردهستی نه وهٚپلايتانهی ئیمه که له سه ری و له خوارٚه پرا هیرشیان بو بردن لییان بو به هه راو هوریاو تیک هه لقرٚقراٚنیک؛ سه گ خودانی خوٚی نه ده ناسییه وه. پاش ماوه یه ک، زینٚفون به شیوه یه کی پیشبین نه کراو دهستی خوٚی هه لبری و نامارژهی بو پراوهستان کرد. به لام به ناسانی پتی نه کرا سه ربازه گرگرتوه کانی رابگری.

له و ده مه یدا که پارسه زنده ق چووه کان به سهر یه کتریدا ده که وتن و کهس نه ده بووه برای کهس، زینٚفون هاواری کرد: "رٚتیان بدن با برٚن! چونکه نه گه ده که سیشیان به دیل بگرین ناکاته نه وهی یه کییک له ئیمه په نجه یه کی به خوٚین بی." پیاوه کان به نادلییه وه کشانه وه و چوونه وه لای کریسٚفوسه وه.

له مه به دواوه ئیتر بپرای بپر هیزه سه ره کییه کهی تیسافیرنیس چیتر به رینگارمان نه بووه وه. به لام ناوه ناوه لیته وه له وی که یه کییک یان چند

که سییک له سوپا دوور ده که وتته وه، چند مه فره زه یه کی پارسه کان په لاماریان ددان. پارسه کان پیشه نگی خوٚبانیان نارد بوٚ نه وهی گوئده ده و له مه نده کانی سهر روویاری ده جله بسووتین و بهر بوومه کانیان له رپی ئیمه دا نه هیلن. نه مهش دوا هه ولی نه زوکی نه وان بوو بیدن بوٚ نه وهی نه هیلن له چنگیان ده رچین. هه رچه نده نه مه نه سته نگیکی بوٚ ئیمه دروست کردو چیتر به ناسانی نه مان توانی نازووقه وه ده ست بینین، به لام دلنیا بووین که نه مهش هه ر ته نیا ماوه یه کی کورتی ده خایاند؛ هیچ له شکریک نییه بتوانی وه لاته کهی خوٚی بسووتین؛ چونکه هاوالاتیان لی راده پرن و بهر په رچی کاره کهی ده ده نه وه.

ببگومان ئیمه راستی بوٚ چوو بووین. چند رٚژ پاشتر تیسافیرنیس په لاماره کانی خوٚی له دژی ئیمه به ته واو تهی وه ستاندو ته نیا چند چاودیریکی به دواوه ماندا ده ناردو نه وانیش له دووره و پرا چاودیری ئیمه یان ده کرد بیٚ نه وهی هیچی تر بکه ن، نه مهش چند رٚژٚکی تری خایاند تا نه و شوٚنه ی ده سه لاتی شای لیٚ نه بوو. ئیواره یه که له ئاو کیشان له جوگه له بییک، یارمه تی نه ستیرام ده دا. که پیم گوت ره نگه چیتر تیسافیرنیس نه بینینه وه، چاوی پری ترس بوو. ته ماشای کردم، ههستم کرد ده یویست هه مان نه و پرسیاره ی جارام لیٚ بکاته وه که پیشتر کردبووی، بوٚ نه وهی بزانی تایا پیشنیازه کهی قه بوول ده کم یان نا. منیش به شینه یی سه ری خوٚم بوٚی له قاندو تیمگه یاند؛ نا. نه ویش هه ناسه یه کی ساردی هه لکیتشاو ده لکه کانی هه لدا یه سه ر شانی و به بیٚ دنگی رپی کامپه کهی گرتوه وه منیش بوٚ راپه راندنی نه رکه کانم خوٚم گه یانده وه زینٚفونی.

نیکۆلوس به شانازییهوه درندهکهی خستبووه نیتو جاغیتک و به شانی خۆی دادابوو و هینابوویهوه؛ سه‌ری پان ببۆوه. گه‌وره‌ترین دهره‌ک بوو که من به‌دریژایی ژیانم چاوم پیتی که‌وتبێ؛ هینده کارتیکی گه‌وره ده‌بوو، ددانه‌کانی وه‌ک ددانی شه‌یتان تیژ بوون، هیشتا خوتنی نیکۆلوسیان هه‌ر پیتوه بوو. نیکۆلوس پرسیری کرد: "ده‌توانی به‌ یارمه‌تی خۆت بمگه‌ینییه نیتو کامپه‌که‌وه؟"

نه‌متوانی پیتی بلتیم برینه‌که‌ی چۆن بوو، به‌لام خۆ گرتنی ئازهل هه‌میشه جیتی مه‌ترسییه‌و مرۆقه‌ ئازهل گرتوو تای دیتتی و هه‌ندێ جاریش وا ده‌بێ هاری ده‌کا. بۆیی وام به‌باش زانی له‌و ده‌مه‌ بێر له‌ ئه‌نجامه‌کانی نه‌که‌مه‌وه. جه‌سته له‌ره‌که‌یم خسته سه‌ر شانم و بردمه‌وه بۆ نیتو کامپی رۆدییه‌کان و له‌ویم داناو به‌غاردان چومه‌ کن ئه‌ستیریای. ئه‌ستیریا که‌رسته‌و ده‌رمانیکی په‌رستاری زۆری ده‌کندا هه‌بوو، که‌ دیتمه‌وه له‌ده‌ره‌وه‌ی چادره‌که‌ی بوو. له‌ سه‌ر هه‌ردوو هه‌نیشک و ئه‌ژنۆکانی بوو، هه‌ر ئه‌وه‌ته رۆخساری له‌ عاردی نه‌ده‌دا. خه‌ریک بوو پفی له‌ کۆمه‌له‌ چیلکه‌یه‌ک ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی داگیرسین، به‌لام چونکه‌ چیلکه‌کان هیشتا ته‌واو هیشک نه‌ببوون، بۆیه ئاگریان نه‌ده‌گرت. له‌ ته‌نیشتی داهاقه‌وه‌و ناویم بردو راپه‌ری و سه‌ری هه‌لبه‌ری و ئینجا وه‌ک به‌رخ خۆی قییت کرده‌وه‌و دانیشتی و پووشکه‌و تۆزی له‌ ده‌مو چاو و قژی خۆی کرده‌وه. په‌نجه‌یه‌کی ته‌نیاوی ره‌ش و دریتی به‌ روومه‌تی خۆی داھینا.

پیم گوت: "ئه‌ستیریا، پیتوستیم پیتته بۆ ئه‌وه‌ی تیماری کابرایتیکی بریندارم بۆ بکه‌ی. که‌رسته‌ی په‌رستاریت بینه." که‌ هاتینه‌وه‌و برینداره‌که‌م بۆی ده‌ستنیشان کرد. کۆمه‌لیک رۆدییی ده‌وره‌یان لێ داوو، هه‌موو بیده‌نگ بوون؛ چونکه‌ پیتته‌ر له‌ ناو خۆیاندا چاویان به‌ ئافه‌رت نه‌که‌وتبوو.

II

چهند رۆژتیک پاشتر، سه‌ر له‌ دانی ئیواره بوو، ته‌تاره‌کانی ئیمه‌ خه‌ریک بوون بۆ ناو کامپه‌که‌مان ده‌هاتنه‌وه‌ که‌ دیتیم نیکۆلوس له‌ ناو دره‌ختانه‌وه‌را وه‌ده‌رکه‌وت. دیار بوو ئیشیکی زۆری هه‌بوو. قۆلی خستبووه سه‌ر شانی رۆدییکی تره‌وه‌و له‌ناو دارستانه‌که‌وه‌را هینایه‌وه. پارچه‌ په‌رۆکیکی پیس له‌ پالتۆبه‌که‌ی کرابووه‌وه‌و له‌ پیتی راستی لوول درابوو. له‌دوايه‌وه‌را خوتین رێچکۆله‌ی به‌ستا بوو.

پرسیم: "کوره نیکۆلوس! چ قه‌وما؟" ده‌رپه‌ریم و به‌ هاواری هه‌قاله‌ ماندوو که‌یه‌وه‌ چوم. هه‌ر یه‌ک له‌و رۆدییسیبانه‌مان له‌ ده‌ست بچێ، جا چ بمی یان بریندار بێ، زیانیکی گه‌وره له‌ له‌شکر ده‌دا، به‌تایبه‌تیش ته‌گه‌ر نیکۆلوس بێ، ئه‌وه جیتی هه‌ر پر نابیتته‌وه؛ چونکه‌ خه‌ریک بوو تاتیکی و شاره‌زایی بێ ئه‌ندازه‌ی په‌یدا ده‌کردو ئامۆژگاری زینۆفۆنی ده‌کرد. ناچار به‌هه‌ر نرخیک با ده‌بوو ئه‌و کوره‌ بپارێزێ. "تایا هیرشتان بۆ سه‌ر کرا؟"

دیسان نیکۆلوس گرژ بووه‌وه‌و چاوه‌کانی سووران. "ته‌نیا په‌لاماری منیان داو ئه‌وه‌ش له‌ گیتلاتی خۆمه‌وه‌ بوو. زۆر له‌ کونی دهره‌ک نزیک بوومه‌وه‌و ئه‌ویش ده‌بێ خۆی لیم دانوساندبێ. یه‌کسه‌ر پری دامی و پیتی گه‌ستم و ددانه‌کانی له‌ گۆشتی برده‌ خورای و ده‌می خۆی قوچاند. ناچار تا تۆپاندم به‌ داران له‌سه‌ریم داو پاشان گۆچانیکی ترم به‌کار هینا ئینجا توانیم ده‌می لیک بکه‌مه‌وه. چه‌نگیک گۆشتی له‌ پیم کرده‌وه." هاواری

ئەستىريا بۆي نەكرا خويئەنەكە رابگرى، بۆيىن ھەستا برىنەكەي كرددەوہ داواي پروناكى پترى كرد. يەكئىك چرايەكەي لەسەر دەستى بۆي راگرت. ئەويش لە بن لىوان قسەي كردو گوتى:

"ئەوہ لەتواناي مندا نىيە. من برىنى تىرو ھىسكى شكاو و تا چارەسەر دەكەم. بەلام ئەمە... بە كزى تەماشاي پىي نىكۆلاوسى كرد. منىش خۆم خوار كرددەوہ دا باشتر برىنەكە ببىنم، لە ھەژمەتان ھەناسەيەكى قوولم ھەلكىشا.

قاچەكە دوو ھىندەي خۆي ھەستور ببوو، پەنجەكانى بەناو خۆي گرتبوو، بەئاستەم نووكيان ديار مابوو. چەرمەكە يان درابوو يان، وەك ئەوہى بە چەقۆيەكى كول لىي درايى، پارچە پارچە ببوو. گلمتئىك گۆشتى پاشپانىيەكەي خوار گۆزىنگى نەمابوو، وا پىدەچوو درندەكە، بەر لە كوشتنى، قووتى دايى. درندەكە ھىندە گەزەي لى دابوو، پىيەكەي كونكون كرددوو و گۆواندبووي. ھەندى لە كونەكان ئىسقانىيان لى ديار بوو.

ئەستىريا بە نەرمى دەستى لە پشتى پىي دەداو نىكۆلاوسىش لە بەر ژانى برىنەكانى دەينالاند. دوو لە ھاوړپىيەكانى دەستيان لە سەر شانى داناوو، بۆ ئەوہى نەكا ھەستىتەوہو دلشيان دەداو.

ئەستىريا لە كۆتاييدا گوتى: "وازانم ھىسكى شكاوى نىيە. ئەمەش دلخۆشكەرە. پىن ئەندامىكى ئالۆزەو كەم وادەبى لە پاش تىمار بوونى برىنەكەش وەك خۆي لى بىتتەوہ. من بەھۆي ئەو گاز لىدان و ئەو كونانەوہ نىگەرانم. ئەم جۆرە برىنە رەنگە ببىتتە گانگرىن. ئەگەر دووچارىشى ببى ھەموو پىيەكەت دەبرىتتەوہ - رەنگە لە ھەورازترىش بىرپىتتەوہ."

من زۆر شارەزاي ئەمە بووم؛ چونكە ئەو بۆنە نەرمەي لە گۆشتە بۆگەنىيەكە دەھات نىشانەيەكى ئەو نەساغىيە بوو كە لە ناو كامپى يونانىيەكان زۆر باو بوو.

دوودلى بە ئەستىرياوہ پىتوہ ديار بوو. لە پىيەكە راما. ھەستا پىتوہ. چووہ كن نزىكترىن ئاگردان. قوول تىدەفيكرى. لە تەنىشت قوونشاگرەكە داھاتەوہ، پەنگرەكانى ھەلگىرپو وەرگىرپو كردو بىرى لەوہ دەكرددەوہ دەبوو ئەمجارەيان چ بكا. دواي دەمىك ديسان ھەستاوہ، وا پىدەچوو برىارىكى لە دلى خۆيدا دايى. پرووي خۆي وەرگىراو نەبووست تەماشاي نىكۆلاوس بكا كاتى كە ئارەقەي دەكرد.

بە دەنگىكى نزمەوہ فرمانى دا و گوتى: "پىو، لەسەر چۆكى دانىشە و بەلەكى توند بگرە. نەھىلى پىي بجوولبىتتەوہ." بەپەلە دەستم بە ئەرەكەكەي خۆم كرد. بە پەرۆشەوہ بووم بتوانم كارىكى بە سوود بكام. دانىشم ھىسكى بەلەكەكەيم توند گرت و دەستىكىشم خستە سەر سىپلكە پىي. ئەستىريا بەكسەر لە ئەو چەقۆيەكەي ناو دەستى دەرھىتا كە لە پشتە خۆي شارددبوويەوہ. سىكاردەكە ھىندە لەناو ئاگر بە جى ھىشترابوو سوور ببووہوہ. خىرا داھاتەوہ و تەنىشتى چەقۆيەكەي بە توندى داگر تەنبو ئەو شوپىنەي درندەكە قەپارى لى دابوو. دەنگى جەزەجى داغبوونى گۆشتى بە ئاشكرا ھات و ھەلم و دووكەلىشى لى ھەستا. بۆنى تىژى گۆشتى سووتاو وەك ئەو بۆنە تىژەي گۆشتى پارسەكان بوو كە لە جوناخا پەلامارىيان دايى.

نىكۆلاوس بۆ ماوہيەك بىدەنگ بوو. رەنگە بە ھۆي فرەيى ژانەكەوہ ھەپەسابى. ئىنجا دەستى بە ھاوار ھاوار كردو دەنگى لە ھەر ھەموو كامپەكەوہ برى؛ چونكە لە دوورى سەد مەتر لە ھەر چوارلامانەوہ ھەموو كەسىك دەستى لە كارەكەي خۆي ھەلگرت بۆ ئەوہى گوتى لە قىژەقىژى نىكۆلاوس رابگرى. ھاوازەكەي دامركاوەو دەستى بە نزرە كردو پاشان نووزەي لەبەر برا. بەلام ھەرەكە ئەستىريا سىكاردەكەي سووراندە لايە سوورە داغنەكراوہكەي برىنەكە، نىكۆلاوس دەستى بە ھاوار ھاوار كرددەوہ. خويئەكە دەموودەست وەستاو تەنيا چۆرە خويئىكى وەك پالاوتن لە برىنەكە

دههات. ئىنجا ئەستىريا بە دلتىيايىيەو سەيرى ئەنجامى كارەكەى خۆى
کردو بە شىنەيىيەو بە گوپى نىكۆلاوسى دا چىراند: "ئىستا وا تەواو
بوو." ھەرچەندە ئەو چەند وشەيە دلنەوايىيەكى پى دا، بەلام كە دىتى
چەقووەكەى خستەو نىو پۆيلە ئاگرەكانەو، دىسان تووشى دلەراوكن
بوو ھو.

كە ئەمجارەيان ھاتەو، نوو كە سوورەو ھو ھو ھو كەى سىكارەكەى خستە ناو
يەكە بە يەكەى كونەكان و لەنىوياندا سووراندى بۆ ئەو ھى ھەموو
لايەكانيان بە تەواو تى داغ بىن. نىكۆلاوس دەمىك دەبوورەو دەمىكى تر
بە ھۆش خۆى دەھاتەو.

تىماركردنە دژوارەكە بە پەلە تەواو بوو. بەلام ئەوانەى كە سەيرىان دەكرد
ھەرگىز كردارەكە لە كنىان بە خىرايى جىبەجى نەبوو. ئەستىريا دەرزى و
داوئىكى دەرهىنا و زۆر شارەزايانە دەمى برىنە والاكانى گەياندەو بە كترى
و پىستەكەى دوورەو پاشان گۆزەلەيەكى بچووكى دەم داخراوى لە ناو
كەرسەكانى ترەو ھىنا دەروە. دەمەكەى كەردەو پەنجەى رەوانى نىو
كردو ھىناى ھەموو پى نىكۆلاوسى پى چەور كەرد. ناو برىناكانىشى
نەھىشتەو. مەلھەمەكەى لە برىنەكەيدا چور بوو، بۆنىكى خۆشى لى
دەھات و وا پىدەچوو ژانى پى كورپىژگەشى شكاندى. پاشان ھەر لە
پىيەكەيەو تا دەگاتە چۆكى، ھەموو بە گۆزىكى خاوتىن بە ستاوەو توندى
كرد، پاشان ھەستا پىو دەستى بە لىو خۆى داھىنا.

بە دەنگىكى نەرمەو گوتى: "پىو، ھىندى بادەى برنجى بۆ بدۆزەو تا
بخەوئى. بەيانى سەرى لى دەدەمەو ھو برىنپىچەكەى بۆ دەگۆرم. ئەگەر
بتوانىن نەھىلېن تا سى رۆژ تاى بىتى، ئەو پىوئىستى بە قاچ برىنەو ھى
ناكا."

بە پەلە چووم ھىندى مەى لە كۆگەى تايبەتى زىنۆفۆنى بۆ بىنم. زىنۆفۆن

ئەو شەرابەى بۆ كاتى قوربانىكردن داكردبوو. كە گەرامەو دەتم ئەستىريا
دەگەل ژمارەيەك لە رۆدبىيەكان كەوتۆتە قسە. ھەر يەككىيان پرسىارى
دەربارەى برىنى خۆى لى دەكرد. ئەستىرياش بە شىنەيى وەلامى ھەر
يەككىيانى دەداو. تەماشام كەرد زانىم پىس بوو داھىزراو. منىش
بە نەرمى لە دەستى بەردەقانى ھاوئىژەكانم دەركردو نىكۆلاوسىش خەوت.

كە بۆ ناو كامپەكە دەگەراينەو، لە پەنا شوورەيەك دانىشتىن بۆ ئەو ھى
تۆزىك بەسەينەو. ئەو شارەزايىيەى لە ميانى تىمار كەردى برىنەكەى
نىكۆلاوس نىشانى دا، سەرنجى فرە پاكىشام و ئەو ھەستەشم بۆى
دەربى، بەلام ئەو بۆ خۆى ھىشتا برى بە ئىشەكە نەشكاو.

ئەستىريا گوتى: "من تىماركەردى برىنەكانى پى لە چەند تىبىنىيەكى
دېمۆسىدىسى كروئۆنى فىر بووم. تىبىنىيەكان چەند سال بەر لە ئىستا لە
كۆشك جىمابوو. بەلام ئەو ھى كە تەكنىكى چارەسەرى بە سووتانى
بەرجەستە كەرد، ھاوئىيەكى خۆت بوو ناو ھىپۆكراتىس بوو. تا ئىستا،
من ھەرگىز ئەوئەندە بە جەرگ نەبووم بە ستوانم ئەم تەكنىكە بەكار بىنم.
ژانەكەى بكوژە، بەلام كورته. سوپاس بۆ خواوئەندەكان تەنيا پى بوو.
ئەگەر نا رەنگبوو خراپتر با."

"لەمە خراپتر؟ ئەو پى لىك ھەلزا بوو!"

راستە، بەلام ھىپۆكراتىس ئامۆزگارى كەردو ئەم تەكنىكە بۆ چارەسەرى
مەياسىرى بەكار بىت.

من خۆم كى كەردو ئەوئەندە چاوى وەرگىراو گوتى: "پىو، تەكات لى دەكەم،
با باسى شتىكى دىكە بکەين. پىوئىستىم بە تۆزىك ئاشنا بوونەو ھەيە."
نەمزانى دەيەوئى باس لە چ بکەين. بەلام يەكسەر ھەزم بۆ ئەو پرسىارە
چوو كە پىشتىر لى كەردبووم. نەشمەوئىست وەلامەكەم بداتەو، دەترسام
دلى خۆى بگۆزى.

"ئەستىريا تۆپىشىتر ھىندە دەگەل مندا ئاخاوتنت نەبوو. چ وای لى کردى لە جوناخا بە دزىبەو ھىندە نىو خىوئەتەكەى من؟"

بە سەرسورمانىكەو ھەبىرى کردم. گوتى: "ئاخر من لىدىيىمە."
ئەو ۋەلامە پاراوى نەکردم و دلم دانەكەوت.

ئەوئىش دەستى پىكرى پتر بۆم راقە بكاو گوتى: "ئا، من لە مىللىتوس بوومە." ئەمە ھىشتا پتر لىتى شىواندم. ئەستىرياش پىداچووو گوتى:
"مىللىتوس چەندىن سەدە لەبن فەرمانى لىدىيەكان بوو، بەلام داىكم راستەوخۆ لە نەوئى شا كرۆيسوسە، بۆيى من خۆم بە لىدى دەناسم. جا با پارسەكان ھەر پىم بلتىن تۆ مىللىسى."

بە جارىك سەرم لى شىواو بەمەش ئەستىريا ھىشتا پتر حەپەسا.
بە توورەبىيەو گوتى: "سەرم لە تۆ سورماوە."

ۋەلامىم داو: "كەواتە ھەردوو كمان يەكسانىن، من بە دىرتايى ژيانم ئاشناى لىدىيانم ئەپىنا پرتى بەلام من ھەرگىز كەسىكىانم نەناسىو ھىندەى تۆ رىزم لى بنى، لەبەر ھىچىش نا بەلكو ھەر لەبەر ئەوئى چونكە لىدىيە!" چاوتىكم لىتى قوچاند، بەلام يان بايەخى بە شىوئە گالتە جارىبەكەى قسەكەم نەدا يان تىبىنى نەكرد.

برۆيەكانى ھەلپىن و لىتى پرسىم: "قەت ئەرخىلوخوسى پارۆسىت خوتىندۆتەو؟"

ئاسايىيە كە من و زىنۆفون وىكرا قوتابى بووین پارى كۆنم خوتىندەو، بەلام تۆزە ھەلوئەستىكم لە بەرانبەرىدا ھەبوو. دەبى دان بەوئەدا بنىم كە لەو كات باشى لى تىنەگە ىشتم چونكە ھىشتا مندا لى بووم. من شىعەرەكانى گۆرانى ئەوم بە جوئە گىلاتىيەك دانا.

چوئە لايىكى ترو گوتى: "ھىشتا ئىو پىمان دەللىن كەمەكان، وا پىدەچى ئەپىنىيەكان بە شىوئەك بىر بەكەنەو ۋە واتىبگەن ئەگەر

مىترووئەكەيان پەر پەر بە شىئەبىيەو نەخوتىنەو ۋە ھىرۆدۆتس راستەوخۆ بۆيان نەكاتە ھۆنراوى سادە شايستەى ئەو نەبى كە گوتى لى رابگىرى."

دەمەتەقتىيەكە چوئە سەر بابەتتىك كە من لىتى شارەزام بۆيى جەختم كەردەو گوتم: "ھىرۆدۆتس پىاويكى گەورە بوو." قافم ھات؛ پشتى خۆم راست كەردەو گەردەنى خۆم بلند كەرد تا نىشانى دەم كە لەم بابەتە من بالادەستىم و پىداچووم: "من جارىك بەخۆم چاوم بەم كەلەپىاوئەكەوت. ھەينى ھىشتا ھەرزەكار بووم، ئەوئىش بارىكى گرانى سالانى لەسەر كەلەكە بسو. لەگەل ئەوئەشدا مەھال بوو جوامىرىكى ۋەك ئەو تەر بدۆزىيەو، كەس نەبوو ۋەك ئەو بتوانى سەرنجىت بۆ خۆى رابكىشى و لاي لىدىيەكان بگىرى." بەگەمە قونجركەبەكەم لە سمتى دا، بەلام دەستى گرتم و لە خۆى دوور خستەو.

ئەوئىش بۆ گالتە پىكرى گوتى: "باشە، چونكە تۆ ئەپىنىيەكى ھىندە رەوشەنبىرى، بۆيى دەبى بىگومان مىترووى شا كاندا لىسى لىدىت خوتىندۆتەو؛ ئاخر ئەوئىش ھىرۆدۆتس نووسىوئە تىيەو.

بەلام من ھىشتا بۆچوونى تۆم سەبارەت بە ھىرۆدۆتس لەلا پەسند نىيە..."

"حەزت لىيە ئەو ھۆزانەى ئەرخىلوخوستت لە چىرۆكەكەوئەرا بۆ بخوتىنەو؟ رەنگە ئەوكات باشتىر بتوانى حوكم لەسەر ئەو پالەوانە لالەى خۆت بەدى."

بابەتى رووناكىبرى و نەرىتم پىشنگوى خست و ھەولم دا لاي زىنۆفونى بگرم؛ نەمزانى، كەوئە نىو داوئەكەو بە شادمانىيەو بە شىعەر خوتىندەو قایل بووم. ئەوئىش بى وچان چوئە نىوئە شىعەرەئەى ئەرخىلوكوسى كە لە كىشى ئايامبىك تراپىتەرى رىك خستوئە ئەمەشى تەنيا لە ھۆندەوئەى شىعەرە تەرە بى دەرىپىكانى بەكارى ھىناو، بەلام دەگەل ئەوئەشدا لەسەر

لیوی ئەستیریا وەک نزاو پارانهوه لیتژ دەبوونەوه. لێره بەراستی نەمتوانی بەتەوای بزانی چ ئاوازیکی لە خۆتێندەنەوهدا بەکار برد. بەراستی قوتابییەکی سەرەتایی ناتوانی بەراستی و رەوانی وەلامی یەکیکی لەخۆی بالاتر بداتەوه، بەتایبەتیش ئەگەر پەنجای ساڵ بێ لەم پیشەییە دابێ. بۆیە من تەنیا وەبیرە خۆمی دینمەوهو بە بەرزێ هەلی دەسەنگینم وەک ئەوهی چۆن مۆسیس نووسیویەتیبەوه نەک بەو شێوەییە ئەستیریا گوتی.

گوتی: "خۆ دەزانێ کە کاندولیس شیتانە ژنەکە ی خۆی خۆشەووست. کابرایەکی زۆر بەختەوەر بوو، چونکە ئەگەر خواوەندەکان بۆ پیاویک رێک بخەن کە شەیدا بێ، وەک دەشزانێ ئەمە زۆرە، خۆشەووستییەکەشی بۆ نزیکترین کەسی بێ، کە هەموو ژبانی خۆی دەگەڵ بەسەر دەبا، بەلام ئەمەیان کەم روو دەدا و ئەگەر بۆ پیاویک ببێ ئەو پیاو بەیگومان خوا خۆشی گەرەکە. کەندولیسیش سێ جار خوا میهری پێ کردبوو، چونکە باوەرێ وابوو کە ژنەکە ی جوانترین ئافرەتی سەر رووی ئەم زەمینە بوو. تەنیا ئەم چەشنە سامانە فرەییە کە سەرنجی خواوەندەکان رادەکێشی و لە تەپلی سەری ئەوانەش دەدەن کە دەیانەوی ملی خۆیان لە هی خەلکی بەرزتر بکەنەوه."

هەلۆستەییەکی کرد تا سەیرم بکا، کە تیگەیشت من زۆر چاک زەینی خۆم پێی دابوو، چووێ دوی و گوتی:-

"کاندولیس تاقە یەک پاسەوانی هەبوو، ئەویش گایگیس بوو. لە هەمووانی خۆشتر دەووست. هەموو نەیتییەکانی خۆی پێ سپاردبوو. تەنانهت دەردی دلێ خۆشی بۆ هەلدهریشت. گایگیسیش هەرگیز بۆ تاقە جارێکیش نەیتییەکی گەورە ی خۆی نەدۆراند. تا ئەوپەر دلسۆز بوو. کاندولیس گەلێ جارێان باسی جوانی و تەری ژنەکە ی خۆی لە کن گایگیسی دەکرد." ئەستیریا لە بابەت و لە ریتەکە دەرچووێ دەرەوهو

گوتی: "هەرچەندە تۆ لەمن باشتر دەزانێ کاتیکی کە پیاوان بەتەنیا دەبن باسی چ بۆ یەکتەری دەکەن."

هەستم کرد خۆی لە روخسارم پەنگاوی دەداوهو بەگەرمی نکولیم لەوه کرد کە پیاوان ئەم جۆرە بابەتەنە دەگەڵ یەکتەری باس بکەن، بەلام خانم چاوی خۆی لێ وەرگێرام و لە قسەکانی خۆی بەردەوام بوو و گوتی:

"رۆژێک بابەتیکی باس دەکرد کە بە دلێ خۆی بوو، کاتیکی کە کاندولیس تیبینی کرد و پێدەچوو گایگیس باوەرێ بەوه نەدەکرد کە کاندولیس چی دەگەڵ هاوسەرەکە ی خۆی کردوو؛ بۆیە گوتی 'چونکە راستی زووتر دەکەوتتە بەر چاوی پیاو نەک گوتی، رێگە یەکت پێ نیشان دەدەم تا بە رووتی چاوت پێی بکەوی، ئینجا باوەر بەو قسەکانی من دەکە، کە نەک هەر سەبارەت بە جوانیی کردوومە بەلکەر سەبارەت بە بەهرەکانی تریشی، باس بۆ کردووی."

"شتێکی سروشتییە کە گایگیس، وەک هەموو پیاویکی دی، لەم پیشنیارە برەووتتەوهو گوتی 'چ دەلێی گەورەم؟ دەتەوی من ژنەکەت بەرووتی ببینم؟ پێم باور بکە، دلنیامە کە دەلێی لەسەر رووی ئەم زەمینە ژنیکی نییە جەستە ی هیندە ی جەستە ی هاوسەرەکەت جوان بێ، تۆ راست دەبیتێ. بەلام باوکم فێری کردم دەبێ راست و چەوت لە یەکتەری جودا بکەمەوه. زۆرم لێ مەکە شتیکی خراب بکەم هەر بۆ ئەوهی جەخت لەوه بکەمەوه کە ئیستا دەزانم راستە. پێم خۆشترە کوێرم بکە ی!'

"بەلام شا گوتی بە هیچ لەمانە نەداو گوتی 'تازابە، گایگیس. بە هەلە لێم تێمەگە. من هەر ئەوهیندە دەمەوی هەر گومانێکی تۆ هەتە هیچی لەلات نەهێلم. باورم پێ بکە، ناکرێ هەموو رۆژی ستمی ئاوا سپی وەک هی ئەو ببینی، بەلایەنی کەمەوه مرۆ پێی ناکرێ. من بۆت رێک دەخەم تۆش بەدلێ خۆت هەلێسەنگینە. ئەویش هەرگیز ناگای لێنابێ کە تۆ تیبی

زالم ئه گهر زۆلم لیکراو چاوی پیتی نه که وئ ههر زالم نییه . به لکو ئه مه سوودیکه به تاوانکار ده گاو که سیش گوتی پی نادا .

"ئه مشه و، له پشت دهریبه کراوه که ی ژووری نووستنی ئیمه بوسته . که ده چم بخه وم، ئه ویش به دوامدا دئ. کورسییه که له نزیک دهرگا که هه یه، یه که یه که جلو به رگی له وئ له بهر ده کاته وه . به پرووتی ده خه وئ. تۆش له تاریکی له په نای دهریبه که بیسته، تا بتوانی بیبینی چۆن له بهر شه وقی چرا دهریقیتته وه، وه که ئه وه ی نوینی خۆت بی ئه و بۆتی رپک بخا . دوای ئه وه ی پرووت ده بیسته وه و پشتی تیت ده کا بچۆ بۆ نا و نوینه که ی، ده توانی پتر بمینیتته وه و تییرا بمینی، یان بی دهنگ دهرچه دهره وه، بی ئه وه ی بتبینی ."

"گایگیس زۆر هه وئلی دا خۆی له خواسته که ی شای دهریاز بکا، به لام بۆی نه لوا. ئه و شه و کانداولیسی گایگیسی برده په نایه که و شار دییه وه و پاشی ده میتک شابانۆ هات، به شینه یی یه که یه که جلکه کانی دا که ندو داینا سه ر کورسییه که، به و شپوه یه ی شا باسی کرد بوو . گایگیس به ترسه وه ته ماشای کرد، که جوانی شازنی دیت دللی ربه ی لپوه هات. ته نانه ت ئه م جوانییه ی نه به خه یالدا نه هاتبوو نه شا به خۆی باسی کرد بوو . له و هه موو چه په سان و له ترسان ههر ئه وه تا هه ناسه ی ده هات. ئه ژنۆی ده له رزی، ترسا نه کا هه لینه گرن و بکه ویتته بهر ده ستنی شازنی ."

"پاش ماوه یه کی که م چوو ه ناو جیتی، که ببینی ئه و سمته هینده لووسه ی جوولا وه و لیتی دوور ده که و ته وه، به وریاییه وه و بی دهنگ له ژووری خزیه دهره وه . له و ده مه ی هاته دهره وه شازنی زیره که ئاوپکی داوه و سیه ره که ی دیت. هه رچه ندو ده موده ست خه ملاندی که چ کرابوو و چ قه و ما بوو، نه هاواری کرد نه هیشتی بزنان که تیبینی پیلانه گلاوه که ی شووه که ی و گایگیسی کردوه ."

دیسان ئه ستیریا له و با به ته ی لادا و له سه ره خۆ و به وریاییه وه، وه که ئه وه ی بۆ مندالیک بگیتریتته وه، بۆی راقه کردم و گوتی: "له نا و لییدییه کان، ته نانه ت پیاوه کانیشیان، کاریکی زۆر نا په سنده ئه گهر بی جلک بتبینن."

که راوه ستاو سه یری کردم، هه ستم کرد ده موچاوم گهرم دا هات. ئه و هه موو کاته به سه ر چوو له وه ته ی له پشتته وه ی ریزی یۆناییه کان، له جوناخا، به ناچاری رۆبه که ی خۆی له بهر کرده وه و به پرووتی غاری دا، به لام من هیشتا دللیا نه بووم ئایا ناسیوویمه وه یان نا .

ئه ستیریا پیدایا چوو: "شازن هه یچی بۆ میرده که ی نه گه رپاوه . به لام ده گه ل گه ردی به یانییان گایگیسی بانگ کرد. پیشتر زۆر جار ان به ته نیا ده گه لئ داده نیشته و کاروباری فه رمی ده گه لئ تاووتوئ ده کردو ههر جار یکتیش بانگی بکر دایه، ده هاته بهر ده ستنی و بیری له هه یچ شتیکی تر نه ده کرده وه . بۆی ئه مجاره شیان به دهنگی بانگه که به وه هات. گومانی له وه نه ده کرد که شازن هه یچ دهریاره ی خۆشاردنه وه که ی دوینئ شه و ی ده زانی. که هاته بهر ده ستنی دا هاته وه و سه ری بۆی دانه واندا، ئه مه نه ریتی هه میشه یی لییدییه کان بوو ."

"به تووره یییه وه پیتی گوت گایگیس، تۆ کاریکی ناله بارت کردوه . به تووره یییه وه ته ماشای سه ریازه که ی کردو نوکی خه نجه ره گه وره که ی گه یانده پشتی ملی، تۆ منت به پرووتی ببینی، ئه مه ش ئه و په رده پیرۆزه ی نیوان میتره و ژن هه لده مالی. ئیستا تۆ ته نیا تا قه رپگایه که له بهردا هه یه . شای بکوژه، ئینجا عه رشی لییدییه کانت دیتته ده ست و ده بییه گه وره ی من؛ یان ههر ئیستا به ده ستنی من بمره . به م شپوه یه ش تۆ چیتر ملکه چی فه رمانه نارپه واکانی شووه که م نابی ."

"گایگیسی هه ژار له و کتوپره، جووله ی لی برا . خیرا هۆشی هاته وه سه ری و له شازن پاراوه تا ناچاری هه یچ کام له و دوو کاره ساته ی نه کا ."

به لّام خانمشا برپاری خۆی دابوو، هه‌رچه‌نده ئه‌و پتر ده‌پاراپاره ئه‌ویش نووکی خه‌نجه‌ره‌که‌ی توندتر له‌ ملی داده‌گرت. له‌ کو‌تاییدا، بۆی روون بووه‌وه که هیچ ئالته‌رنایتیقیکی تری نییه، سه‌ری هینا به‌ر. ئه‌گه‌ر هه‌ر ناچار به‌ له‌ ماوه‌ی دوو رۆژاندا دوو کاری به‌د بکه‌م، وا چاکه سه‌ری خۆم رزگار بکه‌م نه‌ک هی گه‌وره‌که‌م. پێم بیژه‌ چۆن ده‌مه‌وئ بیکوژم؟

"خانم وه‌لامی داوه، ده‌بێ له‌و شو‌ینه‌ی ئه‌و منی به‌و دوو چاوه‌ حیزانه‌ی تو‌ نیشان دا، له‌وئ په‌لاماری بده‌ی. ده‌شبی چاوه‌پری بکه‌ی تا خه‌وی لێ ده‌که‌وئ، بۆ ئه‌وه‌ی سه‌رکه‌وتنه‌که‌ت مسۆگه‌ر بکه‌ی."

"که‌ شه‌و داها‌ت و گایگیس هیچ چاره‌ی نه‌بوو جگه‌ له‌وه‌ی که‌ گه‌وره‌ی خۆی له‌ناو ببا، بۆی، وه‌ک شه‌وی پشتر، خۆی له‌ په‌نا‌ی هه‌مان ده‌رگا‌که‌دا شارده‌وه. ئه‌مجاره‌یان خه‌نجه‌ره‌که‌ی خانمشا‌ی به‌ده‌سته‌وه بوو. شا وه‌ک پشسه‌ی هه‌میشه‌یی خۆی، پششان ها‌ته ژووری و پاشان شاژن ها‌ت. ئه‌ویش به‌ نیازه‌وه‌و له‌به‌ر روونا‌هی چراهه‌که‌ پارچه‌پارچه‌ جلکه‌کانی دا‌که‌ناندو له‌سه‌ر کورسیه‌که‌ی دانا، گایگیسیس سه‌یری ده‌کرد. دوای ئه‌وه‌ی خۆی رووت کرده‌وه هه‌له‌سته‌یه‌کی درێژی کرد، جووله‌ی نه‌کرد. ته‌واوی جه‌سته‌ی له‌ سه‌ربازه‌که‌ دیار بوو. دیسان، له‌ ترسان و له‌ زه‌وقان، به‌ خورتنی توانی دان به‌خۆیدا بگرئ؛ هه‌موو ئه‌ندامانی ده‌له‌رزین. ترس و له‌ست^(۱) دوو ترسناکترین هه‌ستن که‌ مرۆف هه‌یه‌تی. هه‌ردووکیشیان له‌ زگ و به‌رزگی مرۆفه‌وه هه‌لده‌ستن. هه‌یزو چێژ له‌ به‌کتری وه‌رده‌گرن و ده‌شیده‌نه‌ یه‌ک و سینگی مرۆف ته‌نگ ده‌که‌ن و هه‌ناسه‌ راده‌گرن و قورگ داده‌خه‌ن و لێو وشک ده‌که‌ن و سه‌ریش گێژ ده‌که‌ن. شاژن له‌وئ له‌به‌ر رووناکی راوه‌ستا، وه‌ک ئه‌وه‌ی بواری بۆ خۆش ده‌کرد تا باش سه‌یری بکاو هانی بدا بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌رکه‌که‌ی راپه‌په‌رینێ. ئه‌ویش بیری له‌ پادا‌شته‌که‌ ده‌کرده‌وه؛ دوای جێبه‌جێکردنی ئیسه‌که‌ ئه‌و ژنه‌ ده‌بێته‌ هی خۆی."

(۱) له‌ست: شه‌وه‌ جنسیه، ئاره‌زوو جنسی.

ئه‌ستیریا دیسان هه‌له‌سته‌ی کرد. به‌ چاکی تیم راما. ده‌تگوت هه‌زی لیمه‌و ده‌شتگوت گله‌ییم لێ ده‌کا. ده‌ستم گه‌یانه‌ روومه‌تی، به‌ لّام به‌ توندی سه‌ری راته‌کاند، ده‌تگوت جادوو ده‌کا. ئینجا دوایین تیبینی خۆی دا.

به‌ زه‌رده‌خه‌نه‌وه‌ گو‌تی: "بێگومان تو‌ هه‌موو چیرۆکه‌که‌ی ده‌زانی، شا خوتبوو که‌ گایگیس دایه‌ به‌ر خه‌نجه‌ران و کوشتی. ژنه‌ ره‌نگ زه‌رده‌که‌ی کانداولیسی به‌ کامه‌رانییه‌وه‌ چوه‌ باوه‌شی گایگیسی، مه‌مله‌که‌ته‌که‌ش بووه‌ به‌ گایگیس برآو پاشتریش پایپیا له‌ دیلفی دانی پیتی دانا. چه‌ند پشتیک پاشتر، شا کرۆیسوس که‌ له‌ نه‌وه‌کانی گایگیس بوو، شه‌ری لیدییه‌کان له‌ دژی پارسه‌کان ئه‌و هه‌لی گیرساندو ده‌ره‌نجامه‌که‌شی ئه‌وه‌بوو که‌ به‌ خۆی رووخا."

ئه‌م رووداوه‌ی دوایی ئه‌وه‌بوو که‌ زینۆفۆن، له‌میژه‌، له‌رپتی دیلفی، به‌ کورتی، بۆ ئاگلابیای گێراوه‌. چیرۆکه‌که‌ پر به‌ دل‌م بوو. به‌ لّام دوای که‌میتک بێرۆکه‌ییکی ترم بۆ ها‌ت و وه‌ک مه‌یله‌و نوکته‌یه‌ک بۆم باس کرد. "نیازت وابه‌ بلّی که‌ من تو‌م به‌ رووتی دیت، ده‌بوو یان کو‌رش بکوژم بۆ ئه‌وه‌ی تو‌ ببیه‌ ژنی من یان تو‌ من به‌ کوشتن بده‌ی؟"

زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی قه‌شه‌نگی کرد و گو‌تی: "تو‌هیچ ئاگات له‌ ئه‌رخیلۆخۆسی نه‌بووه؛ ده‌لّی هه‌ر هۆمه‌ره‌که‌ی خۆت ده‌ناسی؟" "به‌راستی تو‌ پیاویکی خراپی، به‌ لّام له‌ میتسکت که‌م نییه. چۆن توانیت ئه‌م شته‌ بلّی، ئه‌ری چۆن خه‌یال‌ت لێ کرده‌وه؟ ئاسمان و زه‌وی ده‌که‌مه‌ شایه‌د سو‌پندت بۆ ده‌خۆم

من هه‌رگیز هیچ پیلانیکم له‌ دژی تو‌ نه‌ناوه‌ته‌وه‌. باوه‌رم پێ بکه‌ که‌ ده‌لّیم

دلّی من ئاسن نییه. من ته‌نیا هه‌ر میهرم هه‌یه."

منیش منگاندم: "ئای که زۆر دهزانی. ئەوی خراب بێ هەر تۆی. من ئەو نیم شەرە شیعەر دەگەڵ ژنیکدا بکەم."

بەنەرمی دەستی لەسەر دەست داناو بە نازەوە چرپاندی: "نەکا دلتیا نەبێ؛ ئەو کالیپسۆ بوو دلتی ئۆدیسوسی دەداو. منیش هێندە گیل نیمە تا بلێم من زۆرزانم، بەلام پیت دەلێم تۆ که مزانی."

منیش بێ شەرمانە گوتم: "کالیپسۆ ئەو پەریبە بوو که نزیک بوو ئۆدیسوسی دین بکا. منیش زۆر هاوسۆزی ئەوم. من پرسباریکی سادەم لێ کردی. ئەو هەش نیشانە ی زێرەکیته باسی رەوشتی باش ناکە ی و لەو هەش پتر نالیتی که پتویستە بگوتری. تۆ سەیر خۆت لە کیشە که دەرچواند. ئە ی شارژنە میهرەبانە کەم، ئایا دەبوو کۆروش بکوژم تا نەهێلم تۆ بکوژی؟" ئەستیریا گوتی: "گایگیتی خۆشەویست، رەنگە بەخت وای کردبێ که کۆروش بەو شیوەیە ی که کۆژرا بکوژی و تۆ لە گرفتیک دەرباز بکا. بزانه، خۆ من هەر لیدیاییمه."

لێرە ئیتر لیبوی لە لیوم خشاندا، هێمای ئەو بوو که دەو دەوانیپە کەمان بە کۆتا هات و منیش زۆر منەتباری ئەو ماچە بووم. دەستم بە تەنیشت و کەمەریبە و دەدا دەخشاندا، هۆپیکم لە خۆم زانی که دەستم بە خەنجەرێکی گەورە کەوت لەبەر قایشە کە ی بوو. لەو شەوی که لە جوناخا دەگەڵ منی بەسەر برد تا ئیستا ئەو ژنە بیی ئەو خەنجەرە ی نەبوو.

بەیانێ هەستمان بەیە کەم شەختە بەندی زستان کرد. رۆژ هەلات و ئیمەش پەرتەمان لیتی کرد. دەشتیکی کراو لە پێشماندا رادەکشا تا دەگەیشته چیا یە کانی باکوور که بە ولاتی کوردەکاندا رەت دەبوو و دەگەیشته ئەرمینیا. ئەرمینیاش ولاتیکی دەوڵەمەندی بەرفەرەوان بوو، لە سەر کەناری دەریای رەش بوو، لەو ئی تازوو قە لە مشە بوو. کوردەکان هێزیکێ وایان هەبوو لەشکرە کە ی ئیمە ی لێ دەترسا. قسە هەبوو که چەند

سال بەر لە ئیستا سوپاییکێ پارسەکان لە سەدو بیست هەزار کەس پیتک هاتبوو، چوو بوو نیتو ئەو شاخانە بو ئەو ی سەرکوتیان بکا، بەلام یە کیتکیان بە زیندوویی نەگەرابوو. تاکە نیشان که رەوان کراو بو ئەو ی بزانی چارەنووسیان چی لێ هاتبوو، یەک ما کەر بوو، لە سەر مەرزێ خاکی کوردان بەرە لا کرابوو و بو ناو پارسەکان نارد رابوو. که پێشەنگە پارسەکان ما کەرە کە یان دۆزیبە و دەرکی ئەو گوشە یان کردەو که لیتی بار کرابوو هەموو زەندقیان چوو، ئاخر چەرمی گونی هەر سەدو بیست هەزار کەسە که بە دەباغ کراوی، لە زنجیریکێ درێژ وەک ئەو ی کۆیلە ی کوردەکان لە ملیان دەکرد، هۆنرابوو و بو یان رەوان کرابوو. ئومیدمان خواست چیرۆکە که گەورە کرابێ، بەلام نە دەشیا و ا بلتین.

زینۆفۆن قوربانی بو خواو نەندەکان پێشکەش کرد؛ چونکە دەترساین هێزە کوردییەکان دەریە نەدەکانیان گرتبێ و چاو پێی گەیشتنی ئیمە بن. خواو نەندەکان بازیکێ بو ناردین، بەهێواشی بە دەوری کامپە کەماندا سوورپیکێ خوارد و پاشان لە پشت لووتکە کانی باکوور لیمان بز بوو. سوپا لە نیو شەو رۆیشت.

زنجیره گردۆلکانه دا دیار دهخست، رادهوهستان تا ههموو ناوچه که یان سهیر دهکردو خوڤان بۆ ئه گهری ههر په لاماریک ئاماده دهکردو ریگه یان بۆ یه که کانی دواى خوڤان خوښ دهکرد تا ههموو بهم شپوهیه دهگه یشتنه شوینی مه بهست و لهوئ کۆده بوونه وه ئینجا به په له بۆ گرده که ی تر شوږ ده بوونه وه. زیتۆفۆن له دواوه دهما، فه رمانی به هۆپلا یته کان ددهاو بارگه و کارمه ندانی کامپه که و ژماره زۆره که ی نه ساغ و برینداره کانیشی ده پاراست. جگه له مه سه رباره تر و دبییه کانیشی له په لاماری کورده کان ده ربا ز ده کرد.

که خواوه نده کان یارمه تی یان ده داین، پیتشه نگه کافان ده بانتنوانی پیتشه نگه کورده کان له ناو بیه ن بهر له وه ی بتوانن ئاگای ئه و گوندانه ی پیتشمان بکه نه وه و بواری دپهاتیییه کان بدن تا خوڤان بۆمان ته یارو ئاماده بکه ن. ئه و جارانه گوندیییه کان پیتیان نه ده کرا به ره له ئستی ئه و سوپایه بیانییه بکه ن که ده چوه نپو ئا و اییییه کانیه وه. بۆیه به خوڤ به ژن و منداله کانیا ن رایان ده کرده نپو گرده کانی ده ورو به رو دپیه کانیا ن بۆمان چۆل ده کرد. ساپوونیا ن له سه ر ئاگر به جیده هپشت بلقی ددها، بزه کانیا ن به ناو دئ وه رده بوون، په تکی ملیان دارو به ردی به دوا یاندا راده کیشاو گوانه کانیا ن پری شیر بوون و ده قارین بۆ ئه وه ی یه کتیک بی و بیاندۆ شی. ئازووقه ی زۆرمان وه ده ست ده که وت گۆزه له ی مه ی، ههر مالتیک و گۆزه له یه کی گه وره ی پر له باده ی دا کردبوو. ئه و په زه ی لهوئ هه بوو زۆر له وه فره تر بوو که له کۆگه ی خوڤان دامان کردبوو؛ به لام زیتۆفۆن فه رمانی توندی له دژی دزین و کوشتن و به دیل گرتنیا ن ده کرد، فه رمانه که به رگری له خو کردنی نه ده گرتته وه. ئومیدی ئه وه مان هه بوو که کورده کان لیتمان بگه رپن به سه لامه تی له ولاته که یان ده ربا ز بیین، چونکه ئه گه ر هاو په یمانیشیا ن نه با یین خو دوژمنی شایه دوژمنه که یان بو یین. ته نیا ئه وه نده ئازووقه یه مان برد که به شی خواردنی رۆژتیکمان بکا، تا له برسان نه مرین.

II

ههرچه نده له و شه وه ساماله بی دهنگ رۆیشستین، به لام ههر که سه وه به دالغه یه که وه خه ریک بوو و ههر یه که و خو ی له ترسی خو ی لوول دابوو. ده ترسان گوتمان له ته ققه ی سمی ئه سپی ئه و نامۆیا نه بی به خوڤ به کلاوی خوری و رمه تیژه کانیا نه وه به سه ر سه رمان دابارن. ئاخ له و ده شته کاکى به کاکیییه هیچ شتیک نه بوو بمانپارتیزئ. چهن د رۆژتیک پاشتر بۆمان ده رکه وت که هیچ هشارگه یه ک نه بوو دالده مان بدا. که به و دۆله قوولانه دا تیده په رین، ناچار ده بو یین ببینه ریزتیک که بۆ چهن د میلیتیک دریتژ ده بو یینه وه و ده بو یینه نیچیرتکی ئاسان بۆ بانده کورده کان بۆ ئه وه ی به یه ک یه ک راومان بکه ن و پاشان له ناو شاخه به ردینه کان بتوینه وه و نه میتن. ئه مه ش به راستی هۆپلا یته کانی ئیمه ی نیگه ران کردبوو.

بۆ ئه وه ی کریسۆفوس نه ختیک له راوئاسانیمان که م بکاته وه، هه ستا پیتشه نگه له سپارتیییه گه ریده کان و هه ندئ له سووکه سواره کانی ره وانی پیتشه وه کرد بۆ ئه وه ی شوینه که سه ح بکه ن و بزنانن ئه گه ر هیچ له و نامۆیا نه ی لی بوو یان نا. بۆ ئه وه ش ریگه ئاسانیمان بۆ بکه ن. له جارتیک پتر پیتشه نگه کان تا رۆژی دووهم نه ده گه رانه وه، که ده شگه رانه وه نیوه شیت ده بوون؛ چونکه یان زمانیا ن یان ئه ندامتکی جه سته یان پراپوه وه و خرابوه سه ر ده ستیا نه وه ئینجا ده هاتنه وه. ئه مانه ش ترس خستنه به رتیک بوو بانده کوردییه کان به کاریان دینا. هه موو له شکره که به ترسه وه وه شوین پیتشه نگتیک ده که وت و به چاکى رپیه کانی خوڤانیا ن له سه ر ههر یه که له و

نماینده‌ی خۆمان بۆ بهرزاییه‌کان نارد، به هه‌شت زمانان هاواریان بۆ ده‌کردن پێیان بلێن ئیمه‌ داگیرکه‌ر نینه‌و نامانه‌وێ زیان به‌ که‌س بگه‌یه‌نین، به‌لام یان له‌به‌ر ئه‌وه‌بوو که‌ له‌ شتیوه‌زاری ئیمه‌ نه‌گه‌یشتن، یانیش به‌هۆی که‌لله‌ره‌قی hardheadedness و گومانیه‌وه‌ بوو، کورده‌کان نه‌ وه‌لامیان دایه‌وه‌و نه‌ یارمه‌تیشیان داین.

هه‌میشه‌ شه‌وان له‌ نزیک گونده‌ چۆل کراوه‌کان هه‌لمان ده‌دا بۆ ئه‌وه‌ی سوود له‌ سه‌نگه‌ره‌کانیان وه‌ریگرین. پاسه‌وانیه‌کی باشیشمان له‌ خۆمان ده‌کرد. کورده‌ بێ مال‌حواله‌کان و هاوپه‌یمان و خزمه‌کانیان له‌ هه‌موو لادیه‌یه‌ نزیکه‌کانه‌وه‌ شه‌و له‌ دوا‌ی شه‌و پتر ده‌بوون و له‌ چوار لای ئیمه‌ له‌ سه‌ر گرده‌کان سه‌دان تاگریان داده‌گیرساند. رووناکیه‌یه‌کان هه‌موو وه‌ک ئه‌ستیره‌ دیار بوون، وه‌ک ئه‌و ئه‌ستیره‌ی ئاسمان بوون که‌ له‌ سه‌رده‌می ساده‌یه‌مدا له‌ ئه‌پینا ده‌مه‌په‌رستن. نازانم ئه‌و کوردانه‌ ده‌یانه‌وێ به‌و هه‌موو تاگرانه‌ ژماره‌ی خۆیان به‌ گه‌لێک زۆر نیشانمان بده‌ن بۆ ئه‌وه‌ی بمانترسیستن، یان به‌پراستی ئه‌و هه‌زاران که‌سه‌ گه‌له‌کزیبیان لیمان کردووه‌و ده‌گه‌ل خۆر هه‌لات هه‌موو خۆیان بزر ده‌که‌ن و وه‌ک سیبه‌ر، له‌ کزه‌ دووکه‌لێک بترازی، هیچ شتیکی تر له‌ دوا‌ی خۆیاندا به‌جێ ناهێلن.

دوا‌ی ئه‌وه‌ی چه‌ند شه‌ویک به‌م حاله‌مان به‌سه‌ر بردو جگه‌ له‌ سپارتیه‌ شه‌راوی و بێ می‌شکانه‌ که‌سه‌یکمان نه‌نوستین، زینۆفۆن هه‌موو ئه‌فسه‌ره‌کانی له‌ باره‌گای خۆیدا کو‌کرده‌وه‌. ئه‌و هه‌سته‌واژه‌یه‌ی له‌ روخساری ده‌خوێندراوه‌ نیشانی ده‌دا که‌ نووچه‌یه‌کی خۆشی پێ نه‌بوو.

به‌ گرزیه‌وه‌ گوتی: "جوامیرینه،" ردینه‌ پر ئه‌سه‌پیه‌که‌ی له‌و دوا‌یه‌یه‌دا هه‌شتبوویه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی رۆژانه‌ خۆی به‌ تاشینه‌یه‌وه‌ خه‌ریک نه‌کا، خوراندو پێداچوو: "کورده‌کان هه‌یه‌ره‌کانی خۆیان کو‌ده‌که‌نه‌وه‌و خۆیان بۆ په‌لاماریک ئاماده‌ ده‌که‌ن. راپۆرتی پێشه‌نگه‌کان وا ده‌رده‌خه‌ن که‌ کو‌مه‌لی گه‌وره‌

گه‌وره‌یان پێک هه‌یناوه‌و هه‌ر کو‌مه‌لێک به‌یه‌که‌وه‌ ده‌پۆن. ئیمه‌ ده‌ هه‌زارین، به‌لام ئیستا سییه‌کی له‌شکره‌که‌مان یا بریندارن یان نه‌ساغن و سییه‌کیکی تری خه‌ریکن ئازه‌له‌کان لێده‌خورن، به‌م چه‌شنه‌ ته‌نیا سییه‌کیکی شه‌رکه‌رمان ماوه‌. ئازه‌ل و کارمه‌ندانی کامپه‌که‌مان ئیمه‌ هه‌تاش ده‌که‌نه‌وه‌و چه‌ندین پیاو له‌وانه‌ی که‌ ده‌توانن رێبه‌که‌مان بپاریزن، خه‌ریک ده‌که‌ن. له‌ راهی خواوه‌نده‌کان پێتان ده‌لیم ژماره‌ی کارمه‌ندانی کامپی له‌ پێنج هه‌زار پتره‌، زۆریه‌یان ژنه‌! ئه‌وانه‌ ئیمه‌ به‌ره‌و مردن راده‌کێشن."

هه‌له‌وه‌سته‌یه‌کی کرد بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌م قسانه‌ جێی خۆیان بگرن و رێگه‌مان پێ بدا بۆ جوونی خۆمان دیار بکه‌ین. ئیمه‌ش به‌ دلگه‌رانیه‌وه‌، وامان کرد. چونکه‌ ئه‌گه‌ر ئه‌ویش ئاوا به‌ راشکاوی ئه‌و باسه‌ی نه‌کردبا، ئیمه‌ له‌وه‌تی گه‌یشته‌بوینه‌ ناوچه‌ شاخاوییه‌که‌ ده‌مانزانی که‌ هه‌ر گرامیکی زیده‌و هه‌ر مه‌نجه‌لێکی چبشت لێنان و هه‌ر پارچه‌ نانێک و هه‌ر که‌سه‌یکیش که‌ بارسوکی بۆمان نه‌بوو، نه‌ده‌کرا له‌مه‌ پتر ده‌گه‌ل خۆمانیاندا به‌هه‌ین و ده‌بوو له‌ناو بچن. ته‌نانه‌ت ئامپه‌ره‌کانی پرۆکسینوسی بۆبۆتیش، هه‌رچه‌نده‌ زینۆفۆن ئه‌و هه‌موو رێگه‌ دووردرێژه‌ و به‌ پێچه‌وانه‌ی ویستی کریسۆفوسیش، هه‌ینابوونی، به‌لام هه‌ر ده‌بوو له‌ناو بچن. بۆیخه‌ فرمان درا جێیان بێلن؛ چونکه‌ به‌رانه‌ر به‌و ئامپه‌ره‌ی شه‌ری که‌ ئیستا روویه‌روومان ده‌بووه‌و هه‌یج سوودیان نه‌بوو. ته‌نیا سه‌ریاره‌ بریندارو نه‌خۆشه‌کان نه‌ده‌که‌وتنه‌ چوارچێوه‌ی ئه‌و بارگه‌رانیه‌یه‌وه‌. ئیمه‌ ئاماده‌ بووین له‌ پێناویاندا بمرین به‌لام جێیان نه‌هه‌لین. له‌وه‌تی به‌ سیلیسیادا ر‌ه‌ت بووین تا ئییره‌، زۆر له‌ پیاوه‌کانمان تالانێکی زۆریان له‌و شارو شاروچه‌که‌و گوندانه‌دا کو‌کردبووه‌ که‌ پێیاندا تپه‌ریبووین و چونکه‌ پێیان نه‌کراوو بیانفرۆشنه‌وه‌و بیکه‌نه‌ پاره‌ی رووت، بۆیخه‌ هه‌شتا هه‌ر باریکی گران بوون له‌ ملیان مابوونه‌وه‌: کووپ و بنپیه‌له‌و فه‌خفوری و زریپۆشی جوان و کوپله‌و رۆلی کووتالی ئاوریشم و چه‌نده‌ها جوژه‌ کووتالی گرانبه‌های

دیکه و دهبوو هه مووی به جی بیلین و فریبیان بدهین. زۆربیش هاوړیتی باشی ده نیتو کارمهنده کوړو ژن و پیاوه کانی کامپه که دا په پیدا کردبوو. فرمان هات هه موو به جی بهیشترتین.

چارچی ناردرانه ناو کامپه که بو ټو هی فه رمانه که جار بدن تا هه موو گوئیان لی بی. کارمهنده ژن و پیاوه کانی کامپه که به بی دهنگی بیستیان. په کی که له ټه فسه ره کان به گوئی زینۆفونیدا چرپاند که رهنگه ټه م کاره بیته هوی سهره لدان یان هه لاتنی سهر بازه کان له پیزی سوپاوه؛ به لام که کریسۆفوس گوئی له م قسانه بوو، گالته ی پی هات و به تور په بییه وه گوئی: "چ ریگه په کی تریان له به ردا هه یه؟ ټه گهر ټو سهر کیترانه حه زده کهن لیره ده گهل ټو سو زانی و ټه م کوره جوانانه دا بمیننه وه، لییان گه پین با بزنان، پاش ټو هی ټیمه لیره ده رۆین، ټو کوردانه چۆن له نیو ټو شاخ و داخانه دا قه لاقوو چکه یان پی لیده ده دن."

فرمان ده رچوو پاش فراقین خواردن به ریگه ون و له نیو هاوارهاوار و پروتستوی ټه وان هی که ده بوو به جی بمین، ده ست به هه لوه شاننده وه کامپه که کرابوو. ته نانه ت ټو پارسانه ی که چند حه فته یه که پیشتر له تیسافیر نیسیمان به دیل گرتبوون، ټه وانیش ده ناوران وه ریگه یان پی بدهین ده گهل میگه لی بزنان ره و کهن، نه کا به جیبیان بیلین و بکه ونه به رده ستی کورده کانه وه. ټا فره ته کان خو یان به سهر بازه کانمان شو ر کرده وه، هه ندیکیان شووه کانیان بوون هه ندیکیشیان هه ر نه ناس بوون، سو زی خو یان دهرده بری و جهسته ی خو یان یان پیشکش ده کرد، هه ر بو ټو هی بواریکیان بدری به گهل کاروانی سوپا بکه ون. بازگان و پیشه داران هاواریان برده به ر زینۆفون و سپار تیبه رو خسار به ردیبه کانه وه و دوه دانته ی ټه وه یان ده کرد که سوپا پیوستی به شاره زایی ټه وان وه هه بوو، ټاره زوی هه لگرتنی چه ک و مردو هه لگرتنیان نیشان دا، هه ر بو ټو هی بیلین به گهل له شکره که بکه ون. ټا ژه له کان هه ستیان کرد خاونه کانیان سهر یان لی

شیتواوه و به ملاو به ولادا رایان کرد. ټالیک نه دران. به ناو کو مته لی ټو که لویه لانه ی که بو سووتاندن خر کرابوونه وه، ته راتیبیان ده کرد. من به ناو گه ره که کانی کامپه که دا رام کرد ناو کووچکووچه کان گه رام، په نای ره وسه کانی چه ک و ټازو و قه م پشکنی، ټاخر به دوای ټه ستیریادا عه و دال بووم. گومانم نه ما که خو ی شار دبووه، یان خو ی وا نیشان داوه که یان سهر بازیکی نه ساغه یان بر بنداره، سه یری بن هه موو جاجمیتم کرد، هیچ سه ره داوم وه به رده ست نه که وت. هیچم به خه یالدا نه هات کاتج که بیسینمه وه ده بی چ بکه م. دو خه که ش تا ده هات ټالۆزتر ده بوو. چینه جارچیبه کی تریش به ناو کامپیدا ده گه ران و جار یان ده دا که له دووری دوو میل بو غازی که هه یه و له و تاسکاتیسه دا که سوپا تیده په ری، پشکنین ده کری بو ټو هی دلنیابن که هیچ باریکی ناپیوست به قاچاغی به گهل کاروانی نه که وتوو.

ټه ستیریا له هیچ کام له و شویتانه ی که به خه یالمدا ده هات، دیار نه بوو. ټه رکی سهر بازیشم بواری نه دا له وه پتر بو ی بکه ریم. که به ناو کامپی رو دیسیبه کانیشدا ده گه رامه وه، چاوم به نیکولاوسی که وت. پی خه ربک بوو قه تماخیکی خاوتنی ده گرت. به په له له ریم لادا.

به هه ناسه برکیوه بو م چرپاند: "نیکولاوس، گویت له فه رمانه کانی زینۆفون بوو، هه موو ټالان و کارمهنده بی که لکه کانی کامپه که ده بی به جی بمین."

شانه کانی خو ی به رز کرده وه به سه رسورمانیکه وه ته ماشایبکی کردم. رهنگه سهر بازه رو دیبه کان تا که چینی ټو سوپایه بوون که برپاره که ی زینۆفونی کاری تی نه کردین؛ ټه ویش بو ی بو چونکه زور گه نج بوون و هیشتا ژنیان نه بوو. له لایبکی تریشه وه تازه هاتبوونه نیو شه ره کانه وه بو ی پاتاریشبان وه ده ست نه که وتوو. گرم نه مهیشت پروا.

پرسیم: "ټه ری ټه ستیریات بینیه؟"

پێدهچوو بایهخ به باتهكهوه بداو ئاماژهی بۆ كردم كه نهیدیتوو. ئه‌و بیروكه‌یهی راكردمان بۆ نیو پارسه‌كان كه چهند حه‌فته‌یه‌ك به‌ر له ئیستا ئه‌ستیریا پێشینیاری كردبوو هاته‌وه بیرم و قورگی گرتم.

جه‌ختم كرده‌وه گوتم: "هیچ كام له پێشه‌نگه‌كانی تیسافیرنیست كه‌وتۆته به‌ر چاو كه ئیستا لهم ناوه‌و له ده‌ورو به‌ری ئیمه‌دا هه‌بن؟" شیواو به‌ بایه‌خه‌وه له پرسبارة‌كه‌م ورد بووه‌وه گوتی: به‌لێ، ناوه‌ ناوه له دووره‌وه‌را ده‌یانینم. ژماره‌یان كه‌مه‌و نایانه‌وی خۆیان نیشانی كه‌س بده‌ن. ئاخ‌ر له به‌رده‌قانییه‌كانمان ده‌ترسین.

نیکۆلوس، به‌ناوی ئه‌و هه‌موو چاكه‌یه‌ی كه زینۆفۆن ده‌گه‌ڵ تۆیدا كرده‌وه به‌ناوی هه‌موو ئه‌و به‌هایانه‌ی تۆ باوه‌ریان پێ دینی ئه‌گه‌ر ئه‌ستیریات هاته به‌ر چاو، ئاگام بكه‌وه.

نیکۆلوس له شوپنه‌كه‌ی خۆیه‌وه‌را قییت بووه‌وه له‌م مكوربیه‌ی من هه‌په‌سا. زانیم هه‌نده به‌ توندی قۆلیم گوشی بوو كه په‌نگبوو ئازارم دابێ. به‌لام هه‌یشتا كه سه‌یری كردم هه‌چی له ده‌و نه‌هاته ده‌ره‌وه.

جه‌ختم لێی كرده‌وه: "ئه‌رئ سویند ده‌خۆی ئه‌گه‌ر دیتت پیم بلێی؟" "ئا."

"به‌ راهی هه‌موو پیرۆزییه‌كانت؟"

نیکۆلوس دوودل بوو. زانیم چم لهم مندا له بێ نه‌واو بانشكراوی ولاتی خۆی خواستوو، له كاتیكدا برینی درنده‌كه‌ی هه‌یشتا ساریتر نه‌بووه. به‌ گرانییه‌وه زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی هه‌ینا خۆی.

"پێو، بچۆ ئه‌ركه‌كانی خۆت راپه‌ڕینه. ئه‌گه‌ر دیتم پیت ده‌لێم."

گه‌رامه‌وه كن زینۆفۆنی، دیتم به‌ تووره‌بیه‌وه ئه‌سپی خۆی زین ده‌كرد. پر به‌ مۆنی سه‌یری كردم. له هه‌سته‌واژه‌شی دیار بوو كه ده‌یزانی به‌دوای چدا سه‌رگه‌ردان بووم. به‌لام به‌ نیازه‌وه به‌ دوو ئیشه‌كانی خۆی داچوو و به‌رده‌وام

خۆی ئاماده‌ كردو لێی سوار بوو. ئه‌و بێده‌نگییه‌ی ده‌گه‌ڵ هه‌نده‌ی چهنده‌ها به‌رگه‌ كتییبی بۆ من تیدا بوو. ده‌مزانێ به‌ زۆرینه‌ی ده‌نگ ببوووه ژه‌نرال، نه‌ك به‌ دامه‌زراندن. هه‌موو متمانه‌یان پیتی ده‌كرد؛ توانی قسه‌یان ده‌گه‌ڵدا بكاو ده‌گه‌ڵیان وه‌ك شیر وا بوو. زانیشم هه‌موو ئه‌ركیته‌ی خۆی له به‌رانبه‌ریان راده‌په‌راند. وه‌ك قه‌لغان ده‌پیاراستن و شانازیشی پێوه ده‌كرد. هه‌رگیز ئه‌و فه‌رمانانه‌ی نه‌ده‌شكاند كه ده‌ری ده‌كردو فه‌رمان شكانیشی به‌ خیانه‌ت ده‌زانی. من براده‌ری بووم. به‌دریژیی ژبانی خزمه‌تکاری بووم. برای بووم؛ هه‌موو ژبانی من ئه‌و بوو. ئه‌ویش ئه‌و راستییه‌ی ده‌زانی. منیش هه‌میشه‌ سوپاسگوزاری ئه‌و هه‌سته‌ی بووم به‌لام ئه‌و هه‌رگیز نه‌یده‌ویست و نه‌یده‌توانی ئه‌م رێسایه‌ بۆ من بشكێت. ئه‌ركی ئه‌و پروون و ئاشكرا بوو. منیش حه‌زم ده‌كرد هه‌ورگم به‌ شمشیره‌كه‌م هه‌لدێم به‌لام پیتی نه‌لێم یاسایه‌كه‌م بۆ بشكێت. په‌نگه‌ ئه‌ویش هه‌یشتا بێده‌نگییه‌كه‌ی له‌وه‌ی له‌ كن پێ په‌سندتر با.

سوپا له‌و خاله‌ی پشکنه‌ن ده‌ریاز بوو كه كریسۆفوس و زینۆفۆن دایانمه‌زراندبوو. سه‌دان پاوه‌ند پێداویستی و مالات و كووچكووچه‌و بارگه‌ی گرانی زیده‌و ده‌یان كارمه‌ندو كۆیله‌و دیلی تر كه ده‌یانویست به‌ قاچاغ بۆی ده‌رچن و به‌گه‌ڵ له‌شكر بکه‌ون له‌وی هاوێر کران و راگیران و به‌جیمان. هه‌ره‌شه‌ی ئه‌وه‌شیان لێ كرا هه‌رچی به‌دوای سوپادا بیت تا ده‌مڕئ ئه‌شكه‌نجه‌ ده‌درئ. هه‌ر سه‌ربازیکیش ده‌ستی له‌ قاچاغدا هه‌بوو، دارکاری كراو سه‌ریازه‌كان پرووی خۆیانیان لێ وه‌رسووران بۆ ئه‌وه‌ی یان نه‌یانویست هه‌قاله‌ ساخته‌چییه‌كانیان ببینن یانیش شه‌رمه‌زاری خۆیانیان ده‌شارده‌وه. ناوه‌ ناوه‌ كورپکی زۆر قۆز یان ئافره‌تیکه‌ی قه‌شه‌نگ ده‌ریاز ده‌كرا. منیش هه‌ر ئه‌وه‌م پێ ما‌بوو نرای ئه‌وه‌ بکه‌م كه ئه‌ستیریا به‌ زه‌ره‌کاتی خۆی بتوانی خۆی ده‌ریاز بکاو ده‌گه‌ڵ له‌شكردا بیتیته‌وه. به‌لام خۆ ئه‌و ئومێده‌م هه‌ر نه‌بوو.

ئه و پوژ به ته و او هتی و تا نیوهی شهوی پاشتریش ئیمه هه ر پوژشتین. ته نیا بیست و پینج میلمان بری، چونکه دوژمن بهرده و ام سه بری ده کردینه وه. ورده شه ری له ده ژمان بهرپا ده کرد. کاریته و بهردی شو ری سه ر یتگه مان ده کرده وه تا کوو چکوو چه کاغان راگیر بکا. له ره وه زه بلنده کانه و هرا بهردیان بو ده هاویشتین و له په نای دره ختانه وه شهرا تیرو بهردیان تی ده گرتین. که زینۆفۆن فه رمانی خستنی کاروانی دا سه ر یازه کان هه موو شه ته ک و مانوو بیوون. زو ربان هینده یان پی نه کرا ته نانه ت ناگریکیش بکه نه وه بو شه وی خواردنیک ئاماده بکه ن. هه ستنی برینداری به یانیمان و ماندوو پیتی پوژشتنی پوژتیک، هه مووی کورژ کردبوو بینه وه. هیشتا تاکه وسه یه کی ده گه لدا نه کردبووم، به لام له بن برۆیه کانیه وه هه ر سه بری ده کردم. منیش له لای خو مه وه هیچم پی نه بوو که له و باره شلو قییه یه وه، بو ی باس بکه م. نه کاغان هه بوو نه قافی قسه کردنیش هاتبوو بو شه وی تاقه وشه یه ک بدۆزمه وه و بیلیم که ده ردی گرانم ئاسان بکا.

هه رچه نده به یانی پوژی پاشتر کرپوه و ره شه با هه لئێ کرد و پیاوه کاغان هه ر شلوکول بوون، به لام نه ده کرا له و شوینه ی خو مان بمینینه وه. ده بوو بچینه گوندیک خو مانی تیدا هه شار بده یان و هیندیک نازوو قه ش په یدا بکه یان. جا ئه فسه ره کان پر یاریان دا برۆین. ئومید و ابو له ماوه ی یه ک پوژه رپیدا ئا واییه ک بیه سه ر پیمان وه. کریسو فوس وه ک هه میشه سه ر کردایه تی فانه که ی کرد. زینۆفۆن پاسه وانی پاشینه ی له شکر ی ده کرد. دوژمنیش ناوه ناوه له نزیکه و هرا ده ستیک لئێ ده وه شان دین. هه ر ته نیا بهرده قانی و بهردو کاریته یان به کار نه ده هینا، به لکو جو ره که وانیکیان به کار هینا که پشتر نه ماندیتبوون و ته نانه ت سپار تیه شه ر دیده کانیشیان چه په ساندن. که وانه کانیا ن له فره که رسته دروست بیوون. ناوه نده کانیا ن له هه یزه رانی باریک و وشک و "ورگ" یان له قوچیک ی باریک و بو شه وی

هیشتا توندتر بی، به که تیره لیک درابوون. ناوه وه ی که وانه که پووی ده که وه تیره نه ندازه که کاتی که تیری ده هاویشت. له وه ش گرینگتر ئه وه بوو که ده ماری ملی گا یان نیریان بردبوو له ده ره وه ی که وانه که دا که تیره یان کردبوو، که ده گه ل راکیشانی که وانه که لیک ده کشاوه، نه رمتر کاری ده کردو کاتیکیش که ده ماره که ویک ده هاته وه توندتر و به هیزتر بو شوینه که ی خو ی ده گه راره. بو یی له که وانی دار کاربگه رتر بوو.

که وانه کان نه ک هه ر ته نیا به هیزبوون، به لکو بی تام گه وره ش بوون: هینده ی بالای پیاو یک درپژ ده بوون و کاتیکیش که ناگر ده دران تیره نه ندازه که ناچار ده بوو پیتی خو ی بداته نووکی خواری که وانه که بو شه وی هینده ی بالی خو ی لیک بکیشیته وه و رو لئێ پشته وشکین بکاته وه. تیره کانیش هینده ی رمیک کورت درپژ ده بوون. له راستیدا، کریتیه کان که باشترین تیره ندازی هیلینینه، هه ر تیریک له م جو رانه یان به ده ست بکه و تبا یه هه لیا ن ده گرت و ته نیا بو شه ر به کاریان ده هینا، به لام هه ندئ گوران کاری بچووکیان لئێ ده کردو قه فی فرینیا ن بو تیده خست، تا باشتر بره و. ئیمه دوو پیاوی زو ره وه جمان له ده ست دا به ر له وه ی شاره زایی له و جو ره چه که تر سنا کانه دا په یدا بکه یان: لیونیموس که سپار تیه ک بوو به م تیرانه بوو کوژرا. تیره راست له قه لغانه برۆنزو دار به رووه بته وه که ی روو چوو بوو و له پشتین و په راسوه کانیشی چوو بووه خواری. دووه میشیان؛ ئه کادیان باسیاس بوو. جیی سه رسورمان بوو هه رچه نده سه ر یازه که هیلیمیتیک برۆنزی شه ری له سه ر دا بوو، به لام هیشتا تیره که راست له که لله ی سه ری شتر بیو و له دیوه که ی تری هاتبووه ده ری.

جاریکیان پاشینی له شکر ده مارۆ درا، بو یی زینۆفۆن هاواری برده به کریسو فوس بو شه وی له شکره که بوه ستین و هیزیک ی پشتیوانی بو ره وان

بکا. پیشه‌نگی له شکر چەند میلیتک له بەراییی دەپۆیی، بۆی چەند کاتیکی برد تا په‌یامه‌که‌ی زینۆفۆن گە‌یشتە جی و وه‌لامی هاته‌وه؛ به‌لام که ته‌تاره‌که‌ گه‌راوه پیتی راگه‌یاند که کریسۆفوس نه‌ک هه‌ر ته‌نیا قایل نه‌بوو هیتیکیان به‌هاواره‌وه بنیڕی، به‌لکو پیتی خۆشی لی هه‌لگرتوووه سپارتییبه‌ ڕمبازه‌کانیشی هان داوه تا به‌ گورگه‌لۆقه‌ پڕۆن.

زینۆفۆن پڕ تووره‌ بوو، به‌لام من هه‌ولم دا توۆتیک هیتوری بکه‌مه‌وه و تیی بگه‌نیم که کریسۆفوس ئه‌فسه‌ریکی شاره‌زایه‌وه ڕه‌نگه‌ بیانوی هه‌ی بۆ ئه‌وه‌ی پیتی هه‌لبگرۆ و خیرا بکا. ئه‌و پاش نیوه‌پۆیه، که ڕاوه‌ستاین و گه‌یشتینه‌ پیشه‌نگه‌که‌ی له‌شکر، زینۆفۆن په‌کسه‌ر چوه‌وه کن کریسۆفوسی؛ له‌ تووره‌بییان ڕه‌ش داگه‌ ڕابوو.

زینۆفۆن قیژاندى: "بۆچ ڕانه‌وستای؟" به‌ده‌گمه‌ن گوتم لیتی بیوو ئاوا به‌ کوتکوسنگی قسه‌ بکا، به‌لام ئه‌و ته‌کنیکه‌ نویه‌ی تازه‌ فیڕ بیوو. وا پیتشه‌چوو که کریسۆفوسیش جگه‌ له‌م زمانه‌ هیشکه‌ هه‌یچی تر تیتنه‌گا. "تیره‌ درتیه‌کانی کورده‌کان خه‌ریک بوون پیاوه‌ چه‌کداره‌کانم هه‌موو له‌ ناو بباو ئیمه‌ش شوینی خۆشاردنه‌وه‌شمان نه‌بوو ناچار بووین پڕۆین و شه‌ڕیش بکه‌ین! تو خاتری هه‌ر دوازه‌ خواوه‌نده‌کان، کریسۆفوس، ئیمه‌ دوو له‌شکری جوداین یان هه‌ر په‌کیکین؟ من دوو پیاوی چاکم له‌ ده‌ست چوو. په‌کیکیان سپارتیش بوو، که‌چی ئیمه‌ ته‌نانه‌ت پیمان نه‌کرا ئه‌و کورده‌ دژوارانه‌ والی بکه‌ین که هه‌ر هینده‌ تیربارانمان نه‌که‌ن تا بتوانین ته‌رمی کوژراوه‌کانمان کۆ بکه‌ینه‌وه - ئه‌وان ته‌رمه‌کانیان بۆ مه‌شقی نیشان شکانن به‌کار هیناو له‌ دووره‌وه‌را پیمان پیکه‌نین!"

تاوانه‌ ته‌رمی هه‌قالتیک له‌ مه‌یدانی شه‌ردا به‌جی بمینتی. کریسۆفوسیش هینده‌ی زینۆفۆن قیسکه‌ی ته‌نگ بیوو، به‌ته‌ماش بوو وه‌لامی بداته‌وه، به‌لام کتوپر نه‌رمی کیشا. به‌هه‌ردوو ده‌ست ئامازه‌ی کرد و به‌ زینۆفۆنی

گوت: "زه‌نرال، سه‌یری ئه‌و شاخه‌ سه‌رکه‌شانه‌ی ئه‌وی بکه، که‌سیان تیدا ده‌رباز نابن. کورده‌کان ڕینگه‌کانیان هه‌موو به‌ جوۆتیک گرتن که‌ بالنده‌شی پیتدا ده‌رباز نه‌ده‌بوو. ته‌نیا په‌ک ڕینگه‌ ماوه‌ که نه‌گیرابن، ئه‌ویش ئه‌و ڕیچکۆله‌ لیژیه‌ که ده‌ییانی وای له‌ پیتشت دایه‌. منیش ده‌مویست پیتشی وان بگه‌مه‌ ئه‌م ڕیچکۆله‌یه‌وه نه‌هینلم بیگرن. ئه‌و ڕیتیشانده‌رانه‌ی گرتوومن ده‌لین له‌مه‌ بترازی هه‌یچ ڕینگه‌یه‌کی تر نییه‌."

زینۆفۆن سه‌ری خۆی هه‌وراز کرده‌وه‌وه‌ زه‌ینی له‌ شاخه‌که‌ دا؛ چەند سه‌د کوردیک له‌ سه‌روه‌ که‌له‌که‌یان کردبوو و ده‌بیندران. خیرا خیرا کوچکه‌ به‌ردو کاربته‌یان بۆ لیواری ڕیچکۆله‌که‌ شوپ ده‌کرده‌وه‌. خۆیان ئاماده‌ ده‌کرد تا به‌رگری له‌ ڕیبه‌که‌ بکه‌ن. دیسپیلینیان نه‌بوو، کاره‌کانیان نارپیک بوو، هاریکارییان له‌ نیواندا نه‌بوو. ته‌نانه‌ت ئه‌و گاشه‌ به‌رانه‌ی به‌په‌له‌ بۆ به‌رگرکردن خه‌ریان کردبووه، به‌ په‌رت و بلاوی دایانابوو. هیتشتا زۆریشیان مابوون و شوینه‌که‌شیان زۆر سه‌خت بوو. گومان نه‌بوو که ده‌مانتوانی هه‌موویان بگرن و ناچاریان بکه‌ین ڕیمان چۆل بکه‌ن تا ڕه‌ت ده‌بین، به‌لام به‌ چ نرخییک ئه‌وه‌مان پیتی ئه‌نجام ده‌دراو به‌ کووی ده‌گه‌یشتین؟ چەند ڕیچکۆله‌ی هه‌مان شپوه‌وه‌ چەند به‌رگری هه‌مان جوۆر ده‌بوو له‌ پیتی خۆمان لا بده‌ین؟ هه‌ر پیاویکمان له‌ده‌ست بچن، ڕینگه‌که‌مان سه‌ختر و قورتاربوونمان ئه‌سته‌متر ده‌کا. تا له‌ کوۆتاییدا کورده‌کان له‌ ناومان ده‌به‌ن یان له‌برسان ده‌مانکوژن.

هه‌یزه‌کان په‌یتا په‌یتا، ئۆقره‌یان لی هه‌لده‌گیرا. یان ده‌بوو ڕۆژه‌که‌ هه‌موو له‌وی بمینینه‌وه‌ یان ده‌بوو بۆ شوینتیکي ئارامتر بچین. هه‌رچه‌نده‌ هیتشتا هه‌ر نیوه‌پۆژ بوو، به‌لام هیتشتا خه‌ریک بوو تارپیکی گوپی له‌ عاردی ده‌نا. ته‌ززه‌ تیتی کردی و ڕینگه‌که‌ی کرده‌ چلپاو. سه‌رما هه‌تا موخی ناو ئیسقامان چوو. زینۆفۆن ڕووی تی کردم.

"پییۆ، ئەو دوو زیندانییە بێنە کە ئیمڕۆ دیلمان کردن. بە کۆڵەگە یەکیان بیهستەو بە ئو ئەو هی لیتکۆلینەو هیان دەگەلدا بکەن."

هەستواژە کە هی ناو چاویم پەسند نەکرد. دەنگە کە هیم پی سەز نەبوو. زەغەلیم لە جیبە جیبە کردنی فەرمانە کە هی کرد.

"زینۆفۆن، ئەو پیتووست نییە. رینیشاندەرە کانی کریسۆفوس هەموو زانیارییان سەبارەت بەم رێبە بە ئیمە داو..."

قسە کە هی پی بریم. گوتی: "باوەر بکەم فەرمانتیکم پی دای." دەنگی نەرم بوو بەلام رشت بوو، چاوی لی زەق کردمەو. هەردووکیان لە بەر نەنوستنی پر خوتن ببوون.

بە سەر سوڕمانەو تەماشام کرد. پاشان غارمدا فەرمانە کە هی راپیە رینم. هەردوو کە دەله کانم بە چاودێرییە کە هی توندەو تەمامە کردو بە ستامنەو. کابرای یە کەم یە کیککی وردبەلە ی باریکە لە هی سێسی دەموچاو گرژ بوو. قسە ی پێشانی جەخت کردەو سویندی خوارد کە جگە لەو رێگە بە هی کە لە بەرماندا بوو هیچ بواریکی تری دەربازبوون لەو ناو دەدا نەبوو. مەبەلەو زەردە خەنە کە هی سەر لیوانی نیشانی دا کە پیی خۆش بوو لە شکرە کە مان بواری دەربازبوونی کەم بوو؛ ئەمەش زینۆفۆنی توورە کرد.

توورە بوون رەنگە باشترین وشە نەبێ کە هەلم بژاردبێ. کاریگەرییە کە هی وەک ئەو بوو کە لە دۆخی کەو بەبەتە باریکی ترەو. وەک ئەو هی پیری بکا. چاوی بە جوړیک سوورەو بوو کە پێشتر هەرگیز ئەمەم لیتی بەدی نەکردبوو. وەک باوکی لیها تەبوو یان کتومت ببوو سپارتییە ک، هەر زینۆفۆن نەما بوو. سوکرات زینۆفۆنی فیر کردبوو کە دەبێ ریز لە ژبانی مرۆف بگرێ. بە خۆشی بەمە بەستی پتر زانیاری وەرگرتن بوو کە حەزی لە شەر دەکرد. چونکە شەر مەملانی دەگەل هزری مرۆف دەکا و ناچاری دەکا ستراتیژی بو بەرەو پێشەو چون دابرتی. هەرچە نە زینۆفۆن تا ئەو پەر

پابەندی بە ئەرکە کانی خۆبەو دەکردو ئەو پەر شارەزایی لە بەکارهینانی تیرو شیرەو هەبوو، بەلام هەرگیز دلی لە بو کە یف و سەفاو خۆشی نەیدەو یست خوتن بریتی. ئەو زینۆفۆنە خەریک بوو لە بەرچاوم دەگۆرا. دەبوو کە سیک من پێشتر نەناسیبوو. بەلام خۆ هەمیشە دەگەلشی دەژیام. بەلی دەگۆرا، گۆرانکارییە کە لە میژبوو لە ئارادابوو. لەو شەوی دەستی پیکرد کە خەونی دیت، لەوشەوی کە بوو ژەنرال، لەو شەوی دەو زگماکییەو هەببوو، بەشینه یی بەناو خوتنیدا دەهات و دەچوون. بەلام لەو شەویدا وەسەر کەوتن. ئەو توانستەنە هی هەمیشە پێشتر دەمدیت لە ناخیە وەرپا وەک زیری زەرد دەترووسکانەو. بە سەیرەو چاودێریم دەکرد کاتی کە پەرەیان دەسەندو پێشیان دەخست و جوامی ریککی رۆژی تەنگرەیان لی دروست دەکرد. یە کیکیان دروست کرد توند، وەک زیری بی خلت بوو. بەلی ئەم کورپیاو هیان داھینا کە هیشتا هەر فیری شیوی ژبان دەبوو.

بەلام ئەم توانستەنە لایەکی تری تاریکیان هەبوو کە من نەم توانی سەحی بکەم. بۆی هیندە بی ئومیدی کردم وەک ئەو هی هەرگیز زێرە فانی نەبوویم وام لی هات. دیتم ئەو لایەنە کە مانای میهری نەدەزانی، سەری دەداو زۆر جارانیش دووبارە دەبوو. کاتی کە رۆژی پێشتر ئەستیرام لی بزر ببوو و پرسیارم لیتی کرد، ئەو توورە بییە نااسایییە سەر روخساریم بینی، کاتی کە بەرەو رووی کریسۆفوس چوو، تا دەربارە ی رانەوستانی پرسیارو وەلامی دەگەلدا بکا. ئیستاش بینیم چۆن ئەو توورە بییە ناوا بە توندی تەقییەو و زەندەقی بردم و پتر گومانی دەربارە ی دروستی عەقلی لەکن پەیدا کردم. هەر وەها کیکچی خستە کە وەلم کاتی وەبیر هاتەو کە چارەنووسی سوپا لە بن دەستی ئەو دابوو.

دیسان له زیندانییبه که ی پرسییبه وه ئایا هیچ ریگه یه کی تر هه یه تا پتیدا ده رباز ببین. ئەمجاره یان دیله که شیرتیکی بو بهرداو بهو زمانه نامۆبه ی خۆی و به پارسییبه کی شه پرتو، دهستی لێ به جنیودان کرد. وه رگێره که مان قایل نه بوو بیگۆریتته سه ر زمانه گریکی؛ چونکه ترسا هیشتا زینۆفۆن هارتر بکا.

زینۆفۆن له تووره ییبه ده له رزی و ده موچاوی خۆی به ده موچاوی دیله که وه نووساندو به سه ریدا قیژاندو داوای لێ کرد ریگه یه کی تری پی نیشان بدا، کۆنترۆلی له سه ر خۆی نه ماو مندالی خۆی له یاد چوو. له شکره که بی ده نگ بوو. هه موو پییان ناخۆش بوو که سه ر کرده که یان ئاوا ده مارگیر بووه و هه رکه سه و رووی خۆی بو لایبیک و هه رسووراندا. دیله که به شینه ییبه وه زه رده خه نه یه کی هینا خۆی و قسه ییکی زیره کانه ی ده گه ل ئه و هاوالاتیبه ی خۆیدا کرد که ئه ویش له کۆله گه ییکی تری نزیکه ی خۆی به سترابووه وه. زینۆفۆن وه ک سه گ، هار ببوو. کشاوه و قه لغانیکی له سه ربازتیکی نزیکه ی خۆی وه رگرت و به توندی لایه تیژه که ی قه لغانه برۆنزیبه که ی له لایبیکه ی ده موچاوی زیندانییبه که ی دا و سه ری به و کۆله گه یه دادا که پییبه وه به سترابووه وه. یه کسه ر خۆین فرکه ی کرد. لووتی به لایبیکه ی روومه تیبه وه داشکاوه و کردییبه هاوارو قیژه قیژ. پارچه یه ک له زمانه ی و ژماره یبیک ددانی شکاوی له ده می کرده ده ره وه. هه ر ئه وه تا هه ناسه ی ده خوارده وه. زینۆفۆنیش به شینه یی کشاوه دواوه و ته ماشای کابرای کرد وه ک ئه وه ی بلتی هیچی نه کردووه و خۆینی کابراش گۆمیکی ره شی له پیشی لێ په یدا بوو. کریسۆفوس له نزیکییبه وه وه ستابوو. هیچی لێ به دی نه ده کرا. دیله که ی تووره یی خۆی ده رده بپی.

پاش ماوه یه ک زینۆفۆن وه رگێره که ی له دیله که دوور خسته وه به خۆی لپی نزیک بووه وه و چاوی له چاوی بری. له و دم بۆم ده رکه وت که کابرا

وه ک به ردی بی دهنگی لێ هات و راست چاوی دابوو ناو چاوانی زینۆفۆنی، ئەمجاره یان هیچ جۆره فیلتیکی به دیار نه خست، چاوی پری رق و ترس ببوو. باران سه ره به کلاوه هاته خوار، بی جیاوازی نه یه ده زانی کن خاوین ده کاته وه و کیش له خۆین و قوراودا ده گه وزینتی. که سه یری عه باکه ی زینۆفۆنم کرد، دیتم شیره کورته که ی له کیلان ده رکیشاوه ته ده ره وه و له خوار گه ده ی، به زگی کابرای وه ناوه. ویستم هاواری لێ بکه م، به لام ده مم به ستر. نه متوانی جووله بکه م. وشه کان وه ک که تیره به زمانه وه نووسان. هه ستم کرد له ناو گۆیم برووسکی دا. کۆره سه ناخۆشه که ی سایراکۆسان بوو دیسان که پری کرده وه. خوره ی ئه و بارانی نه هیشته. دنیا کشومات بوو. زه مانیش له سه ره خۆ ره تی ده دا.

زینۆفۆن هه رچه نده زیندانییبه که له زمانه نه ده گه یشت، به لام تو بو جارتیکی تریش، له سه ره خۆ به نه رمی، پرسیاوی خۆت له دیله که کرده وه که گۆییستت بی. له کنه من هه موو بیده نگ بوون. ته نیا دهنگی ناو گۆییبه کانم به سه ر هه موو ده نگه کانی ترذا زال بوو. هه رچه نده وه رگێره که له وئ نه بوو، به لام پیاو هه کم دیت سه یری ده کردی و لیت تیده گه یشت. ناخر ئه م خه باته ی ئەمجاره ی ئاواته کانی وه ک جاران کۆیله ی قسه کردن نه بوو. ئەمجاره یان شتیکی زۆر ساده و بنه ره تی دا هینابوو، زۆر سروشتی تر بوو له جاران، زۆر بنه ره تتر بوو له و هه موو شتانه ی که به فیکری من ده تتوانی بیکه ی. ئامیری په یوه ندی نیوان توو ئه و پیاو، له ترس و ئیش و له قین پیک هاتبوو. هه ردووکتان به ره هایییبه وه به و زمانه له یه کتری حاله ی ده بوون. دوا ی ئه وه ی کابرا بیری له ریگه چاره کان کرده وه و چاره نووسی خۆی هینا به رچاوی، دووباره، به جوانترین شتیه ی که له نیوان برین و خۆینی سه ر لیوییه وه بکری، نیوه زه ره ده خه نه یه کی تری بو کردی، ئینجا له سه ره خۆ چاوه کانی خۆی تیکنا، هه ر ئه وه تا هه سته ی پی کرد، سه ری هه ژاند نه که ی، به لام چه قۆوه شه ی تانییبه که ی توو ئه و ئیشه ی ته واو کرد که چه نده ها سال بوو

کابرا سپارتييه کولکنه دهست سووتاوه ناهه مواره که بوی دروست کردبوو. وهک ماسييه کی به زبندوویی له شیشه بدرئ، ژان روخساری کوردهی کورژ کردهوه و لهو دهمی سهیریم دهکرد رهشکی چاوی بزر بوو، بهسه ره و گوریسانه ی له کۆله گه که بیان شه تهک دابوو خواربووهوه و چاوه کانی هیتشتا هه ره ته ماشای پییه کانتیان دهکرد.

زینۆفۆن، هیچ بیرت له نه پینیان کردهوه کاتێ که کابراه کی بی دهسه لاتی په لبه ستراوه ت کوشت؟ هیچ ئیعتباریکت بوئه و هه موو بنه ماو رتسایانه کرد که فیرکرا بووی؟ هیچ بایه خیتکت به و به هایه بهرزانه دا که له بهر دهستی سوکراتیدا خویندنت؟ ئه رێ گویت به و هه موو مبه ره ی خواوه ندانه ت دا که رۆژانه قوریانیان پیشکesh ده که ی؟ له گینه هیچیانت له بیر نه بووی، به لام رهنگه له ناینده دا ده رکه وی که تو به باشترین شیوه جوولایسته وه، چونکه نه و کرده وانه ی تو بوو له و ده مه و له رۆژانی داهاتووشدا، وایان کرد که له شکره که ت به سه لامه تی له دواقوناغی خۆی نزیک بیتته وه. له و دونیا به دا نه و پیاوانه پیوستن که مل له ترس ده نین و له ده رته نجامی کرده و کانی ئیستایان ناترسین و گوئی به ژانی رۆژانه و کاروباری جهنگ و نه هاهمه تی نادهن و بنه ماکانی راستی جیبه جی ده که ن بو ئه وه ی دۆخیکتی باشتر وه ده ست بیتن. پیاوانی وهک گرایلوس و کلیرچوس له م دونیا به دا پیوسته هه بن، چونکه به م کۆششی ئه م جوړه پیاوانه شارستانی پیش ده که وی و که مه کان یان له ناو ده چن یان ده بنه سه روه ر. ئه م جوړه پیاوه دلره که بیرنه که ره وانه پیوستن؛ ته گه ر نا نه و ده زگا گرینگانه ی ئیمه هه مانه، هه رگیز بیی بوونی نه وان دروست نه ده بوون، یان به لایه نی که میه وه، له چه رخیکی مژداری میژوودا له یاد ده چوون. ئه مه یه کیکه له تاریکترین و قوولترین نهینیه باس نه کراوه کانی شه ر، ئه مه یه جوانی خراپه ی شه ری. سپارتييه کان به شیوه یه ک راهیندراون تا به درتژیایی ژبیان، به رانه به به هه ترسی فیزیکی و ژانچیتزی suffering، چاویان

بقوچین و میشکیان دابخه ن و به هه موو توانا یه کیان و به هه ر نرخیکی بی، سلی له پیناوی چاکه ی گشتیدا نه که ن. به لام نه وان سپارتيينه و توش نه پینی، یان هه ر نا تو تا ئیستا نه پینی بووی؛ منیش کتوپر نه و مراره گه وره یه م وه بیر هاته وه که له و شه وی کلیرچوسیان فری داوه نیو که مپه که مان، له خۆم گرتبوو و ئیستا دلنیا بووم که له خودی تووه له بووم هاته دی.

IV

زینۆفۆن هه ناسه یه کی قوولێ هه لکیشاو چاوه کانی مه یله و نووقا بوون. دانی به خۆی دانا بۆ ئه وهی خۆی کۆنترۆل بکاته وه وهک خانه دانێکی ئه پینی و ئه فسه رێک خۆی نیشان بدا. ئینجا له سه رخۆ بۆ کن دیله که ی تر چوو. ئه ویش چونکه هه موو رووداوه کانی به چاوی خۆی دیت، بۆی ئاوا تۆقیبوو که هه ر چاوه کانی له مۆله ق مابوون. هه ر ئه وه تا خۆی له سه ر پێ راگرتبوو، چونکه له مێژبوو بێ پالتۆ له بهر ته رزه را وه ستابوو و ترسیش دا به یزتبوو؛ زینۆفۆن به ئاسته م لیبی چوو بووه پێش، که وهک بالنده دهستی به گۆرانی خۆیندن کرد. کابراکه گوتی سوپا به رێگه یه کی له بر دا دهبا که ئاژه لیش ده توانی پێیدا بچێ و به پشتی ئه و رێچکۆله شدا ده روا که ئاوا به رشتی پاس کراوه. ده بی به تالیۆنیک به جودا له پێش له شگری پروا؛ چونکه ئه و رێگه یه ش به بن به رزاییه کدا تینده په رێ که ده بوو پێشتر داگیر بکری. دیله که دانی به وهش دانا که دیلی یه که م بۆی نکولێ له هه بوونی ئه و رێگه یه کرد؛ چونکه کچیکی به خۆ و به مێردو به منداله کانییه وه له سه ر ئه و رێگه یه دا ده ژیان.

زینۆفۆن ئامازه یه کی بۆ کریسۆفوس کردو ئه ویش بانگی گه وه ره کاپتنه کانی هه ردوو هیزی زریپۆشی قورس و سووکی کرد تا بزانی کتیبان ده ستپیشخه ری ده کاو یه که که ی خۆی له پێشدا ده گه ل رینیشانده ره که یان ده چچ و به رزاییه کانی داگیر ده کا. دوو ئه فسه ری ئه رکادی ها تنه پێشی و دوو هه زار زریپۆشی قورس و گران ده ستپیشخه ری خۆیان یان کرد. ئیواره

ده رنگان بوو. شیفتیکی به په له یان ئاوا کردو بهر له وهی تاریکی ته واو بالیان به سه ردا بکیشی، به و بارانه که وتنه ری. په ل و ده می دیله زیندوو هه که یان به ستاوه و به پێش خۆیان دا و زینۆفۆن و کریسۆفوسیش زریپۆشه قورسه کانیان بۆ لای ئه و رێچکۆله یه دا برد که ئیمه پاسه وانیمان ده کرد بۆ ئه وهی نه هیلن دوژمن ئاگای له ئه کادییه کانی نه بی کاتییک که به پشتیان وه دزه ده کاو به سه ریاندا تیپه ر ده بی.

کورد هه کانی گاشه به ردی زه به لایان خستبووه سه ر رێگایه که مان و که پیاوانی ئیمه ش ده چوون له رتیبان لادهن، ده بوونه نیشانه ی ئاسان بۆ تیره نده کانیان تا بیان پیکن یان به ردی پتریان به سه ردا ده بارانن، هه ندیک له و به رده نه ی له سه ره وه را تیپه لده دران، هینده ی که ژاوه یه ک ده بوون. که زۆر تاریک داها ت، زینۆفۆن فه رمانی دا کامپه که دا به زینب و تیره کانی شمان ئاماده بکه ی و هه موو جۆره ئاگر کردنه وه یه کیشی قه دهغه کرد، چونکه شوینه که مانی به دوژمنان نیشان ده داو به ئاسانی مووشه که کانیان ئاراسته ده کردین. شه و پکی دژوارمان به سه ر برد، هه موومان له سه رمان قه سرین. باران کری نه کرده وه و ئاگری دوژمنانیش له سه ره وه را دیار بوو؛ بێنبری کردین. به درێژایی شه و ئه و کوردانه به ردیان بۆ ناومان غلۆز ده کرده وه. به مه ش باره دژواره که یان ناهه موارتر ده کردین.

له و ده میشدا ئه و به تالیۆنانه ی ده گه ل دیله که دا بوون، به و شه وه تاریک و به و بارانه قوربان شتیلاو چوون سه نگره کانی دوژمنی بێ ئاگیان گرت و به ته واوه تی بنبریان کردن و سه ربا زگه که شیان داگیر کردن. بۆ به یانییه که ی ئه رکادییه کانی که ره نایان ژه نی، ئه ویش نیشانه ی ئه وهی بوو که گرده که یان داگیر کردوو. ئینجا کریسۆفوس، به خۆ و به ژماره یه ک سه رباز، یه کسه ر به ره و رێگه سه ره که ییه که بۆی ده رچوو، پێشه نگه کانیان به ره وه زه کاندایا سه رکه وتن و په لاماری به رگریکارانی دوژمنیان له سه ره وه دا. به هۆی دار

ریمه کانیانهوه، یهک یهکیته بهسه ربه زله کانهوه دهخست و له کۆتاییدا دهگهڵ ئهركادییهکان لهسه رگدی گهیشتنهوه یهک.

زینۆفۆن بهدوای بارگه كهوت كه بۆ لای ئهركادییهکانیان دهبرد. بهرتهگهیه کدا چوون كه دهبوو ئهركادییهکان شهوی پیشتر، ئاسایشیان کردبۆ. فره نیگه ران بوون كه دهركهوت هه رگهردۆلکه یهکی ئیمه دهمانویست پێیدا هه لگه پێین، کورده توورهکان گرتبوویانهوه و ئیمه لیره چینی کمان راو دهنان، ئهوان لهوره بۆمان لهسه رگدیکی تر پهیدا دهبوونهوه، یان دههاتنهوه و ئهوه گردهی تازه جیمان هیشتهبوو دهیانگرتهوه. وهک ئاو بهسه رو بهدهوری ئهوه بهردانهدا دهسوورانهوه، ههچ راوهستانیکیان بۆ نهدههیشتهینهوه. ئیمهش له لای خۆمانهوه توانیمان رهگه که بهرین و کوردهکانیش له رهوه زهکان دوور بخهینهوه. بهلام رهچکۆله که تا که هۆ که بتوانین ئاژه له چه مووشه کافانان به بارهوه پێیدا ده ربارز بکهین. ئه ورۆژه رهۆژتیکي درێژو ناخۆش بوو تا له کۆتاییدا هه ر سبک یه که بلاوهکانی هه لپنیهکان توانییان یه کتری بگرنهوه.

هه رچه نده ئهوه شه رهش هه ر وهک هه موو شه رهکانی ترمان وا بوو، بهلام من ده مه وئۆ تۆژیک کاتی خۆتیه رهکان بگرم و بۆیان بگه رمه وه چ کرا و چ قهوما، ئه وهش به هۆی تا که رووداویکه وهیه که پر کاری تی کردم. زینۆفۆن سه رکر دایه تی هه لمه تیکي ده کرد و به هه ورازه به ردییک هه لده گه را. من قه لغانه که یم بۆ هه لگرتبوو که ساتمه له ره گیک کردو غلۆری ناو دۆلێک بوومه وهو باسکم له گه ده رچوو، سه رم هه نده توند به به ردییک كهوت كه بۆ ماوه یهک بوورامه وه. لهو ده می زینۆفۆن سه یری لایه که ی تری ده کرد؛ جا نه یدیتم که ره تم بردو به ربوومه وه. که ئاوری داوه و منی له وئۆ نه دیت، هه لچوو چونکه وا ته گه یشته که من له ترسی به رده کان لهو دوورکه و تبه ومه وه. له لایه کی ئه و راستی ده کرد، چونکه بیگومان، منیش

وهکو هه موو پیاوهکانی تر، زراوم چووبوو له بهر ئه وهی ئه و رهۆژه ئیمه هه ر شه رمان ده گه ل گاشه به ردان ده کرد نهک ده گه ل گۆشت و خۆین تا بتوانین بیه زینین. بهلام من فره له مه تووره بووم که گومانی ئه وهی لی کردم وازم لیبی هه تبا، ئاخه نه ده بوو وا بهر بکاته وه، چونکه له هه موو شه رهکاندا ویکرا جه نگا بووین و منیش هه رگیز بهر ای بهر له ته نیشتهی دوور نه که و تبه ومه وه. ئه گه ر ژبانی خۆشم که و ته بته مه ترسییه وه، هه رگیز دلسۆزی خۆم بۆ نه خسته په نای قه لغانه که مه وه. هۆپلا یه تیکي تر ناوی بۆرایلوخوس بوو، دیتی زینۆفۆن به ته نیا له مه یدان وه ستاوه، به غار چوو و قه لغانی خۆی لی کرده په نا.

که گه رامه وه ناو کام په که و زینۆفۆن دیتی باسکم په ندماره وه سه روگوتیلاکم هه مروی خۆینه، ئه نجا ته گه یشته و داوای به خشین لی کردم؛ باور نا که م تا ئه یستا رهۆژتیک ئه و گومان لیکردنه له بهر چووبی، ئه وهش بووه درکیکی ترو له ناخی دلم چه قی و درزی نیوانمانی به رینتر کرد.

کتیبي نۆيه م

رۆدييه سه حكاره كه

به وردى گويم بۆ شل كه . ئه وهى دهيليم له بير نه كهى .
له ناو ئه وه موو مه خلوقاتهى له م دونيايه دهجوولينه وه و هه ناسه
دهدهن ،
زهوى داىك نانى هيج شتيك نادا كه له مروف بيهيتر بى .
تا مروف بكا ، تا هيى له ئه ژنودا مابى ،
باوهرى وايه كه شتيك نيه ئازارى بدا ، تا شهيتانيش پى ناوهستى .
به لام كه ئه و خواوهنده ميهره بانانه نه هامه تيه كي به سه ر دىن ،
دهبى مروف بهرگهى بگرى ، له كوئى بپسى له وئى گرىى بداته وه و دلى
خوى رهق بكا .

- هۆمەر

I

ئەو شەوۋە تا بەيانی لىتى راکشام ھەر بىر لە خۆم و لە زىنۆفون كۆردەوۋە پىم نەكرا بنووم. مېشكەم شىۋابوو. لە نىۋەشەو ھاتە ژوورى، ھەلۋەستەيەكى كۆرد تا چاۋى گەش بوۋەو، ئىنجا سەيرى كۆرد تا بزانی بە ئاگامە. بەو شەوۋە درەنگەو لە دەمىكدا دەنگى سەربازان لەناو گونىدا دەھات و بۆنى بادەي لى دەھات، واى بۆ چووم كە رەنگىۋو مەست بى. تا ئەوپەر ئارام بوو، لە كۆلانكەيەكى بە پەردەيەكى تەنك داپۆشراۋەو تەماشاي دەرىي دەكردو بارانىش نىم تىي دەبارى.

شى ھىندە زۆر بوو لە بانى خەست دەبوۋەو دۆپ دۆپ دەكەوتە خوارەو. وا مەزەندەم كۆرد بارانكە بۆ ئەو سەربازانە دەبارى كە ئىمە لە مەيدانى تەرمەكانىلمان بە جىھىشت. خوتىيان دەشواتەو ھاتوۋە تا دەست و روخسارىيان ماچ بكا. ۋەك نايۆي بەدىار تەرمى مندالە كۆزراۋەكانىدا دەگرا. ئەسرىنى ئەو دايكەم بىنى خۆي لە دەموچاۋە ساردو سەركانىيان ھەلدەسوى. ھىندە سارد و سىي بوون دەتگوت مەرمەرى پارپىتۆنى بوون و ھىندەش لە دوا حوزنىاندا سۆزدار بوون دەتگوت ئەو دەمامكانە بوون كە لە شانۆ ھەلدەواسرىن. ھەرچەندە ئەو تەرمەمانە بەجىمان، سەربازەكان نەيانتوانى لە رووبارىيان پىپەرىننەو، كۆرەلەكەنىكى شارەزا نەبوو قەبرى شايسىتەيان بۆ لىيدا، پىاۋپكى ئايىنى گەورە نەبوو ۋەك پىويست رىبەندى ناشتنيان بۆ راپەرىنى و ھەرچەندە گولوا نەبوو بۆنىيان خۆش بكا؛ بەلام سروسشت وا خەرىكە، لە

ھەمووان كارامەتر ئەو سەربازە يونانىيانە جىبەجى و پىرۆزىيان دەكا. خۆ تەنانت ئەوانەي كە تەرمەكانىشىيان دىتەو ھەر بۆ ماۋەيەك ياد دەكرىنەوۋە پاشان لەبىر دەكرىن و كەس بەلای گۆرەكانىشىيانەو ناچى. رەنگە لەو تاراۋگەيەي نىو خاكى دوزماندا ئەو بارانە جىي رۆندكى دايك و نزرەي ژن بگرىتەو؛ چونكە ھەر لە ئەزەلەو ئەو بارانەي كە وپرانكارى كۆردوۋە ژيانى بەخشىۋەو مۆقىشى ترساندوۋە، ھەر ئەو بارانەيە كە بەفەرمائىشى خۇدى خواۋەندەكان دەبارى.

زىنۆفون زۆر سەيرى دەرىي كۆردو زانىشى كە من بە ئاگا بووم، بەلام ھىچى نەگوت. منىش قاۋغى بىدەنگىيەكەم نەشكاند؛ چونكە نەمدەويست قسە بكام. پاشان ئاۋرى داۋەو ھەرچەندە لە تارىكى روخسارى نەدەدەيتم بەلام ھەر تەماشاي كۆردم. پاشان واى ھىناۋ رووى خۆي ۋەرسوۋراندو بەكەيف، دەستى بە قسە كۆرد.

گوتى: "ھەندى جار ئەۋەي تۆ لە ھەموو شتىك پتر لەم دونىايە دەتەۋى، بە خۆي دىتە بەر دەستت، ۋەك خۆخىكى بەدارەو ھىندە گەيى بى ۋەخت بى بەرىتتەو، تۆش ھەلۋەستەيەك دەكەي نەك بۆ ئەۋەي تامى بكەي، بەلكو بزانی تامە شاردرارەكەي چۆنە، واتا چۆنە ئەگەر بىتتە سامانى تۆۋ بىخۆي، چونكە چاۋەروانكردنى شتىكى خۆش، خۆشترىن بەشى خۇدى خۆشپىيەكەيە. بەلام دەبىنى كارتىكى چاۋەروان نەكراۋ ۋەك برىنىكى گران، يان دزىكى زىرەك، يان كرمىكى خراپ، يان برادەرىكى زۆر لە پىش دىت و سەرچاۋەي خۆشپىيەكەت لى دەدزى، تەنانت بەر لەۋەي تۆ خۆت بتوانى بىرى لى بكەيەو. لىرە تۆ كارتىكى لە جاران خراپتر دەكەي، چونكە ئاگات لە بابەتەكە ھەبوۋە."

تىم راماسا. بەلام من ھەر دەنگم نەكۆرد. ئەۋەي ئىمىرۆ من دىتم، ھىچ واتاپەكى بۆ قسان نەھىشتەو، بە تايىبەتى قسەكانى زىنۆفونى؛ ھەست

دهرپرینه که ی بچ تام بوو. ئەگەر دهیویست فەلسەفە یه کی هه‌رزان ناشتم بکاته‌وه، به‌هه‌له‌دا چوو بوو؛ چونکه من به نرخ‌ییکی هینده هه‌رزان نه‌ده‌کرام.

هه‌ناسه‌یه‌کی ساردی هه‌لک‌یشا و له ژووره کچکه که ماندا هه‌ر هاتوو چوو، تا له کۆتاییدا خۆی له‌نوینه‌که‌ی لوول داو خۆی بۆ خه‌وتن ئاماده کرد. هه‌ستواژه‌یه‌کی سه‌یری هه‌بوو که ته‌ماشای کردم و گوتی: "وه‌خته له بی‌رم بچی پیت بلتیم. نیکۆلاوسی رۆدی ویستی چاوی پیت بکه‌وی."

هه‌رچه‌نده خامۆش بووم، به‌لام زۆر خۆش بوو که بواری ته‌وه‌م بۆ په‌خسا مێشکم بخرمه سه‌ر شتیکی تری غه‌یری ته‌وه‌ی تا ئیستا رنه‌ی له وێژدانم ده‌دا. پریم دا سۆله‌کانم و ساقۆییکم خسته سه‌ر شانم و شوینه‌که‌ی پچی گوتم و لاله‌که‌م گرت هه‌ستمه‌وه‌و بۆی ده‌رچوومه ده‌ره‌وه‌و به بچ ته‌ده‌بی ته‌وم له تاریکی به‌جی هینشت. یه‌ک قسه‌شی نه‌کرد.

شه‌قامه قوره‌کانی گونده‌که چۆل ببوو و ده‌نگی پتکه‌نینی سه‌ربازه‌کان دامرکابووه‌وه. ته‌نیا لی‌ترو له‌وێ له‌ کولانکه‌کانه‌وه‌را گوتت له‌ قسان ده‌بوو. بارانه به‌رده‌وامه‌که‌و گونده نیم‌چه خه‌وتوه‌که سه‌روشته‌که‌یان و یتک هینابووه‌وه. به‌رپتیه‌که‌دا شوپ بوومه‌وه، ئەندامه‌کانی جه‌سته‌م هه‌مووی په‌ق ببوون، چونکه له‌میژ بوو هیچ چالاکییه‌کم نه‌بوو. رپتیه‌که له‌ناو ئەم کۆمه‌له‌ خانووانه ده‌رچوو ده‌ره‌وه و دایه‌وه نیو کۆمه‌له‌ خانوویکی جزیری تایبه‌ت به‌ پالنه‌وه‌رچه‌ره‌کان که ته‌نیا دوو سه‌د سه‌د یارده‌یه‌ک له‌ رووباره‌که‌وه دوور ده‌بوون. ئەم گونده لاه‌کییه له‌ چهند کۆخیکی پتک هاتبوو، هی جووتیاران بوون، زۆر نابوت بوون، کۆلیستی وه‌ک شانیه‌ی هه‌نگ بۆ په‌ره‌وه‌رو ئازله‌کانی تر دروست کرابوو، کوره‌ رۆدییه برسییه‌کان نزیکه‌ی هه‌موویان سه‌رپری بوو و خواردبوویان. عه‌مبارتیکی گه‌وره‌ش بۆ ده‌غل و دان بنیات نرابوو، رۆدییه‌کان له‌وێ گرد ببونه‌وه. له‌ ده‌رگه‌ی ته‌و ماله‌م دا که زینۆفۆن گوتی نیکۆلاوس له‌وییه‌وه چوومه ژووری.

تاقه ژووره‌که دوو‌که‌لای و تاریک بوو. ئاگریکی بچووک له‌ قوژبنیکیدا ده‌ترووسکاوه و ژووره‌که‌ی پری دوو‌که‌لنکی چر ده‌کرد. چاوم پتویستی به‌ لی‌راها‌تن نه‌بوو، چونکه له‌ریتگه‌یه‌کی تاریکه‌وه‌را هاتبووم و چرایه‌که‌ی ده‌ستم هیچ رووناکییه‌کی وای نه‌بوو. یه‌کسه‌ر نیکۆلاوسم له‌نیو ته‌و هه‌موو سه‌ربازه‌دا ناسییه‌وه که له‌و گۆرهدا له‌سه‌ر سکیان، لی‌ی راکشابوون، ته‌ماشای نه‌خشه‌یه‌کی بچووکیان ده‌کرد. نیکۆلاوس یه‌کسه‌ر هه‌ستاوه، که‌می‌ک پتیه برینداره‌که‌ی له‌ ئاگره‌که برده‌ پتیش، رووناکی ئاگره‌که له‌ روومه‌ته لوسه‌که‌ی شه‌وقی ده‌داوه. ویستم له‌ هاو‌رپتیه‌کانی دوور بکه‌ویتته‌وه. پتیم گوت زینۆفۆن په‌وانی کردم.

نیکۆلاوس به‌ نیگه‌رانیه‌یه‌وه سه‌یری ناو چاوی کردم، هینشتا هیچی نه‌گوتبوو، ده‌تگوت ده‌یه‌وی بزانی که یفم چۆن بوو. منیش سه‌یرم کرده‌وه‌و چاوم نه‌ نووقاند. ده‌مه‌ته‌قپیه‌که‌ی ده‌گه‌ل هاوه‌له‌کانی برانده‌وه. نه‌قی له‌به‌ر براو کۆنه کاغه‌زه‌که‌ی ده‌ستی فری‌ دا ناو ئاگره‌که‌وه‌و رۆخه‌کانی ئاگریان گرت. په‌ش داگه‌راو لوولی خوارد. زمانه‌ گرتیکی بچووک شینی دروست کردو سیبه‌ره‌کانی ژووری له‌سه‌ر دیواری گه‌وره‌تر کردو بیده‌نگیه‌که‌ی قوولتر کرد. نیکۆلاوس دیسان ته‌ماشای کردم هه‌وه.

گوتی: "وه‌ره،" به‌ پتیشم که‌وت و له‌ ده‌رگه‌ی خواره‌وه‌ی برده‌ ده‌ری، ناچار بوو له‌گه‌ل چوونه ده‌ره‌وه‌ی بۆ ناو چلپاوه‌که، خۆی کوور بکاته‌وه. وا پتیده‌چوو دره‌نگ وه‌لامی بۆ ناردیم. منیش چاوه‌پتی نه‌بووم تا په‌یامه‌که‌یم پتی ده‌گا. منی به‌دووری عه‌نباره گه‌وره‌که‌دا سووراند هه‌وه، له‌وێ گوتیم له‌ پرخه‌پرخ و ده‌نگه‌ده‌نگ بوو. منی برده‌ دوورترین و بچووکترین کۆخ؛ وا پتیده‌چوو کولانه‌ی مریشکان بیت، چونکه ده‌رییه‌که‌ی پر بچووک بوو، هینده‌ی نیوه‌ی رانی من بلند نه‌ده‌بوو. ئاماژه‌ی بۆ ناو کۆلیته‌که‌ کردو زۆر به‌ شینه‌یییه‌وه گوتی: "ها له‌ره‌یه!"

باوه‌رم نه‌کرد، ئەویش چاوی له نیوان من و دەرگه‌که‌وه ده‌گیترا. پاشان زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی سه‌یری هاتنی و پرووی سوور‌انده‌وه‌وه به ناو چلپا‌وه‌که‌دا بۆ شۆینه‌که‌ی خۆی چووه‌وه.

حه‌په‌سام نه‌زمانی چ بکه‌م. نایا گالته‌ بوو؟ ده‌بی به ناگری نیکۆلاوسی سووتابم و که‌وتمه‌ نیو داوی گیلانی خۆمه‌وه! بیگومان من بیومه‌ گالته‌جاری رۆدییه‌کان. له‌ کۆتاییدا نه‌ختیک هاتمه‌وه سه‌رخۆ له‌ ناو قوره‌که‌دا که‌وتمه‌ سه‌ر چوار پهل و چرایه‌که‌مم پال دا ژووری. به‌خۆشم به‌ زانایی له‌ کونه‌که‌وه‌را چوومه‌ ناو کۆلیته‌که‌وه. ئەی چاره‌نووس! من هه‌رگیز خۆم بۆ ئەم جۆزه‌ سه‌رسورمانه‌ ناماده‌ نه‌کردبوو.

چونکه‌ کۆلیته‌که‌ له‌شێوه‌ی گومبه‌ت بوو و ناوه‌نده‌که‌ی قیت بوو، کرا به‌ پێوه‌ بوه‌ستم. به‌رینییه‌که‌شی به‌ ئاسته‌م جیی درێژ بوونی تیدا ده‌بووه‌وه. له‌ ره‌فکه‌یه‌کی نه‌وی بتسازئی ئەویتس ژووره‌که‌ به‌تال و وشک بوو. ته‌ونه‌ داپیروچکه‌ هه‌موو بلنداویییه‌که‌ی گرتبوو. هه‌ستامه‌ پێوه‌ به‌ر له‌وه‌ی سه‌یری ده‌وربه‌رم بکه‌م. که‌ ته‌ونه‌کانم لاداو ژووره‌که‌م پاک کرده‌وه له‌ ناوه‌راستی ژووره‌که‌ راوه‌ستام، چونکه‌ تاکه‌ شۆیتیک بوو بتوانم پشتم لێی قیت بکه‌مه‌وه. چرایه‌که‌م ره‌وان کرد تا بزانی ئه‌وه‌ چ بوو ره‌فکه‌که‌ی گرتبوو.

له‌ به‌ر رووناکی زانیم نیکۆلاوس بۆچ منی هینابوو ئییره. ئاخ‌ده‌تگوت هه‌موو خوداوه‌نده‌کان هاتوونه‌ته‌ خواره‌وه‌وه‌ خۆیان له‌ ناو ئەو کۆلیته‌دا شارده‌وته‌وه. ئەژنۆم له‌رزی و چۆکم دا. چرایه‌که‌م له‌ده‌ست که‌وته‌ ناو پیساتیییه‌که‌وه‌ خۆی کوژانده‌وه‌وه‌ بۆنی به‌ردا. ژووره‌که‌ بووه‌ تاریکستان. ده‌ستم بۆ پیشه‌وه‌ درێژ کرد. به‌خۆمم باور نه‌کرد. ئەوه‌ ئەستیرایه‌ توند له‌ باوه‌شم گرتوه‌وه.

"چۆن...؟" ده‌م تیکئالا، قسه‌م بۆ نه‌هات. توند توند ده‌موچاوم به‌ مه‌مه‌که‌کانیییه‌وه‌ نا و خۆم له‌ بن پالتۆیه‌ شه‌که‌یدا شارده‌وه‌وه. کراسه‌ رۆدییه‌

دیه‌که‌ی له‌ خۆشیاندا نه‌رم داگه‌را‌بوو. وه‌ک خۆخه‌که‌ی زینۆفۆنی بوو. زۆری پێ چوو تا نه‌ختیک نه‌رمتر راییووسم. دفنی خۆم له‌ گه‌رده‌نی خشان‌دو ئەویش ده‌ستی خسته‌ ملم و قسه‌ی کرد، به‌لام هیچی لێ تینه‌گه‌یشتم. له‌ده‌ره‌وه‌ش باران هه‌ر خه‌ریک بوو به‌رده‌کانی ده‌شووشت و داوی ته‌ونه‌ داپیروچکه‌کانیش ناوه‌ناوه‌ به‌سه‌ر پیسته‌ماندا ده‌که‌وتن.

بالی به سهرماندا کیتشابوو. هه ناسه کانی ئەستیریا هیمن هیمن له ملی ده دام. به درێژی قسه ی بۆ کردم.

"ئەو بۆیی رزگاری کردم، چونکه تۆ پیت گوتبوو. زانی تۆ ئەمهت ده بیست."

ماوه یه ک هیچم نه گوت، چونکه ده مویست له وته که ی ئەو تیبگه م. ئەویش له سهر قاچه کانم دانیشتبوو، جووله ی نه ده کرد. ته نانهت په نجه کانیشی نه ده بزوت. چاوه رپی کاردانه وه ی من بوو. منیش بیومه سه هۆل به ندان و یادداشته خیرایه کانم زیندوو ده کردنه وه.

به ورباییسه وه لیم پرسی: "من بۆ هندی پیم گوت، کێ بوو ئەوه ی رزگاری کردی؟" سوپاسی خوا م کرد چونکه به و تاریکییه نه یده دیتم.

ئەستیریا بۆ ماوه یه ک خۆی چیر کرده وه و پاشان خا و بۆوه پشتی خۆی قیت کرده وه. هه رچه نده تاریک بوو به لام هیشتا هه ر دیتم ته ماشای ده کردم. ده بیوست له ههستی من تیبگا و بزانی بۆچ ئەوه ی که من لیبی دلنیا بووم له لای ئەو کیشه یه کی سه رسورهینه ر بوو.

ئەستیریا پرسی: "نازانی؟ توخوا پیتی نه گوتی؟ به رای تۆ ئەم چهند رۆژه ی رابردوو له کوی بووم؟" له پرڤژه ی گریانیی دا. توند له باوهشی گرتم و دهستی منیش له سهر پشتی گیر بوو. سارد بووم، ده مویست بزانه کێ هه یه سی رۆژ له بهر خاتری من ئەوی راگرتوه. خۆم لیک کیشاوه و ئەویشم بهرداوه سهر زهوی تا به خۆشم دابنیشم. که ومه نیوان ئاو و ئاگری، له لاییک ده مویست دلێ بده مه وه له لاییک تریشه وه ده مویست بزانه کێ بووه ئەوه ی ده سترێژی کردۆته سهر ناموسم. ئیستتا من شه رمه زارم، به راستی شه رمه زارم که ده لیم تاقه شتیک که نه یه هیشت بۆ به کجاره کی به جیتی بیللم ئەو ده ربیه ته نگه ی کۆلیته که بوو.

کات نه ده رۆیشت، تا هه ناسه ی هاته وه به ری و دهستی به قسان کرده وه.

II

پاشان له بهر ته سکی ژووره که ناچار بووین بچینه بنپالی یه کتره وه و پالتۆ به که شم به هه ردوو کمان دادا بۆ ئەوه ی سه رما کارمان تی نه کا. ئەفرۆدیت و هیفایستۆس، هیفایستۆس و ئەفرۆدیت بووین. له میژوودا جووته ئەقینداریک نه بووه وه ک ئیمه بن، خواوه ندی جوانی و خواندی تووره و ئاگر به یه ک گه یشتن. خۆینه ره کانم ده بی مپوورن چونکه ئەم سه رچاوه میژوویییه گرانانه ی ئەفسانه کانیان وه بیه ر دینه وه. ئاخه شایانی لیبووردنم چونکه کێ ده توانی پشت له جهسته ی بن پالتۆی ئەستیریا بکا نه لێ به راستی ئەمه هونه ریکی خواوه ندانه یه؟ یان ره نگه چونکه من هینه پیس و پلتۆخ و وه ک ئاسنگریک بوو بم، بۆی ئەوم ئاو هاته بهر چا و؟ هه موو ئەو کۆرانه ی له ئەپینادا هه نه، سه روود بۆ ئافرو دایت ده خوین چونکه ئەو خوافره ته هه ر هینه ده ی ئەستیرای قه شه نگ ده بی، کاری ره سه نیش هه ر ده بی وای. هیشتا هه ندی جارن وا ده بی که خواوه ندایه تی ئیره بیان له نیوان خۆیاندا لێ په یدا ده بی. ته نانهت مرۆفیش ده بی هه ندی جارن چاوی به کۆسپه ی ئاسمان بکه وئ، من له ناو ئەو کولانه به ردینه دا له و سه کۆیه نزیک بوومه وه. به لام من وه کو هیفایستۆس ناکم، ئەو خۆشه ویسته که ی به شه ر گۆرپییه وه، به لام من؛ مه حاله ئەستیریا له دهسته خۆم ناده م.

تاریکستان ئیمه ی له باوهش گرت، له خوره ی ئاوی باران بترازی، که ریتچکه ی به ستابوو، به بن دیواری داده هات، ئەگینا دنیاییکی کوشومات

من چم نه گوت. ئه ویش له کۆتاییدا هاته قسه و بهو زمانه شیرینه یونانییهی گوتی: "سێ رۆژ بهر له ئیستا، لهو رۆژهی که زینۆفۆن بریاری به جیهیشتنی کارمەندانی کامپه کهی دا، نیکۆلاوس هاته کنم. یه کیتک له پیشه نکه کانی منی دیتبوو بهو گردانه هه لده که رام. له حه شارگه یه که ده که رام بتوانم دوور له سوپاوه، تیییدا بژیم. سویند ده خۆم، جگه لهو ده مانه ی برینپیچه کانیم ده گۆری، به درێژایی ژیانم، زمانم ده گه ل نیکۆلاوس نه گه راوه. به غاردان وه شوینم کهوت زۆر دوور نه کهوتبوومه وه. تا خوارێ له دوخوی راکیشام. که هاتینه وه نیتو کامپه کهش ناچاری کردم جوان بڕۆم. زراوم چوو بوو نه مده زانی ئه و کورپژگه یه چی لی ده ویستم."

هه ر بوومه بهرد. نیکۆلاوس. میتشکم ده موده ست خۆی بو تۆله سه ندنه وه ئاماده کرد.

"پیتی گوتم تو ناتوانی من بیینی بکه ومه بهرده ستی ئه و بیانیانه وه وه فرمانت پیتی داوه بو ئه وه ی به قاچاغ ده رم بچوین. پیشی گوتم بریاره که هی خۆم بوو، ئه گه ر به موی ده گه لیدا بچم یان بو بهرده ستی ئه و کوردانه بمینمه وه، به لām ئه وه ش ته نیا ئه گه ر ده گه ل خۆیدا بچم. منیش ناچار بووم بی ده نگ بم. گوتی فره قهرداری توو زینۆفۆن بوو. ئه گه ر که سیش به م بابه ته بزانی ئه وه ههردوو کمان ده کوژرین و ته نیا خه م و خه فه تیش بو تو ده میتینته وه.

"نیکۆلاوس نه یه یشت ته نانه ت نه به دهسته خوشکه کانیشم بیژم، نه بچم که لوپه له کانی خۆم بینم. گوتی چونم پر مه ترسی بوو. ده بوو وا ده رکه وی وه ک پر له کارمەندانی کامپه که، بز بووم. ساقوی رۆدییه کی بهرده قانی هاوێژی دۆزییه وه و کردییه بهرم. له پیشاندا گومانم لیبی هه بوو. به لām که سه یرم کرد بینیم هه موو ئه وانه ی ده گه لیدا بوون، کوری له ر بوون و به ده گمه ن له خۆم زلتر بوون. به ئاسانی وه ک یه کیتکی وانم لی هات. که

خۆم له ناو قه لغانیکدا دیت، به خۆم پیکه نیم. به لām که دیتم نیکۆلاوس به خۆو به گیزانه که یه وه له پشته من وه ستاوه و ده یه وی پرچم قوت بکا، پیکه نینه که م نه ما! به لی، زانیم پیتوبست بوو په رچه م و زولف و که زبیه کانم بېرم؛ چونکه قژی هه موو کوره کان کورت بوو. به لām هیشتا هه ر بو په لکه کانم گریام. پیتستر هه رگیز ئه و پرچم قوت نه کرابوو."

حه په سام، چونکه تا ئه و ده مه ش نه مزانیبوو که ئه و قژه ی من یه که م جار له م ئافره ته م خۆش ویست و تا سه ر سمتی داده رساو بو ی داده نیشت و شانه ی ده کرد، وه ک هی کۆیله ییک برابوو. به نه رمی ده ستم به سه ری داهینا و دیتم چۆن به ناچاری قوت کرابوو.

"له و ده مه وه را من هه میسه ده گه ل پیشه نگی رۆدییه کان ده رده چووم نه کا که سیک له نزیکه وه را چاوی پیم بکه وی. پیتو، ده ست و پیم فره ژان ده کن. ئه و سۆله ی دایانمی پر به پیم نه بوو. هه میسه خۆم گرژ ده کرد. قه ده غه ش بوو ده نگم بی. جارێکیان نیکۆلاوس گوئی لی بوو منگه منگم ده هات، هه تا شه ق گرتی له بن گوئی دام. چه ند له خۆی ده ترسا ئه وه نده ش ترسی منی هه بوو بگیریتم. هیشتا هه ر چاوم شین بووه - به لām به ماکیازی ده روا، وانیهی؟" کورته پیکه نینیک کی کرد.

ئه و شه وه هه ر قسه مان کرد، وای قسه مان کرد! ئه ستیریا گوتی ئه و کوره رۆدیسییه وه ک یه کیتک له خۆیان هه لسوکه وتیان ده گه لدا کرد. یارمه تیشیان دابوو پیداو یستییه تاییه ته کانی بو مسۆگه ر بکه ن. متمانیه ی پیتیان هه بوو. وه ک خوشکیانی لی هاتبوو. ج ریگه چاره یه کی تری له به ردا هه بوو؟ خۆ من له گه لیدا نه بووم دا یارمه تی بده م.

وا پیده چوو خوا وه نده کان ناگایان لی نه بوو گه زه نگی به یانیان زوو هینا و ئه و چاکه یان ده گه لماندا نه کرد نه ختیک شه وه که درپژ بکه نه وه و جه له وی ههردوو جوانوی بله یزو ئاورژا توند بکه ن، با ئه مجاره وه ک هه موو

به یانییه که زوو دهست به هه لپه رینی خویان نه کهن. ده ریه که رهوشه ن بووه وه. له که لینی به ده ده کان تیشکی هه تاو هاته ژووری و داوه کانی ته وونی جالجالۆکه کانی درهوشانده وه. هه ندیکیان هیشتا به و هه وایه وه یه ده له رزینه وه، یا هه ناسه مان بوو یان رهنگه که مترین جووله به سه مای خستبن، ده بی یان چاوتروو کاندن یان لیو لیک کردنه وه ئه و جو شیه ی پی دابن. هه ستام برۆم، ده ترسام له وه پتر بمیتمه وه ئیتر نیکۆلاوس و براده ره کانی تیرو توانجم تی بگرن. هیشتا ئیشی زۆر مابوو بیکه یین و زینۆفونیش چاوه ری بوو.

III

رووباره کان.

به درێژی ژیانم هینده زۆر رووبارم نه دیتوه.

یونان ولاتیکی شاخاوییه و تیرایی ئاودانی چاندن و مالات ئاوی خوی هه یه. به لام ئاوه کانی ئیمه هه مووی وه رزینه وه له شیه ی به ست و جوگه له و بیه رانه. رووباری وا به رینی تیدا نییه که بتوانی به له می پیتا رهت بی.

که له سنووری سوریا په رینه وه، ده تگوت عومریکمان لیبی به سه ر برد؛ چونکه ئه و بی ئاوییه ی ئه و ئی ته نانه ت سه رنجی ئیمه ی یونانی زۆر تینووی ئاوی رووباریشی پاکیشا. ناچار بووین، ئاوه کونده بکه یین، کونده له پیستی بزنی دروست کرابوو، رهنگ و تامی ئاوه که ی ده گۆری. کرمی تی ده که وت. ئای چه ند غه ربی ئاوه ساردو سافی ئه و جوو جو بارانه مان ده کرد که له کپه کانی خاکی دایکمان ده زانه وه.

به لام خو خوا وه نه ده کان وه ک سوکرات نینه، ئه وان هه رگیز نه بیه ره نوپکردنه وه ده که نه وه نه ده شگه رین تا له شتانی تر دا گۆرانکاری بیین؛ له راستیدا ئه وان رقیان له تازه کردنه وه ده بیته وه، چونکه هیه سوودیکی بو یان نییه وه هه میسه عه ودالی توندرۆیییه، چونکه توندرۆیی له بنه ره تدا، پتر به خوا وه ندیک ده چی و ئه وان گه وه ده کات و هیه ریژیکیش بو ئه رینی و نه رینی چۆنییه تی دانانی.

که به ولاتی کورده کاندان رهت بووین، توانیمان ئه و رۆژانه برۆمیرین که له و

ولایتەدا مایینەوه؛ چەند رۆژ لەو ئێ مابووینەوه ئەوەندە رووبارە پەربووینەوه. رووبار بوون نەک جۆگەلەمی وەک ئەوانەمی یۆنانستان هەبوون و دەیانگوت بەدریژایی ئەو رووبارانە پەری بەزم و رەزمیان دەگێتێرا. بەلام ئەو رووبارانە هێندە گەورە کوشندەو تیزرۆ بوون کە بواری هیچ رووکیکیان نەدابوو تا لە کەنارە بەردینەکانیان گەورە ببن و وەک برووسک بەناو ئەو دۆڵە قوولانەدا لێژ دەبوونەوه، مەرۆڤ دەترسا مل لەبەر ملی ئەو ئاو قوراییه بئێ کە لەو شاخە دوورە وەک خودانە خۆراگرەکانیانەوه، دێ و ناچارمان دەکا رێگەیهکی ئاوا بدۆزینەوه کە نە ئەو شەپۆلە تیزانەو نە ئەو ھاژە کوشندانەمی بگاتێ. هەندێ جار ناچار دەبین چەند مایلیتیک پێتی هەلگەرتین تا شویتنی دەبینینەوه کە بشی لەویو لێی دەربازبین. جاری واش دەبوو ناچار بووین کوندەمی پێستە بزنەکان پف بدەین بۆ ئەو بە سەریاندا بپەربنەوه. زۆر بەدەگمەن جارێش هەبوو کاربەیهکیان پەردیکی بەردیمان دەکەوتە سەر رێ کە دانیششتوانە دژوارەکانی ناوچەکە نەیانرۆخاندبوو بۆ ئەوێ تەگەرەمان بێننە سەر رێ.

هەمیشە رێگەیهکمان دەدیتەوه هەمیشە دەربازیش دەبوون، بەلام هەرگیز کارێکی ئاسان نەبوو. هەموو جارێکیش یان کووچکووچەیهکمان لە دەست دەدا یان یەک دوو ئەسپمان دەکەوت و ئیتر هەلنەدەستاوه یانیش پیاوێکمان خلیسکی دەبردو دەکەوتە ناو رووبارەوهو نەقووم دەبوو. هەندیکیان زریپۆشەکانیان برینداری دەکردن و ئیتر بپرای بپراست نەدەبوو. کە جارێک یان دوان ئەمە دووبارە بوو، مەترسی پەیدا کرد، بەلام کوشندە نەبوو، بۆی پاشتر سەریازەکان هەموو شانیا بە شانی یەکتەری و دەنووساند، وەک ئەوێ بۆ ئەم ئیشە مەشق درابن، ئینجا لە رووبارەکاندا دەپەربنەوه. بەلام رووبارەکان گەلیتیک زۆر بوون؛ بە ژمار نەدەهاتن. ئەو لەدەست دانە کەمکەمەمی ئازووقەو پیاوێکانمان خەریک بوو کاریگەرییەکی لێمان بەدیار دەکەوت و ورەمی لاواز کردبووین. وەرزهکە

دەرەنگ بوو، هەتا هەروارزترین دەچوون ئاوی شاخەکان ساردتر دەبوو، هەندێ جارمان دەگەل بەفر و شەختە تیکەل دەبوو. زۆر ئەستەم بوو رۆژی دوو تا هەشت جارمان بەناو ئەو سەهۆلبەندانەدا پڕۆین. لەوێش ئەستەمتر، چۆنیەتی هیشک کردنەوهی بەرگەکانمان بوو. هیشتا ئەستەمتریش، شەو حەوانەوه بوو. وا ئیمرۆ دەرباز بووین و سەرکەوتین، ئەدی بەیانی و پاشترین چۆن دەبێ؟ چ ئومیدیگمان هەبوو؟ بۆ بەیانی چ دەخوایین؟ رووباریکی نەفرەتلیکراوی دیکە دیتە رێ.

ئەمپۆش هەر وەک رۆژانی تر وابوو. حەوت رۆژ بوو ئەستیرا چاکەوه ببوو. سەد مایل بەناو دۆزەخدا رۆیشتبووین. هەموو هەنگاوێکمان بە شەر دەگەل کوردان ھاویشتوو. دەیانبینین هەر رۆژ زبانی پترمان لێدەدەن. پەلامارەکانیان لە هەموو ئەو پەلامارانەمی تیسافترینیس کوشندەتر بوو، جا چ ئەو شەرەمی لە جوناخا کراو چ هەموو ئەو شەرانی پاشترین قەومان.

کە ئیپۆس Eos گزنگێکی ساردو زبونی بەو بەیانیهی هینا، هەموومان بەو دیمەنی چەند حەفتەیهک بوو نەماندیتوو گەشاینەوه - دەشتایی بوو، یان با بلیین دۆلیکی بەرین بوو. رێگایەکە بەرین و هەتا چاو هەرەکە تیشی دەکرد لێمان دیار بوو. تاکە تەگەرەیی ئەو دۆڵە نیگەرانی کردین دیمەنی ئەو رووبارە بوو کە بە ناوەراستیدا دەرۆشیت و جینگرەمی دەخواردەوه. پاشان زانییمان ئەو لقه رۆژەلاتییەکی دەجلە بوو کە لێرە دوو سەد پێ بەرین بوو. دیلەکان پێیان گوتین ئەو سنووری نێوان ولاتی کوردو ئەرمینیا بوو. بەمەش هیشتا پتر شادمان بووین، چونکە خۆ لەو کوردە بکوژانە دوور دەکەوینەوه. ئەوانە بۆ ئیمە وەک مردن بوون، بەلام مردنی کە ئەو ئنجامی پێوەدانی هەزار میسۆلەو پێشکەمی بچووک بێ.

کە تەمەکی بەیانیا رەویبەوه، توانیمان پاشتر رێگاکەمان ببینین.

پیشەنگەکانی زینۆفۆنیش راپۆرتی نیگەرانییان دا؛ سوارگەلیک لە دوورەوه، لە نزیک کەناری رووبارەکه چاوەڕێمان بوون تا نههێلن دەرپازی نیتو خاکی ئەرمینیا بێن. تیرو قۆچەقانییان پیتبوو. ژمارەیهکی زۆری سەربازی پیادهشیان لە دواوه بوو، دەیانویست نههێلن بپه‌رینه‌وه. بچ ئەدهبی نه‌بێ، ئەوانیش وهک خۆمان ئاسا، جاش بوون. هه‌ندیکیان جاشی ئەرمەنی و هی تریان جاش ماردیانی و ئەوانی دیکه‌شیان جاشی کلدانی بوون. ئۆرۆنتاس به‌کریتی گرتبوون. ئەویش سەرکرده‌یهکی تیسافیترنیسی بوو که تا ئەو دووره ده‌سه‌لاتی ده‌هات. کلدانییه‌کان ناوبه‌گیتی زۆر خراپیان هه‌بوو. هه‌تندهی سیپیه‌کانیش مه‌ترسییان لێ ده‌کرا چونکه ئەوانیش وهک یۆنانیه‌کان نازادو شه‌ره‌نگه‌یز بوون. قه‌لغانه‌کانیان به‌قه‌د بالای خۆیان بوو، تیرو شیره‌کانی ئیمه‌ کاری لێ نه‌ده‌کردن؛ سەربازەکانیشیان گه‌وره‌وه‌هه‌تزو باش مه‌شق درابوون. بۆ ئەوه ئاماده کرابوون به‌رانبه‌ر به‌ فالانکسه‌کانی ئیمه‌ بوه‌ستن، چونکه تا به‌ته‌کنیک بوون بتوانن به‌ریه‌ستی قه‌لغانه‌ سووکه‌کانیان بدا به‌ ئاسانی به‌ بنه‌ خۆبانی ده‌گرتن، وه‌ک چۆن ئەسه‌پیک له‌ بای غاری بچ و له‌ نیتو کولانه‌ی مریشکان گیرێ.

سویا خه‌یرا چوه‌ ده‌و رووباره‌که تا ئەگه‌ر ته‌نکاو بچ بچ راوه‌ستان دەرپاز بچن و له‌و به‌ریه‌وه به‌رینگاری دۆژمن بچن. جیتی ده‌لته‌نگیمان بوو که زانیمان به‌فراوی رووباره‌که بارتەق‌ای ملمان ده‌هات به‌ر له‌وه‌ی هه‌شتا نزیکي ناوه‌ندیشی بیه‌ینه‌وه، جگه‌ له‌وه‌ ته‌وه‌مه‌که‌ی زۆر تیش بوو. نه‌مانتوانی به‌ زه‌یپۆشه‌کا‌مانه‌وه ملی پیتوه‌نیین؛ چونکه به‌هۆی قورسی بناو ده‌بووین. نه‌شمانده‌توانی زه‌یپۆشه‌کا‌مان به‌خه‌ینه‌ سەر سه‌رمان و له‌ ئاوه‌که به‌دیه‌ن، چونکه ئەو کات هۆی پاراستنمان نه‌ده‌ماو مووشه‌ک و تیری دۆژمنان هه‌لیانده‌زاندین. له‌شکر له‌ شوینیک که‌نارگیر بوو، کاپتنه‌کانیش کۆبوونه‌وه بۆ ئەوه‌ی دۆخه‌که هه‌له‌سه‌نگه‌ین. باره‌که له‌وه‌ش

پتر شیتوا که دیتمان کورده‌کان له‌لای رووباریه‌وه‌را، هه‌ورازه‌کانی پشت ئیمه‌یان داگیر کرد. هه‌موو ئومیدیکی پاشه‌کشه‌یان لێ بچین و ئیمه‌یان خسته‌ دۆزه‌خی نیوانی دوو هه‌تزی دۆژمنه‌وه.

له‌وه‌ی له‌ کەناری ئاوه‌که له‌سه‌ر ئەو ورده‌به‌رده‌ ساردانه‌دا دانیه‌شتین. خواردن و ئاگرودوومان که‌م ببوو، ئەو چهند چیلکه‌یه‌ی که له‌ کەناره‌که‌دا کۆمان کرده‌وه سوودی نه‌بوو. هه‌رچه‌نده زینۆفۆن به‌ناو به‌که‌سه‌ربازیه‌کاندا ده‌هات و ده‌چوو و هانی ده‌دان، به‌لام هه‌مووی بچ سوود بوو، چونکه سویا ئومیدپراو ببوو. ده‌مزانماندی بوو، به‌لام دلنیا نه‌بووم تا که‌ی ده‌یتوانی ئەو هاتووچوه‌ بکاو له‌ هه‌موو شوینیکیش به‌ نیکته‌جاری خۆی بچ و نه‌سه‌له‌مپه‌ته‌وه. که له‌ دوا‌ی خۆر ئاوابوون زوو چوو خه‌وت من هه‌سامه‌وه.

پیره‌کان ده‌لێن مرۆف له‌ ئیسقان و له‌ خه‌ونان دروست بووه. زینۆفۆنیش پتر له‌ به‌که‌میان دروست بووه نه‌ک له‌ هه‌تسک؛ چونکه له‌م دوا‌یه‌یه‌دا زۆرتر خه‌ونان ده‌بین. زۆریه‌ی خه‌ولیکده‌ره‌وه‌کانی سویا یان کۆژران یان جیتمان، بۆی زینۆفۆن ده‌گه‌را به‌کیتک یان دووان بیه‌نیه‌ته‌وه بۆ ئەوه‌ی خه‌ونه‌کانی بۆ راقه‌ بکه‌ن. گوتی خه‌ریک بوون سیه‌م قوربانی رۆژانه‌یان ده‌کرد. ئاخ‌ له‌شکره‌که‌ی ئیمه‌ هه‌تنده لاواز ببوو نه‌ده‌کرا بچ قوربانیان بیه‌نیه‌ته‌وه. ئەم‌شه‌ویش خه‌ونیکي هه‌تنده راستی دیت، که له‌ خه‌وتی قیت کرده‌وه. تۆزیک دوا‌ی نیوه‌شه‌و بوو، هه‌شتا باش به‌ ئاگا نه‌هاتبوومه‌وه که خه‌ونه‌که‌ی بۆ گه‌رامه‌وه. گویم له‌ زینۆفۆن راگرتبوو و شوینه‌که‌ی خۆم ریک ده‌خسته‌وه. پالته‌به‌که‌م به‌خۆم داداوه‌و به‌رده‌کانی ژیرم تۆزیک ریکتر خسته‌وه.

"پیتو، له‌و خه‌وه‌دا زنجیره‌ند کرابووم، قه‌فی ئاسنی گه‌وره‌م لێ به‌سه‌راوه‌وه‌وه له‌ عاردی درابووم. هه‌موو عه‌وره‌تیان ده‌ره‌هه‌نابووم و خواوه‌نده‌کانیش له‌ ئاسمانرا هه‌ر پیده‌که‌ن و هه‌یچ ئاگایان له‌ من نه‌بوو.

باز دهنوکیان له روخساری ددهام و بای ساردیش پیستهمی دهخاراندا؛ هیئنده بیتزار بیووم، تهمه نای مردنی خووم دهکرد. له نهکاو زنجیرهکان له خووره را ههلوهران و منیش نازاد بووم، توانیم برؤم، دووباره دهستهکانم گه یاندهوه یه کتری، بازیکم هه لداو رامکردو لیره وه ناگا هاتمه وه.

پالتویه تهره کم پتر به سهر شاندا هه لکیشاو به گومانه وه سهیریم کرد، قژی چهور بوو. چاوی زهق بوو. زور خه مبار دیار بوو. خهونی به نازادی و موعجیزه وه دیتبوو، کهچی که ناگای بووه وه پری دا له تی نانه رهقهی دویتنی و خواردی، چ پیاوهک بوو تهمه! به لام خو له م باره نارپیکه ی نیمه دا، ده شی به له ته نانه رهقهش بیته جه نه. خهونه که شی هیئنده وره ی بلند کردبوو، بریاری دا بو کریسوفوسیش بیگپرتته وه، ناخر وا تیده گه یشت تهمه جوهره مزگینیه کی خوشه و دلای ویش خوش دهکا. منیش به گه لی که وتم. سهربازهکان تاکتاک و به جووتش خهوتبوون. له یه کتری گردهوه بسوون. نه وهک تهمه بوون که پارسییه کان باسی لیتوه دهکن. له نه ریتی یونانییه کانه؛ نه گهر سهربازهکان بو ماوه یه کی زور برؤن و سهرما بی، بو خو گهرمکردنه وه یان له باوه شی یه کتریدا دهخهون. هه موو ماندوو کهوتبوون و بی مرار مابوون. هه موو ناواتیان تهمه بوو روژیکی تریش بژین. چند هفتیه به ک ده بی دهنگه دهنگی سهربازانی له شکرکی سهرکه وتوو، له شیرین خه، وه ناگای نه هیناوم. تا ئیستا نه مده زانی که من هیئنده غه ربی غه لبه غه لبی بیخه وی سهربازانم دهکرد.

چند سهد یاردیک به ناو ورده به راندا رویشترین تا چوینه تهمه بهری کامپه که وه، باره گای کریسوفوس و ستافه که ی له وره بوو. هیشتا هه و ناگا بوون. لیکولینه وه یان ده گه ل دیله کاند دهکرد. هه ولیان ددها پیلانی په لاماریک بو به یانی ریک بخه، تا له رووباره که به سه لامه تی دهر باز ببین. چه که کانی شیان پاک ده کرده وه ده یان بریقانده وه - نه ری سپارییه کان هه رگیز ناخهون؟

گپرانه وه ی خهونه که ی زینوفونی جوهره گه شیبینییه کی په یدا کرد. هه ردوو ژهرال و چند تهمه ریکیش کو بوونه وه پلانیه کان یان تیکه ولتیکه دهکرد. له گه ل گهردی به یان یان و به تاماده بوونی هه موو سهربازهکان، قوربانییه کی تاییهت کرا. گه وره ترین قوربانی بوو له چند هفتیه به ویران له و نازووقه که مییه دا بیکه یین. تهمه ده بووه به لاگپری یه که م قوربانی شه. قوربانییه که وره ی پیوانی بهرز کرده وه تهمه سه ره کان جاپیان دا، تا سهربازان هه رچی زووه فراشینان بخون و بارگه یان تیک بنین.

زینوفون به ته که ناگره وه دانیشتبوو، خه ریک بوو هه ندی شیر ی بزنی فر ده کردو. تهمه شای خه لووزه کانی ده کرد، که دوو له رو دییه کانی گرووی نیکولوس له بن تهمه ته زیوه دا به رووتی و به هه ناسه برکی وه ده رکه وتن، ده تگوت تازه جیمناستیکایان gymnastica ته او کردبوو. هه موو ده یان زانی که زینوفون رپگه ی به سه رجه م سهربازان دابوو که هه رده میک بیانه وی، ته نانه تهمه گهر خه وتیش، بی پروتوکول بیته لای، تهمه گهر قسه بیکی له بهرزه وندی سوپایان له کن بی. به لام هیشتا ناسایی نه بوو که تهمه کوپه شه رمنه رو دییانه زاتی تهمه بکه ن یه کسه ر بو لای زینوفونی بین. به ناسایی یان ده هاتنه کنه من یان ده چونه کن نیکولوسی.

یه که میان گوتی: "به رپزه وه، ژهرال،" سه ری خوی بو دانواند.

زینوفون خه ریک بوو له بن هه نگلی ده گه را، بزانی هیچ زینده وه ریکی بچووک نادوژتته وه به نینوکه پیسه کانی قرجه ی لیتوه بینی و پاشان بیهاویته نیو ناگری. سه رپکی ساقویه پیسه که ی خوی کرد، ئینجا سه ری هه لپری به زه رده ده خه نه وه سه یری کوپه کانی کرد.

گوتی: "پشوودن، به و خوایه، من زور له لیتوه به تهمه نترم و دوو هه ندی لیتوه ش کریم. پیوست ناکا به تاماده باشی بوه ستن. شتیکیش بکه نه

بهرتانهوه - له گهڼه تمه ماشاگردنتان، سهرام دهكهن. پيستته تان شين هه لگه راوه، نهو بهرازانه شتان له هي رډبنيش بچووكتر بوونه تهوه. هه ي، كوره بمبورن، ئيوه رډدينه..."

كوره كان گرژبنه وه وه هه ريكه و پارچه په توويكي شريان خسته سه شانيانه وه، من بويانم هينا. هيشتا شققه له ددانه كانپانه وه دهات و هه هه په ساش بوون. به نوره گتپراپانه وه چيپان به سه هه هاتبوو.

"له ده وه ي رووباري دارمان بوو ناگري خرده كرده وه، ديتمان خانه واده يه ك له ويه ي، هيندي گوشيان له نه شكه وتيكي ناو به ردي داده نا. واما نزي سامانيكه نه كا تالان بيبا له وي ده شان وه. ئيمه ش له په ناوه ته ماشامان كردن هه تا نه وان رويشتن. ئينجا خو مان روت كرده وه له چه قوه كانمان بترازي هيچي ترمان ده گهڼ خو ماندا نه برد. به مه له واني چويين بيدزين. وهخت بوو مليشمان بشكي، چونكه له وي رووباره كه ته نيا هه تا چوكان دي. جا ئيمه ش پيدا رويشتن. له رووباره كه په رينه وه بي ته وه ي هه تا ناو قه دمان ته ربي! هه گبه كان هيچ نه بوون هه ر كونه جلويه رگ بوون به لام جتي په رينه وه كه ي باشه. كه ناري ليژو خيزي بزوز له هه ر دوو لا كه ناره كاندا هه يه. سواراني دوژمن ناتوانن لتي نزيك ببنه وه. بوي به غار بولا تو هاتين و جله كان خومانان له بيير كرد..."

زينفون نه وشه راهه كونه ي كريسفوس بو قورباني هيشته بوويه وه نه وي شي كرده قورباني و ريشتي. بانگي كوره كان ي كرد شتيك بخونه وه؛ چونكه ته و او كه ري خه ونه كه ي بوون، خوا نارد بووني. منداله كانمان برده لاي كريسفوسي، هه مان چيروكيان بو ويش گتپراوه. به كه يف و سه فايه كي زورتر وه قورباني پتر ريشتر او به په له پريار درا كه رډيبه كان ري به سويا نيشان ددهن تا له رووباره كه ده په رنه وه.

پياوه كان ريزه كانيان باش ريك خست و بوونه يه ك يه كه ي يه ك گرتوو

كارواني بارگه كه شيان له ناوه ندي چوار گوشه ي خويان جن كرده وه. رډ تازي سه ري له بن تم دهرده كيشا كه چه كي ئه رمانيه كانمان ديت، له بهر نه وه هه تا وه كزه بريقه يان ددهاوه. هه ر يه كه يه ك په نگيكي تايه تي هه بوو. له ويه ي رووباره كه وه را ئماژهي دوژمندار تيپيان بو كردين. جا كريسفوس چوه سه ر گردولكه يه ك و رووي له دوژمنان كرد. پالتهويه كه ي هه لدا وه ك نه وه ي تاسي سه ركه وتن له سه ر ده كا. سپارتيه كان هه رايان په يدا كرد. به لام نه مديت نه رمه نييه كان هيچ كاردانه وه يه كيان هه ب. تيرنه اندازه كان ي له پيشه وه بوون، ده گهڼ چه كداره كانيان، وه ك نه وه ي سه ريان لي شتوب، جووله يان نه كرد. كه چي نه سپه ب دي سيپلينه كانيان ناراميان نه ما بوو؛ سواره كانيان هه وليان ددها هتوربان بكه نه وه.

رنيشاند هره كان ي زينفوني چونه پيش، سوپايه كانيش له هه ر دوو قه راخي رووباره كه ب دنگ سه ريان ده كرد، چاوه ري بوون بزنان قوربانيه كانيان چ ده كهن. زينفون نيرييه كي له شوانه كه وه رگرت و هاته شونيك كه له هه مووان ديار بيت و سيكارده كه ي دهر كيشاو به رانه ري خوري راگرت، بو نه وه ي پيروزي بكات و ئينجا ده ستي داگرت و چه قوه كه ي به ملي ته گه كه دا هينا.

قوچي گرت، ملي خوار كرده وه نه ويش له ئيشان هه لپه ري. كه وته خوراي، خوين ريكه كونه به ست و چوه ناو تاو. ملي خو مان دريژ كرده بو سه يري ديمه نه كه مان ده كرد. قه شه كه ش له نه ركه خوينه كه ي خوي بووه وه، ئينجا به هه موو دنگي هاواري كرد: "زيوس رزگارمان بكه، گه وروه پاريزه ر: سه ركه وتن." ئيمه ش چه كه كانمان هه لپري و هه تا له توانمان دابوو هاوارمان كردو دنگه كه له هه موو كه نداله كانه وه بو مان هاته وه. له شكره زوره كه ي دوژمن له و سه ري ب دنگ راوه ستا بوون. نه ده جوولانه وه نه هه ستي كان دهره پري. چه ك و زريپوشه كانيان له بهر هه تاوي ترووسكه يان ددهاوه.

کریستۆفوس هاوارتیکی کردو به خۆی و به سه‌ربازه‌کانیه‌وه چونه ناو ئاوه‌که. نیوهی له‌شکره‌که‌ی به‌ریز به ناو ئاوه‌که کهوتن. لیسسیوس سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کردن و سواره‌کانی له‌به‌ر فه‌رمانی دابوون. که چونه ناو ئاوه‌که‌وه له راستی رۆدییه‌کان دلتیا بوون و زانییان ئاوه‌که له ناوقه‌ده‌ت نادا. به‌راستی په‌رینه‌وه‌که له‌وه ئاسانتر بوو که پیشبینی ده‌کرا. ئاخ‌کوره رۆدییییه‌کان له ئیمه‌ کورترتر بوون. ئاوه‌که نه‌گه‌یشه‌ته که‌رخ‌ی سمتی هه‌یج له پیاوه بالا به‌رزه‌کانمان. ئه‌رمه‌نییه‌کان ئیمه‌یان دا به‌ر تیران، به‌لام چونکه نه‌وێران له یۆنانییه‌کان بینه‌ پیشتر، بۆیه تیره‌کانیان کورتی کرد. ئه‌فسه‌ره‌کانمان ده‌دیت له تیره‌نده‌زانه‌کانی خۆیانیان ده‌دا بۆ ئه‌وه‌ی لیتمان بینه‌ پیشه‌وه، تا مووشه‌که‌کانیانمان بگاتێ.

دیسان زینۆفۆن سوپایه‌که‌ی کرده‌ دوو به‌ش. هۆیلا‌یه‌ته‌کان له‌که‌ناری رووباره‌که‌ مانه‌وه تا زیره‌قانی بکه‌ن و په‌رینه‌وه‌که‌ی کریستۆفوسی داپۆشن، که‌چی رۆدی و سه‌ربازه‌کانی تر بۆ لای کامپی شه‌ومان به‌جۆگه‌له‌که‌یدا شوێر بوونه‌وه. هه‌رکه به‌گورگه‌لۆقه چونه پیشه‌وه، شاخ و قه‌میشه‌کانیان ده‌نگ دا، بۆ ئه‌وه‌ی دوزمن بترسێن و پێیان بلێن و هاتین؛ به‌م چه‌شنه‌ دوزمنیان خسته ناو ده‌می گازی له‌شکره‌که‌ی خۆی ئه‌وه‌ی که کریستۆفوس سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کرد. وای کرد سواره ئه‌رمه‌نییه‌کان بۆ دانه‌که‌ بچن، نه‌یانزانی داوه‌ بۆیان داندراوه‌ته‌وه. شیتانه‌ هه‌رشیان هه‌ینا، خه‌لکیکی نارێک بوون، نه‌ده‌کرا بتوانن به‌رانبه‌ر به‌ لیزان‌ی زینۆفۆن خۆ رابگرن.

که لیسسیوس ئه‌مه‌ی دیت، له‌ناوه‌راستی ئاوه‌که‌وه ئه‌سپی خۆی لنگ دا. یه‌کسه‌ر بۆ سه‌ر ریتی ئه‌و سواره نارێکانه‌ بوونه‌وه که هه‌رش‌ی سه‌ر کریستۆفوسیان کرد. سواره ئه‌رمه‌نییه‌کان و ا‌حه‌په‌سان که ناچار بن هه‌لۆه‌سته‌یه‌ک بکه‌ن. نه‌یانزانی ئایا په‌لاماری زینۆفۆنی بده‌ن یان هی لیسسیوسی. ماوه‌یه‌ک هه‌رانه‌ راوه‌ستان. ئه‌سپه‌کانیان پتکوره‌یان ده‌کرد،

به‌رانبه‌ر به‌ په‌لاماره‌ خه‌یرایه‌که‌ی لیسسیوسی و به‌ ئه‌و هه‌موو هاوارهاوار و قه‌یژه‌قه‌یژه‌ی سواره‌کان. له‌نه‌کاوه‌کی سواره ئه‌رمه‌نییه‌کان وه‌ک یه‌ک سوار بۆی سوورپانه‌وه، ده‌نگه‌یک له‌خواره‌وه‌را بۆیان هات و ئه‌وانیش وه‌ک پانه مه‌رێک په‌رینه‌وه‌و تیکه‌ه‌لقه‌رژان و به‌ره‌و گردی بۆی ده‌رچوون و روویان دا ئه‌و له‌شکره‌ سووکه‌ی زینۆفۆن په‌وانی ئه‌وبه‌ری رووباریی کردبوو.

کریستۆفوس به‌خۆی و به‌ سواره‌کانیییه‌وه راست روویان دا پیاوه‌ی ئه‌رمه‌نییه‌کانی له‌و به‌ری رووباره‌که‌وه، چاوه‌ری بوون. که ئه‌وانیش دیتیان سواره‌کانیان را‌ده‌که‌ن و ئه‌و هه‌موو سواره‌ یۆنانییه‌ش به‌ گۆرانی خۆتندن روویان داونه‌تی، زهنده‌قیان چوو و یه‌کسه‌ر که‌ناره‌که‌یان به‌ جیه‌یه‌شت و پاشه‌کشه‌یان لێ کرد.

کریستۆفوس بێ ماندوو بوون به‌رزایییه‌کانی داگیرکرد، مستی خۆی به‌ واتای سه‌رکه‌وتن به‌رز کرده‌وه. که زینۆفۆن دیتی هه‌نگای یه‌که‌م باش رۆیی، هات فه‌رمانی به‌ بارگه‌و هۆیلا‌یه‌ته‌کان دا ئه‌وانیش بیه‌ر نه‌وه. هه‌تا به‌خۆ و به‌سه‌ربازه‌ سووکه‌کانی گه‌رانه‌وه، کاروانی بارگه‌ی هه‌یلینه‌کان په‌رینه‌وه‌و گه‌یشه‌ته‌کن کریستۆفوسی. ئینجا زینۆفۆن هۆیلا‌یه‌ته‌کانی وا ریزکرد که پشتیان که‌وتبووه‌ رووباری و روویان له‌ سوپای کوردان بوو. دانیان وه‌به‌ر خۆیان دا نا تا رۆدییه‌کان بپارێزن، به‌لکه‌و به‌ر له‌ گه‌یشه‌تنی کورده‌کان، بیه‌ر نه‌وه. هه‌رکه‌ پیاوه‌کانی به‌ دل‌ه‌راوکی‌وه‌ ریزیان به‌ستابوو، روویان له‌ سوپای کوردی بوو که نزیک ده‌بووه‌وه، هه‌نگاویکی بۆ پیشه‌وه هات. مێشکی ورته‌ورتی بوو ده‌یوبست ستراتیژیک دابنی.

هاواری کرد: "تیره‌مه‌هاوێژن! تا یه‌که‌م به‌ردی به‌رده‌قانی کورده‌کان به‌ قه‌لغانه‌کانتان ده‌که‌وی. که گوتتان له‌ ته‌قه‌ی به‌رده‌کان بوو، سرود‌ی جه‌نگ بخوین و به‌ هه‌موو تواناتانه‌وه‌ رووبه‌رووی دوزمن بنه‌وه. ته‌نیا یه‌ک هه‌لمان له‌ پیشدا هه‌یه، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه‌ که بیا‌نترسین!

ئاراسته‌ی دەموچاوی کوردەکان کردو ناچاریان کردن دیسانە
هەلچەرخیتنەو بە پشیتی بگەرتنەو. لەناو یۆنانییەکان بوو هەلاو
هاوارهاوارو تا پتر لە ناوەراستی ئاوەکە راوی کوردەکانیان نا و ئەوانیش
لە ئاوەکە پەربینەو ئیتر ترسیان لە سەرمان بەیەکجارەکی نەما.
ئەمە یەکەمجار بوو خوا دەگەڵمان بوو.

کوردەکان هێرشیان هینا و هەرکە یەکەم بەردی قۆچەقانییەکانیان بە
قەلغانەکان کەوتن، یۆنانییەکان هەستانەو بەیەک دەنگ هاواریان کردو
رۆدیەکانیش لە پشت ئیمەو وەر دووبارەیان کردەو و هیتلینییەکانیش
لەوبەررا، بەسۆزەو، سەیریان دەکردین. غەلبەغەلبەکە وەک گەوالە لە
کوردەکانی داو و یەکسەر هەلئۆستەیان لێ کردو هەر تەماشایان کردین.
ئینجا هۆیلایتەکان بەشیوەیەک روویان دا دوژمن کە بەدلی پلاتایا بێ.
کوردە زرتیۆش سووکەکان رانەوستان بەدەست دەگەڵماندا بکەوێ شەر.
زراویان چوو، چەکەکانیان فری داو قوچاندیان دەستتیک لەپیش یەکتیک لە
پاش بە کەندالە لیتزەکانی کەناری رووبارەکە هەلگەران. هەرکە زینۆفۆن
دیتی کوردەکان گەرانەو، داوی لە کەرنەکان کرد ئاوازی پاشەکشە بژەن
و بەپەلە راوستان و بەپەلەتر رووی خۆیان سووراندەو بەرەو رووبارەکە
هاتنەو ملیان پتوێ نا بپەرنەو.

هێزەکانی کریسۆفوسی لە سەر بەرزایییەکانی ئەوبەری رووبارەو چاویان
بەو هەزاران هەزار پیاوانی دوو لەشکری دوژمن کەوت کە هیلەکانی
پیشەو دیان هەر چەند بالێک لەیەکتیریەو دوو دەبوون و هەر لایەک
لەلایەکی دیکە ترسناکتر بوو و هەرلایەکیش لەترسی لایەکی تریان
هەلئەهات و دەبوست لەوێتر دوو کەوتتەو، شتی ئاوا پیشتر
نەدیترا بوو؛ بۆیە هەموو دایانە قاقای پیکەن. کوردەکان لە کۆتایییدا
تیگەیشتن کە فریویان خواردو دەمۆدەست ئەفسەرە کوردەکان بۆیان
گەرانەو راو دووی گریکە هەلئۆوێکانیان نا.

لەو دەمە چەکدارەکانی کریسۆفوس ئەوانە لەوبەری لە قەراخ
رووبارەکەدا بۆ کارێکی ئاوا چاوەروان نەکراو نامادە وەستا بوون، خۆیان بە
ئاوەکە دادا و هاتنە هاواری هێزەکی زینۆفۆنی و لە ناوەندی رووبارەکە
پێیان گەیشتن و کشانەو کەیان داپۆشین، رووی ناگری خۆیان راستەو خۆ

کتیبي دهيه م

زستان

بیهوودهیه، پیشبینیه کانی پیاو، بیهووده نه، نه و شانیهی خوئی
پیانه وه هان دها .
نه وهی هزری لی ناکریتته وه خوا دهیکا،
وهک نه وهی لیره دهیینین.
- یوریپیدیس

نازاري رق و قين، ته زووی ئەفین. بیریۆکە ی ناریۆکن، بە ئاسانی دەشی
 لەیەکتەری بکریۆنەو، هەردووک بە پێچەوانە ی یەکتەرینە. هۆزانشانان
 هەلبەستیان بۆ هۆنیۆنەتەو و سەدان پشته ئەفینداران بە دەستیانەو
 دەنالین. ته زووی رۆک و نازاری ئەفین. هەرچەندە ژمارەیان کەمە ئەوانە ی
 کە تییان گەیشتون، بەلام خۆ هەرگیز پشتگۆی نەخراون. رەنگە تەنیا
 ئەوانە ی وەک کلیرچوس: داهینەر و بکوژ و چالاکن؛ ئەوانە بتوانن جیهان
 بەرەو پێشەو بەن. هەر ئەوانن ئەو سۆزانە ی دژووەری یەکتەرین و بە
 ئاسانی لەیەکتەری هاویر دەکرین. وەک زێر چۆن کە بەئاگر شی دەکریتەو
 هەموو خلتیکی لێ هەلدەوێ هەر خۆی بە زێرێکی بێ خلت
 دەمینیتەو و درۆپ درۆپ دەدرەوشیتەو و خۆی دەناو پاشماوەکە ی خۆیدا
 دەکوژینیتەو.

ژان و نکۆلی لیکردن و سەرکەوتن و فرمیسک و سۆزو تۆلەو خیانەت و
 نەشوەت. ئەم سۆزو هەستانەمان بۆ کام لا رادەین، بۆ رق و قین، یان بۆ
 بن بالی ئەفین؟ تیکەلەکە هیندە چر دەبی، پیناسەکردنی هیندە ئەستەم
 دەبی، تا وا دیتە بەرچاوان کە تیکەلە ی یەکتەری دەبن. هەرچەندە هەردوو
 رەسەنەکان ناخێ یەک بگرن و توندڕۆیەکان بە ئاسانی دەستنیشان دەکرین
 و شاعیرە نەشارەزاو فیلۆسۆفە کەمزانەکان کۆششی زۆردەکەن بۆ ئەو
 بەیەکیان بگەیهنن، تریسکە ی پروناکی نیوان هەردوولا، ئەو ناوچە
 تاریکە ی کە کورتە ی هەردوو چینه کە تیکەل یەکتەری دەکا، یان
 پیکهاتە یەکی سییەم کە تازە لە تیکەلە ی ئەوانی تردا پەیدا بوو زۆر
 ئاسانتر لەو دوو چینه پیناسە دەکری. شەرۆ قین خراپن، خۆشەویستی
 مەزنە. هیشتاش: پیاو هەنە، ئەگەر بیانەوێ دەتوانن بە ناشتی بژین،
 بەلام لەبری ئەو جەنگ هەلدەبژین؛ دەتوانن بە شینەیی ژانیان بەسەر
 بیەن، بەلام تەنگرژە دروست دەکەن؛ دەتوانن سامان و داراییەکانیان بکەنە
 شادی و خۆشی و بەسەر هەمواندا بیبەخشنەو، بەلام دەرگە ی

گەنجینەکانیان و الا دەکەنەو بۆ ئەو ی کەرستە ی شەر و دەدەست بیتن و
 دەکەنە بەر فەرمانی ئارتیسی و گۆی بە ئافرۆدایت نادەن و تەنانەت ئەو ی
 یەکەمیان دەکەنە خزمەتکاری دووهمیان.

ئەو یە ئالۆزی ئەو مەرۆقا یە تییه ی کە لە هەندێ کاتاندا سەریان لە
 خواوەندەکانیش شیواندوو و لێیان نەگەر اوان تەنیا نە بایخ بە کاروباری
 ئاسمان بەن، نە کاروباری زەوی رێک بخەن. هەرچەندە ئەو دۆنیایە ی کە
 مەرۆف تیدا دەژی و چالاک ی خۆی تیدا ئەنجام دەدا، ناشی پر بە پێستی
 راقە بکری، بەلام خۆ بەتەواوەتی شتیکی لۆژیکیش نییه. هۆیەکە شی
 ئەو یە کە هزرۆ گیلی ویکرا هەنە، هەبوونەکەش تەنیا دوو تاکە کەس
 ناگریتەو، بەلکو لە نیو یەک تاکە مەرۆفیشدا تیبینی دەکرین، بەلام
 رادەکانیان وەک یەک نینە. دژاوە رابە تیبیەکانی ژیان و خەمباری نەپساو و
 هەندێ شادمانیش کە پچرپچر دیتە پێش مەرۆف، ئەو ویرانکاریه ی کە لە
 خۆی داهیناندا بە میرات ماوەتەو، ئەمانە هەموو هزر دەشیۆتین و
 رەوشەنیشی دەکەنەو. من هیندەم دەربارە ی شەر و ئەفین نووسییه و دەیارم
 خستوونە کە دوو قەوارە ی جیاوازن و هیچ پەیوەندییان بە یەکتەریه و
 نییه؛ یەکیکیان نەخۆشییه و ئەو ی تریان چارەسەر و هەردووکیشیان لە
 دژی یەکتەری لە خەباتکردنە و مەیدانەکەش تەنیا شۆینی یەکیکیانی
 تیدا دەبیتەو. بۆی کاتی ئەو هاتوو کە لەو هۆزانە سادیه دەرباز بین؛
 چونکە ئەو نە ژبانەو نە بابەتی چیرۆکەکە ی منە.

I

ئەو زستانەى لەمىژبوو بە بەفر و سەرمايەووە هەرەشەى لە سويا دەکرد، و سەرى ئاوا بوو. ئەمەش بوو هۆى دلخۆشيمان نەك ترسى لى باراندين. ئاخىر سەرماو سۆلى زستان ئىمەى زۆر بىزار كرد. كە زستانەكە بەراستى هات، سويا خۆى حەشارداو چوو نىو سەنگەر و خانووەكانى دەورو بەرى تەلارى تىربىزوسى كە سەرتىپىكى شا نەردەشپىرو فەرماندارى باشوورى ئەرمىنيا بوو. تىربىزوس قایل بوو ئاگرى سەستىكمان دەگەل بكا بەمەرجىك گوندىكانى نەسووتىپىن و تەنيا ئەو ئازووقەى پىبوسى لى بىبەين. ئازووقەكەمان مسۆگەر بوو، چەند رۆژىك ماينەو ئازووقە و تفاقى خۆمانمان رىكخست و ئاگامان لە برىندارو نەخۆشەكانمان بوو. بەراستى هەموومان نەساع بووين. يەكەم شەو بوو لەوى بووين كە زىبوس دوو پى بەفرى هاوئىشتى و پاشترىش بەرفەكا پتر بىهاتى و هيندەى سەرى كۆخە نزمەكانى ئىمە بوو بەفرو بەخۆو بە ئازەلەكانمان تواناى هاتووچوومان نەما. كەس گلەبى نەبوو. بەفرەكە هەمووى كى كردن. تەنيا من بووم هاتوچۆم دەكردو رىچكۆلەبەكم لە نىوان كۆخەكەى خۆمان و كۆخى كاپتنەكان و ئەو كۆخەش كرىبوو كە ئەستىريا تىدا بوو. ئەو تاكە كەسانەى تر كە دەمدىتن بەردەستەكانى كرىسۆفوس و ئەفسەرەكانى تر بوون ئەوانىش وەك من خۆيان لە كەول لول دەدا ئىنجا دەهاتنە دەرەو. پاگىندە وابوو كە سويا هەموو زستانەكە لەورە دەمىنەتەو، چونكە بەفر رى نادا. زىنۆفون و كرىسۆفوس بابەتەكەيان لە نىوان خۆياندا تاووتوى دەكرد.

بەسەر بەفرەكەدا دەچوومە لای ئەستىريا بۆ ئەوئەى ئەو هەوالانەى پىراپگەيەنم و لىشى بىرسم بۆ چى وەكو جاران زووزوو نايىتە ژوانم، كە دىتم شوپىن پىى زۆر بۆ ناو كۆخەكەى چوو. ئەستىريا هەمىشە شوپىتىكى لاچەپى بۆخۆى هەلدەبژاردو هەر من و چەند رۆدىتىك پىيمان دەزانى. ئەمجارەيان رىگەى كۆخەكەى هيندەى رىگەى دىلفى خەلكى پىدا هاتووچووى كرىبوو. لەو قولىنچكە سوورامەووە كە بۆ كولانە شاردراوەكەى دەچوو، حەپەسام كە دىتم پتر لە سى رۆدى بەردەربىيان لىى گرتبوو، ئاگرىان هەلگىرساندىبوو و هەوليان دەدا خۆيان گەرم دەكردەو. هەندى لە كورەكان دەچوونە ژوورى و دەهاتنەووە دەرى و ئەو پارچە چادەريان بلند دەكرد، ئەوئىش بەستابووى ببوو تەختە دار.

هەلۆستەبەكم لە ناو بەفرەكەدا كرد. توورە بووم، كورە رۆدىبەكان تەماشايەكەيان كردم، پاشان دەستيان بە دەمەتەقتىبەكەى خۆيان كردهو. لە نىكى دەرگاگەووە وەستابوون. داهاقەووە بچمە ژوورى. هەتا گرتى سەرم بەسەرى كورىك كەوت كە دەبوىست بىتە دەرەووە هەردووكمان لە ئىشان پشتاوپشت كەوتىن. هەستامەووە بە كورەكوورە چوومە ژوورى. دەستم لە پىش خۆم رەوان كرد نەكا دىسان بقەومى. بەر لە من يەكىك پالپىكى پىوونام و لەتارىكايىدا بۆى دەرچوو. دەمودەست نەمزانى كى بوو، چونكە هزرم لەكن خۆم بوو چۆن خۆم بيارىزم. كە چوومە ژوورى بۆ چەند چركەبەك هىچم نەدبت. كە چاوەكانم رووناك بوونەو، دىتم ئەستىريا لە قوژبنىك دانىشتوووە هەردوو لاقى تىكپەرانندوو. رۆدىبەك لەبەردەستى لەسەر پشت درىژ ببوو و پىبەكى لە كۆشى ئەستىرياى بوو. هەردووكميان بە سەرسورمانەووە تەماشايان كردم.

نەموىست دەنگم دەرچىتە دەرەو، بۆبى بە نەرمى پىسكاندم: "بۆ خاترى ناوى هەر دوازە خواوئەندەكان، ئەستىريا، ئەو چ دەكەن؟ دەزانى چەند رۆدى وا لەدەرەو چاوەرپىتن؟"

ئەستىتېرېبا و كورپەكە بەسەر سورمانەو بەردەوام سەبىران كردم، پاشان ئەستىتېرېبا بەو لىتو ناسكانەو بەو جووتە چاوانەى كە لە توورەبىيان تەنگ ببونەو، سەرى خۆى بەرەو پىتى كورپەكەى شۆر كردهو و هېچى نەگوت و هېندى مەرھەمى لە برىنەكەى دا. پىستەى سۆلەكەى لە پىتى كورپەكەى شتر ببو. بەپەلە جوولاوو پەنچە چەورەكەى رەوانى نىتو برىنەكە كوردو كورپەكەش لە ئىشان نالاندى. پاشان بە پارچە پەرۆبىك برىنەكەى پىچاوه. برىنپىچەكانى لەو سەرپۆشە قەشەنگەى خۆى بۆ دروست كردهوون كە لە رۆژانى ھەرە خۆشى لەسەرى دەكرد. هېچ پارچەبەكەى قوماشەكەى بە فېرۆ نەبرد. پاشان بە كورپەكەى گوت: "سۆلەكەت لەسەر كووتالەكە لەپى بکە. نەھىلى بگاتە سەر پىستەى. ئەگەر پەرۆكەكە ھەلەشاو وەرە لای من، يان گىاو گەلە بەكار بىنە. ھەرچۆن بى، نەكەى پىت بەخەیتە نىتو كەورى نەخاراووه."

كورپەكە ھەستاو رۆبى. داھاتەو ھەرچىتە درەو كە ئەستىتېرېبا بانگى كردهو و گوتى: "پىلىوس، با ئەوھى پاش تۆ نەختىك چاوەرئ بكا." كورپەكە سەرى لەقاندو داھاتەو و بىدەنگ ھەرچووه ھەرەو.

كە چادەكە كەوتەو سەر ھەرگاھەو تارىكى داھىنا و ئەستىتېرېبا بە توورەبىبەو سەبىرى كردم.

"چ مافىكت ھەيە ئەوھا رىسوام بکەى؟ چۆن ئاوا دىبىتە ژوورەو و لىكۆلىنەو ھەرگاھەلدا ھەكەى؟"

دەنگم بەرز كردهو بە گالتەو پىم گوت: "لىم دلگرا بوى؟ من... ئىمە مەترىبەكى زۆرمان لەسەرە كە ناسنامەى تۆمان شاردۆتەو. دەزانى شەوان چەند ترسناكە كە خۆم دەدزمەو بۆ ژوانت دىم؟ كەچى كە دىم دەبىنم نىوھى سەربازگەكە، ھەك سەدو سى و شەس داخاوى كەرەكى پىنلۆبى، لە دەورى كوخی تۆ، خىوھتەيان لىتى ھەلداو. بەراستى، تۆ بووتە خراپترىن نەپتى سوبا."

ئەستىتېرېبا ھەپەساو دەمى بەسترا، پاشان گوتى:

"ئایا تۆ شازادەى؟ منت لە خانەوادەى شای پارس بۆ ماوھتەو؟ بە چ ياساىك و بە چ فەرمانىك بوویمە مولكى تۆ؟" ھەرئەوھتە دەرھات، وا ھەستم كوردەگەل مارتىكى جىنگرە خواردووى ژاراوى لەو ژوورە داخراوھدا بەتەنى ماوم.

لە توورەبىياندا رادەھەژاو بەقسەكانى خۆیدا چوو: "ئەو كورپانە بوون منیان رزگار كوردو ئىستاش دەمپارىزىن - بەرانبەر بە چ؟ چت بۆ كوردوونە؟ زىرت پى داون تا وام بۆ بکەن؟ ئایا دەبى من بەو پارەبە قەرەبوویان بکەمەو؟" ئىتر بەرۆكى كردهو مەمكە بەلەزەتەكانى ھەرھىنا، لە توورەبىيان سىنەى ھەلەپەرى، پەراسووه ناسكەكانى لووسى سکیان ئاشكرا دەكرد. بەترسەو تەماشایم كرد.

دەستم گەياندى و ھەولم دا خۆم ھىور بکەمەو بەشەنەبىبەو گوتم: "ئەستىتېرېبا، بىكە خاترى خواوھندەكان! من پىم گوتن ئاگان لىت بى. تۆ دەزانى ھەلۆبىستى من چۆنە - لە تاي رۆبىشتمان، ناتوانم بە دىرئابى رۆژئى ئاگام لىت بى. بەتوندى دەستى لەسەر شانى فرى دام و ھەك فېرىبەك سەبىرى كردم.

"ھېچ داوام لىت كرد تا وا بکەى؟ لە مەرھەم و پىداووستى نوژدارى بترازئى، قەت داواى تەنیا شتىكىشم لىت كرد؟

بەشەنەبى گوتم: "ئەستىتېرېبا، تكات لى دەكەم، عەبايەكەت. دەزانى مەبەستم چ بو..."

من بە چاكى دەزانم مرازت چ بو، منبش بەتەواوھتى نكولى نىبازەكەت دەكەم. ھەرگىز قايل نابم بە شەو بۆتۆ بىمە ئامبىرى ھەسانەوھت و بە رۆبىش بۆ ئەو كورپانە بىمە بارگرانى. تاكە شتىك كە بتوانم لە برى ئەو پاراستنەبان بىاندەمى، خۆم، ھەر خۆشم دەزانم چۆن خۆيان دەدەمى.

برپارم داوه بيمه دکتوربان. به لّام ته نانهت ته گهر برپاری شتی تربشم بدابا،
تو مافی ته ووت نه بوو لیم نیگه ران بیی."

سه بیریم ده کرد که به جوانی قرتینه ی عه بایه که ی گریّ داوه و په تووه کی
دراوی به سهر شانی دادا، تا گهرم ببیته ووه و چاوی له چاوم پری. پاشان
چاوی داگرت و هه ناسه به کی ساردو قوولی هه لکیشا.

"وايزانم، ده بوو پيشتر ناگاتم بکردبايه ووه که نه ساغه کانينام تیمار
ده کرد. له کاردانه ووت ده ترسام، به لّام ئیستا و قافی هاتووه. که قسه
که و ته سهر زاران که نیکولاوسم تیمار کرد، ده یان رۆدی دیکه هاتن داوای
چاره سهر بییان لئ کردم. چۆن ده کرا ده ریان بکه م؟ - تاخر ته وان پشت و
په نام بوون. هه رچه نده زینۆفۆن کردیانیه پیاو کوژ، به لّام هیشتا هه ر
مندالئ و وه ک پیاوان ده مرن له گه لّ ته مه شدا هیشتا هه ر تامی شیري
خاویان له ده می دئی."

به ساردییه ووه گوتم: "تهرکی خویانه رایده په پرتین، زینۆفۆنیش
سه رکردایه تییان ده کا. هیچیان له ئیمه نه پتره نه که متره. تو ته نیا
لادانیکي له م گرتبه سته یه دا ده کری، که ئیمه ی هه موو به یه که وه لکاندووه.
ئیمه ش شتیکی ته و په ر ترسناکمان کردووه. تو ئیستا لیره قاچاغی. جا
ته گهر سه ره داویکی لئ و ده ر بکه وئ، هه موو گلۆره که ی لیتمان خاو
ده کاته ووه..."

قسه که ی بریم و له توورپه بییان سهری خۆی راشه قاند و کشاوه و چووه
ته و گوژشه یه ی ژووورکه که ده رمانه کانی لئ دانا بوو.

"که واته بوونی من لیره ته نیا قاچاغه و هیچی تر نییه؟ منیش بوخوم
خیانه تیکم کردووه که هه میشه تازارم ده دا."

"ديسان باسی باوکت دینیه گوژی، ته و باوکه ت که هه رگیز چاوت پتی
نه که و تووه؟ من هیچ خیانه تیکي تیدا نابینم لیره نییه تا یارمه تیت بدابا،

یان تازار له بی وه فاییت بخوا. خیانهت کردن له خه یال، خه یال کردن له
خیانهت. من له شتیکی ده ناخیتم که راستییه، ده رباره ی ئه رکی خوم و
شهره فی سه ربازی قسه ده که م..." "شهره فی تو، شهره فی به هاداری تو، له
کنه من بی به هاترین شته. ته و په نجه سووتا وانه و دی رۆدی بیان بو من
بایه خدارترن و ناماده م ژینی خومیمان بو به خت بکه م. له نیوان وان و
خوتیرپه کانی تودا ته فین بزر نه بووه. هینده له میته رۆدی به کانتان به بیانی
داناوه و بایه خیان پی ناده ن، تا واتان لئ هاتووه و ده زانن که ته وان، جگه
له کومه له بچوو که کی خویان، چاکه ده گه لّ هیچ که سدا ناکه ن ره نگه بلین
له زینۆفۆن بترازی؛ ته ویش چونکه هه مووی ویکرا خپر کردنه وه. و ا بزانه م
ناماده نه خویان بو کوشتن بده ن یان هه ر قاچاغی بو بکه ن."

خۆی به ده رمان و برینپه چه کانی خه ریک کرده ووه و منیش ته نانهت به ک
قسه شم بو نه هات، ده وم به ستره. سهری بلند و کردو ته ماشایه کی کردم،
به رانه برم زور ساردوسر بوو.

"ده کری که چوویه ده ری کورپکی ترم بو بنییریه ژوووری؟"

چواره مین شه ویشمان له و ژووورانه ی خومان به سهر برد. سی هیلینی که
له میانی له رووبار په رینه ووه که دا لیتمان جودا ببوونه وه، گه بیشتنه وه ئیمه،
هه ر ته و ته له برسان نه مردبوون و له سه رمان ره ق نه ببوون. پالتوو
سوله کانینان زور خراپ بوون. نوژداره کانی سوپا ناچار بوون پی و گوئیان
ببرنه وه چونکه به ستابوویان و ببوونه شه خته. نیشانه ی گه نگه رینیان پتیه
دیار بوو، که گوژسته که بوگه نی ده کاو ته گهر ده موده ست نه برپتیه وه، ژاره
کوشنده که ی خۆی بو هه موو ته ندایه جه سته ره وان ده کاو به جارپیک له
ناوی ده با. رۆژی پاشتر، پیش له مردنیان، هه ر دوو سه ربازه که بانگی
زینۆفۆنیان کردو ته ویش بی دواکه و تن هات و له پشت سهریان راهه ستاو
ستایشی زوری خورگری کردن و په میانی پی دان که چاک بوونه وه و

گه‌یشتنه‌وه یونان پاداشتی زۆریان بداته‌وه. پیاوه‌کان گوتیان به‌وه قسانه نه‌دا؛ چونکه زانیان هه‌ر قسه‌ی به‌تالان و قسه‌ی به‌تالیش ناچیتته‌وه ناو گیرفانه‌وه. به‌لام گه‌وره‌که‌یان که جه‌نگاوه‌ریکی دیرینی کریتی بوو، ناوی سیفیون بوو، ئاماژه‌ی بۆ زینتۆفۆنی کرد لیبی نزیکتر بێته‌وه، تا گوتی له‌ دوا قسه‌کانی بیتی.

به‌نزگه‌دانه‌وه گوتی: "ئاگره‌کان، ژهنرال"، زینتۆفۆن به‌سه‌رسورمانه‌وه سه‌یری کابرایه‌که‌ی کرد. "پیاویکی پی ساغ یه‌ک رۆژ بنیره، هه‌زاران ئاگر له‌ناو ئه‌وه‌ گردانه‌دا داگیرسیندراون. ئه‌رمینییه‌کان وا خړ ده‌بنه‌وه."

دوو پیاوه‌که‌ی تریش به‌ ئاماژه‌یان دا که قسه‌کانی ئه‌مه راست بوون و له‌رزین. پیاوه‌ کتیویه‌کان چهند رۆژ بوو له‌ناو به‌فریدا مابونه‌وه و به‌دهوری ئه‌و ئاگرانه‌دا ده‌هاتن و ده‌چوون که بۆ که‌ره‌کانی له‌شکره‌که‌یان داگیرسیندراوون؛ که‌چی نه‌ده‌وتیران تا‌قه ئاگریکی بچووکیش بۆخۆیان بکه‌نه‌وه نه‌کا شوپنه‌کانیان ئاشکرا بکات. بۆ ئه‌وه‌ی وره‌یان به‌رز بکاته‌وه‌و ژانه‌کانیان که‌م بکاته‌وه‌و ترسی مردنیان له‌ دل ده‌ربکا، زینتۆفۆن هه‌ر یه‌که‌و به‌رداخیک باده‌ی به‌ ده‌وی پیاوه‌کان وه‌کردو پاشان رۆیشت.

پاشان به‌ترسه‌وه گوتی: "پیی، ناتوانین چیتر لیره‌ بیتیینه‌وه. تیربازوس په‌ندی له‌ تیسافیرنیسی فیر بووه - ئاگره‌سته‌که‌ی خۆی ده‌شکیتنی و له‌ ناو شیرین خه‌ودا سه‌رمان له‌ جه‌سته‌مان جودا ده‌کاته‌وه. نابین له‌شکره‌که‌مان ئاوا به‌ناو ئاوا بیدا بلاو بێته‌وه، له‌ کاتیکدا دوزمن وا خه‌ریکه‌ هیز کۆده‌کاته‌وه."

سه‌یریکی گرده‌کانی ده‌وره‌به‌رم کرد، وه‌کو به‌لقیسه‌که‌ی پیره‌میتد تارای زینونییان پۆشیوو. ئالیکی ئازله‌که‌کان دوو میت به‌فریان له‌سه‌ر که‌وتیوو. سه‌ربازه‌کان باش ئاماده‌ نه‌کراوون تا به‌وه سه‌رما کوشنده‌یه سه‌فه‌ر بکه‌ن. پرسیم: - "چۆن ده‌ته‌وی پیاوه‌کامان به‌وه دۆخه‌ نا‌هه‌مواره‌دا برویتنی؟"

نامانیی، پاشان؟ "ده‌هه‌زار که‌س به‌وه سه‌رمایه ده‌ده‌یه ری، خۆ ده‌زانی تا‌قه گوندیکیش له‌ ریدا نییه بۆ ئه‌وه‌ی لیبی گه‌رم بیینه‌وه‌وه به‌سه‌یتیینه‌وه." گوتی به‌ بۆچونه‌که‌ی نه‌دام. "ئیمه به‌ ناو پینج گونداندا بلاو بووینه‌وه که چهند مایلیک له‌ یه‌کتیرییه‌وه دوورن. به‌م شتیوه‌یه‌ش هه‌رگیز ناکرێ به‌رگری له‌ خۆمان بکه‌ین. باشتتر وایه‌ پراکه‌ین و خۆمان بگه‌بینه‌ ئه‌و شاخانه، نه‌ک لیره له‌ ناو نوینه‌کاماندا بمرین."

فه‌رمانی دا هه‌ر ئه‌و رۆژی سوپا بارگه‌ی تیکناو دوو سه‌عات به‌ر له‌ سپیده‌ی به‌یانی پاشتر، به‌رێ که‌وت و نه‌یه‌یشت ئه‌رمه‌نییه‌کان پی بزانی، ئاخ هینده زۆر بیوون، وای لیهاتبوو پیشه‌نگه‌کانی خۆمان ئاگره‌کانی ناو گرده‌کانیان به‌ چاوی خۆیان ده‌دیت. هه‌ندی له‌وه‌ پیاوه‌ لامانه‌ی که‌ بایه‌خیان به‌ فه‌رمانه‌کان نه‌دا، هه‌ستان دوا‌ی رۆیشتنیان ئاگریان له‌وه‌ کۆخانه به‌ردا که‌ لیبی ده‌هه‌وانه‌وه‌و زینتۆفۆنی سزای ئه‌و به‌دره‌فتاران‌ه‌ی دا و فه‌رمانی دا که‌ ده‌بێ بۆ ماوه‌ی یه‌ک مانگ ئاگیان له‌ بارگه‌ی سوپا بێ. سامال بوو، پیاوه‌کانیش ئومیدیان خواست تا ماوه‌یه‌ک له‌وه‌ دۆخه‌ی رابگری، بۆ ئه‌وه‌ی سه‌فه‌ره‌که‌مان بێ ته‌گه‌ره‌ بێ. ئومیده‌ نه‌هاته‌ دی، چونکه‌ ئه‌ورۆژی تا ئیواره، له‌به‌ر ئه‌و به‌فرو لیتره‌یه‌ی له‌سه‌ر رێ کۆبۆوه، هه‌ر هه‌نده‌مان پی کرا ته‌نیا شه‌ش مایل بۆ پیشه‌وه‌ بروین. شه‌وه‌ به‌فریکی وای تی کرد که‌ هه‌تا پیتچکه‌ی کووچکووچه‌کانی گرت و خیته‌ته‌کامانی روو‌خاند و چه‌که‌کامانیشی داپۆشی.

له‌وه‌ سه‌رماو سۆله، به‌ناو ئه‌و قوروقچاپاوه‌ که‌وتم و بۆ ناو چینه‌ خیه‌وتی رۆدبیه‌کان چووم، هه‌ر ئه‌وه‌ته‌ له‌بن به‌فری دیار مابوون. هه‌ر به‌پرسبارکردن، شوینی ئه‌ستیریام دۆزییه‌وه، زۆر له‌ سه‌ربازه‌کانی دیکه‌ دوور نا، ده‌گه‌ل سێ چوار کوری دی، خۆیان له‌ په‌نای کۆله‌گه‌یه‌کی رزیو نابوو. بێ قسه‌ خۆم له‌ ته‌نیشتی په‌ستا. پیم سه‌یر بوو که‌ کوره‌ رۆدبیه‌که‌ی له‌ ته‌نیشتی

دریژ ببوو، لیتی نه پرسیم چم ده کرد لهوئی، به لām که دهستم له ده موچاوی دا دهستم کرد وهک به فر ساردوسر ببوو، زانیم مردبوو، بۆبیش هیچی لئی نه پرسیم. به ترسه وه، تهرمه بهسته لۆکه کهم چهند پیتیهک دوور خسته وه و به فرتیکی زۆرم پیتی دادا، بۆئه وهی پپاریزری. ئینجا سوورامه وه و دیوارتیکی نزمم به به فری له ده وهی خۆمان دروست کرد تا له باوو بۆرانه که بمانشاریتته وه. دهستم به نیوچه وانی ههردوو که کهی تر داهینا تا بزائم مابوون یان ئه وانیش سهرده میان به سهرچوو بوو. جهسته له زرۆکه کهی ئه ستیریاشم، له بن جاجمیکهی تهنک، به باوهشی خۆم وهنا. هه رچه نده هیچ یارمه تیبیه کی نه دام، چونکه رهنگبوو هیشتا له قسه رهقه کانی چهند رۆژ پیتشترم هه ر زویر بووبی، به لām لیشم لالوت نه بوو. پیتخه فه کهم توند له ده وهی خۆمان پیتچاوه و چاودیری به فره کهم کرد چۆن کلۆکلۆ ده هاته خواره وه خۆم واریکخست لهو شه وه بیکۆتاییه ده ربا ز ببین.

رۆژ هه لاتتوو به لām هیشتا سه ربا زه کان توانای ئه وه بان نه بوو هه ستن و به فره که له سه ر خۆیان رامالئن. هه رکه سه و کونیکه له راستی ده موچاوی خۆی پاک کردبووه وه بۆئه وهی نه خنکی. له قاوغی خۆیاندا خه والوو مابوون. له بیریان نه بوو له که به وه به ئاگا هاتبوون. ئاو، وهک میشکیان، به ستا بووی و کپ ببوو، ئه مهش له لایینک خۆش بوو، له لایه کهی تری کوشنده بوو. واهه ستمان کرد که هه میشه هه ر زستان بووه، بۆیه، له کهم جووله یه کی زه مان بترازی، هه ستمان به هیچی تر نه کرد، وهک یاده وه رتیکی مندالی چۆن ناوه ناوه مرۆف ده یگیتته وه، یان وهک ختۆکه ی شوینی ئه ندامیکه ی مرۆف، که له میژ بی پرابیتته وه، کات به و شیتویه خۆی بۆمان ده نواند. ئه وه هه موو گیتیبیه گه وره یه هه مووی رووخابوو، ته نیا ئه و شوینه ته سه که ی تیدا بۆ ئیمه مابوو وه. شوینیکی سپی، نامۆ، خه والوو، بی پاده سارد و بی ئه ندازهش له نیشتمان وه دوور بوو.

ناژئه له داکراوه کاغان له برسان و له تینان له ر ببوون؛ به رده بوونه وه و ده مردن و پاشان ده بوونه شه خته. چاویان زه ق بوو، به لām هیچیان نه ده بینی. پیتسه کانیا ن به که لک که ورکردنیش نه ده ما. تا پیاوه کان خۆیان له ناو کونه به فره کانیا ن بشارنه وه، حالیا ن هه ر ئه و حاله ده بوو. ده شیان ماوه یه ک به و سه رمایه بژین، با شه ویتک بی، به لām پاشان چ ده که ن؟ زینۆفۆن ئه و ژبانه خۆشه ی قابیل به خۆی نه دیت و ده گه ل گه ردی به یانیان هه ستا و به فره که ی داته کاند. له و کات منیش له کونه تاییه ته که ی خۆم هاتبوومه ده ره وه و چاوه ریتی بووم. له ناو مه یله و سه شارگه که ی بن داربه رووه که دا ده له رزیم. لیتی ده چومه پیتش که به یانی باشی لئی کردم. بی قسه هه ر ته نیا سه ری بۆ هه لته کاند. ئینجا به ناو کامپه که دا چوین بۆ ئه وهی بزاین سوپایه که مان چی لیهاتوو.

دیمه نیکی سه یری ترسناک بوو. به ترسه وه چرپاندم: "زینۆفۆن، ده لیتی ئیره ئه و وه لاتته نبیه که شه وی رابردوو دیتمان. ئه ری خواوه نده کان ئیمه یان دوور خستۆته وه؟"

ئه ویش واهه په سابوو، هه ردوو چاوی له مۆله ق مابوون. پاشان تفی خۆی قووت دا و لیه سه ر ما بردوو که ی لیک کرده وه گوئی: "پیو، وه سا هه ر نه که، ئه گه ر ئه م جوژه خه یالانه شت بۆ هات، به قسه نه بیژه، کورۆ!"

دونیا ییکی سپی و به فریش هه ر ده هات؛ له سه د پی دوورتر نه ده بیندرا. هیچ نیشانه یه کی ژبان له و ناوه دا نه بوو؛ نه دوو که ل، نه پر مه ی ئه سپان، نه ده نگه ی پتکه نین، نه گۆرانی؛ دونیا ییکی کوشومات بوو. جار جاره نه با هه ندی به فر لیره وه له وئ به سه ر ئه و شه خته لووسه ی سه ر رووی ئه و روو باره دا ده رۆبشت، که کامپه که مان له سه ر چه وه راسته که ی، هه لدا بوو. واهه خه یالمداهات که یان به شه و سوپا باری کردبوو و هه موو رۆبشت بوون، یان له بیریان چوو بوو به ئاگا بین، یانیش دوژمن په لاماری دابوون

و جگه له وانی وهک خویمان ئاسا که وتبسونه بن به فره وه، ئه وانی تری همووی له خه ودا کوشتبوو. هیشتا له بهره خوومه وه گوتم ناشی ئه مه راست بی، به لام خو له مه بترازی هیچ بیانوویتیکی تر نه بوو بو ئه وهی هموو تا ئیستا، ئاوا بی دهنگ بمینه وه.

زینفون به دهستی به فری له سهر کووچکووچه یهک لادا که به ته وای به بن به فری که وتبوو. پاشان به گرانی پیتیدا هه لگه را و هه ناسه بیکی دریتی هه لکیشاو دهستی به هاوار کرد و بهک ره وه قه له ره شی له سهر داره کان هه لفراند. قیراندی و بانگی کرد که هه موو له خه و رابن، فه رمانی به په ریه کان دا تا خویمان له بهر کهن و بریک داری سووته مه نی بو بهرن، ده تگوت هیچ ههستی له سه ره خو نه بوو، نه مزانی بانگی کبی ده کرد رهنگه بانگی پان و ساتایه رو خواوه نده کانی تری دارستانی کرد بن تا له خه و هه ستان و ستایشی دروست کهر Maker یان بکهن، چونکه هه ر ماون و بزنیکیشی بو فراقینی هه ر که سیک پیشکیش کرد، که یه کیک به زیندوویتی له بن به فری بدوزیته وه. راهه ستام بزانه چ دهقه ومی، پاش ماوه یهک بهرد و دار بوی هاتنه وه لام.

هه ر قومه ته به فر بوو هه لده ستا وه یه کیکی به له رزه له رز له ژیره وه ده هاته ده ری، وهک ئه وهی له دوزه خ هاتنه ده رکه وتبن، هه موو وایان به سه ر هاتبوو. هه ر چاو بوو زیت ده ترووسکانه وهو پیاوان به و ریشه نه تاشراوانه وه بلند ده بوون و وهک کوارگ و قارچک به فریان به و لاو به ملادا ده هاته خورای. پالتویه کانیان له سه ر سه ریان هه لده گرت و رایانده هه ژانده و ئه و پودره یه یان له خویمان داده ته کاند. پتی خویمان له زه وی ددها تا خویتی تیدا بگه ری. ناو له پیشیان له یه کتری ده خشانده. زینفون چوه سه ر به رزاییهک و بانگی پیاوه کانی کرد دا به وای برایه کانیاندا بگه رین؛ رهنگه هه ندیکیان وا بی هیز بووبن که نه توانن له ژیر به فردا بینه

ده ره وه. نکولی له سه رمایه کردو ساقویه که ی خو ی داکه ناندو وهک چون خو ی بو مه شقی به یانیان سازده دا، به و شیویه خو ی روت کرده وه و مکور بوو له سه ر ئه وهی که سه رمای نه بوو. ته وریکی له و ی له ناو دره ختیکیدا چهقی بوو، هینایه ده ره وه دهستی به شکانی کوله گه بیکی رزیوی ئه و ناوه کرد. له بهر چاوی خو م سه دان، به لکو هه زاران پیاو و ناژه لم بینی له دوزه که ی بن به فری ده هاتنه ده ره وه. یه کییک ته و ره که ی له دهستی زینفونی و هرگرت و دهستی پیکرد داره که کهرت بکا. یه کیکی تر ناگریکی داگیرساندو هه ر زوو زوو چه ره دوو که ل دونیای داگرت و بونی رۆن و گوشتی برژاوی هیستری به و ناوه دا رۆبی. دهنگه دهنگ له هه موو لاییکه وه هات؛ پیاوه کان دهستیان به گزاندان کردو ناخ و ئوفیان بوو، جنیویان ده نارد، بای زلزلیان به رده دا، خویمان ده خوراند، دهنگی ده هه زار پیاو تیکه ل و پیکه ل ببوو، هه بوو برسی بوو، هه بوو تینوی بوو، هه بوو چه زی له نافرته بوو، هیشتا ئه و دهنگی ئه و له شکره ی که تازه له سه ختترین جهنگدا سه رکه وتبوو، خوشتترین دهنگ بوو له سه ر رووی ئه م زه مینه.

سه ر ژمیرییه کی پیاوه کافان کرد، ده رچوو ده یان که سمان به و شه وه ببوو سه هۆل و ناژه له مردار بووه کانیان به ژمار نه ده هاتن. ئه م سه فه ره کورته ی بو ناو چیا کردمان، کاره ساتیک بوو. زینفون و کریسوفوس به یه که وه کو یوننه وه و بریاریان دا که هه رچه نده نزیک بوو له مه رزی تیریبازوس ده رباز بین، به لام شیتاتی بوو ئه گه ر بیلن له شکر، به م که شه سه خته، به ناو ئه و شاخانه دا پروا. بریار درا له هه مان ئه و گونده ی که جیمان هیشتبوو، پیاوان دیسان بچنه وه بن چه شارگه کانیان، به لام به مه رچییک ئه گه ر دوزمینی تی نه هاتی. که بریاری گه رانه وه مان ئاشکرا کرا، پیاوان کردیانه هه لاو هینده شیان پین خوش بوو دیسان بینه وه بن بانیکی گه رم، بو یی سه فه ری گه رانه وه یان به نیوه ی کاتی هاتنیان ته واد کردو به خلیسک

له گردی شوږ بوونهوه، يان له سهر پشت بوې خشين. ههر ده تگوت مندالن هېچ ناگايان له وه نه بوو كه لاي دهره ويان به ته واو هتي بسووه شه خته و مه ترسي زوري لي ده كرا. بهر له دوژمن گه شتتينه وه ناو گوندي و پيشه ننگي دوژمنانمان پراو له ناو او ايمان وده در نان. نهو هيليتي يان نه ي خانووه كاني خوږيان سووژاند، ئيستتا تووشی گونه ره شه ی خوږيان هاتبوون، هه نديكيان ناچار بوون هبوو دی بده نه كه سانتيكي تر بو نه وه ی شوږني خه وتنيان بو بکه نه وه، نهواني تر چوونه كوږيتي مريشكان نووستن يان له ناو ته ويله ی ناژهلان جتيان بوږخويان ساز دا. كهل و په لي نه ستيريای له ناو سندو و قه كه ی من بوو.

شه و، زينوږن پيشه ننگي نارد تا شوږني دوژمن ده ستنيشان بکه ن. هه موو شه وه كه گه ران، هېچ كام له و ناگره زوره يان نه ديته وه كه پيشتر هه بوو، نه وه ی جتي سهر سوږمان بوو نه وه بوو كه ته نيا يه ك كه سيان گرتبوو كه چاوه چاوي كردبوو نه ویش كابر ايكي پارسى زريپوش سووكي ئاسايي بوو. له وه تي چنه د حه فته يه ك بوو له تيسافيرنيس دوور كه وتبوو ينه وه نه م چه شنه سهر بازه مان بهر چاوه نه كه وتبوو. نه مه له سهره تادا كاپتنه كاني حه په ساند. له وه ترسان نه وه هه موو رپيه ی بريبي بو نه وه ی له و دووره بي داومان بو دابنيته وه.

چنه د سه عاتيكي گه رايان تا وهرگي ريكمان ديته وه؛ چونكه نه و ژماره كه مه ی پارسه كان كه پيشتر ده گه ل سوپاي ئيمه دابوون يان گيرا بوون يان كوژرا بوون. كابر ايه كي پيرمان دوژييه وه پيشتر له ناو نيا سهر بازي بو پارسه كان كردبوو و شره پارسى و شره گريكيه ك و چنه دين زماني تريشي ده زاني. كابر ايان به مه يله و سهر خوږشي، له ناو جتي قيت كرده وه. سوږندي خوارد زمانه كاني به چاكي ده زاني، به لام هه ندي جارن بوږخوي له جتيوه قسه ی دروست ده كرد، وهك نه وه ی بلتي سپارتييه كان له شه رمان وهك

كچي عازهب سوور هه لده گه رين. كه كريسوږوس چاوي پتي كه وت بيږي بووه وه و نكولي كرد هېچ ئيشيكي ده گه لدا بكاو گوماني شيتاتي لي كرد. زينوږن مكوږ بوو كه سوود له كابر ايه كه وهر بگرئ و گوتي رهنه گه شيتايه تييه كه ی سوو دي هه بي و گوتيشي ئيمه هه موومان هه ر شيتين، به لام راده ی شيتايه تي هه ندي كه س زوره وه ه ي هه نديك كه متره. كريسوږوس بو ماوه يه كي دريژ هه ر تي راماو پاشان به بيزار ييه وه ملي به ري و ه نا.

ليكوږلنه وه كه ده گه ل زيندان ييه كه هېچ نه سته نكيكي نه بوو. زوو زوو پتي گوترا نه گه ر هه موو شتيك نه لي نه وا ده خرپته نيو كه نديك و هينده ی به فر به سهر دا ده كهن هه تا له بن به فريدا ره ق ده بي؛ ئيتر كابر اي پارس ده مي كراوه و وهك بولبول ده ستي به خوږندن كرد. ده ركه وت تيسافيرنيس هېچ مه ترسيه كي بو مان نه ما بوو. زيندان ييه كه جاشيكي بوو تير يازوس به كرتي گرتبوو، له و ده مه ی كه ده ستگيريش كرا خه ريك بوو نازو و قه ی ده دي. وا پيده چوو تير يازوس جاشي زوري هه بن، جاشه كاني يان چه له بييه كان يانيش تاوچيني بوون. له راستيدا جاشه كاني هينده زور بوون ده بتواني به هزي نه وانه وه بي ترس ريگه ی گه رانه وه مان پياريزي بي نه وه ی به شيويه كي ته كنيكي ناگر به سته كه پيشيل بكا. نه مه ش به سوپاي نه رمينيا نه ده كرا. زيندان ييه كه گوتي جاشه كان شوږني ئيمه يان هه تا چيكان بر دو هه له كاني ئيمه يان هه لده قوژته قه وه بو نه وه ی سوود له خاله ناسكه كاني ئيمه وهر بگرن؛ خوږشيان بو نه وه تاماده ده كرد دا له شوږنه ته سكه كاني سهر ري بوسه مان بو دانينه وه و ريگه ی گه رانه وه شمان لي بگرن و له ناو به فردا بمانچه قين.

نه فسه ره كان له م قسانه زور قه لسان. كريسوږوس پرسى: "نه ري ده بي بو نه م ناگر به سته ساده يه ش پاريزه ريكي سه گباب بينين دا بو مان موږ بكا؟"

تایا پیتویستییمان بهوه ههیه بهندیکی تی بخهین و ناوی هه موو لهشکرهکانی تی بکهین باسی جاشهکانی کلدانی و جوتیارهکان به خویان و به قه لانگهکانیانهوه بکهین و بشلیتین نابج ژنهکانی مالتیش بین و چهند قاپ و کوټکی پیسیان له مالتیدا ههیه، هه موویمان به سه روگیلاکی دابدهن؟"

زینۆفۆن به توورهبییهوه فهرمانی به سوپا دا بکهونه باری نامادهباشی و هیچ گوټی بهو پرۆتستۆبانه نه دا که لیره لهوئ دهریان بری؛ چونکه کارهکه زۆر پیتویست بوو. لهوئ به بی جوهله دابنیشین، پاش ماوهیهکی کورت تازوو قه مان نامینی و ماوهش به تریبازوس و جاشهکانی دهدهین هیتی پترمان بۆ ته یار بدهن و سهنگه رهکانیشبان قه میتر بکهن. زۆریه ی سوپا ده مودهست زیندانیه که یان ده گه ل خویاندا بردو که وتنه ری و زیره قانیان له دتیه که هیشه وه. سوفاینیتۆسی ستیمفالی سه رکردایه تی ده کردن.

پیاوهکان ناماده بوون ته گهر دوژمنیان نیتته دهست زینۆفۆن و کربسو فوسی بکوژن، وه لی پاش ماوهیه که حه لیانه وه. لهشکره چه کسو وکهکانی که نیکۆلوس و رۆدییه کانیشیان ده گه لدا بوو و به ناو به فردا دهر باز ده بوون، به قه لغان داگرته خواری، زۆرینه ی سوپایه که یان حه په ساندو چاوه پرتیان نه کرد سه رجه م سوپایه که یان پی بگا کاتیک که چینه تیریک و به ردی به رده قانییهکانیان ئاراسته ی جاشهکان کردو له یه که م ده ستریتژدا ده یان که سیان لی کوشتن و بریندار کردن و پاشان به قیژه قیژ په لاماریان دان . نه ستریا زۆر به چاکی گولله ی یه دهگ و ناوی بۆ ده بردن. پاشان پیتی گوتم که په لاماره که وهک خه ونیک و ابوو: په لامارده رهکان که هیرشیان کرد ده تگوت به سه ر هه ور هه نگاویان ده ناو دوژمنی زندهق پړاوبش ده یوبست پاشه کشه بکاو ده که وتنه نیو به فره که وه وه هه لده ستانه وه و دیسان هه راپیان

ده کرده وه. دیمه نه که راسته قینه نه بوو، به لکو وهک میترده زمه بوو، هاواری هیرشبه رهکان له ناو دارستانه به فرینهکاندا نقوم ده بوو. باره که هه ر وهک نه ندیشه ماوه تا لهشکره هیتینهکان هات و ئه و جاشانه یان ده سترگیر کرد که به رگرییان کردو وهک هاو رتیهکانی تریان غاریان نه دا. که هه ردوو لا به یهک گه یشتن پرووشکی خوین به هه موو لایه کدا په ری و دهست و قاچ به ئاسمانی که وتن و هاوارو فیغان گه یشته باره گای ئاسمان.

زۆر له دوژمن کوژران و ئه وه ی ماوهش دابه بای غاری و بۆی ده رچوو، خو ته نانهت کویره رۆدییهکان چادره که ی تیریبازوسیان به خویان گرت. ره شماله که پری له کوئله و زیرو زیو بوو، ئه مهش پرونی کرده وه که سه رتیه که بۆخۆی ده گه لمان خائن بوو. زیر له کنه مه هیچ گرینگیه کی نه بوو. له وان بایه خدارتر ئه و بیست ئه سپه که ویتته بوون که لییان به جی ما، هه رچه نده شوینی ئه وانیه ی پر نه ده کرده وه که له چونه شاخی له ده ستان دان، به لام بۆ سوپاییکه برسی باش بوو.

II

شەوی پاشتر که خەریک بوو دەچومە کوخەکەى ئەستیریا بۆ ئەوەى ناشتی بکەمەوه، زەینم داىی زەمین پىرى شەیتان بوو. توورەبى ئەستیریا وەک هی لەشکرێک نەبوو که پاشەکشە بکا یان گەمارۆ بدری، نە وەک خوڤەى رووبار بوو، نە وەک بۆنى کەلاکى ئازەلێک بوو بەلکو ببوو شتێکى هەمیشەبى و لێى راها تەبووم. هەستێکى دیارم لەو ئیوارەیه هەبوو، دەزمانى دەبوو بەردلێ بگرم و وای لى بکەم قژى بە پێوه راوەستى؛ هەستم کرد هەلەیهکى گەوره دەکرا؛ دەتگوت ئەهریمەن چاودێرى دەکردم، یان هێشتا لەو هەش خراپتر بوو، هەستم کرد خۆدى ئەهریمەن لەناخ یەکیکماندا هەبوو.

کە لە دەریبە نەویبەکەى خانوو بەردەکە نزیک دەبوومەوه، فیتە ئاساییبەکەى خۆم لێدا؛ تا وابکەم ئەستیریا بزانی منم لەوى بووم. سەیرم پى هات کە وەلامى نەدامەوه. بەلام هێشتا هەر چ نەبوو؛ گوتم رەنگە خەوتبى، یان لەوى نەبى و سەرى خۆم خوار کردەوهو چومە ژوورى.

رووناکى بەفر لە ژوورەوه شتێکى نیشان دام کە خۆم بۆى ئامادە نەکردبوو. دیتم شەیتان کارى خۆى دەکرد. هێشتا بەچاوە نەمدیتبوو کە گویم لە هەناسە خوارنەوهیەکى قورس بوو، بەرازێک هەناسەى دەخواردەوه. ئەستیریا لەناو پیساتى لەسەر زگی درێژکراوو، کەسێکى گەورەى چوارشانەى گری گری لەسەر سمتى هەلقونجا بوو. دەستى چەپى لە خنخنۆکى نابوو، لەو رووناکیبە کەمە دەستەکەم دیت خەنجەرەکەى

ئەستیریاى لەناو بوو. دەستى راستیشى لەسەر پانى بوو، خەریک بوو دوگمەى کراسى دەکردەوه. پشتى کابرای لەمن بوو. هێندە خرپەخرى هەناسەى دەهات ئاگای لە من نەبوو کە لێیان چومە ژوورى. تەنیا هەر پشتە لووس و پانەکانیم دیت، برپەى پشتى ها تەبوو دەروە، ئەوەى واقى و پرکردم ئەو شان سووتانەى کابرای بوو. هەر وەک ئەوەى چۆن دوازدە سال پێش ئیستا دیتم پیس و ناشیرین بوو هەنووکەش هەر وابوو. ئەستیریا سەرى خۆى هەلبێبوو دەبوست بمبىنى، چاوى پر لە خەمى لە چاوم برى و هیچی نەگوت.

پازدە سالى رابردووم وەبیر هاتەوه، ئەوه خوایینک بى یان مرۆ بى، تەنیا چەند چرکەیهک ژيانى ماوه. هەرچەندە لە شەڕدەست بالا بوو، بەلام ئەنتینواس بواری ئەوهى نەماوه چیتەر ئەو شەڕە بکا. ئەو تازە چووبوو نێو کۆخەکەوه کە من گەیشتمى و قژەم گرت و نەراندم و لە زەوى بەرزەم کردەوهو بە هەموو هیزوتوانای خۆم بە دیواریم دادا. لە جارێ گەورەتر بوو، بەلام منیش گەورەتر بووم. روخسارى چەند هەستێکى تێدا وەدەردەکەوت؛ یەکەم حەپەساو ئینجا ئیشى پى گەیشت و کە لە تاریکایى ناسیمییهوه، زەرەدەخەنەیهکى شەیتانى کرد. جلوبەرگە کراوەکەى لەبەر داکەلا. چۆکم ناردە نێوان هەردوو قاچیهوه و سى جارێ بە هەموو هیزوتوانای خۆم خێواندم نێو لینگانییهوه. هاواری کردو چاوى سوورا. کە پرچیم بەردا یەکسەر کەوتە سەر چۆکان و پاشان کەوتە سەر تەنیشتى و بە ئاستەم هەناسەى دەهات و بەفرمیتسکەوه سەبرى کردم و هەردوو چاوى پر لە قین بوون، ئاخ پیاو تەبیم بۆى نەهیشت.

چیتەر تەماشای ئەنتینواسم نەکردو رووم لە ئەستیریا کرد. کەوتە سەرچۆک و خۆى گەیانده بن دیوارێک و لەوى خۆى کورژ کردەوهو بە دوو چاوى پر لە ترسەوه سەبرى کردم. کە دەستم گەیاندى وەک ئەوەى لەمنیش بترسى، راجفالى و دەستى بە چاوى داداو دەستى بە گریانى کرد.

"ئەو... چاوەرپیی دەکردم که هاتمه ژووری... له نه کاوړا گرتی، هه پشه‌ی کوشتنی لئ کردم نه گهر وای ده گه لدا نه کهم..."

لئیی گه پرام نزره کانی دامرکیتنه وه. ئەنتینواسییش خوینی داده باراندو له زهوی لوولی ده خوارد و سهیری ده کردین.

ئەستیریا له نه کاوه کی نزره کانی نه مان و ده مییک وهستا و پاشان ته ماشای کا برای کرد. دهنگی نه کرد. پاشان پئیی گوتم: "ئەری دهژی؟"

پاش ئەو په نده گرانه، ده بوو توژیک ساردی بکه مه وه، دهستی له سهه دهوم دانا نه بهیشت هیچ بلئیم. تئیی گه یشتیم، ئینجا سارد بوومه وه.

ئەستیریا هه سهیری ده کردم. ئەنتینواسییش له په ناوه پرا ته ماشای ده کردم. دلم پرا وهستا که زانییم ده بی چی لئ بکه م، ئەستیریاش چاوی له مۆله ق

ما. ئەنتینواسییش دهستی به قسه کرد و گوتی: "تۆ برا که مت کوشت و ئیستا خه ریکی نه زۆکم ده که ی. ئەوهی بر دوو ته بهس نبیه؟"

ده مییک پرا وهستا و ته ماشام کرد. به رقه وه چاوی له چاوم بری. بئ دوو دلی پتر، جلو به رگه که یم له ناو دهوی په ستاو به قژی سه ریم بهرز

کرده وه و ته رمه که م برده ده ری و له ناو به فری له دووری چه ند سه د یاردیک، فریم دا. ئەنتینواس که وته سهه سکی و جووله ی نه کردو بوئیکی

ناخویش له ورگی هاته دهه. که پئیم له پشتی نا تا بزری که م، مییشکم ههزار یادداشتی پیدا هات و له به ره خو مه وه گوتم ده بی ئەمه ئەو که سه بئ

که له کاتی مه شق کردندا ئەشکه نجه ی ده داین. هه یئیی گوتبووی: "تۆ دهژی." له و دم قژیم گرت و سه ریم له خو م دوور کرده وه، ئیستا ماوه ی

ئەوهی نه ما. دیسان پرچم گرت و سه رم بلند کرد تا دلنیابم که ئەمه به شیکی ئەو پلانه ی خوا وه ند بوو.

ئەنتینواس هه ناسه ی له بهر پرا، به و هه موو ژانه وه چاوه رپیی ده کرد، که سه رم پئیدا شو پ کرده وه له دژی ویستی خو م بوو قژیم به ردا. سه ری به

دوا وه دا شکا وه و که وته سهه شه خته و گویم لئ بوو هه ناسه بییکی قوولی هه لکیتشا. چاوه رپیم نه کرد دا بزانه پاشتر چ ده کا؛ هه ستم به خو م کرد پیس و به تال مامه وه و هه نده شم پئ نه کرا بزانه ده مرد یان دهژی. له سه ره خو بی ئەوهی ناو پ بده مه وه هاتمه وه کوخه که ی.

ئەشکه نجه رق و تازاری ئەقین. ئەمجاره هه ر دوو توخم لئیک جودا نه ده بوو نه وه.

دهبوو له گه لټه و دهنګه دهنګ و هاوارهاوارهی له دهره و هرا دهات،
وه لامیان دامه وه.

گوتی: "من خوم، له بهر دوو هو، فرمانی سووتاندنی گونده کم دا؛
یه که میان بو ته وهی سزای تیریبازوسی پی بدهمه وه دوو همیشیان هیچ
ناره زوویک نه هیلیم بو ته وهی جاریکی تر بگه پینه وه تیره."

ته و شه وه گه یشتینه ته و بهر زایبیانه ی که بارباریه کان ده پانویست
له و پوره په لامارمان بدن، به لام بی ته گهره پیباند ا رت بوین. له نه زانی
خویان، له شکره کانی تیریبازوسی نه یانزانی نیمه بوین بهر زایبییه کانمان
گرت یان ته وان به خویان بوون. ته گهر ته و پیان بگرتبایه، هم مو
هیلینیه کانمان له دامینی بهر زایبییه کان له سهرمان رهق ده بوونه وه.

شه ش رژی ناخوش بهر پوه بووین تا گه یشتینه بهر زایبییه کانی فرات،
ته و ده قهره نه وهک دامینی رووباره که خوش و نه که شیک سازگاریشی
هه بوو. پاشانیش شه ش رژی دیکه به ده شتاییه کدا رت بووین که
هم مووی هه ر هه شه با بوو، راسته و خو له دور چاومانی دده او وهک تیشکی
خوژ ده یسووتاندین. پیسته ی هیشک ده کردین و ده یقلیشاند. پیم نه کرا
نه روخساری زینوفونی نه هی کریسوفوسی بناسمه وه. هم مو و هک یه کیان
لیهاتبوو، دوو چاویان تیدا ده ترووسکانه وه و پرومه تیان قویا وه لولچ
بوو، ریشه کانیان به شپوه یه ک قژن بوو هم مو نادگاریکی مرؤفایه تیپانی
بزر کردبوو. ناسنامه کانیانی شپواندبوو و تنیا وهک جوژیک له جوژه کانی
ژیان مابوونه وه. تنیا خه می ته وه مان بوو له جووله نه که بوین. هه نگاوویک
پتر بو پیشه وه بچین. ناخر هم مو رژییک وهک رژی پیشترو هم مو
شه ویک سپیواژی وهک رژه خه ماوییه که ی بووری بوو. کات هیچ
بایه خیک نه مابوو. هه ر به تاماژه په یوه ندیمان به یه کترییه وه ده کرد.
قسه کردن، به راستی، وزه ی گهره ک بوو.

III

وره ی له شکره کان ته و پهر دابه زیبوو. تائیتستا له حفته یه ک پتربوو له و
گونده ی مابوینه وه. جگه له وهی ژماره ییک زوری پی او و ناژه له کانمان
له دست دا و به خوشمان هیچمان نه کرد. ته و په لامارانه ش که ده مانکرده
سهر جه نگا و هره ناو خو به کان، زور ماندووی کردین بی ته وهی هیچ به هیچ
بکه یین؛ چونکه وهک خوی ناو ناو، له دارستانه کان، لیمان بزر ده بوون.
زینوفون به ناو کامپه که دا سووراوه بو ته وهی و ره ی سهر بازانی بهر ز
بکاته وه و پاداشتی ته وانه شی داوه که نازایه تی و کارامه یی خویانیان
سه لماندبوو. زینوفون ماندوو ببوو؛ به لام هیشتا هه ر راوه ستانی نه بوو.
به ره به یان بوو سوپا رویشت، هه ولمان بو ته وه بوو نه هیلین دوژمن
ده ره بنده کانمان لی بگری. ته مجاره یان زینوفون به متمانیه کی زوره وه
سه یری کردم.

پیم گوت: "ته مجاره بو یی دهرده چی ناته وی تووشی شه ر ببین." به
گومانه وه تیم راما.

من هم همیشه که فرمان دهرده کم، بو نیمه به ناشتی رت ببین. به لام
همیشه دهره نجه که ی نازانم چیه و هه ر ته وه شه که نیگه رانم ده کا."

گوتم: "جاری دوا یی به فر نیمه ی گه رانده وه. چونه ته مجاره هینده له
ته نجه که ی دلنیای؟"

نه ده بوو ته و پرسیاره بکه م؛ چونکه ته و دوو که له ره شه ی له دهره وه بلند

به فره که نه سايژيکي ديارو نه بنی هه بوو. به به رزی پشتین و سیننه به فر هه ستابوو؛ بۆی ژماره ییکی زۆر ئازهل و ئازوو قه یه کی فره و دهیان سه ربا زمان له ده ست دا. هه ندیکیان به بن به فری که وتن و ئیتر نه دۆزرانه وه. هه موو له برسان و له سه رمان داهیزرا بوون. زینفون زانی که بنچینه ی گرفتسه که له ته زینی پیی سه ربازه کان نه بوو، به لکو به هۆی زگ به تالی بوو. به خۆی به سه ر سوپادا سوورا، کۆگاکانی پاک کرده وه ئازوو قه کانی کۆ کرده وه به هیزترین پییاوه کانی به دوا ی ئه وانده ا نارد که له نیو به فردا چه قیبوون بۆ ئه وه ی بیانه یینه وه. که هینایانه وه، ناچاری کردن که مشتیک بخون. هه ندیکی تری به زۆری ده پروانندن. خوم دیتم کورپکی رۆدی به ده ستی خۆی له ناو به فر ده رکیشا ده ری و زله ی له روومه تی داو رایه ژاند تا هاواری لی هه ستاو هیندی هه رزی ساردی هیناوه. هه رزن به زۆری ده کرا ئالیک و به گویدریتژ ده درا. زینفون وازی لی نه هینا تا هه ستاوه وهک هه موو سه ربازه کانی تر که وته وه ری. ئینجا چوه کن یه کیکی تر که له ناو به فری پاکشابوو. ئه ویشی به گه ر خسته وه. دلّم نه هات پیی بلیم که ئه و رۆیشت رۆدیبه که دیسان له سه ر به فر دریتژ بووه وه و له سوپا جیما. یه کیکی هه ر ده مرئ ده مرئ، ئه مه ئاسانه ترین ریگه بوو که هیچ ئیشی نه بی. بۆ خۆی لیی پاکشاو چاوه ری بوو، هیچی نه کرد، وهک فه ییتس ئارام بوو، تا مردن به نه رمی هات و خه ویکی سه هۆل ئاسای پی به خشی، دلّی نه رمی کرده وه پاشان له لیدان که وت. ئه گه ر ئه م مردنه ده گه لّ مردنی ئه و که سانه به راورد بکه ین که تیریان به رده که وی یان له قه ناره ده درین، ئه مه میهریکی خواوه ندانه یه وه ده بی خوشه اتنی لی بکری.

ئه وانه ی هیشتا ده یانویست بژین، به لام هیزیان له به ردا نه مابوو، ئه وانه ئازاری زۆریان چیژی. نه یانوانی تا ئیواره ده گه لّ سوپا میننه وه و شه و پی خۆراک مانه وه و سه رما هه لپیلۆسین. که م واده بوو یه کیکی له م چه شنه

پیوانه تا به یانی به رگریان بکرا یه. چه ند که سیکی دوژمن هه میشه به دوا ی ئه م جوړه که سانه دا ده گه ران، ده یان دزین، ئازله کانیان ده برد، پاشان ده هاتنه وه و هه راسانیان ده کردین.

ئو پیوانه ش که دوا ی ئه وه ی په نجیه ی پیشیان ده وه ری، هه ر ده رۆیشتن، له نه کاوه کی دووچاری نه هاهمه تیبه کی تر ده هاتن و له په لویۆ ده که وتن؛ یان به فر کوپری ده کردن و په کیان ده که وت، به هۆی راده ی زۆری به فر، هه قاله کانیشیان پییان نه ده کرا به چیلکه یینک یان به قایشیک به دوا ی خۆبانیان رابکیشن. ده ربا ز بوون له و به فرو کۆسپانه، به بی چاو، مه حالّ بوو. هه ندیک به سه ر فیله که که وتیوون و سیبه ریان له چاوی خۆیان کردبوو. ئه وانه ش وایان نه کردبوو، چاویان نه یه ده دیت و له ری به جیده مان. چاویان ده په ندماو جیقی ده کردو له براده ره کانیان دوا ده که وتن. ئاخه ر ئه وانیش به ئاسته م پییان ده کرا خۆیان ده ربا ز بکه ن.

خه می پییه کانیان له هه موو کیشه یه ک خراپتر بوو. هه رچه نده سۆلی پیسته ئه گه ر بکه ی له پیستی هه ستووری گا بیت، ئه وه له شه ری زۆر به که لکه و جه نگا وه ده توانی ئه وی له پی بی به ناو ئاگریشدا پروا، به لام، ئه م پیتاوانه، له ناو به فری ته نیا دوومانگ خۆیان ده گرت، پینه دۆزیش چاری نه ده کرد. له وه تی کارمه ندانی کامپ نه ماون، که س نه بوو پیسته بخارینتی و پیتاوی تازه دروست بکا، بۆی هه ر که سه و ده بوو هی خۆی بۆ خۆی چاک بکاته وه. زۆر جارن پیستی هیشتره تۆپیوه کانیان به کار دینا. هه ندی جارن سه ربازه کان هینده پیویست بوون، چاوه رپیان نه ده کرد تا ئازله به سه ته زمانه که بتوی، که که وریان ده کرد. گۆشته که شیان له ئیسقانی داده مالاندو نه هیچیان بۆ دوژمن جیده هیشت نه ده شیانه یشت بالنده سوود له که لکه کان وه ریگری. زۆر جارن پییاوه کان کۆنه سۆله کانی خۆبانیان ده فروشت و ده یانگۆریبه وه. ده رزیان له ئیسقانه کان دروست

دهكردو دهمارهكانيشيان دهكرده داوى دهزى و بو دروونهوه بهكاربان ديتاو پيستتهكانيشيان دهكرده پيتاويك دهتگوت چهند ساعات بهر له ئيستتا گوشت و هيتسكى گيانلهبهريكي له سهرما نه دهپاراست. كه سهيرى پيى پياوهكانت دهكرد، نهتهزاني نهو خوينهى سوورى كردبوون، له پهنجه قوتبووهكانيان دههات يان ههر هي پيتاوه تازهكانيان بوو. ههر كي قهيتاني پيتاوهكهى شل نهكرديه، زوو فيرى پهنديكى باش دهبوو، چونكه كه شهو دادهات و پيستتهكه وشك دهبووهوه، يهكسهر له پيتان ختم دهبوو، پاشان دهيهسهستاو پيتان نهدهكرا جووله بكهن. گهليك پياومان بهو هويه لهدهستدا، كاتيك كه پيتان دهيهسهستا، له ناو بهفري رادهوهستان و دهستيان به گريانى دهكرد.

چونكه سهفهركه زور نهستهه بوو، بوپي پياوهكان له يهكترى دوور كهوتبوونهوه و پهيوهنديكردن له نيوانياندا نهستههتر بوو. شهويكي پياوانى زينوفونى به درهنگى تاريكه شهو گهيشتنه جي، نهوانى پيشتر هاتبوون، ههموو دارودوى سووتهمهنيان خپر كردبووه نه يانهيتشت هيج كهس له ناگرهكه نزيك بيتهوهو داواى هبووديبان دهكرد، ناچار يان دهبوو گهنيان پي بدهين تا جيمان بكهنهوه يان رهق بيين. كه زينوفونم لهمه ناگادار كردهوه، بهم ماندوويتيبهيه به توورهپيهيهوه چوه كن ناگرهكهى كريسفوس كردبوويهوهو گوتى:

"كريسفوس! پياوهكانى من دواى نهوانى تو گهيشتنه جي، چونكه نهركيان بوو لهشكر بپاريزن، پاشكوى نيوه داپوشن! كهچى كه گهيشتنه جي نه خوراكيان بو مابوو نه پهناييك لتي بحهسيتهوه. پياوهكانى تو ش به شينهيه لتي راكشاون. نهري ئيمه يهك سوپامان ههيه يان دووانين؟"

كريسفوس گوشتى دهجوى، پيى ناخوش بوو ناوا له قهپوزى دراوه. به فيزتيكهوه گوتى: "پياوهكانى من پيشان گهيشتنه ئيرهو به خويان

دارو سووتهمهنييهكه يان بو خويان خپر كردهوهو ههشارگه يان بو خويان پيکهپيناوه دا كه ميک بحهسيتهوه. پياوانى تو ش دهتوانن وا بكهن. پياوانى منيش دهبي سرخهويك بشكيتن؛ چونكه بهر له گزنگى به يان بو پيشهنگى لهشكر دهردهچن. ژهنرال، بو به پياوه ماندوو بهسته زمانهكانت نالتي دا به يانى زوو بخهون؟"

زينوفون به سهرسورمانهوه تبي راماو ههلوسته ينيكيشى كرد ئينجا گوتى: "ئيمه زيرهقانى پيشهنگ و پاشهنگمان نييه، ئيمه دوو سوپاى جياوا زمان ههيه. چونكه ئيشهكهش وهتويه، كه وابوو به قسهى تو دهكهم. به لهشكرهكهى خوم ييژم درهنگ بخهقن. پاشان كام لهشكربان ويست با دهگهله وودا بچن. نهگه ههمويان ويستيان بهدواى تو بكهون، ههيني من بتهني بري دهكهم." كريسفوس چيتر گوشتهكهى ناو دهوى نه جوى و سهري بلند كردو تهماشاي زينوفونى كرد.

زينوفون پيدا چوو: "به يانى ليدهگهريين تو پيشان دهرجى، ئينجا ئيمه به دوات داديين. شتيكى ناساييه كه روڊيه بهردهقانى هاويژهكان بهگهله من دهكهون. سوارهكان دهگهله من دهبن. ههموو لهشكره كونهكهى كليرچوسى بو من دهميننهوه، وا بزائم ههزارو پينج سهد هوپلايت و پينج سهد سواره سووكهله سپارتى و پيبهيهكانيش به جيم ناهيئلن. چونكه من سهركردايهتبهيهكهه له شوين پرؤكسينوسى وهرگرتوه، نازوو قهكهى نهويش بو من دهمينيتهوه. پيشيني نهوهش دهكهم كه پياويكى راست و رهوان بي و ريگه بدهى كه ههرجى نهپيني و ناتيكي تر له ريزى لهشكرهكهى تو دا ههنه، بيته ريزى سوپايهكهى منهوه - ناخر له دلّم گرانه ببينم هاوشارهكانى خوم به ناچارى دهگهله سپارتيههكان بهريدا بچن."

كريسفوس سوور ههلهگهراو له توورهپييان رهشك و سپيلكى چاوى تيکهلى يهكترى بوون. ههستا پيوه بهرانبهر زينوفونى راوهستا. ههر

ئەو تا سىنگىيان ۋە يەككە نەدەكەوت. سەربازە پىرەكە لە گەنجەكە كورتتر بوو. زىنۆفون چاۋى نەترووكاند. بەلام ھېشتا مەرجەكانى خۆى دەپتست، دەتگوت خەرىكە بازار دەكاو گوتى:

"گرېسۆفوس، رەنگە ئاسانتر واپى كۆپونە ۋە يەك بە ھەموو سوپا يەكە بەكەى و رېگە بەدى ھەركەسەو كام لايەنى گەرەكە با بچىتە ئەولاولا منىش زۆر شادمان دەبم كوچكوچەو سلىجەكانى بەفرت بۆ بەجى بېلم و ھەر كارمەندىكى سەربازگەش كە مابى، بلا بۆ تۆبى، تا ھەسانە ۋەت بۆ مسۆگەر بكا..."

گرېسۆفوس منگە يەككى كىردو لە دوور پاماو بە دانواندە ۋە گوتى: "بۆ خاترى زىيوسى، ژەنرال، گالته نازانى؟ نەمزانى تۆ ھىندە پىت ناخوش دەبى پىاۋەكانت بە درەنگە ۋە بنون." لە تەنىشت ئاگرەكە دانىشتە ۋە بە زىزىيە ۋە لە ئاگرەكەى روانى. "رەنگە پىاۋەكانم ھەزبان لى بووبى شەۋىك تەنىشتىيان بگاتە ئاخى. قسەيان دەگەلدا دەكەم، تا لىرە ۋە دواۋە، ھەمىشە شوپىك بۆ پىاۋە ماندوۋەكانى تۆش چۆل بېلنە ۋە. ھەول بە ھىندە بەدوا نەكەون، تكا دەكەم."

زىنۆفون چىتر نەقى نەكردو گەراۋە ۋە بۆ ناۋ لەشكرەكەى خۆى چۆۋە ۋە منگاندى و گوتى: "ئەو داك سۆزانييە؛ دەبى ئەو مېخەى لەبن پېى دەرىنم." بەلام رەنگە كەس گوتى لى نەبووبى.

رۆژى پاشتر كەشەكە دژوارتر بوو؛ رۆيشتەكەش سەختتر بوو؛ سەنگى مەھكەكى رېكەۋتتەكەى زىنۆفون و گرېسۆفوس بوو. ھىلىكى درىژ، بە لەنگەلەنگ دەپرىشت، ھەركەسەو دەپرىشت ئازەلىك بكا تە بۆ خۆى بكا تە پەناۋ بەرگىشى لى دەكرد؛ چونكە ئازوۋكە پر كەم ببوو. ھەرچى عارەبانەيىكى بەتال ھەبوو، بەجىما. ئەو چەند سەربازەى لە بەرايىيدا دەپرىشتن قانىك رەشاتىيان دىت و بە غار بۆى چوون. گەرمای بەدار ئەو

قانا ئاخەى لە بەفر پاك كىردبوۋە. پىتر لە بىست سەرباز غارىيان داۋ خۆيان گەياندە شوپنەكە. پىتى خۆبانيان خستە ناۋ ئەو ھەلمەى لەۋى ھەلدەستا. كانىيەكى گۆگرد بوو، ئەوانىش سوودىيان لى ۋەرنەگرت. كە پىتى خۆبانيان خستە ناۋ ئەو گەرمەكەۋە ھەموو ھەپەسان كە دىتيان چۆن ھەندىك پەنجەكانىيان ۋەرى بوو و پىستى پىتە نەمابوو. ترسيان لى نىشت. وىستىيان گۆشتە داماللاۋەكانى خۆيان بە داۋىك لە شوپنەكانىيان بېستەنە ۋە.

كە خەبەرى زىنۆفونم دا، بە ناۋ بەفرى كەوت و چوۋە لايان، لە پىشدا فەرمانى پىكرىدن، پاشان لىيان پاراۋە، ئىنجا بە سەرى داىك و ھاوسەرەكانىيان سوپىدى دان واز بىتن برۆن. پاشان ھەرپەشەى لى كىردن ئەگەر نەرۆن بۆ چىكى دوزمن جىيان دىلى. پاشان بە رەقى كارى دەگەلدا كىردن و بە لىدان ھەلىساندە پىتە. بەلام پىاۋەكان ھەلنەستانە ۋە. يەككىيان گوتى: "ئەگەر پىت خۆشە سەرم بېرە، خۆ ھەر لىرە نابزووم." تارىكى سەرى لە زەۋى ناۋ ئومىدىر بوو، برىارى دا باشتىر ستراتىيى ئەۋە بوو كە ھەۋلىكى بى ئەندازە بدا تا تىرئەندازە پەلاماردەرەكان بترسىنى و دوورىيان بخاتە ۋە. ئەو تىر ئەندازانە بەدۋاى ئەو سەربازو ئازوۋقەبەى ئىمەۋە بوون كە لىمان بەجى دەما. زىنۆفون ھەستا ئەو پىاۋانەى كە ھىشتا پىيان دەكرا برۆن ھەموۋى كۆكردنە ۋە بە ناۋ دارستانىي ۋەركىردن و كىدیانە دەنگە دەنگ و دار شكاندن و شىرو قەلغان لىكدانىك، دوزمن سەرى سوپماۋ رايان كىرد. زۆرىي ئەو دوزمنانە يان دزو رىگر يانىش جووتىيارەكانى ناۋچەكە بوون لە راۋ و رووت دەگەران و ھىچ جۆرە مەشقىكىيان نەكردبوو.

بە درىژايى شەو زىنۆفون ھەر ھاتوچۆى بوو، منىش بەتەكىسەۋە بووم. يارمەتى ئەوانەى دەدا كە كەوتبۇنە ناۋ بەفرو زىرەقەكانى بۆ شوپنە

جیاجیایاکان رهوان دهکردو داوای له سهربازه سووکهکان دهکرد دهگهڼ ټیمه
میتنهوهو ټهوانه‌ی داهیزرابوون و کهوتبسونه نیو بهفر، ده‌ری دههیتان.
ټهوانه‌ش هیتشتا هیتیان تیدا مابوو، ناچاری دهکردن بجوولینهوه، نه‌کا
بیانبه‌ستی و بمرن. کربسوفوس که دوو یان سی مایل له‌ولاتری ټیمه‌وه بوو
گه‌یشتته گوندیکی. نریکه‌ی په‌نجا خانوویکی جزیری کون له شیوه‌ی
بازنه‌یه‌ک دروست کرابوون. چهند گوندی دیکه‌ش له نریکه‌وه‌را دیار بوون.
هرکه ناوچه‌که‌ی ټه‌مین کرد، هویلايته‌کانی خووی و لادییی گونده‌کانی
ناردن یارمه‌تی ټه‌وانه‌ی دواوه‌ بدنه و زینتوفونیش دلنیا بکه‌ن که له گوندی
جیپان بۆ ده‌میتنی. خووش بوو چاومان بهو پیاوانه کهوت چونکه ټومیدی
بهو که‌سانه به‌خشی که لپی راکشابوون و چاوه‌رتی مردنیان ده‌کرد. ټه‌و
پیاوه زه‌به‌لاحه سپارتيبانه‌ی کربسوفوسی، دانه‌رژتیک خه‌ریک بوون هه‌تا
هه‌موو ټه‌و مردوو و مه‌یله‌و که‌له‌شانه‌یان به راکیش راکیش گه‌یاند
گوندی. ټه‌و خانووه نابووتانه ده‌تگوت به‌هه‌شت بوون.

خانوه‌کان وه‌بن به‌فری که‌وتبوون، ټه‌گه‌ر دووکه‌ڼ له سه‌ریان هه‌لنه‌ستا،
نه ده‌دیتران. بۆ ټه‌وه‌ی ټه‌و خانووانه له زستانان گه‌رم میننه‌وه، چال
کرابوون و بانیکی خری نه‌ویبان بۆ کرابوو که به زړوکه له زه‌وی بلند بوو.
بۆ چوونه ناوه‌وه‌شی ده‌بوو به پیتلکه‌یه‌ک دابه‌زیبه‌ ناو ژووره‌که. په‌یژه‌که له
داری دروست بسوو و له کونی دووکه‌ڼی ژووره‌که‌شه‌وه‌را شوړی خواری
کرابوووه‌و له‌گه‌ڼ چوونه ژوورئ دووکه‌ڼ پری چاوی پیاوی ده‌بوو. ده‌رگه‌ی
ټاسایی له بهر مالتیدا نه‌بوو. ناوه‌ویان، سوپاس بۆ خواوه‌نده‌کان، گه‌رم و
قه‌شه‌نگ بوو. ده‌لاقه له ناو دیواره‌کاندا کرابوو، رایه‌خ له پیتش ناگردانی
رایه‌خرايوو. هه‌ر ژووریک جیتی نوستنی دوازه تا پازده سه‌ربازی تی
ده‌بووه‌و. ته‌نه‌ڼ له ژووره‌کانه‌وه بۆ ژووری ټاژه‌ڼ و ټازووقه داگردن ده‌چوو.
ټه‌و ژووران‌ه‌ش ده‌رگه‌ی تایبه‌تیبان بۆ کرابوو. ناو ژووره‌کانیش سوولاکه‌ی
پاک‌کردنه‌ویان هه‌بوو. پاشه‌رؤکی ټاژه‌ڼه‌کانیش رؤژانه له ناو سه‌به‌ته‌ی

ده‌کراو به قادرمه‌که ده‌هیندرا سه‌ری و فری ده‌درا. رؤژانیتیکیش به‌فر
به‌اتبنا، له‌لاییکی گردیان ده‌کرده‌وهو بونی به هه‌موو لاییتیکا پهرت
ده‌بووه‌و.

بونی دووکه‌ڼ و ټه‌و خه‌لکه‌ی خو‌یان نه‌ده‌شوشته ده‌گه‌ڼ بونی ټه‌و
ټاژه‌لانه‌ی که به ټازادیبه‌وه ده‌هاتنه ژووری دانیشتن، تیکه‌لی یه‌کتری
ده‌بوو. جاری یه‌که‌م که دابه‌زیمه خواری و امزانی ده‌بووریمه‌وه، به‌لام گه‌رمی
ژووره‌که‌و باشی ټه‌و ټه‌رمه‌نیسانه، بووژاندمیانه‌وه. هه‌زم ده‌کرد بۆ
حه‌سانه‌وه بچمه خواری، بۆ ناو کونیک که بۆ من و بۆ زینتوفونی ته‌رخان
کرابوو. ده‌شمویست بزانه سروشتی ټه‌و گه‌له و ژینگه‌و خو‌راکیان چۆن بوو.

له‌و کاته درټژانه‌ی هه‌سانه‌وهو چاکبوونه‌وه‌مدادا، سه‌یری شیوه‌ی چیتشت
لیتانیانم ده‌کرد. خوا ده‌زانی له‌سه‌فه‌ره‌کانمدا ټاماده‌ی سه‌ر دوو جوړه‌ه‌خوان
بویمه، جوړتیکیان به‌خاوتنی و به‌باشی ټاماده کرابوو، ټه‌ویتریان نانه
ره‌قه‌ی سه‌ربازی بوو. به‌ریکه‌وت بۆم ده‌ره‌که‌وتوو که هه‌ردوو جوړه‌خو‌راک
ده‌شتی وه‌ک یه‌ک چیرت به‌مرؤف بدنه. چونکه ټه‌و خو‌راکه که‌روودارو
کرمیسانه‌ی سه‌ربازانیش که ده‌مخوارد، پاشتر ده‌بووه خوین و ده‌مار و
ده‌بووه ټازیبه‌تی و ټاواتیشی لی په‌یدا ده‌بوو. به‌لام لیسه، له‌و گونده
نامو‌یه‌ی که هه‌ر له‌ناخ و له‌به‌رد دروسته، پارچه‌گوشتی ټاژه‌لیان بۆ
هینان که به‌درټژیایی ژیانم، ته‌نانه‌ت له‌سالانی گرانیش له‌ټه‌پینا، ټه‌م
جوړه‌گوشته‌مان له‌به‌ر سه‌گه‌کانیشمان دانه‌دنا. گوشته‌که له‌نیو روتیکدا
قرچابوووه‌و که نه‌ده‌زاندرا هی چ بوو، جگه له‌وه‌ش هه‌ر به‌خاویش ده‌هات
به‌لام هه‌موویان به‌بیدلیسه‌وه ده‌خوارد. ټه‌و ده‌مارانه‌ش که ده‌جووران و
نه‌ده‌خوران، بۆ ماوه‌ی چهند سه‌عاتیک ده‌یانکولاند، پاشان له‌ناو رونی
ده‌یانقرچانده‌وه، بۆ ټه‌وه‌ی راوچیبه‌کان له‌کاتی راوگردنیاندا، بیجوون تا

برسیتیپیان بشکینتی. که سه‌ریازه‌کان ده‌یانجوی، زۆر که یفیان پی ده‌هات. سووسه‌جی تایبه تیشیان له می‌شک و ره‌گی برژاوی دا‌کراو و شیریی بز و مه‌ریشیان هه‌بوو بۆ کاتی هه‌سانه‌وه پیمانان ددها.

هه‌شت رۆژ له و گونده ماینه‌وه، به در‌یژایی ژیانم هه‌رگیز هینده سوپاس‌گوزاری کهس نه‌بوویه نه‌وه‌ندهی هی نه‌و گوندییانه بووم. له کاتی رۆیشتماندان، لاد‌ییه‌کان فی‌ریان کردین چۆن وه‌ک نه‌رمینیان بار‌گه‌مان لول دا تا له پییان له به‌فر‌نقوم نه‌بی. پیتلاوی به‌فریان به‌و پیاوانه‌ی ئیمه به‌خشی که پییان برینی گه‌وره‌ی لی‌بوو. پیتلاوه به‌فره‌کان له تلیانه دروست کرابوون. پیشیان گوتین چۆن خۆمان له به‌فرکویری ده‌پاریژین. بۆ نه‌مه‌ش ده‌بوو گه‌لای دره‌خت به‌شاشی له به‌کتری به‌ستینه‌وه به‌روخساری خۆمانیدا شو‌ریکه‌ینه‌وه. نه‌گه‌ر هه‌لیکی بۆ به‌خسی ده‌چمه‌وه نه‌و گونده و پیتی نه‌وه‌ی نه‌و که‌سانه‌ ماچ ده‌که‌م که له‌و کاته پر‌ناهه‌مواره‌دا به‌هانامانه‌وه هاتن و یارمه‌تیان داین و تی‌ریان کردین و له ئیمه‌یان سه‌رما و سو‌لی زستان ده‌رباز کرد.

IV

کریسو‌فوس له‌ته ده‌مار‌یککی ده‌جوی که منگان‌دی و گوتی: "نه‌و بی ئابروانه قه‌ت فی‌رنابن، له‌شکر وا له‌برسان ده‌مری و نه‌و کونه‌ش ده‌بی بگیری، به‌لام من بی‌رۆکه‌ی سازدانی مندال و ئافره‌تانم له‌لا په‌سند نییه." له‌و دوو هه‌فته سارده‌ی بوورین، ته‌نیا نۆه‌ت مای‌لی‌کمان پر‌یوو. له‌ ریگا دز هه‌راسانیان کردین تا له‌ رووباریکی بچووکدا ده‌رباز بووین و گه‌یشتی‌نه وه‌لاتی تاو‌چی‌یان. نه‌مانه‌ش گه‌لیکی شه‌ر نه‌نگیزن و هینده‌ی هه‌موو نه‌و نه‌ته‌وانه‌ی تا ئیستا رووبه‌روویان بووینه‌وه، شه‌رخواز بوون. ئازووقه‌مان کهم بیوو، چونگه گوندییه‌کان هه‌موو خۆراکه‌کانیان سووتاندبوو، بۆیه ده‌بوو زوو بر‌یک زواردن په‌یدا بکه‌ین، نه‌گه‌ر نا ده‌ترساین له‌ برسان برین. له‌ نه‌نجامی لی‌کو‌لینه‌وه کردن ده‌گه‌ل نه‌و زیندانییانه‌ی له‌ ریگه‌دا دیلمان کردن، زین‌فۆن توانی به‌ شو‌ینی باره‌گای تاو‌چییه‌کان بزانی. هه‌موو گه‌لی نه‌و نیشتمانه ئازووقه‌و مالاتی خۆیانیان ده‌گه‌ل خۆیان بردبوو و بۆ وی چوو‌بوون.

شو‌ینه‌که چیاییک بوو نه‌گه‌ر به‌ ناچاری نه‌بایه، که‌سی تیدا نه‌ده‌ژی. پیاو نه‌یده‌زانی چۆن ژن و مندال گه‌یی‌ندراونه‌ته ناو نه‌و به‌رده په‌قانه‌وه؛ ئاخ‌ر به‌رده‌کان ده‌شتیکی راست و شه‌خته‌به‌ندو روو له‌ با بوون و سی‌لای که‌ندالیکی سه‌د پی به‌رز ده‌بوو. سه‌ره‌وه‌شی له‌ به‌فر رووت بوو، چونکه به‌رده‌وام ره‌شه‌بای لی‌ده‌هات. یه‌ک ری‌چکو‌له‌ی له‌لایه‌که‌وه ده‌گه‌یشتی.

چهند دار به پرووه کی کۆن له پێدا هه بوون. که ندادنیکی راست له سه ره وه له به ران بهر پێچکۆله که دا هه بوو، بهر گر بیکاران له سه ره ئه و په وه زه وه گه لیک کۆله که و بهردیان بۆ بهر گر بیکردن که له که کردبوو، تا به سه ره ئه و که سانه یاندا فری دهن که ده یانه وی سهر بکه ون. شوینه که پیوستی به سه نگر سازدان نه بوو، خۆی سه نگر بیکاری سروشتی بوو. پێگه ی چوونه سه ری به دیوار بیکاری به ردی نه وی پارێزراو بوو، که چوینه سه ره به رزاییه کی به ران به ریشی چهند هه زار که سی کمان دیت، به نار بیکاری، خۆیان له سه ره ئه و به رده ره قه هه شار دا بوو. خۆیان له په نای دارو به ردا شار دبووه وه.

که گه یشتینه جی، کریسۆفوس له وی را وه ستا بوو. زینۆفۆنیش گرده کانی ده ور وه ری سه ح کرده وه.

پاشان گوتی: "ده بی ئه مجاره ئه و رووتینه به زینین، چاوه ری بن تا شه و دادی. ئینجا لیسه وه به چهند سه ره باز بیک په لاماریان بدن. چهند پێشه نگیکاری زری پۆش و له شکره سوو که که ش به و پێشه دا بنیره وه که پێیدا هاتن، ئینجا با دزه بکه ن و پشت له دوژمن بستتین. کریسۆفوس، سپار تییبه کانت، وه ک خۆیان پێیان خۆشه، له پشت وه را به. له وه ئاسانتر نه بووه. تاکه شت بیک که نیگه رانی کردووم ئه وه یه؛ که ی فراشینه که م ده خۆم؟"

کریسۆفوس به گالته وه بۆی ته واو کردو گوتی: "ژه نرال، تاکتیک بیکاری جوانه - هه رگیز له رۆشن بیریکی ئه پینی له وه با شترم ره چاوه نه ده کرد. با سه که ده رباره ی ئه پینیانه: ده ماره بنیشت ته ناوی؟"

نه مه یشت زینۆفۆن وه لامی بداته وه و لیبی وه پێش که وتم و گوتم: "که واته هونه ره ئه وه یه کی له دو او ره دزه ده کاو پێشان پشتیان لی ده ستتین. کار بیکاری کوشنده ده بی ئه گه ره دوژمن بۆ سه ی بیک له و دیوی دا بنیته وه." زینۆفۆن سه یری دوژمنانی کرده وه و بریاری دا پێگه یه کی تر

په یره و بکا. "بۆ وه رگ بیک نه به یین و هه ولی بگره وه به رده یه کیان له گه ل نه ده یین؟ با وریان پی بینی که ئیمه داگیر که ره نینه و ناشمانه وی لیسه بیتی نه وه."

کریسۆفوس له ناو ریشه ئالۆزه که یه وه را منگان دی: "هه ولم دا قسه یان ده گه لدا بکه م. ئه وه تا تاکه ده روزه. لیسه ها وارمان بۆ یان کردو پێمان گوتن نامانه وی نازاریان به یین؛ ته نیا نازو و قه مان گه ره که وه ته ماشمان نیبه که س بکوژین. به لام هه ر جار بیکاری و یستمان بچینه پێشه وه، به ردیان به سه ردا غلۆر کردینه وه. ئه وه مان ده ست که وت." ده ستی بۆ نیو ده رزه ن پی او درێژ کرد که بریندار بیوون. "لی نه گه ران هه ر برینداره کانی شمان بیتی نه وه. به رده وه ام پاشه رۆکه خۆیا مان به سه ردا ده ها وێژن."

تا وچی به کان له سه ره وه را به ته وره ییبه وه سه یریان ده کردین و ئاماده بوون هه ر ده میکی هیلینی به کان په لاماریان بدن ئه وان به ره رچیان بده نه وه. زینۆفۆن گوتی: "لیم گه رین با شت بیک بکه م، پیو، کوره پیسیدی به که ت له بیره، ئه وه ی که واما ن زانی گیل بوو؟ ئای ئه گه ره ده زانی فیتری چی کردم." زینۆفۆن بانگی کالیماجوسی کرد، ئه و ئه ورۆژی سه ره کردایه تی زیره قانی دو او هی ده کرد. ئینجا بانگی ئاگاسیاس و ئه ریستۆنیموس و ژماره به ک ئه فسه ری دیکه شی کرد. ده یناسین و ده شیزانی پێش بریکتی یه کتر بیان ده کردو ده گه لیان چوه ناو چیمه نیک که له دو وری مه ودا ی به رده کانی دوژمن بوو. له وی له شو نیک را وه ستا که هه موو بهر گر بیکه ره کانی دوژمن بیبینن و دهنگی دان تا بزانی ئاگایان لیبی بوو و ئاماده ش بوون. ئینجا هه ناسه یه کی قوولی هه لکی شوا و له هه شار گه که ی په نا دره خته کانه وه را باز بیکاری هه لدا و به ناو مه یدانه که دا رای کرد و وه ک که رویشک ئه ملا و ئه ولای کرد تا به رده قانی و تیری پی نه که وی و خۆی گه یانده په نای چهند دار به روویکی گه وره وه. هه شت نۆ عاره بانه ی پر به ردیان بۆ شو ژ کرده وه و

بهردهکان چەند گرتیەک لە سەربییەوه دوور هاتن و بە درەختەکان کەوتن. ئاوری لیمان داو؛ لەو دوورەرا دیتەم پەنگی وەک پەلکە پیواری لیها تبوو. خیرا بازیکی تری هەلداو خۆی گەیانە درەختەکە ی ترو لەویش خۆی شاردهوهو زۆری نەما بو بەردیک بەگە پینیتەوه. ئەمجارە بازی هەلداو گەراو لە ئیمەو بە کۆمەل تیرو بەرد لە دوویەوه دەبارین. بە هەناسە برکێن هاتەوه. کربسۆفوس توورە بوو.

مپاندی: "ئەو چ بوو کردت؛ دەتویست خۆت بە تراندن بدە! تۆ بە ناو ژەنرالی بەلام هیندە نیرە کەری شوانیک میشتک نییە، چۆن ئاوا خۆت دەخەیتە مەترسییەوه؟ نەزانی کورە سۆزانی، دەبێ پەتت لە مل بکەم و..."

کە بینی زینۆفۆن تێ پیرادەما، چیتەر فرزە ی نەکرد. ئەفسەرەکانی تریش حەپەسابوون.

زینۆفۆن گوتی: "بە سێ خولەک پراکردن، ئەو هیروورانە بیست بار بەردو سەد تیریان لە من گرت و بە فبیرۆیان دا. ئایا تەقە مەنیسە کە یان کۆتایی نایب؟ تا ئەم پاشنیوەرۆیە ئەگەر دوو سێ جار ئاویان لێ بکەین، تەقە مەنیان پینا هیتلین. کێ دەبەوێ دەستپیشخەری بکا..."

گرمەگرم و تەق و هۆری کۆلە بەردیکی تر کە لە سەرەوهرا فریدرا خوارێ قسەکانی زینۆفۆنی پری. کە تەماشامان کرد دیتمان کالیماس چوس خۆی دابوو پەنای یە کەم چینه درەختەکانی لەوێ بوون و پاشان خۆی تەیار کرد تا بگاتە ویستگە ی دوو مین، کە زینۆفۆن خۆی لەوێ شاردهوه. کە ئاگاسیاس ئەمە ی دیت، نەبویست بەرانبەرە کە ی بییتە یە کەم کەس دەگاتە ئەوێ و ئەو شەرەفە و دەدەست دینێ؛ بوێ ئویش بە غار چوو و توانی خۆی لە بەردبارانە کە پیا ریزی و خۆی گەیانە کالیماس چوسی و ئویش تاوی دا و خۆی گەیانە ویستگە کە ی ترهوه. پاشتر ئاریستۆنیموس بازی دا و چوو، لە پاشەویش ئاینیاس رای کرد و ئیتر بەرد بارانە کە وەک گەواله دەشت و دەری پڕ دەنگ کرد.

خۆشبهختانە، هیچ کام لەو پیاوانە پەنجەشی بە خۆین دا نەهات. هەر لە پاشی دە خولەک لەو غارغارۆکییە، لە بری بەرد بارین دوزمن هەر هاوار هاواری پێ ما. لە سەد بار پتر بەردیان شۆز کردەوه، بیی ئەوێ یە کیکیش زامدار بیی و ئینجا چەکی قورسیان نەما.

کربسۆفوس سلی لێ نەکردو هاواری لە هۆپلایتەکان کرد تا بۆ پیشەوه برۆن و ئەوانیش خۆیان نامادە کردو بۆ پیشەوه چوون؛ کالیماس چوس و ئاگاسیاس و ئاریستۆنیموس و ئاینیاس، بی پاسبەوان، روویان لە بارهگا گەیان کردو چوونە پیشەوه. ژن و مندال لە ناو بارهگا یە کە یان کردیانە هاوارهاوار و قیژە قیژ، دلنیا بوون کە ئەو هیترش بەره قژن و کولکنانە هەموویان دەکوژن.

دەیان سالە دەمەوی ئەوێ دیتەم لە بیرم بچیتەوه. سەدان ژن و پیر، لە ترسان، خۆیان گەیانە رەوهزی شاخە کە و بازیان هەلدا خوارێ. وەک ئەوێ هەموو ژبانی خۆیان هەر ئەو مەشقه یان کردبێ، تەنانەت یە ک چرکەش دوو دلپیان نەبوو. ئەوانە ی مندال، یان مەلۆتکە یان لە کن بوو، لە رەوهزە کە راولستان و هەناسە یە کیان هەلکیشا و لە پیتشدا بچوو کە کانیاان تیتە لداو ئینجا خۆیان بازیان دا. هەموو سوپا لە شوینە کە ی ئیمەوهرا ئەو کردەوه یە ی بینی و بوو پە کوو پە کوو و هاواری ژنە کافان کرد خۆیان هەلنە دەن. ئەو نەریتی ئەو خیلە بوو لە کاتی شەردا، ژنەکان نەیان دەویست نە لە بەرچاوی شوو کانیان ئابروویان بچێ و نە مندالەکانیاان ببردرین و بنه کۆیله. واتینگە یشتن هاواری ئیمە بۆ کوشتنیان بوو، بۆ یە هەولێ پتریان دا هەرچی زوو تره خۆیان هەلنە دەن، هەندیکیان لە جیتوه قورگی مندالەکانیاان هەلنە زران، چونکە هەلنە دیرە کە یان لە کن دوور بوو. هەندیکیان مندالەکانیاان یان باوک و دایکە پیرەکانیاان بۆ دوا جار لە باو هەش دەگرت، ئینجا پازە کە یان بەرهو مردن هەلنە دا.

سهرکهوتنی ههر چوار کاپتنه که لییان بووه دهردهسه‌ری و به‌راکردن به‌رهو ره‌ه‌زه‌کان چوون و بانگی ژن و پیره‌کانیان ده‌کرد تا خو‌یان فری نه‌دهن و بگه‌رینه‌وه دواوه؛ چونکه که‌س زیانیان لی نادا. شمشیره‌کانی خو‌یانیان داگرت و لا ته‌نیشته‌کانیان به تاو‌چانیسه‌کان نیشان داو له قه‌راخی که‌ندالنه‌که‌یان گه‌راندنه‌وه. به‌لام به‌مه پتر په‌شوکان و گه‌له‌کو‌یان له نه‌فسه‌ره‌کان کرد. ئاینیاس چاوی به پیره‌میردیک که‌وت، پیده‌چوو گه‌وره‌ی نه‌و گه‌له‌ بیت، به‌رهو ره‌ه‌زه‌که ده‌چوو، دا خو‌ی فجووری خواری بکا، نه‌ویش له دواوه‌را توند گرتی. کابرای پیریش خو‌ی به پالتویه‌که‌یدا شو‌ر کرده‌وه و هه‌ردووکیان ویکرا که‌وتنه ناو به‌ردانه‌وه.

سپارتیه‌کانی کریسوفوسی گه‌یشتنی و توانییان، دوا‌ی زبان که‌وتنیکی زوره‌وه، لیکیان بکه‌نه‌وه. له‌و چند هه‌زار که‌سه‌ی خو‌یان له ره‌ه‌زه‌که‌وه هه‌لدا، ته‌نیا چند سه‌ده‌که‌سیکیان قورتار بوون. ده‌نگی چند مندالیکیش ده‌هات که له‌به‌ر مندال زوری دایکه‌کانیان جیانیان هیشته‌بو، جا له مردن رزگار بیوون. ده‌نگی نه‌ مندالانه ده‌گه‌ل ده‌نگی هه‌زاران سه‌ر مالاتی جیما و تیکه‌ل بیوون. نه‌مزانی هه‌ستی نه‌و پیاوه به‌رگریکه‌رانه‌ی تاو‌چی چ بو کاتیک که ده‌باندیت مندالنه‌کانیان بی هۆ، به‌که‌مه‌ل خو‌یان ده‌کوژن. هیچ هۆبه‌کمان نه‌بوو په‌یوه‌ندیان پیوه‌بکه‌ین. زینوفون فه‌رمانی دا هه‌موو دیله ناو‌خوییه‌کان نازاد بکرتن، به‌و ئومیده‌ی بچن خو‌یان بگه‌ییته‌ به‌رگریکه‌ره‌کانی ناو گرده‌که‌و پییان بلین نه‌و چند مندالنه‌ی که ماون ده‌یانسه‌نه گوندیک و له‌وئ ده‌درینه‌ ده‌ستی دانیشته‌وانه‌که‌ی و ته‌واوی کۆگایه‌کیش نازووقه‌یان پی ده‌دری.

شه‌و، بو‌نه‌و ژن و مندالانه، خه‌مبار ماینه‌وه. که خو‌م دزیسه‌وه تا نه‌ستتیریا بدۆزه‌وه، ئیشه‌که‌م ئاسان نه‌بوو. که له نیکولاوسم پرسی، ده‌ستی بو‌که‌ندالیک ره‌وان کرد له به‌رانبه‌ری کامپه‌که‌مان بوو.

له‌نیوان دوو به‌ردی گه‌وره خو‌ی کورژ کردبووه‌وه و سه‌یری ته‌رمی نه‌و ژن و مندالانه‌ی تاو‌چییه‌کانی ده‌کرد که خو‌یان فری دابوو خواره‌وه. له خواری کومه‌لیک ئاگردانی مردوو سۆزین نه‌و ناوه‌یان ره‌وشه‌ن کردبووه‌وه. زینوفون فه‌رمانی دابوو کریتییه‌کان نه‌و مردوو سۆزینانه دروست بکه‌ن و ته‌رمه‌کان بیین و بیانسوتین. نه‌ستتیریا گیژ بوو، قسه‌ی ده‌گه‌ل نه‌ده‌کرا.

ویستم دل‌ی بده‌مه‌وه‌و گوتم: "شتیکم بو‌هیناوی." هه‌لوه‌سته‌یه‌که‌م کرد بزانه‌م کاردانه‌وه‌ی چ ده‌بی، نه‌یوو، منیش نه‌مزانی چیتەر بلیم. له‌ته‌ نانیکی به‌هه‌نگوتیم بو‌ی هینابوو. ده‌مزانی په‌سندی بوو، ئاخ‌ر له‌ ژیان ده‌گه‌یشت، ئیستا نه‌وه‌ک جاری جاران بوو.

نه‌ستتیریا رووی له‌ کونه‌ به‌ردیک کرد، نه‌سرنی خو‌ی سرپییه‌وه و پاشان رووی بو‌وه‌رسووراندیم. له‌ بو‌نی جلکییه‌وه دیار بوو که له‌میژبوو له‌وئ دانیشته‌بوو.

سه‌یری کردم، له‌وه پترم؛ له‌ چاوی خو‌ینده‌وه که پیش‌بینیم ده‌کرد. هه‌ستواژه‌که‌ی گۆری، هیچی له‌ ده‌موچاوی نه‌ده‌زاندارا. به‌لام هه‌موو شتیکی لی ده‌خویندراوه. بیده‌نگ لی دانیشتم، سه‌یری تاریکاییم کرد.

مگان‌دی: پیو، باش نیمه، زگم قوره‌قوریه‌تی. گرفتی ژنانه‌م هه‌یه. "شانم له‌ شانی خشا، بی نه‌وه‌ی بیه‌وئ، خو‌ی کورژ کرده‌وه.

نانه‌که‌م لوول داوه‌و پیشنیارم کرد خواردنیکی تری بو‌بیه‌م. "سووپ؟ رو‌دییه‌کان تازه بزنیکیان کوشته‌وه‌و وا خه‌ریکن ده‌یکولین..."

نه‌ستتیریا رووی خو‌ی وه‌رگتیرا. دیسان بیده‌نگ مامه‌وه. چ بلیم. بریارم دا هیچ نه‌که‌م، ئاخ‌ر ئاردم بیژت، که‌په‌که‌م ریشتم.

"نه‌ستتیریا، من پیت قایل بووم خزمه‌تی رو‌دییه‌کان بکه‌ی. ده‌زانم شاره‌زاییه‌کی باشت هه‌یه. بو‌تو‌ئه‌رکی سه‌ربازی خو‌م پیشیل کرد. پیاویکی یۆنانیم له‌به‌ر خاتری تو‌ تیکشکاند. هیشتا‌ش خو‌ت لی‌م لالووت

له بهر پروناهی مردووسۆزهکاندا، خه میکی زۆری پیتوه دیار بوو. سهیری مردوو شاردهرهوهکانی دهکرد، دهچوون دایک و بیچوووهکانی دامیینی گردهکهیان ویکرا دهسووتاندو ئهویش دهستی له دهوری زگه پر ژانهکهی گرتبوو.

دهکهی بهراستی هینده نیگهرانی که خیانهتت له باوکت کردوه؟ دهمهوی تیبگه م."

ههلهسته بیکی دووردریژی کردو منیش ویستم چاوی بخوینمهوه. دهنگی دوور هات. هینده نهرم قسهی کرد ناچاری کردم خۆی بو خوار کهمهوه، قسهی کردو لیتی نهجوولاند.

"زۆر له باوکهمهوه دوورم. خیانهتم لیتی کردو ناتوانم بجمهوه کنی. دهزانی چم کردوه. نهفرهتی لی کردومه. سزای بهوه داوم که مردنی هه موو ئهوانه م بهچاوی خۆم دیت که لیم نزیك بوون."

"کی؟ خۆ ئه و لیره نییه، ئه و شتانهت له کی زانی؟ چۆن دهزانی خیانهتت لیتی کردوهو چۆنیش دهزانی سزای داوی؟"

"ناتوانی سناییه له تاریکیدا بهچاوی خۆت بیینی. بهلام که تیرهکهی له قورگت ختم بوو، ههینێ دهزانی چییه. تاعون نابیندری، بهلام دهبیینی چۆن ئهوانه ی تووشی دهبن رهش دادهگه پین. باوکیشم ئاوايه، دهزانم."

سهرم سورماو سهیریم کرد. هیشتا نهزانی چ بیوو. سهرم دریژ کردهوه تا بیگهینمه دهموچاوی. گوتم نهکا تای لیها تبتی. سهری دوور خستمهوه.

"پیو، نامهوی تیبگه ی. بهلام پتوبسته ئیستا بهتهنیا بم. نامهوی هیچ پیاویکم لی نزیك بی. بهیانی بو ریشتن ئاماده ده بم."

سهرم دانواند. کی دهزانی میشکی ژن چی تیدا یه؟ له خواوهندهکانیش زووتر دل دهگۆرن. هه رهچنده زتیوس خواوهندی ئۆلیمپوسه، بهلام له هیراو نه یارهکانی بترازی، کی ههیه دهستی بهسه ریدا دهشکی؟ دهگه رامهوه بو ناو کامپه کهمان، له ری ئاورپیکم لیتی داوه. کهوتبووه دالعهکانی خۆی و منی له بیس نه بوو، دهتگوت هه رگیز هیچم بوی نه کردبوو. قاچهکانی له پیش خۆی دریژ کرد بوو، هیچیان لهسه ر نه بوو، جوان بوون. به پیچهوانه ی رۆدیبه کولکنه قۆچهقانی هاوێژهکان بوو.

پېچکەى چاره‌نووس

دوو گۆزه له‌سه‌ر زه‌وى كۆشكه‌كه‌ى زىيوسيدا هه‌ن
ئهو گۆزانه ئهم ديارببانه‌ى تيدا هه‌لگيراوه كه بۆ ئيمه‌نه، گۆزه‌يه‌كيان
پرى شه‌يتان و ئه‌وى تريشيان تڙى ميه‌ره.
كه زىيوسى خواوه‌ندى برووسك ديارببانه‌كانى خۆى له هه‌ردوو‌كيان
تېكه‌ل ده‌كا،
پياويك ئىستا تووشى چاره‌نووسى باش و ده‌مىكى ديكه‌ش سه‌وداى
چاره‌نووسى خراپ ده‌بى.
ئهو پياوه ده‌بىته كه‌سىكى نامۆ نه‌دارى دلڤه‌ق و شىتاتى
تا زه‌وى كۆتايى دى، به‌دواى ده‌كه‌ون و
ئه‌وئيش بى ئومىد ده‌خولتته‌وه و خواوه‌نده‌كان و مرؤفئيش، وه‌ك يه‌ك،
نه‌فره‌تى بۆ ده‌نڤرن.
- هۆمه‌ر

I

ئەو رۆژ بەسەر بردن و بەردەوامی نەربیتی کوێرانەمان، تەنیا ھۆبەک بوو وای لێ کردین بتوانین بەرگە بگرین و گوێ بەو ھەموو ترس و تۆقاندنە نەدەین کە بێ پسانەو دەھاتە سەر رێمان. گوێ نەدان بوو، بەلێ بەلام لەبیرکردن نەبوو. ھێچمان لە یاد نەکرد. لەمێژبوو دەستمان بە سەفەرەکەمان کردبوو، خۆمان دابوو دەستی نەربیت. پروو بەروو بوونەو ھەردن و نەخۆشیشمان لە قوژنیکی تەسکی مێشکماندا ناخنی بوو. دەشی بەرگە ترس بگیری ئەگەر لە مێشکدا کورژ بکرتەو و بکرتە نەربیتیکی کوێرانە. بەلام ئەگەر پێ بێ بدەین، بێلێن بەھەر شتووبێت بێ، سەر ھەلبداو بێتە راستی، ئەوکات، بێگومان وەک تیغەکە ی ساپی دەمانکوژی.

پێنج مانگ بەسەر کوشتنی کۆرش لە جوناخا، تێپەری. ئەو پێنج مانگە ئێمە ھەنگاو بە ھەنگاو لە شەر دابووین. تازە بە ویستی خۆمان نەک لە ناچاری، ھاتینە ناو رۆتین. رەوشت لە ئەوپەری نزمی دایە. ھەر رۆژ پیاوکان بە بێ دەنگی دەروژن، ھەموو جوۆر ھزرکردنەو ھەیک لە مێشکی خۆیان دەردین و تەنیا بێر لەو دەکەنەو کە تا ئیوارە ئێو رۆژ بژین. ھەنگاوی خیراتر دەھاوین و تەنیا ئەو دەمە سەریان ھەلدەبێن کە پێویست بێ لە دژی ئەو پەلامارە رۆژانەیی دەکرا سەریان، بەرگری لە مانەو ھەو خۆیان بکەن. خۆ نەشەردین کەش گۆراو رۆژ ناو ناو ھەو دەدەرکەوت؛ بەفر تواوو ھەو کیفار لەبری پەلک بە درەختەکان شۆرپووەو کە ھەتاوی لێدەدا

و ھەک مرواری دەبریاو ھەو درۆپ درۆپ دەکەوتە ناو ئەو گۆمە ئاوانە ی لە بن دارەکان پەیدا بپوون. با و ھەک جارێ ناتەزین. کە لە چیا ھەنگاویکمان بە یەک ھەفتە سەدو پینجا مایل رۆیشتین. ھەر ھەنگاویکمان دەھاویشت، دەبوو ئەگەری تووشبوونی ئەو چالیبیبیە خێلەکیانە ھەلبەسەنگیتین کە ھەمیشە ئامادەبوون بە مشتەکوڵە لەگەڵ دوژمنەکانیان بکەونە شەر. ئەو چالیبیبیانە کۆرسییەکی کووتالیان دەبەردا بوو کە ھەتا کن رانیان شۆردەبوو ھەو بەلەکیچیان ھەبوو و ھێلمیتی ئەستوریشیان لەسەر دەنا. رمی درێژیان ھەلدەگرت و خەنجەری گەورەشیان دەبەر پشتیان دەنا. لەنەکاو بەخیرایی پەلاماریان دەداین؛ دەیان کەسیان کوشتین. لەکووتاییدا، لەشەرێک بەیە کجاری بە سەریاندا زالی بووین.

رێنیشاندەرەکانمان پێیانگوتین کە تەنیا دوو سەد مایلیک ماو بوو بگەینە دەریا و ئاسایشی یە کجاری پەیدا بکەین، ئەمەش تەنیا نیو مانگ رۆیشتنی گەرەک بوو؛ بەلام زینۆفۆن پێی نەکرا باوەر بە لەشکرە داھێزراو ھە ی بێن. قسە بلاو بوو ھەو کە واخەریک بووین لە دوا قوئاغی سەفەرەکەمان نزیک دەبووینەو. پیاوکان پێی خۆیانیان ھەلینا. لە جارێ کە مەتر دەلەنگین و قەلغانەکانیشیان لە پێشان قیبتەر راگرت.

ئینجا گەیشتینە رووبارەکە.

تازە بەفر دەتواو ھەو رادە ی ئاوە تەزبوو ھەو رووبارەکە ھێندە بەرز بوو ھەو، نەدەکرا بە پێیان ملی پێو بنین. راستە شارەزای پەرینەو ھەو رووباران بپوون، بەلام ئەمەیان ھەرچەندە لەسەر نەخشەکەشدا نەبوو، لێمان بوو رێگر. ھێندە شیلوو بوو، نەدەکرا بزانی چەند قوول بوو. زینۆفۆن پێشەنگی بەھەردوو لادا نارد بزانی شوینیکی باش بۆ پەرینەو نابینەو. ئیوارە ھەردوو چین ھاتنەو. ئەوانە ی چوو بوونە لای باشوور گوتیان رووباریکی تریش لەو رووباری دەکردهو نەدەکرا کەس لێی بپەریتەو.

ئەو تىمەي چووبووه باكوور، بەختەوهرتر بوون. چەند چالبيبيەكيان توش هاتبوو، بەلام زوو راويان نابوون و چووبوون ئيشەكەي خوڤيانان كردبوو.

سەركردهكەي ئەو چينه كابرابينكي منجر بوو، نيچيرقان بوو، ناوي چارۆن بوو. شارهزاي رووباران بوو. دواي هەرەشه لیکردنی ئینجا قایل بوو بمانباتە شوئینیک بتوانین لەوی له رووبارەكە دەریاز ببین. دەریاز بوونەكە ئاسانیش نای. چارۆن له پيشهوهو سەرجهم سوپاكەشي بەدواوه بوو، بۆ ماوهی دوو رۆژ قەرە بەقەرەي رووبارەكە هەلکشاین. زینۆفۆن لەگەڵ دەستەیهك چەكداری سووك لەدواوه بوو تا ئیمه و ئەو كەم ئازووقەیهی مابوو، بمانپارتیزی. گەبشتینه ئەو شوئینهی چارۆن دەبوست. ئاوهكە وەك پيشان خیرا دەرۆیشت و قوولبش دیار بوو. چارۆنیش سوئندی خوارد كە بۆ پەپینهوهی سوپا باش بوو، بەلام دەبوو له خویمان وریا بین. رۆژ لەسەر زەردی بوو. ئاوهكەي سوور داگتیرابوو. بەر دلیم گیرا. دیسان سروودهكەي سايراكوسیم هاتهوه یاد؛ هەرەشهی مردغان لەبەردا بوو. گردهکانی ئەم بەره هەمووی دار بوو، سەریازەکان لیتیان خست و هەندیک چوون داریان بۆ سووتاندن کو کردهوهو زینۆفۆنیش فەرمانی دا بچن له دارستانهكە چ درهختی بچووك ههیه بیانبرن، بۆ ئەوهی بەسەر ئاوی بخا. له دلای خووی وای دانابوو هینده كەلەك دروست بکەین كە بتوانین هەموو پیاو و ئازەلەکانیشمان دەریاز بکەین. هەرکەسهو دەبوو به پیتی شارهزایی خووی ئیش بکا. گوتیشی دەتوانین به چەند كەلەكیک بریندارو پەككەوتەو ئازووقەكەمان پەپینینهوهو خویمان نەخهینه مەترسییهوه.

سێ رۆژان بهو ئیشهوه خەریك بووین، ناوهناوه یان باران یان تەزره دەباری و هیشتا ئاستی رووبارەكەي بەرزتر کردهوه. ئەوانهی مەلهیان نەدەزانی، هەتا سپارتیبهکانیش، هەر خەریکی ئەو ئیشەي خوڤیان بوون.

له حەژمەتان هینده تووره بیوون پەنجەت بگه یاندا ناوه، شیربان لی دەردهكیشای. سپارتیبهکان گیانلهبهری هیشكەتینهو رقیان له ئاوه بیتتهوه. هینده له مێژبوو له گەلیان له سەفەر دابووین، باش شارهزایان بیوون. ئاوهكە هینده خیرا دەرۆیشت و پری لیمشت و كەرته شهختهو شتی تریش بوو، پیاو دەرترسا هەندی له خواوهندهکانیش له ژیربهوه خوڤیان شاردبیتتهوه؛ بۆی بەراستی ترسناک بوو. پیاویکی له تەمەنی ئەوکاتی من، هینده شهیدای ژیان بوو، نەیدهویست ئاوا به ئاسانی لیره بمری و بواری نەوهکانی خووی نەدا له هەزار یان دوو هەزار سالی ئاینده له سەر ئەم زهوییهدا نەژین. ئەگەر مردنیش به شتیهوییکی چاوه‌پوان نەکراو، بەرۆکی بگری، ئەوه دهبیتته هۆی سەرسورمان و بیروکەیهکی وای لی پەیدا دەبی كە ماناو کاریگەری تاییهتی خووی لی رەنگ دەداتەوه. له میانی ئەو سێ رۆژ تەماشاکردنهی ئەو رووباره، من پینجا سال له خویم پیرتر بووم و هەمیشه، وەك یهکیکی لەم تەمەنه پیرییهدا بیت، هەزم له مردنی خویم دەکردهوه. كە مردن گەمارۆم دەدا، كەم وا دەبی بتوانم بیری لی نەكەمهوه.

ئەو رۆژەي پریار بوو دەریاز ببین، رۆژیکی سامال بوو. دوو گەوره‌ترین شهك کرانه قوریانی، چونکه خواوهندهکانی رووبار ئەو جوړه پەزانه پەسند دەکەن. خوینی بەرانه‌کان رووی ناو رووباری کرا. رانه‌وستاین تا پیره‌کان پارانه‌وهی خوڤیان تەواو بکەن و بزانی خواوهنده‌کان قوریانبییه‌کانیان پەسند کرد یان نا، زینۆفۆن فەرمانی دا چارۆن وه پيش دەسته كەلەكەي یه‌كەم بکەوی و له ئاوه‌كەي دەریاز بکا. هەر كەشتیبییه‌کی بچكۆله هیندی ئازووقەي لی بار کراو ملی له شه‌پۆله‌کان نا. چەكە کافمان له‌کنه خویمان ما. هەندی مەرو چەند برینداریکی ترسنۆکیش نەچوون. سەریازەکان هەر چوار لای كەلەكە‌کانیان توند گرت. ئەوانه‌ی مەله‌وان بوون لای خوارییان گرتبوو، ئەوانه‌ش شتیا بوون و مەله‌یان نەدەزانی خوڤیان به‌لای سەر‌ه‌وه‌دا شوپ کردبووه و له خواوهنده‌کان دەپارانەوه هیزیان پی به‌خشی تا خوڤیان

پئی بگیری و ئاوه تەزبۆه که رایاننه مالتی. مندال بووم گویم لی بوو دهیانگوت ئەگەر جهستەت چەور بکە ی ئەو له ناو ئاوی سارد گەرماییت دەپاریزی. ئەو دەم وەبیری زیتۆفۆنی هیتاوه. فەرمانی دا هیزە ی ئەو پۆنه تاییه تانە کرانەووە که بۆ مردوو چەور کردن هەلگیرابوون. هەر پیاویک و کووپیکی پیمان وەرگرت و جهستە ی خۆمان له پۆنی هەلسوی. هەر یهکیکی که مهله ی دهکرد، بۆ ئەو ی سەراو بمینیتەو، دوو کۆله گە ی له خۆی بهستا، یهکیکی له بهر سینگی و ئەوی تری له پشتی قایم کرد، ئەگەر له به له مه کهش دەستی بهربوو، دەتوانی بهو دوو داره خۆی بپهڕیتەو و نه خنکی.

سەربازەکان به پروتی چوونه ناو ئاوهو، تەنیا سۆله کانیان له پیمان بوو. هەر یهکیکیشیان یهک دوو دراوی زبۆی، لهو ی که پیمان مابوو، به دهستهو و گرت. کرسۆفوس کردیه گالتە و گوتی هەر کێ نهیتوانی بپهڕیتەو و مرد، ئەو ئۆدۆلانه ی دهخه نه نیو دهویه و بۆ ئەو ی پارە ی کفن و شاردنهو ی پێ بدری. ئەوانه ی له که نارە که مانه و، ئومیدی سەرکهوتنیان بۆ ئەو ههفالانه یان خواست که به ناو رووباری کهوتن. پاشان کهوتنه خو ئاماده کردن.

سییه کی سوپا چوو ناو رووباری. نزبکی ئەو بهری ببوون که شه پۆلیک له یهک له به له مه کانی نزبکی چارۆنی داو خستیه سەر ته نیشته. سەربازەکان ههولیان دا له دهستیان بهر نه بی. له لای خواری بهردیکی گهروه ی له بن ئاوی، بهری که له که که ی گرتبوو. ئاوه که تا ناو قه دی سەربازەکان هاتبوو. ههولیان دا ده ربازی بکەن. که له کیکی تر، به هه موو دهسته که یه و، خیرا هات، گیره شپۆتینییه ک پیدای بوو، بووه هاوار هاوار؛ پیمان نه ده کرا خۆیان له بهرده که دوور بکە نه و ئەو به له مه ش کهوته بهر هه مان تهوژمی ئاوه که و و لهوی یه که میان گیر بوو. نازوو قه که ی باریان

کردبوو هاوکات ده گه ل سی پیاوه که ی سەربان به ئاویدا چوون. تا له چاو بزر بوون، هەر خۆیان به بهردو به پارچه ی که له که کان و به یه کتری ده گرتەو.

لهو دووره و دهرا دیار بوو چارۆن چ ترسیکی لی نیشتهبوو، چونکه، وهک پهیمانی دابوو، نهیتوانی سوپا ده رباز بکا و ئەو نیوه ی به ئاویدا چوو. هەر ئامازه ی بۆ ئەوانی ناو ئاوی ده کرد دا باسکه مه له نه کەن و سەد یار دیک به پرووباره که هه لگه پینه و سەره و و لهو بهرده دوور بکە ونه و که به له مه کانی تیکشکاندن. ئیمه زانیمان چی دهویست، به لام ئەوانه ی که ماوه یهک بوو له ناو ئاودا بوون، هه تا سینگیان له ساردییان سرببوو؛ هه ندیکیان ده له رزین. پتر مانه و له ناو ئاوی زبۆی لی ده داین. ئەوانه ی هیتتا له ده ره و ی ئاوی بوون به په له بارگه ی خۆیان به ره و هه و رازی برد؛ چونکه ته نکاویکی تریان دۆزیبووه و که بۆ ده رباز بوون باشته بوو. جا سەربازەکان خۆیان کرده ناو ئاوه و له هه فاله کانیان نزبکی بوونه و و گورب و دارو شتیان بۆ رهوان کردن تا خۆیان پێ بگرن و لهو ئاوه ته زییه دا ده ربان پین.

که هه موو له شکره که گه یشته شوینه تازه که ی که بۆ په رینه و ده دیار کرابوو، دیتمان چارۆن به خۆی و به هه ندی له سەربازە هه ره به هیزه کانی خه ربیک بوون ئەوانه یان قورتار ده کرد که خه ربیک بوون بخنکین و پاشان هه موویان هیتاوه و هاتنه و ناو سوپا.

هه رچه نده ته قه لامان کرد، چاری نه بوو، ده سه ربازی ترو دوو که له کیشمان له چنگ رۆشتن.

دوو رۆژ له و بهری دایانه ته مه به لی. پیاوه کان پروت و قسوت و له سه رمانیش شین و مۆر ببوون. پیمان له سه رمان لهو درکه زۆره ی چووبوه پیمان خوینیان لی ده تکاوه. هه ندیک ده ست و هیت پیمان له ناو

رووباریدا شکابوو. کهسیک نه بوو شتیکی لی نه هاتیب. ئیمهش سین
رۆژی تر له کامپه که چاره سه ریمان کردو گهرمان کردنه وه. هه ندی که سیش
ناردرا لیواره کان بگه رین کاشکا که سانیک مابن، بیانگێرنه وه. یهک لهو
چینه که سهی بۆ گه ران به دوای بزر بوواندا چووبوون، چوون و هه رگیز
نه گه رانه وه. مه زه نده مان وابوو که وتبته بهر دهستی ئه و خیله کیبانه ی که
له و بهری رووباریه وه، رمه کانیا ن لی هه لته کاندین. چونکه چارۆن کاره که ی
باش ئه نجام نه دا، بۆی کریسۆفوس بریاری دا سه ری لی بکریته وه و بخریته
نیو مه نجه نیقیته وه و بۆ ناو خیله که ی له و بهری زینی، فری بدری. دوای
ئه وه ی پریسه که بیان کرده وه و جوان سه ح کردو زانیان کی بوو، به زمانی
خۆیان گه لیک قسه ی نابه جییا ن بۆ ناردین، به لام پاشان هیچ کیشه یه کیان
بۆ نه کردین.

که هاته مه دهره وه، مانگه شه و پکی سارد بوو. ئه وه ی ساردتری کردبوو
ئه وه بوو چه ند هه فته یه ک بوو ئه ستیریام لی لالوت بوو. رۆیشتم تا
گه یشته ده شتاییه کی که چه شنه رووه کیکی نه وی داپۆشیبوو. له و شه وه
تاریکه ئیلهامبه خشانه ی شیعی هۆمه ر ترسم نه بوو. چونه ک هه ر چه نده
تاریکیش بن، هه ر ناگه نه ئه و تاریکیه ی که له ناخمه و هرا هه ستم پیتی
ده کرد. ده رۆیشتم و دلّم ته نگ بوو، هه ناسه بیکی پر به سییه کانم
هه لکیشا و له و بایه پاکه ی شه وم هه لمری. له و هه موو بۆن و به رامه ی له و
شه وه قه شه نگه دی، هیچ بۆنیکی نییه به بۆنی مانگ بگات. بۆنی
مانگ. له خۆینه ر ده خوازم کاردانه وه ی هه بی؛ داوای لی ده کم به شینه بی
له خۆی ورد بیته وه و له و شنه وه ستا وه ی شه وه هه لمری: نازانم چۆنه، ته نیا
ئه وه ده زانم که بۆنی شه و له مانگه شه و دا چیترکی تایبه تی هه یه. تریفه ی
مانگه شه و سیبه ر له تاریکی ده کا، خودی تاریکی هیشتا تاریکتر ده کا و
ئه و شوینانه ی خۆیان له تریفه ی مانگه شه و ده شارنه وه، هیشتا نامۆتر
ده بن. ته نانه ت ئه و نابینایه ی که هه ر هیه چیش نابین، به دلنیا بییه وه

تیپینی ده کا که مانگ ده دره وشیتته وه و له ناخیه وه را ده حه سیته وه. هه موو
ئه و کیشه یه په یوه ندی به هه ناسه وه هه یه.

زۆریه ی شه وه کم له دهره وه به سه ر برد، له ناخ خۆمه وه را خه مبار بووم؛
خه مم له وانه خوارد له په رینه وه ی رووباری، به خۆرای، له ده ست چوون،
خه مم له خۆم خوارد، ئه ستیریام، به خۆرای، له ده ست چوو. ئاخه له وه تی
شه وه که ی سه ر په وه زی، چه ند هه فته یه ک به سه ر چووه و هیشتا چاوم پیتی
نه که وتۆته وه. خه مم له ماندوویتی جه سته و میشکی خۆم ده خوارد، چونکه
راسته و خۆ خۆم خسته ناو خه ونه کانی زینۆفۆنیه وه. وه ک مردوو لی
پراکشام، ژیا نی جارانی خۆم وه بی هاته وه. دانیشتنی چه ند کاتی با وه شی
دایکم و گۆرانییه پیروژه که ی تایدۆن و شانزی باوکی زینۆفۆنی به کوره که ی
کاتیکی که پیاو ماقولان پتیاندا هه لده گوت و توور په ییه که شیم وه بی
هاته وه کاتیکی که کوره که ی رۆیشتم.

ژیا نی پاردووم، به خۆشی و ناخۆشییه وه تا گه یشته ئه م ده مه، هه مووم
به بی هاته وه. زۆرم له خۆم کرد تا میشکم بۆ لای شتیکی تر به م.
نیشانه ی لاوازی مرۆقه ئه گه ر پتگه به سۆزی بدا ئاوا به ناو خه میکی
به سه رچوودا بیباته وه. میشکم لادا، به لام هیشتا نه متوانی له جیتی خۆ
هه ستمه وه. کوره چاوی خۆم پتی زه ق نه کراوه. جه سته م شه ته ک ببوو،
سه یر بوو، خۆ له و ده مانه ی که له سه ر رۆخی مردنیش بووم هه میشه
ده متوانی جووله بکه م. به لام ئه مه جیا وازه، هه رگیز وام به سه ر نه هاته وه؛
هه ست و سۆزم به جاریک دارمابوون، هه ر ئه وه تا ویستی ژیا ن له کن
مابوو. هینده بیزار بووم، جه سته م وه ک مزی لیها تبوو، له ئه نجامی ئه و
چه ند مانگ شه رۆشۆره دا جووله ی لی برابوو.

ماوه بیکی درێژ، ئینجا توانیم بیمه وه سه ره خۆو چاوم بکه مه وه و ئه م
شه وه سه هۆلبه ندانه ببینم. به به رینایی ئه م ده شته ئاسمان تژی ئه ستیره

بوون و هه مووشیان د ترووسکانه وه. که چاوی خوشم وه رگیترا، له سهه زه ویش هه موو ئه و ئه ستیرانه ی ئاسمان دابه زیبوون و شه ونم له باوه شی گرتبوون و دیسان د ترووسکانه وه و پارسه نگیکیان نیشانی مرۆف ده دا. به لام من له گه ل هچیاندا تیکه ل نه بووم. ههستم کرد له هه لاره رووناکی گه مارۆی دابووم؛ له ژیره وه را پشتیوانم بوو، له ژوره وه شرا ده یخنکاندم. لیم دهاته پیش و ده گه ل گه رماتی دلم تیکه لی یه کتری ده بوون. سرورده که ی سارا کوسیش له مندالیمه وه را ده هات و دنگی ده داوه و هه ره شه ی ته قینه وه ی لئ ده کردم و میتشکی به ته واوه تی راده گرتم و بوونی نه ده هیشتم. ده تگوت سه ره خو ش یان شیت بووم، ئاخو رووناکی له سه رو له به رو له چه پ و له راست و له پاش و له پیش پالیان ده دام، ده یانو بیست له گیژه لوکی چاریدیس دا نغروم بکه ن. له ناخمه وه شرا سرورده که که پری ده کردم. ئه گه ر وازم نه هینابا، بی شک شیت ده بووم. دانیشتم و به هه موو هیزو توانام قیژاندم.

دهنگه که م مرده وه و ترس و توقینه که م له دل ده رچوو، ئینجا هه ناسه م داو بای خاوین بو ناو سیپه لاکه کانم چوو. ئه ستیره کان چونه وه شوینی خو بان، ترووسکه ی شه خته ش هاته وه دوخی جارانی، هه ره شه نه ما، ئاسو گه ش بوو، دانیشتم، وه ک په که وه ته یه ک دانیشتم، سه پری هه رچوار لای خو م کرد، ئه و ده شته وه ک ئاخو خه ونه کان بوو، که تارمایی مردووانی لئ ده بی. گویم له کرپیه که گرت، وه ک ئه وه ی گوئ له شیتاتی رابگرم و ابوو. ناچار بووم به رگری له خو م بکه م، ته نانه ت بیته هو ده، هه ول م دا بایه خ به و هارمۆنییه ناخوشه بده مه وه که پیشتر بوونی سه روزتیر کردبووم. هاته وه سه ره خو م و بایه خم به و ژانانه ی جهسته ی خو م دا، که وه ک شه مشه مه کویره له تاریکایی خو بان هه شار ده دن و ته نیا چاوه کانیان د ترووسکینه وه.

سه پری بوو، له و کرپیه قووله دا دانیشتم بووم، دنگیکی نه رمم هاته گوئ:

دووباره بووه وه، هه ره هه مان دنگی جارانی بوو، زور نریک بوو له و شوینه ی لیبی دانیشتم بووم. خو م درتیر کردو له و خاله ی وامزانی دنگه که ی لیته ات، گویم خسته سه ر زه وی. هه لوه سته یه کی کرد، ئه و هه لوه سته هینده ی هه موو ته مه نم درتیر ده بوو، ده تگوت دنگه ره که ده یویست بزانی چ واتایه کی بو من ده بی. له سه ره خو لیم هاته پیش و هه ندی پیساتی له کونه که ی ده ردا. له ناخ تاریکیدا دره وشاوه. کرمه که ی زه وی هیدی هیدی له نیو ئه و کونه ی هاته ده ری، که هه موو ژیانی خو ی به با دا، تا هه لیکه ندووه. دنگه که خو شتر هاته گویم. که کرمه که له کونه که ی هاته ده ری و پیساتیه که ی له کونه که ی برده ده ره وه؛ که میکی تر لیم هاته پیش، دیسان دنگه که هاته وه گویم و هه موو پیساتیه تیبه که ی کرده ده ره وه ی ماله که ی و هیچ ته پ و توژیک له ئارادا نه ما.

تا ئیمرو نه متوانیوه بزانه تا قه یه ک مایکرو کۆزمیک چ کاریگه ریه کی له وه م کرد؛ چونکه پاش یادکردنه وه ی رابردووم و ئه و به راورده ی ئاسمان و زه وی، ئه م راستیه به چوکه - کرمیکی زه وی زیت و زیندوو که چه ند پیساتیه کی ده ردا ده ره وه خسته ی به ترووسکه ی ئه ستیران کاریگه ری دژی ژاری هه بوو، جهسته و روخی پارسه نگ کردمه وه. سه پری کرمه که م کرد و جووله م له به ره وه نه هات. ئاگام له شه و نه ما، په یته په یته پارسه نگ بوومه وه و میتشکم خو ی له ترس هکه ی روژی پیشتر به تال کردو خو ی بو پیشه اته کانی به یانی تاماده کرد. چاودیری کرمه که م کردو بیرم له هیچ نه کرده وه، جگه له وه ی که چۆن ئه و کرمه ئاوا خو ی سه رقوال و شلو ق کرده وه هه ندیک پیساتی له کونه که ی ده رده داو ده بیاته وه نیویه وه تا ئه و راستیه ی به ده ست بکه وئ که ژیانی به ره و دوخیکی خو شتر بیات. ئای چه ند شادمانی کردم، وه ک ئه وه ی نه یینیبه کم ئاشکرا کردبئ که له م دونیایه، له من و له کرمه که بترازی، که سی تر پئی پی نه بردبئ، و ابوو.

له میانی ته ماشا کردنه که، هاته می شکم که ته نانهت ئەم زینده و هره بچوو کهش وهک سیسیفوس لهو کفنه ی خویدا کار دهکا تا شتیک لهم دونیا یه دا بگۆری؛ بۆشم ده رکهوت که ئەو کرمه جگه له وهی جهخت له مردن دهکاته وهو شت بۆگه نی دهکات و بیتری زهوی پتر دهکا، له راستیدا نیشانه یه کی بهر خودان و بهرگر بکردنه له ژیان.

هه رچه نده میوزیکه نامۆیه که ناوه ناوه بۆ ماوه یه کی که همیشه بی، له ناو می شکم ده یژه نی و وهک خواوه نده کۆنه کان فیزی لیده دا، به لام هه رگیز نه بتوانی چیتر به رهو شیتاتیم رامالی.

II

دوای کاره ساتی په رینه وه که، بارگه مان تیکناو به رهو باکور بووبنه وه. رۆژتیک بوو له رووباره که دوور که وتبووبنه وه که تووشی هیندی سوار ئەسپ بووبن، ئاهه نگیان ده گیترا. سه رۆکی ئەو نیشتمانیه ی ئیمه پیتیدا ده رۆیشتین له ناو داوه ته که بوو. لیمان پاراوه نه گونده که ی بسووتین نه مالاتیشی به تالان به یین. زینفۆن و کریسۆفوس شاره زایی چاکیان له م شپوازه هه ل سوکه وته دا هه بوو، ویستیان قسه ده گه ل ئەم جوامیرانه دا بکه ن. بهو خه لکه نه ناسراوانه یان گوت که ئیمه ته نیا ده مانویست به زووترین کات، بگه ینه وه نیو کۆلۆنییه کانی یۆنان، ئەوانه ی له سه ر ده ربای ره ش بوون؛ بۆبی تا ئەو کاته ی به خاکی واندا رهت ده بین، ته نیا ئەوه نده ئازووقه یه ده به یین که تیراییمان بکا.

پاریزگار و شانده که ی به سه رسورمانه وه سه یری دۆخی ئیمه یان کرد، جا یان له وه لامه تونده که ی زینفۆن چه په سان یانیش سه ربان لهو ماندوویتی و داهیزرانی سوپاکه مان سورما بوو. په نگبی زگیشی پیمان سووتا بی، یان گومانی هه بووبی که نه هیلین پیاهه کافمان تالان بکه ن، یان ری بزر ده که یین و زۆرتر له خاکه که ی ئەو دا ده مینییینه وه. هه ر لیتی په قمان دا، قسه ییکی خیرای ده گه ل راویژکاره که ی خۆی کردو، پکیبی له ئەسپه که ی داو خۆی گه یانده زیره شان کافمان، زینفۆن ئەو رۆژی له وی بوو له گه ل کریسۆفوس ویکرا بوون. کابرا پیشنیازی کرد که گه وره راویژکاره که ی بکه یینه رتیشانده ری خۆمان. تییگه یان دین که هه رچه نده ته نیا سهت

مایلتیکمان مابوو بگهینه دوا قوناغی خوومان، بهلام لهو ماوهیه دا چند خیلتیکی دژوار هه نه، که دوژمنی خیلته که ی خۆینه و بۆیی وای به باش زانی که گریکه کان ته تاریکی باشیان ده گه ل بچ، تا به سه لامه تی له م کورته رتیبه ده رچن.

به دهنگی به رزه وه به زینۆفۆنم گوت: "تائیستا چاکه مان لهو ته تاره ده ستپیشخه رانه نه دیتوو، چ متمانه یه که به و کابرایه بکه یین که به ساغی ده مانگه یینیته شوینه که ی خوومه وه به فاقیکمان وه ناکا؟" زینۆفۆنیش به گومانه وه سه یری فه رمانداره که ی کرد.

بیانییه که قسه که ی منی پشتگوئی خست و گوتی: "پیناچی هیچ شتیکی گرانبه اتان پیتی، که شایانی بردن بی."

زینۆفۆن به توندی وهلامی داوه: "خیله کییه کانی ئیره ش هه ر وه ک ئیمه هیچیان نییه. بهلام هیشتا پیناچی چاویان تیمان نه بری بی."

پاریزگار نه رمی نیشان داو گوتی: "ئیمه مه یلی خراپه مان ده گه لتاندا نییه؛ له راستیشدا ئیمه زۆر جارن بازرگانی ده گه ل هیلینیه کانی سه ر که ناردا ده که یین. بهلام ته گه ر هه ر داوای متمانه یه که ده که ن، فه رموون راویژکاره که م به بارمته، ده گه ل خووتان به ن. ته گه ر به پینچ رۆژی تر چاوتان به ده ریا نه که وت، فه رمانی منتان پی بی و بیکوژن."

راویژکاره که زه رده خه نه یه کی کردو زینۆفۆنیش شانی خوئی هه لته کاندو به راویژکاره که ی گوت ریمان نیشان بداو یه که مجار تیچاویکی دامی و منیش جلهوی ته سپی کابرام گرت. هیدی هیدی رۆیشتم و ریشمه که شیم به دهسته وه بوو.

به توندیه وه پیم گوت: "له کاتی رۆیشتن، سه ربازانمان سوار نابن. گه لیک نه خووش و زامدارمان هه نه، ته وان پیوستییان به و ته سپانه یه. تو توانات هه یه؛ ده توانی وه ک ژه نراله کان به پینان برۆی."

رینیشانده ره که سه یریکی فه رمانداری کردو ته ویش سه ری بو له قاند. ناچار بازتیکی هه لداو له زینی ته سپه که ی دابه زی. زینۆفۆن له نزیکه وه پی گوتم که ته سپه که به مه ته و جتیبه ی بارگه مانی لیبوو.

ته ماشای کردم و به نه رمیه وه گوتی: "له ری بارکردنی، برۆ بزانه رۆدیبه قۆچه قانی هاویژه کان که سیان پیوستی پی نییه؛ چونکه ده زانم چند بریندارو نه ساغیکیان هه بوو."

به سوپاسه وه سه رم بوئی دانه وانداو، به غاردان چووم تا ته ستیریا بدۆزمه وه.

رینیشانده ره که له گه لمان راست بوو. نه ک هه ر ته نیا رتیبه راسته که ی نیشان داین، به لکو هه ندی کورته ریشی نیشان داین که نه ده کرا لهو نه خشه ساده یه ی خوومان بیدۆزینه وه. پاش سی رۆژ، کابرا تیبینی دا که ته وی خاکی خیلتیکی دوژمنی دیروکییان بوو. بۆیی داوای لیکردین ته رو وشکی ولاته که یان له رتی خوومان بسوو تینین. زانیمان فه رماندار ده ستپیشخه ریه که ی خوئی کردبوو و راویژکاره که ی ده گه لمان نارده بوو تا ته م ته رکه ی بو ته نجام بده یین. زینۆفۆن به گوئی نه کرد؛ چونکه نه یده ویست له تیپه ربوونی ته و ده هه زار سواره به ناو خاکیکی نه ناسدا، پتر دوژمنداری ته و تیرانه دا بکاو نه شیده ویست چیتر له ری دوا بکه وی و سوپایه که ی بمینیته وه تا تالان بکاو چیتر نا، به مه ش له مه بهستی سه ره کیمان دوور بکه وینه وه - ده مانویست بگه یینه ده ریا.

رۆژی پینجه م گه یشتینه چیا بیک خه لکی ده قه ره که ناویان لی ناوه پیچیس. هه رچه نده ژماره بیک چیا ده وه ی ته و شاخه یان دابوو، به لام ته مه یان تاییه تمه ندی خوئی هه بوو؛ ته مه لووس وه ک قه نده شه کری هه لکشابوو تا ده گه یشته لووتکه که ی، ته ویش ده شتاییه که به رین بوو. ره وه زه کانی هه موو به ردی گه وره و چه بوو. بناره که شی له دامینیه وه

دارستانیکی چرو تا هه‌رازتر ده‌چوو دارستانه‌که ته‌نکتر ده‌بوو. پتی
چوونه سهر شاخه‌که به‌ناو دره‌ختی دارستانه‌که‌دا، ده‌هات و ده‌چوو. هینده
چر بوو هیچی لی دیار نه‌ده‌دا.

چونکه لهو رۆبیشته‌ده‌ده‌بوو سوپا به‌درتژیایی چهند مایلیک رابکشی و
بواری نه‌ده‌ما که به‌شپوه‌یه‌کی ریکوپیک به‌رگری له‌خویان بکه‌ن،
بوئی نه‌فسه‌ره‌کامان وشت ببوون. نه‌گه‌ری زۆر هه‌بوو نه‌و نه‌خۆش و
بریندارو سه‌وداسه‌رانه‌ی هه‌بوون هه‌موویان له‌ده‌ست بدین. جگه له‌مه
ره‌نگیوو نه‌توانین بارگه‌ی تازووقه‌و چه‌که‌کامان له‌و هه‌رازده‌دا سه‌ریخه‌ین.

زینۆفۆن به‌کاپته‌کانی گوت: "هیچ ریگه‌چاره‌ییکی ترمان نییه، هه‌رچی
تازووقه‌و عاره‌بانه‌مان ماوه هه‌مووی لیره‌ جی بیتن. ته‌نیا ماللات و باری
ده‌اره‌کان ده‌به‌ین، با نه‌ساغ و برینداره‌کانیش به‌دواماندا بیتن. له‌گینه
په‌لامار بدرتین، هه‌موو سه‌ریازه‌کان با چه‌که‌کانیان به‌ستن و له‌ نه‌وپه‌ر
تاماده‌باشی دابن."

به‌یانی وه‌ک هه‌میشه، سه‌ریازانی کریسۆفۆسی پێشه‌نگ بوون.
له‌شکره‌که ده‌بوو له‌ رۆبیشتن شپنه‌ بی، چونکه ده‌بوو یان به‌ک یا دوو
دوو به‌یه‌که‌وه برۆن. نزیکه‌ی سێ سه‌عات دوا‌ی پێشه‌نگه‌کان ئینجا
پاشه‌نگی له‌شکر توانی تاماده‌بی و بروا. تازه دوا ته‌تار جوولابوونه‌وه، که
چهند مایلیک له‌ پێشه‌وه‌ گوتمان له‌ هاوارکردن بوو. زینۆفۆن گوئی لی
مووچ کرده‌وه.

"بو‌ده‌قیژتین؟ په‌لامار دران؟"

له‌ سه‌ره‌تادا ده‌نگه‌که‌ باش نه‌ده‌گه‌یشت، به‌لام دوا‌ی بیست خوله‌ک
ته‌ققه‌ی لی‌دانی قه‌لغان و چه‌که‌کانی تر به‌ تاشکرا هات.

زینۆفۆن هاواری لی هه‌ستا: "هیرشه، په‌له‌ بکه‌ن! ده‌مزانی نه‌و سه‌گ
باوکانه‌ خویان لی‌مان دانوساند بوو."

پیاوه‌کان به‌ هه‌له‌داوان که‌وتن خیرا به‌ به‌رزاییه‌کاندا هه‌لگه‌ران. بیران
له‌ شه‌ریکی تر کرده‌وه‌و سه‌رودلیان گیرا. سوپا تووشی ته‌نگه‌ بوو،
ریزه‌کان تیک چوون و هه‌ر که‌ نه‌فسه‌ره‌کان فرمانیان ده‌رکرد، که‌س نه‌بووه
برای که‌س. زرمه‌ی قه‌لغان و ته‌ققه‌ی چه‌ک به‌رز بووه‌وه. سه‌عات رته‌ بوو
نه‌مانزانی سه‌رچاوه‌ی نه‌و ده‌نگه‌ده‌نگ و هه‌یتوه‌هوته‌ چ بوو. سه‌یری
لووتکه‌که‌مان کرد، تیگه‌یشتین روه‌به‌رووی چ ببوینه‌وه. چونکه هه‌ر
که‌رتیک و به‌تالیونیک که‌ ده‌گه‌یشته سه‌ر ته‌ختایی شاخه‌که ئیتر لی‌مان
بزر ده‌بوو. کریسۆفۆس نه‌ هیچی ده‌باره‌ی باری سوپا بو‌ ناردین و نه
داوای هیزی لی کردین و ئیمه‌ش چاوه‌رپی چاره‌نووسیکی خراپتر بووین.

زینۆفۆن پتی نه‌کرا چیترا چاوه‌رپی بی. هاته‌وه‌ کن چینی نه‌سه‌په‌کان که
ئیتا وه‌ک ئامبیلانس کاریان ده‌کرد نه‌ک وه‌ک به‌که‌پیک شه‌ر بن، هات
و نه‌سه‌پیک گرت و به‌ لایسیوسی گوت تا هه‌رچی تازووقه‌و بارگه هه‌یه
هه‌مووی له‌ نه‌سه‌په‌کان داگرته‌ خواری. لایسیوس سوور هه‌لگه‌را، چونکه
بیری له‌ تووشه‌تانی شه‌ر کرده‌وه.

زینۆفۆن و بیست سواری تر به‌ گورگه‌لۆقه به‌چیا‌یه‌که هه‌لگه‌ران. ده‌نگی
له‌یه‌کدانی چه‌که‌کان پتر هه‌لیدا. له‌ نه‌کاورا گه‌یشته سه‌ر شاخه‌که
دیمه‌نی‌کمان دیت دلی مه‌ست ده‌کرد.

هه‌ندیک له‌و سه‌ریازانه‌ی گه‌یشتبوونه سه‌ره‌وه، بازنه‌یه‌کیان
پیکه‌یتابوو، له‌سه‌ر چۆک داها‌تیوونه‌وه و سوپاسی خواوه‌نده‌کانیان ده‌کرد.
نه‌وانی تریش که‌وتبوونه به‌رانبه‌ری به‌کتری وه‌ک مندا‌ل چه‌که‌کانیان له
قه‌لغانه‌کانی هه‌قاله‌کانیان ده‌داو بازیان ده‌کردو هه‌ندیکیشیان هه‌ر
غاره‌غاریان بوو. چینیکی دیکه‌ش چاویان بریبووه ئاسۆی باشوور. له
هه‌مووشیان سه‌رتر نه‌وه‌بوو هه‌موو ویکرا ده‌نگیان ده‌هات، گۆزانییه‌کیان
ده‌گوت که هه‌یچ که‌س نه‌ گوئی لی ببوو نه‌ ده‌زاندره‌ وشه‌کانی چ بوو، ته‌نیا

دهنگيکي تا بلتي گهوره بوو. نه تده زاني چ ده لتي به لام که سه يري سه ربازه کاغان کرد، هه موو نه سرينيان ده پيژي، له ترسان نه بوو، به لکو فرميسيکی شادی و رۆنديکی هيوو بوو به چاوياندا ده هاته خوارئ. هه نديک ليتوبان نه ده جوولا به لام بيدهنگييان تولهي هه موو نه مان دوو يتييه ي کرده وه که به دريژي بيابانه کان چيژت بوومان، بويي وهک نه وه هاوار بکهن: "سه يري کهن، سه يري کهن! ده ربايه!"

زينوفونيان بلتد کردو هه ليان دا ناسمان و گرتيانه وه وهه ليان داوه سه ر شانيان، پيکه نين، هاواري ناويان کرد، سرووديان بوي خويئد. زينوفون له خوشييان پيئده که ني، منيش ته نيا وه ستام، هه ستم به خوشي و به ژان ده کرد. نه وانهي پشته منيش هاتن و سه رکه وتنه سه ره وه. نه و ئوميدده ي له ميژبوو ليتمبرا بوو چوزه ي داوه که ئاو پرشم داوه ديتم من ته نيا نه بووم هيواي بوو ژابووه وه، ئاستي رياش رووي له من کردبوو، تيم راده ما. چاوي پري مرواري ته ر بوو. روومه تي سوور هه لگه رابوو. هينده جوان بوو، هينده ي خانمه خواييک قه شه نگ ده بوو. باوه شم بوي کرده وه و خوي تي کوتا، وهک نه وه ي هه ر هي نه و بووييت و هه رگيز لتي جودا نه بوويئته وه.

له دووره وه را ده ربا شين ده چوو وه وه. هينده راسته قينه بوو، رۆنديکی خوشي و خه مي لي تيکله به يه کتري کردين.

III

نه مه بيتگومان لووتکه ي دراماتيکي چي رۆکه که ي منه. جا نه گه ر وهک درامايه ک ئاسا، له سه ر ستاژ بنويئدرئ، ئا له م خاله دا بينه ر له سه ر کورسييه که ي پال ده داته وه وه شادمان ده بي و فرميسيکی خوي ده سرپته وه و شانوانمه که به چند قسه يه که ي لاواز کوتايي پي دي. قسه که يان هه قايه تخوانه که ده يکا يانيش گۆرانييه ک ده بي کۆرسيک ده لتي. نه گه ر خواهنده کانيش به هه ر شپوه ييک هه ست به رپژه و پارسه نگی نيوان شتان بکهن، يان هه ستي هونه ريبان هه بي، رهنگه ريگه به م پاشکويه بدن و نه و کوتايييه لاوازه ش به م زوانه بيئنه چاوان و بري نه و خوينه رانه ش بشکيئن که هيشتا هه ستيان نه کردو وه ياده وه ريبه کان کوتايييان رهنگه هاتيئ؛ به لام خواهنده کان هيشتا بي رۆکه يه کيان ماوه وه له ميشکيان ته نگژه ي کردو وه.

ئاميريکي دراماتيکي تر هيشتا ماوه که زور جارن له مياني شانۆگه ريبه کاني يونانيماندا به کار هاتووه، که من به ش به حالي خوم، به هيماييکي ته مبه لي هزرقاني يان نه و په ري خواپه رستي شانوانمه نووس ده زانم و زوريش له گينه که هه ردو و کيان هه ر يه ک شت بن. له و ده مه ي که بارودخي پاله وانه که ي ده گاته نه و په ري ناله باري و نه هامه تي و به هيچ شپوه ييک پيناچي که هيچ ده رگايه که لي بکرتته وه، ئاکتريک رۆلي خواهنديکي رزگار که ده بيني و له سه ره وه را به په تيک بوي شو ر ده کرتته خواره وه. ئينجا گورزي ئاگر هه لده دا تا دوزمن نابوت بکا، يان کاريک

دهكا كه دلدارهكان بۆ يهكترى ببن، يان شتيكى سهيرى وا دهكا كه دهبن
درامايهكه به شيوهبيتيكى لوتيكى كوتايى بيت و لهو چند چركهيهى كه
ماوه، ههموو گري كوترهكان دهكاتهوه. ئيمه ناو لهمه دهنيين "خواهنديكى
ميكانيكى"، كه دهبيته هويتيك بۆ نهوهى ههموو نهو كيشانه شى بكاتهوه
كه به مرؤف چارهسهه نابن.

به پيى نهو زانياريهى كه من هه يتم، هيج شانوانمه نووسيك، تا
ئيسستا، بيري له پينچهوانهى دياردهى "نيميسيس"⁽¹⁾ ميكانيكى
mechanical Nemesis "يكى نه كردۆتهوه، له گهه له مه شدا زمان و نه ريتى
دراماتيكي يوناني ليره به هانامه وه نايين. نهو وينهيهى كه من ده مه وي
نيشانى بدهم، وينه بيكي نارپكى گالته جارييه كه بي ناگدار كردنه وه له ناو
تۆزوخۆلى بن تهخته كاني ستاژى شانۆوه سه رده كه وي و كتوپر ههموو
ده رته نجامي نهو قه ناعه ته له ناو دهبا كه دروست بووه. له دوا خوله كي
شانۆگه ريبه كه ههموو نيشانه كاني سه ركه وتن و ناشت بوونه وه و شادمانى
كوتايى تيكه له و پيكه لى يه كترى دهكا و دهيكاته گيره شپوتينى. به لام ئايا
له دراماي ژباني مرؤف، نه م دياردهيه له وهى پيشوو باوتر نيبه ؟ ئايا
نه مه يان نمونه يه كي ريباليزمى ره وشت و كرده وهى خواهنده كان نيبه ؟ هه ر
بۆيى سه ير نيبه كه من باوهرم به تواناي پاراستنى خواهنده كان نه ماوه.

پينچكهى چاره نووس سوورا. وهك نهو كتكه م ديته بهرچاو كه له سه ره تا
يارى به مشك دهكا و پاشان نه شكه نجهى ده دا ئينجا دهيكاته قه مپاريك و
قووتى ده دا. خواهنده كان بهو شيوه يه ياريمان پين دهكهن. خوا گه لى جارن
زهوق له وه وه رده گري گه و ره گچكه و بچيكيش مازن بكا.

چهند مانگ بوو قوربانيمان بۆ خوا ده كردو سوپاسگوزارى بووين دا
رپگه ي گه رانه وه مان نيشان بدا. وهخت بوو له برسان بمرين كه چى نهو دوا

(1) نيميسيس Nemesis: خواهنده شپه له كن نه غريقبه كان.

بزنه ي مامانبوو بۆ خوامان كرده قوربانى. كه شه رابمان نه ما، ئاومان بۆ
قوربانى پيرۆز كردن ريشت، كه ئازه لمان نه ما نانه رقه مان به خشيه وه.
زينتوفون هه رگيز هه ردوو خواهنده زيبوس و ئاپولوى نهك هه ر له بيري
نه كردن، به لكو له رووى كريسوفوسى راوه ستاو مكوو بوو كه بۆيان دلسووز
بى. كه چى له وي، كه چاومان به ده ريا كه وت و زينتوفون له ژهنراليكه وه
بووه پاله وانتيك؛ كه وتينه خو شيه كه وا هه ر له بيران نه ما قوربانى
سوپاسگوزارى بۆ خواهنده كان پيشكه ش بكه ين.

له به رانه ردا هه نگو تنيان بۆ ناردين.

هه نگو تنيكى زور، له رهنگى زيرى، هه رگيز شيرينى وامان تام
نه كردبوو. نهو چيباه تزي شانهى ههنگ بوو. دواى سه ركه وتنه
ئاسانه كه مان به سه ر نهو گرده ي له نيوان ئيمه و ده ريا و كلوچيه كاندا هه بوو
هه مويمان دزى. به راستى چونكه دزيارى هيشتا شيرينتر بوو. كه
زه لامه كانمان چونه كژ شانه كانه وه، له خو شيبان، وهك مندا له لده په رين،
به رم به رگى خو بانيمان هه لده زران دوو كه ليان كرده وه تا هه نكه كان
ده ركه ن. هه ندى ههنگى نه به رد پيشوه ده دان، به لام گو تنيان پينان نه ده دا.
چونكه پياوه كان له نزبكي ده ريا بوون، هو شيان له خو يان نه ما بوو. هه موو
گياني خو بانيمان له هه نگو تين وه ردا بوو. چونكه سه رماي زستانيان زور
چيژتسوو، كه ئيسستاش به رو كى به ردا بوون. هينده شادمان بوون باس
نه ده كرا، ته نانه ت نه فسه ره كانيش له دلين نه هات فه رمانيان پين بدن تا
ئارامى بپارين، خو نه فسه ره كانيشيان چيبان له وان كه متر نه بوو.

چيرۆكيكى كون هه يه باسى شا كنۆپۆسى پيسالييه كان دهكا؛ ده گيرنه وه
خانمه قه شه ي ئينوديا ئاموژگارى دهكا تا بچى گه و ره ترين و جوانترين گا
ده ستبژير بكاو به باده ي ژنه سه رخوشى بكا. گاي سه رخوش راده كاو بزي
ده رده چى و دوژمنان ده بگرنه وه و باوه ر دهكهن كه هيماي به خته وه رى و

شادییه بۆیان هاتووو دهچن دهیکوژنهوهو له جهژنیکدا گوشتهکهی دهخۆن. دهزمانی جهستهی گایهکه کار لهوانیش دهکاوهوانیش شیت دهن و شا کنۆپۆس پهلاماریان دهداو قهسابخانهیتکیان بۆ دادهمهزرتینی که هیچیان لیتی دهرناچن. ئیمهش نازانین ئایا کلۆچییهکان له کاتی پاشهکشهیان ههنگوتنهکهیان ژاراوی کردبوو یان ههر ورگی سهربازهکامان له دواى ئهوههه موو برسیتیییهی بیابان بهرگهی ئهوه فره شیرناتییهی نهگرت؛ ئهوهی خواردبوون هه موویان پر نهساغ کهوتن. بوورانهوه، بیزیان بووهوهو خهریک بوون پرشینهوه، زگچوو یان گرت و پیسایهتییهکی کهسک بهلاقیاندا دههاته خوارهوه؛ ئهوه کهسانهش که ههر تامیان کردبوو، وهک مهستانیان لی هاتبوو. ئهوانهش زۆریان نۆش کردبوو، وهک شیتان بوون. تایان لی هاتبووو هورپینهیان دهکرد. ههنديکیان ههر مردن. تاعونهکهی ئهپینای هیتاوه یاد. هیتنده ژانیا ن زۆر بوو لهسهه زهوی لولیان دهخواردو زگیان دهوای کردبوو. رهنگیان زهر دبوو، زمانیا ن پهندما بوو، ئیشهکهیان هیتندههستوو بوو، گهزهیان له گوشتی خۆیان دهداو خۆیان شین و مۆر کردبوو. چونکه پیتیان نهکرا بوو دهسته به شیرینییهکهیان بشۆن، هه موو تۆزو خۆلیان لی نیشتبووو گهلایان پتوه نووسا بوو. پیس ببوون. هیتنده ترسیان لی نیشتبوو، هه موو هتروهور ببوون، چۆن دهبی ئهوه یۆنانییه نه بهردانه دواى ئهوه هه موو ئازایه تییه ئهوه هه موو بیابانهیان پری و نزیکن بگه نهوه وهلاتی خۆیان، وا ئیستا بهو شیرینییه خۆشه خهریکه ده بهزن؟

پیاهه نه ما له سهه پیتیان خۆی رابگری، تهنانهت زینۆفۆن و ئهفسه رهکانی تریش هه موو په کیان کهوت. سههیر بوو که کلۆچییهکان نه گه رانهوه و ئیمهیان هه موو سهه نه پری. بهراستی، زۆر له سهه ریا زان سوپاسگوزاریان بوون، چونکه ناخوشییا ن له بیس بردبوونهوه. چونکه کلۆچییهکان نه هاتنهوه، واتا ئهوان ههنگوتنه کهیان ژاراوی نه کردبوو. له لایه ن خۆشمهوه سوپاسی خواوهندهکان دهکهم که نه مخرارد؛ چونکه ئه گه ر منیش ئهوه

دیارییه به خۆراییییه م بخواردبا، ههینتی وهک ئهوانی تر ده بوومه قهشمه رجاری ئهوه خواوهنده. ئه گه ر له ئه پینا شانۆگه رییهکی وهک ئه مه بدیتبا، باوه ر بکه ن گالتهم به شانۆنوسه که ده کرد؛ ئاخه ر ناکری ئهوه هه موو ناریتکییه به یهک شانۆگه ری چاره سهه ر بکری. چۆن ده بی یهک چهنگه ههنگوتن ئهوه پالنه وانه جهنگاوه ره دیرینه نه ئاوا کوور بکاته وهوه چۆکیان پین دابداو له ناو خۆل بیانگه وزینتی! بیگومان بینه رانیس گالتیهیان به نووسه ره که ده هات؛ چۆن توانی ئاوا پر بداته خواوهندهکان. چونکه ئه مه راستی بوو، درامایکی سهه ر ستاژ نه بوو، بۆی خیا نه تی خواوهندهکانی هیتستا پتر به نه فرهت کرد.

تا دوو رۆژ هه موو چاک بوونه وهوه به لاکه لاک کهوتنه وه سهه ر پیتیان. مردوو هه کامان شار دنه وه. ئهستیریا له مندالییه وه شیتی ههنگوتن بوو، هه تا پیتی کرا خواردی. که دۆزیمه وه له ناو رۆدیسسییهکان بتهۆش کهوتبوو. به ئاسته م هه ناسه ی ده هات، لیوهکانی مۆر ببوون، قاچهکانی به ده ره وه بوون، تابلتی پیساتییا ن پتوه نووسا بوو. سهه ره رای بیتهیزی خۆم، ویستم هه لیگرمه وه، سهه یرم هات ئهوه ژنه سهنگی نه ما بوو. هه ره هیتسک و پیست ما بوو. نه رمی و شوخی له باردا نه ما بوو. روومه تی قۆیا بوونه وه و ده وه ری چاوی رهش داگه رابوو، چاوهکانی ئاویان کردبوو و کوورژ بیسونه وهوه چوو بوونه وه ناو که لله ی سهه ری، ته نیا سپیاتییهکانیا ن له بن دوو پیتلوی سینه هلتگه راودا دیار بوون. ئهستیریا م له باوهش کردو قه ره به قه ره ی ریتچکۆله که ی تا دامینی گرده که ی که ناری ده ریا، بۆ خواره وه م برد، گومانم نه ما ژیا نم کۆتایی هات.

که سیتکم نه کردهوه خۆم خزانده نیو یه که مین خانی ناخۆش که هاته پیتشم و شاپم له ده ربیه کان دا، تا ژووریکی به تالم دۆزبیه وه. تهرمی ئەستیربام له وی دانا، ئینجا چوومه کن خاوهن خانه که تا کاروباری مانه وه می ده گه لدا ریک بخه م. ته نانه ت یه ک ئۆیۆل پارهم پی نه بوو. هیتلمیت و قه لغانه که مم کرده ئەمانه ت و پیم گوت رۆژی ته نیا یه ک جه م خواردنم ده وی و ده گه ل ئەستیریا چوومه ژووری و ده ربیه که م له سه ر خودان خان و سوپا و زینۆفۆن و هه موو ئە پیاوانه داخست، که له و رۆژی ده گه لیاندا بووم.

نه نوژدار بووم نه هیتنده ی هیپۆکراتیس له نه ساغیم ده زانی و نه هیچ نوژداریکیشم له م شاره به ده ست ده که وت. راست ده پیترم، من خه می ئە وه م زۆر تر بوو که گۆر هه لکه نیک بدۆزمه وه بچی گلکۆیه کی بۆ سازدا، نه ک نوژداریک بی چاره سه ری ئەستیربام بۆ بکا. فره جاریش له و شویتانه ی وه ک ئە وی، وا ده بی که یه ک که س سینگیش ده خواو سینگیش ده کوتی و دژه وه ری به رژه وه ندیه کان له و شویتانه دا نییه. ئە و نوژدارانه ی له شکرو ئە وانه ش که له ئە پینا دبتیانم، هه موویان شتیکی هاو به شیان له نیواندا هه بوو؛ خوینهنیانبان به پتر خوین هینان چاره سه ر ده کرد. ئە گه ر ژن خوینی بوه ستا با، ئیتر هه موو نه ساغییه کانی تری چاک ده بوو نه وه. ئە گه ر نا ئە وه قه له می خواوه نده کانی لیدرابوو، ده بوو نه میتی. هیپۆکراتییه کان رینگه چاره ی سه یریان هه بوو، هه لده ستان سامپلی رشانه وه و خوین و فرمیسک و چلم و ئاوی ره م و ئاره قه و میزو کیمی برین و جیقی ناو گوی و هه ر شتیکی که له جه سته ی به اتبایه ده ره وه هه موویان وه رده گرت و تامیان ده کرد، ئە گه ر نه ساغه که شه نگی له به ردا هه بایه، ده بوو به خۆی تامیان بکا. به لام من نیازی ئە وه م نه بوو بیتلم ئەستیریا تامیان بکا. به و شیه یه ی خۆم ده یزانم ئاوا ئاگام لیتی ده بی.

IV

دوای سالتیک له و رۆژه ی که له ساردیس ده رچوون، که متر له ده هه زار که سی له برسان مردووی نیوه رووتی ریش هاتووی کولکنی زرتیۆش له به ر به هه ستواژه ییکی سه رکه و تووانه وه به ئە و په ری ریک و پتکییه وه له دامینی گرده کانی نزیک شاری تراپیژوس به شه له شه ل گه رانه وه. کونیک له پیتسه یان نه ما بوو پری پیساتی نه بوو بی. پاشماوه ی رشانه و دیان هه موو جلوه رگی ره ق کردبوون و به بن چه نه گه شیانه وه رتچکۆله ی گرتبوو. ددانه کانیان یان کلۆر ببوون، یان هه ر نامابوون. کلاوه ئاسنه قۆیا وه کانیشیان به سه ر شانیا ندا شۆر کرابوو وه. چاویان کز ببوو. پیاوه کان ده یانگتیرا وه که له بابله وه را هه زار مایلیان به پتییان برپه وه هاتوونه ته وه و بیسته رانیس باوریان نه ده هات. نیوه ی سه ربازه کان په نجی پتییان هه لوه ربیوون. له شکره کان سوپاسی ئاپۆلۆیان کرد چونکه به ساغی به دۆست و براده ره کانیان شاد بوونه وه. شارنشینه کان به ترسه وه سه یری ئە و سه رو پرچه یان ده کردن. منیش وه ک که رو لالم لیه اتبوو؛ ئاگام له هیچی ده ردۆری خۆم نه بوو. به راستی، ئە گه ر ماندووتییه که ی لی ده رکه ی، من ئیستا له و کاته ریکو پیکتر بووم که یه که مجار شارمان به جی هیت. هیتشاش هه ستم به سه رفیازی و به به توانایی خۆم ده کردو شوخییه که ی زینۆفۆنم له لا په سند بوو، هه ر جاریکیش ئە وم لی دوور ده که و ته وه هه ستم ده کرد له هه موو شتیکم که مه.

هه موو قه فه کانی زنجیره ی پله کانی سه ربازیم شکاندو ئاگای هیچ

ئىوارى ئىسلفەنجىكەم ھىناو تەرىم کرد و بردم ھەموو جەستەيم پى تەر کردو ئارەقەم ھىشک کردەو ھەرچەندە ھەردوو کمان زۆر دژوون بووین، بەلام ھەولم دا تا ئەوپەر خاوتىنى رابگرم. بى ئەو ھاگام لە خۆم بى منگاندم و ناوم ھىنا؛ "ئەستىريا،" ناوھىنانە کەم ھەر بوخۆم بوو؛ چونکە باو ھەردە دەکرد بتوانى وەلام بەداتەو. وشە کە بەناو بىھۆشىيە دوورو درىژە کەيدا رەت بوو، گەيشتە مېشکى و زەمانىكى بى پايان چاوەرپى کرد، ئىنجا گەيشتە تىشوو بەئاگايە کەى مېشکى و ھىدى ھىدى وەلامى بو ئامادە کردم و چاوەکانى ھىشتا ھەر نووقا بوو کە گوتى: "پىو." ئاى چ ئاوازىک بوو دەنگى ھات. وەک جارار بوو، ھىچى لى نەگۆرا بوو. ناوھە کەى گوت بى ئەو ھاى تەنانەت چاوشى بتروو کىتى. وام زانى خەيال بوو دەنگى داو، بەلام رەنگە لە بوونى خۆم راستە قىنە تر بوو بى، چونکە ديسان دەنگى ھات و ھەموو تواناى خۆى خستە گەر تا پى کرا بلتى: "بمەخشە."

دېتم خۆى ماندوو دەکرد تا قسە بىک بکا، لىو زمانى بە گرانى دەگەران. تۆزىک ھىزى لە بەردا مابوو، نەدەبوو بنېرى بکا. پىلووھەکانى نىوھ کرانەو، سەبىرى کردم، ھەر ئەو تا دەبىدىم، چاوى مەيلەو شىن بوو، لە نەکاورا گۆراو بووھ شىنېكى تارىک، بوو رەنگى دەريا، يان رەنگە کە رەنگى قەبر بوو.

بە دەنگىكى نزمەو گوتى: "پىو، تۆ پرۆكسىنوست وەک براىە کى خۆت خۆشوبست، زىنۆفونىشت خۆشەوئى." بىدەنگ، سەرى خۆم بوى ھەژاندەو، چەندم لاخۆش بوو ھاتە قسە، ھىندەش ترسام نھىنىيە ک بدرکىتى. تکام لىى کرد بىدەنگ بى، بھەسىتەو.

ديسان نزرەبە کى ترى ھاتى و گوتى: "پەشىمانم، پىو،" ھەناسەى نەما، چاوى داخستبوو، ھەولى دەدا ھەناسەى بىنىتەو بەرخۆى و ئارام

بىتەو. رىم لى نەگرت، ھەناسەى خۆم رابگرت، ئارەقەى نىوچەوانىم سربىھو.

لە کۆتايىدا گوتم: "ئەستىريا، ھىچت نە کردوو لى پەشىمان بى. پرۆكسىنوست سەرباز بوو، وەک سەربازىکىش مرد، ئىستا وا لەگەل خواوئەندەکانە."

چاوى ديسان ترووکاو، خەم لە ھەموو روخسارى سەرى ھەلداو گوتى: "من ئەوم کوشت،" تەماشای ناو چاوى کردم، پاشان دووبارەو سىبارەى کردەو تا ديسان لەھۆش خۆى چوو ھەر گوتى و گوتىھو: "من کوشتم، کوشتم."

سەبىر ئەو بوو، بەو قسانە دلەم داكەوت، چونکە دەمزانى ئەستىريا کارىكى وای نە کردبوو، بەلکو تەنیا خەونى دەبىنى، خواوئەندىكى بەدکار تەنیا بە ئەشکەنجەدانى جەستە کەى دلە دانەكەوتبوو، بوئى وا خەرىک بوو ئازارى ھزرىشى دەدا.

"ئەستىريا، بنوو. تۆ کەست نە کوشتوو، ئەو ھەر خەونە دەبىنى." ھىشتا ھەر نزرەى لى بوو، دەبوست شتىک بلتى، کە ورتەبىكى تر بوو، دەمزانى. ديسان بە قسان ھىورم کردەو. "تۆ پرۆكسىنوست نە کوشتوو. تىسافىرنىس کوشتى. تۆ بىگوناخى."

لېرە وىستى ھەستى دانىشى، تا قەناعەتم پى بەقسەکانى بىنى و گوتى: "ھەى گىلە! من خۆم تىسافىرنىسم!" پاشان کەوتەو سەرى پشت و ھەناسەى توندى داو منىش ديسان دەستم پىکرد ھىورى بکەمەو ھە لە کۆتايىدا ھەناسەى ھاتەو ھەرىک بوو ھىور دەبوو ھە.

سەبىرى کردم، زۆر خەمبار بوو. لىو تەتلەى کرد، وامزانى ھىشتا قسەى ترى مابوو بىکا. بەلام پىلووى تىکناو ھەو بەناو خەونەکانى کەوتەو ھە. خەونەکان، ئەو وىست و ئارەزووانەنە کە پىشېنى راستى و

چهوتی دهکهن و بهناو دونیاییتکدا دهچن ههمووی ئەندیشەییسه و ئەو بوونه وەرانهی لهوئ هه نه له گهڵ میشکی ئیمه دا ناگوئچین و په یوه ندییان بو بوونی ئیمه نییه. ئەستیریا به جوړتیک رووخابوو وهک یه کیککی لئ هاتبوو شوړکرایتته و ه ناو بیرتکی ئەنگوست له چاو، ههر چهنده پتر شوړی خواره و ده بووه، هینده چاله کهی لئ ته سکتەر ده بووه. لهوئ له گه لئیدا نه بووم، ئەمجاره یان خهباتی تایبه تی خوئی ده کرد، به ته نیا بوو، خوئی و میشک و یادداشت و گوناحه کانی بوون، ته نانهت هه ندی جارن له ناو خه وه کهیدا ده گریا و ئەسرینی گهرمی ده باراند، چونکه ساله کانی ژبانی خیرا له یاده و هه کانی ده ترازان.

شه و درهنگ، که له کهیم و هه رگپرا، تا توژتیک به سه سینه و هه و ئەو ناگره ی له هه ناویدا بوو کز بیته و هه. سه ریم بو داوه شکانده و هه قژه کهیم لئ دوورخسته و هه تا گه ردهنی به ده رکه وت. که وانه کهی گه ردهنی لووس لووس وهک هی مندالتیک و ابو، نه رم بوو، هیشتا تووکه نه رمه ی هه ر پیوه مابوو. له بهر رووناکي چراکه دا قه شه نگ بوو، وهک گه زهنگی به یان ده ره و شاوه. ئەو نه رمییه ی کاتی مندالتی له لای ژنان هه ر ده مینئ و زه مان لاینادا. ئەو شازنه پارسه له جوانیدا هاوشیوه ی نه بوو، جوانتریش ببوو چونکه ئیستا ببوو په ریه کی نه دارو تایه تمه ندی شاهانه ی نه مابوو. هه ناسه ییکی هه لکیشا و منیش میشکی خووم ساف کرده و ه.

داهاته و هه پشتی بلند بکه م و ببه مه و هه سه ر نوینه که، که نیشانه یییک یان خالیکي بچکو له م دیت له بن قژی به پشتی ملیه و هه بوو. پیشتر زه نیم نه دابووئ. چونکه پیش نه خو شیییه کهی جهسته ی ئەستیریا م به روژ نه بینبوو. ئەو ده میش که کوروش هیشتا مابوو، هه رگیز ملی نه ده بیندرا، چونکه پرچه کهی دایپوشیبوو. که چرایه که م لئی هینا پیشه و ه، کوتانه کهی مندالیم دیت، له ساردیس بوئی مندالنیان ده کوتا، تا گه ر کاره ساتیک

بقه و مئ بزنان مندالتی هی کتییه و بیناسنه و هه. تیی رامام ویستم بیناسمه و هه. له گین بوو هه ناسه م راوهستئ و دوور لئی دانیشتمه و هه، ده تگوت دوو پشک پیوه دام. توژتیک له زاندمه و هه و ئەویش نالاندی.

ئەو نیشانه ییه ی له سه ر ملی بوو پیشتر دیتبووم، ماوه یهک له رزم لئ هات. ئەو نیشانه خهوی لئ هه رام کردبووم، که چه ند مانگ پیشتر دوور که و ته و هه، وام زانی ئیتر به یه که جاره کی رویشت و نایبینمه و هه - ئەسپه بالداره کهی تیسافیرنیسی بوو.

زه نده قم چوو. چۆن، ئەو کیزه خودی کیژی ئەو ژه نراله پارسه ی بوو؟ ئیستا زۆر شتم بو ئاشکرا بوو تیسافیرنیسی بوئی ده یویست له شه ری دووری بخاته و هه و ئەویش بوئی هه میشه ده ترسا خیانهت له باوکی بکا. هه ستامه و هه تا بن دیواری به رانه ر له دۆشه گه کهی دوور که و تمه و هه. جووله م لئ پرا. به س ته ماشای ئەو بوونه و هه رم کرد که به نه ساغی، له ناو نوینه که دا که و تیبوو. که و ریا بوومه و هه چه ند سه عات به ناو ژووره که دا هاتوو چوم کرد. تا خوینم له ئەنگوستان هات مستم له به ردی دا. رقم له هه موو خواوه نده کان هه ستا. نه مزانی چ بکه م، تا ئەم نیشانه ییه له بیسه خووم به رمه و هه هه ر وهک جارن له گه ل ئەستیریا بمینمه و هه. ئەمه یان پتر له بوونه کهی له ناو کوخه که و له گه ل ئەنتیواسی کاری تن کردم. هه رگیز، به درێژایی ژبانم، هینده قوربه سه رو ماندوو نه بوئیه. میشک و سوژم که و تنه شه رو نه وهستان تا بووراند میانه و هه که و تمه ناو ژووره که. راسته خهوی مردنم لئ که وت، به لام خو خهوی کابراییکي سه رکه و توو بوو.

دوای چه ند کاتیک و هه ناگا هاته و هه گوئیم له هه ناسه ی ئەستیریا راگرت. ئاسایی هه ناسه ی ده دا. نه که و تمه نیو ئەو داوه ی خواوه نده کان بویان دانامه و هه، ئەم تیره ی تیبیان گرتم له جهسته ی نه دام، به لکو به هه رزم که وت. یان ده بوو لئی ده ریا ز بم، ئەگه ر نا، هه ر ده بوو خووم به ده سه ته و هه بده م.

خواوهندهكان خه لک ناچار دهکهن که سانیتکیان خوش بوئ که پتویسته خوشیان نهوئ و پاداشتی نهوانهش بدهنهوه که پتویسته خواوهندهكان خویمان پاداشتهکانیان بدهنهوه. ئەمه نهیتیهکی خویمان مرؤف نایزانی چیهو بوچ وایه، ههنديکان لهناو دهبن که پتویسته بژین و نهوانهش دهژیبین که دهبج نه مینن. بهلام ئەمجارهیان سهردهمی کۆمیدیاى خواوهندهكان بهسهرحوو. ئەو گالتهجارییه قورسهی که له مێژوه شوین هه لگرم دهکا، ههرچهنده به جوریکى کهم بههاتر له جارن ئەنجام درا، بهلام هیشتا هیلهکانى خوئ بهزاندو وای کرد زۆر درهنگتر له شیوهی ناسایی خوئ جیبهجی بیئ. بوئیه له باویشکیتک پتر هیچی بو نه هینام. میشکم واهاتهوه سهرحو، که ههرگیز پشتر نه متوانیوه ناوا تیسافیرتیس بناسم. ره دووکه وتنیکی کلاسیکی، رووبه روو بوونهوهی باوکیکی تووره له گه ل کچیکى دەم بهخندهو زاواییکی سهرکه وتووی لی پهیدا بوو. ئەو بیهروکه شهیتانییهی ده میکی درێژ بوو هیلانهی لهناو میشکمد کردبوو، بیزاری کردبووم، رویشت و ههرگیز نه گه راوه.

لهناو گردهکانى دهروهی شاری گۆرپکم بو هه لکه نی. بهشمشیرو به دهستم قه برم بۆ لیدا. کێلم بو گلکۆیه کهی دانه نا. چونکه له خووم و له رویدییهکان بترای کس نهیده زانی ئەستیریا هاتبووه ئەم شاره. ناشمهوی کس بزانی. تاکه یادگاری ئەوم بو مایی، ئەو په ره مووچه یه که له قزیم کردهوه پاشان کفنه کهم به جهستهی داداوه.

له تهک گلکۆیه تازه کهی له یل لیبی راکشام و خه وتم، نوستنیکی قول، بو هیچ خه ونیکی تیدا نه بوو ببینم. خه وی پاش ماندوو بوونیکى بی ئەندازه بوو، نوستنیکی بی تام بوو. له نیوه شهو به ناگا هاتم، دهوم وشک ببوو، سهرم ژانى ده کرد. چوممهوه بو ناو کامپی گرتیکه کان. بهناو زیره فانه کاند چوممه ناو ئەو خیه تهی که له په رچه مهی سهری زانیم رهنگه

زینۆفۆنى تیدا بی. که چوممه ژووری دیتم له بهر چرا دهینووسییه وه. بهساردی سهیری کردم. دهورهی چاوی شین هه لگه را بوو. روومه تیشی هیشتا ههر ده ره پر بپوون. سه فهره کهی ئەستهنگ بوو، بهلام له وه تی گه یشتوته جی، هیشتا له جارن پر ئیشتتر بووه. به سهر به خیری هینام. سهیری نوینه به تاله کهی کردم و دهستی به نووسیینه کهی خوئ کردهوه. چهند سالی پێچوو ئینجا جاریکیان باسیکی ئەستیریا مان کرد، هه یینیش من نه پیاوه کهی جارن ما بووم.

هینده له مێژبوو له ناخمه وه را بانسگه بووم، بوئیه ههرگیز به خه یالمدا نه هات که ئەویش روژیک ژانی هه بووی، چونکه ئەوهی ئەو له دهستی دابوو دووقاتی ئەوهی من بوو. ههرکه دیتسه وه یادم ههست به دلسوتانه وه یهک ده کهم. هینده سهرقال و شلوق بووم، ههرگیز به خه یالمدا نه هات که له وه تی هاتوینه ئەم دونیایه، من و زینۆفۆن ئەوه یه که مچار بوو له په کتری دوور ده که وتینه وه.

کتیبي دوازدهم

خواوهند و مرؤف

لهخؤرا پهيدا بوى فيرنه كراوى نه لهرن،
شوين به هيچ ناويك نادا، خوښى فره ناوى ههس، له ناو ئاگردا
نيشته جتيه و...
نابيندرئ و هه مووان ده بينئ...
- نووسراوئكى سه ر ديوارى په رستگه ييكه له لاييسيا

یه که مجار تیبینی چاوه کانیم کرد: نابینا بوون، بازنده کی جیقی له رهنگی سپیلک، ههردووکیان داپوشیبوو، وهک کرمیتی کویر بوو، هیشتا که له سهر ئهوه شقامه قههه باغهدا له روخسارم پاما، نیگه رانی کردم. به وردی گویم بۆ رایه له کرد، له وه بهری شه قامه وه گۆرانی دهگوت. لاوکه کانی لاواز بوون، ههه منگه منگ بوون دهیکردو له گه له هه ناسه خواردنیدا دووباره دهکردنه وه. به لام یه کسهه کارتیکی گه وره تی کردم. هه ژاندمی، له شه قامه تۆزاییه که په ریمه وه و چووم توند شانی کابرایه کهم گرت.

"ئه مه له کی فیر بووی؟ تۆ کیی؟" سهیری کردم، له سه ره خو گرژبییه وه، پاشان له قاقای پیکه نینی دا، پیکه نینه که ی پیکه نینی شیتان یان هی ئومید بر او ان بوو. وامزانی یان گوئی لیم نه ببوو، یان لیم تینه گه یشتبوو، جا سه ری خو م نزیکتتر کرده وه له سه ره خو به شینه یی، دیسان لیم پرسیییه وه: "تۆ کیی؟" چه نگم له ده ماره کانی شانی دا، ده ماری توندو تۆل بوون. هه رچه نده زۆر توند چه نگم لپی گیر کردبوو، به لام هیچ دیار نه بوو که ئیشی پی گه یشتبی. هه ره ماشاییکی کردم وه وه هیچ کارادنه وه یه کی تری نه بوو. وه لام لپی ده ویست، هینده به په رو شه وه بووم؛ له ته نیشتی راوه ستابووم ده له رزیم. ئه وه پیره میترده، له سه ره شه قامتیکی له سپار تا، منی وهک خو ی په ککه وته ئه شکه نه چه دا.

دهستی به نزمه دل به که ی خو ی کرده وه به هیوا شتر له جار ان ده یلا و انده وه و چاوه ری بوو کۆرس بو ی بگیتر نه وه، رووی له من کردو چاوه ری کردم بو ی بگیتر مه وه.

ئه وه وشانه ی ده یان سال بوو ما بوون، وا هاتنه وه بیرم و له ناو می شکم دیسان دهنگیان دا وه هه مان تامی جار انیان هه ره ما بوو. ئا فره تیکی گه نه چی قژ ره شی پی روخسار، سه ری به سه رمدا شو ره ده کرده وه و منیش له با وه شهیدا چه سه مه وه، به دهنگیکی نزم گۆرانییه کی پر سو زی به میلو دیایه کی

سه ره تایی دهگوت لایلاه بوو؟ - ئه وه گۆرانییه به شیوه ییکی پی کوتایی بوو له ناخ می شکم نیشتبوو. نه مده زانی وشه کانی چه ده لپن، زمانیک بوو هه رگیز نه قسه م پی کردبوو نه تیشیده گه یشتم. نه دۆری ساییرا کۆسی بوو، ئیلیمی و نه سیکانیش بوو. زۆر جار ان له گه له بازرگان و سه ربازانی سه قه لی ئاخاوتبووم، ئه مه یان هیچ له وانه نه بوو. ویستم وهک تووتی وشه کان له بهر بکه م. جار تیکی له نه خشه کیشیکی فینیقیم پرسی، ئه ویش هه ندی دهنگی فیر کردم که به م زمانه ده چوون. ئه ویش هیچ وشه یه کیانی نه زانی. ده بی بیریم هینده خراب بووی زمانه شیرینه که ی داییکی خو م له بیر کردبی؟

دهستم له سه ره شانی کابرایه که شل کرد. چه نگتیکی تۆیۆلم خسته ناو ئه وه قاپه قوره ی له کنی بوو. رهنکه به درتیژیایی ژیا نی به جار تیکی هه نده پاره یه ی نه هاتبیته دهستییه وه. شپته که ده موده ست پیکه نی و شانی خو ی به توندی لیم دوور خسته وه. دیار بوو هیترتیکی زۆری هه بوو، وهک ئه وه نه بوو که به روا له ت خو ی نیشان ده دا. زۆر له گه له حه ول دا تا پیم کرا به قسه ی بینم. سه ری خو ی هه لته کاندو، دهستی به حیته حیت کردو پرسی: "ئه م گۆرانییه ناسکۆله ی من؟" ترسام چیتر ده می نه کاته وه. هاته وه سه ره خو به په له گو تی: "ئه وه وشانه...، ئه وه وشانه هیچ واتایه کیان نییه! ها! ها! شیعریکی پی مانایه؛ سه ده یه ک پیش ئیستا، له ساییرا کۆس، له با پیرم وه رمگرتوه. ئه ویش له با پیری فیر بوو." له ناو ئه وه چه ند پشتانه یدا، دیسان رو بییه وه و دایا وه قاقای پیکه نینه که ی جارانی. منیش وهک ئه وه له ناو می شکمدا، به ئاسته م ئه وه با پیره جه نگا وه ره سه قه لییا نه ی خو م دیتن، له سه ره ده می کدا ژیا ن که خوا وه نده کان هیشتا هه ره له سه ره زه وی ده ره یشتن. پاشان دیتیانم هیدی هیدی چوونه وه ناو ئه وه ته مو مژه ی می شکم که پیشتر به شیوه یه کی چاوه روان نه کراو، لپی کۆ بیوونه وه. با پیره کانم وهک خودی خوا وه نده کان، پی خو ماندوو کردن سنووری مردنیان به زانده.

جزدانه‌کە‌ی خۆم پر و وکرده نێو قاپه قوربینه‌کە‌ی دەستی، که ههستی کرد
هینده سهنگه ههستا، پاره‌ستا. به‌چاوه به جیقه‌کانی تی مراما، دو‌عی بو
کردم، که چه‌نگی له باسکی گیر کردم، زانیم نه و په‌نجه درانه‌ی وه‌ک هی
جه‌نگاوه‌ریک بو که هیشتا هیزی تیدا مابێ بو‌نه‌وی شه‌ریکی تریش
بکا. چاوی له چاوم پری، دوو باره سرووده‌کە‌ی به‌ده‌نگی‌کی گر خوینده‌وه،
هه‌مان نه و وشانه بوون چه‌ند سال به‌ر له ئیستا دایکم بو‌ی ده‌خویندمه‌وه.
قژم قیت پاره‌ستا، پاشان نه‌ژنۆم شل بوو، له ناوه‌ندی خیابانه‌که هۆر هۆر
گریام. ریبواران هینده بێزار بوون، ئاوریان لی ده‌دامه‌وه.

پاش ده‌میک به شله‌ژاوییه‌وه هه‌ستام و بیده‌نگ رۆشتم. دلنیا بووم
هه‌رچی نه و پیره‌مێرده هه‌ببوو هه‌موویم لی ده‌رکیشا. گه‌رامه‌وه، هیشتا
پیش چاوم تاریک بوو، تا تیگه‌یشتم که دیتنی نه و ده‌رۆزه‌که‌ره، شتیکی
نه‌وپه‌ر نایاب بوو. به‌پیی رینمایی توندی به‌رپه‌رايه‌تی شاره‌که،
ده‌رۆزه‌کردن سزا ده‌درا، به‌لام چ سزاییک؟ - مردن؟ زبندانی کردن؟ هیچ
پیاویکی عاقل له سپارته‌ سوالی نه‌ده‌کرد. که نه‌مه‌م وه‌بیر هاته‌وه،
شپوام، به‌راکردن چوومه‌وه کن پیره‌مێرده‌که. گه‌یشتمه‌وه نه و قوژینه‌ی
شه‌قامه‌که، که کابرا به‌ک ده‌م به‌ر له ئیستا لیبی پاره‌ستا بوو.
چۆل بوو.

خانه‌واده‌که‌م: بینه‌واییکی گه‌ریده دوو دیری نه و گۆرانییه‌ دیرینه له
یادچووه‌ی خوینده‌وه. پاشتر گۆرانییه‌که‌م فیری کوره‌کانی زینۆفۆنی کرد،
کۆششه‌که‌م بو‌نه‌و بوو یاده‌ورییه‌کانی زیندووان له بیر نه‌که‌ن، به‌لام بی
سوود بوو.

پاشکۆ

کەسایەتی چارەنووسە - هیرالبتوسی تەماوی

یەک مانگ ئازووقەمان کۆکردووەو کۆگەکانی دەشتی کۆلچیمان بە تالان برد، ئینجا پاشان سوپا و زینۆفۆن خۆیان نامادە کرد یان بە پێ بە پێی دەریا بۆ ئایونیا بگەرێنەو؛ خەلکی شاری جەژنیان بوو. بەیانییەکی سامال لە رۆژیکی بەهاریدا کەوتینە رێ. پاش چەند مانگ دووری و لە دەستدانی ژمارەییەکی زۆری سەربازەکانمان، بە دەست بەتالی گەیشتینەو و ولاتی بیزانتا. هەرچەندە زینۆفۆن باروبارگەیی پێ نەبوو، بەلام ناو و دەنگی مەزن و شارەزابی و فرتوفیلکی پێ ئەندازەیی پەیدا کردبوو. پاشان بۆ دە ساڵ لە گەل شای سپارتا، ئاگیتسیلاوس، لە هەلمەت و پەلاماردان دابوو، ئینجا خانەنشین بوو، مۆلکیکی زۆری لە سیلوس بە دەست هێنابوو. پاشتر هەموو ژێانی خۆی لە راوکردن و نووسینەو و لە دوورەوێرا چاودێری کردنی کاروباری ئەپینا، بەسەر برد. ئەپیناش زینۆفۆنی تا مردنی، هەر بانس کردبوو.

چونکە هەمیشە لە گەل ئەودا دەژیام، بۆیە منیش هەر لە سیلوس مامەو. ژنیکی سپارتی هێنا ناوی فیلیسیا بوو، زۆر بە کارامەیییەو لە کاروباری رۆژانەیدا خزمەتی کردو ئاگای لێی بوو. زینۆفۆن رۆژانە قوربانی بۆ خواوەندەکان دەکردو چەند بەناو ساڵ کەوت هیندە لە دونیای وان نزیک کەوتەو. منیش لە لای خۆمەو قوربانیم دەکرد، بەلام بۆ ئەو دەم نەبوو لێیان نزیک بیمەو، بەلکو هەر بۆ ئەو دەم بوو بەرۆکیان لە بەرۆکم بکەنەو و وازم لێ بێنن. ئێپچیچارموس، هاوولاتییەکی خۆم بوو، گوتی: "خواوەندەکان

دەیانەوێ لە بەرانەبەر هەر قازانجیکی کە ئێمە دەیکەین، نازارتیکمان بدەن." ئەگەر بابەتەکە بەم شیوەیە بێ، کەوا یە من وا بەباشتر دەزانم گوتیان پێ نەدەم.

کە پێبیبێکان سپارتایان لە شەرەکەیی لێکتر بەزاند، ژیاومان گۆراو لەو سیلوسە جوانە شاربەدەر کراین و بە ناچاری چووینە کۆرنیپ. هەرچی جوانی و قەشەنگی ئەپینا هەیبوو، ئەو شارە نەیبوو، هەرچی سادەیی و گەوراتی لە سپارتاشدا هەبوو لەو شارەدا نەبوو. دلنیام ئەو مالگۆزە دە ساڵ لە تەمەنی زینۆفۆنی کەم کردەو. دەمدیت کە پیر دەبوو. هیشتا ئەو هی پتر نیگەرانی کردم ئەو بوو زینۆفۆن پێی گوتم کە منیش وەک ئەو خەریک بووم بە بن سالان دەکەوتم. کە ئەمەم دەنووسیبێو، گوتم لێ بوو لە دوورەوێرا دەنگی کەرەنایێک دەهات، ئاخەر گەنجەکانی کۆرنیپی خەریک بوون مەشقیان دەکردو خۆیان بۆ ئەو هەلمەتە سەربازیبانە نامادە دەکرد کە هەرگیز کۆتاییبیان نایێ. کە سەربازییکی پیر گوتی لەم دەنگانە دەبێ، سۆزی جارانی دەبزوێ، وەک ئەو یە تەماشای ئافەرەتیکی قەشەنگ بکە لە نزیکتەرەوێرا رەت بێ و تۆش لە نەرمە ئارەزوویک بترازی هێچت لە بۆی پێ نەمابێ. جوولەیی سمتی و لەرەیی مەمەیی سەر و دلێ پیاو بگرێ. هەرچەندە ژنە ئامازەت بۆ بکاو چاوەکانی پری لە گر بن، هەرچەندە کەرەناکان هانای شەرپ لە بۆ بێن بەلام هیشتا پیرەمێرد لە سەر کورسییەکەیی خۆیدا دەچەقی و پێی ناکرێ قیت بێتەو.

هەردوو کورەکەیی زینۆفۆنی چوونە سەربازی و هەردووکیشیان لە شەرەکانی ئاتیکاو پیلۆپۆنیسی کۆژران و ئەمەش دوا خەمی زینۆفۆنی بوو. کورپتکت نەبێ لە پاش خۆت ناوەکەت هەلبگرێ، خەمیکی ترە. پێم گوت خەم مەخۆ، منیش وەک تۆم، بەلام نەمستوانی دلێ بدەمەو. پێم گوت: Hous hoi theoi philousin, apothneskousi neoi واتا: ئەوانەیی

خواوهندهکان خوشیان دهوین، زوو دهمرن. هیشتا قسه که ته و او له دهم نه هاتبووه دهرهوه که لپی په شیمان بوومه وه، ئاخر ئەم جوړه قسانه وه که خه نجهر وان؛ دوو دهویان ههیه. به تاییه تیش زۆر له دژی ئەو که سانهیه که، وه که خۆمان ئاسا، به پیری دهمرن.

خهریکه به سۆزو خوشه ویستییه وه دهنوسم، هه موو توانای خوشم خستۆته گه ر تا له رچیکۆلهی ئەم چیرۆکه دهرنه چم. ژنه جادووگه ریکه گالیک هه بوو، ناوی یورسینار بوو. یورسینار جارێکیان گوتی که هیچ پیاوێک نییه شای نۆژداره کهی خۆی بیته. منیش ئەوهندهی دهخه مه سه ر ئەو قسانه ی ئەو کردی و ده لیم ناشیته ژهنرالی به ردهسته کهی خۆی. چونکه نۆژدارو به ردهسته، بو ئەوهی هه ربه که وه له ئیشه کهی خۆی بالا بچ، ده بی تا راده ییکی زۆر شاره زایی هه بچ و قسه ی خراب قووت دا، به و مه رجهش که متمانیه به رانه ره که ی هه ر به یلی و له دهستی نه دا. له کۆتاییشدا، با هیچ لایه کیش نه به وئ، به لام راستی هه ر ده بی وه که خۆی به رووتی ئاشکرا بکری و پیوستی شه په یوهندی و نه ریته کۆمه لایه تیبه کانیش هه موویان به قوریانی ئەو راستییه بکرین.

به م جوړه، له تهمه نی هه فتا و پینچ سالیدا بوو، که دیسان به ناچاری، وه که چۆن له مندالی، لووتیم ده سړی و بنیم پاک ده کرده وه، ئیستاش وای بو ده که م. ئەوه رۆلی خۆمه، پیشی ناقایل نیمه، گومانیشم نییه که ئەمه دوا رۆله له م ژبانه ده یگی پریم. به لام من هه له مه - هه ر له بهر ئەمه شه که هینده ریشتم ئەم په رانه به یاد دی دووانه و قوتابی و یارمه تیدهر و خۆم بنووسمه وه تا دوا رۆلم نه دایان بچ نه گۆر هه لکه ن، به لکو بیم به مامان و مامانیته ی بو خوا وهنده کانیش بکه م، تا له میانی ئەم نووسینه وه یه مه دا، راستی ژبانیان بو ژبینه وه وه واکه م بیینن.

ئومید ده که م و باوه ریشم وایه که به م سرووته خه مناکه لاوازه وه توانی بیتم

ئاواتیکی خۆم جیبه جی کردبی و بشتوانم تروسکه پرووناکییه که بده مه تاکه یه که خۆپنه ریش، جا با سه د نه وه له پاش ئیستاشه وه بی. باوکی میژوو له ناو شاکاره کهی خۆیدا نووسیته: - "تا یاده وه ری رابردوو له گه ل زهمان، له ناو پیواندا نه سړیته وه." هه رچه نده خۆ من ئەو ئومیدم نییه که گه وراتی هیرو دۆتس وه ده ست بینم، به لام ده زانم ئەو مندالی که له قیلماقی ژایه نتیک داده نیشی، له خودی ژایه نته بالا به رزه که خۆی دوورتر ده بیته. رهنگه به م هه ولای داومه، توانی بیتم باشتر له با پیره زۆر به هاداره کانم بیینم.

جا با ئەمه بیته کۆتایی هه قایه ته که م. ئەم به لگه نامه یه ش به و په ره مووچه ی ئەو بالنده ده نگ خوشه دهنوسمه وه که په نجا ساله له ناو پارچه کووتالیکی چه وردا پاراستوومه؛ و ناوی ته وای خوشم دهنوسمه وه، دوا ی ئەوه ی ئازاد کراوم و هیچ سه ر ئی شه په کیشم نه ماوه. رهنگه رۆژیک که سیکی تریش بی و ئەوه ی که من ته وایم نه کردوووه ئەو کۆتاییه که ی تو مار بکا.

پیمستی ژگی نینس ساییراکۆسی

۱ که م سالی ۱۰۵ می ئۆلیمید

له ئارچی شوی کالیدی میداس کۆرین

پڙست

5	تڀينيه ڪي ميٿروويي
9	به رکول
27	ڪتبي به ڪم - گه وراتيه ڪي باوک
81	ڪتبي دووڊم - سرووشڪار The Oracle
115	ڪتبي سييهم جهنگاوهره ڪان The Warriors
161	ڪتبي چوارهم - هه واره بهرزه
223	ڪتبي پينجهم - جوناخا
267	ڪتبي شهشم - ڪليپرچوس
229	ڪتبي هفتهم - خهون و ورده بهرد
373	ڪتبي هشتهم - ڪمه ڪان
423	ڪتبي نويم - رڙديه سهڪاره ڪه
449	ڪتبي دهيم - زستان
493	ڪتبي يازدهم - پينچڪه ي چاره نووس
555	ڪتبي دوازدهم - خواوهند و مرڙڻ